

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie
Kolegium Mediów i Komunikacji Społecznej

R o z p r a w a d o k t o r s k a

**Urząd Patentowy RP i Polska Izba Rzeczników Patentowych
jako wydawcy prasy**

Justyna Sobecka

Promotor

dr hab. Andrzej Adamski, prof. WSiIZ

Promotor pomocniczy

dr Jacek Żurawski

Rzeszów 2021

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	5
WSTĘP	7
METODY I TECHNIKI BADAWCZE	10
ROZDZIAŁ I ASPEKTY HISTORYCZNE, METODOLOGICZNE I PRAWNE ROZPRAWY	13
1.1. Metodologia badań prasoznawczych	13
1.2. Historia prawa prasowego w Polsce	17
1.3. Definicja i cechy gatunkowe prasy	23
ROZDZIAŁ II ROLA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ W BUDOWANIU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO	35
2.1. Społeczeństwo informacyjne i gospodarka oparta na wiedzy	35
2.2. Własność intelektualna i ochrona przed nieuczciwą konkurencją	46
2.2.1. Objaśnienie terminów „dobra niematerialne”, „własność przemysłowa”, „własność intelektualna” (własność literacka i artystyczna).	46
2.2.2. Historia ochrony własności intelektualnej i najważniejsze dokumenty	53
2.3. Wynalazczość i jej znaczenie w rozwoju społeczeństwa i gospodarki	58
2.4. Instytucje związane z własnością intelektualną i przemysłową w Polsce i na świecie .	63
ROZDZIAŁ III URZĄD PATENTOWY RP – HISTORIA, ZADANIA I ROLA W PAŃSTWIE.....	70
3.1. Historia Urzędu Patentowego RP	70
3.2. Podstawy prawne działania UPRP w Polsce	82
3.3. Zadania UPRP	85
3.3.1. Orzekanie w sprawach o udzielanie praw wyłącznych na przedmioty własności przemysłowej	85
3.3.2. Odpowiedzialność za sprawny przepływ strumienia bieżącej informacji patentowej	87
3.3.3. Szerokie upowszechnianie wiedzy o ochronie własności przemysłowej	90
ROZDZIAŁ IV RZECZNICTWO PATENTOWE W POLSCE	97
4.1. Historia rzecznictwa patentowego	97
4.2. Polska Izba Rzeczników Patentowych/Rzecznik Patentowy	103

ROZDZIAŁ V PROMOCJA RACJONALIZATORSTWA W PRL-U. CZASOPISMA SPECJALISTYCZNE I BRANŻOWE	109
5.1. „Kalendarz Racjonalizatora: Wiadomości Urzędu Patentowego”	109
5.1.1. Informacje podstawowe	109
5.2. „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” ...	123
5.3. „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”	140
5.4. „Przegląd Wynalazczości”	154
5.5. „Biuletyn” i „Wiadomości Urzędu Patentowego”	180
5.5.1. Aspekt historyczny	180
5.5.2. Kwestie formalne	182
5.5.3. Opis formalny BUP I WUP	185
ROZDZIAŁ VI CZASOPISMA WYDAWANE PRZEZ URZĄD PATENTOWY W III RP. ZAWARTOŚĆ FORMALNA I TREŚCIOWA	197
6.1. „Informacje Urzędu Patentowego”	197
6.2. „Kwartalnik Urzędu Patentowego”	204
6.2. Seria Zeszytów „Ochrona Własności Przemysłowej”	219
6.3. Broszury, druk ulotny	232
ROZDZIAŁ VII „RZECZNIK PATENTOWY”. ANALIZA ZAWARTOŚCI TREŚCI	234
ZAKOŃCZENIE	265
BIBLIOGRAFIA	277
SPIS RYSUNKÓW	347
SPIS TABEL	348
SPIS WYKRESÓW	349
LISTA ANEKSÓW DOŁĄCZONYCH W WERSJI ELEKTRONICZNEJ NA PŁYTCIE CD	350

WYKAZ SKRÓTÓW

ACa	– Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny,
CR	– sygnatura spraw cywilno-rewizyjnych; stosował ją Sąd Najwyższy, gdy działał jako sąd II instancji przy wyrokach Sądów Okręgowych,
CSK	– Sąd Najwyższy Izba Cywilna dla spraw przedstawionych ze skargą kasacyjną,
Dz. U.	– Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej,
EAPO	– Eurazjatycka Organizacja Patentowa (ang. <i>Euroasian Patent Organization</i>),
EPO	– Europejski Urząd Patentowy (ang. <i>European Patent Office</i>),
EUIPO	– Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (ang. <i>European Union Intellectual Property Office</i>),
FOTA	– Fundacja Ochrony Twórczości Audiowizualnej,
GOS	– Gospodarka oparta na wiedzy,
IT	– Technologia informacyjna (ang. <i>Information Technology</i>),
KOIPOL	– Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych,
M.P.	– Monitor Polski,
OECD	– Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju,
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych,
OSN	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego,
OSN(C)	– Orzeczenia Sądu Najwyższego (Izba Cywilna),
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna,
OSNC	– Orzecznictwo Izby Cywilnej Sądu Najwyższego,
OSNCK	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej i Izby Karnej,
OSNCP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych,
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich,
OSPİKA	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych,
PIRP	– Polska Izba Rzeczników Patentowych,
PKN	– Polski Komitet Normalizacyjny,
PRO	– Stowarzyszenie Polski Rynek Oprogramowania,

Pwp	– Prawo własności przemysłowej,
SARP	– Stowarzyszenie Architektów Polskich,
SI	– Społeczeństwo informacyjne,
SN	– Sąd Najwyższy,
STOART	– Związek Stowarzyszeń Artystów Wykonawców,
TRIP	– Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej,
UPRP	– Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej,
WIPO	– Światowa Organizacja Własności Intelektualnej,
WTPK	– Ważne Trwałe Przewagi Konkurencyjne (ang. <i>Sustainable Competitive Advantage – SCA</i>),
ZAiKS	– Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych,
ZASP	– Stowarzyszenie Artystów Scen Polskich,
ZPAP	– Związek Polskich Artystów Plastyków,
ZPAV	– Związek Producentów Audio-Video.

WSTĘP

W roku 2018 przypadało kilka ważnych rocznic: stulecia odzyskania niepodległości przez Polskę, powołania do życia Urzędu Patentowego RP (dalej: UPRP) i ustanowienia zawodu rzecznika patentowego. W roku 2019 obchodzono z kolei 15. rocznicę przystąpienia Polski do Europejskiej Organizacji Patentowej. W kontekście tych dat warto pochylić się nad popularyzacją przez wydawnictwa prasowe i drukowane zagadnień własności intelektualnej w aspekcie innowacyjności, wynalazczości i patentów, zwłaszcza że badań naukowych na ten temat praktycznie nie ma. Dotychczas opublikowana literatura przedmiotu obejmuje prace badawcze, które dotyczą m.in.: działalności patentowej Polski na tle świata¹, metodyki badania zdolności patentowej², statystyki patentowej wykorzystywanej w analizie trendów technologicznych³, roli systemu patentowego w przeprowadzonych badaniach dotyczących odwołań patentowych dla wytypowanych przedsiębiorstw⁴, ochrony własności w Polsce na tle Europy⁵, wydatków na działalność badawczo-rozwojową i aktywność patentową w krajach europejskich⁶, problemów ochrony patentowej w Polsce⁷, statystyki nauki i techniki w Polsce⁸, potencjału rynkowego patentów akademickich jako analizy „martwych patentów”⁹, efektywności patentów w postaci przedstawionej analizy ekonomicznej¹⁰, modernizacji produkcji z wykorzystaniem praw wyłącznych¹¹ itp.

¹ M. Piekut, *Działalność patentowa Polski na tle świata*, „Zeszyty naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie” 2012, nr 95, s. 91-100.

² Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, *Poradnik wynalazcy. Metodyka badania zdolności patentowej wynalazków i wzorów użytkowych*, Warszawa 2006.

³ T. Sieradowic, R. Wisła, *Identyfikacja trendów technologicznych w obszarze ICT z wykorzystaniem statystyki patentowej*, Kraków 2012.

⁴ M. Wachowska, *Znaczenie „bliskości” dla transferu wiedzy do regionu. Analiza cytowań patentowych*, „Barometr regionalny” 2014, t. 12, nr 2, s. 105-110.

⁵ M. Piekut, *Ochrona własności przemysłowej w Polsce na tle Europy*, „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa” 2012, nr 7, s. 76-87.

⁶ M. Piekut, *Wydatki na działalność badawczo-rozwojową i aktywność patentowa w krajach europejskich*, „Wiadomości Statystyczne” 2013, nr 8, s. 60-74.

⁷ A. Turczak, *Problems of Patent Protection in Poland, Equilibrium*, „Quarterly Journal of Economics and Economic Policy” 2010, vol. 4, no 1, s. 203-216.

⁸ G. Niedbalska, *Statystyka nauki i techniki w Polsce oraz w organizacjach międzynarodowych*, „Wiadomości Statystyczne” 2008, nr 4, s. 1-16.

⁹ M. Wachowska, M. Niklewicz-Pijaczyńska, *Potencjał rynkowy patentów akademickich. Analiza „martwych” patentów*, „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy” 2015, nr 41, s. 448-460.

¹⁰ D. Strahal, *Propozycja miary efektywności innowacyjności w hierarchicznym przekroju regionalnym z wykorzystaniem EUROPEAN INNOVATIONS COREBOARD*, „Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu” 2007, nr 1180, s. 9-18.

¹¹ M. Kluzek, *Patent Box – system wspierający działalność innowacyjną przedsiębiorstw*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2013, nr 321, s. 67-76.

Podjęte tematy prac naukowych obejmują zatem szeroko rozumiane kwestie patentowe, zagadnienia własności przemysłowej bądź intelektualnej w odniesieniu do aspektów prawnych, społecznych, historycznych, statystycznych ze względu na liczbę zgłoszeń i przyznanych praw gospodarczych opartych o samą komercjalizację praw wyłącznych oraz dotyczą znaczenia istoty oraz celowości samej ochrony. Brakuje badań, które rozpatrywałyby instytucje Urzędu Patentowego RP i Polskiej Izby Rzeczników Patentowych (dalej: PIRP) pod kątem pełnienia przez nie funkcji edukowania społeczeństwa w zakresie zagadnień własności intelektualnej przy pomocy prasowych i pozaprasowych publikacji, a także pod kątem skuteczności przekazywania tych informacji. Chodzi o przekaz specjalistycznej, branżowej wiedzy za pomocą mediów drukowanych i internetowych (zbiorów dokumentacji i literatury patentowej, czasopism, książek (druków zwartych), broszur, formularzy i wszystkich innych form dotarcia do odbiorcy). Zasadne byłoby zatem przestudiowanie działalności wydawniczej UPRP i PIRP w zakresie skutecznego przekazywania przez nie wiedzy specjalistycznej w przedziale czasowym 1918-2020 z wykazaniem zmian, jakie zachodziły w ciągu ponad 100 lat ich aktywności wydawniczej. Współcześnie, ze względu na to, że obie te instytucje wydają szereg publikacji i mają do tego przygotowane odpowiednie kadry, starają się dostosowywać przekazywany materiał do bardzo wymagających odbiorców (inżynierów, techników, wynalazców, specjalistów wąsko branżowych). Do istotnych, podjętych w pracy zagadnień należy m.in. wskazanie, czy i jak, to co przekazują instytucje Urzędu Patentowego RP i Polskiej Izby Rzeczników Patentowych trafia do odbiorców? W jakim zakresie instytucje te upowszechniają wiedzę patentową oraz tę, która dotyczy zagadnień własności przemysłowej?

Należy przy tym zauważyć, że analizowane stulecie nie jest okresem jednorodnym, ale czasem dynamicznych zmian o charakterze społecznym, prawnym, a nawet ustrojowym. Odzyskanie niepodległości Polski w 1918 r. zapoczątkowało czas dwudziestolecia międzywojennego. W tak krótkim okresie dokonywały się znaczące zmiany w obszarze prawa prasowego, jak również dynamiczny rozwój gospodarczy. Czas ten został przerwany przez wybuch II wojny światowej i okupację. Z kolei zmiany ustrojowe po zakończeniu II wojny światowej i ustrój komunistyczny pod pewnymi aspektami sprzyjały promocji szeroko rozumianej innowacyjności, racjonalizatorstwa i wynalazczości. Świadczy o tym liczba ukazujących się w latach 1945-1989 czasopism o tej tematyce, wydawanych przez innych niż UPRP i PIRP

wydawców¹². Autorka niniejszej dysertacji ograniczy się jednak wyłącznie do wspomnianych dwóch instytucji (UPRP i PIRP), zajmujących się bezpośrednio tematyką patentową. Zatem celem głównym niniejszej rozprawy jest eksploracja działalności wydawniczej Urzędu Patentowego RP oraz Polskiej Izby Rzeczników Patentowych w zakresie wydawania prasy, ponadto wyjaśnienie czy działalność wydawnicza wynika z ich misji, celów i zadań oraz zebranie i uporządkowanie zawartości formalnej i treściowej czasopism wydawanych przez te podmioty celem zbudowania bazy źródłowej dla dalszych analiz zawartości i treści, zgodnie z zapotrzebowaniem badaczy. Wśród celów szczegółowych należy wskazać:

- określenie zadań UPRP i PIRP, determinujących podjęcie przez nie działalności wydawniczej;
- zbadanie zakresu podejmowanych przez nie działań publikacyjnych w różnych okresach istnienia;
- zebranie i uporządkowanie rodzajów oraz treści publikacji pod kątem promowania w Polsce idei innowacyjności i wynalazczości.

Głównym problemem badawczym podjętym w pracy jest zaś określenie zakresu działalności wydawniczej Urzędu Patentowego RP i PIRP w aspekcie ich misji, celów i zadań, zwłaszcza popularyzacji w Polsce idei innowacyjności i wynalazczości, którego implikacją jest zwiększenie znajomości prawa własności przemysłowej Polaków, co ma znaczący wpływ na współtworzenie kultury innowacyjności i kultury własności intelektualnej.

Jego realizacji służą następujące zagadnienia pomocnicze:

- skuteczne upowszechnianie przez wydawnictwa (i inne publikatory) UPRP praw przyznawanych na terenie polski;
- promowanie poprzez działania wydawnicze PIRP-u idei ochrony własności przemysłowej;
- tworzenie poprzez pisma branżowe kultury innowacyjności oraz własności intelektualnej;
- oferta wydawnicza UPRP i PIRP;

¹² Informacje odnośnie wydawców czasopism technicznych w Polsce na przestrzeni lat 1945-1989 znajdują się w Aneksie nr 13.

- spełnienie w publikowanych czasopismach ustawowych i metodologicznych kryteriów uznania ich za publikacje prasowe;
- obszar adresatów (twórcy, wynalazcy, eksperci, inżynierowie, rzecznicy patentowi, naukowcy, szkoły techniczne);
- poszukiwanie koncepcji, układu graficznego i tematycznego publikacji;
- struktura zawartości treści oraz autorstwo i podejmowana tematyka.

W pracy założono, że wydawnictwa UPRP i PIRP:

1. Upowszechniają prawa własności przemysłowej.
2. Przekazują w publikacjach treści, które przekładają się na tworzenie i promowanie kultury innowacyjności i kultury własności intelektualnej (kształtowanie opinii, publikacja przyznanych patentów).
3. Wykonują misję edukacyjną poprzez działalność wydawniczą, zarówno prasową, jak i publikacje pozaprasowe (książki, biuletyny, druki ulotne, broszury etc.).

Tak postawione cele pracy, problem badawczy oraz sformułowane hipotezy pozwalają jednoznacznie zakwalifikować niniejszą rozprawę jako wchodzącą w zakres dyscypliny naukowej „nauki o komunikacji społecznej i mediach”. Ze względu na liczne odniesienia do zagadnień prawa autorskiego, prawa prasowego oraz prawa własności przemysłowej, można przyznać pracy walor interdyscyplinarności. Przemawia za tym również zastosowana w pracy metodologia.

METODY I TECHNIKI BADAWCZE

Autorka poddaje analizie publikacje Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej i Polskiej Izby Rzeczników Patentowych. Materiał empiryczny stanowią teksty prasowe wydrukowane na łamach wydanych periodyków. Autorka bada, jak wygląda kompozycja i układ zamieszczonych artykułów. Poddaje też analizie częstotliwość ich publikowania oraz treść. Podejmuje też próbę odpowiedzi na pytania: Czy treści w analizowanych materiałach są tożsame, różnorodne w zakresie podejmowanej tematyki czy znacząco się różnią? Wstępna kwerenda wykazała, że zawarty w nich materiał jest na tyle cenny, że powinien stać się przedmiotem dalszych, szczegółowych analiz, wykraczających znacznie poza cele niniejszej pracy. Autorka podjęła się zatem skatalogowania i uporządkowania zawartości treściowej analizo-

wanych czasopism, celem identyfikacji zasobów bibliograficznych oraz stworzenia swoistej bazy bibliograficznej¹³. Zebrany i uporządkowany materiał źródłowy zostanie udostępniony w wolnym dostępie, aby zainteresowani badacze mogli poddawać go kolejnym szczegółowym analizom.

Mając wyznaczony przedmiot, problem oraz cel badań, należy wybrać metody badawcze, techniki i narzędzia badawcze, które umożliwią odpowiedź na stawiane pytania względem przedmiotu badań. Nauki społeczne dysponują szeregiem metod oraz technik zdobywania materiałów empirycznych służących do realizacji nałożonych zadań¹⁴. Przede wszystkim autorka dokonała analizy jakościowej źródeł wtórnych (ang. *desktop research*) oraz kwerendy bibliotecznej źródeł pierwotnych. Wykorzystała również (wspomagająco) metodę indywidualnego wywiadu pogłębionego¹⁵.

Kolejną metodą wykorzystaną w pracy jest komparatystyczna analiza zawartości mediów (ang. *content analysis*)¹⁶. Badaniom podlega zawartość treściowa publikacji wydawanych przez UPRP i PIRP w okresie 1918-2018, a dostępnych w całości w zbiorach omawianych instytucji, Bibliotece Narodowej w Warszawie i Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie. Analizie poddane zostały publikacje UPRP i PIRP, do których należą: „Kalendarz Racjonalizatora”, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”, „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”, „Przegląd Wynalazczości”, „Biuletyn Urzędu Patentowego”, „Wiadomości Urzędu Patentowego”, „Informacje Urzędu Patentowego”, „Kwartalnik Urzędu Patentowego” oraz „Rzecznik Patentowy”. Materiał badawczy stanowią teksty prasowe wydrukowane na łamach wydanych periodyków.

¹³ Por. J. Woźniak-Kasperek, *Bibliografia a katalog biblioteczny – dyskusja o pojęciach i terminach*, „Przegląd Biblioteczny” 2015, z. 4, s. 518.

¹⁴ M. Żelazo, *Kwestionariusz wywiadu jako narzędzie badawcze*, „Zeszyty Naukowe Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej” 2013, nr 2(6), s. 223.

¹⁵ Autorka przeprowadziła cztery wywiady z osobami odpowiedzialnymi za sprawy wydawnicze i jednocześnie nadzorujące Departament Wydawnictw, bądź są albo byli redaktorami naczelnymi omawianych niektórych publikacji w pracy, celem uzyskania informacji źródłowych na temat wydawania i funkcjonowania badanych czasopism.

¹⁶ Por. M. Lisowska-Magdziarz, *Analiza zawartości mediów. Przewodnik dla studentów*, Kraków 2004; W. Pisarek, *Analiza zawartości prasy*, Kraków 1983; E. Devereux, *Understanding the Media*, Los Angeles-London-New Delhi-Singapore 2007 (Chapter 6: *Analysing Media Content: Media „Representations” in a Divided World*), s. 175-215; B. Berelson, *Content Analysis in Communication Research*, New York 1952, s. 18. Do badania zawartości czasopisma można wykorzystać formułę Harolda D. Lasswella, która charakteryzuje się złożonością oraz odpowiada na pytania: kto mówi, co, do kogo, dlaczego, jak i z jakim skutkiem (Who? Says What? – In Which Channel? To Whom? With What Effect?) – za A. A. Berger, *Messages: An Introduction to Communication*, Routledge, 2014, s. 26.

Wymienione wyżej publikacje UPRP i PIRP podlegają również ocenie i weryfikacji w zakresie spełniania bądź niespełniania przez nie wymogów formalnych prasy. Punktem odniesienia są obowiązujące w momencie ukazywania się danego periodyku odpowiednie przepisy prawa, regulujące kwestię uznania druków za prasę. Każdą publikację analizuje się pod tym kątem.

Praca obejmuje siedem rozdziałów. Jej podział jest podporządkowany postawionym celom i głównym problemom badawczym.

Pierwsza część rozprawy poświęcona jest metodologii badań naukowych. Wymienia się tu i charakteryzuje wykorzystane w pracy metody badawcze.

Kolejna część pracy, zawierająca cztery rozdziały podejmuje zagadnienia teoretyczne. Składają się na nią problemy szczegółowe takie, jak: Rola własności intelektualnej w budowaniu społeczeństwa informacyjnego; rys historyczny UPRP i PIRP, ze wskazaniem jak na przestrzeni stulecia zmieniały się realizacja celów, zadań oraz rola tych instytucji w państwie. Ponadto omówione zostały ważniejsze publikacje wydawane przez UPRP i PIRP oraz ich zawartość treściowa.

Następna część pracy obejmuje rozdziały o tematyce badawczej. W tej części zostało poddane badaniom dziewięć publikacji wydawanych przez UPRP i PIRP, jak również dodatkowe propozycje wydawnicze tych instytucji w postaci książek, broszur i druków ulotnych.

ROZDZIAŁ I

ASPEKTY HISTORYCZNE, METODOLOGICZNE I PRAWNE ROZPRAWY

W niniejszym rozdziale zostaną przedstawione zagadnienia z zakresu historii i metodologii badań prasoznawczych. Celem ich przywołania jest wskazanie i charakterystyka wypracowanych metod badawczych i określenie, jakie gatunki prasy poddano badaniom. Metody te zostaną wykorzystane w dalszej części pracy, tj. w badaniach nad wydawnictwami UPRP i PIRP. Dodatkowo w rozdziale zostaną wskazane dekrety i ustawy według których będzie można ustalić, czy dany tytuł spełnia wymogi formalne uznania go za wydawnictwo o charakterze prasowym.

1.1. Metodologia badań prasoznawczych

Jak pisze Tomasz Goban-Klas w książce *Cywilizacja medialna*: „jedną z funkcji mediów dobrze ujmuje łacińskie powiedzenie *Verba volant, scripta manent – słowa ulatują pismo pozostaje*. Ta sentencja wskazuje na ulotność słowa wypowiedzianego oraz trwałość słowa pisanego. To właśnie medium pisma pozwoliło mowie pokonać czas i przestrzeń”¹⁷. Ponadto piśmiennictwo „jako część kultury stanowi cały zbiór tekstów utrwalonych na piśmie w danym języku narodowym, niezależnie od ich autorstwa, ważności, obiektywnej wartości, przeznaczenia”¹⁸.

Zatem istotne jest słowo pisane i jego oddziaływanie na odbiorcę, niejednokrotnie masowego. Celem takiej wypowiedzi jest informacja o aktualnych wydarzeniach, faktach, często scalona z interpretacją rzeczywistości, jej uzasadnieniem, odpowiednio przytoczoną wykładnią, jak również przewidywaniem dalszych faktów¹⁹.

Prasoznawstwo bada przede wszystkim periodyczny druk pisany. Wszystkie media tworzą godny podziwu system do debatowania, rotacji poglądów oraz ocen. Media odgrywają istotną rolę w kształtowaniu, ale i upraszczaniu obrazu rzeczywistości²⁰. Kształtują również

¹⁷ T. Goban-Klas, *Cywilizacja medialna. Geneza, ewolucja, eksplozja*, Warszawa 2005, s. 17.

¹⁸ *Gatunki dziennikarskie. Teoria, praktyka, język*, K. Wolny-Zmorzyński, A. Kaliszewski (red.), W. Furman, Warszawa 2006, s. 21.

¹⁹ *Ibidem*, s. 27-29.

²⁰ A. Żaba, *Rola mediów w kształtowaniu wizerunku wymiaru sprawiedliwości – zarys problematyki*, „Studencie Zeszyty Naukowe” 2017, vol. XX, nr 34, s. 99.

światopogląd odbiorców, postrzeganie rzeczywistości oraz tworzą odpowiednie przeświadczenie w odbiorcach. Ich osiągnięciem jest właściwe formułowanie myśli oraz wyszukiwanie oraz dopasowywanie adekwatnych i trafnych słów tak, aby odbiorca nie miał problemów z zobaczeniem w wyobraźni omawianej rzeczywistości. Niejednokrotnie w celu lepszego i wyraźniejszego jej postrzegania załącza się obok tekstów fotografie, które stanowią udokumentowany obraz, np. w fotoreportażach²¹. Znaczący prasowy akcentują, że w przekazach prasowych ma on coraz większe znaczenie. Nierzadko ilustracje też stanowią impuls i motywację do czytania tekstu²². Istotę prasy stanowią zatem słowo i obraz²³.

Porównując prasę w rozwoju historycznym z obecną można zauważyć jej metamorfozy odnoszące się do gatunku, stylu czy języka, „można zaobserwować, że innowacje stylistyczno-językowe i gatunkowe w tekstach prasy przyciągają uwagę wielu odbiorców, co ma wpływ na większą poczytność danego pisma i skuteczność jego społecznego oddziaływania”²⁴. Zamieszczone teksty prasowe uznawane są za pewną formę interakcji z tytułu funkcjonowania w nim odbiorcy, jak również dialogu wewnątrztekstowego i dialogu czytelnika z dziennikarzem²⁵.

Fenomen prasy obejmuje z jednej strony aspekt techniczny – rozumiany jako utrwalanie informacji, jak również jej przekazywanie. Natomiast z drugiej strony ujmuje społeczny zasięg jej obiegu²⁶. Walery Pisarek prasę definiuje jako „ogół zespołowo redagowanych druków periodycznych wydawanych nie rzadziej niż na kwartał pod wspólnym tytułem i numeracją w celu kształtowania postaw społecznych za pomocą informowania o faktach i komentowania ich, a charakteryzujących się zaczął aktualnością treści, wszechstronnością tematyki, publiczną dostępnością oraz anonimowością i różnorodnością odbiorców”²⁷.

Dziennikarstwo prasowe wytworzyło rozpoznawalny styl władania językiem oraz konstruowania każdej wypowiedzi, który później zaadaptowało dziennikarstwo telewizyjne, jak również radiowe, dopasowując go do cech charakterystycznych i szczególnych dla obu

²¹ *Gatunki dziennikarskie, op. cit.*, s. 33.

²² Por. M. Chyliński, S. Russ-Mohl, *Dziennikarstwo*, Warszawa 2008, s. 176.

²³ Por. J. Maziarski, *Gatunki dziennikarskie*, [w:] *Encyklopedia wiedzy o prasie*, J. Maślanka (red.), Wrocław 1976, s. 90-91.

²⁴ B. Kudra, *Tekst prasowy a konwencja stylistyczna i postawa badacza*, [w:] *Mowa rozświetlona myślą. Świadomość normatywno-stylistyczna współczesnych Polaków*, J. Miodek (red.), Wrocław 1999, s. 296.

²⁵ M. Ślawska, *Formy dialogu w gatunkach prasowych*, Katowice 2014, s. 267.

²⁶ J. Trzynadłowski, *Wyznaczniki formalne gatunków prasowych*, [w:] *Sztuka słowa i obrazu*, J. Trzynadłowski (red.), Wrocław 1982, s. 370.

²⁷ W. Pisarek, *Prasa – nasz chleb powszedni*, Wrocław 1978, s. 14.

mediów²⁸. „Coraz częściej jest też stosowana technika dzielenia długich tekstów na mniejsze fragmenty, choć bywa to nazywane krytycznie „dziennikarstwem kawałkowym”. W ten sposób czytelnik ma do wyboru kilka punktów, w których można rozpocząć lekturę tekstu, zaś niewielki rozmiar fragmentów sugeruje, że czytanie będzie mniej męczące i zajmie mniej czasu”²⁹. Należy dodać, że „układ tych przyciągających uwagę elementów nie jest w gazecie przypadkowy i wynika ze świadomie przygotowanej przez redakcję ścieżki lektury”³⁰. Wzrokowa jakość postrzegania rozkładu strony oddziałuje na przyjęcie i przyswojenie tekstu.

Ciekawym wyróżnikiem prasy według Kazimierza Wolnego-Zmorzyńskiego, Andrzeja Kaliszewskiego i Wojciecha Furmana jest przeświadczenie, że całokształt treści umieszczonych w tekście tyczy się rzeczywistości, aktualności, obiektywności, zwięzłości, odnosi się do funkcji informacyjnej, detaliczności i szczegółowości, jak również dotyczy osoby mówiącej, która jest autorem tekstu oraz poręczycielem autentyczności tekstu³¹. Jednak w pojedynku szybkość dostarczanej informacji bądź o dane będące na czasie, teksty prasowe przegrywają z materiałami telewizyjnymi bądź radiowymi oraz internetowymi. Jednocześnie zaś przodują w sferze ukazania rozszerzonych danych, sortowania ich i grupowania oraz tłumaczenia ich znaczenia, jak również interpretowania³².

Marshall McLuhan dzieli środki przekazu na media gorące oraz media zimne. Istotnym aspektem wyznaczającym ten podział jest stopień zaangażowania zmysłów odnośnie odczytywania znaczeń. Media gorące dotyczą pisma, mowy, druku, radia. Ich wyznacznikiem jest zaangażowanie jednego zmysłu w takim stopniu, aby nie wymknęła się żadna informacja. Natomiast media zimne, do których można zaliczyć np. telefon bądź telewizję angażują o wiele więcej zmysłów. Oprócz tego przekazują informacje, które są niekompletne, nieprecyzyjne oraz powierzchowne³³.

Badania nad mediami kładą nacisk na wpływ oraz rolę mediów w stosunku do odbiorcy. W tym zakresie można przytoczyć kilka istotnych teorii. Pierwszą z nich jest „agenda-setting” tłumaczona jako „ustalenie porządku dnia”. Przeprowadzone badania ukazały fakt, że

²⁸ M. Mrozowski, *Media masowe. Władza, rozrywka i biznes*, Warszawa 2001, s. 309.

²⁹ M. Mrozowski, *op. cit.*, s. 177.

³⁰ T. Piętkot, *Dyskurs polskich wiadomości prasowych*, Kraków 2006, s. 139.

³¹ *Gatunki dziennikarskie, op. cit.*, s.18-19.

³² M. Ślawska, *op. cit.*, s. 32-33.

³³ L. Słupek, *Media zimne i gorące*, [w:] *Słownik terminologii medialnej*, W. Pisarek (red.), Kraków 2006, s. 117.

media nie mają wpływu na to, co ludzie myślą, dotyczy to przede wszystkim ich poglądów, jak również sądów. Jednakże mają wpływ na to, o czym ludzie myślą. Zatem media przykuwają uwagę odbiorców na jednoznacznych i czytelnych tematach, wydaje się chwytliwszych i wygodniejszych, a pomijają nieistotne, inne³⁴. Kolejną teorią jest „spirala milczenia”. Jej autorką jest Elisabeth Noelle-Neumann, która kierowała uwagę na kilka aspektów, m.in. na kwestie odnoszące się do poglądów i opinii danej osoby, które podlegają w przeważającej większości na odbieraniu przez nią specyfiki (nastroju, atmosfery) opinii wiodących w środowisku. Niejednokrotnie chowane są prawdziwe opinie, poglądy i sądy, a głoszone i przedstawiane te które są powszechnie akceptowalne oraz rozpowszechnia się je w mediach³⁵.

Stuart Hall, twórca teorii dekodowania kładzie nacisk na odmienne sposobności odbioru przekazu, a dokładnie dekodowania, które przyjmują różne formy od dominujących, albo negocjacyjnych, albo odbioru przeciwstawnego³⁶. Natomiast aktywne i dynamiczne nastawienie odbiorcy do prezentowanych treści medialnych przeważa w teorii *uses and gratifications* i jest tłumaczone jako użytkowanie i korzyści. Biorący czynny udział odbiorca dokonuje wyboru medium w selekcji właściwej formy przekazu, jak również w usiłowaniu zintensyfikowania wiedzy przy użyciu mediów bądź sięganiu po zapal twórczy i wenę do właściwego spożytkowania czasu wolnego. Mamy tu do czynienia z selekcjonowaniem, wskazywaniem i decydowaniem się na takie medium, którego przekaz w pełni satysfakcjonuje odbiorcę oraz czyni zadość stawianym przez niego wymaganiom. Zwraca się tu również uwagę na psychologiczne i społeczne dobrodziejstwa płynące z odpowiedniego wyboru mediów³⁷.

Ta różnorodność teorii ukazuje z jednej strony przekonanie o oddziaływaniu mediów na jednostkę, a także na społeczeństwo oraz na przyswajanie całego procesu związanego z komunikacją, w tym komunikacją masową. Media zatem precyzują i kształcą umiejętności zrozumienia oraz oceny otrzymywanych treści medialnych³⁸.

³⁴ M. Mrozowski, *op. cit.*, s. 383-384.

³⁵ E. Szczęsna, *Europejska teoria empiryczna: historia spirali milczenia Elisabeth Noelle-Neumann*, [w:] *Nauka o komunikowaniu*, B. Dobek-Ostrowska (red.), Wrocław 2001, s. 113-123.

³⁶ S. J. Baran, D. K. Davis, *Teorie komunikowania masowego*, Kraków 2007, s. 317.

³⁷ Por. B. Kołtun, *Teoria użytkowania i korzyści – fazy rozwojowe, podstawowe założenia*, [w:] *Nauka o komunikowaniu*, B. Dobek-Ostrowska (red.), Wrocław 2001, s. 56-73; M. Bugajski, *Język w komunikowaniu*, Warszawa 2007, s. 449.

³⁸ A. Silverblatt, *Media Literacy: Key to Interpreting Media Messages*, Westport 1995, s. 1-2 – za: S. J. Baran, D. K. Davis, *op. cit.*, s. 440.

Maria Wojtak kładzie nacisk na wiadomość i płynącą z niej informację zawartą w tekstach; według niej „wypowiedź prasowa odpowiada na klasyczne pytania informacji: kto, co, gdzie, kiedy, jak (ewentualnie, dlaczego i z jakim skutkiem) zrobił lub co, gdzie, kiedy i jak się zdarzyło”³⁹. Uwidaczniają się dwa rodzaje wiadomości: „wiadomości z dominantą informacyjną (będące realizacją wzorca kanonicznego) i wiadomości z dominantą publicystyczną (będące realizacją wzorców alternacyjnych lub adaptacyjnych). Wiadomości z dominantą informacyjną powinny prezentować fakty i zdarzenia, a ich interpretacja należeć do czytelnika. Ponadto powinny one charakteryzować się szablonowością i obiektywnością, osiągniętą dzięki brakowi ekspresywności i perswazyjności. Jak jednak podkreśla M. Wojtak: „tego rodzaju wiadomości występują w praktyce komunikacyjnej tak rzadko, że można wątpić w ich istnienie”⁴⁰.

1.2. Historia prawa prasowego w Polsce

Rozwój prasy w Polsce następował powoli. Na początku były to okolicznościowe druki informacyjne. Opisywały one aktualne oraz ważne sytuacje i zdarzenia, które nurtowały społeczeństwo oraz pobudzały ogólną dociekliwość powodowaną wyjaśnieniem spraw. Aż do 1791 r. nie było jednak w Polsce uregulowań prawnych i wykładni prawnych odnoszących się do wolności prasy. Ten stan zmieniły dopiero obrady Sejmu Czteroletniego, które przyczyniły się do uregulowań w zakresie wolności druku⁴¹. Ustawę Prawa kardynalne niewzruszone uchwalono podczas obrad Sejmu Wielkiego 8 stycznia 1791 r. Zamieszczono w niej 11 kardynalnych Praw Rzeczypospolitej w 11 artykułach, które miały decydować o zawartości przyszłej Konstytucji. Warto nadmienić, że art. 11 gwarantował wolność wypowiedzi (z. łac. *libertas sentiendi*)⁴². Dodatkowo art. 10 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i w swoich zapisach gwarantował wolność ekspresji, wolność wyrażania opinii, poglądów, jak również „otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe. Niniejszy przepis nie wyklucza pra-

³⁹ M. Wojtak, *Analiza gatunków prasowych*, Lublin 2010, s. 53.

⁴⁰ *Ibidem*, s. 54-55.

⁴¹ J. Łojek, *Prasa dawnej Rzeczypospolitej*, [w:] *Dzieje prasy polskiej*, J. Łojek, J. Myśliński, W. Władyka, Warszawa 1988, s. 61.

⁴² J. Sobczak, *Dzieje prawa prasowego na ziemiach polskich*, Poznań 2009, s. 58; Z. Radwański, *Prawa kardynalne w Polsce. Studia nad historią prawa polskiego*, Poznań 1952, s. 119.

wa Państw do poddania procedurze zezwoleń przedsiębiorstw radiowych, telewizyjnych lub kinematograficznych⁴³”.

Przełomem w dziejach polskiej prasy było utworzenie autonomicznego Królestwa Polskiego na Kongresie Wiedeńskim oraz uchwalona podczas niego Ustawa Konstytucyjna Królestwa Polskiego z dnia 27 listopada 1815 r. Art. 16 mówił o tym, że wolność druku „jest zaręczona. Prawo przepisze środki ukrócenia jej nadużycia”. Oprócz tego na mocy dekretu Rady Stanu z 15 marca 1816 r. dotyczącego art. 16 Konstytucji, zlikwidowano nakaz cenzury prewencyjnej. Dekret potwierdzał możliwość publikacji utworów, które były pozbawione treści przeciwnych religii chrześcijańskiej, znieważających króla bądź władzę państwową, jak również pobudzających do występku, naruszających moralność oraz uwłaczających cudzej sławie⁴⁴. Ponadto ustanowiono cenzurę uprzednią oraz nakaz bycia posłusznym wobec zaleceń cenzora. Warto odnotować, że autor publikacji był zwolniony z odpowiedzialności za słowo, a odpowiedzialność za nie spadała na urząd cenzorski. Ówczesna wolność druku na obszarze Królestwa należała do największych w Europie⁴⁵.

W celu odpowiedzi na pytanie, co było prasą w latach 1918-2021 należy przeanalizować akty prawne, które w określonym okresie obowiązywały.

Na przestrzeni lat różnie się kształtowało ustawodawstwo związane z prasą. Było kilka ustaw i aktów prawnych, które zawierały regulacje w zakresie prawa prasowego, jak również dotyczyły wolności wypowiedzi. Obecnie obowiązuje ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe⁴⁶. Nawet Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., a dokładnie artykuły nr 30, 42, 47, 49, 54, 61, 73 regulują niezwykłe prawa człowieka, do których należą wolność wypowiedzi, swoboda myśli oraz przedstawianie swoich poglądów. W aktualnie obowiązującej Konstytucji można znaleźć wiele uzgodnień odnoszących się do właściwego rozumienia wolności prasy, czyli powiązania zasady wolności prasy z wolnością wypowiedzi⁴⁷. W świetle Konstytucji do podstawowych funkcji prasy należą: Informacyjna – dostarcza in-

⁴³ Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r., Dz.U. 1993 r. Nr 61, poz. 284.

⁴⁴ I. Próchnicki, *Uwagi o prasie w Królestwie Polskim*, „Zeszyty Prasownicze” 1964, z. 1-2, s. 100.

⁴⁵ J. Łojek, *op. cit.*, s. 30.

⁴⁶ Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, Dz.U. z 2018 r., poz. 1914 z zm.

⁴⁷ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r., Dz.U. 1997 r. Nr 78, poz. 483.

formacji o funkcjonowaniu państwa, jego organów i rozwoju; Kontrolna – gwarantuje jawność i transparentność życia publicznego oraz Budowania opinii publicznej – dostarcza wiedzy, pozwala zapoznać z faktami.

W latach międzywojennych 1918-1939 po odzyskaniu niepodległości na różnych ziemiach polskich funkcjonowało różne prawo, zatem na obszarze Górnego Śląska obowiązywało prawo prasowe niemieckie z 7 maja 1874 r., jak również kodeks karny z 1871 r. Przepisy te powodowały, że prasa miała dość dużą swobodę w porównaniu z innymi rejonami kraju⁴⁸. Prawo austriackie z 17 grudnia 1862 r., dalej ustawa z 15 października 1868 r., jak również z 9 lipca 1894 r. funkcjonowało na terenach Śląska cieszyńskiego oraz w województwach lwowskim, krakowskim, stanisławowskim, jak również tarnopolskim. Dodatkowo funkcjonowały przepisy ustawy karnej austriackiej z 1852 r.⁴⁹. Niejednoznaczne przepisy były zaś na ziemiach byłego zaboru rosyjskiego, bowiem nie funkcjonowało tam rosyjskie prawo prasowe. Obowiązywał kodeks karny z 1903 r., a następnie dekret z 7 lutego 1919 r.⁵⁰. W analizowanym okresie było wiele przejściowych aktów prawnych prasowych jak np.: o zakładach drukarskich i składach druków⁵¹.

Po zakończeniu pierwszej wojny światowej Naczelnik Państwa Józef Piłsudski wydał dekret dotyczący prawa prasowego. Odnosił się on do aspektów wolnej prasy, natomiast ograniczenia prasy dotyczyły tylko tego obszaru, który zawarty był w przepisach Kodeksu Karnego bądź w innych ustawach to regulujących. Dekret ten był preludem do tworzenia nowych przepisów. Dawał władzy sposobność do nadzoru nad prasą, tworząc cenzurę represyjną⁵².

Konstytucja marcowa z 17 marca 1921 r.⁵³ zalegalizowała i zatwierdziła wolność prasy. Według niej każdy mógł nieskrępowanie ujawniać swoje poglądy, pod warunkiem, że nie łamie bądź nie przekracza przepisów prawa⁵⁴.

⁴⁸ L. Zieleniewski, *Wstęp*, [w:] *Ustawodawstwo prasowe. Zbiór ustaw, rozporządzeń i okólników oraz orzecznictwa sądów*, t. I, Warszawa 1933, s. 9.

⁴⁹ *Ibidem*.

⁵⁰ M. Pietrzak, *Reglamentacja wolności prasy w Polsce (1918-1939)*, Warszawa 1963, s. 28; Dz. Pr. P. P. Nr 14, poz. 186 z późn. zm.

⁵¹ Dz. Pr. P.P. Nr 14, poz. 146.

⁵² J. Sobczak, *Dzieje prawa prasowego na ziemiach polskich*, Poznań 2009, s. 88.

⁵³ Ustawa Konstytucyjna z dnia 23 kwietnia 1935 r., Dz.U. 1935 r. Nr 30, poz. 227.

⁵⁴ Dz.U. Nr 44, poz. 267 z późn. zm.

Następnym krokiem było uchwalenie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r. o prawie prasowym. Zmieniało ono wcześniejsze ustalenia dotyczące wolności prasy. Wprowadzono bowiem zasadę ograniczenia wolności prasy⁵⁵.

Warto też wspomnieć o Ustawie Konstytucyjnej z dnia 23 kwietnia 1935 r., która nie ujmowała pokrewnych uściśleń względem wolności prasy, jak marcowa konstytucja, była pozbawiona charakteru normy konstytucyjnej⁵⁶. Dodatkowo w okresie funkcjonowania kwietniowej konstytucji notorycznie zaczynano starania o uchwalenie nowej ustawy prawo prasowe. Rada Ministrów w 1936 r. podjęła na nowo stworzenie i przegłosowanie nowego projektu prawa prasowego. Ostatecznie został on podpisany przez Prezydenta, jak również wszedł w życie jako Dekret Prezydenta RP – Prawo Prasowe.

Próba łączenia tych wszystkich aktów prawnych była trudna i trwała przez okres międzywojenny. Ujednociono prawo karne i procedurę karną. Dopiero prawo prasowe z 1938 r. jako Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. konkretyzowało ramowe granice wolności prasy⁵⁷. Według tego dekretu czasopismem „jest druk, który nie tworzy zamkniętej całości, ukazuje się przynajmniej raz na trzy miesiące, choćby w nierównych odstępach czasu, pod tym samym tytułem, w numerach bieżących” (art. 2, pkt. 2). Pismo dodatkowo winno być oznaczone następnym przypisanym numerem oraz odnotowanym redaktorem. Oprócz tego konieczne jest oznaczenie redaktorów tworzących tę publikację, a także poinformowanie o dziedzinie, którą się zajmują. Istotne jest również wydawanie takiej publikacji przez władzę administracyjną i podanie niezbędnych informacji takich jak: tytuł, zakres, termin i miejsce wydawania, adres redakcji i administracji, imiona i nazwiska redaktorów, zakład w którym czasopismo będzie odbijane, imiona i nazwiska wydawców (art. 17)⁵⁸.

⁵⁵ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r. o prawie prasowym Dz.U. 1927 r. Nr 45, poz. 398. Prawdopodobnie było to pochodną zamachu majowego, czyli zbrojnego zamachu wojennego, przeprowadzonego w dniach 12–15 maja 1926 roku, w Warszawie. Przyczyną wkroczenia oddziałów dowodzonych przez Józefa Piłsudskiego i zajmowania przez nie Warszawy były: pogarszająca się sytuacja polityczna spowodowana kryzysami gabinetowymi; gospodarcza, jak również ograniczenie wolności prasy czy słowa oraz naruszenie niezawisłości sądów oraz obrona praw parlamentu do kontroli rządu. Istotną rolę w tym okresie pełniła prasa, w szczególności ogólnoinformacyjna. Można wskazać powiązania między najważniejszymi tytułami prasowymi a zamachem majowym, jak również jego konsekwencjami, czyli użyciem odpowiednich haseł, języka, osoby Piłsudskiego i jego decyzji. Prasa cechowała się antysemityzmem, ostrą polemiką, jak również agresywnym tonem komentarzy oraz brakiem stabilnej pozycji na rynku prasowym.

⁵⁶ M. Romanowski, *Wolność słowa w mediach elektronicznych*, Warszawa 2003, s. 18.

⁵⁷ J. Bawią, *Prawo o wolności słowa*, Warszawa, s. 58.

⁵⁸ Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. – Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89, poz. 608.

Tuż po II wojnie światowej wydano natomiast Dekret (5 lipca 1946 r.) o utworzeniu Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk. Wraz z nowym ustrojem pojawiło się nowe prawo, a zarazem odejście od przepisów z okresu dwudziestolecia międzywojennego⁵⁹. Dodatkowo zaczął obowiązywać system cenzorski, którego przedmiotem była kontrola poprzedzająca druk. Wobec wcześniej ustalonych zasad wolności prasy stanowiło to regres. Istotnym instrumentem funkcjonowania państwa była zatem cenzura. Nadzór sprawowały agendy Ministerstwa Informacji i Propagandy. Natomiast z dniem 5 lipca 1946 r. pieczę nad tym miał Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk. Wydany wówczas Dekret normalizował on równoległe granice wolności wypowiedzi. Dekret mówił o wstrzymywaniu publikacji, które krytykowały ustrój państwa, ponadto te, które były niezgodne z prawem bądź naruszały dobre obyczaje, jak również dezorientujące opinię publiczną, co do publikowanych faktów niezgodnych z rzeczywistością⁶⁰.

Innym aktem była Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z dnia 22 lipca 1952 r.⁶¹. Istotny i ważny art. 71 gwarantował wolność słowa i druku. Znacząca część ustawy odnosiła się jednak do okoliczności, zdarzeń bądź wartości w nawiązaniu do których ta zasada uległa zawieszeniu⁶². Stąd represje polityczne, jak również wtrącanie się w teksty prasowe, co przyczyniało się do zafałszowania przekazu prasowego⁶³.

W latach 80' uchwalono kolejną ustawę Prawo Prasowe (26 stycznia 1984 r.)⁶⁴. Do jej uchwalenia przyczyniła się działalność cenzorów z Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowiska, polegająca na eliminowaniu części bądź całości tekstów, wydawaniu pozwoleń na wydruk ogłoszeń, widokówek bądź afiszy, zawieszaniu czasopism bądź likwidacji sprzętu poligraficznego⁶⁵. Nowa ustawa całościowo regulowała kluczowe kwestie dotyczące

⁵⁹ B. Michalski, *Obowiązywanie dekretu prasowego z 1938 r. – problem kontrowersyjny*, „Państwo i Prawo” 1966, z. 4-5, s. 702; Z. Papierkowski, *Czy prawo prasowe obowiązuje?*, „Palestra” 1957, nr 3, s. 5.

⁶⁰ B. Michalski, *Przedmiot i kierunki badań prawnych dotyczących prasy i dziennikarstwa*, „Zeszyty Prawnicze” 1968, z. 3, s. 22; I. Dobosz, *Prawne uregulowanie działalności środków masowego przekazu w Polsce a potrzeba nowej kodyfikacji prawa prasowego*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej” 1980, z. 23, s. 122.

⁶¹ Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej uchwalona przez Sejm Ustawodawczy w dniu 22 lipca 1952 r., Dz.U. 1952 r. Nr 33, poz. 232.

⁶² B. Michalski, *Model reglamentacji prawnej prasy europejskich państw socjalistycznych*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej” 1977, z. 11, s. 16.

⁶³ F. Szpar, *Państwo i ustrój pod ochroną cenzury w latach osiemdziesiątych*, „Zeszyty Prawnicze” 1998, z. 3-4, s. 127.

⁶⁴ Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, Dz.U. 1984 r. Nr 5, poz. 24.

⁶⁵ M. M. Siuda, *Ingerencje cenzorskie jako narzędzie reglamentacji treści prasowych (na przykładzie prasy kieleckiej)*, „Rocznik Bibliograficzno-Prasoznawczy” 2009, t. 1/12, s. 72.

działalności prasy⁶⁶. Były w niej zawarte takie zagadnienia jak: prawa i obowiązki dziennikarzy, organizacja działalności prasowej, Rada Prasowa, sprostowania i odpowiedzi, odpowiedzialność prawna, ogłoszenia i komunikaty oraz postępowania w sprawach prasowych, jak również zmiany w przepisach obowiązujących⁶⁷.

Omawiane w pracy publikacje odniesiono do przepisów prawnych, obowiązujących w czasie ich wydawania. Pod uwagę wzięto obecne w dekretach czy ustawach kryteria, według których można stwierdzić, czy dana publikacja spełnia kryteria uznania za prasę.

Przyjęto założenie, że dany tytuł musi spełniać wszystkie wymienione kryteria, żeby był uznany za prasę od strony czysto formalnej. Dotyczy to dziesięciu wymogów ustawy, bądź dziewięciu dekretu. Do najważniejszych wyznaczników prasy należą: zachowany stały tytuł, oznaczenie bieżącego numeru, podanie daty, wydawcy, adresu wydawnictwa, redaktorów, w tym redaktorów działowych, cykliczność, czyli ukazywanie się w określonych interwałach czasowych, oprawa. Według ustawy z 1984 r. dochodzą jeszcze: numer ISSN i dane redaktora naczelnego, a według dekretu oznaczone miejsce wydania. Tym niemniej przy ostatecznej kwalifikacji dochodzi także analiza działań wydawcy w szerszym kontekście, pozwalająca na ocenę, czy jego intencją było wydawanie prasy i czy wykazywał on zainteresowanie docelowym spełnieniem wszystkich kryteriów i wymogów prawnych.

W rozprawie analizie poddano osiem publikacji UPRP i jedną publikację PIRP. W grupie omawianych czasopism są następujące pozycje:

1. „Kalendarz Racjonalizatora” (1954-1959), obowiązywał dekret prezydenta z 1938 r.
2. „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” (1964-1976), obowiązywał dekret prezydenta z 1938 r.
3. „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” (1952-1959), obowiązywał dekret prezydenta z 1938 r.;
4. „Przegląd Wynalazczości” (1954-1959), obowiązywał dekret prezydenta z 1938 r.

⁶⁶ I. Dobosz, *Prawne aspekty transformacji w mediach*, [w:] *Polskie media w jednoczącej się Europie – szanse i wyzwania*, I. Dobosz (red.), Kraków 2006, s. 9.

⁶⁷ I. Dobosz, *Prawo prasowe*, [w:] *Dziennikarstwo i świat mediów*, Z. Bauer (red.), Kraków 2004, s. 391.

5. „Biuletyn Urzędu Patentowego” (1973 – cały czas wychodzi), obowiązywał dekret prezydenta z 1938 r. zaś od 1984 r. obowiązuje ustawa Prawo prasowe z dnia 26 stycznia 1984 r.
6. „Wiadomości Urzędu Patentowego” (1924 – cały czas wychodzi), obowiązywała Ustawa z 1927 r., następnie dekret prezydenta z 1938 r., a od 1984 r. obowiązuje ustawa Prawo prasowe z dnia 26 stycznia 1984 r.
7. „Informacje Urzędu Patentowego RP” (1995-2001), obowiązywała ustawa Prawo prasowe z 1984 r.
8. „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” (2010 - cały czas wychodzi), obowiązuje ustawa Prawo prasowe z dnia 26 stycznia 1984 r.
9. „Rzecznik Patentowy” (wychodzi od 1994 r. do chwili obecnej), obowiązuje ustawa Prawo prasowe z dnia 26 stycznia 1984 r.

1.3. Definicja i cechy gatunkowe prasy

W potocznym rozumieniu „prasa to publiczne rozpowszechniane periodyczne wydawnictwa drukowane, odzwierciedlające wszechstronnie rzeczywistość, zwłaszcza aktualne procesy i zdarzenia polityczne, społeczne, gospodarcze, naukowe i kulturalne”⁶⁸. Z kolei prawną definicję prasy znajdujemy w art. 7 ustawy Prawo prasowe. Artykuł ten określa zakres przedmiotowy prawa prasowego, co stanowi prasę, a co nią nie jest. Definiuje prasę jako „publikacje periodyczne, które nie tworzą zamkniętej, jednorodnej całości, ukazujące się nie rzadziej niż raz do roku, opatrzone stałym tytułem albo nazwą, numerem bieżącym i datą, a w szczególności: dzienniki i czasopisma, serwisy agencyjne, stałe przekazy teleksowe, biuletyny, programy radiowe i telewizyjne oraz kroniki filmowe; prasą są także wszelkie istniejące i powstające w wyniku postępu technicznego środki masowego przekazywania, w tym także rozgłoszenie oraz tele- i radiowęzły zakładowe, upowszechniające publikacje periodyczne za pomocą druku, wizji, fonii lub innej techniki rozpowszechniania; prasa obejmuje również zespoły ludzi i poszczególne osoby zajmujące się działalnością dziennikarską”⁶⁹.

⁶⁸ *Encyklopedia wiedzy o prasie*, J. Maślanka (red.), Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1976, s. 168.

⁶⁹ Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, Dz.U. 1984 r. Nr 5, poz. 24. Według wyroku Sądu Najwyższego prasę stanowią i czasopisma, i dzienniki, jak również „wszelkie interesujące i powstające w wyniku postę-

Pomijając kwestię niedostosowania powyższej definicji do rozwoju technologii cyfrowych i Internetu, widzimy enumeratywnie wyliczone cechy wydawnictw prasowych. Wydania ukazują się w stałych odstępach czasu, nie tworząc zamkniętej całości. Są również opatrzone tytułem albo nazwą. Musi w nich występować bieżący numer i data. Ważnym wyznacznikiem prasy jest zatem jej periodyczność, polegająca na zachowaniu ciągłości wychodzenia w określonej częstotliwości ukazywania się. Jest to system publikowania – od dziennika, który wychodzi raz w tygodniu do rocznika, wydawanego raz na rok. Istotnymi atrybutami czasopisma są: wspólny tytuł, zachowana częstotliwość ukazywania się oraz indywidualne cechy, np. tematyka czy odbiorca. Pismo periodyczne nie jest pismem okolicznościowym bądź jednodniowym. Nie musi być zachowana równość wychodzenia danej pozycji, wystarczy tylko zamiar regularnego publikowania informacji⁷⁰.

Klasyfikacja, która została zaproponowana przez UNESCO w 1964 r. dokonuje podziału prasy na: dzienniki o treści ogólnej, pozostałe gazety (zwłaszcza tygodniki) o treści ogólnej oraz pozostałe czasopisma⁷¹. Według tych kryteriów, gazeta to odmiana prasy, należąca do tradycyjnego i najstarszego sposobu publikacji różnych informacji, wypełniająca kryterium aktualności oraz uniwersalności treści, dedykowana szerokiemu ogółu odbiorców, jak również przekazująca współczesne i obecne informacje. W potocznym rozumieniu są to pisma codzienne, dzienniki, czyli takie, które wychodzą częściej niż raz w tygodniu. Dziennik jest ogólnoinformacyjny, czyli otwarty na informacje; jest drukiem periodycznym, wychodzącym w równych odstępach czasu. Jest on rozpowszechniony nie tylko w wersji papierowej, ale również za pomocą dźwięku i obrazu⁷².

W najnowszej literaturze przedmiotu uwzględnia się różne podziały prasy ze względu na różne kryteria:

pu technicznego środka masowego przekazu, (...) upowszechniające publikacje periodycznie za pomocą druku, wizji, fonii lub innej techniki rozpowszechniania” – art. 7 ust. 2 pkt.1.

⁷⁰ *Encyklopedia wiedzy o prasie, op. cit.*, s. 161-162.

⁷¹ *Recommendation Concerning The International Standardization Of Statistics Relating To Book Production And Periodicals Adopted By The General Conference At Its Thirteenth Session*, Paris 1964, s. 21. Tyt. i tekst również w językach: hiszpańskim, francuskim i rosyjskim.

⁷² *Encyklopedia wiedzy o prasie, op. cit.*, s. 91. Należy jednak nadmienić, że tak sformułowane brzmienie ustawy zrodziło szereg pytań i kontrowersji dotyczących wydawania dzienników i czasopism w Internecie. Zob. więcej: A. Adamski, *Strony internetowe a wymóg rejestracji prasy*, „Państwo i Prawo” 2010, nr 2, s. 30-43.

1. Jeżeli weźmiemy pod uwagę częstotliwość z jaką wychodzi dana publikacja to możemy wyróżnić: dzienniki, kwartalniki, dwutygodniki, miesięczniki, roczniki bądź półroczniki.
2. Ze względu na zasięg terytorialny można z kolei wyodrębnić: prasę sublokalną, wychodzącą na terenie małego miasteczka bądź gminy; lokalną, skierowaną do mieszkańców konkretnego powiatu, bądź kilku powiatów; poza tym prasę regionalną, która swoim zasięgiem może obejmować nawet kilka województw; dalej prasę ogólnokrajową rozprowadzaną na terytorium danego kraju, a także prasę międzynarodową, której adresaci zamieszkują jeden bądź kilka czy kilkanaście krajów, a nawet różne kontynenty. Do tego podziału można dodatkowo zaliczyć prasę zakładową, adresowaną do pracowników danego zakładu pracy.
3. Następnie, jeżeli skorzystamy z kryterium odnoszącego się do konkretnej tematyki, to możemy wyszczególnić prasę ekonomiczną, prasę sportową, prasę literacką, prasę prawniczą bądź prasę techniczną.
4. Ze względu na adresata można z kolei wyróżnić: prasę dziecięcą, prasę kobiecą, bądź prasę młodzieżową.
5. Mając na uwadze wszelką materię ideologiczną, jak również światopoglądową można dokonać podziału prasy na: prasę konserwatywną, prasę katolicką, prasę liberalną oraz prasę komunistyczną, prasę socjalistyczną, jak również prasę lewicową i prasę pravicową.
6. Ze względu na aspekt funkcji społecznej można wyodrębnić: prasę publicystyczną, prasę rozrywkową oraz prasę informacyjną.
7. Stosując kryterium poziomu przekazu można wyszczególnić: prasę popularną, prasę brukową, prasę bulwarową, jak również prasę elitarną.
8. Ze względu na kryterium wydawcy wyodrębniamy: prasę rządową, prasę partyjną, prasę niezależną, prasę samorządową oraz prasę konfesyjną.

9. Z tytułu pory wychodzenia prasy można wyróżnić: dzienniki poranne, dzienniki wieczorne oraz dzienniki popołudniowe⁷³.

Warto dodać, że poszczególne gazety wyróżniają się między sobą szatą graficzną, zróżnicowanym formatem, różnym krojem czcionek oraz układem szpalt⁷⁴.

Poza typologią opracowaną przez Jacka Sobczaka w najnowszych opracowaniach wyróżnia się takie wskaźniki, jak:

1. Kryterium nakładu jednorazowego wydania. Wyróżniamy tu nakład: do 500 egzemplarzy, od 501 do 1000, od 1501 do 2000; od 2001 do 2500, od 2501 do 3000, od 3001 do 4000, od 4001 do 5000, od 5001 do 6000, od 6001 do 10 000, od 10 001 do 11 000, od 11 001 do 12 000 oraz powyżej 12 000 egzemplarzy. Są to tylko przykładowe wartości nakładu, gdyż nie wyczerpuje się tu wszystkich możliwości.
2. Aspekty dotyczące formatu (podaje się tu: wymiar wysokości i szerokości rozłożonego czasopisma w cm): 21,0 x 29,0; 29,0 x 42,0; 32,0 x 46,0; 35,0 x 48,0; 30,0 x 50,0; 36,0 x 51,0; 42,0 x 60,0.
3. Kryterium ceny. Prasa regionalna czy lokalna jest w większości kolportowana za odpowiednią cenę. Czasopisma mogą być też rozprowadzane bezpłatnie, zazwyczaj finansowane przez samorząd terytorialny lub utrzymujące się wyłącznie z publikowanych reklam. Można zatem dokonać podziału na te, które nabywa się za odpowiednią cenę i te, które są bezpłatne. Cena wynika z wielu elementów takich jak, np. wydatki osobowe, delegacje, transport, reklama, księgowość, prąd, telefony, wydruk, korekta, łamanie, skład oraz adiustacja.
4. Kryterium techniki druku i obecności wypowiedzi obrazkowych oraz koloru. Można tu wydzielić czasopisma, które są wydawane: tradycyjną techniką druku wypukłego bądź wklęsłego. Dodatkowo tytuły są drukowane nowymi technikami płaskimi (kserograficznymi albo offsetowymi). Kolejnym istotnym aspektem jest dodawanie wypowiedzi obrazkowych, które spełniają funkcję uzupełniającą wydawanej prasy. Wydawane pismo jest wówczas bardziej czytelne i zrozumiałe dla przeciętnego użytkownika. Warto dodać, że obraz wzmacnia siłę jego oddziaływania. Aspekt ten różni cza-

⁷³ J. Sobczak, *Prawo Prasowe. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 313-315.

⁷⁴ *Ibidem*.

sopisma oraz gazety, które występują: bez ilustracji, z ilustracjami czarno-białymi, z ilustracjami kolorowymi, jak również z winiętami kolorowymi⁷⁵.

Istnieje też sposobność podziału drukowanych wytworów prasowych ze względu na kryteria:

1. Niezakończoności rozumianej jako nieograniczona ciągłość.
2. Samoistności wydawniczej, czyli nieograniczonej ciągłości, gdzie poszczególne publikacje wiąże tytuł, jak również stała szata graficzna.
3. Periodyczności, czyli częstotliwości wychodzenia związanej z aktualnością, zakresem tematycznym, uniwersalnością treści i zasięgiem oddziaływania.
4. Aktualności.
5. Uniwersalności treści.
6. Częściowego ograniczenia aktualności i uniwersalności treści⁷⁶.

UNESCO przyjęła podział prasy ze względu na jej zawartość treściową. Dzięki temu podzielono prasę na pisma o treści ogólnej oraz o pisma treści specjalistycznej⁷⁷.

Środki masowego komunikowania stanowią część systemu państwowego, budując pewien układ działający w granicach ustroju politycznego państwa. System wiązany ze środkami masowego komunikowania określa się jako system prasowy. Według orzecznictwa Sądu Najwyższego środkami masowego komunikowania pozostaje całokształt środków, których działanie ogranicza się do masowego dzielenia się informacją. Do środków tych można zatem zaliczyć oprócz prasy drukowanej, również transmisję telewizyjną, transmisję radiową, film, plakat, książkę oraz transmisję Internetową⁷⁸.

Określenie prasy w specjalnym rozumieniu przez twórców prawa ma istotne znaczenie. Dziennik⁷⁹ określa się tu jako druk ogólnoinformacyjny, który jest drukiem periodycznym albo również to przekaz wsparty obrazem i dźwiękiem, wychodzący więcej niż jeden raz tygodniowo. Rozbieżność pomiędzy czasopiśmem a dziennikami dotyczy interwału

⁷⁵ R. Kowalczyk, *Media lokalne w Polsce*, Poznań 2008, s. 167-169.

⁷⁶ R. Kowalczyk, *op. cit.*, s.158-161.

⁷⁷ *Ibidem*, s. 161.

⁷⁸ Postanowienie SN z 7 maja 2008 r., Sygn. III KK 234/07, OSNKW 2008, Nr 9, poz. 69.

⁷⁹ Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, Dz.U. 1984 r. Nr 5, poz. 24, art. 7 ust. 2 pkt 2.

czasowego. Czasopismo⁸⁰ to druk periodyczny ukazujący się nie częściej niż raz w tygodniu, ale nie rzadziej niż raz w roku. Warto wspomnieć, że ta odmienność pomiędzy tymi periodykami ma charakter umowny i różnie jest regulowana w systemach prawnych⁸¹.

W wielu tłumaczeniach i opisach przez kryterium periodyczności rozumie się działanie powtarzające się co pewien czas i dotyczące nowych nośników do przechowywania informacji, przypisanych albo do druku, albo do przekazu związanego z obrazem, bądź dźwiękiem. Nie jest to zamknięta publikacja, która jest spójna⁸².

Znaczenie prasy jest zatem szeroko ujęte. Można tu wskazać: czasopisma, dzienniki, biuletyny, serwisy agencyjne, przekazy teleksowe, kroniki filmowe, programy radiowe, programy telewizyjne, rozgłoszenie radiowe, rozgłoszenie telewizyjne, radiowęzły zakładowe. Oprócz tego wszystkie funkcjonujące oraz tworzące się środki przekazu, które rozpowszechniają i popularyzują periodyczne publikacje dzięki wizji, fonii, drukowi. Prasę stanowi również zbiór osób, jak również wyznaczone jednostki parające się działalnością dziennikarską⁸³.

Przy oznaczaniu materiałów prasowych istotne jest zamieszczenie wszystkich elementów wskazanych w art. 27 ust.1 i 2 pr. pras.)⁸⁴. Obligatoryjne jest zatem podanie nazwy i adresu wydawcy, nazwiska redaktora naczelnego, adresu redakcji, miejsca oraz daty wydania, bieżącej numeracji, nazwy zakładu wykonującego druk prasowy oraz międzynarodowego znaku informacyjnego. Te wszystkie wymienione elementy mieszczą się pod pojęciem Impressum, pełniąc funkcję informacyjną. Oprócz tego identyfikują podmioty winne naruszeń –

⁸⁰ *Ibidem*, art. 7 ust. 2 pkt 3.

⁸¹ J. Sobczak, *op. cit.*, s. 317.

⁸² M. Zaremba, *Prawo prasowe. Ujęcie praktyczne*, Warszawa 2007, s. 28.

⁸³ J. Sobczak, *op. cit.*, s. 318.

⁸⁴ Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, *op. cit.*, art. 27.

Oznaczanie druków periodycznych, serwisów agencyjnych i podobnych druków prasowych

1. Na każdym egzemplarzu druków periodycznych, serwisów agencyjnych oraz innych podobnych druków prasowych należy w widocznym i zwyczajowo przyjętym miejscu podać:

- 1) nazwę i adres wydawcy lub innego właściwego organu;
- 2) adres redakcji oraz imię i nazwisko redaktora naczelnego;
- 3) miejsce i datę wydania;
- 4) nazwę zakładu wykonującego dany druk prasowy;
- 5) (uchylony)
- 6) międzynarodowy znak informacyjny;
- 7) bieżącą numerację.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do nagrań radiowych i telewizyjnych oraz kronik filmowych.

osobę wydawcy oraz redaktora naczelnego, jak również wskazują adresy tych podmiotów, dając sposobność pozwania ich w procesie cywilnym⁸⁵.

Obligacja i powinność publikacji danych posiada charakter bezwzględny. Informacje winny być zamieszczone na każdym egzemplarzu druków periodycznych, innych druków prasowych, serwisów agencyjnych, jak również wszelkich nagrań telewizyjnych, radiowych oraz kronikach filmowych. Informacje te muszą być podane w miejscu widocznym oraz zwyczajowo przyjętym⁸⁶.

Materiałem prasowym jest każdy opublikowany, jak również doręczony do opublikowania tekst o zabarwieniu informacyjnym, dokumentalnym i publicystycznym, niezależnie od autorstwa i przeznaczenia, środków przekazu, rodzaju oraz formy⁸⁷. Można rozpowszechniać go w celach informacyjnych, można go również przedrukować. Zatem takim materiałem prasowym może być notatka informacyjna, artykuł, felieton, fotografia, nagranie magnetofonowe, nagranie magnetowidowe, esej, reportaż, reklama, wywiad, wpis na forum internetowym, ogłoszenie, dyskietka, komunikat urzędowy, rysunek, wykres, tekst sprostowania, odpowiedź, listy do redakcji, wiersz⁸⁸. To materiał, który został przygotowany w redakcji, a także tekst opublikowany, jak również przygotowany do druku przez autora bądź autorów. Jest to również dziennik bądź czasopismo mające przywileje przypisane prasie przez prawo autorskie, a więc prawo jego przedrukowania bądź powtarzania w radiu lub telewizji⁸⁹.

Dziennikarzem jest osoba, która redaguje, tworzy lub przygotowuje materiał prasowy, zatrudniona (umowa o dzieło, umowa o stworzenie utworu, umowa zlecenie) i świadcząca pracę dla redakcji, funkcjonująca na rzecz i z upoważnienia redakcji⁹⁰. Kompletuje informacje zawierające się w przyszykowanych materiałach prasowych. Warto wspomnieć, iż ma ona prawo zbierać materiały. To osoba powiązana z redakcją dostarcza materiały dla danej redakcji, bądź dla kilku redakcji, jeżeli redakcje te ze sobą nie konkurują, gdyż jest to sprzeczne z etyką zawodową. Jest nią również praktykant, student, który odbywa godziny

⁸⁵ E. Nowińska, *Impressum*, [w:] *Prawo mediów*, J. Barta, R. Markiewicz, A. Matlak (red.), Warszawa 2008, s. 120.

⁸⁶ *Prawo prasowe*, J. Sieńczyło-Chlabicz, Z. Zawadzka, M. Nowikowska (red.), Warszawa 2019, s. 38.

⁸⁷ Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. *Prawo prasowe*, *op. cit.*, art. 7 ust. 2 pkt 4.

⁸⁸ J. Sobczak, *op. cit.*, s. 326.

⁸⁹ E. Ferenc-Szydełko, *Prawo prasowe. Komentarz*, Warszawa 2010, s. 82.

⁹⁰ Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. *Prawo prasowe*, *op. cit.*, art. 7 ust. 2 pkt 5.

praktyk w redakcji. Artykuł 10 ust.1 prawa prasowego kładzie nacisk na obowiązek, który wiąże się z pełnieniem zawodu dziennikarza, a mianowicie służby społeczeństwu i państwu⁹¹.

Tytuł redaktora przynależy jedynie dziennikarzowi. Odpowiada on za publikację materiałów prasowych. Pełni funkcję osoby, która decyduje albo współdecyduje o publikacji⁹². Warto wspomnieć, że ponosi on odpowiedzialność cywilną za złamanie prawa publikując materiały prasowe⁹³. Redaktorem będzie również: redaktor wydania (redaktor prowadzący), jest to osoba, która postanawia o zawartości określonego wydania (kolejnego numeru). Redaktor to również dziennikarz, który pełni funkcję szefa działu bądź dodatku regionalnego⁹⁴.

Redaktorem jest również osoba, która posiada mandat, predyspozycje i kompetencje do:

- zablokowania każdego wychodzącego materiału prasowego,
- zlecenia dziennikarzom, którzy podlegają pod niego, aby zajęli się jakimś tematem,
- wyznaczania i zachowania określonej linii programowej,
- decydowania w sprawach personalnych⁹⁵.

Redaktorem naczelnym jest osoba, która posiada uprawnienia do decydowania o całości kształcie działalności redakcji z chwilą powołania jej na to stanowisko, a nie z chwilą rejestracji⁹⁶. Osoba taka musi posiadać obywatelstwo polskie, zdolność do czynności prawnych oraz prawa publiczne⁹⁷.

Redakcję stanowi zespół ludzi. Nie utożsamia się jej z budynkiem bądź помещением czy stanowiskiem pracy – to wspólnota ludzi przewidziana do organizacji odpowiedzialnej za przygotowanie, opiniowanie, informowanie, ocenianie, opracowanie materiałów w prasie. Poszczególni dziennikarze są odpowiedzialni za zbieranie materiałów prasowych, a nie redakcja⁹⁸. Przygotowanie i opracowywanie to redagowanie materiałów⁹⁹.

⁹¹ J. Sobczak, *op. cit.*, s. 328-329.

⁹² Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, *op. cit.*, art. 7 ust. 2 pkt 6.

⁹³ *Ibidem*, art. 38 ust. 1.

⁹⁴ Ł. Syldatk, B. Kosmus, *Prawo prasowe: Komentarz*, [w:] *Prawo prasowe: komentarz*, B. Kosmus, G. Kuczyński (red.), Warszawa 2011, s. 130.

⁹⁵ *Ibidem*, s. 131.

⁹⁶ Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, *op. cit.*, art. 7 ust. 2 pkt 7.

⁹⁷ Ustawa z 7 października 1999 r. o języku polskim, Dz.U. z 1999 r. Nr 90, poz. 999.

⁹⁸ Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, *op. cit.*, art. 7 ust. 2 pkt 8.

Wydawcą mogą być według ustawodawcy: osoby prawne, fizyczne lub inne jednostki organizacyjne, choćby nie posiadały osobowości prawnej. W szczególności wydawcą może być organ państwowy, przedsiębiorstwo państwowe, organizacja polityczna (np. partia), związek zawodowy, organizacja spółdzielcza, samorządowa i inna organizacja społeczna oraz kościół i inny związek wyznaniowy. Jednakże organizacja polityczna, związek zawodowy, przedsiębiorstwo państwowe, organizacja spółdzielcza, samorządowa i inna organizacja społeczna oraz kościół i inny związek wyznaniowy może realizować uprawnienia wydawnicze bezpośrednio lub za pośrednictwem wydawnictw własnych (np. spółka „córka”), jak również innych wydawnictw, działających jako nakładca¹⁰⁰.

Termin „wydawca” występuje również w ustawie o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych, wedle której pojmuje się wydawcę jako osobę prawną, jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej oraz osobę fizyczną, która prowadzi na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej działalność polegającą na publikowaniu oraz finansowaniu dzieł; jak również kolportażu publikacji prasowej; domniemywa się również, że wydawcą jest osoba, której nazwę lub nazwisko uwidoczniono w tym charakterze na egzemplarzach publikacji. Wydawca to podmiot, który powołuje redakcję, buduje warunki do wypuszczenia periodyku, jak również organizuje zaplecze techniczne. Angażuje się także w udostępnienie prasy i jej reklamę¹⁰¹.

W ustawie Prawo prasowe nie została sformułowana definicja terminu „**publikacja**”, aczkolwiek ten termin wielokrotnie przewija się przez ustawę. Występuje w niej jednak definicja „**utworu opublikowanego**”, czyli takiego, który został udostępniony publicznie. Należy zwrócić uwagę, że zdefiniowano tu pojęcie „utworu rozpowszechnionego”. To utwór, który za zgodą twórcy został udostępniony publicznie¹⁰².

⁹⁹ J. Sobczak, *op. cit.*, s. 342.

¹⁰⁰ Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, *op. cit.*, art. 8 ust. 1.

¹⁰¹ Ustawa z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych, Dz.U. 1996 r. Nr 152, poz. 722, art. 2 ust. 1.

¹⁰² Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz.U. 1994 r. Nr 24, poz. 83, tj. Dz.U. 2019 r. poz. 1231, art. 6 ust. 1 pkt. 2.

Ustawa o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych formułuje pojęcie „publikacja”. Zatem ustawodawca interpretuje je jako zwielokrotnienie dzieła dowolną techniką w celu rozpowszechnienia, a w szczególności wyróżnia publikacje:

- 1) piśmiennicze, jak: książki, broszury, gazety, czasopisma i inne wydawnictwa ciągłe, druki ulotne, afisze;
- 2) graficzne i graficzno-piśmiennicze, jak: mapy, plakaty, plany, wykresy, tabele, rysunki, ilustracje, nuty;
- 3) audiowizualne utrwalające dźwięk, obraz lub obraz i dźwięk, jak: płyty, taśmy, kasety, przezrocza, mikrofilmy, mikrofiszce;
- 4) zapisane na informatycznych nośnikach danych;
- 5) oprogramowanie komputerowe¹⁰³.

Prasa branżowa to pojęcie używane w odniesieniu do czasopism, bądź sporadycznie do wyspecjalizowanych gazet, przedmiotowo dopasowane do różnych gałęzi gospodarki. Porównywana jest z fachowymi czasopismami, jednak różni się od nich mniej specjalistycznym charakterem, a ogólnospołecznym. Celem tego rodzaju prasy jest podnoszenie kwalifikacji pracowników danej branży gospodarki. Prasa branżowa to termin, który uwzględnia również czasopisma fachowe¹⁰⁴.

Czasopisma fachowe zawierają specjalne treści służące popularyzowaniu oraz wdrażaniu osiągnięć naukowych w praktyce zawodowej. Niejednokrotnie porównywane są z czasopismami technicznymi. Obejmują publikacje dla wskazanej i celowej grupy zawodowej, wspierają w doksztalcaniu zawodowym poprzez szkolenia. Ich celem jest podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników. Stronią od wszelkich teoretycznych wywodów. Niejednokrotnie wyręczają i zastępują biuletyny wewnętrzne różnych instytucji¹⁰⁵.

Czasopismo treści specjalnej to czasopismo o dużej amplitudzie periodyczności. Są to bowiem zazwyczaj: roczniki, półroczniki, kwartalniki, miesięczniki oraz sporadycznie i nie częściej: dwutygodniki i tygodniki. Mieszczą różne obszary wiedzy. Ich specjalnością jest dostarczanie informacji przewidzianej dla ograniczonego grona ściśle określonych odbiorców,

¹⁰³ Ustawa z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych, *op. cit.*, art. 2 ust. 2.

¹⁰⁴ *Encyklopedia wiedzy o prasie, op. cit.*, s. 169.

¹⁰⁵ *Ibidem*, s. 40.

czyli specjalistów. Z tytułu na realizowane funkcje czasopisma te dzielą się na: czasopisma naukowe oraz czasopisma fachowe¹⁰⁶.

Czasopisma techniczne należą do kręgu czasopism naukowych poświęconych wszelakim zagadnieniom technicznym, rozumianym jako ogół środków oraz czynności sprzężonych z wytwarzaniem dóbr materialnych. Dedykowane są dla personelu inżynieryjno-technicznego. Wydawcą tych czasopism oprócz naukowych stowarzyszeń bądź organizacji są zakłady o profilu produkcyjnym, jak również biura projektowo-techniczne¹⁰⁷.

Czasopisma naukowe są to czasopisma o treści specjalnej. Zadedykowane są one utwierdzeniu oraz rozpowszechnianiu autentycznych wyników badań naukowych. Przekazywane są one przez naukowe instytucje i adresowane do kręgu naukowego. Celem ich jest zjednoczenie i zespolenie środowisk naukowych. Czasopisma te mają: stałą szatę graficzną, układ wewnętrzny działów (rozprawy, sprawozdania, recenzje) oraz analogiczną objętość poszczególnych części (numerów, zeszytów, tomów)¹⁰⁸.

Publikacje wydawane przez Urząd Patentowy RP oraz Polską Izbę Rzeczników Patentowych zawierają elementy bądź części składowe wszystkich wymienionych wyżej czasopism. Są prasą branżową, ponieważ są wyspecjalizowanymi periodykami adresowanymi do wąskiej grupy odbiorców. Wąskim kręgiem osób są rzecznicy patentowi, jak również pracownicy Urzędu i ci wszyscy, którzy w swojej codziennej pracy zajmują się zagadnieniami własności przemysłowej (prawnicy, sędziowie, pracownicy naukowci, inżynierowie). Tematycznie publikacje są dopasowane do różnych gałęzi gospodarki, ale sam patent (zagadnienie typowo techniczne) dotyczy różnych działów techniki, takich jak elektronika, biotechnologia, optyka, medycyna, mechatronika itd. Wydawane materiały spełniają również niektóre kryteria właściwe czasopismom fachowym, czasopismom treści specjalnej, czasopismom technicznym oraz czasopismom naukowym. Zadaniem czasopism fachowych jest dokształcanie zawodowe personelu, tak samo jak robi to UPRP i PIRP w swoich materiałach. Również przyczyniają się do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Czasopisma treści specjalnej adresowane są do specjalistów, a takimi są rzecznicy, pracownicy UPRP i wszyscy inni poruszający się zawodowo w tej tematyce. Zagadnienia patentowe odejmują aspekty techniczne i tylko na

¹⁰⁶ *Ibidem*, s. 56.

¹⁰⁷ *Ibidem*, s. 55-56.

¹⁰⁸ *Encyklopedia wiedzy o prasie, op. cit.*, s. 47-50.

elementy techniczne (urządzenia, wynalazki) przyznawana jest taka ochrona, zatem w tym aspekcie są zbieżne z treścią i funkcją czasopism technicznych. W dużej części sami rzecznicy mają wykształcenie inżynierskie; także pracownicy urzędu badający zgłoszenia patentowe, to osoby z tytułem inżyniera. Dekret powołujący zawód rzecznika patentowego przez naczelnika państwa Józefa Piłsudskiego,¹⁰⁹ mówił także o tym, że rzecznik to osoba z wyższym wykształceniem – zwłaszcza technicznym. Na uczelniach wyższych oraz w przedsiębiorstwach również są działy, katedry oraz techniczne laboratoria bądź taśmy produkcyjne wypuszczające techniczne urządzenia, bądź takie które zajmują się projektowaniem takich urządzeń.

¹⁰⁹ Dekret tymczasowy Naczelnika Państwa z 13 grudnia 1918 r. o Urzędzie Patentowym Dz.U. Nr 21, poz. 66. Tamtejsze uregulowania były dość lakoniczne: strony mogą występować w Urzędzie Patentowym bądź osobiście, bądź przez pełnomocników. Pełnomocnikiem mogła być osoba mieszkająca w Polsce, mająca wyższe - zwłaszcza techniczne - wykształcenie, wciągnięta przez Urząd Patentowy na listę pełnomocników. Regulacje bardziej rozbudowane, choć nadal traktujące rzeczników patentowych jako podmioty ściśle powiązane z Urzędem Patentowym, zawierały kolejne akty normatywne dwudziestolecia międzywojennego, czyli ustawa z 5 lutego 1924 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych (Dz.U. Nr 31, poz. 306) oraz rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 22 marca 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych (Dz.U. Nr 39, poz. 384).

E. Tkaczyk, *Ustawa o rzecznikach patentowych. Komentarz*, <https://sip.lex.pl/komentarze-i-publicacje/komentarze/ustawa-o-rzecznikach-patentowych-komentarz-587623269> [data dostępu: 18.04.2021].

ROZDZIAŁ II

ROLA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ W BUDOWANIU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

W niniejszym rozdziale zostaną podjęte zagadnienia istotne dla funkcji, jaką spełnia prasa w dzisiejszym społeczeństwie, a które na skutek wielu przemian stało się społeczeństwem informacyjnym. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywają analizowane w pracy czasopisma i instytucje je wydające. W znacznym stopniu przyczyniają się one bowiem do budowania SI. Ponadto zostanie w nim omówione zagadnienie praw intelektualnych, w tym wskazana rola praw autorskich, które są nierozdzielnie związane z pojęciem prasy. Jest to niezwykle istotne, gdyż przywoływane w pracy czasopisma promują ważność praw autorskich. Zostanie też zwrócona uwaga na takie pojęcia jak wynalazczość i innowacyjność oraz wskazane instytucje związane z własnością intelektualną, do których m.in. można zaliczyć UPRP i PIRP.

2.1. Społeczeństwo informacyjne i gospodarka oparta na wiedzy

Dostęp do informacji na szeroką, dotąd nieznaną skalę pociągnął za sobą społeczne i gospodarcze zmiany o zasięgu globalnym. Już w 2. połowie XX wieku dostrzeżono przekształcanie tradycyjnie rozumianego społeczeństwa w społeczeństwo informacyjne (dalej też: SI), a postęp gospodarczy zaczął zależeć od dostępu do informacji i umiejętności szybkiego jej przetwarzania. Zaczęto zatem używać nowych, istotnych dla nazwania tych przemian, terminów. Należą do nich niewątpliwie: społeczeństwo informacyjne, informacja, baza danych, wiedza, przetwarzanie wiedzy, gospodarka oparta na wiedzy, kapitał intelektualny.

Konsekwencją przeobrażeń w obszarach dokonań informatyki jest – jak już stwierdzono – odchodzenie w przeszłość i rozpad społeczeństwa masowego na rzecz społeczeństwa zindywidualizowanego¹¹⁰. Społeczeństwo informacyjne dzieli się na klasy. W literaturze przedmiotu wyróżnia się, np. nowy „proletariat”, czyli klasę niższą społeczeństwa informacyjnego, kognitariat, czyli jego nową klasę średnią, digitariat lub netokrację, czyli najwyższą

¹¹⁰ J. Muszyński, *Społeczeństwo informacyjne. Szkice politologiczne*, Toruń 2006, s. 17.

klasę społeczeństwa informacyjnego¹¹¹. To nie jedyny podział. Umberto Eco dzieli społeczeństwo informacyjne na: „proletariat” (ci, którzy nie korzystają ani z książek, ani z komputera, a jedynie z telewizji), tzw. drobnomieszczaństwo (ci, którzy biernie korzystają z komputera) i tzw. nomenklaturę (ci, którzy twórczo wykorzystują wszelkie narzędzia cyfrowe)¹¹². Douglas Coupland czy Paolo Guzzanti wyróżniają: nowych bezrobotnych (ci, którzy nie oparli pracy z komputerem w najmniejszym nawet zakresie i/lub zostali zwolnieni z tego powodu), nowy „proletariat” (tu odpowiednik digitariatu, czyli tych, którzy potrafią tylko mechanicznie obsługiwać komputer) i nową „kastę kapłanów” (ci, którzy mają dostęp do danych, umieją je analizować, rozumieją istotę programów komputerowych)¹¹³. Nowy cyfrowy podział świata ma także swoich „wykluczonych”, o których pisze Manuel Castells¹¹⁴.

W nowym społeczeństwie, opartym na cywilizacji informatycznej kształtuje się nowy typ stosunków ekonomicznych, funkcjonuje nowy system edukacyjny, zapewniający kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem narzędzi i mechanizmów informatycznych oraz powszechny dostęp do kultury, której adresatem jest jednostka wraz z jej indywidualnymi zainteresowaniami. Najogólniej rzecz ujmując, jest to społeczeństwo, w którym dominuje praca informacyjna, a wiedza jest jego głównym zasobem. Manuel Castells wskazał trzy procesy, które są według niego źródłem przemian, prowadzących do powstania społeczeństwa informacyjnego: rewolucja informatyczna, gospodarczy kryzys kapitalizmu i radzieckiego socjalizmu, rozwój kulturowych ruchów społecznych¹¹⁵. Natomiast prekursorem badań w zakresie transformacji gospodarki w latach 50. i 60. XX w. był Fritz Machlup. Wskazał on te sektory gospodarki, w których kluczową rolę odgrywają informatyka i informacja. Należą do nich: media komunikacyjne (radio, TV, telefon, poczta i usługi wydawnicze); urzędnicy i usługi informacyjne (komputery, sprzęt telekomunikacyjny, prasa); prywatna i publiczna działalność

¹¹¹ Za: J. Bulik, *Podział klasowy społeczeństwa informacyjnego*, „Zagadnienia Informatyki Naukowej” 2011, nr 1, 2011, s. 3-19.

¹¹² Za: M. Golka, *Nierówności i niedostatki społeczeństwa informacyjnego*, „Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny” 2006, LXVIII, z. 3, 2006, s. 20. Por. M. Szpunar, *Cyfrowy podział – nowa forma stratyfikacji społecznych*, [w:] *Era społeczeństwa informacyjnego. Wyzwania, szanse, zagrożenia. Materiały konferencyjne*, J. Kleban (red.), W. Wieczerzycki, Poznań 2005, s. 98.

¹¹³ Za: M. Golka, *op. cit.*, s. 20. Por. „Forum” 1997, nr 1.

¹¹⁴ Por. M. Castells, *Galaktyka Internetu. Refleksje nad Internetem, biznesem i społeczeństwem*, T. Hornowski (przeł.), Poznań 2003.

¹¹⁵ M. Castells, *The Information Age: Economy, society and culture*, vol. 1: *The Rise of the Network Society*, Oxford 2009. Por. J. S. Nowak, *Spoleczeństwo informacyjne – geneza i definicje*, [w:] *Spoleczeństwo informacyjne*, G. Bliźniuk (red.), J. S. Nowak (red.), Katowice 2005, s. 39.

naukowo-badawcza; oświata (m.in. edukacja, biblioteki, kursy dokształcające, szkolenia). Łącznie osób zatrudnionych w tych sektorach było już w 2. połowie XX w. ponad 30%¹¹⁶.

Za twórcę terminu „społeczeństwo informacyjne”¹¹⁷ uznaje się Japończyka Tadao Umesao. Po raz pierwszy użył go w 1963 r. w artykule o teorii ewolucji społeczeństwa wykorzystującego postęp technik informatycznych. Jest to zatem twór cywilizacji informatycznej, ściśle związany z naukami informatycznymi. Do jego głównych cech – za Danielem Bellem – można zaliczyć: 1. dominację sektora usług w gospodarce oraz rozwój sektorów związanych z finansami, ubezpieczeniami, a także zdrowiem, oświatą, nauką; 2. wzrost znaczenia specjalistów i naukowców w strukturze zawodowej; 3. centralne znaczenie wiedzy teoretycznej jako źródła innowacji i polityki; 4. nastawienie na sterowany rozwój techniki; 5. tworzenie nowych „technologii intelektualnych” jako podstaw podejmowania decyzji politycznych i społecznych¹¹⁸.

W literaturze przedmiotu można spotkać wiele zbliżonych terminów, czasami zastępujących termin „społeczeństwo informacyjne” (z ang. *Information Society*, dalej: SI)¹¹⁹, np. „społeczeństwo sieciowe”, „społeczeństwo ryzyka”, „cywilizacja informacyjna”, „społeczeństwo wiedzy”, „społeczeństwo komunikujące się przez komputer”, „owoc rewolucji mikroelektronicznej”. Używane równolegle nominacje wskazują związek pojęcia „społeczeństwo informacyjne” ze „społeczeństwem postindustrialnym”, cechującym kraje o wysokim stopniu

¹¹⁶ F. Machlup, *The production and distribution of knowledge in the United States*, Princeton 1971. Był twórcą pojęcia „przemysł wiedzy”. Prowadził badania dotyczące wpływu patentów. Wyróżnił pięć sektorów w sektorze wiedzy: edukacja, badania i rozwój, mass media, technologie informacyjne oraz usługi informacyjne. W oparciu o tę kategoryzację obliczył, że w 1959 roku 29% procent PKB w USA było wytwarzane w przemyśle wiedzy. Por. J. S. Nowak, *op. cit.*, s. 35-36.

¹¹⁷ Z japońskiego *johokashakai* „społeczeństwo komunikujące się przez komputer”. W 1968 roku spopularyzował to pojęcie Kenichi Koyama.

¹¹⁸ D. Bell, *The Coming of Post-Industrial Society*, New York 1973; D. Bell, *Kulturowe sprzeczności kapitalizmu*, S. Amsterdamski (przeł.), Warszawa 1998. Por. J. S. Nowak, *op. cit.*, s. 37.

¹¹⁹ Zob. Publikacje na temat SI: Y. Masuda, *The information society as post-industrial society*, Tokyo 1980, s. 146-154; F. Webster, *Theories of the Information Society*, London, New York 2006; M. U. Porat, *The Information Economy: Definition and Measurement*, Government Printing Office (Department of Commerce.; Office of Telecommunications), United States 1977; F. Machlup, *op. cit.*; J. R. Beniger, *The Control Revolution: Technological and Economic Origins of the Information Society*, London 1986; Ch. May, *The Information Society: A Skeptical View*, Cambridge 2002; Ch. May, *Key Thinkers for the Information Society: Volume One*, Hoboken 2013; W. Currie, *The Global information society*, Wiley Series in Information Systems, Chichester 2000; J. Boyle, *Shamans, software, and spleens: law and the construction of the information society*, London 1997; M. Masmoudi, *Freedom of Expression and the Social Responsibility of the Media in the Information Society*, „Global Media Journal” 2008, vol. 7, no. 13; W. H. Dutton, M. Peltu, *Society on the line: information politics in the digital age*, Oxford 2001; E. Alampay, *Living the Information Society in Asia*, Singapore 2009.

rozwoju technologicznego, oraz z „trzecią falą”¹²⁰. Odbierane jest jako „nowy” twór, formacja, produkt, wynik oraz wytwór rzeczywistości społecznej.

Pojęcie społeczeństwa informacyjnego jest nieostre, co pociąga za sobą wielość definicji. Już z pobieżnego przeglądu literatury fachowej wynika, że jest ich kilkaset. Mimo iż wskazują one różne aspekty funkcjonowania tej formy społecznej, to z reguły zawierają jeden kluczowy komponent – znaczenie i obecność informacji oraz technologii informacyjnej we wszystkich aspektach życia współczesnego człowieka. Spośród szeregu definicji i prób opisu społeczeństwa informacyjnego najbardziej precyzyjna wydaje się definicja sformułowana przez Tomasza Gobana-Klasa i Piotra Sienkiewicza: „Społeczeństwo informacyjne to społeczeństwo, które nie tylko posiada rozwinięte środki przetwarzania informacji i komunikowania, lecz środki te są podstawą tworzenia dochodu narodowego i dostarczają źródła utrzymania większości społeczeństwa”¹²¹. Jej autorzy wskazują w skondensowanej formie najistotniejsze cechy SI: informację i jej przetwarzanie, dochód, badanie kosztów wytworzenia, przesyłania i gromadzenia danych.

Ponadto jest wiele definicji SI w dokumentach urzędowych Unii Europejskiej i Polski.¹²² Szczegółowy wykaz definicji SI został zawarty w Aneksie nr 1.

¹²⁰ A. Toffler, *Trzecia fala*, Warszawa 2001, s. 15.

¹²¹ T. Goban-Klasa, P. Sienkiewicz (red.), *Społeczeństwo informacyjne: szanse, zagrożenia, wyzwania*, Kraków 1999.

¹²² Wskażę tu przykładowe definicje. Społeczeństwo informacyjne w dokumentach UE: „„Społeczeństwo informacyjne to społeczeństwo, które się właśnie kształtuje, gdzie technologie gromadzenia i transmisji informacji i danych są powszechnie dostępne po niskich kosztach. Powszechnemu użyciu informacji i danych towarzyszą organizacyjne, komercyjne, społeczne i prawne zmiany, które głęboko zmieniają życie, pracę i społeczeństwo jako takie” (K. Doktorowicz, *Koncepcja społeczeństwa informacyjnego w polityce Unii Europejskiej*, [w:] *Polskie doświadczenia w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego. Dylematy cywilizacyjno-kulturowe*, red. L. Haber, Kraków 2002, s. 100),

„Społeczeństwo informacyjne [ang. *Information Society*] – nowy system społeczeństwa kształtujący się w krajach o wysokim stopniu rozwoju technologicznego, gdzie zarządzanie informacją, jej jakość, szybkość przepływu są zasadniczymi czynnikami konkurencyjności zarówno w przemyśle, jak i w usługach, a stopień rozwoju wymaga stosowania nowych technik gromadzenia, przetwarzania, przekazywania i użytkowania informacji” (*OECD Workshops On The Economics Of The Information Society: A Synthesis Of Policy Implications*, Paryż 1999). „Społeczeństwo informacyjne to nowy typ społeczeństwa, który ukształtował się w krajach, w których rozwój nowoczesnych technologii teleinformatycznych osiągnął bardzo szybkie tempo. Podstawowymi warunkami, które muszą być spełnione, aby społeczeństwo można było uznać za informacyjne, jest rozbudowana nowoczesna sieć telekomunikacyjna, która swoim zasięgiem obejmowałaby wszystkich obywateli oraz rozbudowane, dostępne dla wszystkich zasoby informacyjne. Społeczeństwo informacyjne nie tylko posiada rozwinięte środki przetwarzania informacji i komunikowania, lecz środki te są podstawą tworzenia dochodu narodowego i dostarczają źródła utrzymania większości społeczeństwa. Ważnym aspektem jest również kształcenie społeczeństwa w kierunku dalszego rozwoju, tak by wszyscy mogli w pełni wykorzystywać możliwości, jakie dają środki masowej komunikacji i informacji”. (Urząd Komitetu Integracji Europejskiej,

Istotnym komponentem pojęcia SI jest zatem informacja, rozumiana jako fundamentalny i globalny wymiar współczesnego życia społecznego. Informacja to m.in. „prasa, powiadomianie społeczeństwa lub określonych zbiorowości w sposób zobiektywizowany, systematyczny i konkretny za pomocą środków masowego przekazu o bieżących lub prognozowanych wydarzeniach, mających istotne znaczenie polityczne, naukowe, gospodarcze, kulturalne itp. lub wzbudzających szczególne zainteresowanie odbiorców”¹²³. Przez informację w naukach ścisłych rozumie się „informatyczny obiekt abstrakcyjny, który może być w postaci zakodowanej zapisywany (na nośnikach informacji), przesyłany, przetwarzany za pomocą programów komputerowych i używany do sterowania urządzeniami”¹²⁴.

W literaturze przedmiotu podaje się różne definicje informacji – w zależności od przyjętych kryteriów i dziedziny, do której to pojęcie się odnosi. Ujęto je w zestawieniu tabelarycznym. Przykładowe definicje informacji (ujęcie interdyscyplinarne i wieloaspektowe) zostały umieszczone w tabeli nr 2 mieszczącej się w Aneksie nr 2.

Badania nad informacją są zazwyczaj wielowymiarowe oraz bardzo złożone, nie tworzą odrębnej dziedziny, zatem mamy do czynienia z interdyscyplinarnością ujęcia. Obejmują kilka dyscyplin, począwszy od matematyki, ekonomii, informatyki, fizyki, socjologię, psychologię, językoznawstwo bądź szeroką rozumianą technikę (technologię), nie wykluczając

<http://archiwumukie.polskawue.gov.pl/www/serce.nsf/0/6A1F328341480FEAC1256F6A0038762F?Open> [data dostępu: 22.07.2020)].

Stanisław Juszczak : „Społeczeństwo informacyjne jest nowym typem społeczeństwa, różniącym się od społeczeństwa industrialnego. W odróżnieniu od (...) określenia postindustrialne – w społeczeństwie „informacyjnym produkcja informacji oraz wartości nie materialnych staje się siłą napędową do formowania i rozwoju” (S. Juszczak, *Człowiek w świecie elektronicznych mediów – szanse i zagrożenia*, Katowice 2000, s. 11-12); Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lipca 2000 r. w sprawie budowania podstaw społeczeństwa informacyjnego w Polsce.: „Definicja skupia się na rozwoju aspektów technologicznych, jako podstawy społeczeństwa informacyjnego: „Nowoczesne technologie, usługi i zastosowania usług telekomunikacyjnych, teleinformatycznych i multimedialnych mogą być katalizatorem rozwoju gospodarczego, zwiększać konkurencyjność gospodarki, tworzyć nowe miejsca pracy, sprzyjać rozwojowi demokracji, regionów, wspomagać nauczanie, ochronę zdrowia, dostęp do dóbr kultury. Są one również niezbędne dla zachowania gotowości obronnej, bezpieczeństwa państwa i obywateli oraz porządku publicznego” (Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lipca 2000 r. w sprawie budowania podstaw społeczeństwa informacyjnego w Polsce, Monitor Polski 2000, nr 22, Poz. 448)

¹²³ *Informacja*, [w:] *Encyklopedia PWN*, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/informacja;4008526.html> [data dostępu: 13.10.2019].

¹²⁴ *Informacja w naukach ścisłych*, [w:] *Encyklopedia PWN*, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/informacja;3914687.html> [data dostępu: 13.10.2019].

nauk o komunikacji społecznej i mediach. Dla potrzeb niniejszej pracy ważne jest pojęcie informacji w świecie mediów. Definiuje się ją jako: gatunek wypowiedzi medialnej powiadamiającej o zdarzeniu i wzbogaconej o dodatkowe, poboczne, ale jednocześnie szczegółowe fakty, podawane statycznie. Odpowiada na pytania: kto?, co?, gdzie?, kiedy?, dlaczego?, w jaki sposób?¹²⁵ Wyznacznikami i atrybutami dobrej informacji są: nowość, wiarygodność, kompletność, aktualność, upowszechnienie, selekcja¹²⁶.

Pojęcie informacji jest kluczowe dla krajów postindustrialnych, gdzie stanowi ważny ekonomicznie produkt. Występuje również zależność między informacją a osobami i organizacjami. Dzierżenie władzy jest bowiem często implikacją dostępu do informacji, a oprócz tego zapewnia zasoby finansowe. Informacja symbolizuje również produkt, przyczyniający się do ewolucji społecznych i kulturowych. Z tego względu niezwykle istotny jest nadzór informacji oraz jej rozprowadzanie, rozdzielanie i wysyłanie. Procesy te określa się mianem utowarowienia (komodyfikacji informacji)¹²⁷, czyli transformacji wartości, pomysłów, idei i przetwarzania ich w wartość handlową, tj. wystawienie na sprzedaż. Ich atutem są niewątpliwie niskie koszty. Warto nadmienić, iż podstawową cechą społeczeństwa, którego głównym zasobem jest wiedza – jest gromadzenie nawarstwiających się danych, wiadomości, przekazów, komunikatów czy wieści i dzięki nowoczesnym technologiom ich przebieg, przetwarzanie, jak i sprawny obieg. Istotą jest przekonanie, że środki wytwarzania informacji są społecznie ważniejsze niż informacja sama w sobie¹²⁸.

Jednym z wszechogarniających problemów obszaru informacyjnego jest nadmiar informacji. W literaturze naukowej zazwyczaj występuje pod takimi terminami jak: eksplozja informacji, potop informacyjny, przeciążenie informacyjne, zalew informacji, wykładniczy wzrost informacji, natłok informacji czy bomba informacyjna¹²⁹. Zagadnienie to przewijało się u Alvina Tofflera, który sformułował definicję natłoku jako komplikację powstałą w chwili

¹²⁵ W. Pisarek, *op. cit.*, s. 81.

¹²⁶ A. Górski, *Komunikacja społeczna i procesy informacyjne przed rewolucyjnymi zmianami*, [w:] *Informacja – dobra lub zła nowina*, A. Szewczyk (red.), Szczecin 2004, s. 40.

¹²⁷ *Popularna encyklopedia mass mediów*, J. Skrzypczak (red.), Poznań 1999, s. 510 i 247.

¹²⁸ *Pomiar kapitału intelektualnego przedsiębiorstwa*, red. Piotr Wachowiak, Warszawa 2005, s. 34; por. K. Wiktorowski, *Kategorie i determinanty jakości informacji – ujęcie teoretyczne i procesowe*, [w:] *Informacja – dobra lub zła nowina*, A. Szewczyk (red.), Szczecin 2004, s. 167.

¹²⁹ W. Babik, *Ekologia informacji katalizatorem równoważenia rozwoju społeczeństwa informacji i wiedzy*, „Zagadnienie Informacji Naukowej” 2012, nr 2(100), s. 52.

li, gdy jednostka nie może zorientować się i pojąć zrozumieć konkretne kwestie oraz przedsięwziąć właściwe postanowienia, z tytułu dużej ilości informacji na ten temat¹³⁰.

Nadmiar informacji przyczynia się do chaosu informacyjnego. Tradycyjnie uważano, że społeczeństwo i jednostki, za mało otrzymują informacji na tematy społeczne i polityczne – trudno im w związku z tym dokonywać wyborów i podejmować decyzje. Ostatnio nasila się zjawisko odwrotne: przekazuje się zbyt dużo informacji, co prowadzi do ich zamieszania. Odbiorcy informacji nie są w stanie ich przetworzyć, co prowadzi do inflacji. W tej samej sytuacji, identyczna informacja może mieć wielorakie, odmienne, przeróżne przesłanie (wydźwięk), w zestawieniu z kontekstem¹³¹.

Informacja jest narzędziem, które pozwala generować wiedzę, ale sama w sobie nią nie jest¹³². Informacja istnieje w określonym czasie, można określić, czy jest aktualna czy nie¹³³. Dzięki temu zyskuje cechy produktu, a zatem może być przedmiotem kupna albo sprzedaży. Kupno właściwych, nieraz ekskluzywnych informacji pozwala zyskać przewagę przedsiębiorcy. Wiedza jest natomiast składowaniem informacji. Charakter obecnego społeczeństwa i systemu gospodarczego ukształtował informację jako dobro ekonomiczne. Wiedzę można określić także jako czynnik produkcji, ponieważ jest to zasób, bez którego niemożliwa byłaby organizacja jakichkolwiek przedsięwzięć. By móc skutecznie i konkurencyjnie działać na rynku, należy posiadać wiedzę dotyczącą: mechanizmów prawnych, specyfiki konkretnej gałęzi lub niszy rynkowej, sposobów produkcji, zachowań konsumenckich, czy analiz i prognoz rozwoju gospodarki¹³⁴.

Warto w tym miejscu zasygnalizować, że wraz ze zwiększonym przesyłem informacji nastąpiło osłabienie praw autorskich. Jeżeli do wszelkich rzeczy potrzebny jest dostęp, to brak oporu, żeby sięgać do tych chronionych. Umieszczenie książek czy filmów w Internecie powoduje, że znajdują się w powszechnym obiegu. Wraz z dostępem do informacji, występuje społeczne przeświadczenie, że prawa ochronne autorskie nie są potrzebne. Skoro wszystko

¹³⁰ A. Toffler, *Szok przyszłości*, Wyd. 3, Przeźmierowo 2007, s. 427.

¹³¹ K. Krzysztofek, M. S. Szczepański, *Zrozumieć rozwój – od społeczeństw tradycyjnych do informacyjnych*, Katowice 2002, s. 187.

¹³² Por. D. Jelonek, *Menedżer wobec problemu nadmiaru informacji*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu” 2011, nr 187, s. 120-128.

¹³³ A. Górski, *Komunikacja społeczna i procesy informacyjne przed rewolucyjnymi zmianami*, [w:] *Informacja – dobra lub zła nowina*, A. Szewczyk (red.), Szczecin 2004, s. 40.

¹³⁴ Por. P. Dziekański, *Informacja jako dobro ekonomiczne będące źródłem przewagi konkurencyjnej*, „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy” 2012, nr 24, 387-403.

jest w Internecie, można to bezkarnie kopiować i tym samym uzyskać dostęp do tych informacji¹³⁵.

Z pojęciem informacji ściśle łączą się pojęcia: dane, przetwarzanie danych (PD) i baza danych. Według Polskiej Normy dane to: „liczby, fakty, pojęcia lub rozkazy przedstawione w sposób wygodny do przesyłania, interpretacji lub przetwarzania metodami ręcznymi lub automatycznymi”¹³⁶. Natomiast ich przetwarzanie rozumie się jako „przekształcanie treści i postaci danych metodą wykonywania systematycznych operacji w celu uzyskania wyników w postaci z góry zaplanowanej”¹³⁷.

Wszystkie te pojęcia: informacja, dane i ich przetwarzanie, wiedza, przenikają się wzajemnie, wpływają na siebie, tworzą relacje. W SI nie ma informacji bez danych, jak również wiedzy i odwrotnie. To także podstawa do ogółu analiz, ich źródła, istoty oraz zagadnienia przetwarzania, jak również zgłębienia sedna tych definicji¹³⁸.

Poprzez dostęp do informacji, w tym tych powszechnie dostępnych, zmieniło funkcjonowanie społeczeństwa. Wszystko dzieje się szybciej, a wyznacznikiem tego jest dostęp do Internetu, bo to on stanowi medium przekazu informacji i komunikacji. Dostęp ten jest natychmiastowy, nie trzeba wybierać się do bibliotek, archiwów, aby móc skorzystać z tej usługi. Warto nadmienić, że często archiwa są już zdigitalizowane, zatem korzystanie z nich nie wymaga ani żadnego logowania, ani żadnych opłat. Jednak jeśli nawet każdy ma dostęp do tych informacji (np. szukanie patentów w bazach danych) to nie każdy jest w stanie do nich dotrzeć. Pojawia się problem trafnego odszukania, bądź sprawnego pozyskania i wyboru właściwej informacji. Albo nie dotrze się do właściwych informacji, albo dotrze się wolniej, więc potrzebne są wiedza i umiejętności takie jak, np. znajdowanie dojścia do informacji przed

¹³⁵ Zaistnienie Internetu przyczynia się do istotnych zmian w normach społecznych. W zasadzie zmienia się rozumienie prawa autorskiego przez obecne pokolenie. Zauważa się niechęć do respektowania prawa własności, którą manifestuje się poprzez piractwo, cyfrowe kopiowanie i udostępnianie, jak również wzrasta liczba nadużyć w zakresie prawa autorskiego, co powoduje powstawanie przestępstw na tym tle. Patrz: F. Oduor, *The Internet and Copyright Protection: Are We Producing a Global Generation of Copyright Criminals Generation of Copyright Criminals*, <https://digitalcommons.law.villanova.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1025&context=mslj> [data dostępu: 10.07.2020].

¹³⁶ *Przetwarzanie danych i komputery – Podstawowe nazwy i określenia*, Warszawa 1971.

¹³⁷ *Ibidem*.

¹³⁸ Najczęstsze próby zdefiniowania łączą wiedzę z danymi i informacjami w tzw. piramidę wiedzy [J. J. Brdulak, *Zarządzanie wiedzą w procesie innowacyjnym*, [w:] *Czynnik ludzki w procesie zarządzania innowacjami*, red. A. Sosnowska, Materiały i Prace Instytutu Funkcjonowania Gospodarki Narodowej, t. LXXXV, Warszawa 2003, s. 37; I. Nonaka, H. Takeuchi, *Kreowanie wiedzy w organizacji: Jak spółki japońskie dynamizują procesy innowacyjne*, Warszawa 2000, s. 81.

konkurencją, jak również umiejętność wykorzystania tej wiedzy w odpowiedni sposób, właściwa ocena ich wartości i użyteczności, jak również efektywne jej wykorzystanie. Każdy bowiem teoretycznie wie, gdzie szukać potrzebnych informacji, ale brakuje mu zręczności w skutecznej obsłudze wskazanej bazy, albo zajmuje to więcej czasu niż potrzeba. Ponadto nie zawsze jest finalnie skutecznie przetworzona¹³⁹.

Podstawowym zasobem społeczeństwa informacyjnego jest wiedza. Na wiedzę składają się informacja, doświadczenie i kontekst¹⁴⁰. Najogólniej rzecz ujmując, informacja to wszystkie dane, wiedza zgromadzona w bazach danych, treść komunikatu składającego się z danych. Doświadczenie to zaś umiejętność zarządzania tymi informacjami, zdolność odnajdowania w bazach danych konkretnych informacji. Z kolei kontekst to umiejętność wykorzystania informacji adekwatnie do potrzeb jej odbiorcy lub do analizy szerszych aspektów, np. analizy rynku, analizy konkurencji etc.¹⁴¹.

Istota wiedzy to zbiór informacji, danych. Można się pokusić o słowo istotnych, ale czasami istota informacji jest wśród danych nieistotnych. Istotność zależy od tego, czego potrzebuje poszukujący. Zbiór informacji zależy zatem od użytkownika tej wiedzy, jak z niej korzysta i jak się porusza się w tym zbiorze¹⁴².

Na zarządzanie wiedzą składa się kilka elementów. Podstawowym jest zapewnienie dostępu do wiedzy, archiwów baz danych wewnętrznych bądź zewnętrznych. Może to dotyczyć kwestii stworzenia takich baz i ich utrzymania, jak również zarządzania nimi. Z pewnością wiąże się również z przeszkoleniem określonej ilości osób, zarówno w zarządzaniu, utrzymywaniu jak i nabywaniu wiedzy¹⁴³.

¹³⁹ S. Juszczak, *Internet – współczesne medium komunikacji społecznej*, Katowice 2011, s. 1-7.

¹⁴⁰ M. Rószkiewicz, E. Wędrowska (red.), *Informacja w społeczeństwie XXI wieku*, Warszawa 2005, s. 24.

¹⁴¹ P. Płoszajski (red.), *Zarządzanie wiedzą w Polsce. Bilans doświadczeń*, Warszawa 2002; *Pomiar kapitału intelektualnego, op. cit.*, s. 34.

¹⁴² Por. D. Jemieliński, A. K. Koźmiński (red.), *Zarządzanie wiedzą*, wyd. 2, Warszawa, s. 24; E. Karaś, A. Piasiecka-Głuszak, *Zarządzanie wiedzą – dlaczego tak ważne?*, „Nauki o zarządzaniu Management Sciences” 2013, nr 4(17), s. 47 i 53.

¹⁴³ Por. I. Nonaka, H. Takeuchi, *op. cit.*, s. 25; por. I. Nonaka, *A Dynamic Theory of Organizational Knowledge Creation*, „Organization Science” 1994, no. 1(5), s. 16. Wedle A. Jashapary wiedza ukryta to „inteligencja, wiedza proceduralna, wiem, co” (A. Jashapara, *Zarządzanie wiedzą*, Warszawa 2006, s. 387). Tymczasem J. J. Brdulak określa ją jako „wiedzę, z której istnienia zdajemy sobie sprawę i którą wykorzystujemy w codziennym życiu, ale nie potrafimy do końca wyjaśnić jej istoty, przez co jej formalizacja i przekazanie innym jest trudne” (J. J. Brdulak, *op. cit.*, s. 16). Z kolei A. Kowalczyk i B. Nogalski zaznaczają, że „wiedza cicha gromadzi się wraz z doświadczeniem w każdym człowieku, a mimo to nie potrafimy jej jasno sprecyzować i wyjaśnić” (A. Kowalczyk, B. Nogalski, *Zarządzanie wiedzą - koncepcja i narzędzia*, Warszawa 2007, s. 24). Natomiast *Leksy-*

Gospodarka oparta na **wiedzy** (GOS) potrzebuje kapitału intelektualnego i ludzkiego. Kapitał intelektualny w firmie jest to suma takich elementów jak informacja, jej analiza i umiejętność jej przetworzenia¹⁴⁴. Kapitał intelektualny (ang. *intellectual capital*) to składowe know-how, jak również marki, prawa autorskie, patenty, czy kultura organizacji. Całościowo tworzą je wszystkie „niewidoczne” bądź „tajne” aktywa firmy. Zazwyczaj nie są one zamieszczane w bilansie finansowym, raportach bądź sprawozdaniach. Dotyczą intelektualnego, rozumowego i myślowego aspektu pracowników, nawet wówczas, gdy przestali już świadczyć pracę¹⁴⁵.

Na kapitał intelektualny składają się kapitał ludzki i kapitał strukturalny¹⁴⁶. Kapitał ludzki to kompetencje, relacje, wartości organizacyjne, innowacyjne, procesy, kapitał w postaci klientów, relacje z klientami, potencjał klientów¹⁴⁷.

Z pojęciem „gospodarka oparta na wiedzy” powiązane są także takie pojęcia jak innowacje, nowoczesne technologie, które przyczyniają się do przewagi konkurencyjnej nad innymi obiektami gospodarczymi. Atutem jest tu nowatorska wiedza, ekspercka kadra, dobra infrastruktura informatyczna oraz usytuowanie w odpowiednich warunkach przyczyniających się do właściwego rozwoju firmy¹⁴⁸.

kon zarządzania uściśla to jako „wiedzę będącą w posiadaniu członków organizacji, na którą składają się: ich wykształcenie, umiejętności i doświadczenie. Wiedza ukryta jest wysoce indywidualna i głęboko zakorzeniona w umysłach ludzi w danym przedsiębiorstwie. Nie jest nigdzie zapisana, przez co jest trudno dostrzegalna i nie da jej się łatwo skopiować” (*Leksykon zarządzania*, M. Romanowska (red.), Warszawa 2004, s. 617). Istotną i strategiczną cechą wiedzy ukrytej jest okoliczność, zważywszy na jej niesformalizowany, unikalny i nieprzeciętny charakter, albowiem „wiedza ta przyczynia się do tworzenia kluczowych kompetencji i unikalnych przewag konkurencyjnych” (*Ibidem*).

¹⁴⁴ Por. A. Pobrotyn, *Znaczenie kapitału intelektualnego w zarządzaniu przedsiębiorstwem, The importance of intellectual capital in business management*, „Acta Scientifica Academiae Ostroviensis” 2012, vol. 1, s. 121-134.

¹⁴⁵ B. Mikuła, *Organizacje oparte na wiedzy*, Kraków 2006, s. 187.

¹⁴⁶ M. Rószkiewicz, E. Wędrowska (red.), *op. cit.*, s. 25; por. A. Mazurkiewicz, *Kapitał ludzki w procesie kształtowania sprawności organizacji*, Rzeszów 2010, s. 42 i nast.

¹⁴⁷ *Zarządzanie wiedzą w przedsiębiorstwie*, K. (red.), Warszawa 2005, s. 132-133 oraz 136-137 i nast.

¹⁴⁸ A. M. Dereń, *Zarządzanie własnością intelektualną w transferze technologii*, Warszawa 2014, s. 101-102.

Zarządzanie wiedzą to umiejętności osób oraz nadzór nad zasobami wiedzy przyczyniający się nieustannie do konkurencyjnej przewagi. Ważnym fragmentem zarządzania wiedzą są innowacje¹⁴⁹.

Termin ten powiązany jest z czymś nowym, jak również ze zmianą ze starego na nowe. Nie ulega wątpliwości, że jest to kreacja, przygotowanie i utworzenie czegoś nowego lub zaplanowanie nowego sposobu działania. Innowacje mają cztery różne warianty: produktowe, procesowe i społeczne. Pierwszy dotyczy wdrażania nowoczesnego produktu, przykładem może być zaprojektowanie nowego komputera, bądź telefonu komórkowego. Drugi opiera się na opracowaniu nowatorskiego sposobu funkcjonowania, bądź toku postępowania, bądź jakiejś metody, w ramach ulepszenia np. jakiejś linii produkcyjnej: GPS w oprzyrządowaniu transportowym. Ostatni dotyczy poprawy poziomu codziennego funkcjonowania, zwiększenia renomy, rangi i stopnia nowych rozwiązań, którymi możemy zastąpić stare pomysły. Rozwiązujemy przy tym problemy i potrzeby społeczeństwa, których rynek nie zaspakaja, np. syntezator mowy dla osób niepełnosprawnych bądź czytnik poziomu insuliny¹⁵⁰.

W literaturze tematu możemy spotkać się z wszelkimi analizami i przemyśleniami odnośnie innowacji produktowych. Można natknąć się na różne pojęcia alternatywne jak proces wynalazczy¹⁵¹, proces upowszechniania postępu technicznego, aktywność innowacyjna¹⁵², działalność badawczo-rozwojowa¹⁵³.

¹⁴⁹ Por. A. M. Dereń, *Zarządzanie własnością...*, s. 11 oraz 18 i nast.

¹⁵⁰ D. Jemiłniak, A. K. Koźmiński (red.), *op. cit.*, s. 27; *Przedsiębiorstwo na przełomie wieków*, B. Godziszewski, M. Haffer, M. J. Stankiewicz (red.), Toruń 2001, s. 227-238; J. Baruk, *Nauka i technika w rozwoju gospodarczym*, Lublin 1997, s. 75.

¹⁵¹ Wynalazek „sam w sobie” nie jest innowacją, gdyż kluczowe jest jego wdrożenie i zaproponowanie go kupującemu (kontrahentowi), czyli komercjalizacja (K. Klincewicz, *Dyfuzja innowacji. Jak odnieść sukces w komercjalizacji nowych produktów i usług*, Warszawa 2011, s. 16). Wedle E. Mansfielda (E. Mansfield, *Industrial Research and Technological Innovation*, New York 1968, s. 83) „innowację stanowi pierwsze zastosowanie wynalazku”. To również proces, który łączy kreatywność, innowacyjność oraz tworzenie wynalazków (por. Younis, A. I. Nor’Aini, *Innovation Creation and Innovation Adoption: A Proposed Matrix Toward a better Understanding*, „International Journal of Organizational Innovation” 2010, vol. 3, no. 1, s. 312).

¹⁵² Por. można również spotkać podobne pojęcie „zachowanie innowacyjne”, patrz: A. Wojtczuk-Turek, *Organizacyjne i kompetencyjne predykatory zachowań innowacyjnych – analizy empiryczne*, „Współczesne Zarządzanie” 2010, nr 4, s. 97.

¹⁵³ Por. A. Jasiński, *Przedsiębiorstwo innowacyjne na rynku*, Warszawa 1992, s. 43; A. Kłopotek, *Polityka proinnowacyjna jako warunek wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw*, [w:] *Konkurencyjność – Marketing – Informacja*, S. Jurek-Stępień (red.), Warszawa 2002, s. 26-36.

Wszelkie powiązania starych rozwiązań z nowymi propozycjami w czasie ilustruje krzywa S, inaczej nazywana S-kształtną krzywą techniki¹⁵⁴. Skuteczność techniki do wdrażania usprawnień podlega zmianie. W pierwszej chwili nowatorska technologia, którą wdrażamy, jest mniej produktywna i efektywna niż stara propozycja. Powiązane jest to z cyklem zmian danego produktu bądź technologii, który przechodzi przez różne fazy życia, począwszy od napotkanych trudności, aż z upływem czasu pojawia się pełna zdolność produkcyjna powiązana ze wzrostem sprzedaży. Ostatnią fazą jest spadek, śmierć produktu, bądź rezygnacja z obiegu rynkowego¹⁵⁵.

Przedsiębiorca wiedzy to osoba, która pręźnie, dynamicznie i z zapałem bada oraz zgłębia sposobności tworzenia i używania wiedzy do wytworzenia profitów (zarobków, uposażenia), np. przekształca nową wiedzę naukową, odkrycia i wynalazki w nowe produkty¹⁵⁶.

2.2. Własność intelektualna i ochrona przed nieuczciwą konkurencją

2.2.1. Objaśnienie terminów „dobra niematerialne”, „własność przemysłowa”, „własność intelektualna” (własność literacka i artystyczna).

Istnieją różne definicje własności intelektualnej. Według Konwencji o ustanowieniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej „własność intelektualna” oznacza „prawa odnoszące się do dzieł literackich, artystycznych i naukowych, interpretacji artystów interpretatorów oraz do wykonań artystów wykonawców, do fonogramów i do programów radiowych i telewizyjnych, wynalazków we wszystkich dziedzinach działalności ludzkiej, odkryć naukowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych i usługowych, jak również do nazw handlowych i oznaczeń handlowych, ochrony przed nieuczciwą konkurencją oraz wszelkich innych praw dotyczących działalności intelektualnej w dziedzinie przemysłowej, naukowej, literackiej i artystycznej”¹⁵⁷. W obrębie własności intelektualnej są wszelkie odmiany dóbr niematerialnych, czyli niepowiązanych z przedmiotem materialnym jako owocem ludzkiego

¹⁵⁴ A. Boratyńska-Sala, *Trizowski, „idealny system techniczny” w zastosowaniu do organizacji zarządzania*, [w:] *Innowacje w zarządzaniu i inżynierii produkcji*, R. Knosala (red.), Opole 2012, s. 23.

¹⁵⁵ D. Jemielniak, A. K. Koźmiński (red.), *op. cit.*, s. 28.

¹⁵⁶ *Ibidem*, s. 68.

¹⁵⁷ Konwencja o ustanowieniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej, sporządzona w Sztokholmie dnia 14 lipca 1967 r., Dz.U. 1975 r. Nr 9, poz. 49, art. 2 pkt. 8; Pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19750090049/O/D19750049.pdf> [data dostępu: 10.07.2020].

umysłu, który w swoim meritum zachowuje swego rodzaju składnik kreatywny¹⁵⁸. W stosunku do twórczego obszaru samo dobro niematerialne może dodatkowo wyróżniać się alternatywnymi cechami, np. użytecznością. Funkcjonują one bez powiązania i spójności z materialnym zakresem (tzw. corpus mechanicum), a jego kreator bądź sprawca czy wynalazca, to wyłącznie człowiek, bowiem wyłącznie on ma predyspozycje i zdolności do łatwego opanowania swego umysłu do stworzenia bądź wymyślenia dóbr intelektualnych¹⁵⁹. Własność intelektualna w głównej mierze pojmowana jest jako sformułowanie zbiorcze, zawierające wszelakie wytwory ludzkiego umysłu o nacechowaniu intelektualnym¹⁶⁰. Za prawo własności intelektualnej przyjmuje się przeważnie wszelakie normy prawne – jak i z dziedziny prawa autorskiego, jak również z prawa własności przemysłowej, które porządkują zależności prawne tworzące się zważywszy na dobra niematerialne¹⁶¹.

Według Ryszarda Skubisza prawo własności intelektualnej tworzy zbiór praw bezwzględnych na dobrach niematerialnych, więc pożądanym byłoby je formułować w podmiotowym i przedmiotowym zakresie. W ujęciu podmiotowym, prawo własności intelektualnej to prawo własności przemysłowej poszerzone o prawa autorskie i prawa pokrewne, przy czym podmiotowe prawa własności intelektualnej są tożsame z pojęciem praw na dobrach niematerialnych¹⁶². Mariusz Załucki zwraca, jednakże uwagę, iż w polskiej literaturze przedmiotu termin prawa własności intelektualnej używany był jako prawo na dobrach niematerialnych. Wykorzystanie zaś takiego pojęcia przybliżyło prawo własności intelektualnej do prawa rzeczowego, w pojmowaniu i rozumieniu przepisów prawa cywilnego¹⁶³. Małgorzata Niklewicz twierdzi natomiast, iż mianem własności intelektualnej należy określić informację, której wartość jest pochodną kreatywności i ma określone znaczenie handlowe. Ponadto autorka uważa,

¹⁵⁸ K. Czub, *Prawo własności intelektualnej. Zarys wykładu*, Warszawa 2016, s. 15; T. Sieniow, W. Włodarczyk, *Własność intelektualna w społeczeństwie informacyjnym*, Warszawa 2009, s. 7.

¹⁵⁹ P. Kostański, Ł. Żelechowski, *Prawo własności przemysłowej*, Warszawa 2014, s. 7; K. Czub, *op. cit.*, s. 19-21.

¹⁶⁰ M. Załucki, *Pojęcie prawa własności intelektualnej i jego miejsce w systemie prawnym*, [w:] *Prawo własności intelektualnej. Repetytorium*, M. Załucki (red.), Warszawa 2010, s. 24-25; D. Miąsik, *Stosunek prawa ochrony konkurencji do prawa własności intelektualnej*, Warszawa 2012, s. 35.

¹⁶¹ K. Czub, *op. cit.*, s. 22-23.

¹⁶² R. Skubisz, *Wyczerpanie praw własności intelektualnej. Charakterystyka ogólna*, [w:] *Wyczerpanie praw własności intelektualnej. Materiały naukowe z konferencji pod honorowym patronatem Ministra Gospodarki Jacka Piechoty, 25-26 kwietnia 2002*, A. Adamczak (red.), Warszawa, s. 9.

¹⁶³ *Ibidem*, s. 10.

iz prawo własności intelektualnej przyznawane jest autorom pomysłów, wynalazków i innych form ekspresji¹⁶⁴.

Charakter własności intelektualnej jest niematerialny. Z tego powodu przedmiotem własności intelektualnej są dobra niematerialne które powstają podczas procesu intelektualnego¹⁶⁵. Niematerialność oznacza, że postrzeganie takich dóbr jest możliwe za pomocą intelektu, a nie zmysłów. Jednakże zmysły pomagają w odbiorze i procesie poznawczym dobra, ponieważ jego nośnik jest już materialny. Własność intelektualna to zagadnienie, które dotyczy wytworów ludzkiego umysłu, na przykład utworów literackich lub wynalazków. Może być także uznana zbiorczym określeniem monopoli prawnych, których przedmiotem są prawa autorskie oraz prawa własności przemysłowej¹⁶⁶.

Pojawia się zatem pojęcie prawa własności intelektualnej. Co do zasady składa się ono głównie z dwóch gałęzi prawa: prawa autorskiego i prawa własności przemysłowej¹⁶⁷. Jednakże niektóre kraje poszerzyły definicję także o tajemnicę handlową, czyli praktyczne informacje technologiczne oraz techniczne, organizacyjne instytucji lub przedsiębiorstwa, które posiadają wartość gospodarczą i nie są ujawnione do wiadomości publicznej¹⁶⁸.

Podstawą prawa własności intelektualnej są przepisy krajowe, prawo europejskie oraz konwencje międzynarodowe. Przepisy krajowe zawarte są w następujących ustawach¹⁶⁹:

- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 1994 r. Nr 24, poz. 83 z późn. zm.)¹⁷⁰.
- Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (tekst jednolity - Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 117 z późn. zm.)¹⁷¹.

¹⁶⁴ M. Niklewicz, *Własność intelektualna a przemysłowa*, „Przegląd Prawa i Administracji” LVI, Wrocław 2003, s. 125.

¹⁶⁵ U. Promińska, *Prawo własności przemysłowej*, Warszawa 2005, s. 16.

¹⁶⁶ Por. T. Sieniow, W. Włodarczyk, *op. cit.*, s. 7.

¹⁶⁷ M. DuVall, D. Kasprzycki, A. Matczewski, E. Okoń-Horodyńska, R. Wisła, *Zarządzanie własnością intelektualną w przedsiębiorstwie - regulaminy korzystania z wyników prac intelektualnych powstałych w przedsiębiorstwie*, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2008, s. 12-13.

¹⁶⁸ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2006 r., Sygn. V CSK 125/06, www.saos.org.pl [data dostępu: 10.07.2020]; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2007 r., Sygn. VCSK 444/06, www.lexlege.pl [data dostępu: 10.07.2020].

¹⁶⁹ A. M. Dereń, *Zarządzanie własnością intelektualną...*, s. 99.

¹⁷⁰ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim, *op. cit.*

¹⁷¹ Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej, Dz.U. 2001 r. Nr 49, poz. 508. Opracowano na podstawie: tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 324.

- Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 16.04.1996 r. (Dz.U. 1993 r. Nr 47, poz. 211 z późn. zm.)¹⁷².
- Ustawa o ochronie baz danych z 27.07.2001 r. (Dz.U. 2001 r. Nr 128, poz. 1402 z późn. zm.)¹⁷³.

Przykładem ustawodawstwa europejskiego jest „Dyrektywa o prawach autorskich na jednolitym rynku cyfrowym”¹⁷⁴, mająca na celu harmonizację i zrównanie standardów systemów ochrony prawa autorskiego krajów członkowskich UE. Kluczowym aktem prawa międzynarodowego dotyczącym prawa własności intelektualnej jest Konwencja Sztokholmska z 1967¹⁷⁵, która oprócz utworzenia oficjalnych definicji przedmiotu ochrony własności intelektualnej, powołała także WIPO.

Przepisy prawa własności intelektualnej realizują trzy funkcje: własnościową, monopolizująco-ochronną i wynagradzającą. Pierwsza funkcja polega na tym, że dobra niematerialne zostają prawnie przypisane do indywidualnego podmiotu i są pod jego władztwem własnościowym. Podmioty te stają się więc właścicielami tych dóbr co prowadzi do drugiej funkcji: monopolizująco-ochronnej. To właściciel dobra decyduje kto i na jakich zasadach może z niego korzystać, a jeśli czynią to bez jego zgody - zakazać. Funkcja wynagradzająca wynika z funkcji monopolizującej - przejawia się najczęściej w postaci opłaty za udostępnienie dobra niematerialnego np. w postaci licencji¹⁷⁶.

Zagadnienie pogwałcenia praw własności intelektualnej oraz wszelkie aspekty wykroczeń z nimi związanych, jak również sama tematyka dóbr niematerialnych oraz zdefiniowanie zakresu działania są niejednorodne bądź zróżnicowane. Tam, gdzie rynek działa prężnie, żywo, dynamicznie i przedsiębiorczo, następuje rozwój. Zależy on od informacji i wiedzy. Warunki te inicjują także powstanie konkurencji, która wpływa na postęp i rozwój gospodarczy. Znaczącą właściwością konkurencji jest pojawienie się i zaistnienie na rynku, czyli powiększenie grupy nabywców towarów. Jest to związane z własnością intelektualną i jej komercyj-

¹⁷² Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Dz.U. 1993 r. Nr 47, poz. 211. Opracowano na podstawie: tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 1913.

¹⁷³ Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych, Dz.U. 2001 r. Nr 128, poz. 1402. Opracowano na podstawie tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 386.

¹⁷⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym, COM/2016/0593 final - 2016/0280 (COD).

¹⁷⁵ Konwencja o ustanowieniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej, *op. cit.*

¹⁷⁶ T. Sieniow, W. Włodarczyk, *op. cit.*, s. 7-8.

nym wykorzystaniem. Dlatego ściśle powiązane są ze sobą tematyka ochrony, jak również naruszeń dóbr niematerialnych¹⁷⁷.

Zakres definicyjny terminu „dobra niematerialne” pokrywa się z terminem „własność intelektualna”. To coś niematerialnego, powstałego w ludzkim umyśle, owoc ludzkiego intelektu, twórcze przedsięwzięcie, nowatorskość i pomysłowość, nastawienie na kreację. Można tu wymienić różne ich rodzaje, na przykład: teorie naukowe i odkrycia naukowe, rozwiązania techniczne (wzory przemysłowe, wzory użytkowe, wynalazki), utwory (artystyczne, muzyczne, naukowe, audiowizualne, publicystyczne), programy komputerowe, bazy danych itd.¹⁷⁸.

Skutkiem oddziaływania tych dóbr na proces ukierunkowanych przemian prowadzących ku stanowi coraz doskonalszemu w technice jest wyprodukowanie czegoś nowego. Powstają nowe wynalazki, albo unowocześnia się i usprawnia stare urządzenia, co bezpośrednio wpływa na ulepszenie warunków życia. Dzięki temu następuje przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji, a tym samym powstaje nowa jakość gospodarki – gospodarka wiedzy¹⁷⁹.

Można wskazać i scharakteryzować w obrębie własności intelektualnej, kilka jej kategorii¹⁸⁰:

1. *Prawo własności przemysłowej* – obejmuje obszar prawa na którą składają się takie przedmioty własności przemysłowej, jak: wynalazki (prawo patentowe), wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, topografia układów scalonych i oznaczenia geograficzne. Prawa te przyznaje Urząd Patentowy RP na określony czas i na określonym terytorium ich obowiązywania. Właściwe jest zatem dopełnienie formalności narzuconych przez odpowiednie przepisy prawne. Prawa na własność uzyskuje się z chwilą przyznania patentu, prawa ochronnego bądź prawa z rejestracji. Można te prawa dziedziczyć lub zbywać na podstawie umowy licencyjnej. Obligatoryjność ich zależy od wpisania do odpowiedniego rejestru. Otrzymanie ochrony w różnych krajach wymaga poprowadzenia równorzędnego postępowania zgłoszeniowego w tym

¹⁷⁷ *Ochrona własności intelektualnej. Wybrane zagadnienia prawne*, A. Domańska-Baer, A. Suchoń (red.), Poznań, 2013, s. 91, 193, 197, 211; J. Hetman, *Podstawy prawa własności intelektualnej*, Warszawa 2010, s. 90-99; A. Grzywińska, Sz. Okoń, *Marki, wynalazki, wzory użytkowe. Ochrona Własności przemysłowej*, Gliwice 2010, s. 67-72; A. M. Dereń, *Ochrona własności intelektualnej w obrocie gospodarczym*, Nysa 2011, s. 315-349.

¹⁷⁸ A. M. Dereń, *Zarządzanie własnością intelektualną...*, s. 51.

¹⁷⁹ *Ibidem*, s. 43.

¹⁸⁰ B. Kurzępa, E. Kurzępa, *Ochrona własności intelektualnej*, Toruń 2010, s. 15 i nast.

samym czasie. Istotne i zasadne jest spożytkowanie i użycie nowych lub ulepszonych rozwiązań w przemyśle¹⁸¹.

2. *Prawo autorskie i prawa pokrewne* uwzględnia własność artystyczną, literacką i naukową. Zamiarem tej ustawy jest roztoczenie i sprawowanie opieki i nadzoru w społecznym wymiarze, docenienie pomysłów, błyskotliwości i twórczości, proponujące nowe pomysły i rozwiązania, jak również pobudzanie do kolejnych czynności związanych z umysłową inwencją i twórczym myśleniem. Przypada autorom prac literackich oraz artystycznych, dzieł malarskich, kompozycji muzycznych, jak również form przestrzennych, rzeźb oraz układów choreograficznych, jak również filmów i programów komputerowych. Prawa te stanowią zabezpieczenie i nadzór dla muzyków, piosenkarzy, producentów zapisów fonograficznych oraz nadawców audycji radiowych i telewizyjnych, aktorów¹⁸². Do zaistnienia tego prawa nie są niezbędne jakieś oficjalne bądź urzędowe powinności. Prawo to tworzy się równocześnie w tym samym czasie na kuli ziemskiej. Ogół praw należy tylko do jednej osoby lub przysługuje tylko jednej osobie, czyli autorowi utworu, co gwarantuje ustawa. Aspekty pokrewne prawa autorskiego odejmują również bazy danych. Utwór stanowi przedmiot prawa autorskiego¹⁸³. Przejaw działalności tłumaczony jest jako rezultat pracy człowieka (twórcy), a nie tylko sama jego działalność. Wymienione przesłanki muszą występować

¹⁸¹ M. Bury, *Ochrona patentowa wynalazków. Procedury*, Warszawa 2015, s. 5-27; B. Przybyliński, *Ochrona własności intelektualnej*, Bydgoszcz 2012, s. 32-52; A. M. Dereń, *Własność intelektualna i przemysłowa. Kompendium wiedzy*, Nysa 2007, s. 50-181; J. Hetman, *op. cit.*, s. 112-128.

¹⁸² L. Łukaszuk, *Dobra intelektualne. Problemy międzynarodowej ochrony*, Warszawa 2009, s. 23.

¹⁸³ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim, *op. cit.*, art. 1. ust. 1.

Określenie czym jest utwór:

1. Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).
2. W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory:
 - 1) wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe);
 - 2) plastyczne;
 - 3) fotograficzne;
 - 4) lutnicze;
 - 5) wzornictwa przemysłowego;
 - 6) architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne i urbanistyczne;
 - 7) muzyczne i słowno-muzyczne;
 - 8) sceniczne, sceniczno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne;
 - 9) audiowizualne (w tym filmowe).
2. Ochroną objęty może być wyłącznie sposób wyrażenia; nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne.
3. Utwór jest przedmiotem prawa autorskiego od chwili ustalenia, chociażby miał postać nieukończoną.
4. Ochrona przysługuje twórcy niezależnie od spełnienia jakichkolwiek formalności.

łącznie. Przesądzają one o tym, że nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego twory przyrody oraz dla zaistnienia utworu niezbędne jest jego uzewnętrznienie, choćby w kształcie nieutrwalonym, powstanie prawa autorskiego nie jest więc zależne od zapisania utworu na jakimkolwiek materialnym nośniku. Do czasu kiedy utwór jeszcze znajduje się tylko w świadomości twórcy, a więc nie został uzewnętrzniony nie podlega ochronie przez prawo autorskie. Twórcą jest zawsze osoba fizyczna,¹⁸⁴ u której decydujący jest sam fakt stworzenia utworu oraz nie mają znaczenia wiek, stan psychiczny, sprawowanie pełnej kontroli nad procesem powstawania dzieła (może być przez przypadek), zdolność do czynności prawnych itp. oraz przysługujące prawa o charakterze osobistym i majątkowym. Autorskie prawa osobiste chronią więc twórcy z utworem, który stworzył utwór oraz prawa te nie podlegają ograniczeniu w czasie, jak również nie podlegają zrzeczeniu się lub zbyciu. W autorskich prawach majątkowych (art. 17) „twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu”. Ustawa wyodrębnia też utwory samoistne, utwory niesamoistne. Utwory niesamoistne zawierają dzieła zależne (opracowania) oraz dzieła z zapożyczeniem. Utwór traktuje się jako dobro niematerialne. Ustawa wymienia również wyłączenia z zakresu pojęcia utworu i wedle art. 4 p. a i p.p. „nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego akta normatywne lub ich urzędowe projekty, urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole, opublikowane opisy patentowe lub ochronne, proste informacje prasowe”¹⁸⁵.

3. *Prawo zwalczania nieuczciwej konkurencji* – polega na eliminowaniu nierzetelności w łamaniu prawa przez nieuczciwą konkurencję, jak również obejmuje obronę tych osób, które

¹⁸⁴ Brytyjskie prawodawstwo dopuszcza kategorię utworów tzw. computer generated works – wytwory definiowane terminem „computer generated works” i określa się je jako dzieła, którym nie jest możliwe przypisanie autorstwa człowieka, bez jego inwencji w trakcie pracy nad dziełem. W takich przypadkach, prawa autorskie przypisuje się osobie, która „podjęła działania konieczne do stworzenia utworu”, czyli np. stworzyła odpowiednie oprogramowanie. Utwory wspomagane komputerowo. (Czy autor to człowiek? - Sztuczna Inteligencja wyzwaniem dla prawa własności intelektualnej, <https://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/prawo-w-praktyce/news/3435,czy-autor-to-czlowiek-sztuczna-inteligencja-wyzwaniem-dla-prawa-wlasnosci-intelektualnej> [data dostępu 18.04.2021].

¹⁸⁵ Por. A. Kisielewicz, *Prawo ochrony własności intelektualnej w zarysie*, Przemysł-Rzeszów 2013, s. 33-36.

zostały pokrzywdzone nieuczciwymi działaniami, wszelką kolizją z przepisami prawnymi. Roztacza się nadzór nad sprawami przedstawicieli otoczenia gospodarczego¹⁸⁶.

4. Oprócz tego składnikiem własności intelektualnej są tajemnice organów gospodarczych zwane know-how¹⁸⁷.

2.2.2. Historia ochrony własności intelektualnej i najważniejsze dokumenty

Polska podpisała wiele umów międzynarodowych, które regulowały istnienie i funkcjonowanie prawa własności intelektualnej. Stała się stroną w Konwencji związkowej paryskiej o ochronie własności przemysłowej, zawartej 20 marca 1883 r.¹⁸⁸. Obowiązuje ona do dnia dzisiejszego, a dotyczy zagadnień związanych z własnością przemysłową. Przyznaje prawo pierwszeństwa tym, którzy zgłosili się jako pierwsi. Dostosowuje kryteria przyznawania ochrony dla wszystkich, nawet tych, którzy nie mieszkają w Polsce. Nabywają oni takie same prawa jak autochtoni¹⁸⁹.

Ważnym dokumentem z 1886 r., o którym warto wspomnieć, jest Konwencja berneńska o ochronie dzieł literackich i artystycznych, zawarta 9 września 1886 r.¹⁹⁰. Ma ona związek z ochroną dzieł literackich, jak również artystycznych. Warto wspomnieć, że tak samo jak w Konwencji paryskiej, również i tu, stosowana jest zasada asymilacji, oznaczająca, iż obywatele różnych państw traktowani są tak samo w ochronie swoich pomysłów. Dotyczy ujednoczenia praw na wszystkie inne kraje. Innym aktem była Powszechna Konwencja o Prawie Autorskim, czyli Konwencja genewska, która została podpisana 6 września 1952 r.¹⁹¹. Ujmuje ona w pewne normy czy przepisy prawne ustalenia odnoszące się do ochrony prawnej utworów naukowych, artystycznych i literackich. Rzecz dotyczyła autorów z tych krajów, gdzie

¹⁸⁶ J. Hetman, *op. cit.*, s. 129-144.

¹⁸⁷ A. Grzywińska, Sz. Okoń, *op. cit.*, s. 35-37.

¹⁸⁸ Konwencja związkowa paryska o ochronie własności przemysłowej, zawarta 20 marca 1883 r., Dz.U. z 1932 r. Nr 2, poz. 8 z późn. zm.,
Pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19320020008/O/D19320008.pdf> [data dostępu: 10.07.2020].

¹⁸⁹ B. Kurzępa, E. Kurzępa, *op. cit.*, s. 21-22.

¹⁹⁰ Konwencja berneńska o ochronie dzieł literackich i artystycznych, zawarta 9 września 1886 r., Dz.U. z 1935 r. Nr 84, poz. 515 z późn. zm.;
Pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19350840515/O/D19350515.pdf> [data dostępu: 10.07.2020].

¹⁹¹ Powszechna Konwencja o Prawie autorskim, która została podpisana 6 września 1952 r., Dz.U. 1978 Nr 8, poz. 28), Pełny tekst:
http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=15381&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html [data dostępu: 10.07.2020].

ochrona prawna była na różnym poziomie. Wprowadzony został symbol ochrony, czyli symbol ©, copyright¹⁹².

Ustanowienie Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (ang. *World Intellectual Property Organization, WIPO*), pojawia się w Konwencji o ustanowieniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej, sporządzonej w Sztokholmie dnia 14 lipca 1967 r.¹⁹³. Termin „własność intelektualna” po raz pierwszy występuje właśnie w tej Konwencji. Przyczynia się ona do realizacji ochrony własności intelektualnej we wszystkich krajach.

Następnym aktem wartym odnotowania jest Porozumienie w Sprawie Handlowych Aspektów Własności Intelektualnej (ang. *Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, TRIPS*). Zostało zawarte w 1994 r.¹⁹⁴. Sprecyzowano w nim podstawową skalę ochrony praw autorskich i praw pokrewnych, znaków towarowych, wzorów przemysłowych, patentów, układów scalonych, jak również oznaczeń pochodzenia geograficznego oraz know-how. Członkowie różnych państw przynależących do TRIPS zobligowani są do ochrony dóbr intelektualnych w swoich państwach. Odnosi się to również do wszelkich uregulowań swobód handlowych w relacjach między różnymi krajami. Istotą jest torpedowanie i powstrzymywanie wszystkich działań prowadzących do wykorzystania w sposób niewłaściwy dóbr intelektualnych w porozumieniach handlowych i rynkowych. Porozumienie scala ustalenia wyżej wspomnianych konwencji: paryską i berneńską, jak również sztokholmską¹⁹⁵.

W zakresie uregulowań prawnych w obrębie prawa własności intelektualnej warto wymienić polskie ustalenia. Istotna wydaje się ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 16. 04. 1993 r.¹⁹⁶. W dalszej kolejności ważnymi aktami prawnymi są Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 4.02.1994 r.¹⁹⁷ oraz Ustawa Prawo własności przemysłowej z 30.06.2000 r.¹⁹⁸.

¹⁹² J. Hetman, *op. cit.*, s. 70.

¹⁹³ Konwencja o ustanowieniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej, *op. cit.*

¹⁹⁴ Porozumienie w sprawie Handlowych Aspektów Praw Własności Intelektualnej, Dz.U. z 1996 r. Nr 32, poz. 143.

¹⁹⁵ Por. D. Trzmielak, Sz. Byczko, *Zarządzanie własnością intelektualną w przedsiębiorstwie i na uczelni*, Gdańsk 2010, s. 22.

¹⁹⁶ Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Dz.U. z 1993 r. Nr 47, poz. 211. Opracowano na podstawie: tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 1913, Pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19930470211/U/D19930211Lj.pdf> [data dostępu: 10.07.2020].

¹⁹⁷ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz. U. 1994 r. Nr 24, poz. 83. Opracowano na podstawie: tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1231, z 2020 r. poz. 288,

Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych reguluje: obszar, zasięg, wymiar czasowy, użytkowanie i posługiwanie się dobrami przez osoby wyznaczone przepisami do użytkowania nimi¹⁹⁹.

Prawo własności przemysłowej porządkuje i normuje zasady przyznawania ochrony na podmioty własności przemysłowej takie jak: wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, oznaczenia geograficzne, topografie układów scalonych. Reguluje wynagrodzenia dla twórców za projekty racjonalizatorskie realizowane w przedsiębiorstwach. Ostatnie rozdziały ustawy zostały poświęcone działalności Urzędu Patentowego RP, jego celom, zadaniom, funkcji, jak również organizacji tej instytucji. Ustawa traktuje międzynarodowe ustalenia i konwencje jako podstawę działania lub rozumowania²⁰⁰.

Zwalczanie nieuczciwej konkurencji, ustawa z dnia 16. 04.1993 r., porządkuje i normuje przewyższanie nieuczciwej konkurencji, wszelkie działania przestępcze w działalności produkcyjnej bądź wytwórczej, handlowej, rolnej, usługowej, budownictwie, wynikające z chęci zysku²⁰¹.

Warto jeszcze wskazać inne obowiązujące akty prawne dotyczące obszaru własności intelektualnej, a wpisujące się w przyznawanie, obronę i zabezpieczenie tych dóbr. Należą do nich: Konwencja o udzielaniu patentów europejskich (1973 r.)²⁰², Konwencja o ochronie no-

Pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19940240083/U/D19940083Lj.pdf> [data dostępu: 10.07.2020].

¹⁹⁸ Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej, *op. cit.*,

Pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20010490508/U/D20010508Lj.pdf> [data dostępu: 10.07.2020].

¹⁹⁹ M. Huczkowski, *Ochrona autorskich praw osobistych w powszechnym prawie międzynarodowym*, Warszawa 2013, s. 11 i nast.

²⁰⁰ B. Kurzępa, E. Kurzępa, *op. cit.*, s. 115-118.

²⁰¹ *Ochrona własności intelektualnej, op. cit.*, s. 199-212.

²⁰² Konwencja o udzieleniu patentów europejskich (Konwencja o patencie europejskim), sporządzona w Monachium dnia 5 października 1973 r., zmieniona aktem zmieniającym artykuł 63 Konwencji z dnia 17 grudnia 1991 r. oraz decyzjami Rady Administracyjnej Europejskiej Organizacji Patentowej z dnia 21 grudnia 1978 r., 13 grudnia 1994 r., 20 października 1995 r., 5 grudnia 1996 r. oraz 10 grudnia 1998 r., wraz z Protokołami stanowiącymi jej integralną część, Dz.U. 2004 r. Nr 79, poz. 737,

Pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20040790737> [data dostępu: 10.07.2020].

wych odmian roślin (1989 r.)²⁰³, Ustawa o ochronie baz danych (2001 r.)²⁰⁴, O ochronie prawnej roślin (2003r.)²⁰⁵, O dokonywaniu europejskich zgłoszeń patentowych oraz skutkach patentu europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (2003 r.)²⁰⁶, O rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (2004 r.)²⁰⁷. Obecne kanony obowiązujące w Polsce, a dotyczące zabezpieczenia i obrony własności intelektualnej na terenie Polski zgadzają się z kanonami Unii Europejskiej. Warunki wymagane do otrzymania ochrony na przedmioty własności przemysłowej (wynałazki, znaki towarowe, nowe odmiany roślin, przemysłowe wzory oraz geograficzne oznaczenia) w kraju są prawie identyczne, jak w procedurach europejskich²⁰⁸.

Możemy wyróżnić dwie kategorie praw autorskich: osobiste i majątkowe. Istotą praw osobistych jest niezbywalność oraz nieograniczoność czasowa. Tworzą swoiste połączenie z twórcą bądź autorem w postaci pewnej zażyłości pomiędzy twórcą a jego wytworem. Przyporządkowują i przypisują wszystkie prawa twórcy: do dzieła, rozwiązania, utworu, wynalazku, oznakowania swoim imieniem i nazwiskiem, nadania nazwy handlowej towaru, nadania loga lub marki, prawa do integralności i niezmienności dzieła pracy (formy utworu lub rozwiązania) oraz właściwego i uczciwego spożytkowania, prawa do wszelkich postanowień (np. pierwsze udostępnienie utworu), prawa do monitoringu odnośnie wszelkich procedur użycia bądź konkretnego rozwiązania czy utworu²⁰⁹.

Autorskie prawa osobiste to prawa, które należą się jedynie autentycznemu twórcy utworu. Tworzą się w momencie ustalenia utworu i nigdy nie tracą ważności, wobec tego egzystują za życia twórcy oraz po jego śmierci. Nie są zatem ograniczone w czasie i są nieprzenoszalne. Meritum praw osobistych opiera się na tym, że strzeże się relacji twórca –

²⁰³ Międzynarodowa konwencja o ochronie nowych odmian roślin z dnia 12 lutego 1961 r., Genewa, Dz.U. UE.L. 2005. 192.64. Polska jest związana tą Konwencją od 11 listopada 1989 r., Pełny tekst: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32005D0523> [data dostępu: 10.07.2020].

²⁰⁴ Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych, Dz.U. 2001 r. Nr 128, poz. 1402, Pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20011281402> [data dostępu: 10.07.2020].

²⁰⁵ Ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin, Dz.U. 2003 r. Nr 137, poz. 1300, Pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20031371300> [data dostępu: 10.07.2020].

²⁰⁶ Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o dokonywaniu europejskich zgłoszeń patentowych oraz skutkach patentu europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. 2003 r. Nr 65, poz. 598, Pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20030650598> [data dostępu: 10.07.2020].

²⁰⁷ Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych, Dz. U. 2005 r. Nr 10, poz. 68, Pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20050100068> [data dostępu: 10.07.2020].

²⁰⁸ W. Kotarba, *Ochrona własności intelektualnej*, Warszawa 2012, s. 44-57.

²⁰⁹ J. Barta, R. Markiewicz, *Prawo autorskie*, Warszawa 2013, s. 106.

utwór. Prawa te nie są uwarunkowane ich zbyciem oraz nie zależą od dziedziczenia. Co do reguły nie są przedmiotem umownych porozumień. W sporadycznych sytuacjach twórca może zrezygnować z procedowania części swoich praw osobistych na poczet innych osób²¹⁰. W przypadku występowania kilku twórców w jednym utworze, wszystkim należy się pełnia praw osobistych.

W zakres praw autorskich osobistych wlicza się²¹¹:

- prawo do autorstwa utworu;
- prawo oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo;
- prawo nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania;
- prawo decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności;
- prawo nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.

Zarządzanie wyłącznymi prawami dotyczy tylko praw majątkowych. Należą one do praw wyłącznych do korzystania z utworu. Prawa te kontrastują z osobistymi, bowiem są zbywalne, zatem mogą przechodzić na inne osoby oraz mogą być dziedziczone bądź przekazywane na podstawie umowy. Minusem tych praw jest zawężenie czasowe, funkcjonują przez cały czas życia autora oraz 70 lat po jego śmierci. Prawa te funkcjonują tylko na określonym terytorium i posiadają określony zakres przedmiotowy. Według artykułu 17 prawa autorskiego²¹² zwrócono uwagę na treść autorskich praw majątkowych, takich jak: prawo do korzystania z utworu, prawo do rozporządzania utworem oraz prawo do wynagrodzenia²¹³.

Znaki towarowe służą oznakowaniu wyróżniającym jedne podmioty gospodarcze od drugih. Są rozmieszczane i sytuowane na opakowaniach, papierze firmowym z logo firmy, jak również można się nimi posilkować w reklamie. Opieczętowane logo dotyczy również oznaczeń geograficznych i nazw handlowych. W porównaniu z utworami posługiwanie się nimi, dysponowanie i uregulowanie odnosi się do publicznego zrealizowania, wystawienia,

²¹⁰ Por. np. Wyrok SA w Warszawie z 14 maja 2007 r., Sygn. I A Ca 668/06; OSA 2008/12/39.

²¹¹ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim, *op. cit.*, art. 16.

²¹² „Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu”, *Ibidem*, art. 17.

²¹³ J. Hetman, *op. cit.*, s. 33-34.

najmu i dzierżawy. W kwestii wynalazków bądź wzorów istnieje wiele możliwości posługiwania się nimi jak: najem, dzierżawa, używanie czy wprowadzenie do obrotu²¹⁴.

Przy wszelkich formach naruszeń praw twórca, właściciel, autor może domagać się od tego, kto naruszył prawo: zaprzestania działań łamiących prawo, publikacji w prasie odpowiedniego oświadczenia w tej sprawie, jak również przekazania pewnej sumy pieniężnej na cel społeczny, zrezygnowania z wszystkich wykroczeń, likwidowania efektów czynu przestępczego, przekazania nieprawnie otrzymanych korzyści oraz naprawienia szkody²¹⁵.

Za element straty materialnej lub moralnej powinno się uznać zwłaszcza: wszystkie autentyczne wielkości o które uległy zmniejszeniu własne fundusze, jak również nakłady poniesione przez osoby mające podstawy prawne z tytułu zmniejszenia wartości transakcji sprzedaży, obowiązek zredukowania cen towarów, nakaz unowocześniania produktów, konieczność sporządzenia nowoczesnego dzieła (tworu). Przez wyrządzoną krzywdę należy rozumieć prawdopodobne zaprzepaszczone korzyści i zyski będące następstwem braku lub ograniczenia szans funkcjonowania na rynku bądź strat konsumentów²¹⁶.

Przeciwdziałanie wszelkim czynom zabronionym, a odnoszącym się do przyznanych praw wyłącznych ma obejmować sankcje ekonomiczne, jak i karne. Za pogwałcenie cudzych praw przysługują kary: aresztu, grzywny, ograniczenia wolności, jak również pozbawienia wolności do lat pięciu. Oprócz tego sąd może zawyrokować przepadek na rzecz Skarbu Państwa towarów pochodzących z przestępstwa oraz materiałów i narzędzi, jak również środków technicznych, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa²¹⁷.

2.3. Wynalazczość i jej znaczenie w rozwoju społeczeństwa i gospodarki

Życie społeczeństwa związane jest z tworzeniem „nowego”, kreacją. Innowacyjne pomysły, na podstawie których powstają wynalazki, wiążą się bowiem z reguły z potrzebą

²¹⁴ M. Dragun, *Zastrzeżenie nazwy/logo firmy jako znaku towarowego a sprzeciw do rejestracji znaku towarowego – rozważania na tle obowiązującego od 15.04.2016r. tzw. systemu procedury sprzeciwionej*, „ASO.A” 2016, nr 8(2), s. 364.

²¹⁵ W. Kotarba, *op. cit.*, s. 28-29.

²¹⁶ *Ibidem*, s. 29.

²¹⁷ Przepadek ma swoją podstawę prawną w: Ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, *op. cit.*, art. 44-45 oraz w Ustawie z dnia 19 marca 2004 r. Prawo celne, Dz.U. 2004 r. Nr 68, poz. 622, art. 31.

rozwiązania jakiegoś problemu²¹⁸. Do przyczyn powstawania wynalazków w sferze gospodarki należą m.in. obniżenie środków produkcji, jak również zwiększenie wydajności produkcji oraz likwidacja niepożądanych efektów²¹⁹.

Przełomowe wynalazki powstają czasami z przypadku²²⁰. Podczas gdy prowadzone są prace nad jednym rozwiązaniem technicznym, powstaje inny ciekawy pomysł czy ciekawe rozwiązanie. Wynajduje się zupełnie nowe, przydatne w codziennym funkcjonowaniu, rzeczy lub pojawia się wynalazek. Jako przykłady można podać epokowe rozwiązania technologiczne z czasów II wojny światowej. Należą do nich: skonstruowanie bomby atomowej, wykorzystywanie energii jądrowej, służącej jako napęd statków wojennych do wytwarzania energii w ogóle, badania nad mikrofalowymi radarami, które przyczyniły się do powstania kuchenki mikrofalowej. Dalej można wskazać: wyodrębnienie z wojskowych urządzeń izotopów uranu, które były prowadzone przy użyciu teflonu, późniejszego składnika naczyń kuchennych, wykorzystanie do produkcji pończoch składnika mieszczącego się w spadochronach, czyli nylonu etc. Zatem jedno rozwiązanie może być wykorzystywane bądź używane przy innych wynalazkach²²¹.

Wynalazczość wiąże się zatem z pomysłowym powstaniem czegoś nowego bądź ulepszeniem czegoś starego. To działanie pełne inwencji. Prowadzi ono do „nowego rozwiązania nierozwiązanych problemów w określonej dziedzinie techniki, kultury, ochrony zdrowia czy obronności”²²². Można powiązać je więc z innowacjami oraz ze zmysłem wynalazczym oraz odkrywczością. Działalność wynalazcza jest bardzo ważna dla gospodarki i społeczeństwa.

²¹⁸ E. Schwartz, *Nektar - twórcze paliwo wynalazczości i innowacji*, Gliwice 2006; A. Pyrża, *Poradnik Wynalazcy*, Warszawa 2009, s. 86-87.

²¹⁹ Por. J. Nasiłowski, L. Smolaga, *Wpływ wydajności pracy oraz postępu technicznego na poziom rozwoju gospodarczego*, „Postępy Techniki Przetwórstwa Spożywczego” 2016, nr 2, s. 148-156.

²²⁰ Przykładem jest wynalazek inżyniera pracującego dla firmy Canon. Niezamierzenie położył on rozgrzane żelazko na swoim piórze. Pod wpływem wysokiej temperatury pióro wystrzeliło i to dla twórcy stanowiło zaczątek do stworzenia drukarki atramentowej, która nosi również nazwę „drukarka plujka”. Rozgrzane pęcherzyki gazu wyrzucają z dyszy krople atramentu. Inny inżynier z firmy 3D, pilotował badania nad stworzeniem silnego kleju. Jednak wszystkie przyklejane karteczki się odklejały. Nie odpadały po przyklejeniu, ale z łatwością można było je odkleić. Stało się to inspiracją do stworzenia sklerotek, samoprzylepnych karteczek. Używane są cały czas w biurach, na szczeblach administracji, usprawniając codzienną pracę biurową. W okresie II wojny światowej nadzorowano prace badawcze dotyczące wytwarzania fal elektromagnetycznych, używanych w aparaturze radarowej. Pracowano nad niezawodnością urządzenia. Dostrzeżono przy okazji, że batonik, który przebywał w bliskiej odległości od źródła fal, topi się. To stanowiło inspirację do przeprowadzenia następnych badań i powstania dzięki nim kuchenki mikrofalowej – za A. Druś, *Top 7 wynalazków z przypadku*, „Puls Biznesu”, <https://www.pb.pl/top-7-wynalazkow-z-przypadku-694444> [data dostępu: 10.07.2020].

²²¹ D. Jemiłniak, A. K. Koźmiński, *op. cit.*, s. 51-52.

²²² D. M. Mazur, *Wpływ poziomu rozwoju własności intelektualnej na społeczeństwo informacyjne*, Rzeszów 2016, s. 90.

W gospodarce dotyczy środków produkcji i siły roboczej. Prawnie „wiąże się z ochroną własności przemysłowej, której istota polega na wyłączności stosowania w przemyśle i handlu przedmiotów tej ochrony. Wyłączność tę uzyskuje się przez opatentowanie wynalazku lub uzyskanie świadectwa ochronnego na wzór użytkowy bądź rejestrację znaku towarowego”²²³.

Poziom wynalazczy to jedno z kryteriów przyznania ochrony patentowej na jakiś wynalazek. Nie może on jednak wynikać ze stanu techniki, albowiem samo rozwiązanie problemu technicznego nie jest podstawą wynalazku. Ważne jest zatem, aby przekraczał standardową wiedzę inżyniera²²⁴.

W rozumieniu ustawy Prawa własności przemysłowej, wynalazki, czyli wszystkie rozwiązania o charakterze technicznym, charakteryzują się oprócz wspomnianego poziomu wynalazczego, nowością oraz przemysłowym stosowaniem²²⁵. Przyznana ochrona patentowa intensyfikuje swobodę transakcji kupna i sprzedaży, co w efekcie stanowi ograniczenie ryzyka naruszania praw wyłącznych przez konkurencję w kontekście komercjalizacji wynalazku. Właściciel monopolu wyłącznego może scedować swoje prawa na podstawie licencji lub sublicencji na czerpanie zysków z wynalazku w zamian za opłaty licencyjne. Gwarantuje mu to również mocną rangę i rynkowe usytuowanie oraz dominację nad konkurencją²²⁶.

Niejednokrotnie wynalazczość wiąże się z kradzieżą pomysłów twórcy na rzecz innego podmiotu (osoby, firmy itd.). Znana jest sprawa przywłaszczenia cudzego pomysłu na linii Guglielmo Marconi i Nikola Tesla. Prawie równocześnie złożyli oni wniosek o przyznanie patentu na transmisję radiową, ale Marconi o kilka dni ubiegł Teslę i Urząd Patentowy Stanów Zjednoczonych przyznał go Marconiemu. Tesla odwołał się od wyroku. Obydwaj nie doczekali końca toczącej się sprawy. Wyrok zapadł po ich śmierci na korzyść Tesli (pół roku po jego śmierci). Sąd Najwyższy orzekł, że przyznany Marconiemu amerykański patent na radio był plagiatem pomysłów Tesli i innych twórców. Od wynalezienia radia minęło ponad sto lat, a cały czas świat jest podzielony co do opinii – komu należą się prawa do radia? Na-

²²³ *Ibidem*, s. 91.

²²⁴ A. Pyrża, *Poradnik Wynalazcy*, Warszawa 2009, s. 33.

²²⁵ *Ibidem*, s. 86.

²²⁶ D. Rzążewska, *Licencja narzędziem komercjalizacji wynalazki*, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, <https://www.ncbr.gov.pl/potrzuje-wiedzy-uczelniainstytut/wlasnosc-nabywanie-i-ochrona-praw-do-wynikow-b-r/szczegoly/news/licencja-narzedziem-komercjalizacji-wynalazku-51287/> [data dostępu: 30.07.2020]; D. Miąsik, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów a prawo własności intelektualnej – czy art. 2 ustawy jest w ogóle potrzebny?*, www.ikar.wz.uw.edu.pl [data dostępu 30.07.2021].

suwają się tu pytania: czy bardziej liczą się pomysły (casus Tesli)? czy ważniejsza jest komercjalizacja produktu (casus Marconiego)?²²⁷.

Implikacją otrzymania ochrony patentowej jest silna ochrona prawna na wyłączność²²⁸. Uzyskuje się możliwość komercjalizacji swoich praw wyłącznych, co daje przewagę nad konkurencją oraz możliwość wprowadzenia do obrotu i korzystania z namacalnych profitów uzyskanych z wdrożenia rozwiązania. Zachodzi zatem „reakcja łańcuchowa”, która zaczyna się od wymogu publikacji wynalazku, w którym przekazana jest istota wynalazku. Dzięki temu społeczeństwo ma dostęp do informacji patentowej, która umożliwia prowadzenie kolejnych prac badawczo-rozwojowych (prac B+R). Tym samym wzbogaca się i powiększa światowy stan techniki.

Ochrona patentowa ma również swoje negatywne strony²²⁹. Należą do nich niewątpliwie wysokie kwoty ponoszone na wszelkie procedury ubiegania się o prawa wyłączne czy skomplikowane przepisy, zwłaszcza przy ubieganiu się o ochronę na terenie większej liczby krajów. W efekcie końcowym można utracić wynalazek przed jego publikacją ze względu na długi okres oczekiwania na udzielenie prawa (czasami od 3 do 5 lat). Technika, w szczególności w dziale elektronicznym, bardzo szybko się zmienia, np. co dwa lata „wychodzą” nowe, lepsze modele telefonów komórkowych. Dłuższy czas oczekiwania na przyznanie praw wyłącznych dla twórców, może zatem stanowić niebagatelny problem. Istnieje więc ryzyko obejścia zastrzeżeń patentowych przedłożonych do ochrony przez przedsiębiorstwa, które mają chęć i wolę do wdrożenia wynalazków do produkcji oraz ryzyko nielegalnego posługiwania się zastrzeżonymi rozwiązaniami, które ostatecznie kończą się batalią w sądzie o ochronę swoich praw²³⁰.

Opisy patentowe stanowią nieograniczony asortyment wszelkich działów techniki²³¹. Jedne działy techniczne mają duże predyspozycje do ubiegania się o przyznanie ochrony patentowej, inne mniejsze. Wiąże się to ze znajomością przechodzenia całej ścieżki przyznawa-

²²⁷ R. Tadeusiewicz, *Zaciekły spór o to, kto wynalazł radio*, <https://www.rp.pl/Rzecz-o-historii/303129906-Zaciekly-spor-oto--kto-wynalazl-radio.html> [data dostępu: 30.07.2020].

²²⁸ A. Baran, *Prawne aspekty ochrony wynalazków w Europie i na świecie*, „Economics and Management” 2013, nr 2, s. 97-105.

²²⁹ D. M. Mazur, *op. cit.*, s. 67-68.

²³⁰ A. Turczak, *Problemy ochrony patentowej w Polsce*, „Equilibrium” 2010, nr 1(4), s. 203-216.

²³¹ B. Kaczmarska, W. Gierulski, A. Kwapisz, D. Michta, *Ocena stanu techniki i ochrona patentowa w procesie transferu technologii*, „Zarządzanie Przedsiębiorstwem” 2017, z. 4, s. 25-35; D. M. Mazur, *op. cit.*, s. 115.

nia ochrony, całej procedury. Dane, które można wynieść z patentów dotyczą zawartych tam technologii. Można zatem posortować je na: technologie złożone, czyli takie, których rezultat końcowy zawiera dużo składników, fragmentów bądź ogniw otoczonych oddzielnymi patentami, a sama ochrona patentowa jest rozproszona (np. smartfony oraz technologie odrębne w wielu składowych, gdzie tylko jeden element podlega ochronie patentowej, ale jest to silna ochrona i jest silnie skoncentrowana, jak na przykład w przypadku farmaceutyków)²³².

Liczba zgłoszeń patentowych świadczy o rozwoju gospodarczym państwa. Liczba patentów własnych kraju określa bowiem poziom dochodu narodowego brutto, tj. PKB²³³. Najbardziej rozwinięte kraje na świecie mają najwięcej wynalazków technicznych i patentów²³⁴. Według danych statystycznych WIPO chińskie biuro własności intelektualnej otrzymało największą liczbę wniosków patentowych w 2018 r., tj. rekordowe 1,54 miliona wniosków, co stanowi 46,4% globalnej całości. W dalszej kolejności są: biura USA (597,141), Japonii (313,567), Republiki Korei (209,992) i Europejskiego Urzędu Patentowego (EPO; 174 397). Te pięć biur stanowiło 85,3% zgłoszeń na świecie²³⁵.

Co do dominujących trendów – wśród pięciu największych biur, Chiny (+ 11,6%), EPO (+ 4,7%) i Republika Korei (+ 2,5%) odnotowały wzrost wniosków, podczas gdy zarówno Japonia (-1,5%), jak i USA (-1,6%) odnotowały niewielkie spadki. W Stanach Zjednoczonych był to pierwszy spadek liczby aplikacji od 2009 r.²³⁶. Szacuje się, że w 2018 r. na całym świecie złożono 10,9 mln zgłoszeń znaków towarowych obejmujących 14,3 mln klas. Liczba klas zgłoszonych we wnioskach wzrosła o 15,5% w 2018 r., co oznacza dziewiąty rok z rzędu wzrostu²³⁷.

Panuje przekonanie, że ochrona patentowa spełnia funkcje informacyjne. Kluczowym wymaganiem (przesłanką) przyznania prawa wyłącznego jest przekazanie do opinii publicznej w postaci opisowej istoty danego rozwiązania. Dane zawarte w bazach patentowych dają możliwość przyciągnąć uwagę różnych instytucji, które dzięki temu mogą kontrolować, śle-

²³² D. M. Mazur, *op. cit.*, s. 115 i 128.

²³³ *Ibidem*, s. 94.

²³⁴ *Ibidem*, s. 92.

²³⁵ *World Intellectual Property Indicators: Filings for Patents, Trademarks, Industrial Designs Reach Record Heights in 2018*, WIPO, Geneva 2019, https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2019/article_0012.html [data dostępu: 30.07.2020].

²³⁶ *Ibidem*, [data dostępu: 30.07.2020].

²³⁷ *Ibidem*, [data dostępu: 30.07.2020].

dzić oraz przewidywać trend (kurs) technologicznego rozwoju²³⁸, jak również rozpoznanie właściwych partnerów do wykonywania tożsamyh intencji²³⁹ oraz decydują o istotnym przyczynie zasobu wiadomości (informacji) dla inwestorów²⁴⁰.

2.4. Instytucje związane z własnością intelektualną i przemysłową w Polsce i na świecie

Prawem własności intelektualnej zajmuje się wiele instytucji krajowych i zagranicznych. Warto zatem wskazać najistotniejsze i najbardziej znaczące spośród nich.

Urząd Patentowy (UP RP)²⁴¹ – według podległości, zadań i celów to organ centralny rządowej administracji. Przyznaje i orzeka prawa wyłączne na wynalazki (patenty), prawa ochronne na znaki towarowe oraz wzory użytkowe, jak również prawa z rejestracji na wzory przemysłowe, topografie układów scalonych i oznaczenia geograficzne²⁴².

Europejski Urząd Patentowy (EPO)²⁴³ powstał na mocy konwencji o udzielaniu patentów europejskich²⁴⁴. Dokument ten tworzy Europejską Organizację Patentową, której organem jest Europejski Urząd Patentowy. Polska przystąpiła do konwencji 1 marca 2004 r.

Urząd zapewnia wynalazcom jednolitą procedurę uzyskiwania patentów. Dotyczy to 44 krajów. EPO stara się dbać o to, by patenty były przyznawane wynalazkom, w których nowe rozwiązania techniczne są na wysokim poziomie, co sprzyja innowacyjności oraz wzrostowi gospodarstwu. Jest to także forma ustalania światowych standardów w sprawach ochrony własności intelektualnej. EPO stara się funkcjonować przejrzysto, a także maksymalnie efektywnie, by sprostać rosnącym wymaganiom klientów, a także zmieniającym się warunkom i światowym trendom. Działania urzędu względem jego partnerów, czy patentów opierają się na konkretnych wartościach: na wzajemnym szacunku, zaufaniu, współpracy i uczciwości. Urząd prowadzi swoją działalność w myśl społecznej odpowiedzialności. Prze-

²³⁸ H. Ernst, *Patent Information for Strategic Technology Management*, „World Patent Information” 2003, no. 3, s. 233-242.

²³⁹ J. Jeon, C. Lee, Y. Park, *How to Use Patent Information to Search Potential Technology Partners in Open Innovation*, „Journal of Intellectual Property Rights” 2011, no. 5, 2011, s. 385-393.

²⁴⁰ C. Haeussler, D. Harhoff, E. Mueller, *How Patenting Informs VC Investors – the Case of Biotechnology*, „Research Policy” 2014, no. 8, s. 1286-1298.

²⁴¹ Dane pochodzą ze strony Urzędu Patentowego, www.uprp.pl [data dostępu: 5.11.2019].

²⁴² Na temat UP i PIRP bardziej szczegółowe informacje w rozdziałach III oraz IV niniejszej pracy.

²⁴³ Dane pochodzą ze strony Europejskiego Urzędu Patentowego, www.epo.org [data dostępu: 5.11.2019].

²⁴⁴ Konwencja o udzieleniu patentów europejskich, *op. cit.*

jawia się to w proekologicznych działaniach podejmowanych w miejscach, gdzie znajdują się budynki należące do EPO. Polega to na wspieraniu inicjatyw ekologicznych oraz uczynieniu budynków EPO jak najbardziej przyjaznymi środowisku. Inną działalnością związaną ze społeczną odpowiedzialnością jest wspieranie europejskich artystów poprzez nabywanie ich dzieł przez Urząd i umieszczanie ich w stałych ekspozycjach w budynkach EPO²⁴⁵.

Zadaniem urzędu jest przede wszystkim sprawdzanie zdolności patentowej i udzielanie patentu europejskiego²⁴⁶. Prowadzi on internetową bazę opisów patentowych, liczącą ponad 100 mln pozycji, dostępną za darmo dla każdego zainteresowanego. Oprócz tego świadczy pomoc przy sprzeciwach i odwołaniach od decyzji o przyznaniu ochrony patentowej²⁴⁷.

Światowa Organizacja Własności Intelektualnej WIPO (ang. *World Intellectual Property Organization*)²⁴⁸ została wyodrębniona jako agenda Organizacji Narodów Zjednoczonych wśród 16 wyspecjalizowanych organizacji ONZ. Wypełnia swoje zadania w następujących miejscach na świecie:

- Siedzibie głównej (Genewa),
- WIPO Brazil Office (Rio de Janeiro),
- WIPO Japan Office (Tokio),
- WIPO New York Office – Biuro Koordynacji,
- WIPO Singapore Office,
- WIPO Office in the Russian Federation,
- WIPO Nigeria Office,
- WIPO Office in China (Beijing),
- WIPO Algeria Office²⁴⁹.

²⁴⁵ L. Łukaszuk, *op. cit.*, s. 88-89.

²⁴⁶ Konwencja o udzieleniu patentów europejskich, art. 4. Zadaniem Organizacji jest udzielanie patentów europejskich. Zadanie to realizuje Europejski Urząd Patentowy nadzorowany przez Radę Administracyjną.

²⁴⁷ *Case Law of the Boards of Appeal*, https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/html/caselaw/2019/e/clr_v_a_4_12_3.htm [data dostępu: 30.07.2020].

²⁴⁸ Dane pochodzą ze strony Światowej Organizacji Własności Intelektualnej, www.wipo.org [data dostępu: 5.11.2019].

²⁴⁹ *Biura zewnętrzne WIPO wraz z Biurem Koordynacji*, <https://www3.wipo.int/contact/en/index.html> [data dostępu: 30.07.2020].

WIPO zajmuje się zagadnieniami własności intelektualnej oraz współpracą w zakresie tych zagadnień, jak również prowadzi własny portal do przekazywania informacji²⁵⁰. Jej struktura organizacyjna obejmuje siedem działów. Jeden dział składa się z kilku poddziałów, które nazywane są oddziałami lub departamentami. Można zatem wyróżnić Dział marek i wzorów, Dział praw autorskich i branż kreatywnych, Dział Rozwoju, Dział patentów i technologii, Globalny Dział Infrastruktury, Dział Globalnych Problemów, WIPO posiada również swoją sieć zewnętrznych biur, które są integralną częścią organizacji, a które w terenie realizują programy WIPO, dostosowując je do celów i priorytetów państwa członkowskiego oraz prowadzenia międzynarodowego systemu własności intelektualnej²⁵¹. Do obowiązków WIPO należy koordynacja i kreowanie przepisów prawnych sfery ochrony własności intelektualnej, a także udzielanie pomocy prawnej, jak również technologicznej.

EUIPO (ang. *European Union Intellectual Property Office*)²⁵² to Urząd umiejscowiony w strukturach Unii Europejskiej, zwany dawniej Urzędem Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (OHIM). 23 marca 2016 r. nastąpiła zmiana nazwy urzędu na obecnie obowiązującą²⁵³.

Zadania i cele:

- strzeże praw dotyczących znaków towarowych i wzorów Unii Europejskiej;
- pełni funkcję europejskiego obserwatorium do spraw naruszeń praw własności intelektualnej i bazy utworów osieroconych;
- dzięki obserwatorium scala szeroką grupę zainteresowanych podmiotów i poprzez badania, projekty i różnego rodzaju wydarzenia podnosi wiedzę społeczną na temat naruszeń praw własności intelektualnej;

²⁵⁰ *What is WIPO?*, <https://www.wipo.int/about-wipo/en/> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁵¹ *Polityka WIPO*, <https://www.wipo.int/policy/en/index.html#bodies> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁵² Dane pochodzą ze strony EUIPO (Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej), <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/pl/web/guest/euiipo-website> [data dostępu: 5.11.2019].

²⁵³ Dnia 23 marca 2016 r. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2424 z dnia 16 grudnia 2015 r., zastępujące rozporządzenie Rady (WE) nr 207/2009 w sprawie wspólnotowego znaku towarowego i rozporządzenie Komisji (WE) nr 2868/95, wykonujące rozporządzenie Rady (WE) nr 40/94 w sprawie wspólnotowego znaku towarowego oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 2869/95 w sprawie opłat na rzecz Urzędu Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory). Poprzedni Urząd ds. Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (OHIM) zmienia nazwę na Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO). Dodatkowo wspólnotowy znak towarowy zmienił się na „unijny znak towarowy”.

- co roku otrzymuje i rozpatruje ponad 150 tys. wniosków o przyznanie prawa ochronnego na znaki towarowe oraz 90 tys. wniosków na wzory²⁵⁴.

ARIPO (ang. *African Regional Intellectual Property Organization*) to międzyrządowa, regionalna organizacja współpracy pomiędzy państwami Afryki w zakresie prawa własności przemysłowej. Tworzy ją 16 państw afrykańskich.

Zadania i cele:

- utworzenie w Afryce wiodącego centrum w zakresie własności intelektualnej;
- wspieranie kreatywności i wzrostu gospodarczego i ogólnego rozwoju Afryki²⁵⁵.

EAPO (ang. *Euroasian Patent Organization*) to regionalna organizacja funkcjonująca w oparciu o Konwencję o Patencie Eurazjatyckim. Jej celem jest przyznawanie patentów eurazjatyckich, a oficjalnym językiem jest język rosyjski. Do organizacji należy 9 krajów członkowskich, powstałych po upadku ZSRR. Państwa należące do organizacji, to: Turkmenistan, Rosja, Białoruś, Tadżykistan, Azerbejdżan, Kazachstan, Kirgistan oraz Armenia²⁵⁶.

European Commission – Komisja Europejska. Zajmuje się tworzeniem dyrektyw, mających na celu ujednoczenie ochrony patentowej. Dzięki nim możliwe jest zmniejszenie kosztów procedury przyznawania patentu, a także uproszczenie formalności, co ułatwia korzystanie z nowatorskich rozwiązań przedsiębiorcom²⁵⁷.

Council of the European Union²⁵⁸ to Rada Unii Europejskiej. Dąży do harmonizacji przepisów prawa własności intelektualnej krajów członkowskich Unii Europejskiej. Na mocy rozporządzenia Rady Unii Europejskiej z 2006 r. unijny system rejestracji wzorów powiązany został z systemem rejestracji wzorów przemysłowych WIPO. Rada zmieniła dyrektywę czasu ochrony praw autorskich twórców nagrań dźwiękowych z 50 na 70 lat po zarejestrowaniu, a dla autorów muzyki do 70 lat po śmierci autora²⁵⁹. Rada UE dba także o przestrzeganie ucz-

²⁵⁴ Cele i zadania EUIPO, https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/euipo_pl [data dostępu: 30.07.2020].

²⁵⁵ Dane pochodzą ze strony ARIPO, <https://www.aripo.org/> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁵⁶ Dane pochodzą ze strony EAPO, <https://www.eapo.org/en/> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁵⁷ Dane pochodzą ze strony Komisji Europejskiej, https://ec.europa.eu/info/index_pl [data dostępu: 30.07.2020].

²⁵⁸ Dane pochodzą ze strony głównej Rady Unii Europejskiej, <https://www.consilium.europa.eu/pl/> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁵⁹ Dyrektywa Rady 93/98/EWG z dnia 29 października 1993 r. w sprawie harmonizacji czasu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych przedłużyła czas trwania ochrony o 20 lat i aktualnie na obszarze Unii Europejskiej prawa majątkowe są zabezpieczone przez 70 lat po śmierci twórcy. Przedłużenie czasu funk-

ciwej konkurencji poprzez walkę z podrabianymi towarami spoza terytorium UE. Jest to możliwe dzięki uszczelnieniu granic celnych Unii. Rada stara się także dbać o to, by przepisy unijne nadążały za postępem technologicznym, zwłaszcza w kontekście rozwoju Internetu i sposobów wymiany informacji, np. platformy internetowe – zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady UE z 17 kwietnia 2019 r. – mają ponosić odpowiedzialność za udostępniane bezprawnie materiały chronione prawem autorskim²⁶⁰.

Polski Komitet Normalizacyjny (PKN)²⁶¹ to państwowa jednostka organizacyjna, która powstała i funkcjonuje na mocy ustawy o normalizacji²⁶². Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad PKN w zakresie obronności bezpieczeństwa państwa, realizacji zadań, wynikających z podjętej współpracy z organami administracji rządowej oraz realizacji zadań, wynikających z zawartych przez Rzeczpospolitą umów międzynarodowych.

Zadania i cele:

- zarządzanie działaniami, związanymi z tworzeniem i rozpowszechnianiem Polskich Norm i innych dokumentów normalizacyjnych;
- określanie celów działalności normalizacyjnej i kierunków rozwoju;
- zatwierdzanie i wycofywanie Polskich Norm i innych dokumentów normalizacyjnych;
- reprezentowanie Rzeczypospolitej Polskiej w międzynarodowych i regionalnych organizacjach normalizacyjnych, a także aktywne uczestnictwo w zagranicznych wydarzeniach dotyczących normalizacji;
- inicjowanie i zarządzanie pracą komitetów technicznych;
- organizowanie szkoleń, prowadzenie działalności wydawniczej, a także promocyjnej oraz informacyjnej z zakresu normalizacji i dziedzin pokrewnych;

cjonowania ochrony w Europie łączyło się z prawie identycznymi normami wprowadzonymi w Stanach Zjednoczonych. Polska wprowadziła tę zmianę w roku 2000.

²⁶⁰ Dyrektywa parlamentu europejskiego i rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE.

²⁶¹ Dane pochodzą ze strony Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, www.pkn.pl [data dostępu: 5.11.2019].

²⁶² Ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji, Dz.U. 2002 r. Nr 169, poz. 1386.

- sporządzanie opinii oraz analiz projektów aktów wykonawczych powiązanych z zagadnieniem normalizacji;
- branie udziału w krajowym systemie notyfikacji norm i aktów prawnych²⁶³.

Krajowe urzędy ds. własności intelektualnej na świecie²⁶⁴:

Urzędy patentowe wielu krajów gromadzą w swoich bazach danych ważne informacje, które można wykorzystać między innymi do oceny stanu techniki, monitorowania postępu technicznego, aktywności podmiotów konkurujących itp.

Co do zasady państwa posiadają odrębne urzędy zajmujące się ochroną własności przemysłowej oraz urzędy związane z innymi gałęziami prawa własności intelektualnej, np. prawa autorskiego. Można jednak dostrzec tendencję do łączenia takich urzędów w jeden Urząd ds. własności intelektualnej. Ma to na celu uproszczenie procedur i zmniejszenie kosztów, a także ujednoczenie krajowych systemów prawnej ochrony własności intelektualnej i dostosowanie ich do wspólnego, międzynarodowego systemu²⁶⁵.

Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi:

Są to organizacje, które na podstawie ustawy o prawie autorskim realizują statutowe zadanie zbiorowego zarządzania i ochrony powierzonych im praw autorskich lub praw pokrewnych, a także wykonywanie wszelkich uprawnień z niej wynikających²⁶⁶.

Stowarzyszenie Autorów ZAiKS (Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych)²⁶⁷ jest zrzeszeniem osób fizycznych, twórców, których twórczość jest przedmiotem prawa autorskiego. Jest stowarzyszeniem, które posiada osobowość prawną. Jest zarazem organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

Zadania i cele:

²⁶³ *Cele i zadania Polskiego Komitetu Normalizacyjnego*, <https://www.pkn.pl/o-pkn/czym-sie-zajmujemy> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁶⁴ Dane pochodzą ze strony Urzędu Patentowego RP, <https://uprp.gov.pl/pl/krajowe-urzedy-wlasnosc-intelektualnej-na-swiecie> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁶⁵ G. Redl, L. Bogin, R. Parczewski, *Jak skutecznie patentować*, Warszawa 2016, s. 79.

²⁶⁶ Organizacje zbiorowego zarządzania, <http://www.prawoautorskie.gov.pl/pages/strona-glowna/zbiorowe-zarzadzanie/organizacje-zbiorowego-zarzadzania.php> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁶⁷ Publikacje: R. Marszałek, *Tworzymy i chronimy: 100 lat ZAiKS-u*, Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, Warszawa 2018; R. Marszałek, *Tworzymy i chronimy: 95 lat ZAIKS-u*, Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, Warszawa 2013; T. Żeromski, *op. cit.*; A. Marianowicz, *op. cit.*

- ochrona praw autorskich oraz zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi;
- podejmowanie działań, mających na celu wspieranie rozwoju twórczości;
- wzmacnianie ochrony twórczości, szczególnie w sferze nowych technologii²⁶⁸.

Inne przykładowe polskie organizacje tego typu:

- Stowarzyszenie Polski Rynek Oprogramowania PRO,
- Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych „KOPIPOL”²⁶⁹.

Międzynarodową organizacją, zrzeszającą organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi jest BIEM (ang. *Bureau International de l’Edition Mecanique*)²⁷⁰. Jest to międzynarodowe stowarzyszenie, utworzone w Paryżu w 1929 r. Zajmuje się koordynacją prac organizacji reprezentujących autorów, kompozytorów i wykonawców oraz zasadami udzielania licencji, a także powielania utworów. Jej członkiem jest również ZAiKS. Pozwala to wypracować wspólne standardy ochrony praw autorskich i przyczynia się do efektywniejszej pracy tego rodzaju organizacji.

²⁶⁸ Dane ze strony głównej ZAiKS, <https://zaiks.org.pl/> [data dostępu: 30.07.2020]; Por. ZAiKS jest profesjonalny i skuteczny, stąd pretensje, kulturaliberalna.pl, [data dostępu: 30.07.2020]; <https://kulturaliberalna.pl/2019/01/29/zaiks-prawa-autorskie-lewandowski-derlikiewicz-rozmowa/> [data dostępu: 30.07.2020]; Ł. Łyczkowski, *Informacja Stowarzyszenia Autorów ZAiKS na temat wykorzystania praw autorskich*, <https://filmeko.pl/pliki/zaiks.pdf> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁶⁹ W. Kotarba, *op. cit.*, s. 148-149.

²⁷⁰ Organizacja reprezentująca większość stowarzyszeń zarządzających i zabezpieczających prawa mechaniczne na świecie. Informacje pochodzą ze strony głównej instytucji, <https://www.biem.org/index.php?lang=en> [data dostępu: 30.07.2020].

ROZDZIAŁ III

URZĄD PATENTOWY RP – HISTORIA, ZADANIA I ROLA W PAŃSTWIE

3.1. Historia Urzędu Patentowego RP

Urząd Patentowy RP został utworzony 28 grudnia 1918 roku²⁷¹. Stało się to dzięki Naczelnikowi Państwa Józefowi Piłsudskiemu, który wydał dekret tymczasowy powołujący Urząd Patentowy Republiki Polskiej (dalej: UPRP). W dekrete uregulowano zasady i wymogi działania rzeczników patentowych, a także pełnomocników stron postępowań przed UPRP²⁷². UPRP jest szczególnym organem publicznym, ponieważ jego powstanie, istnienie oraz działalność są oparte na prawie międzynarodowym, a konkretnie na artykule 12 Konwencji paryskiej z 1883 roku o ochronie własności przemysłowej: „Każdy z krajów zawierających umowę obowiązuje się ustanowić odrębny urząd do spraw własności przemysłowej i centralne biuro zgłoszeń dla podawania do wiadomości ogółu patentów na wynalazki, wzorów użytkowych, rysunków i modeli przemysłowych oraz znaków fabrycznych lub handlowych. Urząd ten będzie wydawał oficjalne pismo periodyczne”²⁷³. Przed przystąpieniem do konwencji Polska spełniła te postulaty poprzez wykonanie postanowień zawartych w tzw. Małym traktacie wersalskim²⁷⁴. Pionierami, którym powierzono zadanie stworzenia Urzędu Patentowego byli pracownicy zagranicznych kancelarii patentowych. Stanowili nieliczną, lecz fachową kadrę. Zgodnie z Dekretem tymczasowym z 13 grudnia 1918 roku, urząd stanowili: prezes, radcowie, asesorowie oraz urzędnicy techniczni i kancelaryjni. Co istotne, asesorowie

²⁷¹ Dekret tymczasowy o Urzędzie Patentowym, Dz.U. 1918 r. Nr 21, poz. 66, <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19180210066> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁷² *Ibidem*, [data dostępu: 30.07.2020].

²⁷³ *Konwencja Związkowa Paryska* z dnia 20 marca 1883 roku o ochronie własności przemysłowej, przejrzana w Brukseli dnia 14 grudnia 1900 roku, w Waszyngtonie dnia 2 czerwca 1911 roku i w Hadze dnia 6 listopada 1925 roku.

Przekład: W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, MY, IGNACY MOŚCICKI, PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Tekst Konwencji, Dz.U. 1932.2.8, <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/konwencja-zwiazkowa-paryska-o-ochronie-wlasnosci-przemyslowej-16777863> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁷⁴ Traktat między Głównymi Mocarstwami sprzymierzonymi i stowarzyszonymi a Polską, podpisany w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r., Dz.U. 1920 r. Nr 35, poz. 199, <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19201100728> [data dostępu: 30.07.2020].

nie mieli statusu urzędnika państwowego²⁷⁵. Prezes Urzędu Patentowego mianowany był przez Najwyższą Władzę Państwową na propozycję Prezydenta Ministrów (odpowiednik Prezesa Rady Ministrów w latach 1918-1921), a także Ministra Przemysłu i Handlu, który miał również kompetencje do mianowania zastępców²⁷⁶. Radców i asesorów mianował także Minister Handlu i Przemysłu, na wniosek Prezesa Urzędu Patentowego. Musieli mieć wykształcenie wyższe, zwłaszcza techniczne. Kadencja asesorów trwała 3 lata²⁷⁷.

Dnia 11 kwietnia 1924 roku miał miejsce historyczny – z punktu widzenia funkcjonowania urzędu moment – dokonano pierwszej rejestracji znaku towarowego „Ultramaryna”. Wniosek złożyła firma produkująca barwniki „Sommer i Nower”. Natomiast pierwsze przyznanie patentu miało miejsce już 24 kwietnia tego samego roku. Zgłaszającym wniosek było niemieckie przedsiębiorstwo z Kolonii „Machinenbau - Anstalt Humboldt”, które chciało opatentować „Przyrząd do odpylania drobnego węgla”²⁷⁸. Co ciekawe, początkowo urząd ten nie miał kompetencji do rozstrzygania sporów patentowych. Interesującym faktem jest to, że ochrona patentowa trwała 15 lat. Zawarte w ustawie warunki zdolności patentowej były natomiast zbliżone do obecnych. Wygaśnięcie patentu następowało na skutek braku opłaty za bieżący rok po upływie 3 miesięcy od upływu terminu zapłaty, a także na skutek zrzeczenia się prawa do niego. Kolejną formą wygaśnięcia prawa patentowego było umorzenie patentu po upływie 3 lat od uzyskania prawa, jeżeli właściciel patentu nie wprowadzi tego rozwiązania do obrotu rynkowego, czy to osobiście czy to za pośrednictwem licencji. Spod tej klauzuli wyłączone były patenty państwowe. Patent mógł być wywłaszczony ze względu na dobro publiczne²⁷⁹.

UPRP przyjmował też wnioski zagraniczne. Dominującą pozycję w liczbie zgłoszonych patentów zajmowały Niemcy. Przez okres międzywojnia zgłoszono 17 385 wniosków, z których 9912 otrzymało patent. Stanowiły one 33% wszystkich patentów i wyprzedzały

²⁷⁵ K. Ossowska, *Działalność urzędu patentowego Rzeczypospolitej Polskiej w okresie międzywojennym*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, wyd. spec., nr 5 (39), s. 59.

²⁷⁶ Dekret Tymczasowy o Urzędzie Patentowym, *op. cit.*, art. 3: „Prezesa mianuje Najwyższa Władza Państwowa na propozycję Prezydenta Ministrów i Ministra Przemysłu i Handlu”. Art. 4: „Minister Przemysłu i Handlu wyznacza zastępców prezesa spośród radców Urzędu Patentowego”, Dz. Praw P. Pol. 1918.21.66, <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/dekret-tymczasowy-o-urzedzie-patentowym-16874425> [data dostępu: 30.07.2020].

²⁷⁷ *Ibidem*, art. 5.

²⁷⁸ *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej – rys historyczny*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, wyd. spec., nr 5 (39), s. 9.

²⁷⁹ A. Ponikło, J. Gutowski, *Polskie prawo patentowe. Komentarz*, Warszawa 1935, s. 38-40.

liczbę polskich patentów o 12%. Kolejne miejsce, jeśli chodzi o zagraniczne patenty zajmowała Francja. Liczba patentów przyznanych francuskim wnioskodawcom była znaczna, choć mniejsza od tych przyznanych polskim i wynosiła 2175 pozycji. Trzecie miejsce zajmowało USA z liczbą 1750 patentów. Jeżeli chodzi o liczbę patentów udzielonych w konkretnych klasach, to prym wiodła klasa 12, a dotyczyła ona sposobów i aparatów chemicznych. W tej klasie udzielono 2752 patentów²⁸⁰.

Rok 1924 był także rokiem pierwszej publikacji „Wiadomości Urzędu Patentowego”. „Wiadomości” zawierały akty prawne, takie jak ustawy, rozporządzenia, tłumaczenia aktów zagranicznych, a także komunikaty związane z wynalazczością i znakami towarowymi oraz orzeczenia własne. Od samego początku publikowane były również dane i statystyki funkcjonowania Urzędu Patentowego. Zważywszy na okoliczności powstania UPRP oraz trudności związane z budowaniem młodego państwa, były one imponujące²⁸¹. W okresie dwudziestolecia międzywojennego Urząd przyjął ogólnie 135 027 zgłoszeń. Ochronę uzyskało 29 541 wynalazków, a także 30 428 znaków towarowych, 15 120 wzorów użytkowych oraz 6 739 wzorów rysunkowych. Świadczy to o znacznej dynamice rozwoju ekonomicznego, co przełożyło się na rosnącą pozycję UPRP w życiu gospodarczym, a także w kręgu instytucji państwowych²⁸². Wiązało się to z koniecznością zwiększenia liczby stanowisk i poprawy warunków funkcjonowania, co doprowadziło do ogłoszenia w 1936 roku państwowego konkursu na projekt nowej, samodzielnej siedziby. Zwycięską propozycją okazał się być projekt wybitnego architekta – profesora Politechniki Warszawskiej Roberta Świerczewskiego. 10 listopada 1937 roku Ministerstwo Spraw Zewnętrznych zaakceptowało koncepcję profesora i wyznaczyło lokalizację przy al. Niepodległości 188/192, gdzie do dziś znajduje się siedziba UPRP²⁸³.

Wybuch II Wojny Światowej przerwał funkcjonowanie większości polskich organów państwowych. UPRP nie był tutaj wyjątkiem. Budynki urzędu ucierpiały ze względu na działania zbrojne. Pracownicy urzędu w osobach mgr. inż. Włodzimierza Choynowskiego, Heleny

²⁸⁰ *Statystyka porównawcza Urzędu Patentowego w Warszawie za rok 1939*, „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1940, nr 6 (17), s. 148.

²⁸¹ M. Cybulska, *100 lat publikacji UPRP. Współtworzenie historii*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, nr 3, s. 244-245.

²⁸² *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej*, op. cit., s. 10.

²⁸³ *Konkurs zamknięty na projekt gmachu Urzędu Patentowego R. P. w Warszawie*, „Architektura i Budownictwo” 1936, Miesięcznik Ilustrowany, rok XII, nr 11, s. 365-378.

Wabilskiej i Marii Morgulec podjęli działania mające na celu zabezpieczenie i odtworzenie akt, a także rejestrów. Udało im się także uniemożliwić okupantowi przejęcie wynalazków tajnych²⁸⁴. Urząd wznowił swoje funkcjonowanie w czerwcu 1940 roku. Było to możliwe dzięki rozporządzeniu Generalnego Gubernatorstwa (GG) z dnia 23 kwietnia tego samego roku²⁸⁵, które mieściło się w zakresie rozporządzenia Prezydenta z dnia 22 marca 1928 roku o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych. Takie rozwiązanie mogło funkcjonować, ponieważ na terenie GG obowiązywało polskie prawo przedwojenne, pod warunkiem, że nie uchylili go władze okupacyjne. Przede wszystkim kompetencje do stanowienia nowych aktów prawnych na terytorium Guberni przysługiwały kanclerzowi Rzeszy, a także upoważnionym przez nią organom centralnym Rzeszy. Były to: generalny gubernator, a także wyższy dowódca SS i policji w GG²⁸⁶.

Urzędowi została nadana nowa oficjalna nazwa – Urząd Patentowy w Warszawie. Nadzór nad nim sprawował okupacyjny urzędnik, czyli Kierownik Wydziału Sprawiedliwości przy Urzędzie Generalnego Gubernatora. Do jego kompetencji należało również reprezentowanie Urzędu Patentowego na zewnątrz. Powołał on swojego stałego przedstawiciela, którego funkcją było realizowanie zadań z rozporządzenia z 23 kwietnia 1940 roku. Stanowisko to miało swoją oficjalną nazwę: Dyrygent dla Urzędu Patentowego i został nim Wolfgang Kühnast, który sprawował ten urząd do czasu zakończenia wojny. Do jego kompetencji należał nadzór nad opracowywanymi zgłoszeniami, a także nad personelem Urzędu Patentowego. Kontrolował także udzielone licencje²⁸⁷.

Urząd Patentowy ponownie rozpoczął prace w budynku przy ul. Elektoralnej 2. Do jego nowych zadań należało tłumaczenie na język niemiecki wszelkich istotnych dokumentów. Szczególny nacisk kładziono na opisy patentowe. Wydano też „Wiadomości Urzędu Patentowego”, co nastąpiło po niemal rocznej przerwie. Opublikowano także aktualny spis rzeczników patentowych, którzy zostali dopuszczeni do reprezentowania stron przed urzędem. Li-

²⁸⁴ J. Dalewski, *50 lat Urzędu Patentowego w Polsce*, Warszawa 1969.

²⁸⁵ Nadana nowa nazwa według Dekretu: Dyrygent dla Urzędu Patentowego, Nazwę tę wprowadził dekret Szefa Urzędu Generalnego Gubernatora dr. Bühlera z dnia 15 października 1940 - por. *Dekret w sprawie nazwy służbowej „dyrygent dla urzędu patentowego” z dnia 15 października 1940 r.* „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1940, nr 7, poz. 75.

²⁸⁶ K. Sarek, *Jak działał Urząd Patentowy podczas II wojny światowej*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, wyd. spec., nr 5 (39), s. 72.

²⁸⁷ *Ibidem*, s. 72.

czył on zaledwie dwanaście osób²⁸⁸. Wynikało to z tego, że władza okupacyjna zabroniła wykonywania zawodu rzecznika patentowego przez osoby pochodzenia żydowskiego²⁸⁹.

W tamtym okresie liczba zgłoszonych wniosków była nieduża, zarówno tych krajowych jak i zagranicznych, które pochodziły najczęściej z Rzeszy albo z krajów które należały do sfery wpływów niemieckich. W zasadzie nie rozpatrywano zgłoszeń płynących z państw, z którymi wojnę toczyły Niemcy. W czasie wojny Urząd zarejestrował 3949 patentów. Aż 3498 było zgłoszeniami zagranicznymi, z których 70% stanowiły wynalazki niemieckie. Patenty na wynalazki krajowe dotyczyły głównie zgłoszeń dokonanych przed wojną i było ich 451. Najwięcej patentów zostało zarejestrowanych w klasie 21, która dotyczyła elektrotechniki i wyniosła 538 przyznanych patentów²⁹⁰. Rejestracji podlegały też wzory użytkowe, znaki towarowe i wzory zdobnicze. Tak jak w przypadku zgłoszeń patentowych większość z nich była zagraniczna²⁹¹.

Podczas okupacji bardzo ograniczona została działalność orzecznicza związana z prawem własności przemysłowej. Rozporządzeniem o tymczasowym uregulowaniu sądownictwa administracyjnego w Generalnym Gubernatorstwie²⁹² z 23 lipca 1940 roku doprowadzono do likwidacji Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Sprawilo to, że zaskarzenie decyzji Urzędu Patentowego w Warszawie stało się niemożliwe na gruncie sądownictwa administracyjnego²⁹³. 27 maja 1942 roku generalny gubernator wydał rozporządzenie, zgodnie z którym Dyrygent dla Urzędu Patentowego miał możliwość sprawdzenia rozstrzygnięć, jeżeli wymagał tego interes publiczny. Dyrygent miał rok na wzruszenie rozstrzygnięcia od chwili jego uprawomocnienia²⁹⁴. Miało to za zadanie zapewnienie niemieckim obywatelom zwycięstwa w przypadku jakiegokolwiek sporu. W tym celu powstał przy Wyższym Sądzie Niemieckim w Warszawie Sąd Patentowy. Jego przewodniczącym był Dyrygent dla Urzędu Patentowego. Natomiast ławników powoływano na jego wniosek przez Kierownika Wyższego Sądu Nie-

²⁸⁸ M. Słomski, *Historia rzecznictwa patentowego w Polsce*, Kraków 1997, s. 106.

²⁸⁹ *Ustanowienie tymczasowych następców rzeczników patentowych Żydów i tymczasowych zastępców rzeczników patentowych nieobecnych*, „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1940, nr 1, poz. 6, s. 3-4.

²⁹⁰ K. Sarek, *op. cit.*, 2018, nr 5 (39) s. 74.

²⁹¹ *Ibidem*, s. 74.

²⁹² *Rozporządzenie o tymczasowym uregulowaniu sądownictwa administracyjnego w Generalnym Gubernatorstwie*, „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1940, nr 3, poz. 21, s. 58.

²⁹³ K. Sarek, *Jak działał Urząd Patentowy podczas II wojny światowej*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2013, nr 5 (18), s. 18.

²⁹⁴ *Rozporządzenie o sprawdzaniu prawomocnych rozstrzygnięć Urzędu Patentowego w Warschau*, „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1942, nr 6, poz. 54, s. 124-133.

mieckiego w Warszawie z sędziów tego sądu lub też przez Prezydenta Urzędu Patentowego Rzeszy spośród członków Urzędu Patentowego Rzeszy²⁹⁵.

Sąd Patentowy miał możliwość zatwierdzania sprawdzanych orzeczeń lub podjęcia odmiennych rozstrzygnięć. Była to więc kontrola o charakterze merytorycznym. Jednocześnie zawarta została klauzula dająca możliwość sprawdzania rozstrzygnięć uprawomocnionych przed 31 lipca 1938 roku „w szczególnie ważnych wypadkach, w których interes Narodu Niemieckiego jest przez rozstrzygnięcie dotknięty”. Umożliwiało to szeroką ingerencję w przedwojenne orzeczenia Urzędu. Dzięki temu przywracano ważność patentom udzielonym na rzecz niemieckich firm przed wojną, a potem unieważnionym w wyniku postępowania spornego²⁹⁶.

Pomimo wojennych warunków i terroru okupacji, pracownicy urzędu współpracowali z organizacjami podziemnymi, zwłaszcza w sferze receptur i produkcji materiałów wybuchowych oraz różnych rodzajów broni²⁹⁷. Podczas Powstania Warszawskiego siedziba urzędu przy ul. Elektoralnej uległa całkowitemu zniszczeniu. Spaleniu uległy wszystkie akta oraz rejestry, a także biblioteka licząca 3500 woluminów. Zniszczeniu uległo też 2500 roczników czasopism i zbiory opisów patentowych liczące 4 miliony pozycji. Dopiero po wojnie podjęto próbę odtworzenia utraconych zbiorów²⁹⁸.

Wraz z końcem wojny pozostali przy życiu pracownicy Urzędu podjęli się reaktywowania pracy tej instytucji. W doszczętnie zniszczonej Warszawie nie było możliwości wykorzystania jakiegokolwiek budynku, co więcej warszawskie archiwa uległy spaleni. Postanowiono więc zacząć działać w Krakowie przy ul. Szczepańskiej 2, w pomieszczeniach użyczonych przez Związek Samopomocy Chłopskiej. Natomiast niezbędne do pracy zbiory zostały udostępnione przez krakowskie uczelnie wyższe oraz Izbę Przemysłowo-Handlową²⁹⁹. Jednakże pracownicy Urzędu nie zamierzali opuścić Warszawy na stałe. W stolicy utworzono komisję organizacyjną Urzędu Patentowego. Starła się ona wywrzeć wpływ na Ministra Przemysłu i Handlu, by ten uregulował stan prawny prawa własności przemysłowej, podstaw funkcjonowania urzędu, a także uchylecia niemieckich rozporządzeń z okresu wojny. Starano

²⁹⁵ K. Sarek, *op. cit.*, 2013, nr 5, s. 18.

²⁹⁶ J. Dalewski, *op. cit.*, s. 48.

²⁹⁷ K. Sarek, *op. cit.*, 2013, nr 5, s. 19.

²⁹⁸ *Ibidem*, s. 20.

²⁹⁹ J. Dalewski, *op. cit.*, s. 49.

się również o odbudowę budynku przy al. Niepodległości. W wyniku trudności spowodowanych powojennym stanem kraju, Urząd działał jeszcze przez jakiś czas w Krakowie i dopiero na podstawie decyzji Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 1 października 1945 roku przeniesiono go do Warszawy. Aż do 5 marca 1947 roku Urząd korzystał z siedziby tymczasowej, by przenieść się do swojej dawnej siedziby – przy al. Niepodległości 188.

Działalność Urzędu przyciągnęła rzeczników patentowych, którzy przeżyli wojnę. Wzięli oni udział w tworzeniu aktualnej listy rzeczników patentowych. 30 marca 1946 roku zostały wydane pierwsze powojenne „Wiadomości Urzędu Patentowego”, w których została zawarta wcześniej wspomniana lista. Lista była skromna, gdyż znajdowało się na niej tylko 9 rzeczników działających przed wojną: Wacław Tymowski, Janusz Wyganowski, Wacław Suchowiak, Leon Skarżeński, Adam Ponikło, Czesław Raczyński, Stefan Głowacki, Wacław Zakrzewski, Włodzimierz Römer. Dopisano do niej także dwóch nowych rzeczników: dr. Andrzeja Au oraz inż. Stefana Markowskiego³⁰⁰. W „Wiadomościach” znalazły się także publikacje przedwojennych polskich aktów prawnych związanych z prawem własności przemysłowej, a także aktualna treść Konwencji Paryskiej³⁰¹.

Urząd Patentowy wdrażał także powojenne postanowienia wynikające z nowych traktatów międzynarodowych. W 1946 roku przyjęto Porozumienie Londyńskie³⁰², które dotyczyło patentów na wynalazki, których właścicielami byli Niemcy, ale kontrola nad nimi została przejęta przez inne państwa. Porozumienie zakładało oddanie ich do użytku publicznego. Kolejnym istotnym porozumieniem było Porozumienie Neuchatelskie z 1947 roku³⁰³, na mocy których przywrócono prawa własności przemysłowej zagrabione lub zniszczone w okresie trwania wojny. Tak szybkie po wojnie uregulowanie kwestii prawa własności przemysłowej w prawie międzynarodowym było zasługą działań Międzynarodowego Związku Ochrony Własności Przemysłowej³⁰⁴.

³⁰⁰ K. Sarek, *op. cit.*, 2013, nr 5 (18), 2013, s. 20.

³⁰¹ Konwencja Związkowa Paryska z dnia 20 marca 1883, *op. cit.*

³⁰² *Umowy Międzynarodowe. Porozumienie w sprawie patentów na wynalazki, których właścicielami byli Niemcy*, „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1946, nr 9 (10), poz. 74, s. 211.

³⁰³ *Porozumienie Neuchatelskie o zachowaniu lub przywróceniu praw własności przemysłowej, dotkniętych przez drugą wojnę światową*, „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1947, nr 2, poz. 9, s. 26-27.

³⁰⁴ Konwencja paryska o ochronie własności przemysłowej powołała do życia Międzynarodowy Związek Ochrony Własności Przemysłowej. Uczestniczy w nim 177 państw. Polska dołączyła do Związku w 1919 r.

Kolejną cezurą w historii Urzędu Patentowego był rok 1956, kiedy to na mocy ustawy z dnia 15 listopada został on podporządkowany Prezesowi Rady Ministrów³⁰⁵. Natomiast 6 lat później Urząd także na mocy ustawy otrzymał rangę centralnego organu administracji państwowej. Spowodowało to wydatne rozszerzenie zadań i kompetencji, na przykład w sferach promocji wynalazczości lub kontroli stosowania wynalazków. W kolejnych latach znacznie rozwinęła się działalność wydawnicza, a także doszło do rozwinięcia zbiorów literatury patentowej i zapoczątkowano proces komputeryzacji urzędu³⁰⁶.

Dalsze lata przyniosły swego rodzaju ewolucję Urzędu w kierunku międzynarodowej współpracy na płaszczyźnie ochrony własności przemysłowej. 23 marca 1975 roku Polska przystąpiła do Konwencji o ustanowieniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej³⁰⁷, a dzień później także do Aktu Sztokholmskiego zmieniającego Konwencję Paryską o ochronie własności przemysłowej³⁰⁸. Także prawo krajowe podlegało rozwojowi i 31 stycznia 1985 roku Sejm chwalił osobną ustawę o znakach towarowych³⁰⁹.

Wraz zakończeniem okresu PRL i początkiem transformacji ustrojowej, przed Urzędem Patentowym pojawiły się nowe wyzwania. Było to przede wszystkim dalsze rozwijanie i pogłębianie współpracy i w dalszej perspektywie integracji krajowego systemu ochrony własności przemysłowej z systemem międzynarodowym. Już 25 grudnia 1990 roku Polska przystąpiła do Układu Waszyngtońskiego o współpracy patentowej z 1970 roku. Był to więc ruch, który nadrabiał zaległości z lat, kiedy działanie w ramach pewnych traktatów było niemożliwe z przyczyn politycznych³¹⁰. Podobnie było z przyjętym 18 marca 1991 Porozumieniem madryckim z 1981 roku dotyczącym międzynarodowej rejestracji znaków³¹¹. Współpra-

³⁰⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1956 r. w sprawie określenia organów administracji państwowej, na które przechodzą niektóre uprawnienia Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i jej Przewodniczącego., Dz.U. 1956 r. Nr 58, poz. 270.

³⁰⁶ *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej...*, *op. cit.*, s.11.

³⁰⁷ Konwencja o ustanowieniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej, *op. cit.*

³⁰⁸ Akt sztokholmski zmieniający Konwencję paryską o ochronie własności przemysłowej z dnia 20 marca 1883 r., zmienioną w Brukseli dnia 14 grudnia 1900 r., w Waszyngtonie dnia 2 czerwca 1911 r., w Hadze dnia 6 listopada 1925 r., w Londynie dnia 2 czerwca 1934 r., w Lizbonie dnia 31 października 1958 r., sporządzony w Sztokholmie dnia 14 lipca 1967 r., Dz.U. 1975 r. Nr 9, poz. 51.

³⁰⁹ Ustawa z dnia 31 stycznia 1985 r. o znakach towarowych, Dz.U. 1985 r. Nr 5, poz. 17.

³¹⁰ Układ o współpracy patentowej sporządzony w Waszyngtonie dnia 19 czerwca 1970 r., poprawiony dnia 2 października 1979 r. i zmieniony dnia 3 lutego 1984 r., Dz.U. 1991 r. Nr 70, poz. 303.

³¹¹ Porozumienie madryckie o międzynarodowej rejestracji znaków z dnia 14 kwietnia 1891 r., zrewidowane w Brukseli dnia 14 grudnia 1900 r., w Waszyngtonie dnia 2 czerwca 1911 r., w Hadze dnia 6 listopada 1925 r., w Londynie dnia 2 czerwca 1934 r., w Nicei dnia 15 czerwca 1957 r. i w Sztokholmie dnia 14 lipca 1967 r. oraz zmienione dnia 2 października 1979 r., Dz.U. 1993 r. Nr 116, poz. 514.

ca Urzędu Patentowego dotyczyła także partnerów regionalnych i tak 2 marca 1992 roku w Warszawie miała miejsce pierwsza konferencja prezesów urzędów patentowych Czechosłowacji, Polski i Węgier inaugurująca coroczne spotkania Grupy Wyszehradzkiej³¹², które dotyczyło problematyki własności przemysłowej³¹³.

Wraz ze zmianami mającymi swe źródło w nowo zawartych traktatach międzynarodowych oraz w światowym postępie technicznym pojawiła się potrzeba ochrony innych form własności przemysłowej i tak 30 października 1992 roku Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o wynalazczości³¹⁴, ustawy o Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej³¹⁵ oraz ustawy o ochronie topografii układów scalonych³¹⁶. Kolejne lata przyniosły postęp integracji z systemem światowym, co przełożyło się także na nowe zadania i kompetencje Urzędu Patentowego. 1 lipca 1994 roku Polska przystąpiła do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO)³¹⁷, w tym do Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS)³¹⁸ obejmujących m.in. problematykę ochrony przedmiotów własności przemysłowej należącą do kompetencji Urzędu Patentowego RP. W 1997 roku Polska stała się członkiem Porozumienia nicejskiego³¹⁹ dotyczącego międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów rejestracji znaków towarowych, a także Porozumienia strasburskiego, dotyczącego Międzynarodowej Klasyfikacji Patentowej³²⁰.

³¹² Obecnie do udziału w dyskusjach w ramach tej formuły zapraszani są prezesi urzędów z Austrii, Chorwacji i Słowenii, przedstawiciele EPO, jak również WIPO. Pogłębia to skuteczność postępowania Grupy Wyszehradzkiej, jak również intensywniejsze wsparcie dla przedkładanych propozycji na arenie międzynarodowych organizacji.

³¹³ U. Pawilcz, *Grupa Wyszehradzka o własności intelektualnej*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2012, nr 2, s. 45-46.

³¹⁴ Ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości, Dz. U. z 1984 r. Nr 33, poz. 177 ze zm., w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 1992 r. zmieniającej tę ustawę, Dz. U. z 1993 r. Nr 4, poz. 14.

³¹⁵ Ustawa z dnia 30 października 1992 r. o zmianie ustawy o wynalazczości i ustawy o Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej. Dz.U. 1993 r. Nr 4, poz. 14.

³¹⁶ Ustawa z dnia 30 października 1992 r. o ochronie topografii układów scalonych, Dz.U. 1992 r. Nr 100, poz. 498; z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 770.

³¹⁷ Porozumienie ustanawiające Światową Organizację Handlu (WTO), sporządzone w Marakeszu dnia 15 kwietnia 1994 r., Dz.U. 1995 r. Nr 98, poz. 483.

³¹⁸ Decyzja Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotycząca zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji, porozumień, będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994), Dz.U. L 336 z 23.12.1994, s. 1–2; Runda Urugwajska wielostronnych negocjacji handlowych (1986–1994) — Porozumienie ustanawiające Światową Organizację Handlu (WTO).

³¹⁹ Porozumienie nicejskie dotyczące międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów rejestracji znaków, podpisane w Nicei dnia 15 czerwca 1957 r., zrewidowane w Sztokholmie dnia 14 lipca 1967 r. i w Genewie dnia 13 maja 1977 r. oraz zmienione dnia 28 września 1979 r., Dz.U. 2003 r. Nr 63, poz. 583.

³²⁰ Porozumienie strasburskie dotyczące międzynarodowej klasyfikacji patentowej, sporządzone w Strasburgu dnia 24 marca 1971 r. i zmienione następnie dnia 28 września 1979 r., Dz.U. 2003 r. Nr 63, poz. 579.

Początek XXI wieku przyniósł intensywny rozwój i ewolucję prawa własności przemysłowej w Unii Europejskiej. Polska, która aspirowała do zostania członkiem UE, podjęła liczne działania mające na celu harmonizację prawa krajowego z europejskim, co przełożyło się także na prawo własności przemysłowej i funkcjonowanie Urzędu. 30 czerwca 2000 roku Sejm uchwalił ustawę Prawo własności przemysłowej, która zastąpiła inne ustawy składające się na tę gałąź prawa. Od tej chwili niemal wszystkie przepisy dotyczące prawa własności przemysłowej zostały zamknięte w jednym akcie prawnym. Nowa ustawa wpływała również na funkcjonowanie Urzędu Patentowego³²¹.

Szczególny pod tym względem był rok 2003, w którym podpisano traktat akcesyjny do UE, co przyśpieszyło wszelkie działania harmonizujące przepisy, by przygotować Polskę do pełnego wejścia w struktury europejskie w 2004 roku. Wiązało się to także z odpowiednim szkoleniem kadr. Pracownicy, szczególnie asesorowie, aplikanci oraz eksperci brali udział w licznych krajowych i międzynarodowych konferencjach i seminariach³²².

Działania Urzędu dotyczące współpracy z UE, mające miejsce poza granicami kraju, skupiały się także na uczestniczeniu w pracach tłumaczeniowych zapisów do Traktatu Akcesyjnego w sferach takich jak: „Prawo spółek”, „Rolnictwo” – w zakresie oznaczeń geograficznych, a także w „Stosunkach zewnętrznych”. Urząd dostarczał również Komisji Europejskiej precyzyjnych i szczegółowych wyjaśnień dotyczących polskiej ustawy Prawo własności przemysłowej w ramach prac Podkomitetu ds. Rynku Wewnętrznego. Urząd opracowywał także materiały informacyjne o realizacji zadań postawionych w ramach Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w UE, a także harmonogramu dostosowywania polskiego prawa do wymogów europejskich. Czynności te były prowadzone dla potrzeb Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej³²³.

Wraz z rozwojem techniki, Urząd realizował wieloletnią strategię komputeryzacji, a wraz z pojawieniem się powszechnego Internetu także przekazywania swoich usług on-line. Przejawiło się to w udostępnieniu zewnętrznym użytkownikom za pomocą Internetu danych o chronionych przedmiotach własności przemysłowej, skatalogowanych w bazach danych krajowych i międzynarodowych. Sam proces realizacji tego projektu rozpoczął się w styczniu

³²¹ Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej, *op. cit.*

³²² *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, op. cit.*, s. 12.

³²³ *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, op. cit.*, s. 13.

2004 roku. Postępy w informatyzacji urzędu zaowocowały przyjęciem przez UPRP pierwszego elektronicznego zgłoszenia patentowego w postaci elektronicznej już 8 września 2005 roku. 19 kwietnia 2005 roku przyjęto pierwsze tłumaczenie na język polski patentu europejskiego, gdzie RP została określona jako kraj ochrony. Oznaczało to, że została potwierdzona ochrona patentu europejskiego w Polsce. Spełnienie wymogów konwergencji prawnej nie oznaczało braku dalszego dostosowywania polskiego prawa do wymogów prawa unijnego³²⁴. Kolejne zmiany w prawie wynikały z potrzeby harmonizacji polskiego prawa z prawem UE, realizacji zobowiązań mających swe źródło w umowach międzynarodowych, a także konieczności polepszenia i przyspieszenia procedur UPRP. Urząd intensywnie współpracował z organami państwowymi w procesach legislacyjnych.

Urząd Patentowy RP nie współdziałał z ministerstwami wyłącznie w kwestiach związanych z prawodawstwem. Z inicjatywy Urzędu, a we współpracy i pod patronatem resortów kultury, gospodarki oraz nauki, miał miejsce konkurs na najlepsze prace magisterskie, doktorskie i habilitacyjne oraz najlepszy plakat o tematyce związanej z ochroną własności przemysłowej³²⁵. Zorganizowano także konferencję z okazji Światowego Dnia Własności Intelektualnej, ustanowionego przez Światową Organizację Własności Intelektualnej i obchodzonego od 2001 r. Patronat nad tym wydarzeniem objął resort kultury³²⁶.

26 maja 2006 roku Urząd Patentowy RP przyjął pierwsze elektroniczne zgłoszenie w ramach procedury międzynarodowej PCT. W tym samym roku Urząd udostępnił do powszechnego użytku dwie bazy danych: nową polską wersję elektronicznego systemu wyszukiwania Espacenet skierowaną do użytkowników systemu informacji patentowej, a także Register Plus posiadającego informacje dotyczące wynalazków, wzorów użytkowych oraz dodatkowych praw ochronnych (SPC), jak również patentów europejskich wyznaczonych przez zgłaszających się do ochrony w Polsce³²⁷. Kolejne lata przyniosły dalszy rozwój wcześniej opisanych procesów. Warto jednak wspomnieć, że w 2015 roku Urząd wprowadził nową usługę elektronicznego międzynarodowego zgłoszenia patentowego w systemie PCT za po-

³²⁴ Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, *Raport roczny Urzędu Patentowego 2005*, Warszawa 2006, s. 10.

³²⁵ Por. K. Kowalewska, *Edycja konkursów UPRP*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego” 2018, nr 4 (38), s. 69-70.

³²⁶ P. Zakrzewski, *100 lat ochrony własności przemysłowej w Polsce: historyczne doświadczenia – współczesne wyzwania*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego” 2018, nr 2 (36), s. 4.

³²⁷ Por. A. Tadeusiak, *Dodatkowe Prawo Ochronne (SPC)*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, nr 4, s. 161-162.

średnictwem platformy e-PCT. Dwa lata później UPRP przystąpił także programu Global Patent Prosecution Highway przyspieszającego i upraszczającego międzynarodowe procedury patentowe w celu szybszego i tańszego uzyskania ochrony wynalazków w 22 krajowych urzędach patentowych biorących udział w programie³²⁸.

Rok 2008 upłynął pod znakiem 90. rocznicy ochrony własności przemysłowej w Polsce, a także utworzenia Urzędu Patentowego. Prezydent Lech Kaczyński objął honorowy patronat nad obchodami rocznicy. Składały się na nią konferencje – m.in. „Polski i europejski system ochrony własności przemysłowej” oraz uroczysty koncert jubileuszowy w Teatrze Wielkim³²⁹.

W 2009 Polska przyłączyła się do Aktu Genewskiego Porozumienia Haskiego o międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych³³⁰, a także do Traktatu Singapurskiego o prawie znaków towarowych, co stanowiło nowe wyzwania dla UPRP³³¹. W tym samym roku UPRP wprowadził możliwość nadsyłania zgłoszeń znaków towarowych i wzorów przemysłowych w postaci elektronicznej. Do tej pory taka możliwość była dostępna jedynie dla wynalazków oraz wzorów przemysłowych. Zmiany nastąpiły również w kwestii witryny internetowej UPRP, której szata graficzna została odświeżona, a funkcjonalność polepszona. Dodatkowo zastosowano nową platformę techniczną wewnętrznej sieci Urzędu³³². Z kolei w 2010 r. wydany został pierwszy numer „Kwartalnika Urzędu Patentowego” adresowanego do „osób dociekliwych” w aspektach własności przemysłowej. Zachowywana jest ciągłość wychodzenia Kwartalnika³³³.

Rok 2018 był rokiem szczególnym dla UPRP oraz całego środowiska związanego z prawem własności przemysłowej. To właśnie w tym roku przypadała bowiem 100. rocznica powołania Urzędu i ustanowienia zawodu rzecznika patentowego, a także ochrony własności przemysłowej w Polsce³³⁴.

³²⁸ *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, op. cit.*, s. 13.

³²⁹ *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Raport roczny Urzędu Patentowego 2008*, s. 6.

³³⁰ Akt Genewski Porozumienia Haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych, przyjęty w Genewie dnia 2 lipca 1999 r., Dz.U. 2009 r. Nr 198, poz. 1522.

³³¹ Traktat singapurski o prawie znaków towarowych i regulamin do traktatu singapurskiego o prawie znaków towarowych, przyjęte w Singapurze dnia 27 marca 2006 r., Dz.U. 2009 r. Nr 100, poz. 838.

³³² Por. P. Sychowski, *Diametralna zmiana sposobu i organizacji pracy Urzędu Patentowego RP*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, nr 2, s. 166-171.

³³³ M. Cybulska, *op. cit.*, s. 244-248.

³³⁴ *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Annual Report 2018*, s. 5-8.

URPR zaplanował i zrealizował obszerny harmonogram jubileuszowy na płaszczyźnie krajowej oraz międzynarodowej. W związku z tym działalność URPR ukierunkowano na promocję prawa własności przemysłowej poprzez konferencje, sympozja oraz wydarzenia dla szerszego grona odbiorców. Realizowany program obejmował kilkadziesiąt zróżnicowanych przedsięwzięć o charakterze regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym, głównie seminariów i konferencji, ale i kursów, warsztatów, spotkań konsultacyjno-informacyjnych oraz konkursów³³⁵.

3.2. Podstawy prawne działania UPRP w Polsce

Urząd Patentowy RP to centralny organ³³⁶ administracji rządowej podlegający Radzie Ministrów realizujący swoje powinności w oparciu o ustawę Prawo własności przemysłowej z 30 czerwca 2000 r.³³⁷ z wykonawczymi rozporządzeniami. Pieczę nad Urzędem oraz jego zadaniami oraz całym funkcjonowaniem sprawuje właściwy Minister ds. gospodarki, w latach 2015-2018 Minister Rozwoju, a od roku 2018 Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, po ostatnich wyborach Ministerstwo Rozwoju, obecnie Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii. Ze względu na to, że jest centralnym urzędem jego postępowania regulują przepisy prawa administracyjnego oraz przepisy karne w sytuacji wszelkich naruszeń.

Do podstawowych aktów (norm) prawnych ustalających harmonogram, strukturę organizacyjną, predyspozycje zawodowe, obowiązki oraz zakres działalności w prawie krajowym należą:

1. Ustawa Prawo własności przemysłowej³³⁸ wielokrotnie nowelizowana wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy. W polskiej ustawie zostały omówione zasady przyznawania praw na przedmioty własności przemysłowej (patenty na wynalazki, prawa ochronne na znaki towarowe i wzory użytkowe, prawa z rejestracji na wzory przemysłowe, topografie układów scalonych i oznaczeń geograficznych). Porządkuje rozwiązywanie problemów przyznawania wynagrodzenia przedsiębiorców za projekty racjonalizatorskie. Systematyzuje wynagradzanie twórców. Ustala zadania Urzędu

³³⁵ *Ibidem*, s. 14-15.

³³⁶ Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej, *op. cit.*, art. 260 ust. 1.

³³⁷ *Ibidem*.

³³⁸ Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej, *op. cit.*

Patentowego oraz jego organizację. Zadaniom i organizacji Urzędu Patentowego poświęcony jest odrębny rozdział ustawy.

2. Ustawa o ratyfikacji Aktu z dnia 29 listopada 2000 r. rewidującego Konwencję o udzielaniu patentów europejskich³³⁹.
3. Ustawa o dokonywaniu europejskich zgłoszeń patentowych oraz skutkach patentu europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej³⁴⁰. Porusza zagadnienia związane z otrzymaniem patentu europejskiego na podstawie konwencji oraz skutków europejskiego zgłoszenia patentowego, w którym Rzeczypospolita została wyznaczona jako kraj ochronny. Przedstawione zostały w niej także opłaty okresowe poniesione za ochronę.
4. Ustawa o ratyfikacji Konwencji o udzielaniu patentów europejskich³⁴¹.
5. Ustawa o ratyfikacji Aktu genewskiego Porozumienia haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych³⁴².
6. Ustawa o ratyfikacji Traktatu singapurskiego o prawie znaków towarowych i regulaminu do Traktatu singapurskiego o prawie znaków towarowych³⁴³.
7. Ustawa o ratyfikacji Umowy o Wyszehradzkim Instytucie Patentowym³⁴⁴.

Międzynarodowe regulacje prawne:

1. Konwencja paryska o ochronie własności przemysłowej³⁴⁵. Międzynarodowa umowa dotycząca przyznania ochrony własności przemysłowej osobom z innych państw. Określa zdolność patentową wynalazków, wytyczne w sprawie przyznania ochrony

³³⁹ Ustawa z dnia 12 września 2002 r. o ratyfikacji Aktu z dnia 29 listopada 2000 r. rewidującego Konwencję o udzielaniu patentów europejskich, Dz.U. 2002 r. Nr 183, poz. 1520.

³⁴⁰ Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o dokonywaniu europejskich zgłoszeń, *op. cit.*

³⁴¹ Ustawa z dnia 19 września 2003 r. o ratyfikacji Konwencji o udzielaniu patentów europejskich, sporządzonej w Monachium dnia 5 października 1973 r., zmienionej aktem zmieniającym art. 63 Konwencji z dnia 17 grudnia 1991 r. oraz decyzjami Rady Administracyjnej Europejskiej Organizacji Patentowej z dnia 21 grudnia 1978 r., 13 grudnia 1994 r., 20 października 1995 r., 5 grudnia 1996 r. oraz 10 grudnia 1998 r., wraz z protokołami stanowiącymi jej integralną część, Dz.U. 2003 r. Nr 193, poz. 1885.

³⁴² Ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o ratyfikacji Aktu genewskiego Porozumienia haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych, przyjętego w Genewie dnia 2 lipca 1999 r., Dz.U. 2008 r. Nr 130, poz. 827.

³⁴³ Traktat singapurski o prawie znaków towarowych, *op. cit.*

³⁴⁴ Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o ratyfikacji Umowy o Wyszehradzkim Instytucie Patentowym, sporządzonej w Bratysławie dnia 26 lutego 2015 r., Dz.U. 2015 r. poz. 1325.

³⁴⁵ Konwencja Związkowa Paryska z dnia 20 marca 1883 roku o ochronie własności, *op. cit.*

jak również tryb postępowania w procedurze ubiegania się o ochronę patentową. Członkami konwencji są 184 państwa.

2. Układ o współpracy patentowej sporządzony w Waszyngtonie³⁴⁶.
3. Porozumienie madryckie wraz z protokołem o międzynarodowej rejestracji znaków³⁴⁷. Należy tutaj 57 państw, a do protokołu 74 państwa.
4. Porozumienie strasburskie³⁴⁸ dotyczące międzynarodowej klasyfikacji patentowej. Członkami porozumienia jest 58 państw.
5. Porozumienie nicejskie³⁴⁹ dotyczące międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług do celów rejestracji znaków. Członkami porozumienia jest 81 państw.
6. Porozumienie wiedeńskie³⁵⁰ ustanawiające międzynarodową klasyfikację elementów graficznych znaków. Należą do niego 24 państwa.
7. Konwencja o patencie europejskim³⁵¹.
8. Traktat singapurski³⁵².
9. Porozumienie haskie³⁵³.
10. Porozumienie z Locarno³⁵⁴ ustanawiające międzynarodową klasyfikację wzorów przemysłowych. Należy do niego 49 państw.
11. Umowa o Wyszehradzkim Instytucie Patentowym³⁵⁵.

UPRP tworzy również swoje projekty aktów prawnych, które przedkłada Radzie Ministrów.

³⁴⁶ Układ o współpracy patentowej, *op. cit.*

³⁴⁷ Protokół do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków, sporządzony w Madrycie dnia 27 czerwca 1989 r., Dz.U. 2003 r. Nr 13, poz. 129.

³⁴⁸ Porozumienie Strasburskie dotyczące międzynarodowej, *op. cit.*

³⁴⁹ Porozumienie Nicejskie dotyczące międzynarodowej klasyfikacji, *op. cit.*

³⁵⁰ Porozumienie Wiedeńskie ustanawiające międzynarodową klasyfikację elementów graficznych znaków, sporządzone w Wiedniu dnia 12 czerwca 1973 r. i zmienione dnia 1 października 1985 r., Dz.U. 2003 r. Nr 172, poz. 1669.

³⁵¹ Konwencja o udzieleniu patentów europejskich, *op. cit.*

³⁵² Traktat singapurski o prawie znaków towarowych, *op. cit.*

³⁵³ Akt Genewski Porozumienia Haskiego, *op. cit.*

³⁵⁴ Porozumienie z Locarno ustanawiające międzynarodową klasyfikację wzorów przemysłowych, podpisane w Locarno dnia 8 października 1968 r., zmienione dnia 28 września 1979 r., Dz.U. 2014 r., poz. 461.

³⁵⁵ Umowa o Wyszehradzkim Instytucie Patentowym, sporządzona w Bratysławie dnia 26 lutego 2015 r., Dz.U. 2016 r., poz. 43.

3.3. Zadania UPRP

3.3.1. Orzekanie w sprawach o udzielanie praw wyłącznych na przedmioty własności przemysłowej

Misją UPRP jest udzielanie, jak również ochrona praw wyłącznych na przedmioty wyłączne własności przemysłowej. Systematyzują to nie tylko ustawy krajowe, rozporządzenia, ale również umowy międzynarodowe, traktaty i porozumienia. UPRP odpowiada za przyjmowanie zgłoszeń i w dalszej kolejności udzielanie praw wyłącznych. Przedmioty wyłączne o które można ubiegać się przed UPRP to: patent na wynalazek, prawo ochronne na wzór użytkowy, prawo z rejestracji na wzór przemysłowy, prawo ochronne na znak towarowy, dodatkowe prawo ochronne na produkt leczniczy/produkt ochrony roślin, prawo z rejestracji na oznaczenia geograficzne oraz prawo z rejestracji na topografię układów scalonych³⁵⁶.

Na wynalazek przyznawany jest patent. Podlega on patentowaniu, jeżeli jest nowy, posiada poziom wynalazczy oraz nadaje się do przemysłowego stosowania. Natomiast wzór użytkowy to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym. Dotyczy kształtu, budowy lub zestawienia postaci. Przyznaje się na niego prawo ochronne³⁵⁷.

W roku 2018 przyznano 16 148 patentów, praw ochronnych oraz praw z rejestracji na przedmioty ochronne przed UPRP³⁵⁸. Dokonanych zgłoszeń w postępowaniu krajowym na wzory użytkowe, wzory przemysłowe, na wynalazki oraz znaki towarowe było 20 025. Przeprowadzone badania związane z przyznaniem praw oraz dokładną analizą formalno-prawną wyniosły 20 343. Prawa wyłączne utrzymane w mocy na dzień 31 grudnia 2018 r. to ilość 327 806³⁵⁹. W trybie krajowym liczba dokonanych zgłoszeń wynalazków w 2018 r. wyniosła 4207, natomiast wzorów użytkowych 943³⁶⁰. Zgłoszenia wynalazków i wzorów użytkowych były zgłaszane w największej ilości przez sektor gospodarki (47,59%), tuż za nim były uczel-

³⁵⁶ *Zadania Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej*, <https://uprp.gov.pl/pl/o-urzedzie/zadania-uprp> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁵⁷ *Wynalazki i wzory użytkowe. Informacje podstawowe*, <https://uprp.gov.pl/pl/przedmioty-ochrony/wynalazki-i-wzory-uzytkowe/wynalazki-i-wzory-uzytkowe-informacje-podstawowe> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁵⁸ Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, *Raport roczny 2018*, s. 46 i nast.

³⁵⁹ *Ibidem*, s. 45.

³⁶⁰ *Ibidem*, s. 47.

nie wyższe (30,35%), następnie osoby fizyczne (15,32%), instytuty badawcze (5,65%) i jednostki naukowe PAN (1,09%)³⁶¹.

Znaki towarowe, każde oznaczenie przedstawione w sposób graficzny odróżniają w obrocie gospodarczym towary jednego przedsiębiorstwa od tego samego rodzaju towarów innego przedsiębiorstwa. W procedurze krajowej w 2018 r. udzielono 10470 praw ochronnych na znaki towarowe, natomiast zgłoszeń znaków towarowych było 12811. Podmiotom zagranicznym udzielono 930 praw ochronnych na znaki, natomiast zgłoszeń dokonanych przez te podmioty było 856³⁶². Liczba praw ochronnych w trybie krajowym pozostająca w mocy na znaki na dzień 31 grudnia 2018 wynosi 149 807³⁶³. Wśród 20 państw, które zgłasza najwięcej znaków przez EUIPO, są: Niemcy 22025, tuż za nimi Stany Zjednoczone – 17400 oraz Chiny – 13469. Polska zajmuje dziesiąte miejsce z liczbą – 3 879³⁶⁴.

Wzory przemysłowe rozumiane są przy tym jako nowa i oryginalna postać wytworu, przejawiająca się szczególnie w jego kształcie, właściwościach powierzchni, barwie, rysunku lub ornamencie³⁶⁵. Zgłoszeń wzoru przemysłowego do ochrony w roku 2018 było 10081, natomiast przyznanych praw z rejestracji było 949³⁶⁶. Liczba praw pozostająca w mocy na 31 grudnia 2018 wynosi 8476³⁶⁷.

Topografie układów scalonych to z kolei przestrzenne rozwiązania, polegające na takim rozplanowaniu elementów, żeby co najmniej jeden z nich był aktywny oraz rozplanowaniu wszystkich lub części połączeń układu scalonego³⁶⁸. Liczba dokonanych zgłoszeń topografii układu scalonego wyniosła 10, natomiast udzielonych praw z rejestracji 20³⁶⁹.

W sprawach wszystkich form naruszeń, sprzeciwów w UPRP działają Kolegia Orzekające ds. spornych, którym zadaniem jest wydawanie orzeczeń w postępowaniach spornych, stwierdzenie wygaśnięcia spraw, unieważnienia praw, jak również całokształt innych spraw powiązanych z rozstrzygnięciem sporów w obrębie zagadnień własności przemysłowej. Wszelka analiza wątpliwości dokonywana jest albo na posiedzeniach jawnych, albo utajnionych

³⁶¹ *Ibidem*, s. 48.

³⁶² *Ibidem*, s. 78.

³⁶³ *Ibidem*, s. 79.

³⁶⁴ *Ibidem*, s. 81.

³⁶⁵ *Ibidem*, s. 72.

³⁶⁶ Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, *Raport roczny 2018*, *op. cit.*, s. 73.

³⁶⁷ *Ibidem*, s. 74.

³⁶⁸ *Ibidem*, s. 85.

³⁶⁹ *Ibidem*, s. 85.

w oparciu o przepisy ustawy prawo własności przemysłowej, prawa administracyjnego³⁷⁰. W 2018 r. odbyło się 1207 rozpraw³⁷¹. Przepisy prawa dają możliwość wszelkim niezadowolonym z postanowień UPRP odwołanie się do WSA, jak również dalej NSA od wyroku otrzymanego z WSA. Na przestrzeni lat 2014-2018 zauważalna jest tendencja spadkowa odnośnie liczby rozpatrywanych spraw (2016 r.– 529, 2017 r.– 421, 2018 r. – 354) albo liczby wniosków kierowanych do UPRP w trybie spornym (2016 r. – 482, 2017 r. – 329, 2018 r. – 262). W roku 2018 najwięcej wniosków skierowanych do UPRP w trybie spornym dotyczyło unieważnienia prawa wyłącznego w liczbie 160, tuż za nim są wnioski o stwierdzenie wygaśnięcia prawa wyłącznego w liczbie 50³⁷².

3.3.2. Odpowiedzialność za sprawny przepływ strumienia bieżącej informacji patentowej

Ośrodki Informacji Patentowej (OIP) w Polsce, w liczbie 27, mieszczą się przy wyższych uczelniach technicznych, wojskowych czy badawczych, Parkach technologicznych, Głównym Instytucie Górnictwa, Wojewódzkich Klubach Techniki i Racjonalizacji oraz Naczelnej Organizacji Technicznej. Odpowiedzialne są za przekazywanie informacji w terenie, na którym funkcjonują. To filie UPRP na terenie Polski. Dostarczają informacji o bazach patentowych, niezbędnych we wszelkich poszukiwaniach naruszeń, dysponują opisami patentowymi w wersji papierowej, jak również elektronicznej. Prowadzą szkolenia, kursy, warsztaty na temat wszystkich zagadnień dotyczących własności intelektualnej. Organizują konferencje, sympozja ze wspomnianych wyżej tematów albo są współorganizatorami tych wydarzeń. Szkolą kadrę naukową z pisania opisów patentowych z naciskiem na prawidłowe redagowanie zastrzeżeń patentowych, wskazują na innowacyjne rozwiązania przekładające się na skuteczną ochronę patentową oraz uczą odszukania aktualnego stanu techniki i posługiwania się Międzynarodową Klasyfikacją Patentową (IPC). Uczą poszukiwania w płatnych i bezpłatnych bazach patentowych. Zajmują się takimi dziedzinami jak: Prawo własności przemysłowej, Prawo Autorskie, Biznes plan dla firm w tym wyszczególnieniem aktywów niematerialnych w postaci patentów. Ich oferta kierowana jest do rzeczników patentowych, którzy pragną wzbogacić swoją wiedzę z zagadnień własności przemysłowej. Na zaproszenie prowadzą za-

³⁷⁰ *Ibidem*, s. 86.

³⁷¹ *Ibidem*, s. 88.

³⁷² *Ibidem*, s. 87.

jęcia z kadrami profesorską z różnych wydziałów i dziedzin naukowych. OIP organizują również konkursy z wiedzy własności przemysłowej dla: mieszkańców, uczniów szkół licealnych bądź techników zakończone przyznawaniem pucharów i certyfikatów³⁷³.

Informacja patentowa to bogate źródło wiedzy naukowo-technicznej, jak również prawno-biznesowej³⁷⁴. Zwraca uwagę na obszar i czy jest na danym terytorium nowoczesna technologia otoczona ochroną. Patenty mieszczą w sobie wiedzę naukowo-techniczną, ponieważ jest w nich ujawniona istota rozwiązania nowoczesnej technologii. Atutem informacji patentowej jest: aktualność oraz to, że przekazuje najświeższe informacje o stanie techniki czy samej wiedzy technicznej. Dzięki tym informacjom można wykonywać wiele analiz statystycznych, przydatnych firmom, które u siebie budują politykę własności intelektualnej. Z tej przyczyny możemy wiedzieć, czy nasz pomysł, rozwiązanie techniczne jest nowe, czy nie naruszamy praw wyłącznych osób trzecich, kto jest naszą konkurencją, możemy dokonać analizy danej dziedziny (obszaru) techniki, czy nasze towary można wprowadzić do obrotu, czy jakieś prawa jeszcze mają moc, zlokalizować naszych przyszłych partnerów, czy na jakieś nowoczesne rozwiązanie możemy mieć licencję, albo na swoje rozwiązanie szukać licencjobiorców, mieć wiedzę w zakresie liderów patentowych z naszej dziedziny, ocenić aktywność patentową poszczególnych podmiotów i osób, ocenić wartość naszego przyznanego patentu oraz terytorium jego obowiązywania (im większe, tym lepiej dla nas) oraz zdiagnozować sferę gospodarczą odnośnie przyszłych pomysłów innowacyjnych na podstawie których tworzy się dalekosiężne plany, projekty, kreuje zyski finansowe i podejmuje decyzje o rozwijaniu, albo zakończeniu działań np. ochronnych³⁷⁵.

Informacja patentowa adresowana jest nie tylko do kadry akademickiej, czyli pracowników naukowych i studentów, ale również do małych, średnich lub nawet dużych przedsiębiorców, twórców, wynalazców, inwestorów, doradców biznesowych i każdego obywatela

³⁷³ Ośrodki informacji patentowej, <https://uprp.gov.pl/pl/osrodki-informacji-patentowej> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁷⁴ M. Niklewicz-Pijaczyńska, *System patentowy w gospodarowaniu wiedzą. Ekonomia wiedzy technicznej skodyfikowanej*, Wrocław 2019, s. 149-157; M. Sienkiewicz, *Handlowa wartość informacji patentowej*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 1 (31), s. 133; E. Okoń-Horodyńska, T. Sierotowicz, R. Wisła, *Pomiar aktywności patentowej gałęzi gospodarki z wykorzystaniem tablic konkordancyjnych*, Warszawa 2012, s. 9; G. Niedbalska, *Podręcznik statystyki patentów – OECD Patent Statistics Manual*, Warszawa 2009, s. 10.

³⁷⁵ M. Zaremba, *Patenty w badaniach*, https://forumakademickie.pl/faarchiwum/archiwum/2000/02/artykuly/24-okolice_nauki.htm [data dostępu: 30.07.2020]; M. Cohen, R. R. Nelson, J. P. Walsh, *Links and Impacts: The Influence of Public Research on Industrial R&D*, „Management Science”, Vol. 48, Iss. 1, 2002, s. 1-23; D. Popp, *Lessons from Patents: Using Patents To Measure Technological Change in Environmental Models*, „NBER Working Paper” 2003, no. 9978; J. Jeon, C. Lee, Y. Park, *op. cit.*, s. 385-393, H. Ernst, *op. cit.*, s. 233-242.

Polski. Wszystkich tych, którzy upatrują korzyści jakie oferuje taka ochrona oraz wszechstronna orientacja w dynamicznych procesach postępu³⁷⁶.

W latach 90', XX wieku, EPO powołało PATLIB Information Centres, liczące obecnie ponad 300 ośrodków informacji patentowej. Słowo PATLIB stanowi połączenie dwóch wyrazów: patenty oraz biblioteki (Library). Wskazuje na to, że pierwszym zamysłem co do umieszczenia depozytu patentów polskich i zagranicznych były biblioteki. Pokazuje to ogrom materiału, który mieści biblioteka wraz z magazynami przetwarzającymi się w setki milionów publikacji na całym świecie zlokalizowanymi w jednym miejscu. Praca PATLIB polega na gromadzeniu, opracowaniu, udostępnianiu dokumentacji i literatury patentowej na nośnikach tradycyjnych i elektronicznych oraz tworzeniu inwentarza księgozbioru literatury patentowej. Świadczy usługi informacyjne z zakresu informacji patentowej, dostarczającej kompleksowej wiedzy o: rozwiązaniach zgłoszonych do ochrony, rozwiązaniach, na które zostały udzielone prawa wyłączne, aktualnym stanie prawnym chronionych rozwiązań, aktach normatywnych z zakresu ochrony własności przemysłowej, publikacjach i poradnikach o charakterze informacyjnym i metodycznym. Centra PATLIB stanowią ogniwa doradcze dla EPO w wymianie informacji i doświadczeń w zakresie dobrych praktyk³⁷⁷. Ośrodki Informacji Patentowej pełniące misję informacyjną jest otwarte dla wszystkich chętnych, którzy potrzebują otrzymać informację, wiedzę i wskazówki dotyczące szeroko rozumianych zagadnień własności przemysłowej³⁷⁸.

Dobrym źródłem aktualnej informacji jest strona internetowa UPRP. Zawiera ona nie tylko platformę informacyjną, dzięki której przyjmowane są zgłoszenia przedmiotów ochronnych, ale również platformę edukacyjną, która powala na zdobycie i pogłębienie wiedzy z zakresu własności intelektualnej, licencji, tajemnic handlowych oraz znaczenia własności intelektualnej. Dostępne są tam treści e-learningowe powstałe we współpracy z Koreańskim

³⁷⁶ L. Żurawowicz, *Informacja patentowa w zarządzaniu własnością intelektualną w przedsiębiorstwie*, Warszawa 2015, s. 1-14; L. Żurawowicz, *Wykorzystanie informacji patentowej w budowaniu i wspieraniu strategii patentowej organizacji*, Warszawa 2015, s. 1-15.

³⁷⁷ *Patent Information Centres (PATLIB)*, <https://www.epo.org/searching-for-patents/helpful-resources/patlib.html> [data dostępu: 30.07.2020]. Pod adresem www.epo.org/searching/patlib/directory.html [30.07.2020] dostępny jest wykaz europejski wykaz ośrodków informacji patentowej.

³⁷⁸ M. Zaremba, *Własność przemysłowa w działalności gospodarczej. Przewodnik dla małych i średnich przedsiębiorstw*, Warszawa 2003, s. 33; Gdański Park Naukowo-Technologiczny, *Procedura zarządzania własnością intelektualną*, Gdańsk 2010, s. 25-26; *Przedsiębiorco możesz skorzystać z pomocy ośrodka informacji patentowej*, <http://www.innowacyjnyregion.pl/pomysly.html> [data dostępu: 30.07.2020]; A. Wejman-Sowińska, *Działalność informacyjna zakładowych ośrodków informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej w Łodzi*, „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum” 1997, nr 7, s. 88-90.

Urzędem Patentowym (KIPO). Ponadto darmowe publikacje, z którymi można się zapoznać na stronach UPRP³⁷⁹. Przydatne są również usługi online, które prowadzą zgłaszającego krok po kroku w całej procedurze ubiegania się o prawa począwszy od zapoznania się z formularzami, po przeszukiwania w bazach zamieszczonych również na stronach, zapoznanie się z Międzynarodową Klasyfikacją Patentową³⁸⁰ oraz oficjalnymi wydawnictwami Urzędu (BUP i WUP)³⁸¹.

3.3.3. Szerokie upowszechnianie wiedzy o ochronie własności przemysłowej

Zakres, obszar działań oraz paletę zadań Urzędu Patentowego RP reguluje Prawo własności przemysłowej. Ustawa wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do tej ustawy wyznacza kształt działań Urzędu. Ważne jest również zarządzenie Prezesa Urzędu Patentowego w sprawie szczegółowej organizacji wewnętrznej UPRP³⁸².

Według art. 261 ust. 2, do zadań Urzędu Patentowego należy głównie:

- przyjmowanie i badanie zgłoszeń dotyczących wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych oraz topografii układów scalonych, dokonanych w celu uzyskania ochrony;
- orzekanie w sprawach udzielania patentów i dodatkowych praw ochronnych na wynalazki, praw ochronnych na wzory użytkowe oraz znaki towarowe, a także praw z rejestracji wzorów przemysłowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych;
- rozstrzyganie spraw w postępowaniu spornym w zakresie określonym ustawą;
- prowadzenie rejestrów, o których mowa w art. 228;
- wydawanie organu urzędowego pod nazwą „Wiadomości Urzędu Patentowego” i wydawanie „Biuletynu Urzędu Patentowego”;

³⁷⁹ Platforma edukacyjna, <https://uprp.gov.pl/pl/platforma-edukacyjna> [data dostępu: 30.07.2020]; Centrum Informacji o Ochronie Własności Przemysłowej, <https://uprp.gov.pl/pl/centrum-informacji> [data dostępu: 30.07.2020]; Najczęściej zadawane pytania, <https://uprp.gov.pl/pl/najczesciej-zadawane-pytania> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁸⁰ Klasyfikacje, <https://uprp.gov.pl/pl/klasyfikacje> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁸¹ Publikacje, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁸² Informacje podstawowe, <https://uprp.gov.pl/pl/o-urzedzie/informacje-podstawowe> [data dostępu: 30.07.2020].

- udział w pracach organów międzynarodowych z tytułu zawartych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych w sprawach z zakresu własności przemysłowej, w szczególności Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej;
- prowadzenie centralnego zbioru polskich i zagranicznych opisów patentowych³⁸³.

Spośród powyższych zadań dla celów niniejszej rozprawy istotne wydaje się powszechnienie wiedzy o ochronie własności intelektualnej. Działalność edukacyjna traktowana jest jako istotny element misji UPRP, w dużym stopniu decydujący o przyszłości kultury wykorzystania własności intelektualnej³⁸⁴.

Przejawia się to w całokształcie różnorodnych działań podejmowanych przez UPRP. Nastawienie na działanie edukacyjne, informacyjne i promocyjne służy na wielu płaszczyznach poszerzaniu wiedzy społeczeństwa o znaczeniu ochrony własności intelektualnej dla zrównoważonego rozwoju gospodarki. Wykonywane jest to poprzez organizowanie: konferencji i sympozjów krajowych i międzynarodowych, warsztatów szkoleniowych, kursów zakończonych certyfikatem, szkoleń i zajęć³⁸⁵. Niejednokrotnie połączone są te wydarzenia z organizowanymi wystawami ciekawych nowatorskich rozwiązań patentowych, wzornictwa przemysłowego. Poruszane są na nich przykłady dobrych praktyk, pokazujące drogę od problemu do odnoszącego sukces twórcy, dzielenie się swoim doświadczeniem oraz przemyśleniami. Zapraszani są nań zawsze są eksperci z bogatą wiedzą i doświadczeniem w tym zakresie, ubogacają i doradzają pozostałym w ich problemach. Poruszane są na nich również problemy zawansowanych nowoczesnych technologii informatycznych w świecie. Organizatorom zależy, aby obrady były transmitowane online, przez co można dotrzeć z tą wiedzą do większej liczby odbiorców. Organizowane są też coroczne seminaria dla rzeczników patentowych w Cieszynie³⁸⁶ oraz Międzynarodowe Sympozja Krakowskie³⁸⁷.

³⁸³ Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r., Dz.U. 2020.0.286.

³⁸⁴ M. Cybulska, *op. cit.*, s. 248.

³⁸⁵ *Aktualne wydarzenia*, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/wydarzenia> [data dostępu: 30.07.2020]; *Szkolenie z WIPO*, <https://register.gotowebinar.com/register/6187422926709210126> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁸⁶ *XXXIX Seminarium dla Rzeczników Patentowych Szkół Wyższych w Cieszynie*, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/wydarzenia/xxxix-seminarium-dla-rzecznikow-patentowych-szkol-wyzszych-w-cieszynie> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁸⁷ Por. *Międzynarodowe Sympozjum Urzędu Patentowego*, <https://oirp.krakow.pl/dzialy/dla-radcow/komunikaty-i-ogloszenia-dla-radcow/xiv-miedzynarodowe-sympozjum-urzedu-patentowego-6-7-wrzesnia-2018/> [data dostępu: 30.07.2020].

Misja edukacyjna jest długoterminowa, długofalowa i dalekosiężna. Jej zamiarem jest poszerzanie, utrwalanie wiedzy z zagadnień własności przemysłowej oraz kształtowanie odpowiedniej kultury własności intelektualnej, czyli takiej, która szanuje prawa innych osób i przeciwdziała piractwu intelektualnemu, promowanie waloru etycznego w tym zakresie, kształtowanie postawy pomysłowej i kreatywnej. Celem jest zatem podejmowanie działań cyklicznych i systematycznych. Wspiera się zatem również działania innych instytucji, jednostek, organizacji, które podejmują pracę w tym zakresie. Działania adresowane są do tych wszystkich, którzy pragną zgłębić wiedzę, którzy na co dzień zajmują się tymi zagadnieniami, ośrodków naukowych i technicznych, przedsiębiorstw w aspekcie zarządzania prawami intelektualnymi. Wiele działań jest podejmowanych i wynika z podpisanych umów z EPO, WIPO, Urzędem Unii Europejskiej ds. własności intelektualnej oraz instytucjami państwowymi.

Inną formą upowszechniania zagadnień własności intelektualnej jest organizowanie konkursów.

Corocznie Urząd Patentowy organizuje konkursy w czterech kategoriach:

1. Na najlepszą pracę habilitacyjną, doktorską, magisterską poświęconą problematyce własności przemysłowej; skierowane do kadry naukowej i promujące ich innowacyjny dorobek³⁸⁸.
2. Na najlepszy plakat poświęcony problematyce własności przemysłowej; adresowane do młodych artystów, grafików, malarzy itd.³⁸⁹.
3. Na najlepszy krótkometrażowy film poświęcony problematyce własności przemysłowej; skierowane do wszystkich tworzących twórczość filmową³⁹⁰.
4. Na najlepszą informację medialną poświęconą problematyce własności przemysłowej; odnoszone do kadry dziennikarskiej³⁹¹.

³⁸⁸ XVIII edycja Konkursu na najlepszą pracę naukową na temat własności intelektualnej 2020, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-uprp/xviii-edycja-konkursu-na-najlepsza-prace-naukowa-na-temat-wlasnosci-intelektualnej-2020> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁸⁹ Konkurs na najlepszy plakat o tematyce związanej z ochroną własności intelektualnej 2020, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-uprp/konkurs-na-najlepszy-plakat-o-tematyce-zwiazanej-z-ochrona-wlasnosci-intelektualnej-2020> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁹⁰ Konkurs na krótki film promujący ochronę własności intelektualnej 2020, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-uprp/konkurs-na-krotki-film-promujacy-ochrone-wlasnosci-intelektualnej-2020> [data dostępu: 30.07.2020].

UPRP organizuje także cykle spotkań z ekspertami, naukowcami, ekspertami w swojej dziedzinie, specjalistami oraz praktykami, podczas których podejmuje szeroko rozumiane zagadnienia własności intelektualnej. To spotkania otwarte, na których może pojawić się każdy miłośnik tych zagadnień³⁹².

W siedzibie Urzędu działa Centrum Informacji o Ochronie Własności Przemysłowej, realizujące zadania upowszechniania i popularyzacji zagadnień własności przemysłowej. Komunikuje ono o wszelkich procedurach zgłoszeniowych jakie należy dopełnić przez UPRP, właściwych aktach prawnych niezbędnych na kolejnych etapach tych procedur. Istnieje możliwość kontaktu z Centrum przez telefon, osobiście lub przez email. Osoby niedosłyszające również mają taką możliwość. Warto dodać, że w przypadku, gdy klient dzwoni, a linia jest istnieje funkcja oddzwaniania (callback). Pracownicy Centrum kontaktują się z zainteresowaną osobą, potrzebująca porady w zakresie zagadnień związanych z własnością przemysłową³⁹³.

UPRP wydaje także publikacje płatne oraz bezpłatne. Do zadań obowiązkowych należy publikacja Biuletynu Urzędu Patentowego (BUP) oraz Wiadomości Urzędu Patentowego (WUP), które są dostępne również w wersji elektronicznej na stronie internetowej UPRP. W tym pierwszym publikowane są wszystkie dokonane zgłoszenia przez Urzędem, natomiast w tym drugim przekazywana jest informacja o przyznanych prawach ochronnych na przedmioty własności przemysłowej. To informacje upublicznione, zawierające podstawowe dane

³⁹¹ VIII edycja Konkursu na informację medialną o tematyce ochrony własności intelektualnej, w tym przemysłowej 2020, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-uprp/viii-edycja-konkursu-na-informacje-medialna-o-tematyce-ochrony-wlasnosci-intelektualnej-w-tym-przemyslowej-2020> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁹² Punkt spotkań z ekspertami, <https://uprp.gov.pl/pl/punkt-spotkan-z-ekspertami> [data dostępu: 30.07.2020]; Kolejne wydarzenie w ramach cyklu spotkań „Roving Seminars” organizowanych przez WIPO, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/wydarzenia/kolejne-wydarzenie-w-ramach-cyklu-spotkan-roving-seminars-organizowanych-przez-wipo> [data dostępu: 30.07.2020]; Konferencja Projektowanie wizerunku przedsiębiorstwa – Przebrała się miarka, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/wydarzenia/konferencja-projektowanie-wizerunku-przedsiębiorstwa-przebrała-sie-m%21arka-w-dniach-29-30-czerwca-2020-r> [data dostępu: 30.07.2020]; Seminarium dla Rzeczników Patentowych Szkół Wyższych w Cędzynie, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/wydarzenia/xxxix-seminarium-dla-rzecznikow-patentowych-szkol-wyzszych-w-cedzynie> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁹³ Centrum Informacji, <https://uprp.gov.pl/pl/centrum-informacji> [data dostępu: 30.07.2020].

o prawach ochronnych krajowych i międzynarodowych³⁹⁴. Wszelkie obwieszczenia, komunikaty, zarządzenia Prezesa UPRP drukowane są w Dzienniku Urzędu Patentowego RP³⁹⁵. Publikacje bezpłatne zamieszczone są na stronie internetowej Urzędu Patentowego. Można je sobie pobrać i zapisać w wersji elektronicznej³⁹⁶. Drukowane są również opisy patentowe, opisy wzorów przemysłowych, wzorów użytkowe oraz tłumaczenia patentów europejskich. Wydawane są również poradniki, tematyczne publikacje książkowe, instrukcje, broszury, ulotki, plakaty oraz komiksy. Warto wspomnieć jeszcze o publikowanym „Raportie rocznym”³⁹⁷, „Kwartalniku Urzędu Patentowego”, „Międzynarodowej Klasyfikacji Patentowej”³⁹⁸, „Międzynarodowej Klasyfikacji Towarów i Usług”³⁹⁹, „Międzynarodowej Klasyfikacji Elementów Obrazowych Znaków Towarowych”⁴⁰⁰ oraz „Międzynarodowej Klasyfikacji Wzorów Przemysłowych”⁴⁰¹. Online dostępny jest Biuletyn Informacji Publicznej⁴⁰². Na stronie internetowej jest Internetowy dostęp do Platformy Edukacyjnej, który pozwala na zdobycie wiedzy z zagadnień własności intelektualnej⁴⁰³. Od kilku lat wydawany jest również „Kwartalnik UPRP”⁴⁰⁴, w którym poruszane są praktyczne zastosowania własności intelektualnej, doświadczenia i wskazówki praktyków i teoretyków w tym zakresie, dużo artykułów, felietonów, reportaży, sprawozdań pokonferencyjnych zaproszonych ekspertów oraz samych pracowników urzędu patentowego. Istotne jest również to, że większość jest dostępna na stronach internetowych urzędu⁴⁰⁵. Dzięki wydawanym pozycjom upowszechniana jest wiedza

³⁹⁴ *Biuletyn i Wiadomości UPRP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/biuletyn-i-wiado%C5%9Bci-uprp> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁹⁵ *Dziennik Urzędowy RP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/dziennik-urzedowy-uprp> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁹⁶ *Publikacje bezpłatne*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/publikacje-bezplatne> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁹⁷ *Raport roczny UPRP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/raport-roczny-uprp> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁹⁸ *Międzynarodowa Klasyfikacja Patentowa*, <http://mkp.uprp.pl/classifications/ipc/ipcpub/?notion=scheme&version=20200101&symbol=none&menulang=pl&lang=pl &viewmode=f& fipopc=no&showdeleted=yes&indexes=no&headings=yes¬es=yes&direction=o2n&initial=A&cwid=none&tree=no&searchmode=smart> [data dostępu: 30.07.2020].

³⁹⁹ *Klasyfikacja nicejska*, <https://grab.uprp.pl/Klasyfikacje/Strony%20witryny/Klasyfikacja%20nicejska.aspx> [data dostępu: 30.07.2020].

⁴⁰⁰ *Klasyfikacja wiedeńska*, <https://grab.uprp.pl/Klasyfikacje/Strony%20witryny/Klasyfikacja%20wiede%C5%84ska.aspx> [data dostępu: 30.07.2020].

⁴⁰¹ *Klasyfikacja lokarneńska*, <https://grab.uprp.pl/Klasyfikacje/Strony%20witryny/Klasyfikacja%20lokarne%C5%84ska.aspx> [data dostępu: 30.07.2020].

⁴⁰² *Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Patentowego RP*, <https://uprp.gov.pl/pl/bip> [data dostępu: 30.07.2020].

⁴⁰³ *Platforma edukacyjna*, op. cit., [data dostępu: 30.07.2020].

⁴⁰⁴ *Kwartalnik UPRP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/kwartalnik-uprp> [data dostępu: 30.07.2020].

⁴⁰⁵ Pełna lista czasopism wydawanych na przestrzeni 100 lat działalności UP zawiera publikacje znajdujące się w archiwum zakładowym oraz archiwum czytelnicy w UP. Egzemplarze aktualnie wydawane oraz archiwalne Biuletynu, Wiadomości i Kwartalnika dostępne są na stronie internetowej Urzędu w zakładce Publikacje.

z zakresu własności intelektualnej, a tym samym realizowane jest podstawowe zadanie popularyzacji zagadnień własności intelektualnej⁴⁰⁶.

W okolicznościach w których żyjemy, działamy, przebywamy stykając się z ciągłymi zmianami oraz z większym niż zwykle tempem rozwoju technicznego niezbędne jest używanie nowych projektów i realizacja nowoczesnych założeń informatycznych. Zasadniczym celem jest aspekt gromadzenia, przechowywania, przetwarzania i udostępniania danych związanych ochroną własności przemysłowej. Ważny jest rozwój sieci, tworzenie systemów teleinformatycznych, ważne jest również zapewnienie doży bezpieczeństwa. Podjęto zatem działania w celu instalacji głównego systemu zarządzania komputerami oraz ustalono określone reguły postępowania przy kontroli działalności zaszyfrowanego ruchu sieciowego. Zastąpiono stare zabezpieczenia informatyczne nowymi (next-generation firewall). Z uzyskanych funduszy z projektów europejskich uruchomiono moduł przypominający o dokonaniu kolejnej opłaty za przyznane prawa ochronne. Ważnym krokiem było też zdigitalizowanie rejestrów UPRP. Wyznaczeni pracownicy urzędu uczestniczyli w pracach Ministerstwa Cyfryzacji w elektronicznym zarządzaniu dokumentacją. Uzupełniono również dane w elektronicznych wyszukiwarkach przedmiotów chronionych. Pojawiła się nowa usługa – Biblioteka Dokumentów. Dodano również wnioski o uzupełnienie danych kontaktowych. Oprócz tego

-
- Biuletyn Urzędu Patentowego od 1973 do 2019 – do 31 grudnia 2016 roku był wydawnictwem jednolitym wydawanym jako dwutygodnik. Od 1 stycznia 2017 roku zmienił się sposób publikacji Biuletynu Urzędu Patentowego. Został podzielony na:
 - Biuletyn Urzędu Patentowego. Znaki towarowe (tygodnik),
 - Biuletyn Urzędu Patentowego. Wynalazki i Wzory użytkowe (dwutygodnik),
 - Wiadomości Urzędu Patentowego od 1924 do 2019 – do 30 kwietnia 2020 roku wydawane były jako miesięcznik. Począwszy od numeru 5/2020 (z datą publikacji 18 maja 2020 r.) ukazują się jako dwutygodnik.
 - Informator patentowy A od 1965 do 1972 – Wykaz zgłoszonych w Polsce wynalazków do opatentowania, wzorów użytkowych do zarejestrowania.
 - Informator patentowy B od 1965 do 1975 – Wykaz patentów udzielonych NRF.
 - Informator patentowy C od 1965 do 1975 – Wykaz patentów udzielonych w Stanach Zjednoczonych.
 - Informator patentowy D od 1965 do 1975 – Wykaz patentów udzielonych we Francji.
 - Wykazy patentów od 1942 do 2007.
 - Wykazy wzorów użytkowych od 1942 do 2007.
 - Wykazy znaków towarowych od 1942 do 1973.
 - Kwartalnik Urzędu Patentowego od 2010 do 2020.
- Przed II wojną światową publikowane były „Wiadomości Urzędu Patentowego”, których pierwszy numer ukazał się 26.05.1924 r.

⁴⁰⁶ Kwartalnik Urzędu Patentowego RP nr 3, 2018 oraz wydanie specjalne, <http://patentportal.pl/kwartalnik-urzedu-patentowego-rp-numer-3-2018-oraz-wydanie-specjalne/> [data dostępu: 30.07.2020].

w usługach elektronicznych istnieje możliwość zapisywania plików większych rozmiarów i przekazywania ich do urzędu⁴⁰⁷.

Wszystkie te działania służą ochronie własności przemysłowej i sprawnemu przepływowi bieżącej informacji patentowej.

⁴⁰⁷ *Studium wykonalności dla projektu platforma usług elektronicznych Urzędu Patentowego (PUEUP)*, https://uprp.gov.pl/sites/default/files/2020-01/Studium_Wykonalnosci_PUEUP_2017.pdf [data dostępu: 30.07.2020].

ROZDZIAŁ IV

RZECZNICTWO PATENTOWE W POLSCE

4.1. Historia rzecznictwa patentowego

Zawód rzecznika patentowego został ratyfikowany dekretem tymczasowym Naczelnika Państwa, powołującego do istnienia UPRP⁴⁰⁸. Dzięki temu dokumentowi można było zostać przedstawicielem stron przed UPRP dla rzeczników. Do dekretu wydano regulacje wykonawczą, która konkretyzuje warunki, które musi wypełniać kandydat, aspirujący do funkcji bycia rzecznikiem patentowym i pragnie być umieszczony na liście rzeczników. Prowadzona lista przeszła do domeny publicznej od 17 kwietnia 1919 r.⁴⁰⁹. Prawne usytuowanie profesji rzecznika regulowała ustawa o ochronie wynalazków wzorów i znaków towarowych⁴¹⁰. Wprowadziła ona termin „rzecznik patentowy”. Określa się w niej go jako „wyraziciela”, czyli „rzecznika” interesu wynalazcy w postępowaniu przed Urzędem Patentowym⁴¹¹.

Kluczową misję rzecznika stanowiło funkcjonowanie w całokształcie tematów związanych z własnością przemysłową na zasadzie bycia pełnomocnikiem. Rzecznicy występowali i działali w swoim imieniu. Funkcjonowali samodzielnie lub w kilkusobowych kancelariach patentowych. Czynnikiem od którego uzależniali funkcjonowanie, aby móc zaistnieć i działać był wpis na listę prowadzoną i nadzorowaną przez UPRP⁴¹².

Funkcjonowanie rzeczników patentowych w Polsce zostało przerwane przez wybuch II wojny światowej. W marcu 1946 r. Urząd Patentowy podał zrekonstruowaną listę rzeczników patentowych, na której figurowało tylko 11 nazwisk⁴¹³. Podstawę prawną funkcjonowania zawodu rzecznika patentowego zreorganizowała radykalnie ustawa o Kolegium Rzeczników Patentowych z dnia 20 grudnia 1949 r.⁴¹⁴ Ustawa ta przeprojektowała wolny zawód

⁴⁰⁸ Dnia 13 grudnia 1918 r. Naczelnik Państwa Józef Piłsudski wydał dekret o utworzeniu Urzędu Patentowego Republiki Polskiej z siedzibą w Warszawie i ustanowieniu zawodu rzecznika patentowego. Wszedł on w życie 28 grudnia.

⁴⁰⁹ M. Słomski, *op. cit.*, s. 48.

⁴¹⁰ Ustawa z dnia 5 lutego 1924 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych, Dz.U. 1924 r. Nr 3, poz. 306.

⁴¹¹ M. Słomski, *op. cit.*, s. 50.

⁴¹² *Ibidem*, s. 47.

⁴¹³ *Ibidem*, s. 56.

⁴¹⁴ Ustawa z dnia 20 grudnia 1949 r. o utworzeniu Kolegium Rzeczników Patentowych., Dz.U. 1949 r. Nr 63, poz. 495; ISAP, <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19490630495> [data dostępu: 24.02.2021].

rzecznika patentowego w zawód urzędniczy. Rzecznicy patentowi zostali zatrudnieni w Urzędzie Patentowym, będąc jego pracownikami oraz zostali podporządkowani aktom prawnym, w tym ustawie o państwowej służbie cywilnej⁴¹⁵.

Rok 1949 miał duże znaczenie dla rzeczników, bowiem utworzono Kolegium Rzeczników Patentowych. Była to organizacja państwowa, której celem było:

- przekazywanie wskazówek z właściwym pouczeniem oraz techniczne doradztwo w kwestii wynalazków, wzorów użytkowych bądź zdobniczych, jak również znaków towarowych;
- kooperowanie z placówką państwową, jak również z innymi organizacjami społecznymi w przedmiocie wspierania dorobku (twórczości) technicznej;
- wyręczanie w reprezentacji przed UPRP klientów⁴¹⁶.

Uczestnikami Kolegium byli rzecznicy patentowi, którzy znajdowali się na liście prowadzonej przez Urząd. Uzyskiwali oni nominacje na funkcjonariuszy państwowych. W swoich działaniach podporządkowywali się regulacjom o państwowej służbie cywilnej.

Kolegium Rzeczników Patentowych zostało zlikwidowane mocą ustawy z dnia 22 maja 1958 r. o rzecznikach patentowych⁴¹⁷. Ten akt prawny wskrzesił do życia wolny zawód rzecznika patentowego. Ustawa ta prognozowała i szacowała obligatoryjną instytucję rzecznicką: Zrzeszenie Rzeczników Patentowych, które organizowało ogół rzeczników patentowych umieszczonych na listach rzeczników patentowych. Do powinności Zrzeszenia należało wynegocjowanie poprawnych i słusznych reguł realizowania profesji rzecznika patentowego oraz bycie przedstawicielem wszystkich rzeczników. Zrzeszenie zredagowało „Zasady etyki rzeczników patentowych”, które w owym czasie było unikatem pośród masy różnych wolnych zawodów⁴¹⁸. Ustawa o rzecznikach patentowych z 1958 roku dała sposobność dokonania rekonstrukcji zawodu i wznowienia jego aktywności na 9 lat. Adekwatnie do ustawowych ustaleń rzecznicy zobowiązani byli do osobistej odpowiedzialności za swoje czyny i do indywidualnego rozliczania się. Analogicznie, w odniesieniu do poprzednich aktów

⁴¹⁵ Ustawa z dnia 20 grudnia 1949 r. o utworzeniu Kolegium Rzeczników Patentowych, Dz.U. 1949 r. Nr 63, poz. 495.

⁴¹⁶ *Ibidem*.

⁴¹⁷ Ustawa z dnia 22 maja 1958 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 1958 r. Nr 31, poz. 139.

⁴¹⁸ M. Słomski, *op. cit.*, s. 65.

prawnych, klauzulą istotną przy uprawnianiu profesji rzecznika patentowego było umieszczenie na liście rzeczników zarządzanej przez Urząd Patentowy⁴¹⁹.

Następny etap w dziejach zawodowych rzeczników określa ustawa Prawo wynalazcze⁴²⁰ oraz jej akty wykonawcze. Przepisy ustawy stanowią o pozbawieniu funkcjonowania i obecności samych rzeczników. W ustawie używano sformułowań typu „służby techniczne w dziedzinie wynalazczości”, ale nie uściślało się, kto ma je tworzyć⁴²¹.

Analogiczną rangę (jako status prawny) nadała im nowa ustawa o Rzecznikach Patentowych⁴²², która swoim pojawieniem zniosła prawomocnie starszą wersję ustawy o rzecznikach z 1958 r.⁴²³. Nakładała obowiązek na Prezesa Rady Ministrów do opublikowania rozporządzenia dotyczącego ukończenia aktywności rzeczników patentowych i ich zrzeszenia. Ustawa charakteryzowała status rzecznika patentowego w sposób analogiczny do statusu w byłym Kolegium Rzeczników Patentowych. Konkretyzowała, że na listę rzeczników patentowych będzie wpisywana jedynie osoba podejmująca pracę jako pracownik w uspołecznionym zakładzie pracy (j.g.u.). Zabraniała ona wypełniania działań rzeczniewskich we własnym imieniu oraz na własny rachunek⁴²⁴. Na podstawie rozporządzenia RM z dnia 21 czerwca 1966 r.⁴²⁵ aktywność prywatnych rzeczników patentowych oraz ich zrzeszenia dobiegła końca z dniem 30 września 1967 r. Świadczenia rzeczniewskie na rzecz osób fizycznych bądź osób prawnych niebędących jednostkami gospodarki uspołecznionej miały realizować jednostki powstałe przy przydiach rad narodowych. Taka jednostka powstała jednak wyłącznie w Stołecznej Radzie Narodowej w Warszawie⁴²⁶.

Art. 3 wspomnianej ustawy wyznaczał powinności rzecznika, który podejmował pracę w uspołecznionym zakładzie pracy. Należały do nich:

⁴¹⁹ A. Domańska-Baer, R. Zawadzka, *Rola i zadania rzecznika patentowego w działalności proinnowacyjnej*, Cedzyna 2008, s. 24.

⁴²⁰ Ustawa z dnia 31 maja 1962 r. Prawo wynalazcze, Dz.U. 1962 r. Nr 33, poz. 156.

⁴²¹ M. Ożóg, *Zawód Rzecznika Patentowego w Polsce w latach 1918-1949 na tle rozwoju o wczesnego prawa własności przemysłowej*, Kraków-Warszawa 2018, s. 179.

⁴²² Ustawa z dnia 21 kwietnia 1966 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 1966 r. Nr 14, poz. 86.

⁴²³ Ustawa z dnia 22 maja 1958 r. o rzecznikach patentowych, *op. cit.*

⁴²⁴ M. Słomski, *op. cit.*, s. 50 i 72-73.

⁴²⁵ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1966 r. w sprawie zasad, trybu i terminów zakończenia działalności rzeczników patentowych oraz ich zrzeszenia, prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 22 maja 1958 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 1966 r. Nr 27, poz. 164.

⁴²⁶ M. Słomski, *op. cit.*, s. 75.

1. Wielozadaniowe poradnictwo odnoszące się do przekazywania wiedzy technicznej, jak również prawnej dotyczącej wszystkich aspektów ochrony wynalazków, wzorów zdobniczych i użytkowych, jak również znaków towarowych.
2. Zapewnienie realizowania jakichkolwiek przedsięwzięć połączonych z ochroną krajową, jak również międzynarodową.
3. Aktywowanie działalności odkrywczej (kreacyjnej, eksperymentatorskiej, wynalazczej)⁴²⁷.

Na podstawie wspomnianej ustawy Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w 1967 r. opublikował zarządzenie dotyczące służb technicznych z obszaru wynalazczości⁴²⁸. Dokument regulował sprawy koordynacji, wszelkich kanonów postępowania, jak również obszaru działania. Świadome podjęcie w tym okresie tematów związanych z zagadnieniami wynalazczymi było sygnałem, że rządzącym na tym zależało. Innowacja stanowiła w wielu wydziałach priorytet. Doceniono ją szczególnie w przemyśle i gospodarce. Uzupełnieniem wspomnianego zarządzenia były: „Wytyczne w sprawie zasad organizacji i zakresu działania służb technicznych w dziedzinie wynalazczości i ochrony interesów państwowych w zakresie projektów wynalazczych”⁴²⁹. Według Wytycznych do tematów, którymi zajmował się rzecznik patentowy należały:

1. Pilotowanie rozmaitych patentowych badań:
 - a. Nakreślenie i sprecyzowanie właściwego stanu techniki, jak również wyznaczenie tendencji rozwojowych.
 - b. Sprecyzowanie jakości wstępnego działania odnośnie prac.
 - c. Przeciwdziałanie i uniemożliwianie wkraczania w konflikt przy wszelkich formach naruszeń praw wyłącznych osób trzecich.
2. Zagwarantowanie patronatu prawnego wszystkim pracowniczym rozwiązaniom krajowym i międzynarodowym.

⁴²⁷ A. Domańska-Baer, R. Zawadzka, *op. cit.*, s. 24.

⁴²⁸ Zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 14 października 1967 r. w sprawie zasad organizacji i zakresu działania służb technicznych w dziedzinie wynalazczości, M. P. 1967 r. Nr 59, poz. 281.

⁴²⁹ A. Domańska-Baer, R. Zawadzka, *op. cit.*, s. 24-26.

3. Cykliczne, miarowo i regularnie monitorowanie patentowej literatury oraz wyłapywanie z niej wszelkich wiadomości odnoszących się do obszaru funkcjonowania działów, które przyjmowały do pracy rzeczników patentowych.
4. Tworzenie badań patentowej czystości, jak również zdolności patentowej wszelkich rozwiązań, które służyły wykorzystywaniu ich w obszarze gospodarczym.
5. Zgłębianie i studiowanie wszelkich zgłoszeń wynalazków oraz wzorów, jak również zawiadamianie o wszelkich zastrzeżeniach do nich i składanych sprzeciwów.
6. Udzielenie wsparcia wynalazcom tworzącym wynalazcze projekty oraz pomocy w wyszukiwaniu w bazach chronionych opisów patentowych i zgłoszeń patentowych. Pomoc w oszacowaniu patentowej zdolności wszelkich rozwiązań⁴³⁰.

Po rozwiązaniu Zrzeszenia Rzeczników Patentowych w roku 1967, rzecznicy patentowi nie mieli agendy, która byłaby przedstawicielem ich spraw na zewnątrz oraz pilnowała i zabiegała o wzorowe wykonywanie pracy. Biorąc pod uwagę duże zainteresowanie problemami wynalazczości i potrzebę dyskursu, w którym dochodzi do wymiany poglądów i doświadczeń na temat własności przemysłowej – utworzono Komisję Ochrony Przemysłowej za zgodą Urzędu Patentowego przy Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT). Komisja nie zrzeszała rzeczników patentowych na uregulowanych zasadach statutowych, lecz była otwarta dla wszystkich chętnych i zainteresowanych tematyką wynalazczą⁴³¹.

Poznańska i warszawska Komisja Ochrony Przemysłowej w październiku 1980 roku były inicjatorami utworzenia ogólnopolskiej organizacji rzeczników patentowych. Do wspomnianej inicjatywy przystąpiły z dniem 12 grudnia 1980 r. pozostałe okręgi z Komisji w: Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Wrocławiu oraz Łodzi. Działania te były impulsem do utworzenia komitetu założycielskiego, którego zadaniem było powołanie do życia Stowarzyszenia Rzeczników Patentowych. Decyzją poznańskiego wojewody w dniu 16 września 1981 r. został dokonany wpis do rejestru stowarzyszeń: Stowarzyszenie Rzeczników Patentowych. Wykształciły się zarządy oddziałowe Stowarzyszenia w roku 1982 we wszystkich większych

⁴³⁰ Załącznik Wytyczne w sprawie zasad organizacji i zakresu działania służb technicznych w dziedzinie wynalazczości i ochrony interesów państwowych w zakresie projektów wynalazczych, Załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 14 października 1967 r. (poz. 281).

⁴³¹ M. Słomski, *op. cit.*, s. 78.

miastach wojewódzkich. Ze Stowarzyszeniem związanych było około 800 czynnych zawodowo rzeczników⁴³².

Funkcjonowanie Stowarzyszenia Rzeczników Patentowych skupiało się na zagadnieniach związanych z piastowaniem zawodu rzecznika patentowego (przygotowywanie konferencji oraz seminariów, popularyzowanie historii rzecznictwa patentowego). Priorytetową sprawą w aktywności rzeczniczej było dążenie do zmiany ustawy o rzecznikach patentowych. Istotną propozycją wskazywaną przez członków stowarzyszenia było uchwalenie przepisu gwarantującego realizowanie profesji rzecznika patentowego we własnym imieniu oraz na własny rachunek⁴³³.

Prestiż i godność rzeczników patentowych przywrócono w nowej ustawie o rzecznikach patentowych z 1993 roku⁴³⁴. Uzgodniono, że piastować można go samodzielnie na własny rachunek, bądź w toku umowy o pracę. Z zapisów ustawy wynikało, że pełnienie profesji rzecznika patentowego opiera się na świadczeniu pomocy w obszarach odnoszących się do własności przemysłowej, przez co rozumieć należy: uzyskiwanie praw i utrzymanie ich w mocy, zachowanie i wykonywanie praw dotyczących przedmiotów działalności twórczej, skierowanych do przemysłowego zastosowania, w tym również wszelkich nazw i znaków, które są pomocne w odróżnieniu towarów i usług jednych przedsiębiorstw (działalność przemysłowa, gospodarcza, handlowa) od pozostałych oraz zwalczanie nieuczciwej konkurencji. Ten akt prawny uprawniał do działania w charakterze pełnomocnika. Rzecznik mógł zatem udzielać dalszych pełnomocnictw do reprezentowania w sprawach przed Urzędem Patentowym, Komisją Odwoławczą, przed sądami powszechnymi oraz wszelkimi innymi instytucjami, które rozstrzygają w domenie własności przemysłowej⁴³⁵.

Czynności, które realizował rzecznik celem niesienia pomocy w obszarach związanych z własnością przemysłową obejmowały:

1. Przygotowywanie i edytowanie procedury zgłoszeniowej przez Urzędem, tych przedmiotów, które chcą takiej ochronie podlegać. Realizowanie tej procedury zgłoszeniowej, jak również uczestnictwo w samej procedurze zgłoszeniowej i odwoławczej.

⁴³² *Ibidem*, 80-81.

⁴³³ M. Słomski, *op. cit.*, s. 81-83.

⁴³⁴ Ustawa z dnia 9 stycznia 1993 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 1993 r. Nr 10, poz. 46.

⁴³⁵ A. Adamczak, *Wynalazczość i ochrona własności intelektualnej. Ochrona własności intelektualnej w działalności naukowo-badawczej*, z. 32, Cedzyna 2008, s. 25.

2. Realizowanie działań sprzężonych z utrzymaniem praw wyłącznych, jak również zapobieganie ich łamaniu (naruszeniu).
3. Redagowanie umów z zakresu ochrony własności przemysłowej. Warto zaznaczyć, że nowością było uczestnictwo w pertraktacjach, jak również prowadzenie negocjacji na polu wykonania i wprowadzania w życie tych umów z krajowymi i zagranicznymi partnerami⁴³⁶.

Ustawa powołała samorząd rzecznowski o nazwie Polska Izba Rzeczników Patentowych określając, że organami samorządu są: Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych, Krajowa Rada Rzeczników Patentowych, Komisja Rewizyjna, Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna, Komisja Dyscyplinarna i Rzecznik Dyscyplinarny⁴³⁷. Aktualnie obowiązuje ustawa o rzecznikach z 11 kwietnia 2001 r.⁴³⁸.

Zważywszy na prawne adnotacje można stwierdzić, że nadrzędnym celem, bądź misją rzecznika, czy to teraz, czy przed wojną było pełnienie powinności pełnomocnika w różnych postępowaniach, czy to przed UP (postępowania patentowe) czy przed sądami – scalone z tematami własności przemysłowej. Obecnie, przy nasilonych tendencjach do stymulowania gospodarki oraz do kształtowania i ulepszania sfer innowacyjnych nie da się tej roli tak ograniczyć. Akty prawne dają dziś podmiotom gospodarczym, prywatnym i państwowym, bogactwo narzędzi i metod celem ich wykorzystania w zaakcentowaniu innowacyjności, a dalej idąc konkurencyjności. W głównej mierze wiele projektów i propozycji jest adresowanych do jednostek naukowych, jak również do przedsiębiorstw (małych, dużych), które mają znaczący wkład w rozwój gospodarczy Polski⁴³⁹.

4.2. Polska Izba Rzeczników Patentowych/Rzecznik Patentowy

Kompetencje rzeczników patentowych są szczegółowo określone w ustawie⁴⁴⁰, w której zamieszczone są wytyczne wynikające z aktów prawnych w sprawie właściwego realizowania zawodu rzecznika patentowego, jak również sposób działania w ramach samorządowej

⁴³⁶ A. Adamczak, *op. cit.*, s. 25.

⁴³⁷ M. Słomski, *op. cit.*, s. 89.

⁴³⁸ Ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 2001 r. Nr 49, poz. 509.

⁴³⁹ *Ibidem*.

⁴⁴⁰ *Ibidem*.

korporacji prawa publicznego. Przynależy on do grupy zawodów zaufania publicznego⁴⁴¹. Ta grupa zawodów ma swoje źródło w art. 17 pkt. 1 Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r.⁴⁴²: „W drodze ustawy można tworzyć samorzady zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony”. Zawód zaufania publicznego to taki rodzaj zawodu, który niejednokrotnie utożsamiany jest z wolnymi zawodami, ale nie wszyscy przedstawiciele wolnych zawodów mają samorzady zawodowe. Tworzone są korporacje zawodowe, które sprawują kontrolę nad prawidłowym i właściwym wykonywaniem zawodu. Zawód zaufania publicznego cechuje się wysokim profesjonalizmem osób go wykonujących oraz tym, że wymaga od nich nieskazitelnego charakteru. Członkowie samorządu zobligowani są do stałego podnoszenia swoich kwalifikacji i umiejętności oraz posiadania ważnego ubezpieczenia OC⁴⁴³.

Jest to przymusowa organizacja, obdarzona przez ustawodawcę⁴⁴⁴ pewnym określonym władztwem publicznym, które obejmuje:

1. Działalność mającą na celu stworzenie warunków sumiennego i właściwego wykonywania zawodu rzecznika patentowego.
2. Działanie w imieniu rzeczników patentowych i aplikantów, a także ochrona ich interesów zawodowych.
3. Kreowanie współpracy różnych środowisk w tworzeniu i stosowania prawa własności przemysłowej.
4. Rozwijanie umiejętności zawodowych rzeczników patentowych oraz kształcenie osób przystępujących do aplikacji.
5. Kontrolę rzetelnego wykonywania zawodu przez rzeczników patentowych i aplikantów.
6. Działalność badawczą w sferze własności przemysłowej⁴⁴⁵.

⁴⁴¹ E. Tkaczyk, *Ustawa o rzecznikach patentowych*, Warszawa 2012, s. 13.

⁴⁴² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, *op. cit.*

⁴⁴³ E. Tkaczyk, *op. cit.*, s. 17-19.

⁴⁴⁴ Ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach, *op. cit.*

⁴⁴⁵ H. Izdebski, *Sprawowanie pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu przez samorzady zawodowe*, Warszawa 2002, s. 33.

Jest organizacją o zamkniętym charakterze, a członkostwo w niej jest sformalizowane, co oznacza, że potencjalni kandydaci muszą spełnić szereg wymagań, zarówno w sferze zawodowej, jak i prywatnej. Niezbędnym wymogiem do zostania rzecznikiem patentowym jest odbycie aplikacji, która kończy się egzaminem państwowym. Samorząd zawodowy przyznaje jego członkom monopol na wykonywanie zawodu⁴⁴⁶. Samorząd zabrania swoim członkom reklamować się w sposób tradycyjny, gdyż godziłoby to w powagę zawodu zaufania publicznego. Jednakże rzecznicy patentowi nie są całkowicie pozbawieni możliwości zaprezentowania swojej wiedzy i profesjonalizmu potencjalnym klientom, ponieważ mogą prowadzić różne blogi w Internecie oraz publikować w czasopismach naukowych, pisać i wydawać podręczniki, poradniki. Podnoszenie kwalifikacji zazwyczaj polega na udziale w rozmaitych szkoleniach. Immanentną cechą zawodu rzecznika patentowego jest tajemnica zawodowa, której charakter prawny jest w zasadzie taki sam jak tajemnicy adwokackiej⁴⁴⁷. Ustawa nadaje kompetencje w postaci uprawnienia do uwierzytelnienia dokumentów związanych z działalnością zawodową⁴⁴⁸. Wraz ze zdobyciem uprawnień do wykonywania zawodu takiej osobie przyznaje się wyłączny numer prawa wykonywania zawodu. Urząd Patentowy wydaje dokument potwierdzający dane osobiste rzecznika, a także numer jego prawa⁴⁴⁹. Za wszelkie naruszenia związane z wykonywaniem zawodu rzecznik patentowy ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną na podstawie regulaminu lub karną⁴⁵⁰. Wyznacznikiem tych zawodów jest nabycie wyższego specjalistycznego wykształcenia, niejednokrotnie wąsko tematycznej specjalizacji czy wiedzy branżowej, które cechuje profesjonalizm czy samorządność w służbie ogółu. Realizowanie się i spełnianie w tych zawodach obarczone jest dodatkowo normami etyki zawodowej, która określa moralnie właściwie postępowania rzeczników, a także nagrody za takie działania, albo kary za nieprzestrzegania lub łamanie tych norm. Negatywna postawa rzecznika może krzywdząco oddziaływać na przebieg sprawy oraz przynieść stratę klientowi⁴⁵¹.

Jako jedyna ustawa w Polsce określa konkretny regulowany zawód, jako zawód zaufania publicznego. Charakterystyka zawodu wyróżnia się specyficznym podejściem do klienta, po-

⁴⁴⁶ E. Tkaczyk, *op. cit.*, s. 176.

⁴⁴⁷ *Ibidem*, s. 93-98.

⁴⁴⁸ *Ibidem*, s. 66-67.

⁴⁴⁹ *Ibidem*, s. 110-112.

⁴⁵⁰ *Ibidem*, s. 215 i nast.

⁴⁵¹ *Zasady etyki zawodowej rzecznika patentowego*, Tekst ujednolicony, zawierający zmiany z 12 stycznia 2011 r. wprowadzone przez VII Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych, https://www.rzecznikpatentowy.org.pl/wp-content/uploads/2019/12/2011-01poZjezdzieZASADYETYKI_ZAWODOWEJ.pdf [data dostępu: 30.07.2020].

nieważ w związku z osobistym charakterem spraw wymaga się od rzeczników: zachowania tajemnicy zawodowej, dyskrecji, uczciwości, a także lojalnej postawy. Uważa się, że wykonywanie zawodu rzecznika patentowego wymaga posiadania takich cech charakteru, jak odwaga, życzliwość, czasami bezinteresowność, a także brak uprzedzeń⁴⁵².

Definicja według encyklopedii PWN ujmuje zawód rzecznika jako: „socjologiczny zespół czynności wyodrębnionych w ramach społecznego podziału pracy, wymagający przygotowania (kwalifikacji), wykonywany przez jednostkę stale lub dorywczo, stanowiący dla niej źródło utrzymania i określający pozycję społeczną”⁴⁵³. Zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy do zawodu rzecznika patentowego przypisany jest numer, kod 242216. Umieszczony jest on w grupie elementarnej o numerze 2422, czyli specjalistów do spraw administracji i rozwoju. Odpowiednikiem tej grupy w międzynarodowym wydaniu (Międzynarodowej Klasyfikacji Zawodów ISCO-08) jest grupa: *Policy administration professionals*. W Wielkiej grupie o numerze 2 należy do grupy specjalistów⁴⁵⁴. Umieszczony jest ten zawód w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w Sekcji M dotyczącej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Jak również w dziale 69 dotyczącym działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego. W Grupie 69.1. zajmuje miejsce w działalności prawniczej⁴⁵⁵.

Wraz z pełnieniem swojej profesji rzecznik patentowy korzysta z ochrony prawnej przysługującej adwokatowi⁴⁵⁶. Jest pełnomocnikiem w postępowaniach przed UPRP, sądami, instytucjami orzekającymi w zagadnieniach związanych z własnością przemysłową, oprócz postępowania karnego i karnego skarbowego⁴⁵⁷. Zamysłem wszelkich działań rzecznika patentowego są czynności podjęte dla otrzymania niezbędnych praw wyłącznych przez twórcę, utrzymania danej ochrony w czasie oraz egzekwowania praw w sytuacjach naruszeń. Służy on poradą, informacją prawną i techniczną, sporządza opinie prawne, przygotowuje dokumentację zgłoszeniową przedkładaną do UPRP oraz zagranicznych urzędów patentowych. Sporzą-

⁴⁵² Por. P. Sarnecki, *Uwaga do art. 17*, [w:] *Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, L. Garlicki (red.), Warszawa 2005, s. 1-6.

⁴⁵³ *Encyklopedia PWN online*, <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/zaw%C3%B3d.html> [data dostępu: 10.11.2019].

⁴⁵⁴ Centrum Zasobów Ludzkich, *Krajowy standard kompetencji zawodowych, Rzecznik patentowy (242216). Specjaliści*, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2013, s. 4.

⁴⁵⁵ *Ibidem*, s. 4.

⁴⁵⁶ E. Tkaczyk, *op. cit.*, s. 20.

⁴⁵⁷ *Ibidem*, s. 62.

dza swoją opinię odnoszącą się do zarzutów braku warunków przyznania ochrony patentowej. Dokonuje analizy aktualnego statusu prawnego przedmiotów ochronnych oraz ich zakresu ochronnego. Nadzoruje przeszukiwanie stanu techniki i kontroluje go na bieżąco. Zajmuje się przygotowaniem pism procesowych, takich jak skarga, zażalenie, skarga kasacyjna, jak również tworzy opinie prawne⁴⁵⁸. Czas pracy reguluje podpisana umowa o pracę. W sytuacji prowadzenia swojej działalności gospodarczej rzecznik zatrudniony jest w systemie (cyklu) zadaniowym⁴⁵⁹.

Rzecznik patentowy może podejmować pracę również w innych zawodach, niejednokrotnie jako Ekspert UPRP. Może być również brokerem informacji (ang. *researcher*) bądź pracować na wszelkich innych stanowiskach powstałych w danej instytucji, zajmującej się zagadnieniami własności przemysłowej. Tworzone są w firmach czy na uczelniach wyższych stanowiska specjalisty ds. badań patentowych (jego zadaniem jest przeprowadzenie badań patentowych, monitoring stanu techniki) oraz doradcy patentowego odpowiadającego za politykę patentową w danej instytucji⁴⁶⁰.

Obecnie rzecznicy świadczą usługi oparte o wysoki poziom wiedzy. To eksperci szerokiego spektrum wiedzy, znawcy z wielu dyscyplin naukowych, dlatego możemy podtrzymywać i wzmacniać długookresową, wszechstronną ochronę w innowacyjnych działaniach w odniesieniu do technologicznych obszarów. Aczkolwiek w obecnym świecie opartym na wiedzy, jak również wszelkich innowacjach, osoba rzecznika patentowego jest nieodzowna i potrzebna. Zauważalny jest wzrost światowej ilości pracujących zawodowo pełnomocników. Potrzeba przekłada się na wymierną ilość. W USA pracujących rzeczników jest 40000, w Japonii 10000, natomiast w Polsce tylko 931. W Stanach Zjednoczonych ogólna liczba ludności wynosi 328,2 miliona (2019), więc na jednego rzecznika patentowego przypada 8 205 tys. osób. W Japonii liczba ludności wynosi 126,3 miliona (2019), czyli na jednego rzecznika patentowego przypada 12 630 tys. mieszkańców. Natomiast populacja Polski wynosi 37,97 miliona (2019), czyli na jednego rzecznika patentowego przypada 40 784 tys. Posiłkowanie się we wzrastającej i potężniejszej gospodarce usług rzecznika winno być nową modą i dobrą praktyką, nie tylko kadry naukowej, ale również firm, zarówno tych małych, średnich, jak i tych gigantów. Właściwy i inteligentny zamysł nad ochroną odnoszącą się do praw własno-

⁴⁵⁸ Centrum Zasobów Ludzkich, *op. cit.*, s. 6.

⁴⁵⁹ *Ibidem*, s. 6-7.

⁴⁶⁰ *Ibidem*, s. 8.

ści intelektualnej, jak również przemysłowej skutkuje bowiem właściwym tworzeniem i kreowaniem rozpoznawalnej marki, owocnej i efektywnej komercjalizacji patentów oraz wielu innych biznesowych perspektyw⁴⁶¹.

⁴⁶¹ K. Tołwińska, *Superbohater w świecie patentów i znaków towarowych, czyli kim jest rzecznik patentowy*, Warszawa 2018, <https://www.jwp.pl/superbohater-w-swiecie-patentow-i-znakow-towarowych-czyli-kim-jest-rzecznik-patentowy/> [data dostępu: 30.07.2020].

ROZDZIAŁ V

PROMOCJA RACJONALIZATORSTWA W PRL-U. CZASOPISMA SPECJALISTYCZNE I BRANŻOWE

W niniejszym rozdziale koncentruję się na publikacjach Urzędu Patentowego, wydawanych głównie w okresie PRL-u. Są to czasopisma, które ukazywały się tylko w PRL-u, np. „Kalendarz Racjonalizatora”, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”, „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”, „Przegląd Wynalazczości” lub ich wydawanie zostało zapoczątkowane przed II wojną światową, ale na okres PRL-u przypadała jego kontynuacja, np. „Wiadomości UP”, lub też ich wydawanie zostało zapoczątkowane w PRL-u, np. „Biuletyn UP”.

Polska Rzeczpospolita Ludowa ściśle współpracowała z innymi państwami bloku socjalistycznego w zakresie rozwoju gospodarczego. Państwa te uznawały wiodącą rolę Związku Radzieckiego w dziedzinie nauki i techniki, a ich współpraca z krajami o innym ustroju niż socjalistyczny była mocno ograniczona. Socjalizm posługiwał się tzw. nowomową. Do jej terminów należały *racjonalizatorstwo* jako synonim wynalazczości i *racjonalizator* jako odpowiednik wynalazcy. Państwa bloku socjalistycznego przesadnie eksponowały sukcesy na tym polu, by udowodnić wyższość socjalizmu nad kapitalizmem.

5.1. „Kalendarz Racjonalizatora: Wiadomości Urzędu Patentowego”

5.1.1. Informacje podstawowe

„Kalendarz Racjonalizatora” wychodził raz w roku, w latach 1954-1958. Czas wychodzenia „Kalendarza” przypada na lata 50. XX w., kiedy w zakładach pracy kładziono nacisk na wynalazczość racjonalizatorską. Tworzeniu nowych zakładów towarzyszył rozwój myśli twórczej i innowacje ulepszające produkcję. Treść „Kalendarza” dotyczyła ochronnych urządzeń, maszyn, procesów technologicznych, wynalazków oraz wszelkich ulepszeń i usprawnień sprzętu. Celem wydawnictwa było usprawnienie pracy w jednostkach gospodarki społecznej. Racjonalizator był zatem osobą, która rozwiązywała wszelkie problemy techniczne. Zamysłem twórców publikacji było również ukazanie osiągnięć najnowszej techniki ze szczególnym uwzględnieniem wszelkich udoskonaleń technicznych oraz usprawnień pracow-

nicznych. Najwięcej projektów racjonalizatorskich było tworzonych przez pracowników przemysłu. Dzięki ich projektom zakłady pokonywały trudności i dzięki temu realizowały planowane zadania. Powstałe projekty wynalazcze służyły właściwemu organizowaniu pracy w celu osiągnięcia lepszych wyników i większych korzyści gospodarczych.

Pomysłodawcy „Kalendarza” we wstępie do czasopisma podali, że ma być on podręcznym informatorem, czymś w rodzaju podręcznego kompendium wiedzy. Adresowany był do specjalistów, którzy w swojej pracy zawodowej zajmowali się tematyką wynalazczą, racjonalizatorów oraz pracowników służby wynalazczości. Czasopismo stanowiło zatem zbiór informacji z zakresu wynalazczości, zebranych w jednym miejscu. Zawierało kalendarz na cały rok, wzbogacony o wiedzę prawniczą, wiedzę dotyczącą spraw technicznych, słownik z zakresu wynalazczości, przykłady zgłoszeń patentowych, rysunki techniczne z komentarzem, jak również formularze pism procesowych przed UPRP oraz sposoby właściwego ich wypełnienia, a także poruszano w nim wszelkie problemy z zakresu wynalazczości.

Całość stanowiło niewielką, mierzącą 12,5 x 17 cm, pozycję o kieszonkowym formacie. Wydawcą był Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

CEL: dostarczanie najistotniejszych i podręcznych informacji z zakresu wynalazczości i racjonalizacji.

ADRESACI: racjonalizatorzy i pracownicy służby wynalazczości.

CZĘSTOTLIWOŚĆ: cyklicznie – raz w roku – wraz z zamieszczonym w środku kalendarzem astronomicznym, czego implikacją był tytuł publikacji.

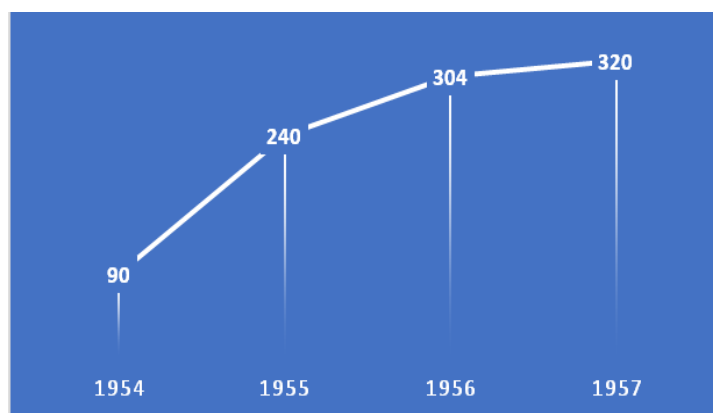
AUTORZY/REDAKTORZY: W czasopiśmie zamieszczono alfabetyczny wykaz nazwisk autorów, którzy opracowywali zawarte w nim treści: Bulwicki Bronisław, Dalewski Jan, Dąbrowski Ignacy, Grabowicz Władysław, Felkner Józef, Kamiński Józef, Kołaczkowski Henryk, Koiszewska Zofia, Luzak Zofia, Madeyski Julian, Madeyski Stanisław, Muszyński Zbigniew, Nazarewski Jerzy, Niedziątek Tadeusz, Olszewski Waclaw, Pionkowski Tadeusz, Piotrowski Janusz, Piotrowski Piotr, Sobolewski Kazimierz, Wascho Roman, Zamoyski Tadeusz. Dwadzieścia jeden wymienionych osób tworzyło zarazem zespół redakcyjny czasopisma. Podani autorzy byli pracownikami Urzędu Patentowego albo rzecznikami patentowymi. Ponadto B. Bulwicki i J. Dalewski byli naczelnikami w UP. Niektórzy zaś byli autorami książek z obszaru własności przemysłowej. Warto dodać, że żadna z wymienionych osób nie pia-

stowała funkcji redaktora naczelnego. Nie podawano bowiem takiej informacji w stopce redakcyjnej.

Do grona autorów publikacji należeli także: prezes Urzędu Patentowego, rektor SGGW, prof. inż. Zbigniew Muszyński (1949-1963) oraz Zofia Koiszewska, absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego, długoletnia prawniczka Urzędu Patentowego. Koiszewska pełniła również funkcję zastępcy członka Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na rzeczników patentowych⁴⁶². Szczegółowy wykaz autorów, którzy wzięli udział w opracowaniu „Kalendarza Racjonalizatora” mieści się w tabeli nr 4, w Aneksie nr 4.

Liczba stron: We Wstępie z roku 1957⁴⁶³ podano informację, że w roku 1954 „Kalendarz” liczy 90 stron (wykres 1). Analiza zawartości pozostałych roczników pokazuje, że liczba ta wzrastała z każdym kolejnym numerem. Ostatnie wydania liczyły ponad 300 stron. Można zatem zakładać, że zapotrzebowanie na przekazywane w „Kalendarzu” treści było duże. W każdym numerze pojawiała się ponadto informacja od wydawców, że czytelnicy mogą przekazywać swoje uwagi, sugestie i propozycje materiałów i tematów do kolejnych wydań. Było to więc także wydawnictwo interaktywne.

Wykres 1. Liczba stron „Kalendarza Racjonalizatora”

Źródło: opracowanie własne.

OKŁADKA

Okładki były różnokolorowe. Każdą z nich cechował motyw przewodni. Nie można mówić o jednorodności szaty graficznej, a nawet winiety (tabela 1).

⁴⁶² Zarządzenie Prezesa Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z dnia 16 listopada 1966 r., w sprawie wyznaczenia Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na rzeczników patentowych.

⁴⁶³ *Kalendarz Racjonalizatora*, Warszawa 1957, s. 5.

Tabela 1. Okładka „Kalendarza Racjonalizatora”

OKŁADKA	NUMER
	<p style="text-align: center;">1954 R.</p> <p style="text-align: center;">TYTUŁ: „Kalendarz Racjonalizatora”</p> <p>Tło w kolorze niebiesko-białym. Białe litery i białe cyfry dla oznaczenia miesiący, roku i numeru pisma, umieszczone na pomarańczowym tle. Tytuł czasopisma w czerwono-białym kolorze na czarnym tle.</p> <p>NA OKŁADCE: Racjonalizatorzy w trakcie tworzenia projektu.</p>
	<p style="text-align: center;">1955 R.</p> <p style="text-align: center;">TYTUŁ: „Kalendarz Racjonalizatora”</p> <p>Tło w kolorze czarnym. Brązowe litery dla tytułu i białe cyfry dla roku.</p> <p>NA OKŁADCE: Odznaka Zasłużonego dla Wynalazczości i Racjonalizacji.</p>
	<p style="text-align: center;">1956 R.</p> <p style="text-align: center;">TYTUŁ: „Kalendarz Racjonalizatora”</p> <p>Tło w kolorach brązowym i beżowym. Brązowo-białe litery. Zapis roku występuje w białym kolorze.</p> <p>NA OKŁADCE: Odznaka „Nagroda Państwowa I Stopnia”</p>

	<p style="text-align: center;">1957 R.</p> <p>TYTUŁ: „Kalendarz – Informator Racjonalizatora”</p> <p>Tło w kolorach żółtym i ciemnego różu. Litery w kolorach czarnym i ciemnego różu. Rok zapisano w kolorze ciemnego różu.</p> <p>Brak elementów graficznych na okładce frontowej.</p>
	<p style="text-align: center;">1958 R.</p> <p>TYTUŁ: „Kalendarz – Informator Racjonalizatora”</p> <p>KOLOR OKŁADKI: Tło w kolorze ciemnoniebieskim, Czarne i niebieskie litery. Rok zapisano białym kolorem.</p> <p>NA OKŁADCE: Zakład pracy, przedsiębiorstwo z dymiącymi kominami.</p>

Źródło: opracowanie własne.

Na jednych okładkach usytuowane były odznaczenia za wynalazczość i racjonalizację bądź Złota Odznaka dla odznaczonych I stopnia. Były to państwowe nagrody za osiągnięcia w dziedzinie nauki, postępu technicznego i sztuki. Umieszczanie ich na okładce stanowiło zachętę do podjęcia działań racjonalizatorskich. Wyeksponowany na okładce rysunek nagrody miał zatem w szczególny sposób oddziaływać na czytelników. W „Kalendarzu” były zamieszczane informacje o laureatach tych nagród i wskazywano drogę, którą przeszli, aby stać się właścicielami odznaczeń. Ostatnia z okładek zawiera rysunek zakładu pracy – to wskazanie tematów związanych z uspołecznionymi zakładami pracy, bądź wynalazczością pracowniczą oraz rozpowszechnianiem i popularyzacją projektów racjonalizatorskich.

PORUSZANE TEMATY⁴⁶⁴

WYNALAZCZOŚĆ W LATACH 1954 I 1955⁴⁶⁵ – w wydawanych przez Urząd Patentowy, począwszy od 1954 r. „Kalendarzach Racjonalizatora” były publikowane tytuły albo skrócone opisy projektów racjonalizatorskich. Występowały one w działach: „Zasłużeni racjonalizato-

⁴⁶⁴ Pełna lista tematów jest w Aneksie nr 4, w tabeli nr 5. Zob. też Aneks nr 14. W pracy natomiast podano ich wybór.

⁴⁶⁵ Np. *Zasłużeni Racjonalizatorzy*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 23-65; *Z zadań planu sześcioletniego*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 10-11; *Kilka zaleceń na rok 1955*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 12-15.

rzy” („Kalendarz” 1954 r.)⁴⁶⁶ oraz „Niektóre wyróżnione projekty wynalazcze – projekty laureatów Nagród Państwowych”⁴⁶⁷ i „Projekty zasłużonych racjonalizatorów produkcji” („Kalendarz” 1956 r.)⁴⁶⁸.

NIEKTÓRE WAŻNE SPRAWY – ten dział obejmował przygotowywanie nowych przepisów prawnych i regulacji, odnoszących się do zagadnień wynalazczości oraz nowelizację przepisów, w tym tych obejmujących wynalazczość pracowniczą. Poruszano tu zagadnienia związane ze szkoleniami pracowników służb wynalazczości w zakładach pracy. Omawiano sposoby przeprowadzania dobrych szkoleń oraz wskazywano ich zawartość merytoryczną⁴⁶⁹.

INFORMATOR – omawiano tu tematy związane z zagadnieniami wynalazczości i racjonalizacji, w tym rodzaje projektów wynalazczych. W Informatorze znalazły się zatem zagadnienia patentowe⁴⁷⁰. Podnoszono przy tym ważną w tym czasie kwestię ruchu racjonalizatorskiego⁴⁷¹. Rozpatrywano również zagadnienia z zakresu prawa⁴⁷², Zwracano szczególną uwagę na wzory użytkowe⁴⁷³. Tłumaczono, jak należy zgłaszać w Urzędzie Patentowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wynalazki, wzory użytkowe i wzory zdobnicze oraz udoskonalenia techniczne⁴⁷⁴.

SKOROWIDZ PRZEPISÓW PRAWA WYNAŁAZCZEGO – zawierał Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, przepisy wykonawcze do rozporządzenia Prezydenta

⁴⁶⁶ Np. *Zasłużeni Racjonalizatorzy*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1954, s. 85-97.

⁴⁶⁷ Np. *Niektóre wyróżnione projekty wynalazcze*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 119-154.

⁴⁶⁸ Np. *Zasłużeni Racjonalizatorzy*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 93-118.

⁴⁶⁹ Przykładowe artykuły, poruszające wskazaną problematykę: *Pomoc przy sporządzaniu rysunków technicznych i przeprowadzaniu doświadczeń*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1957, s. 112-113; *Wynalazczość pracownicza*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1958, s. 17-20; *Zgłaszanie projektów wynalazczych do rejestracji*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1958, s. 128-137; *Pracownicze projekty wynalazcze*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1958, s. 223-226; *Wynagrodzenie twórców pracowniczych projektów wynalazczych*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1957, s. 138-157; *Podstawowe ekonomiczne prawa socjalizmu a wynalazczość i racjonalizacja*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 16-22.

⁴⁷⁰ Np. *Zgłaszanie projektów wynalazczych w Urzędzie Patentowym PRL do opatentowania lub rejestracji*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 127; *Patent na wynalazek*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 29; *Unieważnienie patentu na wynalazek*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 242; *Stosowanie wynalazku, stosowanie wzoru (użytkowego, zdobniczego)*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 257.

⁴⁷¹ Np. *Kluby techniki i racjonalizacji*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 56-57; *Brygady racjonalizatorskie*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 58-68.

⁴⁷² Np. *Niektóre przepisy z zakresu wynalazczości pracowniczej*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 211-222.

⁴⁷³ Np. *Prawo z rejestracji wzoru użytkowego, prawo z rejestracji wzoru zdobniczego*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 235-241.

⁴⁷⁴ *Prawo z rejestracji wzoru użytkowego, prawo z rejestracji wzoru zdobniczego*, „Kalendarz Racjonalizatora”, 1958, s. 123-153.

Rzeczypospolitej, Rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu, jak również Instrukcję Prezesa UPRP dotyczącą ochrony prawnej wynalazków i wzorów użytkowych. Omówione zostały również dokumenty prawne odnoszące się do Urzędu Patentowego oraz dotyczące rzecznictwa patentowego. Przedłożono również pełne teksty niektórych przepisów z zakresu wynalazczości pracowniczej⁴⁷⁵.

SKOROWIDZ AKTÓW PRAWNYCH I SKOROWIDZ ZAGADNIENÍ Z DZIEDZINY WYNALAZCZOŚCI – skorowidz zagadnień obejmował uszeregowane w porządku alfabetycznym i ujęte w postaci haseł problemy, które zostały uregulowane w aktach prawnych, wymienionych w skorowidzu aktów prawnych. Oprócz tytułów aktów prawnych i nazw dzienników urzędowych, w których akty te zostały opublikowane lub wydrukowane, informacje zamieszczone w skorowidzu zagadnień wskazywały również artykuły lub paragrafy, które regulują wymienione problemy. Nazwy dzienników urzędowych były podawane w skrócie. Również w skrócie były podane w skorowidzu zagadnień tytuły aktów prawnych. Oprócz tego zamieszczono tu objaśnienie użytych skrótów nazw i tytułów.

Omówiono tu akty prawne z wynalazczości⁴⁷⁶, wynalazczość pracowniczą⁴⁷⁷, wynalazczość niepracowniczą⁴⁷⁸, jak również wszelkie zgłoszenia w Urzędzie wynalazków oraz wzorów zdobniczych i użytkowych⁴⁷⁹ oraz zgłoszenia projektów wynalazczych za granicą. Podane zostały przepisy odnoszące się do klasyfikacji wynalazków, wzorów użytkowych, udoskonaleń technicznych oraz wzorów zdobniczych⁴⁸⁰. Pełną listę haseł ze skorowidza odnaleźć można w Aneksie nr 4.

OBJAŚNIENIE SKRÓTÓW⁴⁸¹

Podano tu skróty haseł, związanych z zagadnieniami wynalazczości, racjonalizatorstwa, wynalazków, wzorów, usprawnień technicznych oraz ulepszeń i ich rozwiązania.

⁴⁷⁵ Przykładowe artykuły z tego działu: *Skorowidz z zagadnień z dziedziny wynalazców i racjonalizacji*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 30-120; *Odwołania i skargi*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 175-186; *Skorowidz przepisów prawa wynalazczego*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 202-210; *Niektóre przepisy z zakresu wynalazczości pracowniczej*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 211-256.

⁴⁷⁶ Np. *Niektóre przepisy...*, *op. cit.*, 1957, s. 211-254.

⁴⁷⁷ Np. *Wynalazczość pracownicza*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 173-200.

⁴⁷⁸ Np. *Wynalazczość niepracownicza*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 201-209.

⁴⁷⁹ Np. *Jak należy zgłaszać w Urzędzie Patentowym PRL wynalazki, wzory użytkowe i wzory zdobnicze oraz udoskonalenia techniczne*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 123-153.

⁴⁸⁰ *Badanie i ocena projektów wynalazczych przed Urzędem Patentowym PRL*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 132-135.

⁴⁸¹ Np. *Objaśnienie skrótów*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1958, s. 121-122.

„INFORMACJE – INSTRUKCJE”⁴⁸² – zamieszczono tu przepisy prawne, które po nowelizacji zostały zmienione oraz te które pozostały bez zmian. Zrealizowano zatem obowiązek wskazania i poinformowania o licznych nowych przepisach oraz uchwalonych nowych aktach prawnych. Znalazły się tu również praktyczne wskazówki z dziedziny wynalazczości oraz praktyczne wiadomości odnośnie zgłaszania projektów wynalazczych lub korzystania ze zbiorów Biblioteki Urzędu Patentowego PRL.

ZGŁASZANIE W URZĘDZIE PATENTOWYM WYNAŁAZKÓW, WZORÓW UŻYTKOWYCH I WZORÓW ZDOBNICZYCH ORAZ UDOSKONAŁEŃ TECHNICZNYCH – omówione tu zostały procedury zgłaszania pracowniczych projektów wynalazczych, które mają cechy wynalazków lub wzorów, celem zastrzeżenia prawa pierwszeństwa. Wyjaśniono wszelkie aspekty zgłaszania projektów wynalazczych do opatentowania lub do rejestracji. Wyjaśniono także kwestię potwierdzenia zgłaszania projektów wynalazczych. Podano przykłady realizacji pracowniczych wynalazków, poddano analizie: wnioski o udzielenie patentu, wnioski o zastrzeżenie prawa pierwszeństwa do uzyskania patentu na pracowniczy wynalazek, wnioski o zastrzeżenie prawa pierwszeństwa do uzyskania rejestracji na pracowniczy wzór użytkowy, wnioski o zarejestrowanie pracowniczego wzoru użytkowego, wnioski o udzielenie patentu na niepracowniczy wynalazek, wnioski o zarejestrowanie pracowniczego udoskonalenia technicznego. Omówiono także, podając konkretne przykłady – zastrzeżenia patentowe⁴⁸³.

PRZYKŁADY ZGŁOSZEŃ DO URZĘDU PATENTOWEGO WYNAŁAZKÓW I WZORÓW UŻYTKOWYCH⁴⁸⁴ – zamieszczono tu fotokopie maszynopisów zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych, wykonanych zgodnie z obowiązującym w tamtym okresie zarządzeniem w celu przedstawienia właściwego sposobu opracowywania tego rodzaju załączników do podań składanych w Urzędzie. Przykłady te zaczerpnięto z udzielonych patentów i zarejestrowanych wzorów użytkowych.

⁴⁸² Np. *Informacje –Instrukcje*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1956, s. 12-113; *Informator Racjonalizatora od A do Z*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1958, s. 145-178.

⁴⁸³ Przykładowe artykuły realizujące te zagadnienia: *Jak należy zgłaszać W Urzędzie Patentowym PRL wynalazki, wzory użytkowe i wzory zdobnicze oraz udoskonalenia techniczne?*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 123-153.

⁴⁸⁴ Np. *Przykłady zgłaszania do Urzędu Patentowego PRL wynalazków i wzorów użytkowych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 154-185.

ZGŁASZANIE WYNAŁAZKÓW ZA GRANICĄ⁴⁸⁵ – omówione tu zostały sposoby zgłaszania zagranicę polskich wynalazków – w sposób bezpośredni przez osoby zainteresowane oraz za pośrednictwem Kolegium Rzeczników Patentowych.

URZĄD PATENTOWY POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ⁴⁸⁶ – opisana tu została struktura Urzędu i jej podległości. Przedłożony został również zakres działania tej instytucji. Przedstawiono badanie i ocenę projektów wynalazczych. Zaprezentowano postępowanie przed Urzędem w sprawach z dziedziny wynalazczości. Opisano wszelkie ponoszone opłaty patentowe.

KOLEGIUM RZECZNIKÓW PATENTOWYCH⁴⁸⁷ – omówiono Kolegium jako organizację oraz podano zakres podejmowanych przez nie czynności. Przedstawiono członków Kolegium Rzeczników Patentowych. Zamieszczono pełnomocnictwo, które jest podstawą podejmowanych działań i czynności przez rzecznika. Przedłożono również opłaty za czynności Kolegium.

ZAGADNIENIA Z ZAKRESU WYNAŁAZCZOŚCI I RACJONALIZACJI W PYTANIACH I ODPOWIEDZIACH⁴⁸⁸ – można tutaj znaleźć odpowiedzi na pytania z wynalazczości i racjonalizacji. Przykładowo: czym jest wynalazczość pracownicza? czym jest wynalazczość niepracownicza? co to są projekty wynalazcze, które zostały odstąpione gospodarce uspołecznionej na zasadach dekretu o wynalazczości pracowniczej? co to jest patent na wynalazek? co to jest prawo z rejestracji wzoru użytkowego lub wzoru zdobniczego? co to są patenty dodatkowe oraz patenty zależne i wzory zależne? jakie są przyczyny unieważnienia patentu na wynalazek. Omówiono tu także sposoby rozpowszechniania projektów racjonalizatorskich.

⁴⁸⁵ Np. *Jak zgłaszać wynalazki za granicą?*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 186-191.

⁴⁸⁶ Np. *Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Organizacja, Zakres działania*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 192-203; *Rola wydawnictw Urzędu Patentowego w rozpowszechnianiu projektów wynalazczych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 165-167.

⁴⁸⁷ Np. *Kolegium Rzeczników Patentowych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 211-220; *Kolegium Rzeczników Patentowych. Organizacja, zakres czynności, Rzecznik Patentowy, Pełnomocnictwo, Opłaty za czynności Kolegium Rzeczników Patentowych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 122-126; *Kolegium Rzeczników Patentowych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 160-164.

⁴⁸⁸ Np. *Zagadnienia z zakresu wynalazczości i racjonalizacji w pytaniach i odpowiedziach*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 221-315; *Finansowanie wynalazczości pracowniczej*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 167-174; *Zgłaszanie Projektów wynalazczych w Urzędzie Patentowym PRL*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 213-230; *Korzystanie z opisów projektów wynalazczych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 168-172.

MAŁA ENCYKLOPEDIA WYNALAZCZOŚCI⁴⁸⁹ – w tym dziale w układzie alfabetycznym, pod odpowiednimi hasłami, zamieszczono podstawowe wiadomości z zakresu wynalazczości, dotyczące zarówno zagadnień technicznych, jak też obejmujące wyjaśnienia obowiązujących przepisów. W encyklopedii zawarto wskazówki jak należy wypełniać właściwie formularze, używane w jednostkach gospodarki społecznej przy załatwianiu spraw z zakresu wynalazczości pracowniczej, oraz jak opracowywać opisy i rysunki projektów wynalazczych. Oprócz tego można się dowiedzieć, jak tłumaczyć w konkretnych przypadkach przepisy z zakresu wynalazczości, czyli jak stosować wykładnię prawa. Każdy rocznik miał układ zamknięty od A do Z.

ZASŁUŻENI RACJONALIZATORZY⁴⁹⁰ – zamieszczono tu życiorysy i fotografie osób odznaczonych odznaką „Zasłużonego Racjonalizatora Produkcji” oraz podano tytuły ważniejszych projektów racjonalizatorskich, dokonanych przez te osoby. Jednym z celów zamieszczania sylwetek wyróżnionych laureatów nagród i zasłużonych racjonalizatorów była chęć ukazania ich jako przykładów godnych naśladownictwa. Omówienie wyników ich prac miało ponadto motywować do dalszych badań, które przyczynią się do kontynuacji i rozwoju myśli technicznej.

INFORMATOR ADRESOWY⁴⁹¹ – podano tu adresy ministerstw, urzędów centralnych, wojewódzkich rad związków zawodowych i gabinetów technicznych oraz Naczelnej Organizacji Technicznej i jej terenowych komórek organizacyjnych, jak również instytutów naukowo-badawczych.

KSIĄŻKI DLA RACJONALIZATORÓW⁴⁹² – podano tu informacje o najnowszych książkach z dziedziny racjonalizacji i postępu technicznego.

RADZIECKIE RYSUNKI SATYRYCZNE⁴⁹³ – w zabawny sposób ukazywano tu problemy twórców i wynalazców przy konstruowaniu swoich urządzeń.

⁴⁸⁹ Np. *Mała Encyklopedia Wynalazczości*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 66-200; *Wynalazczość pracownicza*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 173-200; *Wynalazczość niepracownicza*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 201-209; *Zgłaszanie projektów wynalazczych w jednostkach gospodarki społecznej*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 213-230.

⁴⁹⁰ Np. *Zasłużeni Racjonalizatorzy*, *op. cit.*, 1955, s. 23-65; *Rozpowszechnianie i popularyzacja projektów racjonalizatorskich*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 187-196; *Niektóre wyróżnione projekty*, *op. cit.*, 1956, s. 119-154; *Zasłużeni racjonalizatorzy*, *op. cit.*, 1956, s. 93-118.

⁴⁹¹ Np. *Informator adresowy*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 214-226.

⁴⁹² Np. *Książki dla Racjonalizatorów*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 210-213; *Książki dla racjonalizatorów*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 231-234.

Znaczna część przekazanego w „Kalendarzu” materiału to wydawnictwa informacyjne bezpośrednie, czyli takie, które dostarczają czytelnikom w sposób bezpośredni informacji na postawione pytanie, bądź poszukiwany temat. To wiadomości przekazywane na wzór haseł encyklopedycznych czy słownikowych. Przygotowanie „Kalendarza” w omówionej formie gwarantowało odbiorcom odpowiednią jakość przekazywanej wiedzy. Sprawiało, że podane w nim informacje były przydatne nie tylko w codziennej pracy rzeczników, ale docierały do tych wszystkich, którzy byli zainteresowani rozwojem myśli technicznej i patentami. Ważny był przy tym interaktywny kontakt z czytelnikiem, który mógł stawiać konkretne pytania i prowadzić swoisty dialog z redakcją czasopisma. Na uwagę zasługuje też przekazywanie wiedzy w sposób skondensowany – za pomocą skrótowych haseł i definicji, co miało także wpływ na łatwe jej przyswajanie. Istotny był także wymiar praktyczny publikacji – zamieszczano w niej bowiem schematy gotowych rozwiązań, wypełnione formularze, wnioski, przykłady konkretnych postępowań.

NUMERY

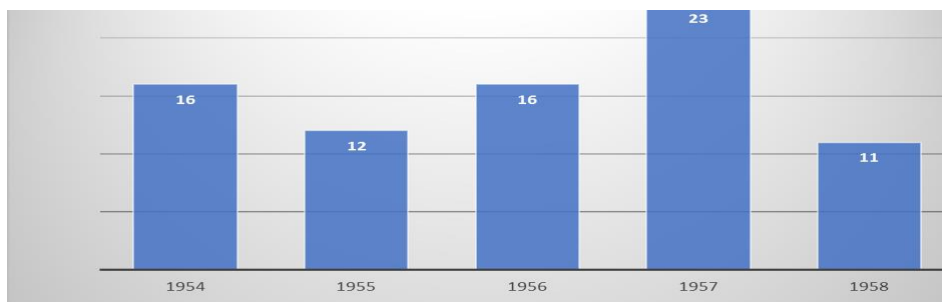
W latach 1954-1958 ukazało się łącznie pięć numerów „Kalendarza”. Zachowano cykliczność ukazywania się wydawnictwa – raz w roku. Nieznane są przyczyny zaprzestania wydawania kolejnych pozycji.

LICZBA TEMATÓW

Liczba poruszanych w danym numerze tematów różnie się przedstawiała. Zobrazowano na wykresie 2.

⁴⁹³ Np. *Wynalazczość w satyrze radzieckiej*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 235-238.

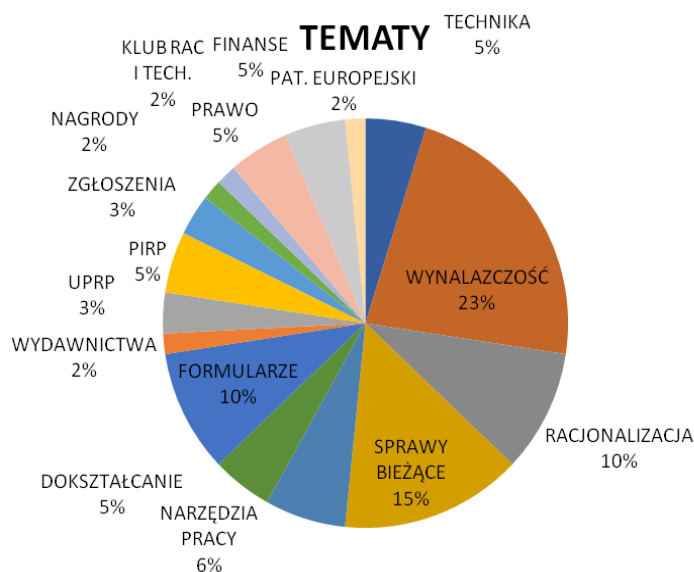
Wykres 2. Liczba poruszanych tematów w „Kalendarzu Racjonalizatora” 1954

Źródło: opracowanie własne.

W latach 1956-1957 widać tendencję wzrostową (wykres 2), jeśli chodzi o liczbę tematów, natomiast w 1958 r. tendencję malejącą. Wzrosła jednak liczba stron, co wskazywałoby na pogłębienie i poszerzenie przekazywanych informacji. Łącznie poruszono 62 tematy.

Wykres 3. Tematy poruszane w „Kalendarzu Racjonalizatora”

Źródło: opracowanie własne.

Jak widać na wykresie 3 - najwięcej tematów dotyczyło spraw związanych z zagadnieniami wynalazczości, bo aż 23%, co świadczy o tym, że w latach 50' zagadnienie wynalazczości i racjonalizacji w zakładach pracy było bardzo istotne i znaczące. 15% treści obejmowało tematykę dotyczącą aktualnych działań, w tym zmieniających się przepisów prawa i ich dostosowania do polityki zakładów pracy. 10% dotyczyło racjonalizacji oraz opracowania formularzy, wniosków, druków. Czasopismo miało zatem wymiar praktyczny.

WYDAWCA

Pierwszy wypuszczony numer (1954 r.) został wydany w Zakładach Graficznych „Dom Słowa Polskiego” w Warszawie. Dwa Kalendarze (1955 i 1956) zostały wydane w Zakładach Graficznych „Dom słowa Polskiego” w Warszawie. Kalendarz z roku 1957 został wydany w Zakładach Graficznych RSW „Prasa”. Ostatni numer z 1958 r. został wydany w Wydawnictwach Urzędu Patentowego PRL.

ADRES REDAKCJI

Adres redakcji nie pojawia się w stopce redakcyjnej. Tylko raz został podany adres wydawnictwa „Kalendarza” z 1957 roku, tj. Zakłady Graficzne RSW z Łodzi, ul. Żwirki 17. Urząd Patentowy także nie zamieścił swojego adresu.

REDAKTORZY NACZELNI

Brak informacji o osobie, która pełniła funkcję redaktora naczelnego. W stopce redakcyjnej wymieniono tylko alfabetycznie autorów, którzy wzięli udział w opracowaniu „Kalendarza”.

NAKLAD

Nakład malał z każdym wydaniem. Ostatnie wydanie i jego nakład stanowi zaledwie połowę pierwszego „Kalendarza” (wykres 4).

Wykres 4. Wielkość nakładu w latach 1954-1958

Źródło: opracowanie własne.

Można przypuszczać, że jedną z przyczyn malejącego nakładu mogli być adresaci publikacji – wąskie grono specjalistów. Na koniec roku 1949 było tylko 50 rzeczników paten-

towych, w tym 9 pracowników UP. Natomiast w Wykazie rzeczników patentowych wpisanych na Listę według ustawy 1958, było ich tylko 78⁴⁹⁴.

CENY

Brak informacji.

INFORMACJE DODATKOWE (INSERTY)

Brak.

PRAWO PRASOWE A „KALENDARZ RACJONALIZATORA”

Analiza Dekretu Prezydenta z 1938 r. w odniesieniu do „Kalendarza Racjonalizatora” zawiera się w tabeli nr 6 mieszczącej się w Aneksie nr 4.

„Kalendarz Racjonalizatora” był czasopismem wychodzącym cyklicznie. Ukazywał się nie rzadziej niż raz w roku, jednak nie spełniał kryterium „wychodzenia przynajmniej raz na 3 miesiące”. Jego tytuł zmieniał się w kolejnych wydaniach. Publikację opatrywano informacją o roku ukazywania się, jednak nie podawano numerów bieżących. Wskazywano autorów, którzy wzięli udział w opracowaniu „Kalendarza” oraz skład redakcji. Redakcję tworzyła dobrze przygotowana kadra specjalistów i praktyków. Treści publikowane w „Kalendarzu” przekazywały wiedzę o aktualnym stanie prawnym i o aktualnych wydarzeniach z dziedziny techniki. Miały głównie cel informacyjny. Zawartość każdego „Kalendarza” to bowiem zbiór dobrze opracowanych artykułów, słowników, informatorów, pytań i odpowiedzi, kompendium wiedzy o wynalazczości oraz racjonalizacji, zawierające ponadto dane teleadresowe głównych instytucji państwowych.

W świetle wymogów ówczesnego prawa „Kalendarz Racjonalizatora” **nie spełniał wszystkich kryteriów niezbędnych do uznania za prasę**. Nosi pewne cechy prasy, tym niemniej bardziej adekwatne wydaje się określenie „publikacja okazjonalna”. Analizę przeprowadzono na podstawie Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89, poz. 608.

⁴⁹⁴ M. Słomski, *Historia rzecznictwa...*, *op. cit.*, s. 110-111.

5.2. „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”

W kolejnej propozycji wydawniczej UP PRL omawia się w skrócie wybrane rozwiązania techniczne, na które UP PRL udzielił patentu lub które zarejestrował jako wzory użytkowe. Są to rozwiązania dotyczące wielu dziedzin techniki, m.in. konstrukcji maszyn, urządzeń, narzędzi, procesów technologicznych, wyrobów oraz nowych substancji. Charakteryzuje je przydatność dla gospodarki, jak również możliwość szerokiego zastosowania.

Publikacja przeznaczona jest dla wszystkich osób interesujących się postępem techniki, w szczególności dla inicjatorów postępu technicznego. Można zatem zapoznać się z konkretnymi opisami patentowymi oraz wzorami użytkowymi. Całość jest ułożona tematycznie.

Warto przypomnieć, że projekty wynalazcze, zwłaszcza te chronione, stanowią składnik majątkowy danego zakładu pracy, w którym zostały stworzone i mogą być używane tylko w porozumieniu i za zgodą tego zakładu. Publikacja daje sposobność zapoznania się z opatentowanymi rozwiązaniami technicznymi. Dla niektórych z ich zostały stworzone prototypy, które przeszły badania, a przeprowadzone na nich próby dały pozytywne rezultaty. Publikacja ma wymiary 17 x 24 cm, jest to format B5. Wydawcą jest Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wraz z Wydawnictwem Naukowo-Technicznym. Na 80 wydanych pozycji jeden numer (ostatni) był podwójny.

CEL – dostarczanie informacji specjalistycznych o opatentowanych rozwiązaniach, które mogły być szeroko wykorzystywane przez przemysł – wynalazków, urządzeń, maszyn, zespołów chronionych w UP PRL. Celem publikacji była też zatem popularyzacja opatentowanych polskich wynalazków, jak również zainicjowanie działań mających na celu ich wykorzystanie wynalazków w praktyce. Stosowanie polskich wynalazków miało bowiem znacząco przyczyniać się do rozwoju gospodarczego kraju.

DO KOGO – przede wszystkim do inicjatorów postępu technicznego, inżynierów, racjonalizatorów i pracowników służby wynalazczości oraz zakładów pracy, które po zapoznaniu się z tymi opisami były w stanie podjąć produkcję seryjną danego opatentowanego rozwiązania technicznego. Były także skierowane do firm, które borykały się z różnymi problemami, np. przy produkcji, a opisy rozwiązań technicznych mogły im pomóc.

CZĘSTOTLIWOŚĆ – publikacja wychodziła częściej niż raz w roku i pretendowała do miana dwumiesięcznika. Ukazywało się z reguły 6 numerów w roku (wyjątkiem były cztery lata, w których opublikowano mniej niż 6 lub więcej niż 6 wydań). W tabeli 2 przedstawiono częstotliwość „Przeglądu Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”.

Tabela 2. Częstotliwość „Przeglądu Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”

L.P.	ROK	LICZBA ZESZYTÓW
1	1964	z. 1-6 - 6 zeszytów
2	1965	z. 7-13 - 7 zeszytów
3	1966	z. 14-19 - 6 zeszytów
4	1967	z. 20-25 - 6 zeszytów
5	1968	z. 26-31 - 6 zeszytów
6	1969	z. 32-37 - 6 zeszytów
7	1970	z. 38-43 - 6 zeszytów
8	1971	z. 44-49 - 6 zeszytów
9	1972	z. 50-52, 54-55 - 5 zeszytów
10	1973	z. 56-61 - 6 zeszytów
11	1974	z. 62-67 - 6 zeszytów
12	1975	z. 68-70 - 2 zeszytów
13	1976	z. 71-80 - 9 zeszytów

Źródło: opracowanie własne.

Pomimo podania informacji, że opublikowano 80 numerów tej publikacji to ostatni numer był podwójny. Najwięcej numerów wyszło w ostatnim roku wydania, czyli w 1976 (9), natomiast najmniej w 1975 (tylko 2).

AUTORZY/ ZESPÓŁ REDAKCYJNY – za przygotowanie poszczególnych numerów Przeglądu odpowiedzialny był Komitet Redakcyjny przy Urzędzie Patentowym PRL w składzie:

- P.o. Naczelny redaktor: inż. chem. Tadeusz Niedziałek, od numeru 9/1965 nowym redaktorem naczelnym został: inż. Stanisław Kolenda.
- Sekretarz redakcji: inż. mech. Maksymilian Leoniuk. W numerach 7 i 8/1965 nie ma informacji na temat sekretarza redakcji. Podaje się ją ponownie od numeru 9/1965. Piastował ją: Henryk Hirszfeld. Od numeru 58/1973 brak sekretarza redakcji.

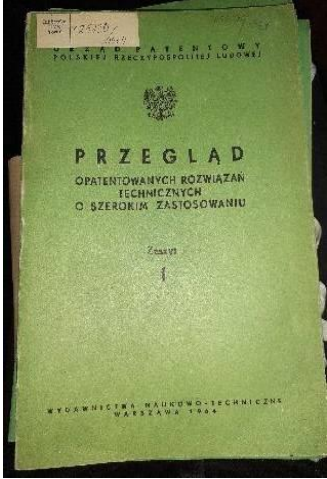
Prócz tego w stopce wymieniane są nazwiska redaktorów działowych, technicznych oraz korektorów. W Komitecie redakcyjnym pracowali inżynierowie różnych specjalności. Na stanowisku redaktora naczelnego były tylko dwie zmiany. Częściej zmieniali się redaktorzy działowi. Natomiast najwięcej zmian dotyczyło redaktora technicznego. Bardzo szybko zrezygnowano z korektora technicznego.

LICZBA STRON – Liczba stron w poszczególnych wydaniach wahała się od 24 do 72.

OKŁADKA

Zachowany jest jednolity zielony kolor tła okładki – przez 25 numerów; od numeru 26 okładka jest dwukolorowa – brązowo-żółta albo brązowo-pomarańczowa. Występują na niej oznaczenia wydawców, czyli UP PRL oraz WNT. Dodatkowo jest zamieszczona informacja o miejscu wydania (Warszawa), jak również roku wydania i numeracji kolejnego zeszytu. Widnieje na niej również godło Polski. Do sporządzenia napisów użyto czcionki w kolorze czarnym. Tytuł zapisany jest powiększoną i pogrubioną czcionką. Od numeru 26 Urząd Patentowy pisany jest białą pogrubioną czcionką i umieszczony na brązowym tle. Pozostałe napisy są zachowane bez zmian⁴⁹⁵.

Tabela 3. Okładka „Przeglądu Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”

L.P.	OKŁADKA	PODSTAWOWE INFORMACJE
		<p>TYP OKŁADKI OD NR 1/1964 DO 25/1967</p> <p>KOLOR OKŁADKI: ZIELONY</p> <p>NA OKŁADCE: URZĄD PATENTOWY POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ, GODŁO POLSKI, TYTUŁ I NUMER ZESZYTU, WYDAWNICTWO NAUKOWO-TECHNICZNE, MIASTO I ROK.</p>

⁴⁹⁵ Wszystkie okładki czasopisma zamieszczono w Aneksie nr 5 – patrz rysunek nr 1 i tabela nr 7.

Źródło: opracowanie własne.

LICZBA TEMATÓW

Międzynarodowa Klasyfikacja Patentowa (MKP) jest hierarchicznym systemem do jednolitego – w skali międzynarodowej – klasyfikowania wynalazków i wzorów użytkowych.

Zasadniczym celem jej stosowania jest klasyfikowanie przez urzędy patentowe zgłaszanych wynalazków i wzorów użytkowych, przez co klasyfikacja ta stanowi niezbędny oraz najbardziej skuteczny środek wyszukiwania dokumentacji patentowej przez urzędy własności intelektualnej i innych użytkowników informacji, przy badaniu nowości, ocenie poziomu wynalazczego zgłoszonych rozwiązań, a także monitorowaniu postępu technicznego oraz aktywności rynkowej podmiotów konkurujących.

MKP jest ponadto narzędziem do systematyzowania dokumentacji patentowej, co ułatwia dostęp do gromadzonej w tej dokumentacji - informacji technicznej; stanowi źródło selektywnej dystrybucji informacji, a także – źródło generowania statystyk związanych z własnością przemysłową, co umożliwia ocenę postępu w różnych dziedzinach techniki.

Od stycznia 2006 r. obowiązuje ósma i ostatnia edycja MKP. Przez kilka lat MKP funkcjonowała na dwóch poziomach: podstawowym oraz zaawansowanym. Obecnie, system ten przybiera jednolitą postać poziomu zaawansowanego. Urząd Patentowy RP od początku zmian - stosuje do swoich zadań poziom zaawansowany. MKP powstała w wyniku Porozumienia Strasburskiego, w roku 1971. Wcześniej - stosowano, w każdym kraju odrębnie - narodowe systemy klasyfikacyjne. Do najbardziej znanych należały klasyfikacje: brytyjska, niemiecka (stosowana także w Polsce) oraz japońska i amerykańska, które są, obok MKP, stosowanymi do dziś klasyfikacjami w postępowaniu przed - odpowiednio - japońskim i ame-

rykańskim Urzędami. MKP rozwijała się przez wiele lat, głównie jako narzędzie informacji opartej na nośniku papierowym. Do końca 2005 roku – kolejne edycje MKP były nowelizowane w odstępach 5-letnich. MKP dzieli dziedziny techniki na osiem działów. Symbole MKP składają się z liter alfabetu łacińskiego (od A do H) oraz cyfr arabskich, np.: „A01B 1/00”, gdzie:

- **A** – oznacza dział;
- **A01** – klasę;
- **A01B** – podklasę;
- **A01B1** – grupę;
- **A01B1/00** – podgrupę⁴⁹⁶.

Podjęmowane w niniejszej publikacji tematy – analogicznie do „Opisów” – zostały uporządkowane według Klasyfikacji podanej w Komunikacie Urzędu Patentowego RZ. P. o klasyfikacji patentowej⁴⁹⁷. Mamy tutaj 89 klas. Są to klasy, które obowiązywały w latach, kiedy ta publikacja wychodziła.

LEGENDA: Wszystkie pozycje zawarte w publikacji zostały podzielone i uporządkowane według klas.

KL. 1 – PRZYGOTOWANIE RUD, PALIWA I INNYCH MINERAŁÓW, JAK RÓWNIEŻ ŚMIECI I POZOSTAŁOŚCI PALENISKOWYCH – 39 tematów,

KL. 2 – PIEKARSTWO – 12 tematów,

KL. 3 – ODZIEŻ – 7 tematów,

KL. 4 – OŚWIETLENIE ZA POMOCĄ MATERIAŁÓW PALNYCH I PALNIKI GRZEJNE W OGÓLNOŚCI – 10 tematów,

KL. 5 – GÓRNICTWO – 61 tematów,

KL. 6 – PRZEMYSŁ FERMENTACYJNY – 3 tematy,

⁴⁹⁶ Por. <https://uprp.gov.pl/pl/przedmioty-ochrony/wynalazki-i-wzory-uzytkowe/wynalazki-i-wzory-uzytkowe-procedura-krajowa/klasyfikacja-patentowa> [data dostępu: 29.05.2021].

⁴⁹⁷ *Klasyfikacja*, s. 511, https://uprp.gov.pl/sites/default/files/wup/1927/09/wup09_1927.pdf [data dostępu: 30.11.2020].

- KL. 7 – WYRÓB I OBRÓBKA BLACHY, RUR METALOWYCH, DRUTU ORAZ WALCOWANIE METALI – 71 tematów,
- KL. 8 – BIELENIE, PRANIE, FARBOWANIE, DRUKOWANIE TKANIN I TAPET, WYKAŃCZANIE – 40 tematów,
- KL. 9 – WYROBY ZE SZCZECINY – 3 tematy,
- KL. 10 – PALIWO – 10 tematów,
- KL. 11 – INTROLIGATORSTWO, ALBUMY, SEGREGATORY I TECZKI ZBIORCZE – 3 tematy,
- KL. 12 – CHEMICZNE SPOSOBY I APARATY – 54 tematy,
- KL. 13 – KOTŁY PAROWE, PRZEWODY PAROWE – 2 tematy,
- KL. 14 – SILNIKI PAROWE – 3 tematy,
- KL. 15 – DRUKARSTWO – 5 tematów,
- KL. 16 – PRZYRZĄDZANIE NAWOZÓW I PRZERÓBKA PADLINY, CHEMICZNA UPRAWA ROLI I SPOSOBY NAWOŻENIA – 15 tematów,
- KL. 17 – WYTWARZANIE LODU I ZIMNA – 12 tematów,
- KL. 18 – HUTNICTWO ŻELAZA – 18 tematów,
- KL. 19 – BUDOWA KOLEI, ŻELAZNYCH DRÓG I MOSTÓW – 16 tematów,
- KL. 20 – RUCH KOLEJOWY – 25 tematów,
- KL. 21 – ELEKTROTECHNIKA – 524 tematy,
- KL. 22 – BARWNIKI, POKOSTY, LAKIERY, MATERIAŁY POWLEKAJĄCE, KLEIWA – 57 tematów,
- KL. 23 – PRZEMYSŁ TŁUSZCZOWY I OLEJOWY – 37 tematów,
- KL. 24 – INSTALACJE PALENISKOWE – 7 tematów,
- KL. 25 – SPLATANIE, WYRÓB KORONEK, DZIANIE I WYRÓB PASMANTERII, OBICIA I WIĄZANIA SIECI – 3 tematy,
- KL. 26 – WYTWARZANIE GAZU PRZEZ ODGAZOWYWANIE PALIW – 8 tematów,

- KL. 27 – DMUCHAWY, POMPY POWIETRZNE I SPRĘŻARKI – 6 tematów,
- KL. 28 – GRABARSTWO – 3 tematy,
- KL. 29 – WŁÓKNA PRZĘDZALNICZE – 7 tematów,
- KL. 30 – LECZNICTWO – 26 tematów,
- KL. 31 – ODLEWNICTWO METALI I FORMIERSTWO – 45 tematów,
- KL. 32 – SZKŁO – 11 tematów,
- KL. 33 – PRZYBORY DO UŻYTKU OSOBISTEGO I PODRÓŻY – 0 tematów,
- KL. 34 – MASZYNY, PRZYBORY I PRZEDMIOTY DO GOSPODARSTWA DOMOWEGO, RÓWNIEŻ MEBLE – 9 tematów,
- KL. 35 – DŹWIGNICE – 23 tematy,
- KL. 36 – OGRZEWANIE, WIETRZENIE I DOSTARCZANIE CIEPŁEJ WODY W BUDYNKACH – 14 tematów,
- KL. 37 – BUDOWNICTWO LĄDOWE – 22 tematy,
- KL. 38 – OBRÓBKA DREWNA MECHANICZNA I CHEMICZNA – 22 tematy,
- KL. 39 – RÓG, KOŚĆ SŁONIOWA I INNE MATERIAŁY SNYCERSKIE – 85 tematów,
- KL. 40 – HUTNICTWO METALI NIEŻELAZNYCH, STOPY METALOWE, ELEKTROMETALURGIA I USZLACZETNIENIE METALI I STOPÓW METALOWYCH – 20 tematów,
- KL. 41 – KAPELUSZNICTWO I PILŚNIENIE – 8 tematów,
- KL. 42 – PRZYRZĄDY – 271 tematów,
- KL. 43 – URZĄDZENIE KONTROLUJĄCE I KASY SAMOCZYNNE – 1 temat,
- KL. 44 – NORYMBERSZCZYŻNA, OZDOBY, PRZYBORY OD PALENIA, ZAŻYWANIA TABAKI I ŻUCIA – 0 tematów,
- KL. 45 – GOSPODARSTWO ROLNE I LEŚNE – 46 tematów,
- KL. 46 – SILNIKI SPALINOWE I SPRĘŻYNOWE – 8 tematów,
- KL. 47 – ELEMENTY MASZYN – 64 tematy,

- KL. 48 – CHEMICZNA, POWIERZCHNIOWA OBRÓBKA METALI – 58 tematów,
- KL. 49 – MECHANICZNA OBRÓBKA METALI – 125 tematów,
- KL. 50 – MIELENIE I ROZDRABNIANIE ŁĄCZNIE Z PRZYGOTOWANIEM PRZEMIAŁU – 10 tematów,
- KL. 51 – INSTRUMENTY MUZYCZNE – 1 temat,
- KL. 52 – SZYCIE I HAFTOWANIE – 0 tematów,
- KL. 53 – ŚRODKI SPOŻYWCZE I UŻYWKI – 33 tematy,
- KL. 54 – PRZERÓBKA PAPIERU I TEKTURY – 2 tematy,
- KL. 55 – WYRÓB CELULOZY, PAPIERU I TEKTURY – 2 tematy,
- KL. 56 – TAPICERSTWO I RYMARSTWO – 0 tematów,
- KL. 57 – FOTOGRAFIA I KINEMATOGRAFIA – 6 tematów,
- KL. 58 – PRASY – 8 tematów,
- KL. 59 – POMPY DO CIECZY – 7 tematów,
- KL. 60 – REGULATORY DO SILNIKÓW – 10 tematów,
- KL. 61 – RATOWNICTWO I POŻARNICTWO – 9 tematów,
- KL. 62 – LOTNICTWO – 1 temat,
- KL. 63 – POJAZDY BEZSZYNOWE – 15 tematów,
- KL. 64 – WYSZYNK – 3 tematy,
- KL. 65 – BUDOWA OKRĘTÓW I ŻEGLARSTWO – 4 tematy,
- KL. 66 – RZEŹNICTWO I PRZERÓBKA MIĘSA – 7 tematów,
- KL. 67 – SZLIFOWANIE I POLEROWANIE – 11 tematów,
- KL. 68 – WYROBY ŚLUSARSKIE – 6 tematów,
- KL. 69 – NARZĘDZIA DO KRAJANIA WRAZ Z BRONIĄ SIECZNĄ I KOLNĄ – 0 tematów,
- KL. 70 – PRZYBORY DO PISANIA I RYSOWANIA – 1 temat,

- KL. 71 – OBUWIE I JEGO WYRÓB – 0 tematów,
- KL. 72 – BRÓŃ PALNA, POCISKI, OSZAŃCOWANIE – 0 tematów,
- KL. 73 – WYRÓB LIN - 0 tematów,
- KL. 74 – SYGNALIZACJA – 10 tematów,
- KL. 75 – RZEźBIARSTWO, MALARSTWO, OZDABIANIE POWIERZCHNI – 11 tematów,
- KL. 76 – PRZĘDZALNICTWO – 10 tematów,
- KL. 77 – SPORT, GRY, ZABAWKI, ZABAWY LUDOWE – 1 temat,
- KL. 78 – WYBORY TOWARÓW ZAPAŁOWYCH – 5 tematów,
- KL. 79 – TYTOŃ, CYGARA I PAPIEROSY – 1 temat
- KL. 80 – WYROBY Z GLINY, KAMIENI, WAPNIA, CEMENTY, GIPSU, ASFALTU, PRASY BRYKIETOWEJ – 80 tematów,
- KL. 81 – TRANSPORT I OPAKOWANIE – 68 tematów,
- KL. 82 – SUSZENIE, PRAŻENIE, PIECYKI DO PALENIA KAWY, WIRÓWKI – 8 tematów,
- KL. 83 – ZEGARY – 0 tematów,
- KL. 84 – BUDOWNICTWO WODNE I ZIEMNE – 12 tematów,
- KL. 85 – WODY MINERALNE I MUSUJĄCE, OCZYSZCZANIE WODY, ZAOPATRYWANIE W WODE I KANALIZACJA – 25 tematów,
- KL. 86 – TKACTWO – 8 tematów,
- KL. 87 – NARZĘDZIA I PRZYBORY ROBOCZE – 13 tematów,
- KL. 88 – SILNIKI WIATROWE I WODNE – 0 tematów,
- KL. 89 – OTRZYMYWANIE CUKRU I KROCHMALU – 2 tematy.

Najwięcej tematów było związanych z wyrobami z gliny, kamieni, wapnia, cementu, gipsu, asfaltu, prasy brykietowej (80) i z transportem (68), dalej z elementami maszyn (64) i z górnictwem (61).

Liderem wśród wszystkich zamieszczonych tematów są zagadnienia związane z elektrotechniką. Z tego zakresu zamieszczono aż 524 opisy patentowe. Na drugim miejscu jest obszar przyrządów. Dalej mechaniczna obróbka metali. Kilka klas miało wynik zerowy, a mianowicie: zegary, wybór lin, obuwie i jego wyrób, narzędzia do krojenia oraz przybory do palenia.

PORUSZANE TEMATY⁴⁹⁸

Zazwyczaj podejmowane tematy dotyczyły czterech działów: problemowego⁴⁹⁹, wynalazków poszukujących producenta⁵⁰⁰, wynalazków sprawdzanych w produkcji i wynalazków do rozpowszechnienia⁵⁰¹.

⁴⁹⁸ Pełny wykaz tematów znajduje się w Aneksach nr 5 i nr 14.

⁴⁹⁹ Np. Dział Problemowy: *Przeladunek różnych materiałów*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1969, z. 36, s. 29-35; *Środki Owadobójcze*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1968, z. 31, s. 37-40; *Wykańczalnictwo ostateczne tkanin, apretury, impregnacje*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1969, z. 33, s. 27-32; *Cięcie metali sposobami nie mechanicznymi*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1967, z. 25, s. 26-33.

⁵⁰⁰ Np. *Wynalazki poszukujące producenta*, *Elektryczne urządzenie zabezpieczające i sygnalizujące nieprzewidziany wpływ wody lub innej cieczy*, *Odczynniki obciążenia wysokiego napięcia*, *Układ zabezpieczający urządzenia dźwigowe przed uszkodzeniami mogącymi powstać w przypadku przerwy w jednej z trzech faz zasilających*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1968, z. 29, s. 37-40; Dział Wynalazków poszukujących producenta, *Kocioł płomienicowo-opłomkowy*, *Mechanizm zwłoczny w układach automatyki wielokrotnego SPZ*, *Tyrystorowy Prostownik Trójfazowy Dwupółkowy*, *Spektrofosforymetr*, *Urządzenie do Automatycznej Kontroli i zanieczyszczeń wód ściekowych*, *Kosiarka o dwóch tnących elementach wirujących*, *Urządzenie do wykonywania przylączy sieci ciepłowniczej*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1973, z. 57, s. 25-32; Dział wynalazków poszukujących producenta, *Aparat do rejestrowania pomiarów antropologicznych*, *Elektryczny niskociśnieniowy podgrzewacz wody*, *Przyrząd do kreślenia elips*, *Urządzenie celowniczo-pomiarowe do badań wychyleń pionowych elementów*, *Przyrząd do rozwarstwiania próbek wytrzymałościowych*, *Samoczynny pyłomierz do ciągłego badania stężenia zapylenia powietrza*, *Przyrząd do obliczania grubości przegród budowlanych*, *Urządzenie do poboru cieczy z rurociągów pracujących pod ciśnieniem*, *Urządzenie sterujące układ walców naprężających osnowę w aparatach laboratoryjnych*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 55, s. 27-36.

⁵⁰¹ Np. Dział wynalazków sprawdzonych w praktyce przemysłowej, *Ciągadło z węglików spiekanych*, *Przyrząd do cięcia rur*, *Rolka do walcowania profili śrubowych zwłaszcza rur żebranych*, *Przetwornik telemetryczny napięcia zmiennego na proporcjonalną wielkość prądu stałego*, *Miniaturowy nastawnik*, *Urządzenie do zatrzymywania mechanizmów obrotowych w określonym miejscu*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 52, s. 25-35; Dział wynalazków sprawdzonych w praktyce przemysłowej, *Tłocznik do głębokiego ciągnięcia blach*, *Dysza do rozpylania roztworów i mieszanin*, *Sposób spalania paragonów*, *Środek do gruntowania powierzchni stalowych*, *Zawór elektromagnetyczny*, *Człon nadawowy przenośnika taśmowego*, *Talerzowy organ roboczy*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 54, s. 25-40; Dział wynalazków sprawdzonych w produkcji, *Przełącznik ciśnienia*, *Sposób wykrywania nieszczelności dna zbiorników wodnych i urządzenie do stosowania tego sposobu*, *Urządzenie do symulowania technologii walcowania*, *Urządzenie do ustalania piły tarczowej na ostrzarce uniwersalnej*, *Opornik wielodekadowy*, *Piec do obróbki termicznej z atmosferą ochronną regulowaną ogrzewanym gazem*, *Urządzenie do oznaczania zawartości węgla i siarki w stali*, *Hamulec samoczynny wyciągarki*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1975, z. 70, s. 7-28.

DZIAŁ PROBLEMOWY – zamieszczano tu informacje o opatentowanych rozwiązaniach technicznych z wybranej dziedziny techniki, mogącej zainteresować szersze grono znawców tematu. Celem było dostarczanie czytelnikom materiałów pomocniczych do wyboru najkorzystniejszych rozwiązań technicznych spośród aktualnych osiągnięć wynalazczych, ujawnianych w opisach wynalazków opatentowanych na terenie Polski, jak również wskazanie źródeł informacji o najnowszych rozwiązaniach z określonej dziedziny, która przoduje technicznie. Omawiano tu poszczególne rozwiązania techniczne, jak również zamieszczono wykazy patentów (przyznanych przez Urząd Patentowy PRL w ciągu ostatnich 10 lat) oraz podano wskazówki ułatwiające pogłębienie znajomości stanu techniki w danej dziedzinie. Dano również możliwość zapoznania się z rozwiązaniami zagranicznymi z tych krajów, które miały największe osiągnięcia w dziedzinie techniki. Dzięki zamieszczeniu wykazu patentów wraz z ich klasyfikacją – pomagano w przeszukiwaniu literatury fachowej na temat patentów i w dotarciu do opisów patentowych wynalazków dotyczących określonej dziedziny, ale opatentowanych w innych krajach⁵⁰².

⁵⁰² W dziale problemowym podjęto następujące tematy: *Oczyszczanie ścieków przemysłowych* (z. 17), *Ochrona powietrza w pomieszczeniach pracy i powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem* (z. 18), *Zapobieganie korozji metali* (z. 19 i 20), *Bezpieczeństwo i higiena pracy na obrabiarkach do metali i drewna* (z. 21), *Bezpieczeństwo pracy przy obsłudze urządzeń elektrycznych* (z. 22), *Modyfikacja tworzyw budowlanych i ceramicznych związkami organicznymi* (z. 23), *Spawanie i lutowanie* (z. 24), *Cięcie metali* (z. 25), *Tworzywa sztuczne w elektrotechnice* (zeszyt 26), *Technika pokryć galwanicznych* (z. 27), *Posadzenie wyrobisk górniczych oraz tamy podsadzkowe* (z. 28), *Środki chwastobójcze* (z. 29), *Ogólne konstrukcje budowlane oraz budowa mostów i wiaduktów* (zeszyt 30), *Środki owadobójcze* (z. 31), *Obróbka plastyczna metali i zastosowanie tworzyw sztucznych w maszynach i urządzeniach* (z. 32), *Wykańczalnictwo ostateczne tkanin, apretury, impregnacje* (z. 33), *Technika obwodów drukowanych* (z. 34), *Transport wewnątrzzakładowy* (z. 35), *Przeladunek różnych materiałów* (z. 36), *Zastosowanie tworzyw sztucznych w służbie zdrowia* (z. 37), *Czujniki do pomiaru wielkości mechanicznych za pomocą układów elektrycznych* (38/1970), *Mechaniczne urządzenia do uprawy roli* (39/1970), *Masy formierskie i rdzeniowe* (40/1970), *Elektroiskrowa obróbka metali* (41/1970), *Lasery (masery optyczne)* (42/1970), *Wentylacja i przewietrzanie kopalń* (43/1970), *Wagi i urządzenia odważające* (44/1971), *Zastosowanie pneumoniki* (46/1971), *Urządzenia dla gospodarstwa domowego i przetwórstwa spożywczego* (47/1971), *Pasze dla zwierząt* (48/1971), *Bezpieczeństwo i higiena pracy w górnictwie* (49/1971), *„Orgatechnika” w twórczości wynalazczej* (50/1972), *Fabryki domów* (51/1972), *Zabezpieczenie ruchu pociągów* (52/1972), *Oczyszczanie ścieków* (54/1972), *Konserwowanie zwierzęcych i roślinnych środków żywnościowych* (55/1972) *Kontenery – pojemniki* (56/1973), *Otrzymywanie miedzi* (57/1973), *Wytwarzanie nawozów fosforowych* (58/1973), *Nieniszczące metody badania wyrobów stalowych* (59/1973), *Barwienie włókien* (60/1973), *Wynalazki dotyczące obróbki i przeróbki drutu* (61/1973), *Oświetlenie elektryczne* (62/1974), *Urządzenia do smarowania zabezpieczającego prawidłowe działanie maszyn* (63/1974), *Centralne ogrzewanie pomieszczeń* (64/1974), *Piekarstwo* (65/1974), *Walcowanie metali* (66/1974), *Maszyny chłodnicze* (67/1974), *Smary* (68/1975), *Urządzenia zabezpieczające i środki do tłumienia drgań* (70/1975), *Obróbka drewna* (71/1976), *Rzeźnictwo i przerób mięsa* (72/1976), *Budowa, wyposażenie linii kolejowych oraz maszyny do budowy linii kolejowych* (73/1976), *Przesuwanie, zwijanie i rozwijanie taśmy – nośników informacji* (74/1976), *Środki zabezpieczające przed korozją* (75/1976), *Odzież i urządzenie przy jej wytwarzaniu* (76/1976), *Urządzenie nastawcze i zabezpieczające ruch pociągów* (77/1976), *Konserwowanie mleka i preparaty z mleka* (78/1976), *Turbiny parowe* (79-80/1976). Warto zauważyć, że w numerze (45/1971) nie podjęto żadnego tematu problemowego.

DZIAŁ WYNAŁAZKÓW POSZUKUJĄCYCH PRODUCENTA – omawiano tu wynalazki, dotyczące urządzeń i przyrządów, które poddane zostały badaniom i próbom, a ich wyniki dały pozytywne rezultaty; zostały również wykonane egzemplarze prototypowe. Zamieszczano propozycje dla zakładów, które miały możliwość uruchomienia produkcji tego rodzaju urządzeń i przyrządów. Podawano informacje o wynalazkach, na które jest duże zapotrzebowanie, są sprawdzone technicznie i nie wymagają dalszych badań i opracowywania, by wdrożyć je do produkcji, lecz które nie są zrealizowane z powodu braku producenta. Przybliżono ponadto wynalazki, które można wdrożyć szybko i tanio⁵⁰³.

WYNAŁAZKI SPRAWDZANE W PRODUKCJI⁵⁰⁴, WYNAŁAZKI DO ROZPOWSZECHNIENIA⁵⁰⁵ – zamieszczono tu informacje o wynalazkach kwalifikujących się do szerszego rozpowszechniania i stosowania dzięki sporządzonej dokumentacji i do-

⁵⁰³ Np. Dział wynalazków poszukujących producenta, *Nitownik do półautomatycznego nitowania nakładek stykowych z przyłączami, Ośrodkowy odwadniacz sprężonego powietrza, Rotowiskozymier, Rotacyjny przyciskach materiału w maszynach do szycia*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1975, z. 68, s. 42-45; Dział wynalazków poszukujących producenta, *Układ oświetleniowy dla przodkowych maszyn górniczych, Urządzenie do przygotowywania roztworów i zasilania tymi roztworami maszyny do wykańczania tkanin, Samo wyladowczy wóz kopalniany, Układ pomiarowy przepływomierza tłokowego, Urządzenie do izotopowego lub rentgenowskiego współosiowego prześwietlania spoin obwodowych, Urządzenie do badania przędzy promieniami nadfioletowymi*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 66, s. 45-51; Dział wynalazków poszukujących producenta, *Przyrząd do obróbki gładkościowej i umacniającej, Rezonator elektrokapilarny, Nakładka dystansowa zbrojenia w konstrukcjach i prefabrykatkach żelbetonowych, Separator magnetyczny, Tranzystorowy układ progowy prądu przemiennego*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 64, s. 36-40.

⁵⁰⁴ Np. Dział wynalazków sprawdzanych w produkcji, *Stalowy komin odprowadzający wilgotne gazy o niskiej temperaturze zwłaszcza z konwertorów, Sposób usuwania emalii z przewodów miedzianych, emaliowanych z jednoczesnym ich cynowaniem, Elektryczny akumulacyjny ogrzewacz wody, Automatyczne urządzenie do selekcji walków, Reometr, Urządzenie do formowania opakowań oraz napełniania ich przedmiotami a w szczególności lampami elektrycznymi*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 64, s. 7-24; Dział wynalazków sprawdzonych w produkcji, *Urządzenie do wzdłużnego rozcinań rur, Dynamiczna płuczka przewodowa, Urządzenie do pomiaru oporności właściwej zwłaszcza gruntu, Maszyna do odlewania kokilowego, Pneumatyczny zawór obejściowy, Urządzenie do obciążania tarcz ściernych, Zamek dźwigowy do skrzyń i opakowań, Klucz nasadowy z elementem sprężystym*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1975, z. 68, s. 7-26.

⁵⁰⁵ Np. Dział Patentów przeznaczonych do rozpowszechnienia, *Słupolazy na słupy zwłaszcza betonowe, Nóż ucinak z mechanicznym mocowaniem wymiennego ostrza skrawającego do przecinania materiałów zwłaszcza o dużych średnicach, Aparat do pomiaru i rejestracji szybkości i siły wiązania materiałów, Zacisk uziemiający, Urządzenie chwytowe do przedmiotów cylindrycznych, zwłaszcza płaskich, Urządzenie blokujące mechanizmy do otwierania i zamykania odłączników wewnętrznych*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 51, s. 43-52; Dział wynalazków do rozpowszechnienia, *Układ optyczny fotoelektrycznych przyrządów pomiarowych, Rezonansowy dynamometr pojemnościowy do pomiaru siły zacisku uchwytów, Urządzenie do oznaczania współczynnika przepuszczalności gazowej materiałów ceramicznych, Samocentrumujący rozwiertak nastawny, Wielowejściowy układ elektroniczny zliczający impulsy elektryczne*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 50, s. 28-40; Dział wynalazków do rozpowszechnienia, *Fundament do maszyny, Koło zębate, Przetwornik analogowo-cyfrowy, Sposób otrzymywania charakterystyk przejściowych wielowejściowego układu elektrycznego z potencjałowym kodowaniem sygnałów oraz urządzenie do stosowania tego sposobu*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1971, z. 49, s. 43-56.

świadczeniom eksploatacyjnym. Są to informacje o wynalazkach zastosowanych jednorazowo, lecz z pozytywnym skutkiem technicznym i ekonomicznym oraz o wynalazkach stosowanych w produkcji, jednak w rozmiarach niezaspokajających potrzeb krajowych. Celem ich opisu jest ich zastosowanie przez przemysł, co w konsekwencji miało przyczynić się do zwiększenia zakresu stosowania polskich wynalazków z pożytkiem dla postępu techniczno-ekonomicznego oraz wzrostu eksportu. Wiele wynalazków, które zostały uznane przez fachowców za wartościowe pod względem technicznym i ekonomicznym, nie zostały bowiem prawidłowo wdrożone. Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy była niedostateczna informacja na temat sprawdzonych w praktyce projektach wynalazczych i korzyściach techniczno-ekonomicznych płynących z ich stosowania⁵⁰⁶. Zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami osoby, które przyczyniły się do rozpowszechnienia pracowniczego projektu wynalazczego, współdziałając w jego realizacji lub przyspieszeniu zastosowania, otrzymują nagrody. Wysokość nagród może osiągnąć 200% wynagrodzenia przysługującego za pierwszy rok stosowania tego projektu⁵⁰⁷.

PATENTY I WZORY UŻYTKOWE – Na przestrzeni dwunastu lat wydawania „Przeglądu” na jego łamach poruszono 2636 tematów. Początkowo miały dotyczyć przyzna-

⁵⁰⁶ Taka informacja była wielokrotnie powielana w poszczególnych numerach czasopisma. Patrz: *Wynalazki do rozpowszechnienia*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1971, z. 49, s. 42; „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 50, s. 27; „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1975, z. 68, s. 3 i 7; „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 66, s. 3 i 7; „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1975, z. 70, s. 3 i 7; „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 65, s. 3 i 7; „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 64, s. 3 i 7; „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 67, s. 3 i 7.

Twórcom zależało na zwiększonym stopniu wykorzystania projektów wynalazczych w gospodarce i te które zostały rozpowszechnione stanowiły zaledwie 2-2,5% projektów przyjętych do wykorzystania, a więc tych wartościowych pod względem technicznym oraz ekonomicznym. Przyczyną tego stanu był fakt braku informacji o zastosowaniu i możliwościach wdrożenia go do gospodarki. Dodatkowo na tamte czasy wychodzenia pisma zgodnie z przepisami prawa osoby, które rozpowszechniły pracowniczego projektu wynalazczego otrzymywały nagrody – 150% kwoty wynagrodzenia twórcy projektu wynalazczego.” Osobom, które przyczyniły się do rozpowszechnienia pracowniczego projektu wynalazczego przyznaje się nagrody. Nagrody wypłacone osobom, które przyczyniły się do rozpowszechniania, nie mogą przekroczyć łącznie 150% kwoty wynagrodzenia przysługującego twórcy projektu wynalazczego za pierwszy rok stosowania tego projektu w jednostce, która zastosowała projekt w drodze rozpowszechniania” Art 81 Uchwały Rady Ministrów z dnia 5 lutego 1963 r. w sprawie zasad organizowania, kierowania i koordynacji spraw wynalazczości, rozpowszechniania projektów wynalazczych oraz zasad wynagradzania i finansowania w zakresie wynalazczości (wraz ze zmianami dokonanymi na podstawie Uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 24 maja 1967 r.). Jednolity tekst uchwały opublikowano w Monitorze Polskim z 27 czerwca nr 33.

⁵⁰⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1972 r. w sprawie projektów wynalazczych, Dz. U. Nr 54, poz. 351, art. 28 ust. 3 oraz 29-32.

nych patentów i chronionych wzorów. Wzorów⁵⁰⁸ jednak opublikowano tylko 16. Ostatnie 4 omówiono w numerze 12, potem były zamieszczane patenty.

Dla redaktorów czasopisma była istotna promocja opisów patentowych⁵⁰⁹, pomysłów zgłoszonych do Urzędu Patentowego oraz przyznanej ochrony. Ukazywano urządzenia przydatne dla zakładów pracy do rozwiązywania ich problemów technicznych oraz dla wszystkich inicjatorów nowych rozwiązań. Dostarczano przydatnej lektury dla tych, którzy na co dzień prowadzili badania naukowo-techniczne, a także dla samych rzeczników.

Nowe rozwiązania tworzone po to, by ułatwiać życie codzienne i podnosić konkurencyjność firm na rynku m.in. też przez wyłączenie konkurencji z danego obszaru techniki.

WYDAWCA

Wydawcami są Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz Wydawnictwa Naukowo-Techniczne. W Urzędzie przygotowaniem materiałów i nadzorem nad nimi zajmował się Centralny Ośrodek Informacji Patentowej. Oprócz tego w numerach podaje się informację, że rysunki dostarczył UP PRL.

ADRES REDAKCJI

Nie pojawia się w stopce redakcyjnej informacja o adresie redakcji. Są tylko wymienione dwie główne instytucje z Warszawy, odpowiedzialne za przygotowanie i druk tych „Przeglądu”: Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (UP PRL) i Wydawnictwa Naukowo-Techniczne (WNT).

⁵⁰⁸ *Wzór użytkowy nr 15645, Automatyczna dozownica wagowa, Kl. 42 e*, Morski Instytut Rybacki Gdynia, Współtwórcami są: Daniel Dutkiewicz i Marian Szatybelko, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1964, z. 2, s. 20; *Wzór użytkowy nr 15897, Przyrząd do bezwzględnej pomiaru koncentracji ciał stałych w mieszaninie z cieczą podczas przepływu w rurociągu, Kl. 42 c*, Główny Instytut Górnictwa Katowice, współtwórcami wzoru są Tadeusz Rogowski i Roman Zachaczewski, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1965, z. 7, s. 20-21; *Wzór użytkowy nr 16254, Urządzenie zasilające sprężonym powietrzem palnik do spawania tworzyw sztucznych gorącym powietrzem*, Dolnośląskie Zakłady Chemiczne Żarów k. Świdnicy, twórcą jest Marian Nowak, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1964, z. 6, s. 17-18.

⁵⁰⁹ Np. *Patent nr 70152, Przyrząd do półautomatycznego nawijania sprężyn skrętowych, Kl. 7d,3/04*, Huta Stalowa Wola, twórca Rajmund Dzikowski, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 67, s. 10; *Patent nr 59837, Urządzenie do rafinowania miedzi, Kl. 40 a, 15/06*, Zakłady Cynkowe „Szopienice” Katowice, Współtwórcy wynalazku: Zygmunt Morys, Edward Wesołowski, Franciszek Harbacz, Jerzy Lubosik, Roman Nitka, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1973, z. 57, s. 8; *Patent nr 61755, Sposób otrzymywania nadoctanu rtęci, Kl. 12 o, 12/00*, Instytut Tworzyw Sztucznych Warszawa, twórcą wynalazku jest Sławomir Tłokowski, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1971, z. 45, s. 6.

DRUKARNIA

Były tylko trzy zmiany drukarni: Bielsko-Biała (47 numerów), Lublin (4), Olsztyn (26).

1. Bielskie Zakłady Graficzne, Bielsko-Biała, ul. Grunwaldzka 6;
2. Lubelskie Zakłady Graficzne im PKWN, Lublin, ul. Unicka 4;
3. Olsztyńskie Zakłady Graficzne im. Seweryna Pieniężnego, Olsztyn, ul. Towarowa 2.

OPRAWA

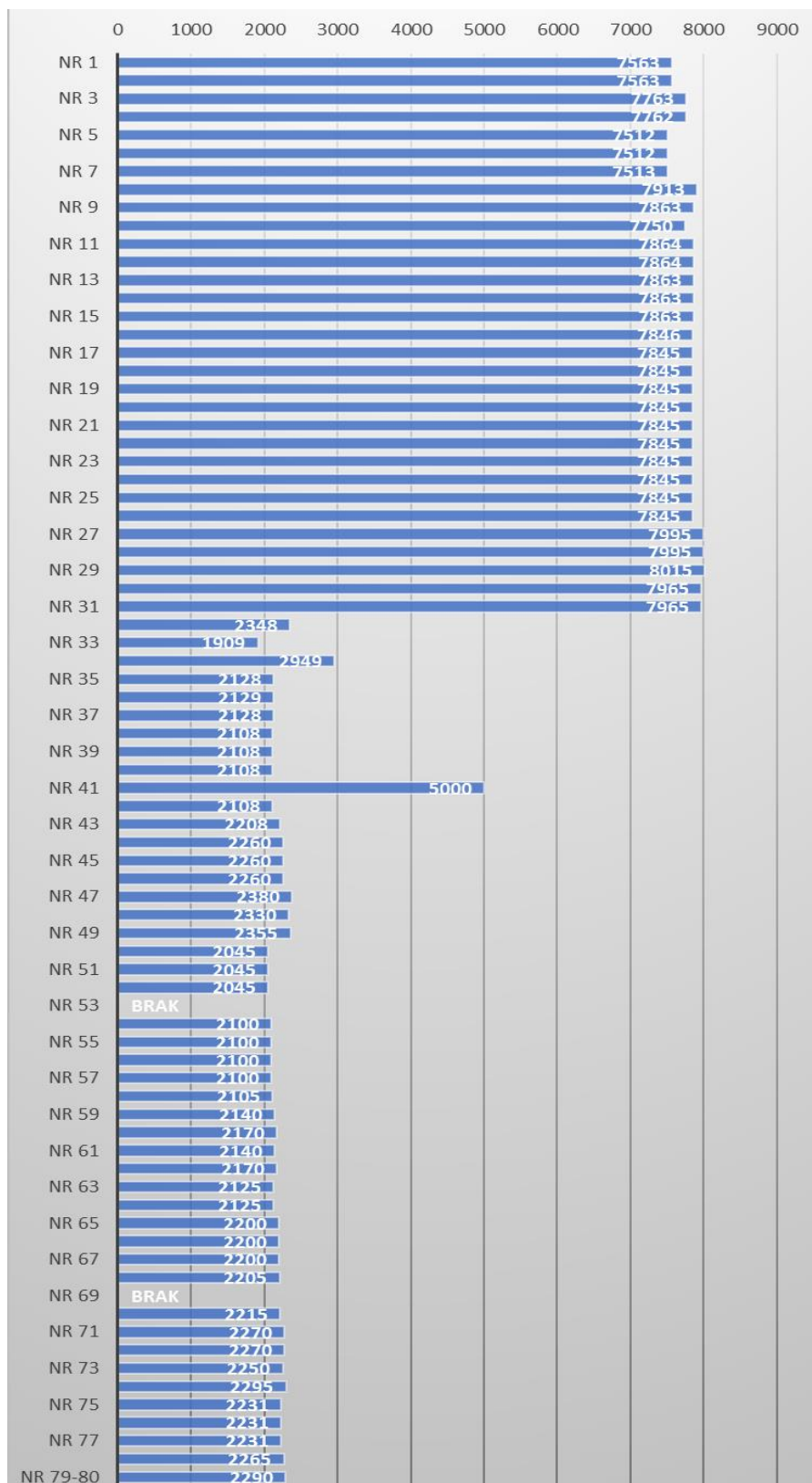
Brak informacji w tym zakresie. Przepuszczalnie Wydawnictwa przejęły tę funkcję.

NAKŁAD

Nakład⁵¹⁰ spadał z każdym wydaniem. Najwyższy nakład to 8015 egz., natomiast najniższy to 1909 egz., co stanowi jedną czwartą najwyższego nakładu (rysunek 1).

⁵¹⁰ Informacje związane ze zmieniającym się nakładem „Przeglądu Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” mieszczą się w Aneksie nr 5 w tabeli nr 8.

Rysunek 1. Nakład „Przeglądu Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”

Źródło: opracowanie własne.

NUMER ZAMKNIĘTO

Zazwyczaj w stopce drukarskiej były zamieszczone trzy informacje. Pierwsza dotyczyła tego, kiedy materiał był przekazywany do składu, druga odnosiła się do potrzebnego i niezbędnego podpisu akceptującego wydanie, ostatnia informowała, kiedy druk zakończono. Z publikowanych danych można wnioskować, że od czas przekazania materiału do ukończenia druku obejmował zazwyczaj 3-4 miesiące.

INSERTY

W niektórych wydaniach są karteczki z erratą. Są to „błędy dostrzeżone w druku”, np. w 61 numerze „Przeglądu” na s. 35 jest jeden błąd, w numerze 70 są dwa błędy, w numerze 38/1970 jest jeden błąd etc.

Podawano również informacje dotyczące Urzędu Patentowego o możliwości przeglądania opisów patentowych oraz wzorów użytkowych w Bibliotece Urzędu Patentowego PRL. Była również wydrukowana propozycja skierowana do instytucji państwowych i społecznych z terenu miasta zapraszająca do podjęcia prenumeraty za pośrednictwem miejscowych oddziałów i delegatur „Ruchu”.

REKLAMA

Zamieszczano w formie reklamy propozycje książek do przeczytania. Znajdowały się one na ostatnich bądź przedostatnich stronicach publikacji. To dobra forma popularyzacji techniki, nauki oraz zagadnień związanych z własnością przemysłową. Lektura tych pozycji z pewnością przyczyniła się do pogłębienia znajomości zagadnień związanych z własnością przemysłową. Pełna lista reklamowanych książek znajduje się w Aneksie nr 5.

PRAWO PRASOWE A „PRZEGLĄD OPATENTOWANYCH ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH O SZEROKIM ZASTOSOWANIU”

Analiza Dekretu Prezydenta z 1938 r. w odniesieniu do „Przeglądu Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” zawiera się w tabeli nr 9 mieszczącej się w Aneksie nr 5.

W świetle kryteriów zawartych w Dekrecie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89, poz. 608, „Przegląd...” mógłby zostać uznany za prasę, spełniał bowiem większość wymagań (oprócz podania adresu drukarni).

Jednak w numerze 32/1969 redakcja zamieściła informację, iż „Przegląd” nie jest czasopi- smem, ale „publikacją seryjną, która jak dotychczas ukazywać się będzie w różnych odstę- pach czasu w zależności od napływającego materiału”⁵¹¹.

Zgodnie z powyższą informacją „Przegląd...” należałoby traktować jako publikację pozaprasową, która wprawdzie ma niektóre cechy podobieństwa do prasy, ale nią finalnie nie jest.

5.3. „Opisy Udoskonaień Technicznych i Usprawnień”

Opisy udoskonaień technicznych zarejestrowanych przez Urząd Patentowy oraz usprawnień zarejestrowanych w Urzędzie w latach 1949-1955 były publikowane początkowo w postaci odrębnych broszurek, następnie w zeszytach, z których każdy zawierał około 100 opisów. W zeszytach zamieszczano ponadto opisy projektów racjonalizatorskich otrzy- manych w drodze wymiany z państwami demokracji ludowej. Zadaniem UPRP było rozpo- wszechnianie opisów pracowniczych wynalazków, udoskonaień technicznych i usprawnień.

Dane o projektach racjonalizatorskich zarejestrowanych w Urzędzie Patentowym PRL można było otrzymać także w Urzędzie lub w uspołecznionych zakładach pracy, które zgłosi- ły określone udoskonalenie techniczne lub usprawnienie w Urzędzie Patentowym, albo od twórcy projektu. Nazwę zakładu oraz nazwisko autora projektu zamieszczano zawsze na po- czątku opisu każdego projektu.

Skrócone opisy zagranicznych udoskonaień technicznych i usprawnień są drukowane w „Przeglądzie Wynalazczości”, w rubryce „Przegląd zagranicznych projektów racjonaliza- torskich”. Tytuły wszystkich udoskonaień technicznych zarejestrowanych przez Urząd Paten- towy oraz imiona i nazwiska ich twórców są publikowane w „Wiadomościach Urzędu Paten- towego”, w rubryce „Udoskonalenia techniczne”. W tym czasopiśmie w rubryce „Opisy pro- jektów wynalazczych” są również zamieszczane tytuły tych udoskonaień technicznych, któ- rych opisy zostały wydrukowane we wzmiankowanych wyżej zeszytach. Są tutaj zamiesz- czone szczegółowe wykazy tytułów tych opisów, omówienie rozwiązań technicznych dla da- nego urządzenia, dodatkowo także rysunek techniczny. Podane rozwiązania są pogrupowane

⁵¹¹ „Przegląd” 1969, nr 32, s. 45.

według obowiązującej Klasyfikacji. Dane urządzenie przypisane jest zatem do właściwej klasy. Występują dane zgłaszającego, np. dane zakładu pracy, miasto oraz twórca.

Pozycja była wydawana w formacie B5 (24 x 17 cm). Wydawcą był Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wraz z Państwowymi Wydawnictwami Technicznymi.

CEL – dostarczanie podręcznych informacji z zakresu gotowych rozwiązań opatentowanych, które otrzymały ochronę UPRP na udoskonalenia techniczne, jak również usprawnienia techniczne.

DO KOGO – adresowane było do racjonalizatorów i pracowników służby wynalazczości. Zalecano także korzystanie z opisów przez zakłady pracy, rzeczników, konstruktorów, pracowników naukowo-badawczych, projektantów, technologów, twórców, wynalazców, racjonalizatorów i tych wszystkich, którzy zawodowo byli związani z tymi zagadnieniami. Było również skierowane do tych, którzy badali stan techniki, kierunki jej rozwoju, zakres ochrony, czyli np. inżynierów.

CZĘSTOTLIWOŚĆ – pozycja wychodziła nieregularnie kilka razy w roku.

AUTORZY – to twórcy udoskonaleń technicznych bądź usprawnień zgłoszonych do ochrony i mających przyznaną ochronę przez UPRP. Przy autorach podawano nazwę zakładu pracy oraz miasto, z którego twórca pochodził.

LICZBA STRON – na przestrzeni lat 1952-1960 opublikowano łącznie 3106 stron. Liczba stron numeru wahała od 30 do 102 stron.

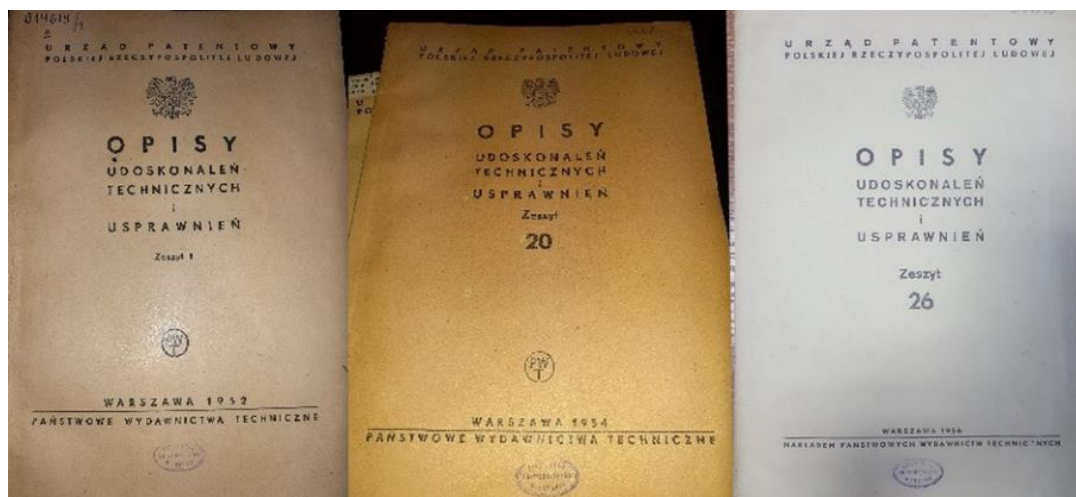
OKŁADKA

Na okładce dominują jasne barwy odcieni brązu bądź szarości. Używa się czarnej czcionki, która w przypadku tytułu jest pogrubiona. Pozostałe informacje obecne na okładce to: nazwa wydawcy, numer i rok wydania oraz miejsce wydania. Zamieszczono też godło Polski oraz logo Państwowych Wydawnictw Technicznych, współtwórcy tejże publikacji.

Na rysunku 2 przedstawiono okładkę „Opisów Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”. Posiada ona beżowy kolor. Znajduje się na niej tytuł i numer zeszytu, miasto i rok, godło polski, a także logo Państwowego Wydawnictwa Państwowego.⁵¹²

⁵¹² Wszystkie okładki czasopisma zamieszczono w Aneksie nr 6 – patrz rysunek nr 2 i tabela nr 10.

Rysunek 2. Okładka „Opisów Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”

Źródło: opracowanie własne.

NUMERY

Ukazało się pięćdziesiąt numerów „Opisów Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” na przestrzeni lat 1952-1960. Były one wydawane nieregularnie. Publikacja była kontynuowana w „Opisach Projektów Wynalazczych”: 1960-1964.

Liczbę numerów w poszczególnych latach ukazuje tabela 4.

Tabela 4. Liczba numerów „Opisów Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”

L.P.	ROK	NUMERY
1	1952	1-4 - 4 NUMERY
2	1953	5-11 - 7 NUMERÓW
3	1954	12-20 - 9 NUMERÓW
4	1955	21-24 - 4 NUMERY
5	1956	25-29 - 5 NUMERÓW
6	1957	30-34 - 5 NUMERÓW
7	1958	35-45 - 11 NUMERÓW
8	1959	46-49 - 4 NUMERY
9	1960	50 - 1 NUMER
RAZEM		50 NUMERÓW

Źródło: opracowanie własne.

Najwięcej numerów ukazało się w 1958 r., bo aż 11, natomiast najmniej w 1960 r. (tylko jeden).

LICZBA TEMATÓW

Mamy tutaj do czynienia z zupełnie inną propozycją uporządkowania tematów – ze względu na Klasyfikację Patentową⁵¹³. Klasyfikacja porządkuje dziedziny, dzieli je na grupy według określonych kryteriów. Dzięki temu znawcy przedmiotu mogą się zorientować, jaka dziedzina techniki jest najczęściej zgłaszana do ochrony patentowej, jaka jest przodująca, poznać aktualny stan techniki, kierunki rozwojowe, sprawdzić zdolność patentową własnych rozwiązań technicznych dla podjęcia decyzji o ich ochronie w kraju bądź za granicą, stwierdzić naruszenia patentu przez osoby trzecie. Zatem klasyfikacja to duże ułatwienie, udogodnienie, i przede wszystkim skuteczna pomoc w dotarciu do zawężonej liczby wyszukiwań.

W „Opisach udoskonaleń technicznych i usprawnień” jest 89 klas. Są to klasy, które obowiązywały w latach, kiedy publikacja wychodziła. Zazwyczaj klasyfikacja co pięć lat jest uaktualniana, dodawane są nowe hasła, rozwija się także technika. W Polsce obowiązuje niemiecka klasyfikacja patentowa, która obejmuje 89 klas oznaczonych literami arabskimi, klasy te dzielą się na podklasy, oznaczone małymi literami alfabetu łacińskiego, oraz na grupy i podgrupy oznaczone liczbami arabskimi. Łącznie klasyfikacja ta obejmuje przeszło 35 tys. grup i podgrup. Równolegle w Polsce jest stosowana klasyfikacja międzynarodowa, ma ona osiem działów oznaczonych dużymi literami alfabetu łacińskiego od A do H; działy składają się z poddziałów i klas. Łącznie klasyfikacja ta obejmuje ok. 600 podklas. Podstawowe działy elektrotechniki są ujęte według klasyfikacji niemieckiej w klasie 21 zawierającej 8 podklas, a ta sama dziedzina techniki według klasyfikacji międzynarodowej ujęta jest w dziale H w klasach od 01 do 05 oraz w dziale G w klasie 01.

LEGENDA⁵¹⁴: Wszystkie pozycje zawarte w publikacji zostały zatem podzielone ze względu na klasy do których zostały przypisane.

KL. 1 – PRZYGOTOWANIE RUD, PALIWA I INNYCH MINERAŁÓW, JAK RÓWNIEŻ ŚMIECI I POZOSTAŁOŚCI PALENISKOWYCH – 5 pozycji

KL. 2 – PIEKARSTWO – 1 pozycja;

KL. 3 – ODZIEŻ – 5 pozycji;

⁵¹³ Komunikat UPRP o klasyfikacji patentowej, *Klasyfikacja*, s. 511, https://uprp.gov.pl/sites/default/files/wup/1927/09/wup09_1927.pdf [data dostępu: 30.11.2020].

⁵¹⁴ *Ibidem*, [data dostępu: 30.11.2020].

- KL. 4 – OŚWIETLENIE ZA POMOCĄ MATERIAŁÓW PALNYCH I PALNIKI GRZEJNE W OGÓLNOŚCI – 15 pozycji;
- KL. 5 – GÓRNICTWO – 151 pozycji;
- KL. 6 – PRZEMYSŁ FERMENTACYJNY – 16 pozycji;
- KL. 7 – WYRÓB I OBRÓBKA BLACHY, RUR METALOWYCH, DRUTU ORAZ WALCOWANIE METALI – 44 pozycje;
- KL. 8 – BIELENIE, PRANIE, FARBOWANIE, DRUKOWANIE TKANIN I TAPET, WYKAŃCZANIE – 40 pozycji;
- KL. 9 – WYROBY ZE SZCZECINY – 5 pozycji;
- KL. 10 – PALIWO – 10 pozycji;
- KL. 11 – INTROLIGATORSTWO, ALBUMY, SEGREGATORY I TECZKI ZBIORCZE – 4 pozycje;
- KL. 12 – CHEMICZNE SPOSOBY I APARATY – 54 pozycje;
- KL. 13 – KOTŁY PAROWE, PRZEWODY PAROWE – 36 pozycji;
- KL. 14 – SILNIKI PAROWE – 8 pozycji;
- KL. 15 – DRUKARSTWO – 16 pozycji;
- KL. 16 – PRZYRZĄDZANIE NAWOZÓW I PRZERÓBKA PADLINY, CHEMICZNA UPRAWA ROLI I SPOSOBY NAWOŻENIA – 0 pozycji;
- KL. 17 – WYTWARZANIE LODU I ZIMNA – 9 pozycji;
- KL. 18 – HUTNICTWO ŻELAZA – 54 pozycje;
- KL. 19 – BUDOWA KOLEJI, ŻELAZNYCH DRÓG I MOSTÓW – 25 pozycji;
- KL. 20 - RUCH KOLEJOWY – 52 pozycje;
- KL. 21 – ELEKTROTECHNIKA – 293 pozycje;
- KL. 22 – BARWNIKI, POKOSTY, LAKIERY, MATERIAŁY POWLEKACJĄCE, KLEIWA – 23 pozycje;
- KL. 23 – PRZEMYSŁ TŁUSZCZOWY I OLEJOWY – 12 pozycji;

- KL. 24 – INSTALACJE PALENISKOWE – 40 pozycji;
- KL. 25 – SPLATANIE, WYRÓB KORONEK, DZIANIE I WYRÓB PASMANTERII, OBICIA I WIĄZANIA SIECI – 9 pozycji;
- KL. 26 – WYTWARZANIE GAZU PRZEZ ODGAZOWYWANIE PALIW – 8 pozycji;
- KL. 27 – DMUCHAWY, POMPY POWIETRZNE I SPRĘŻARKI – 9 pozycji;
- KL. 28 – GRABARSTWO – 12 pozycji;
- KL. 29 – WŁÓKNA PRZĘDZALNICZE – 4 pozycje;
- KL. 30 – LECZNICTWO – 9 pozycji;
- KL. 31 – ODLEWNICTWO METALI I FORMIERSTWO – 66 pozycji;
- KL. 32 – SZKŁO – 13 pozycji;
- KL. 33 – PRZYBORY DO UŻYTKU OSOBISTEGO I PODRÓŻNE – 1 pozycja;
- KL. 34 – MASZYNY, PRZYBORY I PRZEDMIOTY DO GOSPODARSTWA DOMOWEGO, RÓWNIEŻ MEBLE – 14 pozycji;
- KL. 35 – DŹWIGNICE – 60 pozycji;
- KL. 36 – OGRZEWANIE, WIETRZENIE I DOSTARCZANIE CIEPŁEJ WODY W BUDYNKACH – 24 pozycje;
- KL. 37 – BUDOWNICTWO LĄDOWE – 103 pozycje;
- KL. 38 – OBRÓBKA DREWNA MECHANICZNA I CHEMICZNA – 96 pozycji;
- KL. 39 – RÓG, KOŚĆ SŁONIOWA I INNE MATERIAŁY SNYCERSKIE – 12 pozycji;
- KL. 40 – HUTNICTWO METALI NIEŻELAZNYCH, STOPY METALOWE, ELEKTROMETALURGIA I USZLACHETNIENIE METALI I STOPÓW METALOWYCH – 11 pozycji;
- KL. 41 – KAPELUSZNICTWO I PILŚNIENIE – 0 pozycji;
- KL. 42 – PRZYRZĄDY – 232 pozycje;
- KL. 43 – URZĄDZENIA KONTROLUJĄCE I KASY SAMOCZYNNE – 1 pozycja;

KL. 44 – NORYMBERSZCZYŻNA, OZDOBY, PRZYBORY OD PALENIA, ZAŻYWANIA TABAKI I ŻUCIA – 0 pozycji;

KL. 45 – GOSPODARSTWO ROLNE I LEŚNE – 52 pozycje;

KL. 46 – SILNIKI SPALINOWE I SPREŻYNOWE – 23 pozycje;

KL. 47 – ELEMENTY MASZYN – 130 pozycji;

KL. 48 – CHEMICZNA, POWIESZCHNIOWA OBRÓBKA METALI – 33 pozycje;

KL. 49 – MECHANICZNA OBRÓBKA METALI – 479 pozycji;

KL. 50 – MIELENIE I ROZDRABNIANIE ŁĄCZNIE Z PRZYGOTOWANIEM PRZEMIAŁU – 24 pozycje;

KL. 51 – INSTRUMENTY MUZYCZNE – 0 pozycji;

KL. 52 – SZYCIE I HAFTOWANIE – 8 pozycji;

KL. 53 – ŚRODKI SPOŻYWCZE I UŻYWKI – 11 pozycji;

KL. 54 – PRZERÓBKA PAPIERU I TEKTURY – 4 pozycje;

KL. 55 – WYRÓB CELULOZY, PAPIERU I TEKTURY – 7 pozycji;

KL. 56 – TAPICERSTWO I RYMARSTWO – 2 pozycje;

KL. 57 – FOTOGRAFIA I KINEMATOGRAFIA – 7 pozycji;

KL. 58 – PRASY – 9 pozycji;

KL. 59 – POMPY DO CIECZY – 11 pozycji;

KL. 60 – REGULATORY DO SILNIKÓW – 0 pozycji;

KL. 61 – RATOWNICTWO I POŻARNICTWO – 13 pozycji;

KL. 62 – LOTNICTWO – 0 pozycji;

KL. 63 – POJAZDY BEZSZYNOWE – 36 pozycji;

KL. 64 – WYSZYNK – 11 pozycji;

KL. 65 – BUDOWA OKRĘTÓW I ŻEGLARSTWO – 5 pozycji;

KL. 66 – RZEŹNICTWO I PRZERÓBKA MIĘSA – 11 pozycji;

KL. 67 – SZLIFOWANIE I POLEROWANIE – 88 pozycji;

KL. 68 – WYROBY ŚLUSARSKIE – 8 pozycji;

KL. 69 – NARZĘDZIA DO KRAJANIA WRAZ Z BRONIĄ SIECZNĄ I KOLNĄ – 2 pozycje;

KL. 70 – PRZYBORY DO PISANIA I RYSOWANIA – 8 pozycji;

KL. 71 – OBUWIE I JEGO WYRÓB – 16 pozycji;

KL. 72 – BRONŃ PALNA, POCISKI, OSZAŃCOWANIE – 0 pozycji;

KL. 73 – WYRÓB LIN – 5 pozycji;

KL. 74 – SYGNALIZACJA – 19 pozycji;

KL. 75 – RZEŹBIARSTWO, MALARSTWO, OZDABIANIE POWIERZCHNI – 24 pozycje;

KL. 76 – PRZĘDZALNICTWO – 16 pozycji;

KL. 77 – SPORT, GRY, ZABAWKI, ZABAWY LUDOWE – 1 pozycja;

KL. 78 – WYBORY TOWARÓW ZAPAŁOWYCH – 3 pozycje;

KL. 79 – TYTOŃ, CYGARA I PAPIEROSY – 0 pozycji;

KL. 80 – WYROBY Z GLINY, KAMIENI, WAPNIA, CEMENTY, GIPSU, ASFALTU, PRASY BRYKIETOWE – 56 pozycji;

KL. 81 – TRANSPORT I OPAKOWANIE – 115 pozycji;

KL. 82 – SUSZENIE, PRAŻENIE, PIECYKI DO PALENIA KAWY, WIRÓWKI – 9 pozycji;

KL. 83 – ZEGARY – 1 pozycja;

KL. 84 – BUDOWNICTWO WODNE I ZIEMNE – 23 pozycje;

KL. 85 – WODY MINERALNE I MUSUJĄCE, OCZYSZCZANIE WODY, ZAOPATRYWANIE W WODĘ I KANALIZACJA – 19 pozycji;

KL. 86 – TKACTWO – 16 pozycji;

KL. 87 – NARZĘDZIA I PRZYBORY ROBOCZE – 114 pozycji;

KL. 88 – SILNIKI WIATROWE I WODNE – 0 pozycji;

KL. 89 – OTRZYMYWANIE CUKRU I KROCHMALU – 4 pozycje.

Na wykresie 5 przedstawiono wiodące klasy w zakresie liczby udoskonaleń technicznych i usprawnień.

Wykres 5. Klasyfikacja patentowa. Wiodące klasy w zakresie liczby udoskonaleń technicznych i usprawnień

Źródło: opracowanie własne.

Spośród 89 zamieszczonych klas, tych które przekroczyły liczbę 100 udoskonaleń technicznych i usprawnień w danej klasie było 8 (por. wykres 5). Liderem była klasa 49 dotycząca mechanicznej obróbki metali. Na drugim miejscu była elektrotechnika – wówczas rozwijająca się dziedzina, a obecnie najprężniejsza. Trzecie miejsce zajmowała klasa, dotycząca tego, co jest związane z przyrządami. Dziewięć klas miało wynik zerowy. Należą tu klasy: 16, 41, 44, 51, 60, 62, 72, 79 i 88. Pięć klas miało wynik równy jeden: 2, 33, 43, 77, 83. Natomiast dwa udoskonalenia techniczne odnotowały klasy 56 i 69.

PORUSZANE TEMATY⁵¹⁵

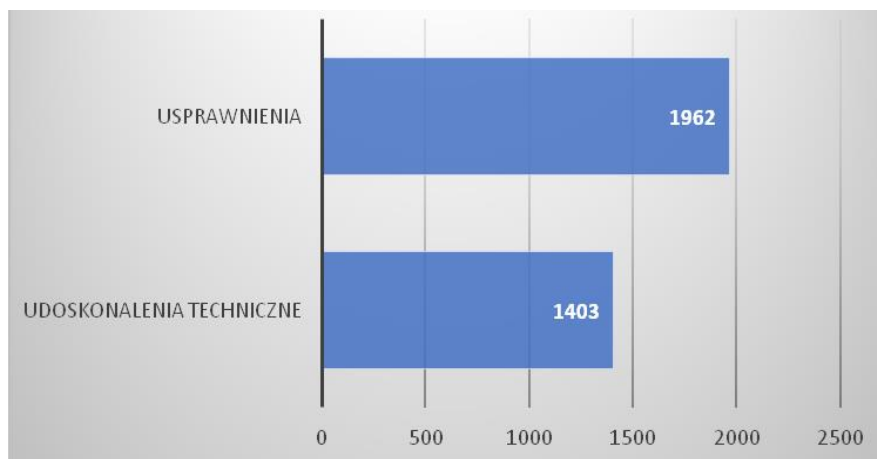
Liczba poruszanych w danym numerze zagadnień była zróżnicowana i związana z określonym usprawnieniem w danej klasie. Stąd tematem przewodnim były: udoskonalenia techniczne i usprawnienia (wykres 6).

UDOSKONALENIA TECHNICZNE I USPRAWNIEŃ – Liczba wszystkich zamieszczonych opisów wyniosła **3365**. Przy każdym przykładzie znajdują się oznaczenia,

⁵¹⁵ Pełny spis udoskonaleń technicznych i usprawnień znajduje się w Aneksie nr 6. Poruszone tematy – zob. Aneks nr 14.

albo są one poprzedzone literką duże O⁵¹⁶ – co oznacza opis usprawnienia, albo literka OU⁵¹⁷ – opis udoskonalenia technicznego.

Wykres 6. Tematy „Opisów Udoskonaień Technicznych i Usprawnień”

Źródło: opracowanie własne.

Najwięcej opisów dotyczyło usprawnień (1962 opisy, co stanowi 58% całości), a nieco mniej udoskonalenia technicznego (1403 opisy, czyli 42% całości).

WYDAWCA I REDAKCJA

Wydawcami są Urząd Patentowy PRL i Państwowe Wydawnictwa Techniczne. W każdym numerze zawarto informację, że rysunki dostarczył Urząd Patentowy PRL.

Jeśli natomiast chodzi o skład redakcji to w numerze pierwszym podano jedynie dwie informacje:

- Redaktor techniczny.

⁵¹⁶ Np. *O nr 1372, Drążek izolacyjny do badania temperatury styków urządzeń elektrycznych będących pod napięciem, Kl. 21 c*, Zakład Sieci Elektrycznych w Białymstoku, twórca: Ryszard Zadarnowski, „Opisy Udoskonaień Technicznych i Usprawnień” 1953, z. 5, s. 25-26; *O nr 1223, Przyrząd do magnesowania magnesów słuchawek za pomocą prądu zmiennego z sieci 220 V, Kl. 21 g*, Rutt w Krakowie, twórca Józef Obrzydowski, „Opisy Udoskonaień Technicznych i Usprawnień” 1952, z. nr 2, s. 27; *O nr 3103, Sprawdzian szczegółowy do gwintów wewnętrznych, Kl. 42 b*, NRD, twórca W. Kuhn, „Opisy Udoskonaień Technicznych i Usprawnień” 1959, z. 47, s. 17-18.

⁵¹⁷ Np. *OU nr Dyfuzor do nagrzewnic Wielkopieczowych, Kl. 18 a*, Huta im. Lenina Kraków, współtwórcy: Wacław Rudziński, Eugeniusz Mazanek, Czesław Drożdż, „Opisy Udoskonaień Technicznych i Usprawnień” 1952, z. 48, s. 9; *OU nr 145, Ściągacz do szalunku ścian betonowych, Kl 37 e*, Hutnicze Przedsiębiorstwo Remontowe w Gliwicach, twórca: Józef Szaliński, „Opisy Udoskonaień Technicznych i Usprawnień” 1952, z. 3, s. 31; *OU nr 991, Przyrząd samozaciskający się do ściągania taśm gumowych przenośnika, Kl. 5 d*, Kopalnia Węgla Kamiennego „Kleofas”, twórca: Józef Długosz, „Opisy Udoskonaień Technicznych i Usprawnień” 1958, z. 35, s. 5.

- Korektor Techniczny.

W pierwszym i kolejnych numerach (do 27 włącznie) nie było informacji o osobie, pełniącej funkcję redaktora naczelnego. W stopce redakcyjnej zawarto jedynie treść, że za „Opracowanie Opisów Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień odpowiada Komitet Redakcyjny przy Urzędzie Patentowym PRL”. Dopiero od 28 numeru pojawiają się dane redaktora naczelnego oraz wiadomość, że za opracowanie odpowiada Komitet Redakcyjny przy Urzędzie Patentowym PRL w składzie:

- Redaktor naczelny: inż. Mech. Zbigniew Muszyński (zastępca prezesa UP PRL). Piastuje on tę funkcję aż do ostatniego numeru publikacji.
- Redaktorzy działowi: inż. mech. Ignacy Dąbrowski, inż. chem. Henryk Muszyński, inż. chem. Tadeusz Niedziałek i inż. elektr. Aleksander Tytz, inż. chem. Henryk Morawski, inż. met. Adolf Towpik.

Warto zauważyć, że wśród osób nadzorujących skład i opracowujących materiał byli tylko inżynierowie, a więc ci, którzy są najbardziej kompetentni do przekazywania wiedzy technicznej. Ponadto w stopce podano nazwiska redaktorów technicznych i korektorów.

ADRES REDAKCJI

Nie pojawia się w stopce redakcyjnej informacja o adresie redakcji. Jest podany tylko wydawca.

DRUKARNIA

W czasie wychodzenia pisma kilkakrotnie była zmieniana drukarnia.

Pozycja była drukowana zatem w:

1. Zakł. Graf. Smolna 10 „Prasa”;
2. Zakł. Graf. „Prasa” Warszawa Smolna 12;
3. LSW Warszawa Al. Jerozolimskie 123;
4. Druk RSW „Prasa” Jerozolimskie 125;
5. Drukarnia im. Rewolucji Październikowej, Warszawa;
6. Bielsko Zakł. 2 Mickiewicza 7;

7. Bielskie Zakłady Graficzne Bielsko-Biała ul Grunwaldzka 6

NAKŁAD

Nakład spadał z każdym wydaniem. Nakład ostatniego numeru był prawie o połowę niższy od pierwszego (wykres 7). Najwyższy nakład wynosił: 15.055 egz., a najniższy 7.293. Zmieniający się nakład publikacji przedstawia tabela nr 11 zamieszczona w Aneksie nr 6.

Wykres 7. Nakład „Opisów Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”

Źródło: opracowanie własne.

NUMER ZAMKNIĘTO

W każdym numerze zamieszczono dwie informacje: pierwsza dotyczyła tego, kiedy „Rękopis otrzymano” bądź „Rękopis oddano do składu” bądź „Rękopis oddano do składania” z podaną datą, druga dotyczyła tego, kiedy „Druk ukończono”. Podawano daty przekazywania numeru do druku, potem informację na temat jego akceptacji (podpis) i wiadomość o ukończonym druku. Okres między datą początkową a końcową wynosił ok. 4 miesiące.

Informacje dotyczące przekazania rękopisu oraz ukończenia druku mieszczą się w tabeli nr 12 w Aneksie nr 6.

CENY

Brak informacji w tym zakresie.

INSERTY

W niektórych wydaniach są erraty. Noszą one nazwę „błędy dostrzeżone w druku” (np. w zeszycie nr 44 dostrzeżono dwa błędy; w numerze nr 33/1957 także dwa błędy; w numerze 26 siedem błędów; w numerze 11/53 cztery błędy itd.).

Luzem wkładano także informacje dla twórców, np.:

„Poradnia Urzędu Patentowego PRL dla wynalazców i racjonalizatorów Warszawa Al. Niepodległości 188/192 czynna we wtorki od godz. 16:00 do 17:30. Porady techniczne i prawne z zakresu wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień” (nr 25, nr 24, nr 23, nr 22, nr 20, nr 19, nr 18, nr 17, nr 16, nr 15, nr 14, nr 13, nr 12, nr 11, nr 10, nr 9, nr 8, nr 7, nr 6, nr 5).

Z tyłu okładki drukowano przepisy o zgłaszaniu przez jednostki gospodarki uspołecznionej w Urzędzie Patentowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej udoskonaleń technicznych i usprawnień (Zarządzenie Prezesa Urzędu Patentowego PRL z dnia 10 lutego 1955 r.) (nr 24, nr 23, nr 22, nr 21) oraz przepisy o zgłaszaniu przez zakłady pracy do Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej udoskonaleń technicznych i usprawnień (Zarządzenie Prezesa Urzędu Patentowego PRL z dnia 16 czerwca 1952 r.)⁵¹⁸ (nr 20, nr 19, nr 18, nr 12, nr 16, nr 15, nr 14, nr 13, nr 17, nr 11, nr 10, nr 9, nr 8, nr 7, nr 6, nr 5, nr 4, nr 3, nr 2, nr

⁵¹⁸ M.P. 1966, nr 52, poz. 255.

1). Celem było zapoznanie odbiorców z obowiązującymi przepisami prawnymi. Informowano też o systemie nagród za rozpowszechnianie projektów wynalazczych. Osoby, które przyczyniły się do rozpowszechnienia projektu wynalazczego, współdziałając w jego realizacji z jednostką gospodarki uspołecznionej mogły mieć przyznane nagrody w łącznej wysokości 200% wynagrodzenia przysługującego za taki projekt wynalazcy.

REKLAMA

Na ostatnich stronach „Opisu” (od numeru 25) wydrukowano reklamy książek bądź czasopism, wartych przeczytania. Pełna lista reklamowanych tytułów znajduje się w Aneksie nr 6. Zamieszczanie reklamy książek i prośba o zapoznanie się z nimi było dobrą formą popularyzacji nauki oraz trudnych zagadnień technicznych.

PRAWO PRASOWE A „OPISY UDOSKONAŁEŃ TECHNICZNYCH I USPRAWNIEŃ”

Analiza Dekretu Prezydenta z 1938 r. w odniesieniu do „Opisów Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” zawiera się w tabeli nr 13 mieszczącej się w Aneksie nr 6.

„Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” były wychodzącym nieregularnie czasopismem. Miały kilka wydań w roku – minimum cztery, a maksimum jedenaście, czyli ukazywały się przynajmniej raz na trzy miesiące.

Miały zachowany stały tytuł. Dodatkowo były opatrzone rokiem i kolejnym numerem wydania. Autorzy to twórcy technicznych udoskonaleń i usprawnień. Opracowaniem wydania zajmował się Komitet Przy Urzędzie Patentowym PRL. Przekazywał on również ilustracje do publikacji. W czasopiśmie zamieszczano także miejsce wydania i adres drukarni.

Zawartość każdego numeru stanowiły zbiory informacji na temat urządzeń, wynalazków, maszyn, zespołów, bądź układów, na które przyznano ochronę. Za analizę techniczną opisów patentowych odpowiadali specjaliści z tytułem inżyniera.

Uważam, że „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” spełniały wymogi uznania za prasę. Analizę przeprowadzono na podstawie Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89, poz. 608.

5.4. „Przegląd Wynalazczości”

Omawiany podpunkt zawiera analizę zawartości czasopisma „Przegląd Wynalazczości” za lata 1954-1959. Czasopismo było miesięcznikiem. W ciągu sześciu lat wyszły 54 numery, w tym 5 numerów podwójnych, czyli łącznie 59.

Czasopismo było wydawane przez Urząd Patentowy PRL oraz Naczelną Organizację Techniczną (NOT). Zamieszczało przydatne dla gospodarki informacje o postępie technicznym w kraju i za granicą, opartym częściowo na projektach wynalazczych. Miesięcznik obejmował artykuły z dziedziny wynalazczości i racjonalizacji, artykuły dotyczące najnowszych osiągnięć w dziedzinie techniki, przegląd ciekawszych wynalazków, wzorów, udoskonalień i usprawnień krajowych i zagranicznych, głosy prasy technicznej i zawodowej, głosy czytelników, bibliografię z zakresu wynalazczości i racjonalizacji oraz odpowiedzi redakcji.

Zamysłem twórców „Przeglądu Wynalazczości” było słuzenie wiedzą wynalazcom i racjonalizatorom, technikom, mistrzom, przodownikom pracy oraz pracownikom produkcji. Czasopismo miało być informatorem i przewodnikiem w sprawach rozwoju wynalazczości pracowniczej, miało też przyczyniać się do upowszechniania zainteresowania wynalazczością, jej umasowienia, wpływać na zwiększenie postępu technicznego i związanego z tym dobrobytu materialnego osób pracujących. Wskazywało znaczenie racjonalizatorstwa oraz wynalazczości, znaczenie nowych metod na wszystkich odcinkach pracy. Istotne było też to, żeby wynalazczość i racjonalizacja były nakierowane na zaspakajanie potrzeb człowieka i produkcji. Odnosiło się do narodowych planów gospodarczych w tym zakresie. „Przegląd Wynalazczości” włącza się zatem do grona czasopism typowo zawodowych i technicznych, które służą narodowej gospodarce. Istotą tych czasopism jest pomoc w sprawach zawodowych, w realizacji planów, w kształceniu i doradztwie. Ułatwiają również korzystanie z nowych technik, wpływają na twórczą działalność racjonalizatorską.

Czasopismo „Przegląd Wynalazczości” skierowane było do osób zajmujących się ruchem wynalazczości, do tych, którzy prowadzili warsztaty produkujące prototypy wynalazków oraz do tych, którzy byli blisko zagadnień wynalazczości i racjonalizacji. Adresatami czasopisma byli również ci, którzy wpływali na zmianę przepisów prawnych regulujących wynalazczość pracowniczą, przedkładali zmodyfikowany sposób wynagradzania, bądź nowelizowali szereg przepisów, których naprawy się domagano.

Od początku wychodzenia publikacji, tj. od roku 1954, widniała informacja, że wydawcą jest Wydawnictwo Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W 1956 r. wprowadzono podtytuł: organ Naczelnej Organizacji Technicznej i Urzędu Patentowego PRL.

OKŁADKA

Na okładkach są zdjęcia ulepszeń, udoskonaleń bądź opatentowanych rozwiązań technicznych. Zamieszczone są również sylwetki twórców i ich wynalazków. Kolory okładek są stonowane, albowiem uwagę czytelników mają przykuwać zdjęcia twórców przy pracy nad rozwiązaniem jakiegoś technicznego problemu, wycinki z gazet na temat wynalazczości i racjonalizacji oraz zdjęcia ustaw, które mają być nowelizowane. Na okładkach są także zdjęcia, dokumentujące współpracę z zagranicznymi oddziałami wynalazczości i racjonalizacji (Węgry, Czechosłowacja, Rosja, Bułgaria, NRF, Austria). Umieszczone są również zdjęcia racjonalizatorów, którzy zostali wyróżnieni złotą odznaką i dyplomem zasłużonego racjonalizatora produkcji. Wyraz „Przegląd” zapisano czarną czcionką, natomiast „Wynalazczości” czcionką większą i pogrubioną, w kolorze białym na czarnym tle, dzięki czemu akcent był położony na tę dziedzinę. Czasopismo adresowano zatem do tych osób, które miały zmysł wynalazczy czy inwencję twórczą. Na okładce podawano ponadto numer oraz rok wydania danej pozycji, jak również wydawcę. Podstawowe typy okładek ilustruje rysunek 3. Wszystkie okładki „Przeglądu Wynalazczości” wraz z podstawowymi informacjami zamieszczone są na rysunku nr 3 i w tabeli nr 14 w Aneksie nr 7.

Rysunek 3. Okładki "Przeglądu Wynalazczości" wraz z podstawowymi informacjami

Źródło: opracowanie własne.

Analizując okładki można wskazać, co dla wydawcy jest kluczowe, jakie treści chce przekazać i popularyzować. Na pierwszy plan wysuwa się tu twórcza aktywność robotników, racjonalizatorów, konstruktorów, wynalazców i inżynierów oraz realizowanie przez nich swoich pomysłów, wynalazków, ulepszeń bądź udoskonaleń. Do działania ma ich natomiast motywować obietnica nagrody – złotej odznaki i dyplomu zasłużonego racjonalizatora produkcji. Okładki te mają wydźwięk propagandowy.

NUMERY

Od początku 1954 r. wyszło 57 numerów, w tym pięć podwójnych, co stanowi łącznie 62 numery „Przeglądu Wynalazczości”. Na przestrzeni tych sześciu lat zachowano cykliczność wychodzenia, jak również zamieszczano numerację czasopisma.

LICZBA STRON

Pierwsze wychodzące numery, a dokładnie z roku 1954 i początku 1955 miały tę samą liczbę stron – 34. W późniejszym czasie starano się zachować standardową liczbę – od 30 do 38 stron.

LICZBA TEMATÓW

Liczba poruszanych tematów w latach 1954-1959 wynosiła 843. Wahala się w pojedynczym numerze od 6 do 20. Największą liczbę tematów, tj. aż 16 zawierało 13 numerów. Liczba podejmowanych tematów miała tendencję wzrostową. Wyjątkiem był rok 1955, w którym odnotowano mały spadek tej liczby. Tendencja wzrostowa utrzymywała się do końca wydawania czasopisma, tj. do 1959 r. Szczegółowo przedstawiają to tabele nr 15a i 15b zamieszczone w Aneksie nr 7.

W każdym numerze liczba tematów różnie się rozkładała. Niejednokrotnie podwójne numery (patrz: nr 9-10/55, stron 9, bądź nr 8-9/ 54, stron 7) zawierały mniejszą liczbę stron niż pojedyncze (patrz: nr 9/58, stron 19 bądź nr 7/56, stron 20).

Liczba podejmowanych tematów nie zawsze świadczyła też o zawartości merytorycznej czasopisma. Niejednokrotnie mniejsza ich liczba pozwalała na szczegółowe i precyzyjne ujęcie określonych zagadnień. Tak skomasowana wiedza jest dla fachowca cennym źródłem dostarczanych danych, przydatnych w codziennej pracy. Taki był też cel czasopisma – przekazać informacje w formie skrótowej i w takim ujęciu, żeby czytający to pracownik, konstruk-

tor, wynalazca, twórca mogli dowiedzieć się jak najwięcej w jak najkrótszym czasie. Koncentrowano się ponadto na wybranych tematach, które przede wszystkim dotyczyły wynalazczości i racjonalizatorstwa, w tym patentów polskich i zagranicznych, wzorów użytkowych, projektów racjonalizatorskich.

PORUSZANE TEMATY ⁵¹⁹

Ogół poruszanych zagadnień koncentruje się wokół spraw związanych z racjonalizacją⁵²⁰ oraz wynalazczością⁵²¹. Poruszane są również sprawy dotyczące ochrony patentowej krajowej⁵²² i zagranicznej⁵²³, wzorów użytkowych⁵²⁴ bądź projektów racjonalizatorskich⁵²⁵.

⁵¹⁹ Pełna lista tematów jest w Aneksie nr 14. W pracy natomiast podano ich wybór.

⁵²⁰ Np. B. Pilawski, *Przykład trudności, na które napotyka ruch racjonalizatorski w rolnictwie*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 15-20; B. Bulwicki, *Nowe przepisy prawne o Brygadach Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 3, s. 65-67; Z. Czerwiński, *Ruch Racjonalizatorski w przemyśle artykułów skórzanych*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 4, s. 15-19; B. Pilawski, *Ocena projektów racjonalizatorskich z punktu widzenia korzyści gospodarczych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 16-18.

⁵²¹ Np. J. Hamer, *Produkcja nowych artykułów codziennego użytku w świetle przepisów o wynalazczości pracowniczej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 17-18; J. Sadowski, *Wynalazczość i Racjonalizacja w przemyśle maszynowym*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 2-7; H. Wilczek, *Trudności Biur Konstrukcyjnych w tematycznym kierowaniu Ruchem Wynalazczości Pracowniczej*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 4, s. 100-101; P. Jaworski, *O niektórych problemach ruchu wynalazczości pracowniczej w resorcie Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 6, s. 169-172.

⁵²² Ciekawsze Wynalazki Polskie np. *Patent nr 37712, kl 25 e, 1/04 Sposób otrzymywania sieci rybackich z włókien syntetycznych*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 152; *Patent nr 37546 (Kl. 39 b, 22/02) sposób wytwarzania sztucznej żywicy*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 8, s. 268; *Patent nr 37040 (kl 12 i, 31)*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 30; J. Clausnitzer (NRD), *O uwarunkowaniu społecznym i znaczeniu patentów*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 7; A. Tytż, *System udzielania patentów*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 7, s. 205-209; *Ostatnie osiągnięcia hutnictwa aluminium w świetle patentów zagranicznych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 19-22; S. Witkowski, *Silnik na Prąd Rzeczny w Patentach Polskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 18-20.

⁵²³ Ciekawsze wynalazki zagraniczne: *Patent NRD nr 6530, op. cit.*, s. 33; *Patent Japoński nr 5872 (54), Sposób prażenia ubogich rud miedzianych*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 1, s. 25-26; *Patent USA nr 2715572, Sole kwasu kamforowego jako inhibitory paliw rozpuszczalnych w wodzie*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 6, s. 206; *Patent Szwajcarski nr 306702, Kl. 79 h, Urządzenie do faldowania blachy*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 3, s. 94.

⁵²⁴ Ciekawsze Polskie Wzory Użytkowe: *Wzór użytkowy nr Ru 10484, Kl. 9 b, Na Szczotkę rotacyjną do czyszczenia z osadu cylindrów silników samolotowych i samochodowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 3, s. 97; *Wzór użytkowy nr Ru 10272, Kl. 71 a, Na Podeszwę do obuwia*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 4, s. 121; *Wzór użytkowy nr Ru 10341, Kl. 21 g, Na Kondensator pomiarowy do badania cieczy elektroizolacyjnych*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 6, s. 196; *Wzór użytkowy nr Ru 10126, Kl. 61 a, Na Ochronny ubiór roboczy*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 9, s. 308.

⁵²⁵ Przegląd zagranicznych projektów racjonalizatorskich: *Przyrząd do cięcia kabli*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 163; *Elektromagnetyczny zawór do przełączania linii pneumatycznych*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 7, s. 239; *Przyrząd do nacinania gwintów i toczenia w obu kierunkach*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 8, s. 275; *Nowy sposób obróbki naczyń szklanych*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 10, s. 346; *Nożyce elektryczne*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 10, s. 411; *Jednoszynowa kolej napowietrzna*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 2, s. 63.

Omawia się także wydawnictwa racjonalizatorskie⁵²⁶. Podejmowane są też zagadnienia dotyczące usprawnień⁵²⁷ oraz daje się wskazówki do osiągnięcia postępu technicznego przy zachowaniu oszczędności wydajności oraz jakości bądź zwiększeniu wydajności pracy⁵²⁸. (Poruszana tematyka wpisywała się w aktualne dla okresu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (PRL) problemy. Omawiano zatem sprawy związane z racjonalizacją w przedsiębiorstwach, które były jednostkami organizacyjnymi sektora gospodarki narodowej, w której pracownicy jednostek gospodarki uspołecznionej realizowali projekty racjonalizatorskie. Zajmowano się organizacją spraw racjonalizatorskich z uwzględnieniem m.in. procedury zgłaszania projektów racjonalizatorskich celem ich ochrony. W przepisach prawnych podnoszono kwestie dotyczące racjonalizacji, czyli zmian usprawniających, jak również wynalazczości pracowniczey, adekwatnej do sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. Przeświadczenie o kluczowej i niebagatelnej roli pracowników, działających twórczo i technicznie było wówczas powszechne).

Przedstawia się także dzieje nauk przyrodniczych i techniki⁵²⁹. Ukazuje przegląd nowości technicznych w kraju i za granicą. Oprócz tego wskazuje się współpracę zagraniczną z działami, zajmującymi się racjonalizacją i wynalazczością⁵³⁰. Omawia się targi i wysta-

⁵²⁶ Np. Wydana przez Wydawnictwo Przemysłu Lekkiego i Spożywczego książka: K. Dobrowolski, W. Rodowicz, *O czym racjonalizator wiedzieć powinien*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 2, s. 67; P. Piotrowski, W. Czetwertyński, *Geometria wykreślana dla robotników*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 4, s. 142; *Magazyn racjonalizatora lotnictwa, Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego i Instytut Lotnictwa*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 5, s. 179; J. Witkowski, *Szkicowanie techniczne*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 9, s. 296.

⁵²⁷ Np. *Usprawnienia Racjonalizatorskie ułatwiły pracę przedsiębiorstwa robót czerpalnych i podwodnych w Gdańsku*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 10, s. 330; M. Muszka, *O usprawnieniach pozornie drobnych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 10; W. J. Janoc, *Udoskonalenie techniczne i wniosek racjonalizatorski*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 9-14; F. Grąbczewski, *Tematyka usprawnień w geodezji*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 7, s. 220-222.

⁵²⁸ *Dlaczego robotnik racjonalizator ma myśleć o tym, jak zwiększyć wydajność pracy?*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 33; Cz. Stański, *Nowe przepisy o premiowaniu i wynagradzaniu za pomoc techniczną przy opracowywaniu pracowniczych projektów racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 3, s. 68-70; B. Piławski, *Ocena projektów...*, *op. cit.*, s. 16-18.

⁵²⁹ Np. *Okres przed naszą erą 330, Arystydes opracowuje wyczerpująco pierwsze elementy przekrojów stożkowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 32; *580 Kotwica okrętowa była początkowo jednoramienna*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 31; *580 Tales z Miletu odkrywa kilka podstawowych praw geometrii, a mianowicie równym bokom trójkąta odpowiadają przeciwległe równe kąty, trójkąty są określone jednym bokiem i dwoma katami, średnica dzieli powierzchnię koła na połowę*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 31; *800 Homer znał złotnictwo i brązownictwo, bite złoto, które było znane w i w Starym Egipcie*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 32.

⁵³⁰ I. B. Balcer, W. T. Panasienko (ZSRR), *Racjonalizacja tarczowej krajalnicy buraczanej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 824; *Rozwój prawa o nowatorstwie i wynalazczości w Węgierskiej Republice Ludowej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 8-11; E. Moeckel, *O kwalifikowaniu w NRD projektów wynalazczych do wymiany doświadczeń*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 14-17.

wy⁵³¹. Zamieszcza fragmenty wszystkich wystąpień odnoszących się do zagadnień postępu technicznego⁵³², racjonalizacji⁵³³, klubów techniki i racjonalizacji⁵³⁴, wynalazczości pracowniczej⁵³⁵, zmiany ustaw prawnych⁵³⁶ z tego zakresu, wszelkich ulepszeń bądź usprawnień⁵³⁷ oraz wszelkich dalekosiężnych planów rozwoju w tym obszarze⁵³⁸. Umieszcza się kroniki, jak również fotorelacje ze współpracy z zagranicznymi racjonalizatorami⁵³⁹ oraz ukazuje inżynier-

⁵³¹ Np. *Z otwarcia krajowej wystawy wynalazczości i postępu technicznego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 8-9, s. 1-13; Z. Muszyński, *Niektóre osiągnięcia nowej techniki w świetle ostatnich Targów Lipskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 3-13; *Istota i znaczenie postępu technicznego*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 11, s. 32-33.

⁵³² Np. *Ruch Nowatorski na Węgrzech*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 13-14; J. Paygert, *O zmianę zasad wynagradzania personelu technicznego i kierowniczego za projekty racjonalizatorskie*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 5-5; N. Niekrasow, *O wyższej technice produkcji socjalistycznej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 5-8; G. Paszkiewicz, *Potrzeba utworzenia Centralnego Warsztatu Wykonywania Prototypów Projektów Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 7-8; N. Kronik, *Wynalazczość pracownicza a planowanie postępu technicznego*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 8-9.

⁵³³ Np. J. Adamowska, *Poważny wkład Racjonalizatorów Portowych w odbudowę naszych Portów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 12-15; J. Sadowski, *op. cit.*, s. 2-7; L. Kumor, *O aktualnych zadaniach Ruchu Racjonalizatorskiego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 2-3; S. Osiński, *Zagadnienie planowego wprowadzania w życie projektów racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 11-115; N. Kronik, *Nie marnować projektów Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 15-17.

⁵³⁴ Np. M. Russocki, *Ruch Racjonalizatorski w naszym przemyśle chemicznym*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 4-15; J. Nazarewski, *Kilka propozycji usprawnienia organizacji Ruchu Racjonalizatorskiego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 3-13; T. Majchrowicz, *Współpraca Kół Zakładowych Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Włókienniczego z Klubami Techniki i Racjonalizacji na polu wynalazczości*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 8-10; T. Jaworski, *Ruch Racjonalizatorski w Resorcie Transportu Drogowego i Lotniczego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 16-17; S. Szałowski, *Ruch Racjonalizatorski w Narodowym Banku Polskim*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 11-15.

⁵³⁵ Np. J. Hamer, *op. cit.*, s. 17-18; J. Nazarewski, *Wzmóc wynalazczość Pracowniczą*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 4-5; T. Majchrowicz, *O konieczności i kierunkach zmian w organizacji aparatu kierującego Ruchem Wynalazczości Pracowniczej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 8-11; K. Szulc, *Rozwój wynalazczości pracowniczej w Resorcie Górnictwa*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 11-16; Sz. Orłowski, *Głos w sprawie wynalazczości*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 3-5; W. Kralkowski, *Wynalazczość pracownicza – myśli i uwagi*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 3, s. 5-8.

⁵³⁶ Np. T. Majchrowicz, *Stosowanie przepisów Prawa Wynalazczego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 5-7; W. Skrobecki, *O właściwą interpretację przepisów. Decyzje o przyjęciu pracowniczych projektów wynalazczych do wykorzystania a zatwierdzenie uchwał komisji wynalazczości*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 1-3; *Wenecka Ustawa o Wynalazkach z 1474*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 27-28.

⁵³⁷ Np. M. Muszka, *op. cit.*, s. 10-13; W.J. Jonas, *Udoskonalenie techniczne i wnioski racjonalizatorskie*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 9-14; F. Grąbczewski, *Usprawnienia w kartografii*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 11, s. 364-366.

⁵³⁸ Np. K. Szerlag, *Na marginesie praktycznego stosowania przepisów o pomocy technicznej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 16-17; L. Kubicki, *Planowanie realizacji projektów*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 9-10; J. Karasiew, *Stosowanie projektów wynalazczych przyczynia się do wzrostu i doskonalenia produkcji*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 3, s. 14-16; *Wpływ poziomu technicznego na podniesienie poziomu kulturalno-technicznego robotników*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 7-9.

⁵³⁹ Np. *Osiągnięcia Węgierskiego Przemysłu*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 7; *Modelarz, Stolarz, Wysyłka Turbiny, Montaż Kranów w NRD*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 6; *Jak pracują Racjonalizatorzy w Ludowej Republice Bułgarii*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 10.

rów w codziennej zawodowej pracy w uspołecznionych przedsiębiorstwach⁵⁴⁰. Najciekawszym działem wydaje się być Trybuna czytelników⁵⁴¹, czyli miejsce dla prezentacji ich poglądów. Zamieszczane są tutaj przesłane przez aktywistów ruchu wynalazczości i racjonalizacji artykuły dyskusyjne⁵⁴². Cenna jest informacja od redakcji, że nie może ona podzielać stanowiska autora co do niektórych twierdzeń, ale zamieszcza je w przekonaniu, że dyskusja nad nimi przyczyni się do wielostronnego oświetlenia poruszanych zagadnień. Otwiera tym samym drogę do „kontrolowanej dyskusji” dla czytelników „Przeglądu Wynalazczości”⁵⁴³.

Wyróżnione tematy uwidaczniają, co jest istotne i kluczowe dla redakcji „Przeglądu Wynalazczości”.

ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE WYNALAZCZOŚCI – omawia się tu wynalazczość związaną z ruchem wynalazczości pracowniczej w różnych działach przemysłu⁵⁴⁴, omawia potrzebę szkolenia kadr służby wynalazczości⁵⁴⁵, analizuje niektóre niedomagania

⁵⁴⁰ Np. *Jak pracują Nasi Racjonalizatorzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 12, s. 16-17; *Racjonalizatorzy przed Obiektywem*, Fot. CFAF, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 20; *Racjonalizatorzy przed Obiektywem*, Fot. CAF, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 7.

⁵⁴¹ Np. *Wyniki ankiety – Konkursu dla czytelników „Wiadomości Urzędu Patentowego”*, Trybuna Czytelników, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 28-29; *Wystawa Racjonalizatorska we Wrocławiu oraz Poznaniu*, Trybuna Czytelników, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 28-29; *Wojewódzka Narada Racjonalizatorów w Krakowie*, *Odpowiedź Up PRL na artykuł OB. J. Dobrzyckiego w „Problemach”*, Trybuna Czytelników, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 29.

⁵⁴² Np. K. Szerłaż, *Nowe formy sprawozdawczości w zakresie wynalazczości pracowniczej*. Artykuł dyskusyjny, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 2-5; B. Pilawski, *Ograniczenie bodźców materialnego zainteresowania wobec racjonalizatorów spośród kadry inżynierijno-technicznej*, *Głos w dyskusji*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 8-11; N. Kornik, *O jeszcze szersze zabezpieczenie interesów wynalazców i racjonalizatorów*, *Artykuł dyskusyjny*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 8-10; J. Nowak, *Nieco uwag o proponowanym usprawnieniu Ruchu Racjonalizatorskiego w Zakładach Pracy*, *Artykuł Dyskusyjny*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 10-12; J. Romanowski, *Wynalazczość w biurze konstrukcyjnym*, *Głos w dyskusji*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 16-17.

⁵⁴³ Patrz. np. M. Russocki, *op. cit.*, s. 4-10; G. Becker, *Obliczanie oszczędności projektów racjonalizatorskich dotyczących metali kolorowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 25.

⁵⁴⁴ Np. A. Towpik, *Rozwój odlewnictwa żeliwa w świetle wynalazczości pracowniczej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 21-23; J. Nowak, *Wynalazczość pracownicza w przemyśle dziewiarskim*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 14-16; J. Adamowska, *Osiągnięcia racjonalizatorów w przemyśle naftowym*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 140-146.

⁵⁴⁵ Np. G. Paszkiewicz, *O potrzebie szkolenia kadr służby wynalazczości*, *Współpraca pracowników nauki i produkcji*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 4, s. 6-7; G. Paszkiewicz, *Potrzeba utworzenia...*, *op. cit.*, s. 7-8; I. Knapp, *Jaki rezultat mają komórki wynalazczości z opracowanych planów nakładów na wynalazczość pracowniczą*, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 3, s. 85-87.

w ruchu wynalazczym⁵⁴⁶, Objasnia wpływ służby wynalazczości na obniżkę kosztów własnych⁵⁴⁷, Omawia rozwój polskiego prawa wynalazczego⁵⁴⁸.

ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE RACJONALIZACJI – dokonuje się tu oceny projektów racjonalizatorskich z punktu widzenia korzyści gospodarczych. Omawia racjonalizatorstwo wśród inżynierów i techników⁵⁴⁹.

ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE TEMATYKI USPRAWNIENÍ – zamieszcza się tu wytyczne dotyczące opracowania tematyki usprawnień, w tym tytuł tematu, opis stanu obecnego, określenie, co należy usprawnić?, określenie warunków i środków, które należy uwzględnić projektując usprawnienie, przedłożenie wymaganej formy i treści projektu usprawnienia, określenie z kim i w jakim miejscu przeprowadzić konsultacje i rozmowy odnośnie usprawnienia oraz wskazanie bibliografii, która może posłużyć racjonalizatorowi w pracy. Omawia przepisy dotyczące praktycznego stosowania pomocy technicznej⁵⁵⁰.

WSPÓLPRACA ZAGRANICZNA – przedstawia się tu ruch nowatorski w różnych państwach, głównie bloku socjalistycznego, przede wszystkim w ZSRR⁵⁵¹, w NRD⁵⁵², w Bułgarii⁵⁵³, na Węgrzech⁵⁵⁴ oraz w Czechosłowacji⁵⁵⁵.

⁵⁴⁶ Np. A. Furmanik, *Przyczyny gromadzenia się zaległych projektów racjonalizatorskich oraz metody zapobiegające powstawaniu tych zaległości*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 4-8; T. Kotik, *Niektóre niedomaganie w ruchu wynalazczym*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 8-9.

⁵⁴⁷ Np. J. Przybysz, *A przecież służba wynalazczości wpływa na obniżkę kosztów własnych*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 13-15.

⁵⁴⁸ Np. W. Skrobecki, *O właściwą interpretację przepisów*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 1-3; B. Bulwicki, A. Furmanik, *Biura projektów a wynalazczość pracownicza*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 129-133.

⁵⁴⁹ Jako przykładowe artykuły można wskazać: B. Pilawski, *Ocena projektów...*, *op. cit.*, s. 16-18; L. Korgul, *Ruch racjonalizatorski w polskiej marynarce handlowej*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 11-14; B. Pilawski, *Przykład trudności...*, *op. cit.*, s. 15-20.

⁵⁵⁰ Jako przykładowe artykuły można wskazać: J. Niechwiadowicz, *Wytyczne opracowania tematyki usprawnień*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 20-21.

⁵⁵¹ Np. *Współpraca pracowników nauki i produkcji*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9/10, s. 9-11; W. Skrobecki, *O aktualnych zagadnieniach radzieckiego prawa wynalazczego*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 136-140; *40 lat wynalazczości w ZSRR*, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 2, s. 43-46.

⁵⁵² Np. G. Becker, *Rozwój i znaczenie ruchu racjonalizatorskiego w Niemieckiej Republice Demokratycznej*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 2-6; *Konta inżynierskie w NRD*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 10-14; E. Moeckel, *op. cit.*, s. 14-17.

⁵⁵³ Np. *Wynalazczość i racjonalizacja w Ludowej Republice Bułgarii*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 1-4.

⁵⁵⁴ Np. *Wyniki ruchu wynalazczego i nowatorskiego na Węgrzech w roku 1957, Współpraca pracowników nauki i produkcji*, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 12, s. 406-407.

⁵⁵⁵ Np. *Ogólnopństwowy plan zadań tematycznych w Czechosłowacji, Współpraca pracowników nauki i produkcji*, „Przegląd Wynalazczości” 1959, nr 1, s. 18-20.

TARGI/WYSTAWY – Przedstawia się tu różnego rodzaju targi i wystawy poświęcone wynalazczości i racjonalizacji⁵⁵⁶.

FRAGMENTY PRZEMÓWIEN⁵⁵⁷ – Zamieszcza się tu ważne przemówienia osób z kręgu władz państwowych, dotyczące rozwoju techniki. Miały głównie charakter propagandowy.

FOTORELACJA – zamieszcza się podpisane zdjęcia, dokumentujące różne wydarzenia⁵⁵⁸, np. krajową naradę aktywu racjonalizatorskiego przemysłu maszynowego w Poznaniu⁵⁵⁹; Ruchu Racjonalizatorskiego wśród inwalidów⁵⁶⁰; konkretnych racjonalizatorów⁵⁶¹; młodzieży rumuńskiej, która zapoznaje się z praktyczną stroną zwozu mechanika w szkoleniu przywarsztatowym⁵⁶². Przedstawia się sylwetki zasłużonych twórców nowej techniki⁵⁶³. Ponadto zamieszczane są fotorelacje z krajów bloku socjalistycznego, np. osiągnięć węgierskie-

⁵⁵⁶ Np. *Targi Lipskie*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 3-13; *XXVII Międzynarodowe Targi Poznańskie, które odbyły się 8-22 czerwca 1958 r.*, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 9, s. 283-285; *Wystawa Racjonalizatorska w Wojewódzkim Domu Kultury w Krakowie*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 6, s. 203-204.

⁵⁵⁷ Np. *Referat Przewodniczącego PKPG Ministra Eugeniusza Szyra, Szerzej upowszechnić osiągnięcia wynalazczości*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 8-9, s. 3-8; *Przemówienie Wiceprezesa Rady Ministrów Stanisława Łapota z otwarcia Krajowej Wystawy Wynalazczości i Postępu Technicznego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 8-9, s. 8-9; Z. Muszyński, *Problem warsztatów realizacji prototypów projektów wynalazczych, Dyskusja nad planowanymi przedsięwzięciami zgodnie z uchwałą KC PZPR z miesiąca listopada 1955 r.*; *Przemówienie Dyrektora Departamentu Techniki Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego inż. Zbigniewa Muszyńskiego, wygłoszone w dniu 24 października 1954 r. na uroczystości zamknięcia Krajowej Wystawy Wynalazczości i Postępu Technicznego we Wrocławiu, Wkładka do numeru „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 8-9, s. 1-8.*; *V Krajowa Narada Aktywu Wynalazczości, Referat Dyrektora Departamentu Techniki PKPG mgr inż. Z. Muszyńskiego*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 5, s. 2-6.

⁵⁵⁸ *Nowości techniczne w Związku Radzieckim*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 30-31.

⁵⁵⁹ Np. *Z Krajowej Narady Aktywu Racjonalizatorskiego Przemysłu Maszynowego w Poznaniu*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 3.

⁵⁶⁰ Np. *Ruch Racjonalizatorski Wśród Inwalidów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 30.

⁵⁶¹ *Jak pracują nasi racjonalizatorzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 4, s. 10-11; *Jak pracują nasi racjonalizatorzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 14-15; *Jak pracują nasi racjonalizatorzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 7-8, s. 30-31; *Jak pracują nasi racjonalizatorzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 11, s. 28-29; *Racjonalizatorzy przed obiektywem...*, *op.cit.*, 1954, nr 4, s. 20; *Racjonalizatorzy przed obiektywem...*, *op. cit.*, 1954, nr 7, s. 5; *Pomysły racjonalizatorskie, Racjonalizatorzy oraz odznaczony Złotym Krzyżem*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 6.

⁵⁶² Np. *Młodzież rumuńska zapoznaje się z praktyczną stroną zawodu mechanika w szkoleniu przywarsztatowym*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 8.

⁵⁶³ Np. *Na okładce grupa racjonalizatorów, którzy zostali w 1955 r. wyróżnieni złotą odznaką i dyplomem „Zasłużonego Racjonalizatora Produkcji”*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 12, s. 1; *Zasłużeni Twórcy Nowej Techniki*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 7; *Węgierski kombinat metalurgiczny w Diosgyori, Dźwig w węgierskiej konstrukcji*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 9; *Węgierski przemysł precyzyjny*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 10-11; *Ruch racjonalizatorski w Węgierskim Przemysle Chemicznym*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 13.

go przemysłu⁵⁶⁴; pracy wybitnych racjonalizatorów z NRD⁵⁶⁵ i z Ludowej Republiki Bułgarii⁵⁶⁶.

ODPOWIEDZI OD REDAKCJI⁵⁶⁷ – udzielane są tu odpowiedzi na konkretne zapytania czytelników oraz wyjaśnienia trudnych problemów technicznych, jak również wszelkie porady. Warta odnotowania jest aktywna współpraca czytelników z czasopismem, dla którego były przekazywane opracowania, notatki, artykuły oraz wszelkiego rodzaju informacje dotyczące wynalazczości pracowniczej, jak również racjonalizacji, metod jej propagowania, tematyki wynalazczej, komisji wynalazczości, klubów techniki i racjonalizacji, wynagrodzeń i premii, brygad robotniczo-inżynierskich i pomocy technicznej, współpracy naukowców etc.

CO PISZĄ INNI?⁵⁶⁸ – przedstawia się tu problemy i tematy, poruszane przez osoby i instytucje spoza redakcji czasopisma.

CIEKAWY WYNAŁAZKI POLSKIE⁵⁶⁹ – przedstawia się tu wynalazki i patenty na nie z podaniem numerów tych patentów.

CIEKAWY WYNAŁAZKI ZAGRANICZNE⁵⁷⁰ – omawia się tu patenty na wynalazki zagraniczne.

⁵⁶⁴ Np. *Osiągnięcia Węgierskiego Przemysłu*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 12-15.

⁵⁶⁵ Np. *U naszych sąsiadów, O kwalifikowaniu w NRD projektów wynalazczych do wymiany doświadczeń*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 14-17; *Wybitni Racjonalizatorzy w NRD*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 21; *Modelarz...*, *op. cit.*, s. 6.

⁵⁶⁶ Np. *Jak pracują Racjonalizatorzy w Ludowej*, *op. cit.*, s. 10.

⁵⁶⁷ Np. *Dlaczego robotnik racjonalizator ma myśleć o tym jak zwiększyć wydajność pracy? Kolektywnie pokonywać trudności*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 31; *Powiększać wykorzystanie maszyn*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 31.

⁵⁶⁸ Np. *Głos w sprawie Komisji Wynalazczości*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 32; *Kolektywnie pokonywać trudności*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 31; *Racjonalizatorzy biorą żywy udział przy gotowaniu i zawieraniu zakładowych umów zbiorowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 27-28; *Działalność komórki wynalazczości ZBM w Gdańsku*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 31.

⁵⁶⁹ Np. *Ciekawsze wynalazki polskie: Patent nr 37124 patent na obrabiarkę do kamieni*, Zjednoczenie Robót Kamieniarskich Budownictwa Miejskiego, twórcy: Roman Sobieszak, Eugeniusz Prachuk, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 21-22; *Patent nr 35253, patent na sposób wytwarzania gazu opałowego przez podziemne zgazowywanie węgla oraz urządzenie do przeprowadzania tego sposobu*, Główny Instytut Górniczo-Geologiczny, twórca: prof. Wojciech Świętosławski, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 25; *Patent nr 35909, patent na sposób pomiaru prędkości przepływów cieczy przezroczystych za pomocą pulsującego barwnika i światła błyskawicznego*, Instytut Aerodynamiczny Politechniki Warszawskiej, twórca: Zbigniew Smólski, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 17-18.

⁵⁷⁰ Np. *Ciekawsze wynalazki zagraniczne: Patent ZSRR nr 72821, Kl. 42 i, 12/02, Sposób określania współczynnika rozszerzalności cieplnej materiałów*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 7-8, s. 39; *Patent NRD nr 6530, Kl. 81 e, Przystawka do przetaczania dużych beczek*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 33; *Patent szwajcarski nr 293156, Kl. 58, Przystawka do określania wymiarów przedmiotów elastycznych lub łatwo ulegających odkształceniom*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 2, s. 57.

CIEKAWSZE POLSKIE WZORY UŻYTKOWE⁵⁷¹ – podaje się tu i omawia wzory użytkowe. Wskazuje się numery i przedmioty tych wzorów.

CZECOSŁOWACKIE USPRAWNIENIA Z ZAKRESU TECHNIKI – podaje się tutaj m.in. następujące usprawnienia: nowy sposób zamocowywania tarcz szlifierskich, ogumienie do drzwi trolejbusa, przyrząd do wytwarzania wodoru do odtleniania przy analizach polarograficznych, uchwyt z otworem mimośrodkowym, uproszczony sposób nacierania poduszczek pieczętkowym tuszem, stalowe łopatki rozrządcze dmuchawy powietrznej, sposób alkalicznego czernienia przedmiotów żelaznych⁵⁷².

RADZIECKIE NOWOŚCI TECHNICZNE I CIEKAWSZE WYNAŁAZKI RADZIECKIE

Wymienia się tu następujące nowości: rozwój budowy lokomotyw spalinowych w ZSRR; zmechanizowane spawanie elektryczne; rurociągi naftowe wykonane z oklein; prace betonowe przy niskiej temperaturze zewnętrznej bez podgrzewania materiałów i betonu; zastąpienie skrobi (krochmalu) w przemyśle włókienniczym jakąś namiastką celem oszczędzania tego ważnego produktu spożywczego; przyspieszony sposób polerowania szkła ora używany lignofol zamiast brązu; szkło polerowane oraz zastosowanie włókien izolacyjnych z bazaltu⁵⁷³.

W czasopiśmie dokonuje się też przeglądu najważniejszych wynalazków z krajów bloku socjalistycznego:

⁵⁷¹ Np. Ciekawsze polskie wzory użytkowe: *Wzór użytkowy nr Ru 10323, Kl. 34 i, wzór na mebel lub element meblowy*, Związek Branżowy Spółdzielni Drzewnych i Wytwórczości Różnej w Poznaniu, twórca: Zygmunt Krawczyk, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 160; *Wzór użytkowy nr Ru 10362 na przyrząd do mierzenia podziałki kół łańcuchowych*, Centralne Warsztaty Sprzętu Budownictwa Miejskiego w Warszawie, twórca: Tadeusz Blauth, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 7, s. 274; *Wzór użytkowy nr Ru 10170, Kl. 61 a, na przyrząd zabezpieczający przed upadkiem z drabiny, przydatny do drabin drewnianych, metalowych i liniowych*, twórca Henryk Banert, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 30.

⁵⁷² Np. J. Vokac, *Sposób zamocowywania tarcz szlifierskich, Kl. 67c, nr 448*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 26; A. Bezrouk, *Sposób alkalicznego czernienia przedmiotów żelaznych, kl. 48d, nr 468*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 28; O. Zdenek, *Uchwyt z otworem mimośrodkowym, kl 49a, nr 325*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 27.

⁵⁷³ *Urządzenie do wykonywania form do odlewania długich przedmiotów, pat. ZSRR nr 75554, kl. 31b*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 26; *Sposób uszlachetniania drewna, pat. ZSRR nr 74317, kl. 38h*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 27; *Sposób spiekania wyrobów metaloceramicznych, pat. ZSRR nr 73625, kl. 40b*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 28; *Piła łańcuchowa, pat. ZSRR nr 69100, kl. 38a*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 29; *Prasa filtracyjna, pat. ZSRR nr 73679, kl. 12d*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 30; *Przyrząd do pobierania próbek cieczy z otworów wiertniczych, pat. ZSRR nr 75994, kl. 5a*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 31.

- PRZEGLĄD RADZIECKICH PROJEKTÓW RACJONALIZATORSKICH⁵⁷⁴,
- CIEKAWSZE WYNAŁAZKI W NRD⁵⁷⁵,
- CIEKAWSZE USPRAWNIENIA W NRD⁵⁷⁶,
- SKRÓTY OPISÓW WYNAŁAZKÓW POLSKICH⁵⁷⁷,
- CIEKAWSZE WYNAŁAZKI WĘGIERSKIE ORAZ USPRAWNIENIA PRACOWNICZE⁵⁷⁸,
- PRZEGLĄD ZAGRANICZNYCH PROJEKTÓW RACJONALIZATORSKICH⁵⁷⁹.

⁵⁷⁴ Np. *Racjonalny sposób obróbki metali na tokarce*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 32-33; *Sposób wyrobu tabliczek i etykiet do obrabiarek*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 33; *Zwiększenie wydajności maszyny do krepowania*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 34-35; *Zabezpieczenie ochronne przy obrabiarkach do metali*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 36; *Urządzenie do cięcia blachy stalowej*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 37; *Nóż do szybkościowego wycinania rowków*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 40; *Ulepszone urządzenie tynkarskie*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 41; *Mechanizacja oczyszczania kotłów z sadzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 43-44; *Fotografia na tkaninie*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 48.

⁵⁷⁵ Np. *Urządzenie do usuwania izolacji z końców przewodów*, pat. NRD nr 6500, kl. 21c, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 24; *Sposób wytwarzania nienasyconych kwasów tłuszczowych*, pat. NRD nr 7410, kl. 23d, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 24; *Sposób filtrowania siarki*, pat. NRD nr 6314, kl. 121, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 25; *Sposób obróbki ciepłej przedmiotów z metali lekkich*, pat. NRD nr 4833, kl. 40d, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 26; *Sposób topnienia emalii, glazury lub szkła*, pat. NRD nr 6449, kl. 80c, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 27.

⁵⁷⁶ Ciekawsze Usprawnienia w NRD: nr 113, *Zawór zwrotny do przewodów gazowych*; nr 70, *Urządzenie do oczyszczania i odwadniania oleju maszynowego*; nr 4, *Sposób podwyższania temperatury roztopionej stali*; nr 71, *Urządzenie do cięcia papieru*; nr 303, *Piec martenowski opalany olejem*; nr 150, *Sposób powlekania elektrolitycznego przedmiotów metalowych*; nr 162, *Okulary ochronne*; nr 94, *Piec do topienia wiórów metalowych*; nr 7, *Stojak do zawieszania lampy*; nr 408, *Sposób polepszania właściwości roztopionego żeliwa szarego*; nr 153, *Przyrząd do szybkiego pomiaru gwintów wewnętrznych*; nr 414, *Taczka do transportu długich, ciężkich przedmiotów*; nr 20, *Uchwyt do podnoszenia i obracania skrzynek formierskich*; nr 413, *Wózek do transportu maszyn*; nr 134, *Urządzenie do mycia beczek*; nr 1242, *Uchwyt do tygła odlewniczego*; nr 127, *Urządzenie do wyladowywania z wagonów materiałów sypkich*. *Urządzenie do oczyszczania i odwadniania oleju maszynowego*; nr 162, *Okulary ochronne*; nr 7, *Stojak do zawieszania lampy*; nr 7, *Wózek do transportu maszyn*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 28-32.

⁵⁷⁷ Np. Z. Piasek, A. Ostaszyński, *Sposób oczyszczania technicznego kwasu fluorowodorowego*, nr 39 945, kl. 12 i 10, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 9, s. 297; T. Kluz, *Rura o dużej wytrzymałości*, nr 38 512, kl. 7b, 21, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 10, s. 333; J. Nowicki, B. Ciechomska, J. Sobola, *Sposób wytwarzania środka grzybobójczego i impregnującego do drewna, płyt pilśniowych, tkanin i murów*, nr 39 843, kl. 38h,3, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 11, s. 369; J. Wehr, J. Sałkowski, *Głowica ultradźwiękowa*, nr 40 004, kl. 42k, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 12, s. 409.

⁵⁷⁸ np. K. Baktai, *Uniwersalne urządzenie do wycinania uszczelki pierścieniowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 27; J. Gyurki, *Listwa pomiarowa do ustawiania osi wagoników wyrotowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 28; Firma Dorogi, *Urządzenie do urabiania węgla i innych mineralów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 26; J. Sitkei, *Sposób mierzenia temperatury wewnętrznej obrotowych bębnow do kalcynowania*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 29 – 30.

⁵⁷⁹ Np. *Ulepszony podgrzewacz wody*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 7-8, s. 254; *Filtry tkaninowe do pyłów przemysłowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 7-8, s. 255; *Gumowy kompensator rurowy*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 7-8, s. 256; *Urządzenie do wyginania i cięcia rur szklanych*, „Przegląd Wynalazczości”

TRYBUNA CZYTELNIKÓW⁵⁸⁰ – omawia się tu wyniki konkursu dla czytelników „Wiadomości Urzędu Patentowego”, np. odpowiedzi na pytania: Co Wam się nie podoba w WUP? Jakie innowacje należałoby wprowadzić w WUP?

PRZEGLĄD POLSKICH CZASOPISM TECHNICZNYCH I ZAWODOWYCH⁵⁸¹ – omawia skrótowo ważniejsze informacje zawarte w czasopismach, główne tezy, postulaty, sformułowania z niektórych artykułów w czasopismach takich jak: „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego”, „Przegląd Techniczny”, „Przegląd Geodezyjny”, „Brygady Racjonalizatorskie”, „Drobna Wytwórczość”.

DZIEJE NAUK PRZYRODNICZYCH I TECHNIK⁵⁸² – to cykl wiadomości o dziejach nauk przyrodniczych i poziomie techniki w starożytności, począwszy od 3.500 r. p.n.e. Informuje odbiorców o wielowiekowej działalności człowieka, zmierzającej do przetwarzania świata materialnego w walce z przyrodą; wytwarzaniu narzędzi pracy i budowaniu cywilizacji. Niejednokrotnie okazywało się, że odkrycia i wynalazki, których powstanie przypisywano nowszym czasom, były już znane w starożytności.

1957, nr 9, s. 289; *Trwała wymurówka pieców*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 9, s. 290; *Ulepszony sposób pobierania próbek gazów spalinowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 9, s. 291; *Urządzenie do czyszczenia rurek skraplaczy turbin parowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 11, s. 359; *Instalacja elektryczna do ręcznych lamp przenośnych*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 11, s. 361.

⁵⁸⁰ Np. *Trybuna Czytelników, Wyniki ankiety – konkurs dla czytelników „Wiadomości Urzędu Patentowego”*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, 1954, s. 28-29; *Biuro wzorcowe i poradnia dla Racjonalizatorów w zakresie Metod i środków technicznych pracy Biurowej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 30; *Jak Warszawskie Zakłady Przemysłu Tuszczowego walczą o rozwój Ruchu Racjonalizatorskiego na swoim terenie*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 30-31; *O Przełom w stosunku do inicjatyw wynalazców i nowatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 4, s. 29-30; *W sprawie Komisji Wynalazczości*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 36; *W sprawie wynagrodzeń szacunkowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 7-8, s. 48.

⁵⁸¹ Np. *Przegląd Polskich czasopism*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 30; *Przegląd wydawnictw racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1956 nr 6, s. 205.

⁵⁸² Np. 370, *Diokles z Karystos „drugi Hipokrates”*, *wydaje medyczną książkę zielarską oraz na podstawie wykonywanych sekcji na zwierzętach poszerza Embriologię*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 31; 460 *Enopides z Chios, matematyk, ustanawia cykl 59 lat dla wyrównania lat słonecznych z biegiem księżyca*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 32; 692 *Glaukos z Chios wynalazł lutowanie brązu oraz żelaza, zastępujące nitowanie części kutyh*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 31.

DROGOWSKAZY (POSTĘP TECHNICZNY, OSZCZĘDNOŚĆ, WYDAJNOŚĆ, JAKOŚĆ)⁵⁸³ – zamieszcza się tu krótkie omówienia zgłaszania projektów racjonalizatorskich przez robotników oraz korzyści płynące z tego faktu. Analizuje wykorzystanie maszyn w celu powiększenia produkcji oraz poszukuje możliwości usprawnienia, ulepszenia konstrukcji wyrobów. Przedstawia umiejętność kształcenia w zakresie znajomości konstrukcji maszyn i omawia przykłady racjonalizatorów, którzy przyczynili się do usprawnienia bądź przeróbki danej maszyny.

MAŁY PRZEGLĄD – jest to kalejdoskop najważniejszych wydarzeń, np. polski przemysł turbinowy otrzymuje w ramach współpracy gospodarczej z ZSRR dokumentację nowoczesnej radzieckiej turbiny kondensacyjnej dla celów elektryfikacji oraz ciepłownictwa i wprowadzono do produkcji turbinę ciepłowniczą o mocy 25000KW jako jedną z czołowych konstrukcji światowych⁵⁸⁴; szybkie suszenie warszawskich nowo postawionych budynków gorącym gazem⁵⁸⁵; bądź Portalux jako nowy wyłącznik świetlny wbudowany w zamek drzwiowy i połączony z klamką w ten sposób, że za naciśnięciem klamki zapala się światło w odpowiednim pomieszczeniu wewnątrz⁵⁸⁶.

DOKSZTAŁCANIE ZAWODOWE – omawia się i streszcza polecane przez redakcję pozycje książkowe dla racjonalizatorów. Są one podzielone ze względu na dziedziny, takie jak: Budownictwo (9 pozycji)⁵⁸⁷, Ochrona pracy (7 pozycji)⁵⁸⁸, Przemysł chemiczny (9 pozycji)⁵⁸⁹, Komunikacja (17 pozycji)⁵⁹⁰, Ogólne zagadnienia (11 pozycji)⁵⁹¹, Obróbka metali

⁵⁸³ Np. *Kobiety w pierwszych szeregach ruchu wynalazczości pracowniczej*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 4, s. 31; *Szukajmy dróg oszczędzania drewna*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 40; *Nowatorzy i Racjonalizatorzy w pierwszych szeregach walki o postęp techniczny*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 11, s. 40.

⁵⁸⁴ Np. *Mały Przegląd, Turbina Parowa Polskiej Produkcji o mocy 25000 KW, Typu TC 25*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 33.

⁵⁸⁵ Np. *Mały Przegląd, Szybkie Suszenie Nowo wzniesionych Budynków*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 33.

⁵⁸⁶ Np. *Mały Przegląd, Portalux*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 3, s. 25.

⁵⁸⁷ Np. *Budownictwo – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 32.

⁵⁸⁸ Np. *Ochrona Pracy – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 32-33.

⁵⁸⁹ Np. *Przemysł Chemiczny – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 33.

⁵⁹⁰ Np. *Komunikacja – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 33.

⁵⁹¹ Np. *Ogólne zagadnienia – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 33.

(15 pozycji)⁵⁹², Hutnictwo (8 pozycji)⁵⁹³, Budowa maszyn (9 pozycji)⁵⁹⁴, Przemysł Lekki (21 pozycji)⁵⁹⁵, Rolnictwo (2 pozycje)⁵⁹⁶, Przemysł drzewny (4 pozycje)⁵⁹⁷, Przemysł spożywczy (18 pozycji)⁵⁹⁸, Przemysł węglowy (24 pozycje)⁵⁹⁹, Energetyka (20 pozycji)⁶⁰⁰, Różne (7 pozycji)⁶⁰¹. Analizuje się liczne publikacje z wyżej wymienionych zakresów, np.: „Racjonalizator”⁶⁰²; „Małe elektrownie wiatrowe”⁶⁰³; „Kalendarz-informator racjonalizatora 1957”⁶⁰⁴; „O czym racjonalizator wiedzieć powinien”⁶⁰⁵; „Prawo wynalazcze - Zarys wykładu - Ważniejsze teksty - objaśnienia”⁶⁰⁶; „Poradnik wynalazcy i racjonalizatora”⁶⁰⁷; „Geometria wykreślna dla robotników”⁶⁰⁸; „Zbiór przepisów prawnych, dotyczących ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych w Niemczech i za granicą”⁶⁰⁹; „Magazyn racjonalizatora lot-

⁵⁹² Np. *Obróbka metali – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 33.

⁵⁹³ Np. *Hutnictwo – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 32.

⁵⁹⁴ Np. *Budowa maszyn – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 32-33.

⁵⁹⁵ Np. *Przemysł Lekki – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 33.

⁵⁹⁶ Np. *Rolnictwo – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 33.

⁵⁹⁷ Np. *Przemysł Drzewny – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 33.

⁵⁹⁸ Np. *Przemysł Spożywczy – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 33.

⁵⁹⁹ Np. *Przemysł Węglowy – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 32.

⁶⁰⁰ Np. *Energetyka – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 32-33.

⁶⁰¹ Np. *Różne – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 32; *Zagadnienia ogólne – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 32-33.

⁶⁰² Np. *Dwumiesięcznik Racjonalizator*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 169; J. Nazarewski, *Racjonalizatorstwo w Zakładach im. Dymitrowa*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 7-8, s. 48; *Racjonalizator*, z. 1 i 2, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 11, s. 36-37; *Racjonalizator*, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 3, s. 111.

⁶⁰³ Np. *Nowości wydawnicze*, „Małe elektrownie wiatrowe”, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 11, s. 392.

⁶⁰⁴ Np. *Nowości wydawnicze*, „Kalendarz – informator racjonalizatora 1957”, „Przegląd Wynalazczości” 1957 nr 1, s. 36; *Nowości wydawnicze*, „Kalendarz – informator racjonalizatora 1958”, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 2, s. 76.

⁶⁰⁵ Np. *Nowości wydawnicze*, „O czym racjonalizator wiedzieć powinien”, K. Dobrakowski, W. Rodowicz (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 2, s. 67-68.

⁶⁰⁶ *Nowości wydawnicze*, *Prawo wynalazcze – Zarys wykładu – Ważniejsze teksty - Objaśnienia*, S. Grzybowski (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 3, s. 103-104.

⁶⁰⁷ *Nowości wydawnicze*, *Poradnik wynalazcy i racjonalizatora*, B. Bulwicki, J. Dalewski (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 3, s. 104; *Nowości wydawnicze*, *Poradnik wynalazcy i racjonalizatora*, B. Bulwicki, J. Dalewski (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 1, s. 39-40.

⁶⁰⁸ *Nowości wydawnicze*, *Geometria wykreślna dla robotników*, P. Piotrowski, W. Czetwertyński (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 4, s. 142.

⁶⁰⁹ *Nowości wydawnicze*, *Zbiór przepisów prawnych, dotyczących ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych w Niemczech i za granicą*, H. Erasmus (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 4, s. 142-143.

nictwa⁶¹⁰”; „Przepisy o wynalazkach, wzorach i znakach towarowych”⁶¹¹; „Przepisy o wynalazkach, wzorach i znakach towarowych - Uzupełnienie I”⁶¹²; „Szkicowanie techniczne”⁶¹³; „Magazyn racjonalizatora lotnictwa”⁶¹⁴; „Wynalazczość - Uwagi o wyliczaniu oszczędności i wynagrodzeń”⁶¹⁵; „Brygady racjonalizatorskie rozwiązują najważniejsze zadania produkcji i techniki”⁶¹⁶; „Poradnik normalizatora”⁶¹⁷.

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE – skrótowo omawia się tu ciekawe rozwiązania techniczne, np.: włączanie i wyłączanie oświetlenia miejskiego przy pomocy fal radiowych⁶¹⁸, bądź ogrzewanie na ulicach promieniami cieplnymi dzięki zawieszonym reflektorom⁶¹⁹; tkaniny wykonane z aluminium⁶²⁰ oraz skarpetki ogrzewane elektrycznością⁶²¹; budowa turbin parowych o wielkiej mocy w ZSRR⁶²²; konserwowanie środków żywności przy pomocy promieni elektronowych⁶²³; składany wózek dziecięcy⁶²⁴; papier samokopiujący⁶²⁵ oraz tłuszcz z wodorostów⁶²⁶ i wiele innych ciekawostek⁶²⁷.

⁶¹⁰ *Nowości wydawnicze, Magazyn racjonalizatora lotnictwa, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 5, s. 179-180.*

⁶¹¹ *Nowości wydawnicze, Przepisy o wynalazkach, wzorach i znakach towarowych, Cz. Stański (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 6, s. 216.*

⁶¹² *Ibidem, s. 216.*

⁶¹³ *Nowości wydawnicze, Szkicowanie techniczne, J. Witkowski (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 9, s. 296.*

⁶¹⁴ *Nowości wydawnicze, Magazyn racjonalizatora lotnictwa, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 11, s. 367-378.*

⁶¹⁵ *Nowości wydawnicze, Wynalazczość - Uwagi o wyliczaniu oszczędności i wynagrodzeń, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 11, s. 378.*

⁶¹⁶ *Nowości wydawnicze, Brygady racjonalizatorskie rozwiązują najważniejsze zadania produkcji i techniki, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 10, s. 332.*

⁶¹⁷ *Nowości wydawnicze, Poradnik normalizatora, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 12, s. 407-408.*

⁶¹⁸ Np. *W Telegraficznym skrócie, Włączanie i wyłączenie oświetlenia miejskiego przy pomocy fal radiowych, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 29.*

⁶¹⁹ Np. *W telegraficznym skrócie, Ogrzewanie na ulicach promieniami cieplnymi, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 29.*

⁶²⁰ Np. *W telegraficznym skrócie, Tkaniny wykonane z Aluminium, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 29.*

⁶²¹ Np. *W telegraficznym skrócie, Skarpetki ogrzewane elektrycznością, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 29.*

⁶²² Np. *W telegraficznym skrócie, Turbina Parowa o dużej Mocy, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, 1954, s. 29; Np. W telegraficznym skrócie, Budowa Turbin Parowych o wielkiej mocy w ZSRR, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 29.*

⁶²³ Np. *W telegraficznym skrócie, Konserwowanie środków żywności, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 29.*

⁶²⁴ Np. *W telegraficznym skrócie, Składany wózek dziecięcy, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26.*

⁶²⁵ Np. *W telegraficznym skrócie, Papier samokopiujący, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26.*

⁶²⁶ Np. *W telegraficznym skrócie, Tłuszcz z wodorostów, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26.*

⁶²⁷ Np. *W telegraficznym skrócie, Jajka w postaci kostek, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26; W telegraficznym skrócie, Nowoczesne narty, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26; W telegraficznym skrócie, Nowy gatunek stali spawalnej, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26; W telegraficznym skrócie, Włókna z piór kurzych, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 27; W telegraficznym skrócie, Zasłona powietrza, zamiast*

ŻYCZENIA NASZYCH PRZYJACIÓŁ⁶²⁸ – zamieszcza się tu życzenia z okazji Nowego Roku i innych uroczystości dla pracowników Urzędu Patentowego i dedykowanych polskiemu ruchowi nowatorów.

KRONIKA⁶²⁹ – informuje się tu o różnego typu wydarzeniach, spotkaniach, wystawach etc. Wśród nich można wskazać: spotkanie warszawskich przodowników pracy; wystawę aparatury pomiarowej i urządzeń automatyki przemysłowej; spotkania radiestetów w Polsce; 25-lecie czasopisma „Neuheiten und Erfindungen”; otwarcie Klubu Technika we Wrocławiu i inne.

TRYBUNA ZAPOMNIANYCH WYNAŁAZCÓW⁶³⁰ – rubryka ta zawiera apele i odezwy skierowane m.in. do dyrektorów fabryk o popieranie racjonalizacji i rozwoju techniki. Wskazuje się tu szczególną rolę i pozycję twórców, wynalazców, uczonych, konstruktorów jako osób potrzebujących szczególnej uwagi i wsparcia, w tym finansowego.

PRZEGLĄD ZAGRANICZNYCH PROJEKTÓW RACJONALIZATORSKICH⁶³¹

PRZEGLĄD WYDAWNICTW RACJONALIZATORSKICH⁶³² – wymienia się tu i omawia publikacje:

drzwi wejściowych, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 27; *W telegraficznym skrócie, Dętki samochodowe wypełnione mikropianą gumową*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 27.

⁶²⁸ Np. *Życzenia naszych Przyjaciół*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr , s. 13.

⁶²⁹ Np. *Kronika, Zjazd Aktywu Racjonalizatorskiego Przemysłu Drobnoego i Rzemiosła*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 244; *Pierwsza wystawa wynalazków w NRD*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 8, s. 280; *Z Narady Klubów TiR w Poznaniu*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 9, s. 316; *Osiągnięcia Racjonalizatorskie Pracowników PGR na Wystawie w Naramowicach*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 10, s. 351.

⁶³⁰ Np. *Trybuna zapomnianych wynalazców, Wymowne fakty i daty*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 7-8, s. 45; *Co na to Ministerstwo Przemysłu Drobnoego i Rzemiosła?*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 11, s. 99; *Więcej uwag Twórcom, Wynalazcom, Uczonym, Konstruktorom*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 3, s. 95-96; *Obywatelu Dyrektorze – Racjonalizatorzy czekają*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 4, s. 128; *Luka w przepisach stworzyła nową kategorię zapomnianych wynalazców*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 11, s. 383.

⁶³¹ Np. *Przyrząd do określania*, *op. cit.*, s. 198; *Urządzenie do wiercenia otworów w stropach betonowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 9, s. 310; *Samochód samowładowczy z urządzeniem do ładowania*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 11, s. 378; *Urządzenie rozdzielcze niskiego napięcia całkowicie zamknięte przez obudowanie blachą stalową, stosowane w instalacjach prądu zmiennego na 500 V*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 2, s. 61; *Naprawa obręczy kół parowozowych*, „Przegląd Wynalazczości” nr 10, 1957, s. 326.

⁶³² Np. *Przegląd Wydawnictw Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 3, s. 97; *Przegląd Wydawnictw Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 4, s. 129; *Przegląd Wydawnictw Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 169; *Przegląd Wydawnictw Racjonalizatorskich*, „Przegląd

- „Biuletyn dla racjonalizatorów”,
- „Wynalazczość i racjonalizacja”,
- „Biuletyn racjonalizatora”,
- „Głos racjonalizatora”,
- “Racjonalizacja w budownictwie”.

Warto zaznaczyć, że w każdym numerze były omawiane opatentowane wynalazki polskie, których suma wyniosła 347. Dodatkowo były zamieszczane skróty opisów wynalazków polskich w liczbie 116. Wydawcom zależało także, aby czytelnicy mieli sposobność zapoznania się z wynalazkami zagranicznymi – wymieniono i opisano 536 przyznanych patentów. Na wykresie 8 przedstawiono zagraniczne opisy patentowe (dokładnie prezentuje to tabela nr 16 zamieszczona w Aneksie nr 7).

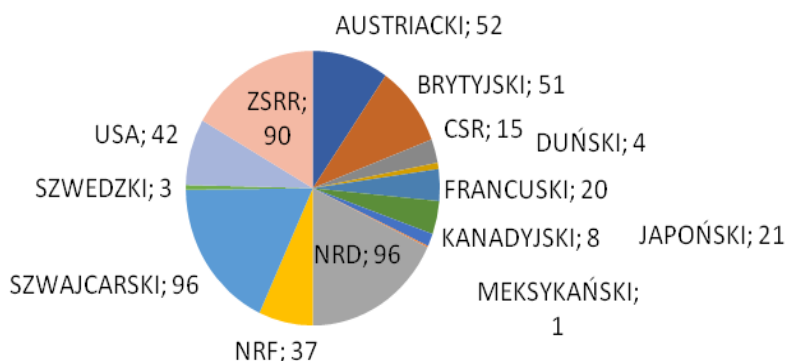
Na podstawie wykresu 8 można zauważyć, iż największa liczba przedłożonych zagranicznych opisów patentowych pochodzi z NRD i Szwajcarii – 96 patentów. Tuż za nimi plasuje ZSRR w liczbie 90 zamieszczonych opisów patentowych. Natomiast najczęściej wymienianymi i opisywanymi krajami, jeśli chodzi o rozwój techniki, były: ZSRR, NRD i Węgry.

Patenty z NRD i Szwajcarii stanowiły 18% ogółu zamieszczonych patentów, natomiast patenty z ZSRR stanowiły tylko jeden procent mniej, czyli 17%. W czasopiśmie zamieszczano także wynalazki węgierskie – omówiono 11 nowoczesnych rozwiązań technicznych. Zwracano także uwagę na inne zagraniczne projekty racjonalizatorskie – łącznie przedstawiono 147 takich projektów. Opublikowano ponadto czechosłowackie usprawnienia z zakresu techniki – 7 opisów; radzieckie nowości techniczne – 7 opisów oraz ciekawe wynalazki radzieckie w liczbie 41. Zamieszczono również przegląd radzieckich projektów racjonalizatorskich – omówiono łącznie 53 projekty. Pokazano wynalazki z NRD – 34 opisy oraz cieka-

Wynalazczości” 1956, nr 6, s. 205; *Przegląd Wydawnictw Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” nr 7, 1954, s. 246.

we usprawienia z tego państwa w liczbie 17. Poza opisami patentów z Polski wskazano również polskie wzory użytkowe w liczbie 173.

Wykres 8. Zagraniczne opisy patentowe

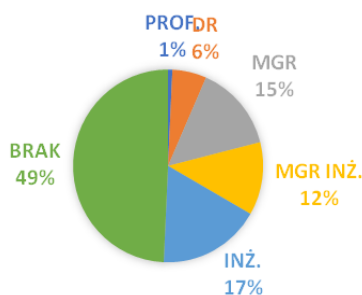
Źródło: opracowanie własne.

AUTORZY

Na przestrzeni lat 1954-1959 na łamach czasopisma publikowało 138 autorów. Niestety nie przy każdej wymienionej osobie były przekazane pełne dane z imieniem i nazwiskiem włącznie. Pełna lista autorów znajduje się w Aneksie nr 7. Tytuły naukowe oraz personalia osób piszących w Przeglądzie Wynalazczości zawiera tabela nr 17 zamieszczona w Aneksie nr 7.

Na wykresie 9 przedstawiono tytuły i stopnie naukowe i zawodowe autorów. Jak można zauważyć znakomitą większość wśród autorów (68) stanowią osoby nieposiadające tytułów i stopni naukowych – są to zwykle pracownicy reprezentujący różne dziedziny techniki. Stanowią oni 49% ogółu autorów. Na drugim miejscu można umieścić inżynierów – 24 osoby, co stanowi 17%, a na trzecim magistrowie w liczbie 20 osób, co stanowi 15% ogółu autorów.

Wykres 9. Tytuły naukowe

Źródło: opracowanie własne.

Jedna osoba jest często autorem więcej niż jednego tekstu. Można np. wskazać autora aż 21 artykułów. Jednak ok. ¼ publikujących na łamach czasopisma jest autorem tylko jednego tekstu (76 osób, tj. 22% całości). Natomiast jeśli chodzi o specjalizację to wśród autorów posiadających tytuł inżyniera czy mgr. inż. przeważają osoby z technicznym wykształceniem (41 osób). Ich wybór nie jest przypadkowy, albowiem głównie te osoby przyczyniają się do aktywizacji pracowników w zakresie racjonalizacji, przekazując fachową wiedzę branżową. Mają one też swój udział w tworzeniu nowych wynalazków i usprawnianiu urządzeń technicznych.

Wykaz autorów i liczbę napisanych przez nich artykułów zawiera tabela nr 18 w Aneksie nr 7.

ADRES REDAKCJI

Adres redakcji pozostawał niezmienny we wszystkich wydanych numerach. W czasopiśmie zawarto notę – Adres redakcji: **Redakcja i Administracja**: Urząd Patentowy PRL, Warszawa, AL. Niepodległości 188, Wyjątkiem był numer pierwszy z 1956 r. – nie podano nazwy „Administracja” oraz informacji o Urzędzie Patentowym. Zamieszczono natomiast zapis: Wydawnictwo Czasopism Technicznych NOT.

WYDAWCA

Od pierwszego numeru (1/54) podano informację, że wydawcą niniejszej publikacji jest: Wydawnictwo Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Dopiero w pierwszym numerze z 1956 r. zamieszczono informację o wydawcy, którym jest Wydawnictwo Naczelnej Organizacji Technicznej i Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W trzecim numerze z 1956 r. podano nowego wydawcę: Wydawnictwo Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT). Wydawca nie uległ zmianie aż do ostatniego numeru czasopisma.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Od pierwszego numeru czasopisma podaje się skład redakcyjny i dane redaktora naczelnego.

KOMITET REDAKCYJNY: REDAKTOR NACZELNY: Wacław Olszewski,
SEKRETARZ REDAKCJI: Henryk Kołaczkowski, REDAKTORZY DZIAŁOWI: mgr Jan

Dalewski, mgr inż. Ignacy Dąbrowski, Ludwik Gąsiorowski, mgr inż. Stanisław Madeyski. Z numerem 1/1956 po dodaniu nazwy NOT, zmienia się również struktura składu redakcyjnego: KOMITET REDAKCYJNY: REDAKTOR NACZELNY: Waław Olszewski, SEKRETARZ REDAKCJI: Wanda Parczewska, REDAKTORZY DZIAŁOWI: Jadwiga Adamowska, mgr Jan Dalewski, mgr inż. Ignacy Dąbrowski, Ludwik Gąsiorowski. Zmieniono też sekretarza redakcji, jak również redaktora działowego.

Wraz z numerem 3/1956 pojawiły się kolejne zmiany – dodano osobę redaktora technicznego. Na przestrzeni lat 1954-1959 było siedem zmian albo redaktorów działowych, albo redaktorów technicznych.

REDAKTORZY NACZELNI

W numerze 1/1954 pojawia się informacja o redaktorze naczelnym. Jest nim Waław Olszewski, który do końca wychodzenia czasopisma (nr 3/1959) pełnił tę funkcję.

DRUKARNIA

W stopce drukarskiej przekazano informację, że za druk czasopisma odpowiadają Zakłady Graficzne Dom Słowa Polskiego, Warszawa. Od pierwszego do ostatniego numeru „Przeglądu Wynalazczości” informacja ta pozostaje niezmienna.

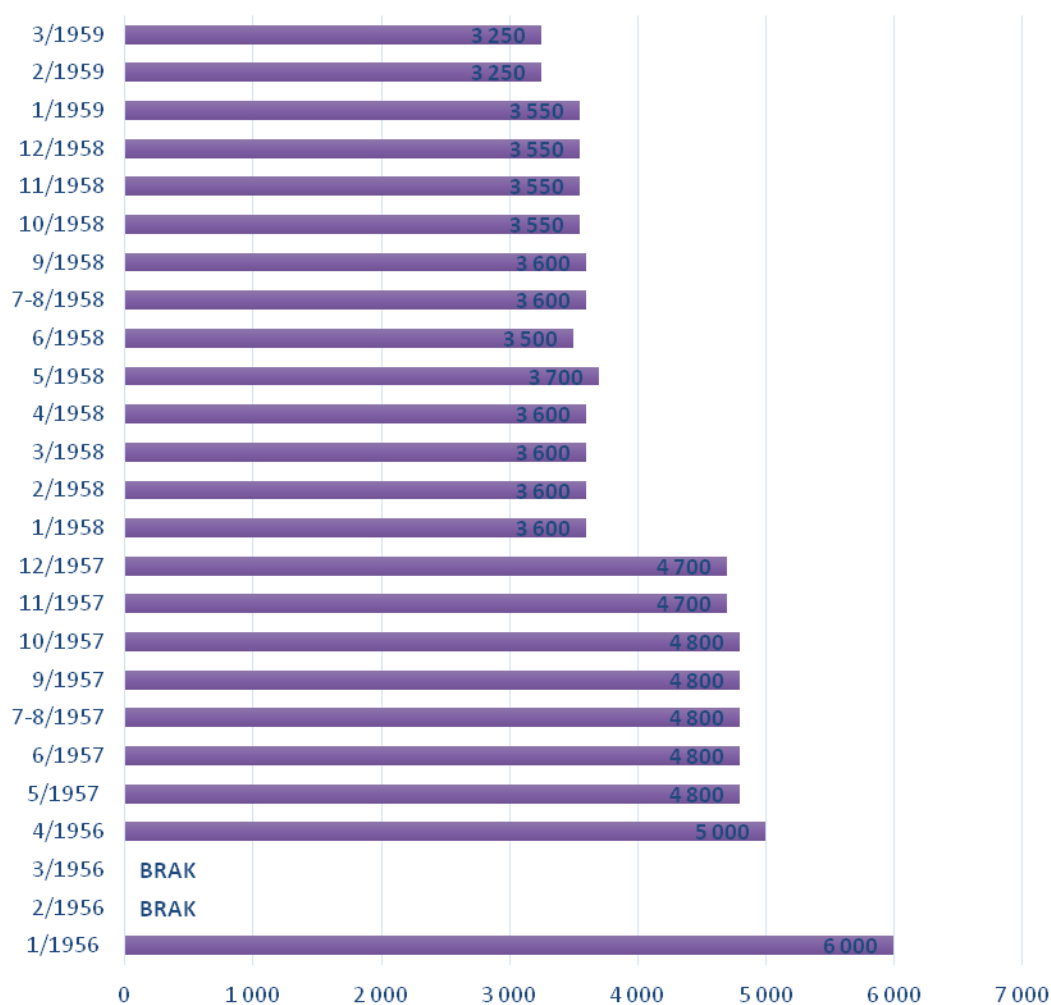
OPRAWA

W czasopiśmie nie ma wzmianki odnośnie introligatora. Przepuszczalnie mogą to być Zakłady Graficzne Dom Słowa Polskiego, które odpowiadają za wydanie publikacji. Projekty mogli ponadto przygotowywać redaktorzy działowi bądź techniczni.

NAKLAD

W pierwszych numerach brakuje informacji o nakładzie. Pierwszy raz został on ujawniony w numerze 1/1956– 6000 egz. W numerze 4/1956 podano, że nakład został zmniejszony do liczby 5000 egz. Zmienność nakładu ilustruje rys. nr 10

Wykres 10. Nakład „Przeglądu Wynalazczości”

Źródło: opracowanie własne.

Nakład wydań „Przeglądu Wynalazczości” nie zawsze był podawany. Jednak na podstawie przytoczonych informacji można zauważyć tendencję spadkową. Dla znawców tematu była to niewątpliwie wielka strata, bowiem znajomość zagadnień technicznych oraz umiejętne ich zastosowanie, niejednokrotnie ratowały zakłady przed upadkiem oraz przyczyniały się do rozwoju gospodarczego kraju. Od numeru 3/1956 (23 numer z kolei) widnieje informacja: **Podpisano do druku 23.III.56R.** oraz **Druk Ukończono dn. 29.III.56R.** Informacja ta jest podawana w kolejnych numerach: Ostatni tego rodzaju wpis był w czasopiśmie z września 1958 r., natomiast ostatni w marcu 1959 r.

POZOSTAŁE INFORMACJE

1. APEL DO WYNALAZCÓW

Zamieszczono tu apel do wynalazców i racjonalizatorów, a także do wszystkich pracowników, robotników, techników i inżynierów zatrudnionych w spółdzielniach, zakładach pracy, biurach konstrukcyjnych, instytutach naukowych i wszystkich innych jednostkach gospodarki uspołecznionej o wzmożenie twórczości technicznej w ramach ruchu wynalazczości pracowniczej. Zachęcano do tworzenia wynalazków rozwiązujących ważniejsze techniczne trudności oraz wprowadzających techniczne nowości. Wskazywano, że rząd wysoko sobie ceni pracę wynalazców, przyznając im specjalne honory oraz wynagradzając ich twórczość najwyższymi stawkami racjonalizatorskimi. Pracownik, a tym samym racjonalizator, dbający o udoskonalenie swojej pracy, używanych narzędzi, przyrządów, urządzeń i maszyn oraz wyrabianych przez siebie artykułów, zespołów, półfabrykatów, łatwo może zostać wynalazcą, który opracowuje nowe rozwiązania interesującego go zagadnienia technicznego⁶³³.

2. ZAMIESZCZONE CYTATY Z WYSTĄPIEŃ

(UMIESZCZONO JE NA KOŃCU STRONY POD LOSOWO WYBRANYM ARTYKUŁEM W RAMCE, CZCIONKĄ POGRUBIONĄ) NP.:

„W nieustannym wzroście poziomu technicznego naszego przemysłu wielką rolę odgrywa również wynalazczość pracownicza. Liczba zgłoszonych wniosków racjonalizatorskich w całej gospodarce narodowej tylko w okresie I półrocza br. osiągnęła 96 tys., tj. 3,5 razy więcej niż w odpowiednim okresie 1950 roku – pierwszym roku masowego rozwoju ruchu racjonalizatorskiego. Mimo tych niewątpliwych osiągnięć w dziedzinie postępu technicznego nie są w sposób dostateczny wykorzystywane możliwości płynące z wprowadzenia do przemysłu nowej techniki i szerokiego ruchu racjonalizatorskiego” (wyjątek z 14-ej tezy IX Plenum KC PZPR) – z numeru nr 1/1954, s.2.

3. KRÓTKIE MYŚLI/ CYTATY UMIESZCZONE W RAMCE

- „Książka i czasopismo techniczne: przyspieszają i ulepszają opracowanie tematów racjonalizatorskich, dają bodziec do znalezienia nowych tematów” – z numeru nr 1/1954, s. 19.
- „Książka i czasopismo techniczne: ułatwiają poznanie i zastosowanie nowej techniki, umożliwia skuteczne posługiwanie się nową techniką” – z numeru 3/54, s. 28.

⁶³³ Urząd Patentowy PRL, Wydział Zgłoszeń Wynalazków nr 1/1954, s. 23-24.

- „Nowa technika przyspiesza wykonanie planów produkcyjnych” – z numeru 3/54, s. 30.
- „Książka i czasopismo techniczne – najlepszą pomocą w pracy zawodowej” – z numeru 4/54, s. 28.
- „Czasopismo i książka techniczna – to transmisja postępu technicznego” – z numeru 5/54, s. 24.
- „Szerzej upowszechniać osiągnięcia wynalazczości” – z numeru 8-9/54, s. 2.
- „Więcej maszyn dla rolnictwa – to wyższe i lepsze plony” – z numeru 7/54, s. 22.
- „Szerzej upowszechniać osiągnięcia wynalazczości” – z numeru 8-9/54, s. 2.
- „W pełni wykorzystać twórczą aktywność robotników i inżynierów” – z numeru 8-9/54, s. 28.
- „Przez poznanie metod pracy i osiągnięć naszych przyjaciół węgierskich podnieśmy na wyższy poziom nasz ruch wynalazczości i racjonalizacji” – z numeru 11-12/54, s. 2.
- „Rozpowszechnianie osiągnięć wynalazców i racjonalizatorów przyspiesza postęp techniczny” – z numeru 5/55, s.1.
- „Masowa twórczość racjonalizatorska - potężną dźwignią postępu technicznego” – z numeru 7-8/55, s. 44.
- „Tylko dobra dokumentacja zgłoszenia gwarantuje szybkie udzielenie patentu” – z numeru 11/55, s. 25.
- „Książka techniczna to pomoc dla budowniczych przemysłu naszego kraju, pomoc w przekształcaniu Polski w kraj wysokiej techniki, w kraj żelaza i stali” – z numeru 12/55, s. 3.
- „Kalendarz racjonalizatora na rok 1956 zawierający: sylwetki odkrywców i wynalazców polskich, życiorysy niektórych laureatów Nagród Państwowych za 1955 r., życiorysy zasłużonych racjonalizatorów, wyróżnione projekty wynalazcze laureatów Nagród Państwowych i zasłużonych racjonalizatorów, niezbędne dla racjonalizatorów in-

formacje i instrukcje z zakresu wynalazczości, ilustracje z życia racjonalizatorów, bibliografię o tematyce racjonalizatorskiej, wynalazczość w satyrze radzieckiej” – z numeru 12/55, s. 9.

- „Umasawianie czytelnictwa technicznego w zakładzie pracy - to jeden z decydujących czynników w walce o postęp techniczny” – z numeru 12/55, s. 38.
- „Podstawą postępu w technice jest zaplecze naukowo-badawcze i konstrukcyjne oraz inicjatywa wynalazcza” – z referatu sprawozdawczego KC PZPR, wygłoszonego na III Zjeździe przez Władysława Gomułkę, nr 3/59, s. 84.
- „Ukazał się nakładem Urzędu Patentowego PRL „PORADNIK PALACZA-RACJONALIZATORA” zawierający wskazówki dla palaczy kotłowych, opracowane na podstawie najnowszych projektów wynalazczych oraz ważniejsze przepisy prawne dotyczące oszczędności węgla i wynalazczości pracowniczey Cena 1 egz. wynosi zł 7.- Zamówienia należy kierować do Urzędu Patentowego PRL, Warszawa, Al. Niepodległości 188 oraz należność za zamówione egzemplarze przekazywać na rachunek Urzędu Patentowego PRL w NBP VII Oddz. Miejski w Warszawie, Nr 1532-91-20 cz. 3, dz. 5, rozdz. 17”.
- „Czasopismo techniczne – to najlepszy doradca i przewodnik w pracy każdego inżyniera, technika i racjonalizatora” – z numeru 9/56, s. 299.
- „Wykonanie zadań planowych – to najwyższy obowiązek robotnika, inżyniera i technika” – z numeru 3/56, s. 96.
- „Opanowanie wymogów wyższej, socjalistycznej techniki, planowanie i realizacja nowych rozwiązań technicznych – oto główna droga do pokonywania trudności” (E. Szyr) – z numeru 5/56, s. 149.
- „Współzawodnictwo i wynalazczość robotników, inżynierów i techników rodzi się z jednego pnia, z nowego socjalistycznego stosunku do pracy” – z numeru 3/56, s. 70.

4. REKLAMA

W czasopiśmie reklamowane inne publikacje o analogicznej tematyce. Np. „Poradnik Palacza – Racjonalizatora” zawierający wskazówki dla palaczy kotłowych, opracowane na

podstawie najnowszych projektów wynalazczych oraz ważniejsze przepisy prawne dotyczące oszczędności węgla i wynalazczości pracowniczej. Cena 1 egz. Wynosi 7 zł”.

Podaje się również informację odnośnie do wszelkich form zamówień publikacji oraz dane rachunku Urzędu Patentowego, na który należy przekazywać należną kwotę, jak również dane adresowe UPRP.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ Z 1938 R. A „PRZEGLĄD WYNALAZCZOŚCI”

Analiza Dekretu Prezydenta z 1938 r. w odniesieniu do „Przeglądu Wynalazczości” zawiera się w tabeli nr 19 mieszczącej się w Aneksie nr 7.

„Przegląd Wynalazczości” był czasopismem wychodzącym cyklicznie, albowiem ukazywał się raz w miesiącu, aspirując do miana miesięcznika. Numery wakacyjne były wydawane łącznie. Warunek wychodzenia choćby w nierównych odstępach czasu był zatem spełniony. Czasopismo miało zachowany stały tytuł: „Przegląd Wynalazczości”, który podawano we wszystkich wydawanych numerach. Było też opatrzone numerem bieżącym i datą. Wskazywano w nim także skład zespołu redakcyjnego, a dokładnie Komitetu redakcyjnego, do którego należeli: redaktor naczelny, redaktorzy działowi, redaktor techniczny oraz sekretarz redakcji.

Zawartość każdego „Przeglądu” to zbiór dobrze opracowanych artykułów przez wykształconą kadrę specjalistów i praktyków w swoim zawodzie. Publikacje miały cel informacyjny i naukowy. Dotyczyły aktualnych wydarzeń, stanu techniki, przeglądu najnowszych osiągnięć technicznych i badań naukowych. Zespół redakcyjny podejmował kluczowe decyzje co do realizacji poszczególnych numerów czasopisma i brał odpowiedzialność za dopuszczenie artykułów do druku. Przez wiele numerów w stopce redakcyjnej podawano pełne redaktora naczelnego, jak również dziennikarzy technicznych, działowych oraz sekretarza redakcji. Językiem omawianej publikacji był język polski.

Ponadto w stopce drukarskiej informowano, że za druk odpowiadają Zakłady Graficzne Dom Słowa Polskiego, Warszawa, zam. 62/C PAP. DRUK. SAT. V KL. A1/60 G, 5-B-11-423. Od pierwszego numeru do ostatniego numeru „Przeglądu Wynalazczości” była to ta sama instytucja. Podawano również miejsce wychodzenia czasopisma, czyli Warszawę i wydawcę – UP PRL, NOT.

„Przegląd Wynalazczości” **spełniał wymogi bycia prasą**. Analizę przeprowadzono na podstawie Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89 poz. 608.

5.5. „Biuletyn” i „Wiadomości Urzędu Patentowego”

„Wiadomości Urzędu Patentowego” (WUP) oraz „Biuletyn Urzędu Patentowego” (BUP) to kolejne pozycje wydawnicze UPRP, które muszą być wydawane ze względu na obowiązek publikowania przez tę instytucję jej organu urzędowego. Stanowi o tym art. 261 ustawy Prawa własności przemysłowej, który zakłada potrzebę stworzenia bądź powołania do życia oficjalnych publikacji UPRP. Odpowiedzialny za wykonanie tego zadania jest przede wszystkim Departament Wydawnictw UPRP oraz współpracujące z nim Departamenty, takie jak: Gabinet Prezesa, Departament Badań Patentowych, Rejestrów Zgłoszeń, Badań Znaków Towarowych, jak również Departament Informatyki, które zobowiązane są do przygotowania materiału do publikacji.

5.5.1. Aspekt historyczny

Nakaz podawania informacji o patentach na wynalazki, ochronie wzorów rysunkowych i modeli oraz ochronie znaków towarowych do opinii publicznej wprowadzony został Dekretem Naczelnika Państwa⁶³⁴. W Dekrecie występuje nazwa „gazeta urzędowa”. Zatem zamysłem było drukowanie w niej ogłoszeń i komunikatów. Miały być to krótkie oficjalne informacje podane do powszechnej wiadomości; bądź tekst składający się z takich informacji.

„Wiadomości Urzędu Patentowego” pierwszy raz zostały wydane 26 maja 1924 r., a zatem wkrótce po przyznaniu pierwszego patentu, jak również pierwszego prawa ochronnego na znak towarowy (rysunek 4).

⁶³⁴ Dekret o ochronie wzorów rysunkowych i modeli z 4 lutego 1919 roku, Dz. Pr. P.P. 1919 r. Nr 13, poz. 138. Data wejścia w życie: 1919-02-07. Data obowiązywania: 1919-02-07. Organ wydający: Naczelnik Państwa.

Rysunek 4. Pierwsze wydanie „WUP”

Źródło: „Kwartalnik UPRP” 4/10.

Formalnie WUP wystąpił w ustawie z dnia 5 lutego 1924 roku o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych⁶³⁵. Tymczasem pierwsza publikacja BUP wyszła 26 lutego 1924 roku. W publikatorze tym w oparciu o art. 33 i 78 Ustawy o wynalazczości z dnia 19 października 1924 roku⁶³⁶, Urząd realizował zadanie informowania społeczeństwa o prawidłowo dokonywanych zgłoszeniach o przyznanie ochrony prawnej na wynalazki, jak również na wzory użytkowe.

Objętość przekazywanych informacji w poszczególnych numerach różniła się.

BUP do roku 1991 drukowany był w różnych częściach Polski – w Krakowie, Opolu, Olsztynie, Wrocławiu, Poznaniu oraz Koszalinie. To samo dotyczyło WUP, gdzie odpowiedzialność za druk przejmowali wykonawcy zewnętrzni, w szczególności Dom Słowa Polskie-

⁶³⁵ Ustawa z dnia 5 lutego 1924 r. o ochronie wynalazków, *op. cit.*

⁶³⁶ Ustawa z dnia 19 października 1924 r. o wynalazczości, *op. cit.*

go, jak również Zakłady Graficzne Tamka. Obydwie drukarnie były z Warszawy. Tymczasem w UPRP przeprowadzano wtedy w głównej mierze druk opisów patentowych. Ze względu na problemy związane z logistyką, w tym z dostarczaniem materiałów do druku, a także opóźnienia w wydawaniu tych pozycji UPRP zakupiło nowe, efektywne i sprawne drukarki, służące do kopiowania i drukowania cyfrowego i offsetowego. Tym samym zrezygnowano z zewnętrznych wykonawców na rzecz samodzielnego przygotowania materiałów i ich drukowania.

5.5.2. Kwestie formalne

ZAWARTOŚĆ

Miesięcznik wychodzi zawsze ostatniego dnia roboczego danego miesiąca. W pozycji tej umieszczane są informacje o przyznanych prawach ochronnych na wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, oznaczenia geograficzne i topografie układów scalonych. Całość jest przedstawiona w układzie numerycznym. Widnieją również wpisy i zmiany w rejestrach, jak też zestawienia decyzji dla każdego z wymienionych wcześniej przedmiotów własności przemysłowej, m.in.: odmowa udzielenia prawa ochronnego, umorzenie postępowania, wygaśnięcie prawa ochronnego oraz unieważnienie prawa ochronnego. Oprócz tego drukowane są komunikaty urzędowe, np. wytyczne Prezesa Urzędu Patentowego, jak również wpisy i zmiany na liście rzeczników patentowych.

Tymczasem w dwutygodniku umieszczane są informacje w formie ogłoszeń – według ustawy Prawo własności przemysłowej w terminie 18 miesięcy od daty zgłoszenia. Obejmują one informacje o zgłoszonych wynalazkach i wzorach użytkowych i są uporządkowane według układu klasowego Międzynarodowej Klasyfikacji Patentowej. Występują również informacje o zgłoszonych na terenie Polski znakach towarowych. Można je zamieszczać w terminie 3 miesiące od daty prawidłowo dokonanego zgłoszenia. Uporządkowane są w układzie numerowym. Oprócz tego zamieszcza się zawiadomienia o zgłoszeniach międzynarodowych wynalazków, jak również wzorów użytkowych. Dodatkowo zawiadamia o przedłożonych tłumaczeniach na język polski zastrzeżeń patentowych europejskich zgłoszeń patentowych, jak również o notyfikowanych międzynarodowych rejestracjach znaków towarowych dokonanych w trybie Porozumienia madryckiego. Podane w Biuletynie informacje są niezwykle istotne, ponieważ jeśli osoby trzecie zauważają kiedykolwiek formy naruszenia w zgłosze-

niowym opisie wynalazku bądź wzoru użytkowego, jak również znaku towarowego to mogą składać do UPRP (do czasu wydania decyzji przyznania ochrony) wszelkie skargi, uwagi, wątpliwości, które mogą stanowić przyczynę i okoliczność, która zapobiegnie przyznaniu prawa wyłącznego.

TWORZENIE BUP I WUP

Za zebranie, opracowanie, analizę i przygotowanie materiałów do publikacji odpowiada kilka Departamentów takich jak: Badań Patentowych, Rejestrów, Zgłoszeń, Badań Znaków Towarowych, jak również Gabinet Prezesa. Wskazane departamenty biorą odpowiedzialność za merytoryczne przygotowanie materiałów do publikatora. Materiały trafiają do Departamentu Wydawnictw w formie elektronicznej, jako pliki tekstowe, z rozszerzeniem .rtf lub .txt. Dostarczane są tu również materiały graficzne – rysunki bądź zdjęcia do wniosków zgłoszeniowych z właściwymi dla nich rozszerzeniami .jpg bądź .pcx. Na potrzeby zbierania materiałów dla Wydawnictw stworzone zostały foldery wymiany, gdzie tylko upoważnieni pracownicy mogą przekazywać materiały (wyjątkowo można je dostarczać na wydruku papierowym). Z folderu pobiera je pracownik Departamentu Wydawnictw. Odebrane materiały są obrabiane w programie Adobe Indesign. Program ten daje sposobność uzyskania jednolitej szaty graficznej. Dalej przeprowadza się łamanie tekstu, jak również scalenie go z otrzymanym materiałem ilustracyjnym w postaci rysunków wynalazków, wzorów użytkowych oraz odbitek znaków towarowych czy wzorów przemysłowych. W konsekwencji otrzymujemy wersję elektroniczną przygotowaną do publikacji w formie tradycyjnej, czyli na papierze bądź do zamieszczenia w formie elektronicznej na stronie internetowej UPRP⁶³⁷.

WERSJA TRADYCYJNA – propozycja papierowego wydania publikacji. Drukowanie odbywa się na urządzeniach mieszczących się na stanie UPRP. Są to zatem drukarki cyfrowe, które są sieciowe i wysokonakładowe. Warto jeszcze wspomnieć o drukującym urządzeniu offsetowym. Departament Wydawnictw zajmuje się również oprawą introligatorską publikacji.

WERSJA ELEKTRONICZNA WUP i BUP – są to pliki w formacie pdf, zamieszczone na stronie internetowej UPRP. Ich atutem jest przeszukiwalność.

⁶³⁷ Źródłem są wywiady pogłębione. Taki wywiad przeprowadzono np. z Iwoną Grodnicką-Lech (patrz Aneks nr 15). Por. I. Grodnicka-Lech, B. Świercz, *Wydawnictwa pod specjalnym nadzorem*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego” 2010, nr 2, s. 40-41.

W Wydawnictwach tworzone są też publikacje związane z problematyką własności przemysłowej w postaci plakatów, broszur, książek czy czasopism i ulotek. Warto również zauważyć, że „Kwartalnik Urzędu Patentowego” jest w całości przygotowywany w Wydawnictwach UPRP.

ROZPOWSZECHNIANIE

Za promowanie oraz popularyzację BUP i WUP odpowiada również Departament Wydawnictw UPRP. To samo dotyczy również innych wydawanych przez ten departament pozycji. Udostępnianie BUP i WUP odbywa się także poprzez umieszczenie wersji elektronicznej na stronie internetowej UPRP⁶³⁸. Można się zapoznać z ich treścią, nie uiszczając żadnych opłat. Można się też zapoznać z numerami archiwalnymi (WUP od 1960 r., BUP od 1973 r.).

Należy w tym miejscu ponownie podkreślić, do zadań Urzędu Patentowego według art. 261 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej, należy ogłoszenie drukiem organu rządowego UPRP pod tytułem „Wiadomości Urzędu Patentowego” i „Biuletyn Urzędu Patentowego”. Publikatory te zatem funkcjonują już dziesiątki lat – „Wiadomości” od przeszło 97 lat, „Biuletyn” od przeszło 58 lat. Przekazują jako pierwsze wiedzę o dokonaniu wszelkich zgłoszeń do ochrony przedmiotów własności przemysłowej przed UPRP, jak również o przyznanych prawach wyłącznych.

„Wiadomości Urzędu Patentowego” (WUP) ukazują się raz w miesiącu, co daje 12 numerów rocznie. Obejmują informacje przekazywane w formie ogłoszeń o przyznanych prawach: patentach, dodatkowych prawach ochronnych, prawach ochronnych oraz prawach z rejestracji. Są tu również zamieszczane informacje o przyznanej ochronie międzynarodowej odnośnie znaków towarowych, jak również przekazanych tłumaczeniach europejskich patentów. Zawarte są również wszelkie adnotacje dotyczące wpisów bądź zmian w rejestrach przyznanych praw. Dodatkowo przekazuje się informacje dotyczące odmowy udzielenia praw, jak również umorzenia prowadzonych postępowań oraz o unieważnieniu praw bądź nawet o wygaśnięciu prawa. Ujmowane są również zmiany bądź uchylenia prawa, jak również wszystkie zmiany oraz wpisy w prowadzonych i nadzorowanych rejestrach. Redaguje się i umieszcza także sprostowania dotyczące opisów patentowych, a także opisy ochronne na wzory przemy-

⁶³⁸ <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/biuletyn-i-wiadomosci-uprp> [data dostępu: 31.07.2021].

słowe i wzory użytkowe. Uwzględnia również korekty jakiegś informacji (ogłoszenia) w WUP. Publikacja ujmuje także akty urzędowe, jak również komunikaty.

„Biuletyn Urzędu Patentowego” (BUP) wychodzi w odstępach dwutygodniowych, co daje 26 numerów na rok. Obejmuje wszystkie zgłoszenia dokonanych na terenie Polski wynalazków, wzorów użytkowych, a także znaków towarowych. Informuje o dokonanych zgłoszeniach międzynarodowych wynalazków bądź wzorów użytkowych, tylko i wyłącznie z tytułu podjętego postępowania w UPRP jako urzędu wyznaczonego bądź nadzorującego etapy międzynarodowej procedury. Dodatkowo zawiera informacje o tłumaczeniach na język polski dostarczonych zastrzeżeń patentowych dokonanego zgłoszenia patentowego w procedurze europejskiej.

5.5.3. Opis formalny BUP I WUP

CEL – dostarczanie skrótowych informacji z zakresu zgłoszonych przedmiotów własności przemysłowej do ochrony w procedurze krajowej i europejskiej, jak również przyznanych praw wyłącznych na poszczególne przedmioty własności przemysłowej. Ponadto zamieszczanie wszelkich zmian naniesionych w rejestrach prowadzonych i nadzorowanych przez UPRP oraz informacji urzędu o europejskich zgłoszeniach patentowych w procedurze nadzorowanej przez UPRP i tłumaczeń na język polski zastrzeżeń patentowych.

DO KOGO – do tych, którzy zgłaszają do ochrony przedmioty własności przemysłowej, jak również do tych, którzy tę ochronę otrzymują. Daje to dobry monitoring tego, co jest zgłaszane, a konkurencji dostarcza informacji, czy coś nie narusza praw osób trzecich.

CZĘSTOTLIWOŚĆ – WUP to miesięcznik, który wychodzi raz w miesiącu, w ostatnim dniu roboczym. Natomiast BUP to dwutygodnik. Warto dodać, że BUP od roku 2017 podzielił swoją zawartość na dwa numery. Jeden dotyczy tylko znaków towarowych. Drugi natomiast obejmuje zgłoszenia wynalazków i wzorów użytkowych. Również od roku 2017 zaprzestano wydawania WUP i BUP w wersji papierowej, bowiem wszystko jest dostępne na stronie internetowej UPRP⁶³⁹.

Oprócz tego BUP ma przyznany numer ISSN: 2543-5779, a WUP numer ISSN: 0043-5201.

⁶³⁹ <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/biuletyn-i-wiadomosci-uprp> [data dostępu: 31.07.2020].

AUTORZY/ ZESPÓŁ REDAKCYJNY – autorami są twórcy pomysłów, którzy zgłaszają je do UPRP, jak również ci, którzy otrzymali w przeprowadzonej procedurze prawo ubiegania się o nie. Nie zawsze podaje się imię i nazwisko twórcy, niekiedy są to tylko dane zakładu pracy, w którym jest zatrudniony.

Natomiast zespół redakcyjny to pracownicy poszczególnych Departamentów zobligowani do przygotowania i przekazania materiałów do druku, jak również nadzór merytoryczny nad przekazywanymi informacjami. Oprócz Departamentu Wydawnictw są to również Gabinet Prezesa, jak również Departamenty: Badań Patentowych, Rejestrów, Zgłoszeń oraz Badań Znaków Towarowych. Jest to nieco inny niż tradycyjnie rozumiany zespół redakcyjny (por. ustawę z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe).

LICZBA STRON

Liczbę stron WUP przedstawia tabela nr 20 mieszcząca się w Aneksie nr 8, natomiast liczbę stron BUP znajduje się w tabeli nr 21 w Aneksie nr 8. Tabele z powyższymi danymi zostały przeniesione do Aneksu ze względu na zbyt dużą objętość.

PORUSZANE TEMATY⁶⁴⁰

PRYZNANE PATENTY NA WYNALAZKI – zamieszcza się tu w formie skrótowej informacje o udzielonym prawie wyłącznym na wynalazki. Zawarte są opisy ochronne wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych oraz tłumaczenia patentów europejskich.

PRZEKAZANE ZGŁOSZENIA NA WYNALAZKI – zamieszcza się tu wszystkie zgłoszenia przedłożone do UPRP celem zapewnienia im ochrony. Podaje ogłoszenia o międzynarodowych zgłoszeniach wynalazków jak również wzorów użytkowych, w obszarze, który dotyczy postępowania przed UPRP. Umieszcza informacje o złożeniu tłumaczenia na język polski zastrzeżeń patentowych europejskiego zgłoszenia oraz informacje o złożeniu tłumaczenia na język polski zastrzeżeń patentowych europejskiego zgłoszenia patentowego.

ZGŁOSZONE DO OCHRONY ZNAKI TOWAROWE – wskazuje się tu przekazane do ochrony znaki towarowe, na które ma być przyznane prawo ochronne w trybie krajowym. Zamieszcza informacje o wyznaczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej międzynarodowych znakach towarowych.

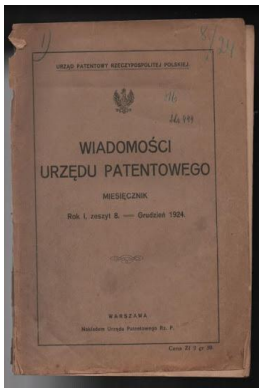
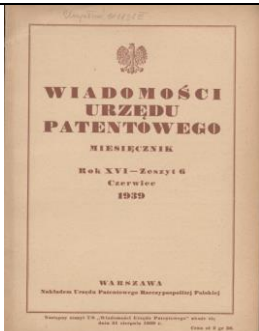
⁶⁴⁰ Zbiór tematów podano w Aneksie nr 16 i nr 17.

OKŁADKA

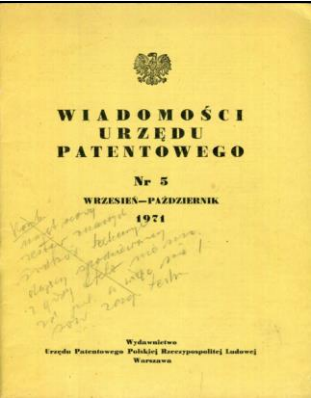
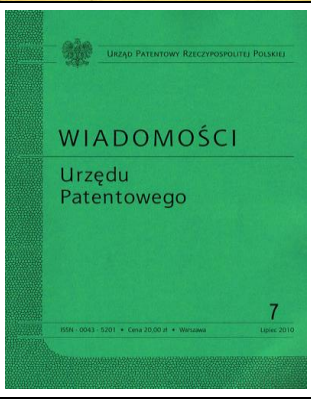

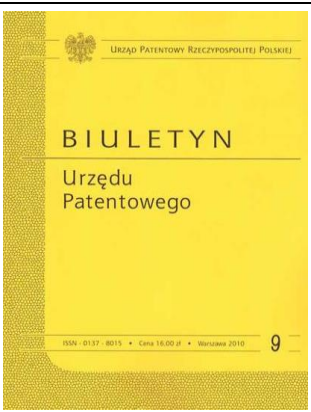
Na przestrzeni lat nieznacznie zmieniały się kolory okładki. Jeśli chodzi o WUP to na początku stosowano różne odcienie beżu, potem dominował kolor żółty, a obecnie zielony. Natomiast BUP ma kolor żółty. Używa się czarnej czcionki. Tytuł publikacji jest pogrubiony i powiększony względem innych napisów. Na każdej okładce znajduje się: godło Polski, co wskazuje na gazety urzędowe. Ponadto: nazwa wydawnictwa, miasto wydania oraz rok wydania, a także numer kolejnej pozycji, miesiąc i rok⁶⁴¹.

Wygląd zewnętrzny okładek BUP i WUP przedstawia tabela 5.

Tabela 5. Przykładowe okładki BUP i WUP wraz z podstawowymi informacjami

L.P.	OKŁADKI	INFORMACJE
1		WUP 1924 KOLOR OKŁADKI: BEŻOWY NA OKŁADCE: TYTUŁ I NUMER ZESZYTU, MIASTO, MIESIĄC I ROK, GODŁO POLSKI, WYDAWCA, MIESIĘCZNIK, CENA
2		WUP 1939 KOLOR OKŁADKI: BEŻOWY NA OKŁADCE: TYTUŁ I NUMER ZESZYTU, MIASTO, MIESIĄC I ROK, GODŁO POLSKI, WYDAWCA, MIESIĘCZNIK, CENA, DATA UKAZANIA SIĘ KOLEJNEGO NUMERU

⁶⁴¹ Wszystkie okładki – zob. rysunek nr 4 i tabelę nr 22.

3		<p>WUP 1939</p> <p>KOLOR OKŁADKI: ŻÓŁTY</p> <p>NA OKŁADCE: TYTUŁ I NUMER ZESZYTU, MIASTO, MIESIĄC I ROK, GODŁO POLSKI, WYDAWCA</p>
4		<p>WUP 2010</p> <p>KOLOR OKŁADKI: ZIELONY</p> <p>NA OKŁADCE: TYTUŁ I NUMER ZESZYTU, MIASTO, MIESIĄC I ROK, GODŁO POLSKI, WYDAWCA, ISSN, CENA</p>
5		<p>BUP 1987</p> <p>KOLOR OKŁADKI: ŻÓŁTY</p> <p>NA OKŁADCE: TYTUŁ I NUMER ZESZYTU, MIASTO I ROK, GODŁO, WYDAWCA, ISSN</p>
6		<p>BUP 2010</p> <p>KOLOR OKŁADKI: ŻÓŁTY</p> <p>NA OKŁADCE: TYTUŁ I NUMER ZESZYTU, MIASTO I ROK, GODŁO POLSKI, WYDAWCA, ISSN, CENA</p>

Źródło: opracowanie własne.

NUMERY

Łącznie ukazało się 1209 numerów BUP i 955 WUP. Mniejsza liczba numerów WUP wynika z faktu, iż nie każde zgłoszenie przekłada się na przyznane prawo wyłączne.

ADRES REDAKCJI

Podany adres redakcji jest w istocie aktualnym adresem Urzędu Patentowego. Dla przykładu w BUP-ie w numerze 1/1974 jest informacja: WYDAWNICTWO URZĘDU PATENTOWEGO POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ, Wydział Wydawnictw, 00-608 Warszawa, Al. Niepodległości 188; W WUP-ie 9/1931: REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Elektoralna 2, III p., Warszawa, a w WUP-ie 3-4/1947: Urząd Patentowy Rz. P., Warszawa, ul. Lwowska 15.

REDAKTORZY NACZELNI

W BUP-ie nie ma żadnej informacji na temat redaktora naczelnego. Natomiast w WUP-ie przez kilka wydań podawano skład redakcji wraz z redaktorem naczelnym: „WYDAWNICTWO URZĘDU PATENTOWEGO POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ KOMITET REDAKCYJNY: Redaktor naczelny: Wacław Olszewski, sekretarz redakcji: Stanisław Prószyński; redaktorzy działowi: Henryk Bratek, Ludwik Gąsiorowski, mgr inż. Stanisław Madeyski, mgr inż. Adolf Towpik” (WUP 28/1952).

„WYDAWNICTWO URZĘDU PATENTOWEGO POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ KOMITET REDAKCYJNY: redaktor naczelny: Henryk Bratek, sekretarz redakcji: Jerzy Królewski, redaktorzy działowi: mgr Bronisław Bulwicki, Konstanty Łobejko, mgr inż. Adolf Towpik, Roman Zuchowicz” (WUP 15/1954).

„WYDAWNICTWO URZĘDU PATENTOWEGO POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ Redaguje Komitet Redakcja” (WUP 15/1955).

DRUKARNIA

Było wiele punktów, w których drukowano materiały przygotowane przez pracowników Urzędu. W styczniu 1992 r. Urząd Patentowy nabył sprzęt i stworzył Wydawnictwa Urzędu. Jeśli chodzi o BUP-u to można podać drukarnie:

1. Olsztyńskie Zakłady Graficzne im. Seweryna Pieniężnego, Olsztyn, ul. Towarowa 2.

2. Prasowe Zakłady Graficzne, RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Kraków.
3. RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Wrocław
4. Opolskie Zakłady Graficzne im. J. Łangowskiego.
5. RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Warszawa.
6. Drukarnia Narodowa Zakład Nr 8 Kraków, Osiedle Hutnicze 7.
7. Zakład Wydawnictw Urzędu Patentowego RP.

W WOP-ie mamy zaś:

1. Zakł. Graf. Dom Słowa Polskiego, Warszawa.
2. Drukarnia Państwowa Nr 1 w Warszawie, ul. Turaka 3.
3. Z. G. „Tamka”.
4. WYDAWNICTWO URZĘDU PATENTOWEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Redakcja i Administracja: Urząd Patentowy Rz. P., Warszawa, Al. Niepodległości
188/192, Departament Wydawnictw Urzędu Patentowego⁶⁴².

Publikator BUP był drukowany prawie w całej Polsce. Natomiast WUP tylko w okręgu warszawskim.

OPRAWA

Brak informacji w tym zakresie. Była w domenie drukarni, do której przekazywano materiał celem druku. Nie informowano natomiast o tym w stopce redakcyjnej wydawnictwa.

NAKLAD

Nakład się zmieniał. W przypadku BUP jak również WUP można zauważyć podobne tendencje, a mianowicie na początku zauważalna była tendencja wzrostowa, potem spadkowa i tak na przemian. Dostrzegalna jest zmiana od 1 stycznia 1980 r. – tu wyraźnie widać różnice w nakładzie i cenie kolejnych wydań WUP i BUP. Zmiany były wprowadzane na początku każdego roku kalendarzowego. Najczęściej nakład wynosił 2475 + 25 egz.

Nakład BUP-u został przedstawiony w tabeli 23 zamieszczonej w Aneksie nr 8.

⁶⁴² Na podstawie informacji zawartych w stopce redakcyjnej poszczególnych wydań.

W przypadku WUP sytuacja wyglądała podobnie. Początkowo nakład był wysoki, potem spadał, znów wzrastał i spadał. Nakład WUP podano w tabeli nr 24 w Aneksie nr 8.

NUMERY KONT BANKOWYCH

Na przestrzeni lat zmieniały się konta bankowe. Były one systematycznie podawane - służyły do prenumeraty wydawnictw Urzędu, inne do spraw prawnych toczących się przed Urzędem, jak również do opłat związanych z poprawnym dokonaniem zgłoszeń przedmiotów ochronnych własności przemysłowej.

NUMERY TELEFONÓW

Podawano numery telefonów do zamówień na numery bieżące oraz z lat ubiegłych.

Numery telefonów zmieniano, co m.in. było związane ze zmianą siedziby i budynku Urzędu.

ADRES MAILOWY

Adres mailowy nie zawsze był podawany. W sprawie zamówień wydawnictw występował e-mail: wydawnictwa@uprp.pl (BUP 26/2019).

NUMER ZAMKNIĘTO

Prawie w każdym numerze była informacja dotycząca tego, kiedy (tj. w którym miesiącu i roku) dany numer przekazano do składu. Były również informacje odnośnie tego, na jakim papierze ma być druk wykonany, np. na matowym i w V klasie. Podawano też numer zamówienia usługi drukowania i wymiary drukowanej pozycji. Natomiast nie zawsze podawano, kiedy numer zamknięto. W wydaniach z lat 50. i 60. sporadycznie pojawiały się wzmianki na ten temat.

PODZIĘKOWANIA DLA SPONSORÓW

Brak informacji w tym zakresie.

CENY

W każdym numerze „Wiadomości Urzędu Patentowego” podawano informacje odnośnie do warunków prenumeraty (półrocznej i rocznej) dla krajowych i zagranicznych subskrybentów. Informowano także o tym, gdzie przelać należność za prenumeratę, czyli wskazywano konkretny bank i numer konta. Dodatkowo zamieszczano adres wydawnictwa, w tym

przypadku Urzędu Patentowego RP, jak również dane teleadresowe niezbędne do podjęcia kontaktu we wszystkich sytuacjach problematycznych. Wskazywano również Wydział Rozpowszechniania Wydawnictw w Urzędzie Patentowym RP, w którym można nabyć archiwalne egzemplarze oraz aktualnie wychodzące numery.

Zamieszczano też ceny czasopisma na poszczególne lata. Zwiększały się one z początkiem roku o kilka złotych. Warto nadmienić, że od roku 1995, kiedy nastąpiła reforma walutowa zwaną denominacją, zmieniły się również ceny. Przy zastosowaniu odpowiedniego przelicznika walut okazuje się, że wprowadzone zmiany były niewielkie. Dla przykładu cena z roku 1994 WUP to 45 000 zł, a więc 4,50 zł, natomiast z roku 1995 to 6,50 zł.

Podobnie było z BUP, a więc zachowano tendencję wzrostową odnośnie do cen. Dla przykładu w roku 1994 cena pojedynczego egzemplarza wyniosła 30 000 zł, czyli po denominacji byłaby to kwota 3 zł, a w roku 1995, kiedy denominacja nastąpiła cena jednego egzemplarza wyniosła 4,5 zł. Zwiększano zatem cenę o 1 zł lub 2 zł. Jednak od stycznia 2004 r. do końca roku 2019 cena nie uległa zmianie i wynosiła 14 zł. To istotnie wyróżniało BUP na tle innych czasopism, choćby WUP. Od roku 2019 czasopismo jest wydawane w formie elektronicznej.

W przypadku WUP dane zamieszczone są w tabeli nr 25 w Aneksie nr 8.

Cena BUP-u zamieszczona jest w tabeli nr 26 w Aneksie nr 8.

W WUP-ie cena miała tendencję wzrostową. W ostatnich numerach zamieszczonych na stronie UPRP brak jest ceny. Aktualnie za sprzedaż wydawnictw UPRP odpowiada Wydział Rozpowszechniania Wydawnictw.

INFORMACJE DODATKOWE

Drukowane są komunikaty, rozporządzenia, zarządzenia, na przykład:

„Węgierska Republika Ludowa 72 ROZPORZĄDZENIEM. T. Nr 166/1951 RADY MINISTRÓW WĘGIERSKIEJ REPUBLIKI LUDOWEJ o postępowaniu w sprawach wynalazków zaofiarowanych Państwu” (WUP 6/1952).

B e l g i a. Dekret ustanawiający w odniesieniu do patentów opłaty dodatkowe i osobny rejestr. 59. Stany Zjednoczone Ameryki. Obwieszczenie o zmianie opłat patentowych (WUP 6/1927).

VI Kongres Międzynarodowej Federacji Prasy Technicznej i Zawodowej (Bruksela, 4-8.IX 1930). Kongres Towarzystwa Prawa Międzynarodowego (N.-York, 2-10.IX 1930) (WUP 12/1930).

Takich informacji podawano bardzo dużo, najwięcej w latach 50. XX w. Powyższe przykłady wybrano dla zobrazowania tego, co zamieszczano.

PRAWO PRASOWE A BIULETYN I WIADOMOŚCI URZĘDU PATENTOWEGO⁶⁴³

Analiza przepisów prawa prasowego w odniesieniu do „Wiadomości Urzędu Patentowego” i „Biuletynu Urzędu Patentowego” znajduje się w tabelach od 27 do 31 w Aneksie nr 8.

„Wiadomości Urzędu Patentowego” w zakresie prawa prasowego są analizowane na podstawie trzech aktów prawnych: z 1927 r., z 1938 r. oraz prawa prasowego z 1984 r., a Biuletyn Urzędu Patentowego na podstawie dwóch: z 1938 r. oraz prawa prasowego z 1984 r.

Wychodzące od 1924 r. „Wiadomości Urzędu Patentowego” miały zachowany i niezmienny tytuł. Zachowana była również numeracja, co przekładało się na niezamkniętą całość. Była to publikacja cykliczna, która aspirowała do miana miesięcznika. Podane było również miejsce wydania pozycji – Warszawa oraz wskazane dane wydawcy druku i drukarni. Podawano też rok wydania wraz z kolejnym numerem bieżącym. Natomiast brak było jakichkolwiek informacji dotyczących nakładu oraz redaktora odpowiedzialnego za zamieszczone w czasopiśmie treści.

„Wiadomości Urzędu Patentowego” w świetle obowiązującego do 1938 r. prawa **nie spełniały wszystkich wymogów bycia prasą**. Analizę przeprowadzono na podstawie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r. o Prawie Prasowym - Prawo prasowe, Dz.U. 1927 r. Nr 45, poz. 398.

Według Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z 1938 r. WUP spełniały z kolei 9 na 10 zawartych w nim kryteriów. Miały zachowany tytuł oraz naniesiony bieżący numer z rokiem wydania. Spełniały też warunek cykliczności. Wychodziły bowiem regularnie raz w miesiącu.

⁶⁴³ Na podstawie: Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, *op. cit.*, art. 7.

Wskazany był też wydawca – Urząd Patentowy i podane jego dane adresowe i numery kont. Naniesione były również dane drukarni, która nadzorowała wydruk pozycji. Ponadto występowało miejsce wydania, tj. Warszawa. Pozycja była publikowana w języku polskim. Nie dysponujemy jedynie wiedzą o redaktorach. W stopce redakcyjnej nie wymieniano nikogo z imienia i nazwiska.

W świetle wymogów ówczesnego prawa „Wiadomości Urzędu Patentowego” **nie spełniały wszystkich wymogów bycia prasą**. Analizę przeprowadzono na podstawie Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89, poz. 608.

„Biuletyn Urzędu Patentowego” to kolejna gazeta urzędowa. Informowała ona o dokonanych zgłoszeniach swoich praw w Urzędzie Patentowym. Miała zachowany, niezmienny tytuł. Każde wydanie było opatrzone kolejnym numerem i rokiem. Gazetę wydawano cyklicznie, co dwa tygodnie. Zdarzało się, że przy większej liczbie zgłoszeń w roku wychodziło 26, a nawet 30 numerów. Publikowano w języku polskim. Podawano wydawcę, tj. Urząd Patentowy wraz z jego danymi adresowymi. Informowano ponadto, że za druk i przygotowanie składu odpowiada Urząd. Określano też nakład i cenę gazety, jak również zamieszczano dane firmy kolportażowej. Brakowało tylko informacji o redaktorach, redaktorach działowych oraz redaktorze naczelnym.

Według Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z 1938 r. „Biuletyn Urzędu Patentowego” **nie spełniały wszystkich wymogów bycia prasą**. Analizę przeprowadzono na podstawie Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89, poz. 608.

Aktualnym aktem prawnym według którego można dziś określić, czy Wiadomości i Biuletyn Urzędu Patentowego spełniają kryteria bycia prasą jest ustawa Prawo prasowe z 1984 r. Obydwa tytuły to gazety urzędowe, wychodzące cyklicznie jako miesięcznik (WUP) i dwumiesięcznik (BUP). Tym samym spełniają warunek zawarty w art. 7 pkt. 1 ustawy. Mają zachowane stałe tytuły. We wszystkich wydaniach są podane numer oraz rok. Przekazywane są również informacje o Kolegium redakcyjnym, ale brak informacji o redaktorze naczelnym.

Przegląd nie miał też przyznanego numeru ISSN oraz nie podawano w nim informacji o oprawie. Od 1983 r. obie pozycje mają numery ISSN, które w Polsce są stosowane od 1977

r. Mają też przyznane numery ISBN. Za zgłaszanie przyznania numeru ISBN lub ISSN odpowiada Naczelnik Wydział Poligrafii Departamentu Wydawnictw.

Warto nadmienić, że wydawcą według art. 8.1 może być organ państwowy. Urząd Patentowy PRL był organem administracji państwowej, więc spełniał te wymogi. Obecnie spełnia je Urząd Patentowy RP.

Zdaniem Marty Kulczak, Naczelnika Departamentu Wydawnictw Urzędu Patentowego RP Urząd Patentowy RP, w ramach wykonywania zadań w sprawach własności przemysłowej, zgodnie z art. 232, 233, 233¹, 234 oraz 261 ust. 2 pkt. 5 i 5¹ ustawy Prawo własności przemysłowej, wydaje dwa oficjalne publikatory ogłoszeń urzędowych: „Biuletyn Urzędu Patentowego” oraz „Wiadomości Urzędu Patentowego”. Uznać należy, że są to „urzędowe materiały publikacyjne” przewidziane w art. 9 ustawy Prawo prasowe, wyłączone ze stosowania tej ustawy (nie podlegają rejestracji)⁶⁴⁴. Tak więc dzienniki urzędowe organów centralnych nie są prasą, co wynika z ratio legis art. 9 Prawa prasowego oraz art. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1461. Jak zauważył Jacek Sobczak w komentarzu do art. 9 Prawa prasowego: „Ratio legis art. 9 pr. pras. leżało w chwili wydawania ustawy w uświadamianej potrzebie wyjęcia części publikacji spod restrykcyjnych działań niektórych przepisów ustawy w jej pierwotnym brzmieniu. W chwili obecnej utrzymywanie treści art. 9 wynika z odmiennego charakteru periodyków wymienionych w jego treści. Niewątpliwie jest też efektem tego, iż redagowanie periodyków, o jakich mowa w art. 9 pkt 1-3 pr. pras., podlega innym regułom od tych, które mają zastosowanie w odniesieniu do pozostałych dzienników i czasopism. Taki stan rzeczy rodzi jednak pewne wątpliwości, w szczególności co do tego, czy możliwe jest w periodykach, o jakich mowa w art. 9 pr. pras., zamieszczanie reklam. Wyjęcie spod unormowania prawa prasowego periodyków wymienionych w treści art. 9 ma dodatkowo ten skutek, iż nie mają w stosunku do nich zastosowania przepisy dotyczące sprostowań, odpowiedzi, komunikatów i ogłoszeń. Sformułowane w art. 9 pr. pras. wyłączenia niektórych publikacji periodycznych spełniających wszystkie wymogi, jakie ustawa wiąże z prasą, spowodowane są względami o charakterze prawnym bądź politycznym. Te pierwsze niewątpliwie legły u podstaw wyłączenia tych publikacji, które wskazano w pkt 1-3 art. 9 pr. pras. (...) W art. 9

⁶⁴⁴ Na podstawie indywidualnego wywiadu pogłębionego, przeprowadzonego w dniu 28 lipca 2020 r. Aneks nr 15.

pkt 1 pr. pras. wyjęto spod działania ustawy dzienniki promulgacyjne (...). W myśl art. 8 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, dziennikami urzędowymi w rozumieniu tej ustawy są: (...) dzienniki urzędowe urzędów centralnych (...) . Ustawodawca w treści prawa prasowego odchodzi od, mającego trwałe obywatelstwo w doktrynie, pojęcia organu promulgacyjnego na rzecz synonimicznego organu publikacyjnego. W trakcie kolejnych nowelizacji wypadało uściślić treść art. 9 pkt 1 i dostosować do obowiązującej treści art. 8 u.o.a.n. Nie można mieć jednak wątpliwości, że wszystkie wskazane w art. 8 u.o.a.n. dzienniki urzędowe mieszczą się w pojęciu "urzędowych organów publikacyjnych", którym posługuje się ustawodawca w art. 9 pkt 1 pr. pras"⁶⁴⁵.

Zatem gazety urzędowe nie spełniają wymogów bycia prasą według ustawy Prawo prasowe, mimo zachowania pewnych zewnętrznych cech właściwym tytułom prasowym.

Analiza była przeprowadzona według Prawa prasowego z dnia 26 stycznia 1984 r., Dz.U. 2018 r., poz. 1914 ze zm.

⁶⁴⁵ J. Sobczak, *Prawo prasowe...*, *op. cit.*

ROZDZIAŁ VI

CZASOPISMA WYDAWANE PRZEZ URZĄD PATENTOWY W III RP. ZAWARTOŚĆ FORMALNA I TREŚCIOWA

W niniejszym rozdziale skoncentrowano się na publikacjach Urzędu Patentowego, które zaczęto wydawać po 1989 roku. Należą do nich: „Informacje Urzędu Patentowego”, „Kwartalnik Urzędu Patentowego”, Zeszyty „Ochrona Własności Przemysłowej” oraz broszury i druk ulotny, m.in. ulotki, plakaty.

6.1. „Informacje Urzędu Patentowego”

„Informacje Urzędu Patentowego” to kolejna publikacja i propozycja wydawnicza UPRP. Ukazywały się przez sześć lat (1995-2001) i stanowiły wewnętrzne informatorium dla pracowników Urzędu. Dostarczały wiedzy odnośnie tego, co dzieje się w Urzędzie, a zatem o zrealizowanych planach, decyzjach kierownictwa, podpisanych porozumieniach, umowach, propozycjach zmian ustaw i projektów ustaw. Przekazywały informacje na temat ośrodków informacji patentowej, podejmowanej współpracy zewnętrznej – krajowej i zagranicznej, baz danych, różnych stanowisk Urzędu odnośnie spraw własności przemysłowej. Gwarantowały i zapewniały zarazem przepływ informacji na różnych szczeblach.

Informacje UPRP były formatu A5 o wymiarach 15 x 21 cm. Jeśli chodzi o szatę graficzną to w tytule publikacji uwypuklono literę „I” przez zastosowanie większego rozmiaru czcionki niż w pozostałych literach tytułu. Ponadto użyto białego koloru czcionki na niebieskim tle, natomiast pozostałe litery są zapisane niebieską czcionką na białym tle. Wydawcą był Urząd Patentowy.

CEL – dostarczanie podręcznych informacji z zakresu funkcjonowania Urzędu, wskazywanie decyzji i zadań realizowanych przez kierownictwo UPRP, przekazywanie aktualnych informacji odnośnie prac nad projektami ustaw, omawianie dostępnych baz danych, wyjaśnianie procedur dokonywanych zgłoszeń, podejmowanie zagadnień informacji patentowej.

DO KOGO – adresatami są osoby pracujące w UPRP.

CZĘSTOTLIWOŚĆ – nieregularna, bowiem waha się liczba wydań w danym roku kalendarzowym. Publikacja aspirowała do bycia miesięcznikiem – zazwyczaj była wydawana

w ostatnich dniach danego miesiąca i tylko raz w miesiącu. Wyjątek stanowił rok 1995, w którym wydawano ją niekiedy raz na dwa tygodnie. Częstotliwość wydań była prawdopodobnie uzależniona od potrzeby przekazania informacji istotnych dla pracy w UPRP.

Częstotliwość poszczególnych wydań przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Częstotliwość „Informacji Urzędu Patentowego”

L.P.	ROK	IŁOŚĆ
1	1995	5 EGZEMPLARZY (7.11.1995, 8.09.1995, 28.09.1995, 30.11.1995, 30.12.1995)
2	1996	11 EGZEMPLARZY (13.01.1996, 31.01.1996, 4.03.1996, 29.03.1996, 30.04.1996, 31.05.1996, 8.07.1996, 5.08.1996, 30.08.1996, 30.09.1996, 29.10.1996)
3	1997	12 EGZEMPLARZY (12.02.1997, 28.02.1997, 28.03.1997, 30.04.1997, 30.05.1997, 30.06.1997, 31.07.1997, 29.08.1997, 30.09.1997, 31.10.1997, 28.11.1997, 31.12.1997)
4	1998	12 EGZEMPLARZY (30.01.1998, 27.02.1998, 31.03.1998, 30.04.1998, 19.05.1998, 30.06.1998, 31.07.1998, 31.08.1998, 30.09.1998, 30.10.1998, 30.11.1998, 31.12.1998)
5	1999	11 EGZEMPLARZY (29.01.1999, 26.02.1999, 31.03.1999, 30.04.1999, 31.05.1999, 30.06.1999, 30.07.1999, 31.08.1999, 30.09.1999, 29.10.1999, 31.12.1999)
6	2000	11 EGZEMPLARZY (31.01.2000, 29.02.2000, 31.03.2000, 28.04.2000, 30.06.2000, 31.07.2000, 31.08.2000, 29.09.2000, 31.10.2000, 30.11.2000, 29.12.2000)
7	2001	12 EGZEMPLARZY (31.01.2001, 28.02.2001, 30.03.2001, 30.04.2001, 31.05.2001, 29.06.2001, 31.07.2001, 31.08.2001, 28.09.2001, 31.10.2001, 30.11.2001, 31.12.2001)

Źródło: opracowanie własne.

LICZBA STRON – waha się od 4 do 8. W przeważającej liczbie wydań objętość wynosi 4 strony.

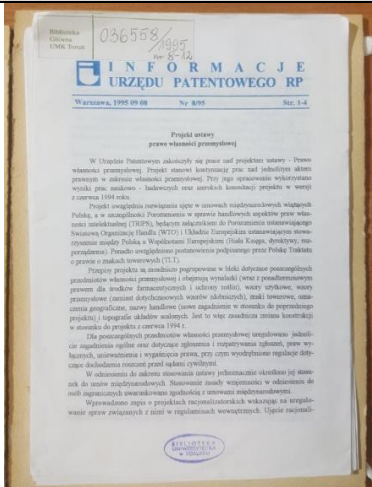
AUTORZY/ZESPÓŁ REDAKCYJNY – nie wymienia się autorów tej publikacji. Jest tylko informacja o wydawcy – Departament Wydawnictw UPRP.

OKŁADKA

Okładka zachowuje pewną prostotę wyrazu. Dominują dwa kolory bazowe – czerni i biel. Jedynym odstępstwem jest tytuł publikacji: Informacje Urzędu Patentowego RP, zapisany niebieską czcionką. Dodatkowo zamieszcza się liczbę stron, miejsce wydania, datę wydania, kolejny numer oraz rok wydania Informacji Urzędu Patentowego RP. Na okładce obecny jest również temat przewodni wydania. Tylko dwa razy tytuł wydania: „Informacje Urzędu Patentowego „był zapisany innym kolorem niż niebieski, mianowicie czarną czcion-

ką. W tabeli 7 przedstawiono okładkę „Informacji Urzędu Patentowego” wraz z jej podstawowymi informacjami⁶⁴⁶.

Tabela 7. Okładka „Informacji Urzędu Patentowego” wraz z podstawowymi informacjami

OKŁADKA	OPIS
	<p>KOLOR OKŁADKI: BIAŁY</p> <p>KOLOR TYTUŁU: NIEBIESKI LUB CZARNY</p> <p>NA OKŁADCE: TYTUŁ, NUMER, ROK, MIASTO, LICZBA STRON, TEMAT PRZEWODNI</p>

Źródło: opracowanie własne.

PORUSZANE TEMATY⁶⁴⁷

INFORMACJE I KOMUNIKATY⁶⁴⁸ – zawarto tu wszystkie informacje, dotyczące tego, co się dzieje w Urzędzie oraz zalecenia i komunikaty skierowane do pracowników Urzędu, np. informacje o zmianach numerów kont bankowych, zmianach cen wydawnictw Urzędu, o zasadach korzystania, kryteriach i cenniku dla wyszukiwania konkretnych pozycji z baz danych oraz o zgłoszonych i zarejestrowanych znakach towarowych w Polsce. Podano szereg komunikatów na temat różnych branżowych sympozjów i konferencji.

⁶⁴⁶ Wszystkie okładki – zob. rysunek nr 5 i tabelę nr 32 w Aneksie nr 9.

⁶⁴⁷ Listę wszystkich tematów zamieszczono w Aneksie nr 9.

⁶⁴⁸ Np. *Informacja o zmianach dotyczących opłat za zgłoszenia międzynarodowe*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 1/96, s. 1-4; *Trzydniowa Międzynarodowa Konferencja na temat ochrony wynalazków farmaceutycznych i biotechnologicznych organizowane przez Europejski Urząd Patentowy*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 8/97, s. 3; *Opodatkowanie i obciążenie składkami na ubezpieczenia społeczne przychodów z wynalazczości*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1999, nr 3/99, s. 1-4; *Nowa tabela opłat wnoszonych do Biura Międzynarodowego OMPI na podstawie Porozumienia Madryckiego*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 3/96, s. 3-8; *Departament Zgłoszeń Informuje o zmianie numeru konta*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1196, nr 5/96, s. 1; *Stanowisko UPRP w sprawie szkolenia kandydatów na rzeczników patentowych*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 1/97, s. 1-4; *Własność przemysłowa w transferze technologii „INTELTRANS 98”*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1998, nr 3/98, s. 2-3; *Wydawnictwa Urzędu Patentowego RP informują o zmianie cen naszych wydawnictw*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1198, nr 9/98, s. 4.

INFORMACJA PATENTOWA⁶⁴⁹ – podaje się tu wszystkie istotne informacje na temat patentów. Omówiono tu zatem nowe zadania w zakresie upowszechniania informacji patentowej. Znajdują się tu również liczne informacje na temat konferencji, szkoleń i seminariów branżowych.

BAZY DANYCH⁶⁵⁰ – omówiono tu temat nowych baz danych, pozyskanych przez UPRP. Przedstawiono patentowe bazy bibliograficzne, bazy pełnych tekstów dokumentów patentowych, bazy tematyczne literatury patentowej i technicznej. Przedstawiono bazę SINDBAD (ang. *Streamlined Integration of Bibliographic and Administrative of Patents*, (Efektywna integracja danych bibliograficznych dokumentów patentowych i danych administracyjnych, czyli danych związanych z procesem tworzenia bazy oraz bazy danych UPRP w Internecie (ARS PATENT, ARS TM).

WSPÓŁPRACA ZEWNĘTRZNA⁶⁵¹ – podaje się tu informacje na temat podjętej przez UPRP współpracy zewnętrznej – krajowej i zagranicznej.

⁶⁴⁹ Np. *Rozpowszechnienie informacji patentowej*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1198, nr 8/98, s. 1-2; *Konferencja „Informacja Patentowa dla nauki i przemysłu”*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1998, nr 12/98, s. 1-2; *PATLIB – nowe zadania w zakresie upowszechniania informacji patentowej*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 6/96, s. 1-4; *Seminarium regionalnego programu własności przemysłowej: szkolenie dla Ośrodków Informacji Patentowej, Praga 10-11 września 1997 r.*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 10/97, s. 1-3; *Usługi elektroniczne – informacja patentowa w Internecie*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1999, nr 8/99, s. 1-3.

⁶⁵⁰ Np. *Wyszukiwanie informacji o patentach i innych prawach ochronnych w bazach danych Urzędu Patentowego RP*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1198, nr 1/98, s. 1-2 oraz „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 2/98, s. 1-3; *Bazy danych Urzędu Patentowego RP w Internecie*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1999, nr 9/99, s. 1-4; *Baza danych Espace-Preces, Access-Preces i Traces*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 1/96, s. 2-4; *Baza danych Global Pat, Bazy pierwszych stron dokumentów patentowych*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1998, nr 11/98, s. 1-2; *Stworzona baza systemu informacji Ars Patent (BSI)*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1999, nr 1/99, s. 2-4.

⁶⁵¹ Np. *Oświadczenie Rządu Chińskiej Republiki Ludowej*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 8/97, s. 1-2; *Spotkanie kierownictwa EPO z szefami Urzędów Patentowych krajów posiadających statut obserwatora w EPO*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1998, nr 5/98, s. 1-2; *Światowa Organizacja Własności Intelektualnej*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 2/96, s. 2-3; *Ogłoszenie Światowej Organizacji Własności Intelektualnej o rozpoczęciu funkcjonowania Konwencji o Patencie Euroazjatyckim*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 3/96, s. 1-3; *Europejski Urząd Patentowy opłaty*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 12/96, s. 1-2; *Porozumienie Madryckie oraz protokół do tego porozumienia*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 5/97, s. 1-4; *Porozumienie Wiedeńskie*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 7/97, s. 1; *Porozumienie Nicejskie*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 7/97, s. 2-3; *Nowe oznaczenia dokumentów publikowanych przez Europejski Urząd Patentowy*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 12/97, s. 1-4; *Informacja dotycząca obniżenia opłat Europejskiego Urzędu Patentowego za międzynarodowe poszukiwanie i badanie wstępne zgłoszeń PCT*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1198, nr 4/98, s. 4; *Zarządzenie nr 1 Prezesa UPRP z dnia 3 stycznia 2000 r.*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 2000, nr 2/00, s. 1-3; *Ustawa dla Rzeczników*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 2000, nr 6/00, s. 3-4.

ASPEKTY PRAWNE⁶⁵² – omówiono tu wszystkie projekty ustaw odnoszące się do zagadnień związanych z prawem własności przemysłowej. Przedłożono orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych o odmowie przyznania uprzedniego pierwszeństwa ze zgłoszenia dokonanego w Polsce. Zapoznano czytelników ze zmianami w przepisach prawnych. Podano informację o skierowaniu do sejmu projektu ustawy Prawo własności przemysłowej. Omówiono nowy projekt Ustawy o rzecznikach patentowych.

NIKTÓRE WAŻNE SPRAWY⁶⁵³ – w dziale tym znalazły się informacje, które trudno przyporządkować do innych kategorii, np. prezentacja znaku towarowego wspólnoty czy omówienie działalności promocyjnej UPRP.

NUMERY

Na przestrzeni lat 1995-2001 ukazały się 74 numery. Zachowano cykliczność (ale nie periodyczność) wydań. Nieznane są jednak przyczyny zaprzestania wydawania kolejnych pozycji.

Od numeru 2/2000 z dnia 29.02.2000 podano numer ISSN 1509-6483.

LICZBA TEMATÓW

„Informacje Urzędu Patentowego” podejmowały różne tematy (wykres 11). Ich liczba różniła się w poszczególnych wydaniach – od jednego do ośmiu poruszanych tematów. Zazwyczaj były to skrótowe i skondensowane informacje na temat aktualnych wydarzeń, działań kierownictwa Urzędu, propozycjach zmian ustaw, bądź zmian administracyjnych, organizowanych konferencjach, współpracy zewnętrznej, a także zakupionych nowościach książkowych czy bazach danych. Łącznie podjęto 233 tematy.

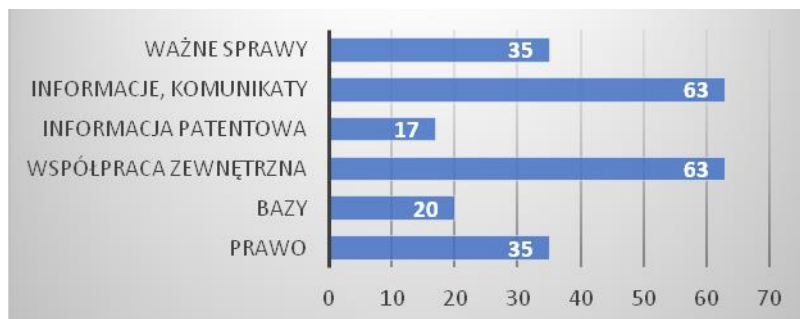
Szczegółowy wykaz stron prezentuje tabela nr 33 w Aneksie nr 9.

⁶⁵² Np. *Projekt Ustawy Prawo własności przemysłowej*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 2/97, s. 1; *Orzecznictwo Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1996 r. o odmowie przyznania uprzedniego pierwszeństwa*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 4/97, s. 1-2; *Zmiany w przepisach prawnych*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 11/97, s. 1-2; *Projekt Ustawy Prawo własności przemysłowej skierowany do Sejmu*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1998, Nr 3/98, s. 1-2.

⁶⁵³ *Znak towarowy wspólnoty*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 7/96, s. 1-4; *Działalność promocyjna Urzędu Patentowego RP*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 9/96, s. 2-3; *Metodyka badania zdolności rejestracyjnej znaków towarowych*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 9/97, s. 1-2; *Stanowisko Urzędu Patentowego RP w sprawie znaku towarowego „Belvedere”*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1999, nr 6/99, s. 2-4; *Redagowanie skrótów opisów wynalazków i wzorów użytkowych*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 2000, nr 1/00, s. 1-3.

Najwięcej tematów podjęto w 2001 roku (70), co stanowiło 30% ogółu poruszanych na łamach Informacji spraw. Kolejne Dużą liczbę zagadnień przedstawiono także w latach 1998 (16%) i 1997 (15%).

Wykres 11. Liczba tematów „Informacji Urzędu Patentowego”

Źródło: opracowanie własne.

Szczególnie koncentrowano się na współpracy zewnętrznej oraz na komunikowaniu ważnych dla pracowników UPRP informacji (27% ogółu tematów). Kolejne miejsca zajmują: ważne sprawy i prawo. Na trzecim miejscu znajdują się bazy danych, z których korzysta każdy pracownik UPRP.

WYDAWCA

Na ostatniej stronie publikacji widnieje informacja: Departament Wydawnictw UPRP, jednak nie podaje się adresu, telefonów czy osób do kontaktu.

ADRES REDAKCJI

Brak informacji w tym zakresie.

REDAKTORZY NACZELNI

Brak informacji o osobie, która pełni funkcję redaktora naczelnego.

DRUKARNIA

Brak informacji w tym zakresie. Prawdopodobnie odpowiada za to Departament Wydawnictw UPRP.

OPRAWA

Brak informacji w tym zakresie. Prawdopodobnie odpowiada za to Departament Wydawnictw UPRP.

NAKLAD

Nakład miał tendencję spadkową. Wydawano od 640 do 545 egzemplarzy.

Nakład „Informacji Urzędu Patentowego” został zamieszczony w tabeli nr 34 w Aneksie nr 9.

CENY

Na ostatniej stronie każdego wydanego numeru widnieje cena. Przez pięć lat wychodzenia od 1995 do 2000 r. cena Informacji była stała i wynosiła 1 zł. W 2001 r. w pierwszym numerze podano informację, że jeden egzemplarz kosztuje 1,00 zł + 0,07 zł (VAT).

INSERTY

Brak.

PRAWO PRASOWE A „INFORMACJE URZĘDU PATENTOWEGO RP”⁶⁵⁴

Analiza przepisów prawa prasowego w odniesieniu do „Informacji Urzędu Patentowego” znajduje się w tabeli nr 35 w Aneksie nr 9.

„Informacje UPRP” były wychodzącym cyklicznie czasopismem. Aspirowały do miana miesięcznika, ale ukazywały się nieregularnie. Miały zachowany tytuł, który się nie zmieniał w kolejnych wydaniach. Każdy numer był opatrzony rokiem, miesiącem i dniem wydania. Nie podano jednak informacji o autorach. Brak też wymienionego redaktora naczelnego i informacji o zespole redakcyjnym. Przypuszczalnie Departament Wydawnictw UPRP zbierał dane do publikacji, ustalał ich kolejność, odrzucał te, które były zbędne, ponadto zajmował się redakcją i wydawaniem całości. Publikacja spełniała głównie cel informacyjny. Posiadała numer ISSN. Brakowało jednak wskazania osoby pełniącej funkcję redaktora naczelnego.

Według art. 8.1 wydawcą może być organ państwowy, zatem Departament Wydawnictw UPRP spełniał te wymogi.

Zgodnie z przepisami Ustawy z 26 stycznia 1984 roku Prawo prasowe stwierdzam, że „Informacje Urzędu Patentowego RP” **nie spełniają** wszystkich wymogów formalnych uznania za prasę.

⁶⁵⁴ Na podstawie: Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, *op. cit.*, art. 7.

6.2. „Kwartalnik Urzędu Patentowego”

Kwartalnik Urzędu Patentowego zaczął wychodzić w roku 2010 i jest wydawany do chwili obecnej. Zamysłem wydawcy czasopisma było umożliwienie wewnętrznej komunikacji pracowników Urzędu Patentowego. Każdy departament zajmuje się czymś innym, realizuje inne zadania i cele, zatem tego typu publikacja miała pomóc w przekazywaniu informacji o podejmowanych pracach i inicjatywach oraz dać pracownikom dostęp do aktualnych informacji na temat wewnętrznej działalności Urzędu. Ponadto zintegrować wszystkich pracowników. Stąd tak ważne jest zespołowe zapoznanie się z problematyką, z którą na co dzień mierzą się poszczególne działy organizacyjne.

Pracownicy Urzędu przyczyniają się do wprowadzania w życie nowych technicznych rozwiązań. Wykonując zróżnicowane i skomplikowane zadania pracownicy Urzędu winni mieć możliwość korzystania z własnego czasopisma, które stanowi platformę wymiany myśli, spostrzeżeń i doświadczeń w zakresie zagadnień odnoszących się do spraw własności przemysłowej, jak również jej ochrony. Efektywność działań każdej instytucji, nie tylko UP, przynosi bowiem konstruktywna polemika i dyskusja z pracownikami, co przyczynia się do przepływu informacji, wiedzy, poglądów, oraz staje się motorem napędowym do dalszych działań na rzecz rozwoju twórczości intelektualnej oraz pracy na wysokim poziomie.

Celem powołania czasopisma było również pobudzenie pracowników do dyskusji na ważne tematy zawodowe i pozazawodowe. Daje to sposobność do „przejęcia pałeczki” przez samych pracowników w zakresie tworzenia artykułów o swoich hobby, kolekcjonerstwie, podróżach, dyscyplinach sportowych czy zbiorach kolekcjonerskich.

Twórcy czasopisma nie zamykają się jednak tylko na teksty swoich pracowników. „Kwartalnik” użycza miejsca i zaprasza osoby z zewnątrz instytucji. Pisać mogą wszyscy ci, którzy znają się na zagadnieniach własności przemysłowej, zajmują się tym w swojej pracy albo w sferze działalności akademickiej – piszą książki bądź publikacje z tego zakresu i przekazują swoją wiedzę na szkoleniach czy konferencjach. Adresatem są również wszystkie środowiska, które przyczyniają się do poszerzenia wiedzy z obszaru ochrony własności przemysłowej.

Czasopismo jest wydawane w formacie A4 (21 x 28 cm). Wydawcą jest Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej.

Biblioteka Główna Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu dysponuje prawie wszystkimi wydanymi przez Urząd Patentowy pozycjami, począwszy od roku 2010, aż do chwili obecnej. Warto jednak nadmienić, że od roku 2020 występuje wyłącznie w wersji elektronicznej, natomiast wcześniej było dostępne w wersjach papierowej i elektronicznej⁶⁵⁵. Dodatkowo ukazywały się wydania specjalne, zwłaszcza przy obchodach jubileuszowych (okrągłych latach) Urzędu.

CEL – Nadrzędnym celem czasopisma, o czym już wspomniano, jest integracja pracowników Urzędu i zainteresowanie ich zagadnieniami dotyczącymi ochrony własności przemysłowej. Zamysłem wydawcy było stworzenie platformy do wymiany doświadczeń, wiedzy, informacji, a także pomocy w realizacji zadań i celów danych jednostek, jak również otwarcie się na zewnątrz poprzez użyczenie miejsca autorom spoza Urzędu⁶⁵⁶.

DO KOGO – Czasopismo jest skierowane do pracowników Urzędu. Ma być dla nich skuteczną pomocą w rozwiązywaniu codziennych problemów, z którymi mierzą się w swojej pracy zawodowej. Jest adresowane również do kadry naukowej, dydaktycznej, praktyków i tych wszystkich, którzy na co dzień zajmują się szeroko pojmowanymi sprawami własności przemysłowej (np. rzecznicy patentowi).

CZĘSTOTLIWOŚĆ – Czasopismo jest kwartalnikiem, zatem wychodzi cztery razy w roku, nie licząc wydań specjalnych. Zachowana jest systematyczność i częstotliwość wychodzenia publikacji, co podkreśla tytuł – „Kwartalnik UPRP”.

NUMERY

Do tej pory ukazało się 45 numerów czasopisma, włączając wydania specjalne. Wszystkie numery mają te same wymiary. Zachowany jest również wewnętrzny układ pisma, czyli zawsze podaje się dane teleadresowe wydawnictwa, informację o składzie kolegium redakcyjnego, jak również informację o redaktorze naczelnym i jego zastępcy oraz o sekretarzu redakcji, opracowaniu graficznym i korekcie. Dodatkowo każde wydanie oznaczone jest numerem bieżącym, jak również rokiem wydania. Ponadto opatrzone jest logo instytucji, czyli Urzędu Patentowego RP. Czasopismo ma również przyznany numer ISSN 2081-5964.

⁶⁵⁵ Dostęp do czasopisma online ze strony UPRP: *Kwartalnik UPRP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/kwartalnik-uprp> [data dostępu: 30.10.2020].

⁶⁵⁶ Tę informację podano w artykule: A. Adamczak, *Dlaczego wydajemy Kwartalnik*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego” 2010, nr 1, s. 1.

OKŁADKA

Okładki mają różne tło: niebieskie, czerwone, zielone itd., a nawet białe. Zwykle kolory tła mają intensywną barwę i tym samym przyciągają uwagę czytelników. Na określonym tle widnieje czarna czcionką napis „Kwartalnik Urzędu Patentowego”. Wyraz „Kwartalnik” zapisany jest dużą pogrubioną czcionką. Na literze „K” jest ponadto zamieszczony adres internetowy strony Urzędu. Na okładce występuje również kolejny numer i rok wydania czasopisma. Umieszczone jest też logo Urzędu Patentowego jako Wydawcy tej publikacji. Każdy numer zawiera również jakieś zdjęcie, np. znanego wynalazcy, konferencji, instytucji, w tym Urzędu Patentowego. Występują również zdjęcia powstałych wynalazków. Zdjęcie odnosi się do tytułu (tematu) przewodniego danego wydania i zwykle odnoszą się do materiałów wewnątrz numeru. Czasami jest na okładce kolaż zdjęć, np. przedstawiający podpisaną umowę współpracy z chińskim bądź koreańskim Urzędem Patentowym. W miejscu zdjęcia niekiedy występuje plakat, który wygrał nagrodę główną w konkursie organizowanym przez Urząd na najlepszy plakat za konkretny rok (ten konkurs odbywa się co roku). Nagrodą jest m.in. zaprezentowanie go w Kwartalniku, jak również w kalendarzu na dany rok. Specjalne wydania Kwartalnika, zazwyczaj łączą się z okrągłym jubileuszem UP. Dodatkowo każdy numer zawiera po prawej stronie okładki skrócony spis treści, natomiast wewnątrz jest jego rozwinięcie.

Warto dodać, że w roku 2019 nastąpiła zmiana na stanowisku Prezesa Urzędu Patentowego RP. Przełożyło się to również na wygląd okładki. Od numeru 39 w tabeli (NR 2/41/2019) napis „Urząd Patentowy RP” zmienił kolor czcionki z czarnej na biały i znajduje się na czerwonym tle drogowskazu, który wskazuje kierunek. To właśnie kolor czerwony przyciąga bardziej nasz wzrok i kieruje nas na napis UPRP, a nie na napis Kwartalnik. Przepuszczalnie dla obecnych władz ważniejsza jest sama instytucja i jej promocja. Ponadto zmieniło kolor tło. Jest ono białe. Zdjęcia zaś coraz częściej są zastępowane przez grafiki, np. nr 1/2020 przedstawia fragment komiksu. Typy okładek prezentuje rys. 5, natomiast pełny wykaz zamieszczonych okładek „Kwartalnika Urzędu Patentowego” wraz z podstawowymi informacjami przedstawia rysunek nr 6 i tabela nr 36 zamieszczone w Aneksie nr 10.

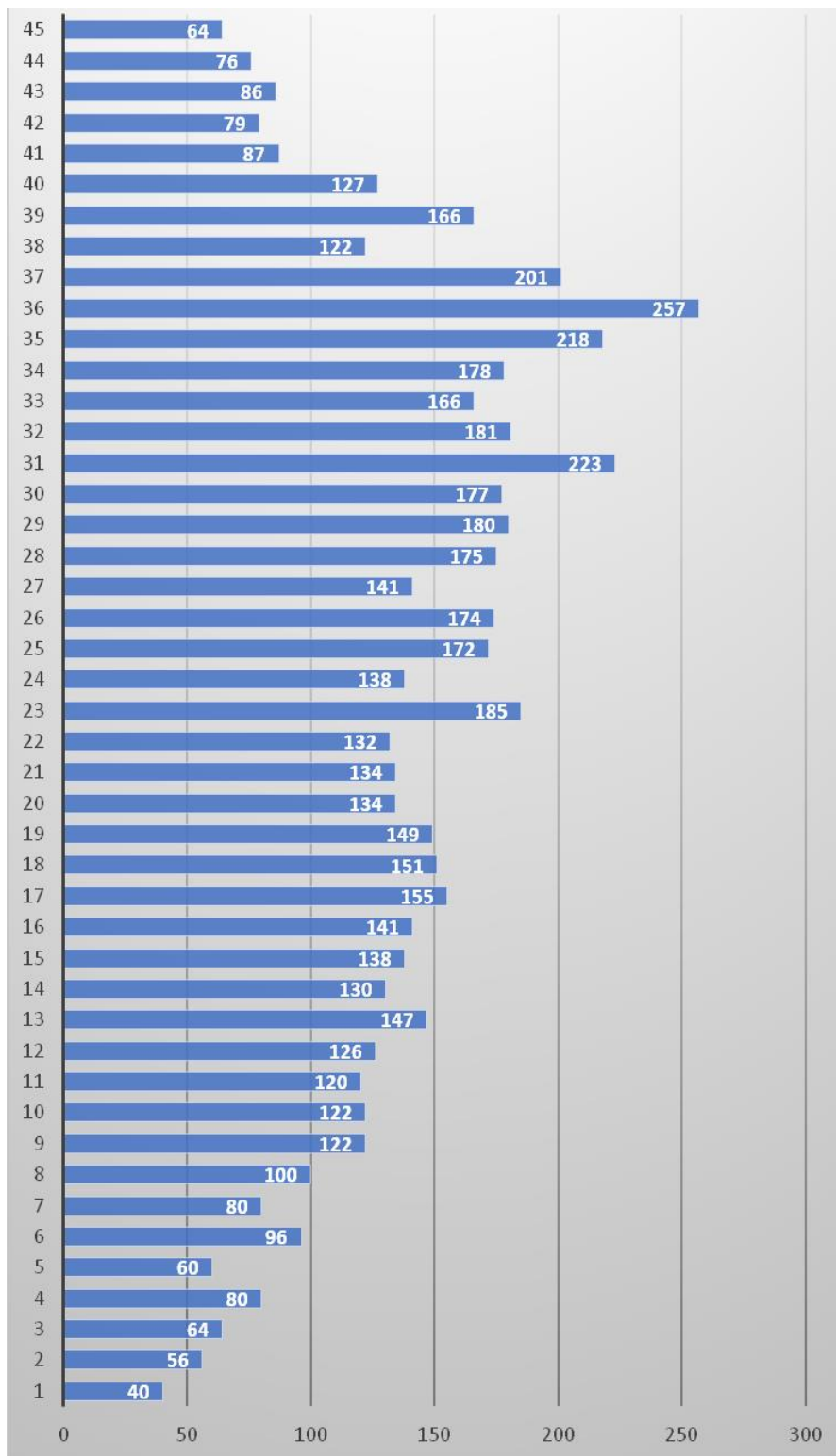
Rysunek 5. Wykaz zamieszczonych okładek "Kwartalnika Urzędu Patentowego" wraz z podstawowymi informacjami

Źródło: opracowanie własne.

LICZBA STRON – liczba stron jest różna, bowiem wahała się od 40 (np. pierwsze wydanie) do 257. W zakresie liczby stron można zauważyć tendencję spadkową. Pomysłodawcom czasopisma zależy zatem, by przekazać jak najwięcej wiedzy na jak najwyższym poziomie. Stąd zarówno więcej przekazywanych informacji, jak i ciągła aktualizacja danych, zwłaszcza w zakresie przepisów prawnych (wykres 12).

Wykres 12. Liczba stron w poszczególnych wydaniach „Kwartalnika UPRP”

Źródło: opracowanie własne.

PORUSZANE TEMATY ⁶⁵⁷

W Kwartalniku były omawiane następujące zagadnienia:

INNOWACYJNOŚĆ – Porusza się tu sprawy związane z samym pojęciem innowacyjności, wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań i wspieraniem wszelkich przejawów innowacyjności. Omawia nowy wskaźnik innowacyjności. Ukazuje tych, którzy są innowacyjni. Zapoznaje z tematem budowania innowacyjnego biznesu. Podejmuje zagadnienia dotyczące kultury innowacyjności w Polsce. Proponuje tworzenie innowacyjnych wyrobów i usług⁶⁵⁸.

PRZEDSIĘBIORCY A OCHRONA WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ⁶⁵⁹ – zawarte tu artykuły ukazują działalność przedsiębiorstw w kontekście własności przemysłowej. Omawia się tu m.in. korzyści wynikające z ochrony własności przemysłowej. Przedkłada zagadnienia odnoszące się do wsparcia innowacyjności MSP (Małych Średnich Przedsiębiorstw). Objasnia zasady funkcjonowania sieci helpdesków jako skutecznej pomocy dla MSP.

JEDNOSTKI NAUKOWE A OCHRONA WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ⁶⁶⁰ – porusza się tu tematy odnoszące się do ochrony własności przemysłowej tworzonej w jednostkach naukowych w Polsce. Przedstawia kwestie zarządzania innowacjami, technologiami, projektami badawczymi. Charakteryzuje innowacyjną akademicką przedsiębiorczość. Wska-

⁶⁵⁷ Pełna lista tematów jest w Aneksie nr 14. W pracy natomiast podano ich wybór.

⁶⁵⁸ np. *Co zmienia „duża” ustawa o innowacyjności, Ograniczanie barier*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 26-28; *Wdrażanie innowacji to być albo nie być konkurencyjnym*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 1, s. 13-16; *Innowacyjność – trudne zadanie*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 2, s. 45-48; *Trzeba inwestować w komercjalizację innowacyjnych pomysłów, Rozmowa z Marcinem Chludzińskim, prezesem Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 28-30; *Program Otwarte Innowacje*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 30-31.

⁶⁵⁹ Np. *Wzory przemysłowe w działalności przedsiębiorstw - Konieczność budowania strategii ochrony*, „Kwartalnik UPRP” 2011, nr 1, s. 10-11; *Ludzie Techniki w innowacyjnej gospodarce*, „Kwartalnik UPRP” 2014, nr 1, s. 29-30; *Ważne dla przedsiębiorców. Rodzina znaków towarowych w postępowaniu sprzeciwowym*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 22-32; *Wparcie dla MMŚP, Jak nie bać się i ograniczyć ryzyko*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 1, s. 32-33; *Wpływ stanu gospodarki na ochronę własności przemysłowej – Wynalazki*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 6-9; *Najważniejsze jest otoczenie Biznesu*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 14-16; *Dlaczego pozycja firmy zależy od jej podejścia do IP*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 22-23; *Czy odpowiedzialne przedsiębiorstwa są opłacalne?*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 44-45.

⁶⁶⁰ Np. *Patenty ważne na Uczelni – innowacyjność po raz pierwszy*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 2, s. 20-21; *Wspierając Mistrzów, Rozmowa z Prof. dr hab. Maciejem Żyliczem, Prezes Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 2-4; *Sztuka Zarządzania Uczelnią, Rozmowa z Prof. dr hab. inż. Tadeuszem Więckowskim*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 35-38; *Innowacyjność przede wszystkim ranking Szkół Wyższych*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 9-14; *Niezbędne eliminowanie barier, Rozmowa z ministrem dr. Piotrem Dardzińskim, Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 9-11; *Wrocławska szkoła komercjalizowania wynalazków, Zbigniew Biskupski*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 12-15.

zuje mocne strony uczelni oraz podjęcie przez nie współdziałania oraz ochrony IP jako czynnika gwarantującego sukces.

PATENT/PATENTOWALNOŚĆ⁶⁶¹ – omawia się tu zagadnienie IP odnośnie do wszelkich form doskonalenia produktu. Ukazuje możliwość poszukiwań patentów w bazach oraz podkreśla fakt, że polskie opisy patentowe są w pełni przeszukiwalne. Porusza dyskusyjny temat propozycji zgłoszeń do ochrony wszelkiej broni chemicznej, elektrycznej i innych środków obronnych, które pozostają bez patentów. Prezentuje badania dotyczące przyszłej ochrony patentowej, w tym sztucznej kości.

BIOTECHNOLOGIA⁶⁶² – omawia się tu patenty z zakresu biotechnologii. Porusza istotną kwestię – czy można zgłaszać do ochrony i jak można patentować geny? Ukazuje perspektywy i objaśnienia, dlaczego patentowane są geny?. Obrazuje zasoby genetyczne i aspekty ich ochrony. Przedkłada wszelkie dostępne rozwiązania biotechnologiczne. Omawia patenty w zakresie farmacji i ich ograniczenia. Charakteryzuje wynalazki w dziedzinie farmacji: praktykę dotyczącą klasyfikacji, poszukiwania i badania. Analizuje manipulacje genetyczne. Ukazuje BioNanoPark w centrum Polski. Analizuje ochronę patentową produktów leczniczych.

ASPEKTY PRAWNE⁶⁶³ – podejmuje się tu przede wszystkim zagadnienia związane z przepisami prawa patentowego, a także z rozstrzygnięciem procedury spornej. Analizuje propozycje zasad postępowania przed Sądem Patentowym Europejskim i Unii Europejskiej. Przedstawia wszelkie formy naruszenia patentu. Analizuje sprawy związane ze skuteczną walką z podróbkami. Ukazuje aspekty ujednoczenia przepisów prawa patentowego jako dłu-

⁶⁶¹ Np. *Badanie zdolności patentowej wynalazków*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 87-89; *Trolle Patentowe – zmora systemu ochrony patentowej w USA*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 17-18; *Wynalazki międzynarodowe a ich ochrona*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 96-98; *Pierwszeństwo uprzednie: istota, warunki skorzystania oraz skutki*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 108-110; *Niezwykłe wynalazki w innowacyjnej medycynie*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 122-125; *Sposób na oporność na antybiotyki*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 129-130.

⁶⁶² Np. *Nowe trendy Biotechnologii. Marzenia i nadzieje nie tylko Amerykanów*, „Kwartalnik UPRP” 2014, nr 1, s. 24-26; *Nordic Network for Biotechnology (NNB)*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 21-23; P. Musiał, *Terapie genowe – nowa rzeczywistość*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 20-22; *Polskie produkty lecznicze nowych generacji także zagranicą*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 52.

⁶⁶³ Np. R. Sikorski, *Zasoby patentowe w świetle prawa konkurencji UE*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 26-27; *Prawo patentowe jako instrument wspierania innowacyjności*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 64-67; *Umorzenie postępowania zgłoszeniowego dotyczącego udzielenia patentu na wynalazek na wniosek pełnomocnika*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 158-160.

giego procesu. Objasnia zagadnienia dotyczące tego, dlaczego znajomość IPR jest niezbędna prawnikom? Charakteryzuje zagadnienie mediacji i wskazuje, dlaczego jest tak istotna.

BAZY, NARZĘDZIA PRACY (BAZY DANYCH, INFORMACJA PATENTOWA, SERWIS INTERNETOWY)⁶⁶⁴ – omawia się tu dostęp do baz literatury patentowej i naukowej. Objasnia nowe narzędzie, które daje nowe możliwości, bazę e-PUAP oraz podaje, dlaczego warto z niej korzystać. Prezentuje ochronę prawną graficznych interfejsów użytkownika (GUI). Ukazuje IP jako nowe narzędzie w pracy.

ZNAKI TOWAROWE⁶⁶⁵ – podejmuje kwestię ochrony znaku towarowego. Opisuje naruszenia Prawa Ochronnego na znak towarowy. Przedstawia istotę naruszenia prawa ochronnego na znak towarowy. Wyjaśnia wątpliwości odnoszące się do tematu, czy można rejestrować nazwy odmian roślin w charakterze znaków towarowych. Zapoznaje z rzeczywistym używaniem znaku towarowego w postaci odmiennej od zarejestrowanej.

RZECZNICZY PATENTOWI⁶⁶⁶ – omawia się tu kwestie związane z zawodem rzecznika patentowego. Podejmuje problem ochrony danych osobowych wobec wykonywania zawodu rzecznika patentowego. Wskazuje warunki skutecznego dialogu pomiędzy badaczami patentowymi a rzecznikami/zgłaszającymi. Objasnia, dlaczego rzecznicy dzielą się wiedzą. Prezentuje rzecznika patentowego – jako pierwszego doradcę w biznesie.

WZORY⁶⁶⁷ – omawia się tu wszelkie kwestie związane z projektowaniem i wzornictwem. Podejmuje temat wyzwań rozwojowych w projektowaniu, w tym skutecznego zaangażowania.

⁶⁶⁴ Np. *Ośrodki Informacji Patentowej – centra wspierania innowacyjności*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 103-106; *Informacja patentowa dla nauki i przemysłu*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 134-27; E. Błach, *Bazy danych pomocne przy badaniu bezwzględnych podstaw odmowy udzielenia prawa ochronnego na znak towarowy*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s.168-170; *Ogólnodostępne bazy literatury patentowej i naukowej*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 4, s. 34.

⁶⁶⁵ Np. *Ochrona praw własności intelektualnej podczas UEFA EURO 2012*^{2012™}, *Chcesz, aby najlepsi sportowcy rywalizowali na twoich stadionach – zagwarantuj należyłą ochronę symboliki turnieju*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 56-58; E. Pniewska-Caban, *Rzeczywiste używanie znaku towarowego*, „Kwartalnik UPRP” nr 4, 2017, s. 110-111; M. Podbielska, *Jak „ugryźć” regulamin znaku towarowego?*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 112-114; *Nazwa geograficzna w znaku towarowym*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 114-117; E. Dymba-Siwiek, *Znaki towarowe w XXI w. – nowe wyzwania i nowe możliwości*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s.147-150.

⁶⁶⁶ Np. *XXXI Seminarium UPRP, Rzecznicy Patentowi w Cedzynie*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 100-102; *Uroczyste zakończenie obchodów 100-lecia zawodu rzecznika patentowego w Polsce*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 46-50; *Rzecznicy Patentowi w Cedzynie*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 4, s. 58-59.

⁶⁶⁷ Np. *Międzynarodowe seminarium na temat wzorów użytkowych w Pekinie*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 129-130; *Dobry wzór- Zmysł o innowacyjności, wymogach współczesnego rynku i satysfakcji konsumentów*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 146-150; *Ćwierć wieku „Dobrych Wzorów”*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 184-185.

zowania kobiet przy tworzeniu wzornictwa oraz designu. Charakteryzuje nowoczesną gospodarkę, aspekty designu oraz lepszej i użytecznej jakości życia. Przedstawia wzornictwo jako nowy wyznacznik nowoczesnej gospodarki. Objasnia aspekty ochrony wzornictwa w globalnej gospodarce. Charakteryzuje wzornictwo jako projektowanie dla ludzi oraz z ludźmi.

WSPÓŁPRACA ZEWNĘTRZNA⁶⁶⁸ – zapoznaje się tu czytelników z różnego typu instytucjami, z którymi współpracuje Urząd Patentowy RP i wskazuje płaszczyzny tej współpracy.

DOKSZTAŁCANIE ZAWODOWE⁶⁶⁹ – omawia się tu kwestie, związane z podniesieniem kwalifikacji, doksztalcaniem, szkoleniami pracowników w świetle najnowszych zmian kodeksu pracy. Prezentuje nowoczesne metody nauczania w zakresie IP. Zapoznaje z zagadnieniami kreatywności oraz z problemem, czy kreatywności można się nauczyć? Prezentuje problem pobudzania kreatywności dzięki kryzysom. Zapoznaje z nadchodzącymi zmianami w nowym systemie klasyfikacji. Omawia XII międzynarodową konferencję UPRP, dotyczącą innowacyjności i kreatywności w gospodarce. Obrazuje system klasyfikacji zgłoszeń w ramach programu GovTech Polska. Wskazuje blockchain jako szansę i wyzwanie.

URZĄD PATENTOWY⁶⁷⁰ – podejmuje się tu zagadnienia związane z działalnością Urzędu Patentowego. Przedstawia Urząd Patentowy RP jako zakorzeniony w systemie madyckim. Prezentuje działalność Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej w okresie międzywojennym. Pokazuje, jak działał Urząd Patentowy podczas II wojny światowej.

⁶⁶⁸ Np. *Współpraca międzynarodowa, Umowa UP RP – SIPO*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 4, *Razem możemy wygenerować największy potencjał gospodarczy świata (Polska, Czechy, Słowacja, Węgry (V4))*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 76-78; *Doskonalenie współdziałania, Współpraca z WIPO*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 79; *Projekt edukacyjny Gruzińskiego Urzędu Patentowego*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 83-84; *System ochrony własności przemysłowej w Maroku*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 85-87.

⁶⁶⁹ Np. *O Kongresie 590*, „Kwartalnik UPRP” 2007, nr 4, s. 23-24; *CoCoNet – pracując razem tworzymy network*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 90-92; *EPO Patent Information Conference 2017*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 131; *Śląski Festiwal Nauki*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 151-152; *BENEMERITUS 2018*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 51-52; P. Koczorowski, *Blockchain – czy zmieni gospodarkę światową?*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 99-103; *Jak przeprowadzić udane szkolenie?*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 180-181; *Podnoszenie kwalifikacji, doksztalcanie, szkolenia pracowników w świetle najnowszych zmian kodeksu pracy*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 4, s. 79-80.

⁶⁷⁰ Np. *Urząd Patentowy Arbitrem. Nad czym pracują Departamenty*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 1, s. 17-21; *Kto czego szuka w UPRP*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 1, s. 29; *Usprawnianie procedury rozpatrywania zgłoszeń patentowych*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 132; *Kluczowa rola Urzędu Patentowego RP, Antonio Campinos Prezes Europejskiego Urzędu Patentowego*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 25-26; *Komunikacja publiczna w działalności urzędów patentowych*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 175-176; *Nowa procedura udzielania zamówień publicznych w UP RP*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 2, s. 43.

KONKURSY/WYSTAWY⁶⁷¹ – informuje się tu m.in. o przyznanych nagrodach i wyróżnieniach w konkursach organizowanych przez UPRP. Prezentuje konkurs „Młodzi wynalazcy”. Podaje informacje o wybraniu ambasadorów szkolnej wynalazczości. Ogłasza wyniki w konkursie „Mali wynalazcy”. Informuje o konkursie warszawskiej edycji Akademii Wynalazców im. Roberta Boscha. Przedstawia zwycięzców Targów Wynalazcy w Genewie. Prezentuje V edycję olimpiady innowacji technicznych pod patronatem prezesa Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

WYNALAZCY⁶⁷² – przedstawia się tu głównie sylwetki wynalazców m.in. Erazma Józefa Jerzmanowskiego, herbu Dołęga, Polaka, o którym się mówi, że oświetlił Amerykę oraz Józefa Hoffmana jako pianisty wynalazcy. Przytacza nazwiska polskich twórczyni odnotowanych w statystyce Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej. Omawia wynalazczość polską w Stanach Zjednoczonych. Przedstawia słynnych wynalazców i odkrywców polskich oraz światowych.

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA⁶⁷³ – podejmuje się tu tematykę prawa autorskiego. Przedstawia wątpliwości i zarazem sugestie czy Polska potrzebuje strategii zarządzania własnością intelektualną? Opisuje wielkość wartości dóbr niematerialnych. Porusza temat plagiatu w muzyce.

⁶⁷¹ Np. *Lekcje Festiwalowe, jakich nie było*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 94-96; *Dzieci współtworzą nowy obraz nauki*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 97-98; *Wystartowała XXXIX Olimpiada Wiedzy Technicznej*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 110; P. Trawa, *Targi akceleratorem innowacji*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 36-38; *15 Edycja konkursów UPRP wyniki konkursu na informację medialną, pracę naukową, plakat, na krótki film*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 57-60.

⁶⁷² Np. S. Łotysz, *Biografie niezwykle mało znane, Od sławy do zapomnienia - Rzecz była o Leonie Melanowskim*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 49-53; *Magiczne kryształy profesora Czochralskiego*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 38-40; D. Szlomek, *Pionier polskiej i światowej kinematografii*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 118-121; *Jan Czochralski światowej sławy wynalazca, metalurg, chemik, prekursor światowej elektroniki*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 104-109; *Patenty nie do przebicia. Jerzy Bader i jego osiągnięcia w dziedzinie techniki wysokich napięć w dziedzinie techniki wysokich napięć*, „Kwartalnik UPRP” 2015, nr 4, s. 84-88.

⁶⁷³ Np. *Traktat po raz pierwszy zapewnia wykonawcom artystycznym ochronę w środowisku cyfrowym*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 80-81; *O własności intelektualnej w Internecie*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 44-45; W. Machała, *Jak legalnie korzystać z zasobów sieci?*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 115-119; *Przyszłość własności intelektualnej. Rozmowa z Dyrektorem Generalnym Światowej Organizacji Własności Intelektualnej Francisem Gurry*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 3-6; *Upowszechnianie wiedzy oznaczeniu własności intelektualnej i potrzebie jej ochrony*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 53-56; *Tatuaż a ochrona prawnoautorska*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 94-96.

INNE⁶⁷⁴ – omawia się tu m.in. podróże pracowników UPRP, realizowane przez nich pasje, hobby oraz podejmowane inicjatywy i działania. Przedstawia podróż po Japonii. Ukazuje Albanię jako mało znany kraj. Zapoznaje z Szanghajem. Zapoznaje ze Stambułem jako księgą dziesięciu milionów opowieści. Pokazuje Gruzję oczyma młodych Polaków.

AUTORZY

W ciągu 10 lat wychodzenia Kwartalnika – na jego łamach publikowało wiele wybitnych postaci. Czasopismo zebrało doskonałych fachowców z tytułami naukowymi począwszy od profesorów, przez doktorów habilitowanych, doktorów, inżynierów, a kończąc na magistrach. Część z nich to prawnicy, wśród których można z kolei wskazać: rzeczników, adwokatów, prokuratorów, radców prawnych, sędziów. Do grona autorów należą również byli i obecni Prezesi UPRP, Prezes Chińskiego Urzędu Patentowego, Prezes Koreańskiego Urzędu Patentowego, Prezes Izraelskiego Urzędu Patentowego, Prezes EPO oraz Prezes WIPO, czyli kluczowych instytucji, które kształtują politykę własności intelektualnej w każdym jej aspekcie. Szeregi autorów wypełniają ponadto: lekarze, ministrowie, politycy, samorządowcy, artyści, muzycy, rektorzy, dziekani, kierownicy katedr na uczelniach, prezesi spółek, członkowie Rady Nadzorczej, projektanci. Dodatkowo twórcy i wynalazcy. Do współpracy zaproszono również obcokrajowców. Tak dobrana kadra świadczy o wysokim poziomie czasopisma oraz wysokiej randze publikowanych treści.

Zestaw autorów wraz z pełnionymi przez nich funkcjami zawiera tabela nr 37 znajdująca się w Aneksie nr 10.

W ciągu dziesięciu lat (2010-2020) wychodzenia czasopisma publikowało na jego łamach 551 autorów. Wachlarz zawodów, jak już wspomniano, jest ogromny – począwszy od kadry naukowej (profesorowie, doktorzy habilitowani i doktorzy) po prawników, inżynierów i wybitnych przedstawicieli nietuzinkowych zawodów i specjalności. Największą liczbę autorów stanowią osoby z zewnątrz (357), w kolejnej pod względem liczebności grupie znajdują

⁶⁷⁴ Np. *Za obiektywem, Sposób na stres*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 2, s. 24-25; *Wenecja nocą*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 90-93; J. Stodolny, *Kręgosłup w samochodzie*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 117-119; *Tam, gdzie zaczynała się Europa.. Ateny*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 122-128; *Laser wykrywający choroby owoców i warzyw*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 137.

się pracownicy Urzędu Patentowego RP (asesorzy, eksperci, dyrektorzy, aplikanci, naczelnicy), łącznie 194 osoby. Osoby publikujące gościnnie na łamach Kwartalnika stanowią aż 65% wśród ogółu piszących, a pracownicy UPRP 35%. Wśród 551 autorów aż 11% (66 osób) to profesorowie.

Osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego stanowią 4% ogółu piszących (25 osób). Najliczniejszą grupę, wśród publikujących w Kwartalniku pracowników naukowych, stanowią doktorzy – 12% (78 osób). Tytuł inżyniera posiada 29 osób, co stanowi 5% ogółu publikujących w Kwartalniku. Wśród autorów jest 115 osób, które ukończyły wyższe studia prawnicze, w tym doktorów nauk prawnych bądź doktorów habilitowanych nauk prawnych. Stanowi to 21% wśród ogółu piszących.

Wśród prawników można wyróżnić: radców prawnych w liczbie 40 osób (7%), adwokatów w liczbie 17 osób (3%), sędziów - 6 osób i prokuratorów - 2 osoby, co stanowi 1% piszących. Autorów reprezentujących inne zawody niż prawnicy jest 486, co stanowi 88% ogółu piszących.

Wśród autorów można wskazać 81 osób z wykształceniem technicznym, tj. absolwentów politechnik, szkół wiejskich, wyższych szkół gospodarki i innych, które mają możliwość nadawania tytułu inżyniera. Stanowi to zaledwie 15% ogółu piszących.

Wśród autorów 21% stanowią pracownicy naukowcy (119 osób). Inne zawody – poza prawnikami, pracownikami naukowymi, osobami z wykształceniem technicznym – stanowią niewielki odsetek wśród ogółu piszących (patrz tabela poniżej). Reasumując, dobór autorów przekłada się na wysoki poziom merytoryczny czasopisma. Kwartalnik zgromadził zatem ekspertów, fachowców, profesjonalistów i znawców tematu z dziedziny ochrony własności intelektualnej.

Zawody, funkcje, tytuły naukowe i zawodowe, kierunki studiów i specjalności Autorów Kwartalnika Urzędu Patentowego zawiera tabela nr 38 mieszcząca się w Aneksie nr 10.

Dla 174 osób był problem z ustaleniem konkretnego wykształcenia (32%).

NUMERY

Wszystkie wychodzące numery były pojedyncze. W roku kalendarzowym wychodziły cyklicznie cztery numery. Każdy z nich opatrzony był rokiem wydania, numerem wydania w

danym roku oraz kolejnym numerem liczonym od początku ukazywania się czasopisma (np. 1/40/2019).

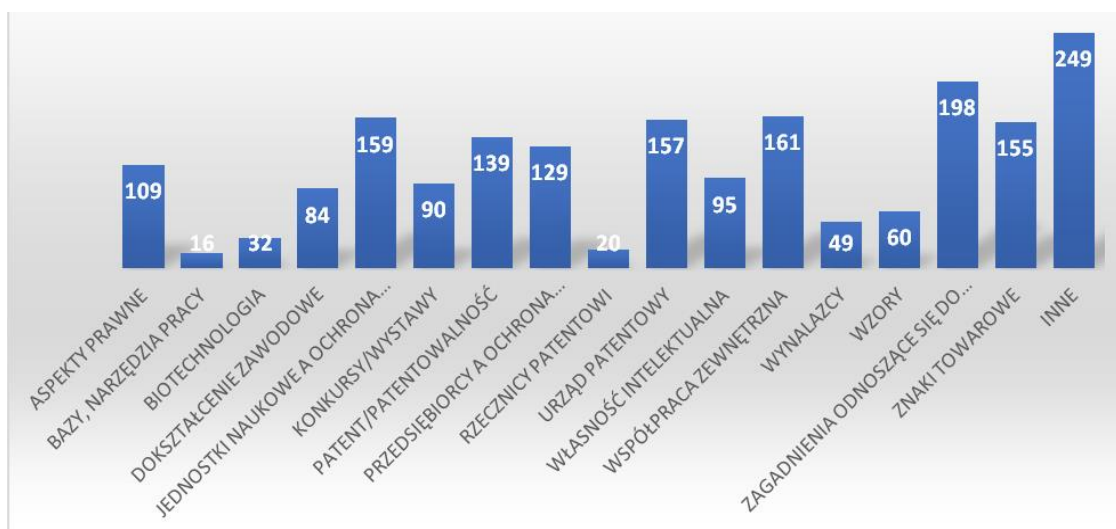
LICZBA TEMATÓW

Liczba poruszanych na łamach „Kwartalnika” tematów w latach 2010-2020 wynosi 1890. Najmniej tematów w danym numerze to 15 (w Kwartalniku nr 5/39/2018), natomiast najwięcej to 66 (nr 3/37/2018) (wykres 13). Liczba tematów zawartych w Kwartalniku względem liczby wydanych numerów zawiera tabela nr 39 znajdująca się w Aneksie nr 10.

W największej liczbie wydanych numerów wystąpiło między 41 a 50 tematów, na drugim miejscu jest przedział między 31 a 40 tematów. Wydaje się, że liczba 40 poruszanych w czasopiśmie tematów jest optymalna. Dokładną statystykę i przegląd poruszanych w czasopiśmie „Kwartalnik Urzędu Patentowego” tematów zawiera tabela nr 40 w Aneksie nr 10.

Największa liczba tematów (249) dotyczyła spraw „innych”. Zazwyczaj były to zagadnienia, dotyczące wolnego czasu pracowników, oddające ich pasje i zainteresowania, np. malarstwo, prozę, poezję, podróże, spektakle teatralne, wystawy, seanse filmowe itp. Tuż za nimi znajdują się zagadnienia odnoszące się do spraw innowacyjnych. To bieżące tematy z codziennej działalności pracowników Urzędu Patentowego oraz tych, którzy na co dzień zajmują się problematyką własności intelektualnej.

Wykres 13. Liczba poruszanych tematów w „Kwartalniku UP”

Źródło: opracowanie własne.

Tak zwane Varia stanowią aż 13% poruszanych w Kwartalniku tematów, natomiast problematyka innowacyjności obejmuje 10% zagadnień, obecnych na łamach czasopisma. Na trzecim miejscu jest współpraca zewnętrzna międzynarodowa bądź krajowa – jej udział w całości podejmowanych tematów to 8%.

WYDAWCA

Wydawcą Kwartalnika jest Urząd Patentowy RP. Numer do druku przygotowuje Dział Wydawnictw UPRP oraz Kolegium Redakcyjne. W skład Kolegium wchodzi redaktor naczelna – Anna Szymańska-Kwiatkowska, która pełni również funkcję sekretarza redakcji; zastępca redaktor naczelnej – Adam Taukert; graficy – Urszula Jurczak (opracowanie graficzne numeru), Karolina Badzioch (projekt graficzny winiety). Warto nadmienić, że dopiero od numeru 3/42/2019 podano nazwisko redaktor naczelnej i skład Kolegium.

Redaguje Kolegium:

Anna Szymańska jako Redaktor Naczelny – sekretarz Redakcji e-mail: szymanska@uprp.pl

Adam Taukert – Zastępca Redaktora Naczelnego

e-mail: ataukert@uprp.pl

Opracowanie graficzne nr 1: Urszula Jurczak

Projekt graficzny winiety: Karolina Badzioch

Korekta: Zespół

Druk: Departament Wydawnictw UP RP

Współpraca: Wszystkie departamenty UP RP

Od numeru 3/42/2019 skład powiększa się Kolegium redakcyjnego o Piotra Brylskiego i Zbigniewa Biskupskiego. Większość osób z Kolegium redakcyjnego pracuje w nim od pierwszego do ostatniego numeru. Niewielkie zmiany w składzie pojawiły się wraz ze zmianą na stanowisku Prezesa UPRP w 2019 r.

ADRES REDAKCJI

URZĄD PATENTOWY RP

Al. Niepodległości 188/192 00–950 Warszawa

DRUKARNIA

Czasopismo drukuje i kolportuje Dział Wydawnictw UPRP.

OPRAWA

Za oprawę odpowiedzialny jest Departament Wydawnictw UPRP.

NAKLAD

Brak informacji w tym zakresie.

NUMER ZAMKNIĘTO

Brak informacji.

PODZIĘKOWANIA DLA SPONSORÓW

Brak informacji w tym zakresie.

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE

Brak informacji.

INSERTY

Brak.

PRAWO PRASOWE A „KWARTALNIK URZĘDU PATENTOWEGO”⁶⁷⁵

Analiza przepisów prawa prasowego w odniesieniu do „Kwartalnika Urzędu Patentowego” znajduje się w tabeli nr 41 w Aneksie nr 10.

„Kwartalnik Urzędu Patentowego” jest pozycją, która zachowuje swoją cykliczność i jako kwartalnik wychodzi cztery razy w roku. Czasopismo opatrzone jest rokiem wydania, numerem wydania w danym roku oraz kolejnym numerem liczoną od początku ukazywania się czasopisma. Podany jest także numer ISSN. Spełnia zatem ustawowe kryteria mówiące o nakazie wychodzenia cyklicznie i nie rzadziej niż raz w roku. Dodatkowo ma zachowany stały tytuł.

⁶⁷⁵ Na podstawie artykułu 7 ustawy z 26 stycznia 1984 roku Prawo prasowe.

Podaje się informację o autorach, którzy uczestniczyli w opracowaniu Kwartalnika, a także o osobie redaktora naczelnego. Stopka redakcyjna zawiera: redakcję, sekretarza redakcji, korektę, opracowanie graficzno-techniczne wydania oraz autorów ilustracji. Nie ma informacji o oprawie.

Redakcja zbiera, ocenia i opracowuje materiał do kolejnych wydań. Zawartość każdego Kwartalnika to pakiet dobrze opracowanych artykułów, sprawozdań, reportaży, informatorów, pytań i odpowiedzi, kompendium wiedzy o procedurach przyznania prawa wyłącznego na poszczególne przedmioty własności przemysłowej oraz procedury odwoławcze od postanowień wydawanych przez UPRP bądź wszelkich formach własności osób trzecich.

Oprócz pracowników UPRP, do których w pierwszej kolejności jest adresowane czasopismo i którzy są jego autorami – do współpracy i uczestnictwa przy współwydawaniu Kwartalnika zapraszani są zewnętrzni specjaliści i eksperci w swojej dziedzinie. Treści przekazywane w czasopiśmie traktują o aktualnych wydarzeniach prawnych czy technicznych. Mają głównie cel informacyjny, a ich najważniejszymi odbiorcami są pracownicy UPRP. Czasopismo służy także specjalistom, którzy w swojej pracy zawodowej zajmują się własnością przemysłową.

Wydawcą czasopisma jest Urząd Patentowy RP, co jest zgodne z art. 8.1 Prawa prasowego. Należy zatem stwierdzić, że „Kwartalnik Urzędu Patentowego” w świetle art. 7 Prawa prasowego z dnia 26 stycznia 1984 r., Dz.U. 2018 poz. 1914 ze zm. oraz kryteriów funkcji prasy **spełnia** wymogi uznania za prasę.

6.2. Seria Zeszytów „Ochrona Własności Przemysłowej”

Urząd Patentowy RP w swojej siedzibie organizował – dla pracowników i wszystkich chętnych – środowowe szkolenia, służące podnoszeniu kwalifikacji i aktualizowaniu wiedzy ich uczestników. Tematyka szkoleń była różnorodna, ale dotyczyła głównie zagadnienia własności intelektualnej. W trakcie szkoleń posługiwano się przede wszystkim metodą case study – studium przypadków problemowych z propozycją rozwiązań. Zapraszani do prowadzenia szkoleń specjaliści odznaczyli się dużą wiedzą i odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi, gdyż byli wśród nich naukowcy, prawnicy, inżynierowie i praktycy, zajmujący się na co dzień tematyką własności intelektualnej. Spotkania były nagrywane, przepisywane, drukowane

w postaci książek i rozpowszechniane. Wydano do tej pory 85 pozycji, zawierających wykłady i towarzyszące im prezentacje prelegentów. Wydawcą jest Urząd Patentowy RP. Od numeru 6 wydania te są opatrzone numerami: ISSN 2300-6307, właściwym dla czasopism oraz ISBN 978-83-60361-77-1, właściwym dla książek. W publikacjach podaje się miejsce wydania (Warszawę) oraz rok wydania (od 2013 do 2015). Całość ma format zeszytu B5. Liczba stron waha się od 12 do 36. Okładki są zachowane w tym samym stylu. Zawierają: tło białe z czarnymi literami. Tytuł jest zapisany pogrubioną czcionką, której rozmiar jest większy niż rozmiar czcionki użytej do zapisu podtytułów, imienia i nazwiska autora. Na każdej okładce występuje logo Urzędu Patentowego, ponadto – jako specjalne oznaczenie graficzne – pasek w określonym kolorze (np. pomarańczowy, fioletowy, czerwony, różowy, zielony, niebieski). Nad paskiem widnieje oznaczenie serii w tym samym kolorze co pasek: „OCHRONA WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ”. Na przedostatniej stronie publikacji jest wydrukowany adres Urzędu Patentowego wraz z jego numerem telefonu, faksu oraz adresem strony internetowej. W każdej publikacji zamieszcza się również kilka zdań z życiorysu prelegenta i jego zdjęcie.

Urząd Patentowy finansował te wydania ze środków Europejskiego Funduszu Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013 „Dotacje na innowacje – Inwestujemy w Waszą przyszłość” oraz z Projektu systemowego POIG 05.02.00-004/10 „Wsparcie efektywnego wykorzystania własności przemysłowej w innowacyjnej gospodarce”. Dzięki temu publikacje są bezpłatne.

CEL – mają dostarczać podręczne, bieżące i aktualne informacje z zakresu orzecznictwa, przepisów prawnych oraz działalności krajowych i międzynarodowych instytucji, zajmujących się zagadnieniami własności intelektualnej, w tym przemysłowej.

DO KOGO – mają służyć pracownikom Urzędu Patentowego RP oraz tym wszystkim, którzy na co dzień w pracy zawodowej spotykają się z zagadnieniami własności intelektualnej, w tym przemysłowej.

CZĘSTOTLIWOŚĆ – wychodzą kilka razy w roku. Wpływ na termin wydania mają: czas przepisania szkolenia przez pracownika UPRP, naniesienie korekt, opracowanie redakcyjne i przekazanie do druku.

Poniżej, zamieszczono wykaz autorów i tytułów publikacji. Pełne opisy bibliograficzne wraz ze skanami okładek zamieszczone są w Aneksie nr 11 w tabeli nr 42.

Autor	Tytuł zeszytu	Tematyka
1. prof. dr hab. Tomasz Twardowski	Bio-patenty i przyszłość biotechnologii	Biogospodarka, wynalazki biotechnologiczne, Polska i patenty.
2. prof. dr hab. Ryszard Skubisz	Znaki towarowe ewolucja przedmiotu ochrony prawnej	Znaczenie znaków towarowych i ich ewolucja. Przedstawienie znaków towarowych ich istoty, funkcji oraz warunków efektywnego działania. Przedłożenie interesu przedsiębiorcy, konsumentów i państwa w dziedzinie znaków towarowych.
3. dr hab. Aurelia Nowicka, prof. UAM	Programy komputerowe w systemie prawa patentowego	Programy komputerowe w systemie prawa patentowego oraz wynalazki dotyczące tych programów.
4. Prof. dr hab. Michał du Vall	Geneza i rozwój prawa patentowego	Geneza i rozwój prawa patentowego Omówienie okresu przywilejów, okresu ustaw krajowych, okresu internacjonalizacji ochrony patentowej, okresu globalizacji ochrony oraz aktualnego stanu i perspektyw.
5. prof. dr hab. Krystyna Szczepanowska-Kozłowska	Wzór przemysłowy między funkcjonalnością a estetyką	Wzory przemysłowe.
6. Marcin Młyńczak	Postępowanie sporne przed Urzędem Patentowym	Wybrane zagadnienia proceduralne w świetle aktualnej praktyki orzeczniczej UPRP i sądów administracyjnych. Omówione zostało postępowanie dowodowe.
7. Małgorzata Barankiewicz Edyta Demby-Siwek Agnieszka Izdebska Irmina Kudrelik Małgorzata Pawłowska-Komar Sylwia Szpakowska Elżbieta Dobosz	Ochrona wzorów przemysłowych - zagadnienia wybrane	Wzory przemysłowe - doktryna i orzecznictwo, porównywanie wzorów i ich charakter. Procedura dokonywania zgłoszeń i przygotowania samych zgłoszeń.

8. Iwona B. Mika	Ochrona wiedzy tradycyjnej w Polsce	Ochrona wiedzy tradycyjnej w Polsce. Omówione definicje wiedzy tradycyjnej, przedłożone cechy wiedzy tradycyjnej.
9. dr hab. Aurelia Nowicka, prof. UAM	Zdolność patentowa wynalazków biotechnologicznych	Zdolność patentowa, pojęcie wynalazku mającego zdolność patentową, zakazy udzielania patentów. Omówione problemy interpretacyjne obejmujące zakaz udzielania patentów na odmiany roślin i czysto biologiczne sposoby hodowli roślin.
10. dr hab. Justyna Ożegalska-Trybalska	Domeny internetowe a prawo własności intelektualnej	Ochrona domeny internetowej jako znaku towarowego. Przedstawienie domen oraz oznaczenie przedsiębiorstwa. Przypadki naruszenia praw odnośnie domen internetowych.
11. dr hab. Justyna Ożegalska-Trybalska	Ochrona i naruszenie praw autorskich w Internecie	Ochrona i naruszenie praw autorskich w Internecie. Przedstawienie korzystania z cudzych utworów w Internecie. Przedłożenie orzecznictwa sądowego w tym zakresie.
12. dr hab. Justyna Ożegalska-Trybalska	Nieuczciwa konkurencja w działalności gospodarczej on-line	Internet jako platforma nieuczciwych zachowań rynkowych. Przedłożenie czynów nieuczciwej konkurencji w Internecie oraz nieuczciwej reklamy on-line w świetle orzecznictwa sądowego.
13. Ireneusz Matusiak	Gra komputerowa jako przedmiot prawa autorskiego	Nieokreślony status autorskoprawny gry komputerowej. Omówienie struktury, rodzaju i cech twórczych gier komputerowych.
14. Łukasz Żelechowski	Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – zakres regulacji i podstawowe zasady ochrony	Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Podmioty chronione i odpowiedzialne w świetle przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.
15. Łukasz Żelechowski	Pojęcie i funkcje klauzuli generalnej z art. 3 ust.1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji	Pojęcie przesłanki, funkcje klauzuli generalnej.
16. Łukasz Żelechowski	Ochrona oznaczeń przedsiębiorstw w świetle ustawy o zwalczaniu konkurencji	Pojęcie oznaczenia przedsiębiorstwa. Przesłanki ochrony oraz ustanie ochrony oznaczenia przedsiębiorstwa.
17. Dariusz Kuberski	Przedmiot i zakres ochrony projektów wynalazczych w przepisach karnych prawa własności przemysłowej	Ochrona wynalazków, wzorów użytkowych i przemysłowych, jak również ochrona topografii układów scalonych i projektów racjonalizatorskich.
18. Dariusz Kuberski	Ochrona oznaczeń przedsiębiorcy w przepisach karnych	Ochrona znaków towarowych w przepisach prawa własności przemysłowej. Omówienie ochrony znaków identyfika-

		cyjnych w przepisach kodeksu karnego.
19. Dariusz Kuberski	Ochrona karnoprawna własności przemysłowej w pytaniach i odpowiedziach Poradnik praktyczny case study – analiza przypadku z rozwiązaniami	Identyfikacja pokrzywdzonego naruszenia praw wyłącznych w postępowaniu karnym. Omówienie zasad ustalania oraz naprawienia szkody, jak również analiza przypadków.
20. dr hab. Aurelia Nowicka, prof. UAM	Patent	Objaśnienie pojęć patent, patent europejski i ich charakterystyka ogólna. Omówienie treści patentu oraz ograniczenia, wyczerpania i nadużycia patentu.
21. dr hab. Aurelia Nowicka, prof. UAM	Tryby dokonywania zgłoszeń w celu uzyskania ochrony patentowej w Polsce	Tryby dokonywania zgłoszeń. Na podstawie prawa własności przemysłowej przedłożenie zgłoszeń w trybie krajowym, jak również omówienie zgłoszeń regionalnych i międzynarodowych.
22. dr hab. Aurelia Nowicka, prof. UAM	Wynalazek i jego zdolność patentowa	Stan regulacji prawnej w sprawie wynalazków. Definicja wynalazku, wyłączenia i zakazy, jak również omówienie zdolności patentowej wynalazków biotechnologicznych.
23. prof. dr hab. Andrzej Szewc	Autorstwo i współautorstwo dobra intelektualnego Część I	Pojęcie i ogólna charakterystyka autorstwa i współautorstwa dobra intelektualnego.
24. prof. dr hab. Andrzej Szewc	Autorstwo i współautorstwo dobra intelektualnego Część II	Skutki prawne autorstwa lub współautorstwa dobra intelektualnego. Omówienie autorskich praw osobistych, jak również praw osobistych twórców projektów wynalazczych.
25. prof. dr hab. Andrzej Szewc	Autorstwo i współautorstwo dobra intelektualnego Część III	Ochrona autorstwa i współautorstwa dobra intelektualnego. Cywilnoprawna, karnoprawna i procesowa ochrona autorskich i wynalazczych praw osobistych.
26. Dariusz Kuberski	Ochrona działalności przedsiębiorców przed czynami nieuczciwej konkurencji w przepisach karnych ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji	Ujawnienie i wykorzystanie tajemnicy przedsiębiorstwa. Przedstawienie odpowiedzialności karnej z tytułu naśladownictwa cudzych produktów.
27. Dariusz Kuberski	Zasady odpowiedzialności karnej z tytułu naruszenia praw autorskich i praw pokrewnych	Przedmiot i strona przedmiotowa przestępstwa. Omówienie karnoprawnej ochrony programów komputerowych.

28. Dariusz Kuberski	Ochrona karnoprawna praw autorskich i pokrewnych w pytaniach i odpowiedziach	Identyfikacja pokrzywdzonego naruszenia praw autorskich i pokrewnych w postępowaniu karnym
29. Dariusz Kuberski	Ochrona karnoprawna praw uczciwej konkurencji w pytaniach i odpowiedziach	Poradnik praktyczny case study – analiza przypadku z rozwiązaniami.
30. Lidia Żurawowicz	Badania i analizy patentowe wspomagające działalność innowacyjną przedsiębiorstw	Badania i analizy patentowe.
31. Lidia Żurawowicz	Wykorzystanie informacji patentowej w procesach innowacyjnych	Informacja patentowa a procesy innowacyjne.
32. Elżbieta Wojcieszko-Głuszko	Niekonwencjonalne znaki towarowe	Niekonwencjonalne znaki towarowe i ich rodzaje.
33. Elżbieta Wojcieszko-Głuszko	Kategorie normatywne znaków towarowych	Znak towarowy indywidualny, wspólny, notoryjny, renomowany i usługowy.
34. Elżbieta Wojcieszko-Głuszko	Przestrzenne znaki towarowe	Przestrzenne znaki towarowe.
35. Iwona B. Mika	Oznaczenia geograficzne produktów rolnych i środków spożywczych w prawie europejskim Część I	Definicja, rodzaje i przesłanki ochrony.
36. Iwona B. Mika	Oznaczenia geograficzne produktów rolnych i środków spożywczych w prawie europejskim Część II	Postępowanie w sprawie udzielenia ochrony.
37. Iwona B. Mika	Oznaczenia geograficzne produktów rolnych i środków spożywczych w prawie europejskim Część III	Korzystanie z zarejestrowanego oznaczenia geograficznego.
38. prof. dr hab. Andrzej Szewc	Twórczość pracownicza Część I	Pracownicze projekty wynalazcze i utwory pracownicze.
39. prof. dr hab. Andrzej Szewc	Twórczość pracownicza Część II	Wynagradzanie twórców pracowniczych dóbr intelektualnych.
40. prof. dr hab. Andrzej Szewc	Twórczość pracownicza Część III	Sądowa ochrona praw twórców-pracowników.
41. Krzysztof Felchner	Wynalazek biotechnologiczny i odmiana rośliny jako	Definicja odmiany rośliny.

		dwie formy ochrony własności intelektualnej w sektorze twórczej hodowli roślin: porównanie modelu ochrony	
42.	Krzysztof Felchner	Treść wyłącznego prawa hodowcy do odmiany rośliny	Podstawowe prawo hodowcy, prawo do nazwy odmiany rośliny.
43.	Krzysztof Felchner	Procedura przyznania wyłącznego prawa hodowcy	COBORU jako organ uprawniony do przyznania wyłącznego prawa hodowcy.
44.	dr hab. Aurelia Nowicka, prof. UAM	Programy komputerowe i ich ochrona w systemie prawa autorskiego	Ewolucja poglądów i rozwiązań prawnych w kwestii modelu ochrony programów komputerowych.
45.	dr hab. Aurelia Nowicka, prof. UAM	Programy komputerowe w systemach prawa patentowego	Programy komputerowe w systemach prawa patentowego.
46.	dr hab. Aurelia Nowicka, prof. UAM	Programy komputerowe a wynalazki mające zdolność patentową - praktyczne aspekty badania zdolności patentowej	Wynalazek mający zdolność patentową.
47.	Krzysztof Felchner	Znaki towarowe - postępowanie sprzeciwowe i unieważnieniowe	Wymogi formalne sprzeciwu i wniosku o unieważnienie.
48.	Krzysztof Felchner	Znak usługowy	Regulacja instytucji znaku usługowego w przepisach prawa znaków towarowych.
49.	Krzysztof Felchner	Bezwzględne i względne przeszkody rejestracji znaku towarowego	Pojęcie bezwzględnych i względnych przeszkód rejestracji.
50.	Lidia Żurawowicz	Informacja patentowa w zarządzaniu własnością intelektualną w przedsiębiorstwie	Informacja patentowa w zarządzaniu własnością intelektualną w przedsiębiorstwie.
51.	Lidia Żurawowicz	Wykorzystanie informacji patentowej w budowaniu i wspieraniu strategii patentowej organizacji	Wykorzystanie informacji patentowej w budowaniu i wspieraniu strategii patentowej organizacji.
52.	Lavinia Brancusi	Podstawy unieważnienia wzoru przemysłowego na	Ogólne uwagi dotyczące podstaw unie-

	gruncie prawa polskiego	ważnienia wzoru przemysłowego.
53. Lavinia Brancusi	Stwierdzenie nieważności wzorów wspólnotowych (w świetle prawa unijnego oraz judykatury OHIM)	Specyficzność modelu ochrony wzoru wspólnotowego.
54. Lavinia Brancusi	Stwierdzenie nieważności wzoru wspólnotowego w świetle ważnych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości UE	Stwierdzenie nieważności wzoru wspólnotowego w świetle ważnych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości UE.
55. Wojciech Machała	Pojęcie utworu Część I	Ogólna definicja utworu.
56. Wojciech Machała	Pojęcie utworu Część II	Charakterystyka wybranych rodzajów utworów.
57. Wojciech Machała	Pojęcie utworu część III	Wyłączenia przedmiotowe spod ochrony prawnoautorskiej.
58. dr hab. Aurelia Nowicka, prof. UAM	Patent europejski o jednolitym skutku	Uwagi wstępne o patencie europejskim.
59. dr hab. Aurelia Nowicka, prof. UAM	Patent europejski	Charakterystyka konwencji o udzielaniu patentów.
60. Iwona B. Mika	Europejski system ochrony oznaczeń geograficznych win i napojów spirytusowych	Cele ochrony systemu oznaczeń.
61. Iwona B. Mika	Gwarantowane tradycyjne specjalności i produkty tradycyjne	Rola i znaczenie rejestracji produktów wytwarzanych tradycyjnymi metodami.
62. Iwona B. Mika	Oznaczenia geograficzne oraz ich ochrona w prawie polskim	Oznaczenia geograficzne w ustawie.
63. Anna Tischner	Czy wzór przemysłowy, który nie został zarejestrowany jest chroniony?	Wyjaśnienie zagadnienia – czy brak rejestracji wyklucza ochronę wzornictwa przemysłowego.
64. Anna Tischner	Znak towarowy czy wzór przemysłowy - wady i zalety obu form ochrony	Identyfikatory i wyróżniki- znaki towarowe.
65. Marek Świerczyński	Reklama produktów leczniczych	Reklama produktów leczniczych.

66.	Mariusz Kondrat	Marki parasolowe leków, wyrobów medycznych, suplementów diety, kosmetyków	Nazwy leków, suplementów diety i kosmetyków – uwagi wprowadzające.
67.	Mariusz Kondrat	Ochrona nazw leków w ustawie Prawo własności przemysłowej	Pojęcie znaku towarowego w farmacji.
68.	Mariusz Kondrat	Przepakowanie leków w imporcie równoległym - uprawnienia właściciela znaku towarowego	Pojęcie importu równoległego leków.
69.	Żaneta Pacud	Ochrona patentowa wynalazków farmaceutycznych	Ochrona patentowa wynalazków farmaceutycznych.
70.	Żaneta Pacud	Wyłączenie metod medycznych z ochrony patentowej	Wyłączenie metod medycznych z ochrony patentowej.
71.	Żaneta Pacud	Dodatkowe prawo obrotne	Przesłanki zdolności ochronnej.
72.	Anna Tischner	Kiedy naśladownictwo wyglądu produktów stanowi czyn nieuczciwej konkurencji?	Ramy prawne wolności naśladownictwa.
73.	Łukasz Żelechowski	Cywilnoprawna odpowiedzialność za naruszenie praw własności przemysłowej i czyny nieuczciwej konkurencji.	Podstawowe roszczenia.
74.	Łukasz Żelechowski	Firma (oznaczenia indywidualizujące przedsiębiorcę) i jej ochrona	Reguły tworzenia firmy.
75.	Łukasz Żelechowski	Ochrona oznaczeń towarów i usług w prawie zwalczania nieuczciwej konkurencji	Ochrona znaków towarowych.
76.	Łukasz Żelechowski	Ochrona tajemnicy przedsiębiorstwa	Objaśnienie pojęcia tajemnicy przedsiębiorstwa.
77.	Ewa Waszkowska	Patentowanie organizmów modyfikowanych genetycznie – w Polsce i na świecie	Wyjaśnienie – co to jest genetycznie modyfikowany organizm?
78.	Ewa Waszkowska	Szanse wynalazków biotechnologicznych w Polsce –	Komercjalizacja biotechnologii.

		wybrane aspekty	
79.	Ewa Waszkowska	Patenty na “produkty natury”	Podstawy prawne patentowania.
80.	Krzysztof Siewicz	Publiczne zasoby informacji przestrzennej – istnienie i zakres prawnej wyłączności	Prawo geodezyjne i kartograficzne.
81.	Krzysztof Siewicz	Otwarty dostęp do publikacji naukowych i danych badawczych a możliwość komercjalizacji wyników badań naukowych	Otwarty dostęp gratis i libre.
82.	Lavinia Brancusi	Funkcja techniczna jako przeszkoda w udzieleniu prawa ochronnego na znak towarowy w świetle ważnych orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości oraz Sądu Unii Europejskiej	Wyroki Trybunału Sprawiedliwości.
83.	Lavinia Brancusi	Jaki wytwór może być objęty ochroną jako wzór użytkowy i/lub jako wzór przemysłowy?	Uwagi ogólne do definicji wzoru użytkowego.
84.	Lavinia Brancusi	Kiedy wytwór może być chroniony jako wzór użytkowy lub jako wzór przemysłowy?	Podstawowy warunek ochrony wzorów użytkowych i przemysłowych.
85.	Lavinia Brancusi	Kumulacja i kolizja ochrony wzoru wspólnotowego	Zasada kumulacji ochrony wzoru.

WYGLĄD OKŁADKI

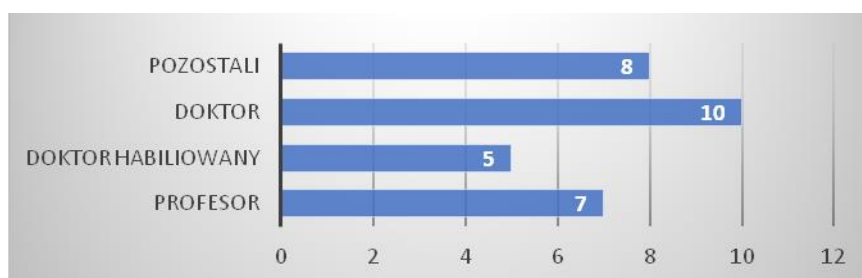
Tło okładki jest białe. Biały jest kolorem uniwersalnym i bazą wszystkich kolorów. Na tym tle widoczne są czarne litery tytułu czasopisma. Każdą okładkę cechuje pasek w różnych kolorach. Nad paskiem w tym samym, co on kolorze jest zapisana seria: „Ochrona własności przemysłowej”. Kolorowy pasek jest częścią grafiki; nie pełni funkcji merytorycznych⁶⁷⁶.

AUTORZY

W organizowanych szkoleniach wzięło udział 30 autorów. Są to osoby z wyższym wykształceniem, głównie pracownicy naukowcy, prawnicy i doświadczeni fachowcy – eksperci UPRP (wykres 14). Ich pełna lista znajduje się w Aneksie nr 11.

⁶⁷⁶ Wszystkie okładki – zob. tabela nr 43 w Aneksie nr 11.

Wykres 14. Wykształcenie autorów prelekcji i publikacji w Zeszytach „Ochrona Własności Przemysłowej”

Źródło: opracowanie własne.

Najliczniejszą grupę wśród autorów prelekcji i publikacji stanowią doktorzy (10 – 33%). Licznie reprezentowani są także profesorowie (7 – 23%) i doktorzy habilitowani (5 – 17%). Są to osoby wzbogacające swój dorobek naukowy i zawodowy, a także docierający do różnych badań, raportów, przepisów krajowych i zagranicznych. Powiększają swój dorobek naukowy poprzez pisanie książek, czasopism, uczestnictwo w szkoleniach, jak również konferencjach. Poza pracownikami naukowymi można wskazać – jak już wspomniano – prawników i pracowników UPRP (8 – 27%). Ich autorski udział jest niezwykle istotny ze względu na praktyczny wymiar przekazywanej wiedzy.

Najczęściej zapraszaną na szkolenia UPRP osobą jest prof. Aurelia Nowicka. Na 85 wydanych zeszytów – 9 jest jej autorstwa. Na drugim miejscu pod względem ilości szkoleń i publikacji (7 zeszytów) są: prokurator dr Dariusz Kuberski, pracowniczka INP PAN Lavinia Brancusi i dr hab. Łukasz Żelichowski. Wszyscy oni są prawnikami.

LICZBA STRON

Liczba stron waha się od 12 do 36.

NUMERY

W latach 2013-2015 wyszło osiemdziesiąt pięć zeszytów w serii „Ochrona Własności Przemysłowej”. Zachowana jest cykliczność wydań. Obecnie te pozycje są cały czas aktualizowane i dodrukowywane.

LICZBA TEMATÓW

W każdym zeszycie poruszany jest jeden temat, który wcześniej był omawiany na szkoleniu.

PORUSZANE TEMATY⁶⁷⁷

W każdym zeszycie był poruszany temat związany z zagadnieniami własności intelektualnej. Dotyczył spraw najbardziej aktualnych. Omawiano patenty, zdolność patentową wynalazku, bio-patenty, projekty wynalazcze, gry komputerowe, programy komputerowe w świetle prawa autorskiego, wynalazki biotechnologiczne i farmaceutyczne, wzory przemysłowe, znaki towarowe, oznaczenia geograficzne, dodatkowe prawo ochronne. Poruszano zagadnienia badań i analiz patentowych, bądź informacji patentowej niezbędnej w procesach innowacyjnych. Wskazywano produkty lecznicze, bądź nazwy leków i ich ochronę. Przedstawiono również tematy związane z firmami oraz ochroną tajemnicy przedsiębiorstwa. Z zagadnień prawnych poruszono te, dotyczące prawa autorskiego, ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, wszelkich karnoprawnych aspektów ochrony własności przemysłowej, jak również praw autorskich i praw pokrewnych. Dodatkowo omówiono wszelkie formy naruszeń w Internecie i zapoznano czytelników z domenami internetowymi.

ADRES REDAKCJI

W publikacji podano adres Urzędu Patentowego RP, Departamentu Wydawnictw jako instytucji odpowiedzialnej za redakcję i wydawanie zeszytów. Dodatkowo zamieszczono logo UPRP jako instytucji centralnego organu administracji rządowej.

Urząd Patentowy RP

Al. Niepodległości 188/192

00-950 Warszawa

REDAKTORZY NACZELNI

Brak informacji o osobie, która pełni funkcje redaktora naczelnego. Jest tylko notka o autorze.

DRUKARNIA

Brak informacji w tym zakresie. Prawdopodobnie będzie to Departament Wydawnictw UPRP.

NAKLAD

⁶⁷⁷ Poruszane tematy zawarto w Aneksie nr 14.

Brak informacji w tym zakresie.

NUMER ZAMKNIĘTO

Brak informacji w tym zakresie.

PODZIĘKOWANIA DLA SPONSORÓW

Brak przekazanej informacji w tym zakresie.

CENY

Brak informacji w tym zakresie.

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE

Brak informacji w tym zakresie.

INSERTY

Brak.

PRAWO PRASOWE A ZESZYTY SERII „OCHRONY WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ”⁶⁷⁸

Analiza przepisów prawnych odnośnie zeszytów „Ochrony Własności Przemysłowej” znajduje się w tabeli nr 44, w Aneksie nr 11.

Seria „Ochrona własności przemysłowej” obejmuje zeszyty, które mają zachowaną cykliczność wychodzenia – ukazują się nie rzadziej niż raz w roku (por. art. 7 pkt. 1 ustawy pr. pras.). Jednocześnie nie były wydawane regularnie. Każdy zeszyt opatrzony jest stałą nazwą serii i rokiem wydania. Podaje się też miejsce wydania – Warszawę. Znani są także autorzy publikacji. Nie podaje się natomiast redaktora naczelnego i składu zespołu redakcyjnego. Brak też informacji o oprawie i nakładzie. Prawdopodobnie za redakcję i wydanie zeszytów odpowiedzialni są pracownicy Departamentu Wydawnictw UPRP. To dział, który ma w swoim składzie redakcyjnym korektorów i grafików. Departament Wydawnictw UPRP jest odpowiedzialny za to, kogo zaprosić do współpracy i jakie treści przekazywać, nadzoruje też realizację publikacji – od wystąpienia autora, poprzez nagranie wykładu, naniesienie korekt aż po druk i kolportaż.

⁶⁷⁸ Na podstawie artykułu 7 ustawy z 26 stycznia 1984 roku Prawo prasowe.

Zawartość każdego zeszytu stanowi jeden dobrze opracowany temat, odnoszący się do różnych aspektów własności, w tym własności przemysłowej. Treści przekazywane w zeszytach to przede wszystkim informacje prawne, orzecznictwo, ciągle zmieniające się i aktualizowane przepisy w zakresie zagadnień własności przemysłowej.

Uważam, że seria zeszytów „Ochrona własności przemysłowej” **nie spełnia wymogów uznania za prasę** według ustawy Prawo prasowe. Przemawia za tym przede wszystkim brak wskazanego redaktora naczelnego oraz fakt poprawiania już wydanych treści i dodrukowywania poszczególnych numerów – jest to praktyka typowa dla wydawnictw o charakterze książkowym i niedopuszczalna w przypadku prasy. Dodatkowo należy wskazać fakt posiadania przez omawiany tytuł numeru ISBN, a więc numer przyznawany wydawnictwom książkowym.

6.3. Broszury, druk ulotny

Urząd Patentowy RP, oprócz książek i czasopism, wydaje również broszury, plakaty, ulotki. Ich celem jest popularyzacja zagadnień własności intelektualnej, w tym przemysłowej. W dużej liczbie wypuszczane są publikacje broszurowe ze względu na niewielką objętość i przystępny format. Dodatkowym atutem broszur są zdjęcia i grafiki, które przyciągają uwagę odbiorców. Stosuje się ponadto czcionkę w różnych kolorach, duże litery i ciekawe style piśmiennicze. Zamieszcza się również logo UP RP jako oznaczenie wydawcy.

Urząd Patentowy RP otwiera się również na młodzież szkolną. Wydaje m.in. komiksy, które cieszą się dużym powodzeniem, o czym świadczy wyczerpywanie nakładu i dodruki. Materiały drukowane są na białym kredowym papierze z połyskiem, co świadczy o wysokiej jakości, profesjonalizmie i dbałości o czytelników. Są one też dostępne online na stronach Urzędu (4 numery). Publikacje te zamieszczone są również na stronie Urzędu Patentowego w formie plików pdf, które można pobrać i wydrukować⁶⁷⁹. Można je również otrzymać w każdym Ośrodku Informacji Patentowej w Polsce, jak również w siedzicie UPRP.

⁶⁷⁹ *Publikacje bezpłatne UPRP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/publikacje-bezplatne> [data dostępu: 30.11.2020].

UPRP wydaje również ulotki promujące Urząd, Ośrodki Informacji Patentowej, jak również EPO bądź WIPO. Ulotki zawierają również informacje dotyczące baz patentowych i krótkie informacje jak się nimi posługiwać.

Opracowane Broszury z podstawowymi informacjami zawarte są w tabeli nr 45 w Aneksie nr 11.

ROZDZIAŁ VII

„RZECZNIK PATENTOWY”. ANALIZA ZAWARTOŚCI TREŚCI

Niniejszy rozdział zawiera analizę zawartości czasopisma „Rzecznik Patentowy”, wychodzącego w latach 1994-2019. Pierwotnie – do początku 2001 roku – czasopismo nosiło nazwę „Rzecznik Patentowy. Biuletyn Rzeczników Patentowych”. Od 29/2001 numeru zmieniło nazwę na „Rzecznik Patentowy. Problemy Ochrony Własności Przemysłowej”. Taki tytuł utrzymano do 2013 roku, a od 2015 r. czasopismo nosi tytuł „Rzecznik Patentowy. Problemy Ochrony Własności Intelektualnej” (dalej: „Rzecznik Patentowy” lub RzP). Pismo wychodzi kwartalnie. Oprócz tego wydawano **„Biuletyn Rzeczników Patentowych” jako „Biuletyn Informacyjny, do wewnętrznego użytku członków samorządu”.** Wychodził on na **prze-strzeni lat 2001-2010.**

Czasopismo zostało powołane w celu pogłębienia wiedzy członków samorządu Izby Rzeczników Patentowych z zakresu zagadnień własności intelektualnej, w tym przemysłowej i wszystkich spraw z nią związanych i powiązanych. Czasopismo wskazuje rzecznikom, jak skutecznie i prawidłowo wykonywać obowiązki rzecznikowskie, służąc i doradzając klientom w oparciu o aktualny stan wiedzy.

Pierwszy numer „Rzecznika Patentowego” ukazał się w 1994 r. Jego wydawcą była Krajowa Rada Rzeczników Patentowych (dalej: KRRP). Osobą odpowiedzialną i pierwszym redaktorem czasopisma był Piotr Adamczyk. Funkcję redaktora naczelnego piastował do 1998 roku, a po rezygnacji z tego stanowiska pełni w nim funkcję doradcą. Występuje zatem w stopce redakcyjnej jako osoba nadzorująca z ramienia KRRP, albo jako osoba pełniąca funkcje doradcze, bądź współpracująca przy kolejnych wydaniach „Rzecznika Patentowego”.

Utworzeniu RzP przyświecał cel dotarcia do społeczności samorządu rzecznikowskiego z całego obszaru Polski. Nie wszyscy rzecznicy pochodzą z Warszawy, gdzie mieści się siedziba PIRP-u, a istotny w pracy rzecznika jest wymóg podnoszenia kwalifikacji. Dobrym i skutecznym narzędziem do tego jest zatem prasa branżowa. Wszystkie ustalenia władz, informacje o planowanych szkoleniach, konferencjach bądź nowelizacje ustaw znajdują odbicie

na łamach „Rzecznika Patentowego”. Do roku 2019 wydano 69 numerów tego czasopisma⁶⁸⁰. Zachowuje się przy tym cykliczność – numery ukazują się cztery razy w roku (choć wydania pojawiały się nawet pięć razy w roku).

W „Rzeczniku Patentowym”, którego treści dotyczą głównie problemów ochrony własności intelektualnej, poruszane są wszystkie zawodowe tematy rzecznikowskie, w tym również te dotyczące specjalistycznych aspektów ochronnych. Są to także – choć w mniejszym stopniu – informacje czy sprawy, dotyczące Izby Rzecznikowskiej, potem Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, Zjazdów, Wyborów, Komisji Dyscyplinarnych, Rewizyjnych bądź Etycznych, prac Krajowej Rady PIRP, ewidencji wyposażenia kancelarii itp., gdyż taką funkcję informacyjną spełnia „Rzecznik Patentowy”. Zawartość treściową RzP omawiam szczegółowo w punkcie „Tematy”.

OKŁADKA

Okładka czasopisma od 1994 roku jest w kolorze różnych odcieni niebieskiego, począwszy od błękitu, kończąc na chabrze. Taki odcień jest zachowany przez trzynaście lat. Wyjątkiem są wydania specjalne, albo numery „Biuletynu Informacyjnego”, które przybierają barwę szarości. W roku 2007 pojawił się kolor brązowy i szary (jeden numer). Następnie wystąpiła mieszanka barw białego z szarością i czerwonym logiem PIRP-u, a dwa ostatnie numery to kolor butelkowej zieleni.

Opis fizyczny: format zeszytowy B5 (21x15 cm). Poniżej zaprezentowano okładki w kolorze niebieskim, występujące w latach 1994-2007. Do napisów używa się czcionki koloru białego.

Zmiany form okładki „Rzecznika Patentowego” na przestrzeni lat przedstawia tabela 8.

⁶⁸⁰ W tej liczbie mieszczą się również numery podwójne (+13), potrójne (+2), poczwórne (+9). Gdyby je porozdzielać na pojedyncze suma by się zwiększyła z 69 na 93 numerów, które do tej pory zostały wydane przez PIRP.

Tabela 8. Zmiany form okładki „Rzecznika Patentowego” na przestrzeni lat

OKŁADKA	OPIS
	<p>W roku 2007 jeden numer wydano w szarej okładce. Napisy sporządzono białą czcionką.</p>
	<p>Od roku 2007 do roku 2012 „Rzecznik Patentowy. Problemy Ochrony Własności Przemysłowej” wychodzi w brązowej obwolutce. Napisy sporządzono białą czcionką.</p>
	<p>Kolejne wydania ukazywały się w specjalnie zaprojektowanej okładce autorstwa Mikołaja Miodowskiego. Zachowano kolory biały i szary, połączone z czarnym obramowaniem i czerwonym logo PIRP-u. Napisy sporządzono czarną czcionką.</p>
	<p>Od roku 2016 do dziś Rz. P ma ciemnozieloną okładkę, z żółto-czerwonym tłem, na którym są data i numer. Powrócono do białej czcionki.</p> <p>Widać również, że kilkakrotnie zmieniono krój czcionki stosowanej w winiecie.</p>

Źródło: opracowanie własne.

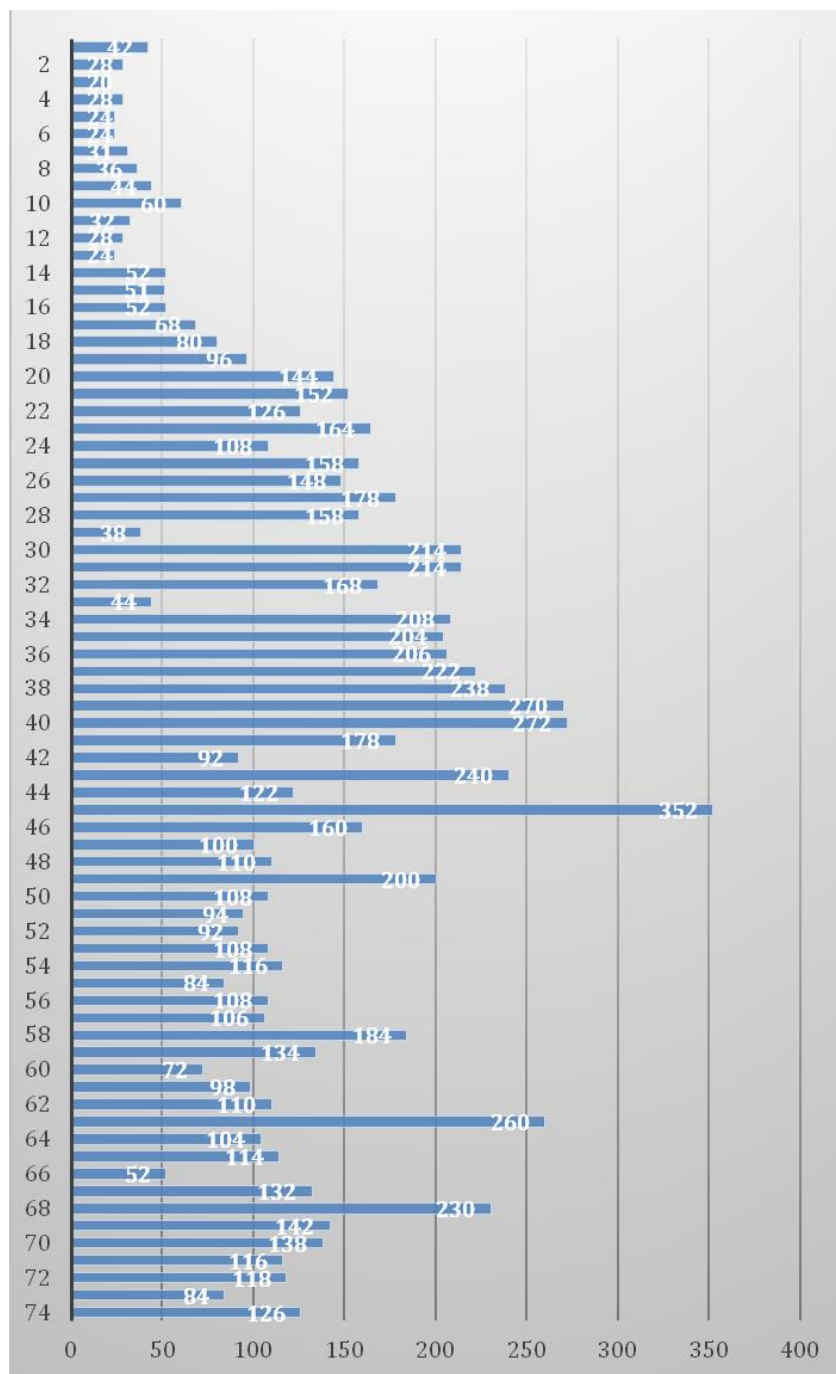
NUMERY

Od roku 1994 do dziś wyszło 69 numerów omawianego czasopisma. Początkowo, tj. w latach 1994, 1995, 1996 oraz 1997 czasopismo wychodziło pięć razy (pięć numerów) w ciągu danego roku kalendarzowego. Kwartalnikiem stało się w roku 1998. Na przestrzeni 26 lat wydano: 63 pojedyncze numery, 13 podwójnych, 1 potrójny oraz 3 poczwórne. Nie zawsze zachowana jest cykliczność wychodzenia, natomiast zawsze zachowana jest właściwa numeracja wydań. Od numeru trzeciego z roku 1995 roku „Rzecznik Patentowy” posiada numer ISSN.

LICZBA STRON

Liczba stron czasopisma oscyluje od 20 do 352 (rysunek 6). Pierwsze numery były ubogie zarówno jeśli chodzi o liczbę poruszanych tematów, jak również liczbę stron. Łączna liczba stron wszystkich wydanych numerów (1994-2019) wynosi 7886. Pierwsze numery, liczące powyżej 100 stron zaczęły wychodzić od 1999 r., kiedy Prezesem PIRP-u była Alicja Adamczyk, późniejsza wieloletnia prezes Urzędu Patentowego. Dziś liczba stron wynosi od 84 do 142.

Rysunek 6. Liczba stron poszczególnych wydań „Rzecznika Patentowego”

Źródło: opracowanie własne.

LICZBA TEMATÓW

W każdym numerze poruszane były różnorodne zagadnienia, dotyczące własności intelektualnej, w tym własności przemysłowej. Na przestrzeni lat 1994-2019, tj. we wszystkich wydanych numerach poruszono **1003 tematy**. Jeśli chodzi o największą liczbę tematów przy-

padających na dany numer to można wskazać wydanie, w którym wystąpiło aż 38 tematów, a ich najmniejsza liczba wynosiła tylko 5. Dwa numery zawierały ponad 30 tematów, a jeden numer miał ich 30. Zestawienie liczby tematów umieszczono w tabeli nr 46 zamieszczonej w Aneksie nr 12. W dziesięciu numerach poruszono aż 9 tematów. Z kolei osiem numerów zamieściło 11 tematów. Całość zagadnień koncentruje się wokół spraw związanych z ochroną własności przemysłowej. To, jakie tematy są poruszane i jakich dziedzin one dotyczą jest istotne, ponieważ pokazuje – pod względem ilościowym i jakościowym – co jest kluczowe dla pracy rzecznika patentowego.

Wśród poruszanych tematów pierwsze miejsce zajmują tematy związane z Izłą rzeczników patentowych, co stanowi ok. 13% całości. Zestawienie poruszanych tematów w „Rzeczniku Patentowym” znajduje się w tabeli nr 47 w Aneksie nr 12.

TEMATY ZWIĄZANE Z IZŁĄ RZECZNIKÓW⁶⁸¹ – poruszane są tu kwestie związane z organizacją i przebiegiem zjazdów rzeczników, w tym Krajowych Zjazdów, jak również Zjazdów Okręgowych. Podejmuje się także wątek trybu przeprowadzenia wyborów, tych krajowych i w okręgach. Ponadto występują zagadnienia, które wiążą się z przestrzeganiem statutów, regulacji, przepisów, ustalonych zasad wykonywania zawodu oraz wewnętrznych regulaminów. Objaśnia się regulamin działania Komisji Rewizyjnej, w tym umieszcza sprawozdania Komisji Rewizyjnej oraz informacje Prezesa PIRP w sprawie kontroli przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną.

FINANSE⁶⁸² – występują tu tematy związane z zasadami gospodarowania finansami Polskiej Izby Rzeczników Patentowych. Powiadamia się zatem członków Izby o wysokości

⁶⁸¹ Np. *Uchwały Krajowej Rady Rzeczników Patentowych wydane w I-szym półroczu 2007 r.*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 7-19; *Informacje o działalności Komisji Rewizyjnej PIRP od września 2005 r. do czerwca 2007 r.*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 20-24; *Informacja Prezesa PIRP w sprawie kontroli przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 25; A. Słomińska, *Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3-(34), s. 10-11.

⁶⁸² Np. *Lista osób z pozostałą kwotą składki OC do zapłacenia za okres 2006-2007*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 62-67; *Lista osób, które opłaciły składkę OC 2006-2007*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 68-77; *Lista zaległości z tytułu składek OC za lata 2003-2006*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 78-79; *Lista zniżek w opłatach składki członkowskiej dotyczących okresu obrachunkowego 2007 r.*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 80-89; *Informacje dotyczące ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 59; *Informacja o sytuacji na rynku ubezpieczeń*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 55-58; *Problemy z Fiskusem*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3 (34), s. 200-201; *Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – korespondencja własna*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 13-16.

składek członkowskich. Omawia się także zasady zwalniania z obowiązku opłacania składek członkowskich lub podaje się listy zniżek w opłatach składki członkowskiej itp.

SPRAWY DYSCYPLINARNE⁶⁸³ – dotyczą ustalania i przestrzegania regulaminu działania Komisji Dyscyplinarnych, jak również regulaminu działania rzecznika dyscyplinarnego. Omawia się tu zagadnienia odpowiedzialności dyscyplinarnej rzeczników patentowych oraz tematy związane z mediacją. Przytacza się procedury postępowania dyscyplinarnego wobec rzeczników.

WSPÓŁPRACA ZEWNĘTRZNA⁶⁸⁴ – to wszelkie kontakty z jednostkami zewnętrznymi, dotyczące obszaru własności intelektualnej, a także funkcjonowania kancelarii patentowych. Współpraca zewnętrzna obejmuje: organizację szkoleń bądź konferencji; przyjmowanie gości z zagranicy; organizację wizyt zagranicznych, np. z i do krajów Unii Europejskiej. W ramach tej współpracy konieczne jest także ustosunkowanie się do różnych pism, z różnych instytucji, w tym Prezydenta RP, Premiera RP, właściwych tematycznie Ministrów, ale również takich UPRP, Urzędu Antymonopolowego⁶⁸⁵.

ETYKA ZAWODOWA⁶⁸⁶ – podejmowana tematyka obejmuje: informowanie o powołaniu zespołu do spraw etyki; tworzenie zasad etyki zawodowej; rozumienie zasad etyki rzecznika patentowego. Odnosi się również do wszelkich prac zespołu do spraw etyki. Dokonano również próby porównania polskich zasad etyki zawodowej z etyką rzeczników europejskich. Ponadto opracowano i opublikowano Zasady etyki zawodowej rzecznika patentowego⁶⁸⁷.

⁶⁸³ Np. T. Tarko, *Rzecznik Dyscyplinarny, Z prac Rzecznika Dyscyplinarnego*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 1(16), s. 21-24; *Regulamin działania Komisji Dyscyplinarnych*, „Rzecznik Patentowy” 1994, nr 1/1994, s. 23-28; *Regulamin działania Rzecznika Dyscyplinarnego*, „Rzecznik Patentowy” 1994, nr 1/1994, s. 32-37; *Rzecznik Dyscyplinarny działa już 3 lata*, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 3(8), s. 5-9; *Sprawy Dyscyplinarne*, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 3(8), s. 10-14; *Regulamin Dyscyplinarny*, „Rzecznik Patentowy” 1997, nr 4(14), s. 16-28.

⁶⁸⁴ Np. *Spotkanie Rady EPI*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 52-54; G. Lachowicz, *Gabinet Prezesa UPRP, Wpływ porozumień międzynarodowych*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr, 3(18), s. 69-78; *Fundacja Batory*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr, 3(18), s. 18-19; *Bertrand Gellie w Polsce*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 17-19.

⁶⁸⁵ Obecnie UOKiK.

⁶⁸⁶ Np. *Zespół do Spraw Etyki*, „Rzecznik Patentowy” 1995, nr 3(4), s. 4-9; *Zasady etyki Rzecznika Patentowego*, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 3(8), s. 17-26; *Prace zespołu ds. Etyki*, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 3(8), s. 15-16; *Etyka Rzeczników Europejskich*, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 3(8), s. 27-32; *Prace zespołu ds. Etyki C.D.*, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 4(9), s. 18-25; *Zasady Etyki Zawodowej*, „Rzecznik Patentowy” 1997, nr 4(14), s. 10-15.

⁶⁸⁷ Tekst ujednoczony, zawierający zmiany z 12 stycznia 2011 r. wprowadzone przez VII Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych.

KONFERENCJE, WYKŁADY, SEMINARIA, WARSZTATY, SZKOLENIA, ZJAZDY⁶⁸⁸ – informuje się o organizacji wszystkich konferencji, zjazdów, seminariów szkoleniowych, za co przyznawane są punkty oraz o zaproszeniach na konferencje itd. Takie spotkania stanowią ważny element w krzewieniu wśród rzeczników wiedzy z zakresu własności intelektualnej oraz służą podwyższeniu ich kwalifikacji zawodowych. Sprzyjają one także wymianie doświadczeń, wiedzy, jak również informacji z zakresu własności intelektualnej i przemysłowej. Otwierają na szerokie grono odbiorców. Przykładem może być podejmowanie współpracy z przedsiębiorcami.

INFORMACJE BIEŻĄCE⁶⁸⁹ – omawia się wszystkie aktualnie podejmowane sprawy i wydarzenia, kształtujące wewnętrzną politykę Izby. Zazwyczaj są one obwieszczane w postaci komunikatów, np. o otwarciu nowej siedziby PIRP. Podaje się informacje o sprawach rzeczników w prasie. Omawia propozycje pracy dla rzeczników. Przekazuje informacje z okręgów, w tym o bazie danych rzeczników, o zmianie numerów kont, na które należy wpłacać opłatę skarbową, o kontaktach i wpłatach dla rzeczników oraz dla aplikantów, o inauguracji aplikacji rzecznikowskiej czy o egzaminie kwalifikacyjnym na rzecznika patentowego.

USTAWA, STATUT. UDZIAŁ W PRACACH LEGISLACYJNYCH⁶⁹⁰ – wskazuje się podejmowane działania odnośnie prac legislacyjnych, przygotowywanych i przedkłada-

Zgodnie z uchwałą Nr 7 VII Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Rzeczników Patentowych z dnia 12 stycznia 2011 r. wprowadzone zmiany wchodzi w życie w terminie 30 dni od daty opublikowania na stronach internetowych Polskiej Izby Rzeczników Patentowych.

⁶⁸⁸ Np. M. Besler, *Seminarium w Ciężeniu na temat funkcjonowania prawa własności przemysłowej*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 191-195; *Epoline – informacje o konferencji*, „Rzecznik Patentowy” 2002, 3(34), s. 196-197; E. Wilmanowska-Maracewicz, *Kurs języka angielskiego*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 198-199; *Seminarium pt. Przesłuchanie ustne*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 199; K. Dobrzeński, *Konferencja naukowa „Prawne aspekty społeczeństwa informacyjnego”*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 4(31), s. 124-127.

⁶⁸⁹ Np. *Wybory w Okręgu Szczecińskim i Poznańskim*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 1(16), s. 8-9; *Stanowisko PIRP w pracach nad protokołem wprowadzającym korekty do tekstu polskiego Traktatu Akcesyjnego*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 237-239; *Wybory w okręgach Lublin, Katowice*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 5-6; *Z posiedzenia Krajowej Rady Rzeczników Patentowych*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 3(22), s. 4-5.

⁶⁹⁰ Np. *Wystąpienie Polskiej Izby Rzeczników Patentowych do Senatu RP w sprawie zmian w ustawie prawo własności przemysłowej*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 26-33; *Ustawa o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 36-47; M. Krokora, *Patent Wspólnoty- projekt Rozporządzenia Wspólnoty Europejskiej*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 46-50; P. Adamczyk, *Nowelizacja przepisów dot. praw własności przemysłowej*,

nych projektów ustaw, np. ustawy o rzecznikach patentowych czy Prawie własności przemysłowej, czy też znakach towarowych. Dyskutowane są wszelkie założenia nowelizacji ustaw. Omawia się projekt Statutu Polskiej Izby Rzeczników Patentowych.

HISTORIA (HISTORIA OKRĘGÓW, HISTORIA RZECZNIKÓW, POCZET RZECZNIKÓW PATENTOWYCH)⁶⁹¹ – ukazuje się sprawy związane z okrągłymi rocznicami, obchodami, jubileuszami, podaje relacje z ich obchodów, np. stulecia rzecznictwa patentowego w Polsce, albo 90-lecia zawodu rzecznika patentowego. Prowadzone są kroniki okręgów, wydarzeń, jak również ustala się i aktualizuje listę rzeczników patentowych.

EWIDENCJE, REJESTRY, ARCHIWA⁶⁹² – wskazuje się i omawia narzędzia pracy rzecznika patentowego w jego kancelarii patentowej. Prowadzi się również ewidencję samodzielnych rzeczników.

DOKSZTAŁCANIE ZAWODOWE⁶⁹³ – porusza się tematy związane z uzupełnianiem wiedzy przez rzeczników patentowych. Przekazywana jest literatura zawodowa w formie opracowanych not bibliograficznych, odnoszących się do wątków własności intelektualnej. Omówione są nowe książki, dotyczące działalności rzeczników patentowych.

„Rzecznik Patentowy” 2007, 3(54), s. 48-51; *Projekt ustawy „Prawo własności przemysłowej” – propozycje dotyczącej przepisów kontroli sądowej orzeczeń UPRP*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 3(22), s. 12-16; *W sprawie projektu ustawy o rzecznikach patentowych*, „Rzecznik Patentowy” 1999, 3(22), s. 24-30.

⁶⁹¹ Np. P. Wac, *90 lat zawodu Rzecznika Patentowego*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 2(61), s. 57-58; *80-lecie Rzecznictwa Patentowego w Polsce*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 11-16; *80-lecie Rzecznictwa Patentowego w Polsce*, „Biuletyn Informacyjny” 2001, nr 1/2001, s. 19-22; A. Przyborska-Bojanowska, *100-lecie zawodu Rzecznika Patentowego w Polsce, To był rok! Słów kilka na temat Stulecia Rzecznictwa Patentowego w Polsce i Ćwierćwiecza Polskiej Izby Rzeczników Patentowych*, „Rzecznik Patentowy” 2018, nr 3-4, s. 7-20.

⁶⁹² Np. *Ewidencja samodzielnych Rzeczników*, „Rzecznik Patentowy” 1995, nr 1(2), s. 15; *W sprawie kas rejestrujących*, „Rzecznik Patentowy” 1998, 4(19), s. 74; *Księga przychodów i rozchodów -Ewidencja wyposażenia*, „Rzecznik Patentowy” 2000, nr 2(25), s. 122; J. Kosek, *Ewidencjonowania i szacowania wartości niematerialnych i prawnych*, „Rzecznik Patentowy” 2006, 1-2(48-49), s. 85-95.

⁶⁹³ Np. *Własność intelektualna – noty bibliograficzne*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 98-105; *Publikacje pracowników Instytutu Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej UJ*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 106-150; *Publikacje pracowników Zakładu Komputeryzacji Zarządzania Uniwersytetu Śląskiego*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 3(22), 1999, s. 89-98; *Własność intelektualna – noty bibliograficzne*, „Rzecznik Patentowy” 1999, 3(22), s. 63-69.

PATENTY⁶⁹⁴ – omawia się zagadnienia związane z ochroną na wynalazki, jej przyznawaniem i utrzymywaniem. Przekazuje informacje na temat przygotowania zgłoszeń, ich redakcji, zgodnie z przepisami polskimi, jak również stosowania właściwej interpunkcji, logiki matematycznej czy układu graficznego. Omawia się stosowanie projektu wynalazczego i analizuje poziom wynalazczy wynalazku.

ZNAKI TOWAROWE⁶⁹⁵ – poruszane są tu zagadnienia związane z przyznaniem ochrony na znaki towarowe. Wskazuje się aspekty wygaśnięcia znaku towarowego. Poruszane są aspekty reputacji znaku z oceną podobieństwa towarów i usług oraz prawdopodobieństwem pomyłki. Porusza się zagadnienia oryginalności sloganu reklamowego, charakteru oznaczenia znaku. Wyjaśniany jest opisowy i rodzajowy charakter sloganu jako znaku towarowego. Podejmowane są kwestie zależności znaku towarowego od przedsiębiorstwa. Podejmowane są zagadnienia ochrony renomy znaku towarowego w prawie polskim. Przedstawiana jest kwestia obecności znaków towarowych w Internecie i możliwości używania oznaczeń odróżniających w Internecie.

POŻEGNANIA⁶⁹⁶ – daje się możliwość zakomunikowania i pożegnania na łamach czasopisma rzeczników patentowych, którzy zmarli.

SPECJALNE OPRACOWANIE SZKOLENIOWE⁶⁹⁷ – porusza się tematy zamawiane przez redaktorów czasopisma, specjalnie przygotowane i opracowane w celu rozsze-

⁶⁹⁴ Np. R. M. Bełczącki, *Dwa modele patentu*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 89-105; J. J. Włodek, *Poziom wynalazczy wynalazku*, „Rzecznik Patentowy” 2001, 1(28), s. 44-48; A. Kwapich, *Rodzina patentu w informacji patentowej*, „Rzecznik Patentowy” 2001, 1(28), s. 49-52; B. Gellie, *Zastosowanie teorii równoważników w przypadku naruszeń (z dziedziny farmacji)*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(25), s. 31-43.

⁶⁹⁵ Np. K. Dobieżyński, *Nabycie ochrony przez znak towarowy na skutek używania*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 3(62), s. 33-37; M. Trzebiatowski, *Ochrona niezarejestrowanego znaku towarowego według przepisów pwp – tylko znak powszechnie znany, czy także znak renomowany? (na tle orzecznictwa sądowo administracyjnego)*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 21-31; J. Piotrowska, *Zakaz stosowania oznaczeń wyłącznie obcojęzycznych w świetle ustawy o języku polskim*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 63-72.

⁶⁹⁶ Np. J. Ruszkowski, *Rzecznik Patentowy, zm. 25 grudnia 2000 r., Oficer Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej, uczestnik kampanii wrześniowej 1939 r., żołnierz AK, dowódca okręgu AK Warka – Grójec, wieloletni pracownik Instytutu Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa, był inspiratorem i doprowadził do powstania Pomnika Katyńskiego w Warce*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 155; Inż. E. Fudała, *Rzecznik Patentowy, doradca i członek Zarządu WKTiR w Tarnowie, działacz ruchu wynalazczego, korespondent czasopisma „Wynalazczość i Racjonalizacja”, a następnie „Nowator”, wieloletnie wyróżniany i nagradzany za swoją działalność publicystyczną*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 157; Mgr Inż. M. Adamek- Obląkowska, *wieloletni rzecznik patentowy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie*, „Rzecznik Patentowy” 2002, 3(34), s. 217; Mgr Inż. Wiesław Pańczyk, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 219; Lucjan Woźnicki, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 221; Inż. Stefan Sęk, *Rzecznik patentowy, organizator wynalazczości w Ministerstwie Przemysłu Spożywczego i Skupu*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 79.

rzenia horyzontów myślowych i poszerzenia wiedzy rzeczników. Dotyczą różnorodnych zagadnień, począwszy od tematów związanych z różnymi odmianami spółek (partnerskiej, cywilnej, jawnej, komandytowej, z ograniczoną odpowiedzialnością), danych statystycznych dotyczących rzeczników, aż po sprawy patentów w Rosji czy sprawy polskich rzeczników w Europie. Omawiane tematy są związane także z zatrudnieniem rzeczników. Jako przykłady różnorodnych, poruszanych tu tematów można wskazać: własność przemysłową na stronach WWW; analizę zagadnień dopuszczalności arbitrażu w sprawach własności przemysłowej; metody rekrutacji respondentów do badań marketingowych; dostęp do informacji publicznej jako praktykę stosowania ustawy; kwestię marketingu w pracy rzecznika; kwestię budowania społeczeństwa informacyjnego w Polsce; polską regulację przestępstwa hackingu na tle badań empirycznych.

ASPEKTY PRAWNE⁶⁹⁸ – są tu omawiane wszelkie aspekty związane z zagadnieniami prawnymi. Dotyczą zabezpieczenia roszczeń udzielanych w formie postanowień sądowych. Rozpatrywane są konkretne orzeczenia i wyroki sądów. Analizuje się poszczególne stany faktyczne z komentarzem do rozstrzygnięć sądowych. Omawia m.in. orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, wybrane decyzje Komisji Odwoławczych EUP, Trybunału Konstytucyjnego RP. Gros tematów dotyczy przepisów karnych prawa własności przemysłowej.

EUROPEJSKIE PRAWO PATENTOWE WRAZ Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM ORAZ ETS⁶⁹⁹ – omawia się tu europejski system patentowy pod ką-

⁶⁹⁷ Np. T., Szopiński, *Podjęcie decyzji dotyczących wprowadzania nowych odmian produktów przy pomocy analizy conjoint*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 217-220; T. Szopiński, *Skalowanie wielowymiarowe – metoda mierzenia podobieństwa produktów i firm*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 221-227; T. Osiej, *Ochrona danych osobowych*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 138-152; L. Jaskuła, *Ograniczenia reklamy telewizyjnej w prawie polskim*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 160-190.

⁶⁹⁸ Np. B. Kler, *Nadmierne i nietrafione sankcje procesowe za błędy pełnomocników*, „Rzecznik Patentowy” 2009, 2(61), s. 74-83; T. Szymanek, *Zabezpieczenie roszczeń wynikających z naruszenia Praw na Dobrach Nie-materialnych*, „Rzecznik Patentowy” 1998, 1(16), s. 42-52; A. Kisielewicz, *Kilka uwag w sprawie interesu prawnego na podstawie wybranych orzeczeń sądów administracyjnych*, „Rzecznik Patentowy” 2006, 3-4(50-51), s. 63-72.

⁶⁹⁹ Np. J. Wąż, *Najważniejsze terminy i opłaty obowiązujące w procedurze PCT*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 50-59; *Postanowienia Traktatu Akcesyjnego dotyczące prawa własności przemysłowej*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 49-56; B. Rokicki, *Euro – PCT, Procedura PCT w świetle konwencji o udzielaniu patentów europejskich*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 10; B. Bogdan, *Skutki przystąpienia*

tem jego użyteczności. Wskazuje to, co stanowi nowość w prawie europejskim. Przedstawia podstawowe zagadnienia europejskiego prawa patentowego. Wskazuje się tu orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Niejednokrotnie publikowane są one z komentarzem. Omawia glosy do wyroków ETS.

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE⁷⁰⁰ – podjęte tematy z tego zakresu informują o ochronie oznaczeń regionalnych np. we Francji. Porusza się zagadnienia dotyczące ochrony oznaczeń geograficznych, ze szczególnym uwzględnieniem Unii Europejskiej. Analizuje stawki za ochronę produktów regionalnych. Analizuje chronione nazwy pochodzenia i chronione oznaczenia geograficzne, ich cechy wspólne i różnice. Przedstawia listę produktów tradycyjnych.

KORESPONDENCJA⁷⁰¹ – zamieszcza się tu listy nadesłane do redakcji. Podejmowane są różne zagadnienia w polemice z adresatami i udzielane są odpowiedzi na ich pytania, np. patent w ocenie studentów, perspektywy ochrony własności przemysłowej w polskich przedsiębiorstwach przemysłowych.

PRAWO AUTORSKIE, W TYM ZAGADNIENIA ZWIĄZANE Z WŁASNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ⁷⁰² – wskazuje się tu powiązania prawa autorskiego z twórczością o charakterze naukowym. Omawia nowelizacje prawa autorskiego. Analizuje

Polski do konwencji o patencie europejskim dla polskich rzeczników patentowych, „Rzecznik Patentowy” 1998, 1(16), s. 28-31; R. Skubisz, *Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2002 r. Komentarz do wyroku*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 84-107.

⁷⁰⁰ Np. J. Jasiński, M. Rzytki, *Rozporządzenie Rady (WE) nr 510/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych – część 1 (artykuły 1-7)*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 116-146; E. Nowińska, *Ochrona oznaczeń geograficznych*, „Rzecznik Patentowy” 2000, nr 3(26), s. 59-70; M. Kondrat, *Oznaczenia geograficzne w Unii Europejskiej*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 2(33), s. 83-88; J. Jasiński, M. Rzytki, *Przyczyny zmian we wspólnotowym systemie oznaczeń geograficznych*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 1-2(48-49), s. 68-84.

⁷⁰¹ Np. *Premier i Samorządy zawodowe, Korespondencja pomiędzy Kancelarią Prezesa Rady Ministrów i Izbą w sprawie przygotowania spotkania z przedstawicielami samorządów zawodowych*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 1(16), s. 3-7; *Kasy fiskalne dla Rzeczników? Pismo do Ministerstwa Finansów*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 14-15; *Fundacja Batorego*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 18-19.

⁷⁰² Np. A. Domańska-Baer, *Nowelizacja prawa autorskiego*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 87-92; M. Brożyna, *Ochrona prawna programów komputerowych w świetle ustawodawstwa Federacji Rosyjskiej*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 93-101; *Prawo autorskie a twórczość o charakterze naukowym*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 45-71; D. Kot, *Roszczenia z tytułu ochrony autorskich praw majątkowych*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), 2002, s. 111-142; G. Jędrejek, *Przynależność praw na dobrach intelektualnych do majątków małżonków*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 146-157.

roszczenia z tytułu ochrony autorskich praw majątkowych. Przedstawia naruszenie praw na dobrach niematerialnych. Wskazuje zakres ochrony z prawa autorskiego i z prawa własności przemysłowej. Omawia ograniczenia swobody umów w prawie autorskim i specyfikę prawa autorskiego. Prezentuje zagadnienia związane z wyczerpaniem praw własności intelektualnej. Omawia rolę praw własności intelektualnej w rozwoju gospodarczym.

BIOTECHNOLOGIA⁷⁰³ – poruszane są tu sprawy ochrony własności intelektualnej w biotechnologii. Omawia się kwestię biotechnologii w kontekście tzw. trudnych patentów. Przybliży nowelizację ustawy Prawa własności przemysłowej w zakresie wynalazków biotechnologicznych oraz Konwencję o ochronie różnorodności biologicznej, czyli ochronie naturalnych zasobów genetycznych w powiązaniu z wynalazkami biotechnologicznymi. Zamieszcza procedury dopuszczenia do obrotu produktów leczniczych w kontekście ich ochrony patentowej. Omawia zagadnienia europejskiego prawa farmaceutycznego i ochrony prawnej. Przedstawia kwestię reklamy porównawczej produktów leczniczych. Analizuje „patentowalność” zastosowań embrionów ludzkich i wskazuje w tym zakresie decyzję EPO w sprawie WARF/THOMSON⁷⁰⁴. Porusza sprawę ochrony wynalazków biotechnologicznych w świetle ustawy Prawa własności przemysłowej.

NARZĘDZIA PRACY RZECZNIKA (BAZY DANYCH, INFORMACJA PATENTOWA, INTERNETOWA LISTA DYSKUSYJNA, SERWIS INTERNETOWY)⁷⁰⁵.

⁷⁰³ Np. M. Grzesiczak, *Ochrona wynalazków biotechnologicznych w świetle przepisów ustawy PWP*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 3(62), s. 7-18; *Wynalazki Medyczne – biznes dla twórców, korzyści dla społeczeństwa, chwała dla nauki*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 7-20; *Ochrona własności intelektualnej w Biotechnologii*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 20-42; *Zgłoszenia oraz patenty europejskie z dziedziny inżynierii genetycznej w świetle decyzji Europejskiego Urzędu Patentowego*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 3(22), s. 99-108.

⁷⁰⁴ Decyzja EPO nr G 0002/06 z dnia 25 listopada 2008 r. dotyczy wynalazków biotechnologicznych obejmujących stosowanie embrionów ludzkich. Decyzja ma charakter precedensowy, odnosi się do zakazu patentowania embrionów ludzkich – por. art. 53 (a) Konwencji o udzielaniu patentów europejskich w zw. z zasadą 28 (c) Regulaminu wykonawczego do tej Konwencji. Na mocy tej decyzji nie mają zdolności patentowej te wynalazki, które mogą zostać wytworzone wyłącznie metodą bezwzględnie obejmującą zniszczenie embrionów ludzkich będących źródłem tych produktów.

⁷⁰⁵ Np. A. Kwapich, *Rodzina patentu w bazach komputerowych*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 4(31), s. 58-63; *Oferta promocyjna- Baza mikrokomputerowa wzorów zdobniczych zarejestrowanych w UPRP*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 151; A. Kwapich, *Uniwersalna platforma wyszukiwawcza MIMOSA*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 2(29), s. 103-110; S. Vasina, *Moja przyjaźń z ESPACENET – em*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 2(29), s. 111-116.

W tym dziale tematem przewodnim jest Internet jako narzędzie pracy rzecznika. Została w tym celu m.in. utworzona internetowa lista dyskusyjna dla rzeczników. Jej celem jest wymiana problemów i doświadczeń w gronie rzeczników. Omawia się netykietę, czyli zbiór zasad poprawnego zachowania się w Internecie, z zastosowaniem właściwego cyberjęzyka. Przedstawia dostępne dla rzecznika bazy w ofercie promocyjnej, np. uniwersalną platformę wyszukiwawczą MIMOSA oraz bazę ESPACENET. Omawia aspekty ochrony baz danych. Prezentuje serwis internetowy dla rzeczników. Porusza wątek zagrożenia w obrocie dokumentami.

MIKROTECHNIKA, NANOTECHNIKA⁷⁰⁶ – to działy techniki, które dotyczą miniaturyzacji produktów. Zamysłem ich tworzenia jest wymiar wydajności, jak również uproszczone rozwiązania kompaktowe. Przedrostki słów wskazują na ich małe rozmiary (wielkości). Zatem mikrometr, oznaczany jako mikron, to milionowa część metra (10^{-6} m), natomiast nano pochodzi od greckiego słowa ‘karzeł’ i jest to jedna miliardowa metra (10^{-9} m). Wykorzystywane są przy produkcji bardzo małych elementów technicznych w sterylnych pomieszczeniach pozbawionych brudu. Produkcja dotyczy zminiaturyzowanych systemów bądź obiektów w skali mikrometrycznej⁷⁰⁷.

INFORMACJE UPRP⁷⁰⁸ – tu analizuje się orzecznictwo Komisji Odwoławczej przy Urzędzie Patentowym RP. Omawia informacje przekazywane z Urzędu Patentowego.

WZORY⁷⁰⁹ – rozpatruje się wzory użytkowe i zdobnicze. Omawia ochronę wzorów przemysłowych w świetle ustawy Prawo własności przemysłowej. Analizuje pewne aspekty wzornictwa przemysłowego oraz kształtowanie się autorskich praw osobistych twórców wzorów przemysłowych. Poddaje analizie warunki ochrony prawnej wzoru przemysłowego. Przedstawia zagadnienia związane z wzornictwem przemysłowym, jego rolę i obszary. Oma-

⁷⁰⁶ Np. *Mikrotechnika i nanotechnika*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 43-44.

⁷⁰⁷ *Nano vs Micro Technologies*, <https://pl.mort-sure.com/blog/difference-between-nano-and-micro/> [data dostępu: 30.10.2020].

⁷⁰⁸ Np. *Informacje Urzędu Patentowego RP*, „Rzecznik Patentowy” 2000, nr 1(24), s. 101-104; *Informacje Urzędu Patentowego RP nr 4/2000 (28 kwietnia 2000r.)*, „Rzecznik Patentowy” 2000, nr 2(25), s. 140-142; *Informacje Urzędu Patentowego RP nr 5/2000 (31 maja 2000 r.)*, „Rzecznik Patentowy” 2000, nr 2(25), s. 143-145.

⁷⁰⁹ Np. R. Rozbicki, *Problem ochrony na terytorium Polski praw wynikających z tytułu rejestracji wspólnotowych wzorów przemysłowych w kontekście odpowiedzialności karnej naruszcycieli*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 3(62), s. 28-32; *Wzór Przemysłowy a Znak Towarowy – analiza porównawcza*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 32-49; *Zagadnienia ochrony wzorów przemysłowych*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 48-51; K. Maciaszek, *Pojęcie wytworu w definicji wzoru przemysłowego*, „Rzecznik Patentowy” 2008, nr 4(59), s. 15-25.

wia pojęcie wytworu w definicji wzoru przemysłowego w ustawie Prawo własności przemysłowej.

NIEUCZCIWA KONKURENCJA⁷¹⁰ – omawiane są tu zakazy konkurencji. Analizuje się pojęcie przeciętnego konsumenta w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich. Przedstawia znaczenie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym dla wykonywania zawodu rzecznika patentowego. Podkreśla znaczenie rzecznika patentowego jako pełnomocnika w sprawach nieuczciwej konkurencji.

TOPOGRAFIA UKŁADÓW SCALONYCH⁷¹¹ – omawia się tu prawną ochronę topografii układów scalonych.

WSPÓLNOTOWE ZNAKI TOWAROWE, EUROPEJSKIE ZNAKI TOWAROWE⁷¹² – koncentruje się tu uwagę na międzynarodowej rejestracji znaków towarowych. Objasnia wspólnotowy znak towarowy, np. zapach świeżo ściętej trawy czy znak towarowy Unii Europejskiej. Omawia zmianę uprawnionego w międzynarodowej rejestracji znaku towarowego. Przedstawia aspekty wyczerpania praw w dziedzinie znaków towarowych w prawie wspólnotowym.

WYCENA PRAW⁷¹³ – omawia się tu zagadnienia wyceny wartości niematerialnych i prawnych. Analizuje wątki związane z ewidencjonowaniem i szacowaniem wartości niematerialnych i prawnych oraz wyceną wartości księgowych i rynkowych dla wartości niematerialnych i prawnych. Przedstawia warsztat wyceniającego aktywa niematerialne.

⁷¹⁰ Np. K. Dobieżyński, *Ochrona sfery identyfikacyjnej Przedsiębiorstwa w Ustawie o Zwalczeniu Nieuczciwej Konkurencji*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 60-70; A. Brzezińska-Rawa, J. Rawa, *W czyim interesie popierana jest konkurencja*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 153-159; A. Michalak, *Znaczenie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym dla wykonywania zawodu Rzecznika Patentowego*, „Rzecznik Patentowy” 2008, nr 3(58), 2008, s. 7-14; B. Kler, *Rzecznik Patentowy jako pełnomocnik w sprawach nieuczciwej konkurencji*, „Rzecznik Patentowy” 2008, nr 4(59), 2008, s. 59-67; K. Dobieżyński, *Ochrona sfery...*, *op. cit.*, s. 60-70.

⁷¹¹ Np. J. J. Włodek, *Prawna ochrona topografii układów scalonych*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 71-89.

⁷¹² Np. M. Czyż, *Znak towarowy Wspólnoty*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 25-38; L. Żochowska-Walczak (tłum.), *Zawiadomienie nr 05/03 Prezesa Urzędu ds. Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (Znaki Towarowe i Wzory) z 16 października 2003 r. dotyczące rozszerzenia Unii Europejskiej w 2004 r.*, Rzecznik Patentowy 2003, 3-4(38-39), s. 39-48; J. Piotrowska, *Znak Towarowy Wspólnoty*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 4(31), s. 78-80.

⁷¹³ Np. J. Kosek, *Szacowanie (wycena) wartości księgowych i rynkowych dla wartości niematerialnych i prawnych*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 1-2(48-49), s. 96-112; *Wycena wartości niematerialnych i prawnych*, „Rzecznik Patentowy” 2002, 1(32), s. 158-159; J. Kosek, *Ewidencjonowania...*, *op. cit.*, s. 85-95.

NSA⁷¹⁴ – prezentuje się tu orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego, które często są zamieszczane z wytłumaczeniem z ich znaczenia i prawidłowym rozumieniem litery prawa. Omawia się też glosy do wyroków NSA.

WSA⁷¹⁵ – przedstawia się tu wyroki Wojewódzkiego Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Omawia też glosy do wyroków WSA.

SĄD APELACYJNY⁷¹⁶ – prezentuje się tu orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Zamieszcza wyroki tego sądu.

SĄD POLUBOWNY WRAZ Z OMÓWIONYMI DOMENAMI⁷¹⁷ – omawia się tu wyroki Sądu Polubownego ds. domen internetowych przy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji. Omówione są tu zagadnienia związane z Polskim Polubownym Sądem ds. rozstrzygania sporów o adresy domenowe. Przedstawia się wątek adresów internetowych w kontekście ochrony prawnej konsumentów do informacji. Wskazuje naruszenia prawa ochronnego na znak towarowy w wyniku rejestracji domeny internetowej. Omawia procedury alternatywnego rozstrzygania sporów (ADR) w sprawach nazw domen.eu.

⁷¹⁴ Np. S. Gronowski, *Przegląd Orzecznictwa NSA*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 57-72; *Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 czerwca 2009 r. Sygn. Akt. II GSK 950/08*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 2(61), s. 111-134; S. Gronowski, *Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego z zakresu własności przemysłowej*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 108-137; S. Gronowski, *Postępowanie przed NSA w sprawach z zakresu własności przemysłowej*, „Rzecznik Patentowy” 2002, 1(32), s. 113-125; *Wyrok NSA z dnia 26 kwietnia 2006 r., Sygn. akt: II GSK 31/06 („TRILUX”)*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 260-267.

⁷¹⁵ Np. *Postanowienie WSA w Warszawie z dnia 16 marca 2005 r., Sygn. akt: II SAB/WA 374/04* (dostęp do Informacji Publicznej), „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 329-333; *Wyrok WSA w Warszawie z dnia 14 grudnia 2006 r., Sygn. akt: 1576/06 (V-MAX – Oddalenie sprzeciwu wobec udzielenia prawa ochronnego na znak towarowy)*, „Rzecznik Patentowy” 2007, nr 1(52), s. 113-128; B. Kler, *Glosa do wyroków WSA w Warszawie z 7 i 24 listopada 2006 r.*, „Rzecznik Patentowy” 2008, nr 1(56), s. 83-92.

⁷¹⁶ Np. *Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 sierpnia 2009 r. Sygn. akt I ACa 182/09*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 4(63), s. 51-98; *Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 czerwca 2006 r., Sygn. akt: I ACa 1140/05 („EKOKLIMA”)*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 334-340; *Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 lipca 2006 r., Sygn. akt: I ACa 1165/05 („Kształt Zajęczka”)*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 341-352.

⁷¹⁷ Np. *Sąd Polubowny – ds. Domen Internetowych w Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji wyrok Sądu Polubownego – ds. Domen Internetowych w Krakowie z dnia 29 grudnia 2006 r., Sygn. akt: 67/06 PA („Orange-group.pl – Naruszenie prawa ochronnego na znak towarowy w wyniku rejestracji domeny internetowej)*, „Rzecznik Patentowy” 2007, nr 1(52), 2007, s. 142-160; R. Chmura, *Polski Sąd Polubowny ds. rozstrzygania sporów o adresy domenowe*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 1(32), s. 171-172; *Wyrok Sądu Polubownego ds. Domen Internetowych przy polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji z dnia 21 sierpnia 2003 r., Sygn. akt: 01/03/PA (Kazus – adresy domenowe: www.mcquay.co.pl oraz www.mcquay.pl)*, „Rzecznik Patentowy” 2004, nr 1-2(40-41), s. 222-226.

WYDAWNICTWA IZBY⁷¹⁸ – prezentowane są tu nowe publikacje wydawane przez Polską Izbę Rzeczników Patentowych oraz zakupione do biblioteki Izby.

JUBILEUSZE WRAZ Z OBCHODAMI JUBILEUSZOWYMI⁷¹⁹ – tematyka dotyczy rzeczników patentowych z długoletnim doświadczeniem. Prezentuje się tu zatem otrzymywane przez nich gratulacje, wyróżnienia, nagrody za sukcesy, uhonorowania krzyżem kawalerskim orderu zasługi Rzeczypospolitej Polskiej.

MIĘDZYNARODOWE WZORY⁷²⁰ – przedstawiane są tu tematy związane z międzynarodową ochroną wzorów przemysłowych. Omawia się zagadnienia dotyczące Porozumienia Haskiego, czyli systemu międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych w odniesieniu do praktycznych wskazówek dla użytkowników dokonujących zgłoszenia na podstawie Aktu Genewskiego. Przedkłada problemy ochrony na terytorium Polski praw wynikających z tytułu rejestracji wspólnotowych wzorów przemysłowych w kontekście odpowiedzialności karnej naruszcycieli.

WSPOMNIENIA⁷²¹ – przytacza się wspomnienia wybitnych osób piastujących zawód rzecznika patentowego. Dzięki ich wiedzy i pracy nastąpił rozwój zawodu i wzrost świadomości społeczeństwa odnośnie tej profesji. Omawia się poszczególne sylwetki osób, w tym wybitne osoby, które pozostaną w pamięci rzeczników patentowych.

Na wykresie 15 przedstawiono grupy tematów poruszane częściej niż 50 razy w „Rzeczniku Patentowym”.

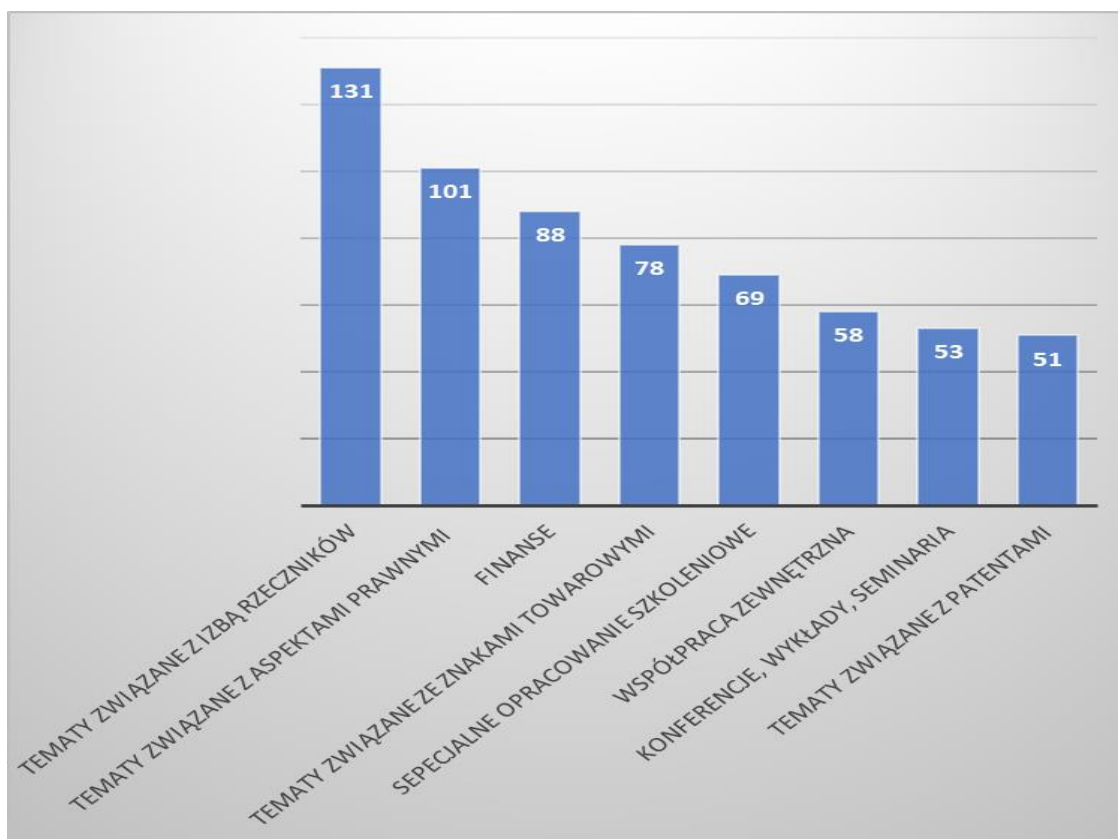
⁷¹⁸ Np. A. Sobczyk, *Wspólnotowy Znak towarowy, Community Trade Mark Law*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 110; K. Żurawska, *Zbiór Dyrektyw Unii Europejskiej dotyczących prawa Własności Intelektualnej*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 111; M. Trzebiatowski, *Orzecznictwo Wspólnotowe i Krajowe w sprawie obowiązku używania Znaku Towarowego*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 112; *Nowe książki*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 16-17.

⁷¹⁹ Np. *Jubileusze*, „Biuletyn Informacyjny” 2007, nr 2/2007, s. 195-197; *Poczet Rzeczników Patentowych*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 62-78.

⁷²⁰ Np. E. Dobosz, *Porozumienie Haskie. Zarys systemu i praktyczne wskazówki dla użytkowników dokonujących zgłoszenia na podstawie Aktu Genewskiego*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 3(62), s. 19-27; Wyrok Sądu z dnia 12 maja 2010- Beifa Group Co. Ltd przeciwko OHIM – sprawa T-148/08, *Wspólnotowy Wzór Postępowanie w sprawie o unieważnienie*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 71-109; M. Poźniak-Niedzielska, *Międzynarodowa ochrona wzorów przemysłowych – nowe otwarcie*, „Rzecznik Patentowy” 2008, nr 2(57), s. 58-63.

⁷²¹ Np. M. Passowicz, *Sylwetka Dra Andrzeja Au*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 1(16), s. 25-27; M. Słomski – *Historia życia zawodowego*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 62-68; B. Depo, *Wspomnienie*, opracowane przez A. Kacperskiego przy współpracy G. Padee, A. Sobczyk, R. Jarzynki, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 2(65), s. 48-66.

Wykres 15. Grupy tematów poruszane częściej niż 50 razy w „Rzeczniku Patentowym”

Źródło: opracowanie własne.

Jeśli chodzi o gradację tematów, to niewątpliwie na pierwszym miejscu są funkcjonowanie samorządu rzecznikowskiego oraz aspekty prawne pracy rzecznika. Rzecznik patentowy to pełnoprawny pełnomocnik przed UPRP oraz sądami, więc zagadnienia prawne związane z właściwą ochroną winien znać dobrze, tym bardziej iż ciągle zmieniają się ustawy i rozporządzenia. Są one zatem na bieżąco prezentowane wraz z ich wykładnią. Kluczowym tematem są również wątki finansowe – wynagrodzenia, prowadzenie kancelarii, opłaty za nią, składki emerytalne, członkowskie, składki OC, opłaty za kasę fiskalną, podatek VAT etc. Poruszano też tematy związane z ochroną przemysłową: patenty, znaki towarowe, wzory przemysłowe. Istotne były też sprawy związane z podnoszeniem kwalifikacji, m.in. poprzez konferencje, organizowane szkolenia, warsztaty, wykłady. Podejmowano też tematy szczegółowe, specjalistyczne, stanowiące ważny element szkoleniowy dla rzeczników. Ważnym zagadnieniem poruszonym w czasopiśmie była także współpraca zewnętrzna PIRP.

Sprawy związane z funkcjonowaniem Izby samorządu Rzecznika Patentowego zajmują 21% wśród ogółu poruszanych tematów. Istotną część stanowią też zagadnienia prawne, 16% wśród ogółu poruszanych tematów. Dalej, z wynikiem 14% można wskazać sprawy finansowe.

AUTORZY

W pierwszych wydaniach czasopisma nie podawano informacji o autorach artykułów, sprawozdaniach czy sprawach bieżących. Przekazywane teksty były anonimowe, bez konkretnego wskazania osób je zamieszczających. Dopiero od roku 2000 zaczęto umieszczać informacje odnośnie personaliów autorów piszących do RzP.

Sporządzono zatem w porządku chronologicznym listę osób, które publikowały na łamach czasopisma. Umieszczono ją w tabeli nr 48, zamieszczonej w Aneksie nr 12. Tabela zawiera dane osobowe autorów, pełnione przez nich funkcje i posiadane stopnie naukowe. Dodatkowo podano w niej miejsce zamieszkania (miasto), jak również miejsce pracy tych osób. Niejednokrotnie wskazuje się ich zainteresowania oraz uzyskane specjalizacje. Podaje się również tytuły ich prac naukowych, np. magisterskich, doktorskich bądź habilitacyjnych. Wpisane są ukończone uczelnie oraz zdobyte wykształcenie, jak również ukończone studia podyplomowe, bądź inne wzbogacające ich wykształcenie, np. aplikacje prawnicze (sędziowska, prokuratorska, adwokacka, radcy prawnego, notarialna). Podawane są ich publikacje (artykuły, książki), jak również ich przynależność do różnych kół, np. Inżynierów i Techników. Przy niektórych osobach wskazano obszar działania – Polska i/lub zagranica. Czasami odnotowywana jest informacja, czym dana osoba zajmuje się obecnie. W tabeli podano też liczbę artykułów napisanych przez daną osobę do RzP.

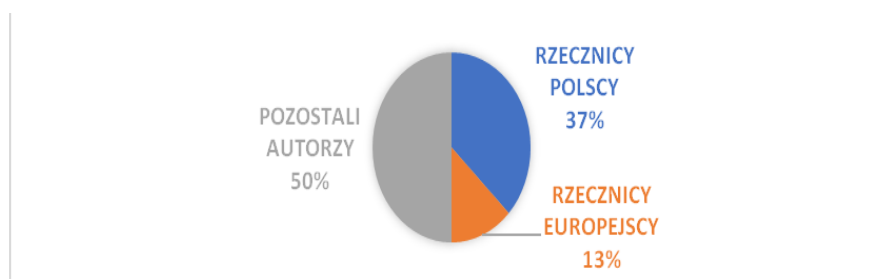
Grono autorów liczy 202 osoby, których personalia zawarto w tabeli. Do tego grona byli zapraszani rzecznicy patentowi, europejscy rzecznicy patentowi, sędziowie, prokuratorzy, mecenas, radcowie prawni, prawnicy, inżynierowie, profesorowie, doktorzy habilitowani, doktorzy, dyrektorzy bądź prezesi ważnych instytucji, z którymi Izba nawiązała współpracę w kraju bądź poza jego granicami. Wszystkie te osoby mają pokaźny dorobek zawodowy, nierzadko także naukowy, duże doświadczenie zawodowe i dość długą praktykę zawodową. Dysponują odpowiednią wiedzą i kwalifikacjami, by móc doradzać rzecznikom w ich problemach, wpływać na podnoszenie przez nich kwalifikacji i krzewić wiedzę z zakresu wła-

sności przemysłowej, polityki innowacyjnej czy techniki. Sama grupa rzeczników patentowych to zbiór osób z różnym wykształceniem. Można tu wskazać prawników, inżynierów różnych specjalności, w tym też mechatroników, elektroników, biotechnologów, chemików, farmaceutów czy ekspertów od mechaniki precyzyjnej, chemii leków i wielu innych.

Wśród autorów największą grupę stanowią sami rzecznicy patentowi, polscy i europejscy. Tuż za nimi plasują się prawnicy, ze względu na umocowanie rzeczników jako pełnomocników przed sądami. Dalej osoby o przygotowaniu technicznym, inżynierowie – m.in. ze względu na zgłaszanie do ochrony technicznych rozwiązań patentowych. Pomysłodawcy czasopisma, zapraszali zatem do współpracy wielu ekspertów i specjalistów w celu przekazywania przez nich wiedzy z własności intelektualnej, innowacji, polityki patentowej, jak również myśli technicznej. Wśród nich są profesorowie, doktorzy habilitowani i doktorzy, co świadczy o wysokim poziomie przekazywanej wiedzy. Rzecznicy patentowi są zatem przedstawicielami różnych zawodów. Można skończyć aplikację rzeczniofską, będąc nawet filmoznawcą, oceanografem, ekonomistą czy inżynierem górnictwa. Rzecznik patentowy może jednak w niektórych sprawach reprezentować klienta przed sądem jak adwokat czy radca. Zestawienie zawodów wykonywanych przez autorów "Rzecznika Patentowego" umieszczone są w tabeli nr 49 zamieszczonej w Aneksie nr 12.

Izba Rzeczników Patentowych zapraszała do pisania artykułów w RzP specjalistów o wysokim poziomie kompetencji. Warto nadmienić, że do współpracy zostali zaproszeni eksperci UPRP, prezesi UPRP, eksperci EPO oraz Prezydent EPI. Najliczniejszą grupę osób piszących stanowi grupa rzeczników krajowych oraz europejskich rzeczników patentowych. Spośród 202 autorów piszących 101 stanowią właśnie rzecznicy. Na wykresie 16 przedstawiono zestawienie narodowości autorów „Rzecznika Patentowego”.

Wykres 16. Zestawienie narodowości autorów „Rzecznika Patentowego”

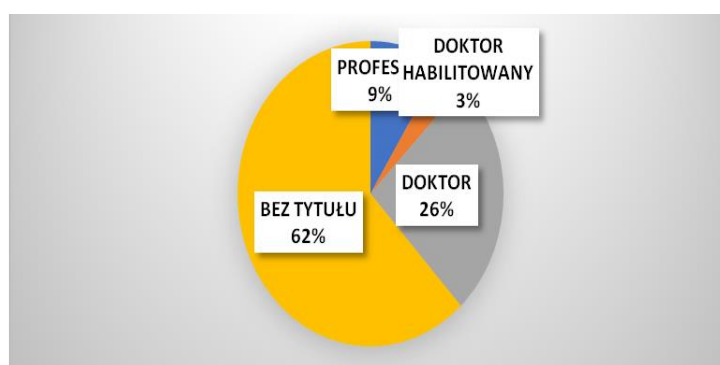

Źródło: opracowanie własne.

Znaczna część autorów to rzecznicy krajowi (74%), natomiast 26% to europejscy rzecznicy patentowi. Wśród europejskich rzeczników mamy przedstawicieli z Belgii, Kijowa, Drezna, Tel-Awivu (Izrael) oraz Wiednia. Niewątpliwie kształtują oni kulturę przyznawanych patentów oraz tworzą kulturę myśli technicznej. Wśród grona piszących są też osoby ze stopniami naukowymi doktora habilitowanego bądź doktora lub też tytułem naukowym profesora. Jest również liczna grupa wykładowców akademickich.

Na wykresie 17 przedstawiono zestawienie tytułów i stopni naukowych autorów „Rzecznika Patentowego”.

Wykres 17. Tytuły i stopnie naukowe

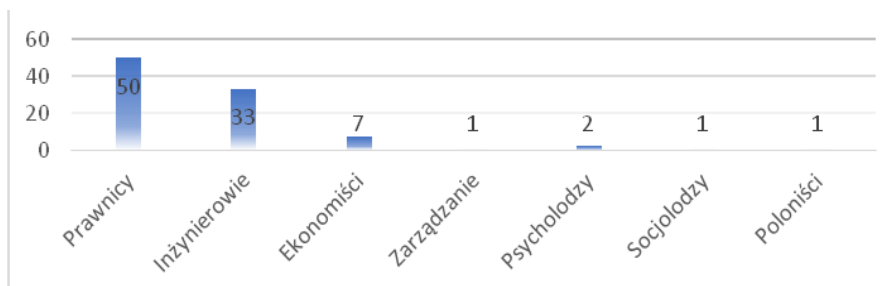

Źródło: opracowanie własne.

Najliczniejszą grupę stanowią doktorzy (26%). Dalej są profesorowie, a za nimi doktorzy habilitowani. Wysoki poziom wiedzy przekłada się na wiedzę specjalistyczną, wąsko tematyczną, służącą podnoszeniu kwalifikacji rzeczników. Stąd też wśród autorów silnie zaznacza się obecność prawników (53%), tuż za nimi są inżynierowie (biotechnolog, mechanika precyzyjna, konstrukcja maszyn, inżynieria biomedyczna, konstrukcja urządzeń górniczych, chemia, farmacja, inżynieria wzornictwa przemysłowego, farmakologii molekularnej, techniki okrętowej, lotnictwo, materiały ceramiczne i polimerowe); grupa ta stanowi 35%.

Na wykresie 18 przedstawiono zestawienie kierunków wykształcenia autorów "Rzecznika Patentowego", natomiast na wykresie 19 specjalizacje autorów z wykształceniem prawniczym.

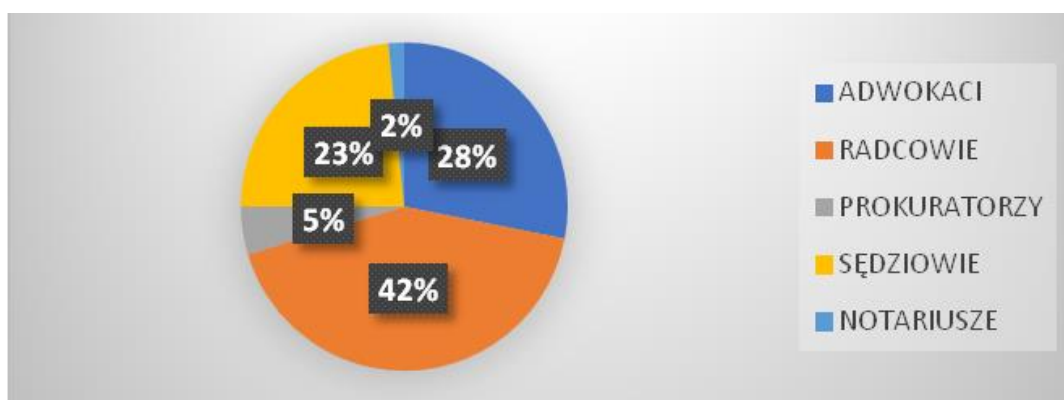
Wykres 18. Kierunek wykształcenia autorów "Rzecznika Patentowego"

Źródło: opracowanie własne.

Liczna reprezentacja prawników może to świadczyć o tym, jak ważnym zagadnieniem dla samorządu jest obrona klientów przez organami sądowymi, a dla rzeczników są oni skutecznymi pełnomocnikami w sprawach sądowych. Analiza zmieniających się przepisów prawnych, formułowanie pism procesowych stanowi również kryterium podwyższenia kwalifikacji przez rzeczników.

Wykres 19. Specjalizacje autorów "Rzecznika Patentowego" z wykształceniem prawniczym

Źródło: opracowanie własne.

W grupie prawników piszących do RzP, największą liczbę stanowią radcy prawni (42%). Tuż za nimi są adwokaci z wynikiem 28%. Wśród piszących mamy również dziennikarzy, policjantów i konsultantów.

ADRES REDAKCJI

Siedziba Polskich Rzeczników Patentowych⁷²², czyli miejsce szkoleń, wykładów, prac Krajowej Rady i Prezydium Rzeczników Patentowych, jak również miejsce współpracy

⁷²² W Aneksie nr 12, w tabeli nr 50 umieszczono adresy redakcji i spis publikacji wydawanych pod określonym adresem.

z zewnętrznymi podmiotami oraz tworzenia RzP i innych podejmowanych działań, była czterokrotnie zmieniana. Polska Izba Rzeczników Patentowych ma swoją siedzibę w Warszawie. Pierwszym adresem PIRP-u były Al. Niepodległości 188 (obecny adres Urzędu Patentowego). PIRP funkcjonowała tam przez osiem lat. Następnie Izba swoją działalność przeniósła na ulicę Świętokrzyską, ale swoją aktywność prowadziła tam tylko w roku 2003. Kolejny adres to ulica Madalińskiego – tu najdłużej funkcjonowała Izba Rzeczników, prawie czternaście lat. Aktualnym adresem PIRP-u jest ulica Żelazna. Ostatnia zmiana siedziby nastąpiła w październiku 2018 roku.

Największą liczbę numerów „Rzecznika Patentowego” wydano w siedzibie przy ulicy Madalińskiego, bo aż 54 numery. 37 numerów przygotowano w siedzibie przy Al. Niepodległości. W aktualnej siedzibie PIRP-u, przy ul. Żelaznej opracowano 6 numerów. Najmniej opracowań (4 numery) wyszło wówczas, gdy siedziba PIRP-u mieściła się na ul. Świętokrzyskiej, co wynika z faktu zajmowania tej siedziby przez samorząd rzeczników tylko przez rok.

WYDAWCA

W numerze pierwszym zamieszczono informację, że za wydawanie niniejszego numeru odpowiada PIRP. Dalej jest kilka po sobie następujących numerów, gdzie brak jest informacji o wydawcy, a podaje się tylko adres redakcji. Dopiero od numeru 18 (3/98) zamieszczone są pełne dane w stopce redakcyjnej, w tym wydawcy⁷²³.

REDAKTORZY NACZELNI

Redaktorzy naczelni⁷²⁴ odpowiadają za zamieszczone treści, kierują redakcją, posiadają zdolność do czynności prawnych, zawiadują również sprawami finansowymi wydawnictwa. Pojawiło się aż dwanaście zmian na stanowisku redaktora naczelnego RzP. W trzech wydaniach nie było informacji na temat redaktora naczelnego. W dwóch wystąpił zespół redakcyjny. Z imienia i nazwiska było wymienionych dziewięciu redaktorów naczelnych.

Redaktorem naczelnym⁷²⁵, który przyczynił się do wydania największej liczby numerów (20) jest Paweł Wac. Tuż za nim z wynikiem siedemnastu wydanych numerów jest Alicja

⁷²³ W Aneksie nr 12 umieszczono tabelę nr 51 z danymi wydawców „Rzecznika Patentowego”.

⁷²⁴ W Aneksie nr 12 w tabeli nr 52 zamieszczono dane redaktorów naczelnych wraz z podaniem listy numerów, które wyszły pod ich opieką. Zliczono też wydania RzP.

⁷²⁵ Więcej informacji odnośnie redaktorów naczelnych, ich wykształcenia oraz profesji, zawiera tabela nr 48 umieszczona w Aneksie nr 12.

Adamczak, była Prezes UPRP. Dalej jest Piotr Adamczyk, pierwszy redaktor naczelny i pomysłodawca RzP z wynikiem piętnastu wydanych czasopism. Następnie jest aktualny redaktor naczelny Krzysztof Czub z liczbą czternastu wydanych numerów oraz Marek Besler, były Prezes PIRP-u z liczbą trzynastu numerów.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Zespół redakcyjny⁷²⁶ zwykle liczy kilka osób. Dzieje się tak w zależności od wydawanego materiału. Dobór składu dokonuje się więc ze względu na kompetencje, umiejętność redagowania merytorycznej tematyki związanej z innowacyjnością i własnością przemysłową. To trzon opiniotwórczy, jak również doradczy dla redaktora naczelnego. Redakcja czuwa również nad naukową stroną przekazywanych materiałów. Na przestrzeni lat skład redakcji zmienił się aż 33 razy. Na 69 wydanych numerów – w co trzecim następowała zmiana składu redagującego. Inaczej sprawa wygląda z „Biuletynami Informacyjnymi”, które wychodzą sporadycznie, przy dużych posiedzeniach i zawierają wewnętrzne rozporządzenia, ustalenia, decyzje. Warto dodać, że w pierwszych numerach pisma zauważalny jest brak informacji o składzie redakcji. Pojawia się jedynie ogólna wzmianka, że redaguje Krajowa Rada Rzeczników Patentowych.

Najliczniejszy skład zespołu redakcyjnego to dziewięć osób, występujących w podwójnym numerze w roku 2003. Nieco mniejsza liczba (ośmiu osób) występuje w czternastu wydaniach. Z kolei siedem osób redaguje cztery wydania. Sześć osób redaguje sześć wydań. Występują też mniejsze składy – 4, 3, 2 lub jednoosobowe. Mamy również trzy wydania, gdzie brakuje informacji o składzie osobowym redakcji. Największa liczba – dziewięciu osób stanowi 3% całości osób wchodzących w skład zespołu redakcyjnego. Jest to najniższy wynik w grupie osób redagujących. Największą, dwudziestoprocentową grupę stanowi zespół sześciu osób, a 17% równorzędnie przypada na zespoły cztero- i ośmioskładowe.

DRUKARNIA

Nie zawsze w ukazujących się wydaniach „Rzecznika Patentowego” była informacja o miejscu drukowania publikacji⁷²⁷ (wykres 20). 16 wydań było pozbawionych informacji

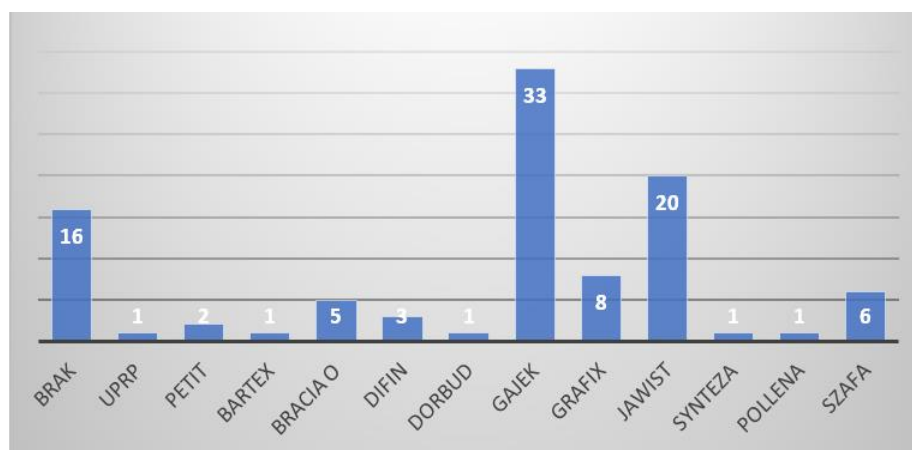
⁷²⁶ Patrz – Aneks nr 12, tabela nr 53. Zawiera skład zespołu redakcyjnego „Rzecznika Patentowego”.

⁷²⁷ Informacje o drukarniach zawiera tabela nr 54, umieszczona w Aneksie nr 12.

o drukarni. Pozostałe zawierały informacje w stopce odnośnie do miejsca drukowania czasopisma. 69 wydań posiadało zamieszczoną informację o drukarni.

Drukarnie znajdowały się w Gdańsku, Warszawie, Mielcu, Otwocku, Poznaniu, Tomiślu i Kielcach. Jeden pojedynczy numer RzP został wydany w Wydawnictwach UPRP.

Wykres 20. Liczba Biuletynów Informacyjnych i „Rzecznika Patentowego” wydawanych przez poszczególne drukarnie

Źródło: opracowanie własne.

Największą liczbę wydań, bo aż 33, wydały Zakłady Poligraficzne Zbigniew Gajek z Mielca. Niemniejszą liczbę – 20 – wydały Zakłady Poligraficzne „Jawist” z Kielc. Wiele drukarni wydawało tylko pojedyncze numery czasopisma, jak np. UPRP, Zakład Produkcji i Handlu Bartex, Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe Dorbud, Przedsiębiorstwo Farmaceutyczno-Chemiczne Synteza i Fabryka Substancji zapachowych Pollena. Nie wszystkie wymienione instytucje mają w swojej nazwie słowo „drukarnia”. Stawały się one albo sponsorami wydawanych czasopism, albo z tytułu współpracy z Izbą Rzeczników i zgłaszanych różnych praw do ochrony, przypuszczalnie pomagają w wydawaniu tych publikacji.

OPRAWA

W większości numerów brakowało informacji odnośnie instytucji odpowiedzialnej za przygotowanie oprawy⁷²⁸. Aż w 65 wydaniach nie ma zatem wzmianki o oprawie. W stopce redakcyjnej wymieniono pięć instytucji odpowiedzialnych za oprawę. Były to instytucje z Woli Rafałowskiej, Warszawy, Gdańska. Oprawą jednego wydania zajął się UPRP.

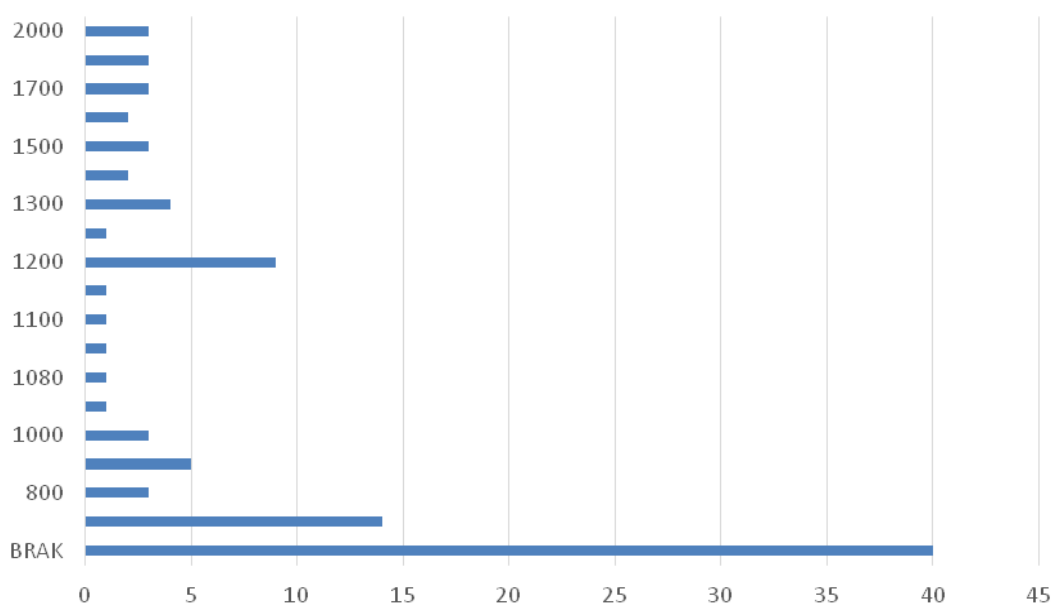
NAKLAD

⁷²⁸ Dane odnośnie oprawy zostały zamieszczone w Aneksie nr 12 w tabeli nr 55.

Nakład⁷²⁹ to liczba egzemplarzy jednego wydania opublikowanego czasopisma⁷³⁰. Aż 40 numerów RzP jest pozbawionych informacji o nakładzie. Pozostała liczba już taką informację zawiera. Dziewiętnaście razy na łamach RzP przewija się informacja o nakładzie. Największy nakład liczył 2000 egzemplarzy, natomiast najmniejszy tylko 300 egzemplarzy.

Największy nakład 2000 egzemplarzy miały trzy numery „Rzecznika Patentowego”, dalej jest dziewięć wydań o nakładzie w wysokości 1200 egzemplarzy (wykres 21).

Wykres 21. Nakład „Rzecznika Patentowego”

Źródło: opracowanie własne.

DODATKOWE WYDANIA I NUMERY

Warto wspomnieć, iż po kilku latach wychodzenia „Rzecznika Patentowego” podjęto decyzję o wydawaniu „Biuletynu Informacyjnego”, przeznaczonego do użytku wewnętrznego dla rzeczników patentowych. Wychodził on od 2001 do 2010 roku. Był przeznaczony tylko

⁷²⁹ Dane dotyczące wysokości nakładu zostały umieszczone w tabeli nr 56 w Aneksie nr 12.

⁷³⁰ Według Związku Kontroli Dystrybucji Prasy w Regulaminie kontroli nakładu i dystrybucji prasy zarejestrowanej w Związku Kontroli Dystrybucji Prasy (tekst jednolity obowiązujący od 1 stycznia 2005 r.) na podstawie par. 18 ust. 2 Statutu Związku Kontroli Dystrybucji Prasy definiuje się nakład w par. 7:

„1. Nakład jest to ustalona liczba egzemplarzy wydania kontrolowanego tytułu prasowego opatrzonego tą samą datą wydawniczą oraz tym samym numerem. Do nakładu wliczana jest liczba egzemplarzy nakładu wydrukowanego oraz liczba sprzedanych przez wydawcę e-wydań.

2. Średni nakład jednorazowy jest to liczba egzemplarzy kontrolowanego tytułu prasowego podzielona przez liczbę wydań w danym okresie”,

https://www.zkdp.pl/attachments/article/69/Zal_do%20uchwaly.pdf [data dostępu: 30.10.2020].

dla rzeczników patentowych i dystrybuowany w zamkniętym gronie instytucji lub organizacji. Redagowało go Prezydium Krajowej Rady Rzeczników Patentowych. „Biuletyn Informacyjny” przekazywał informacje dotyczące funkcjonowania Izby. W ten sposób dostarczał rzecznikom wiedzy w zakresie spraw związanych z wewnętrznymi regulacjami, przepisami, regulaminami, zasadami, kwestiami dyscyplinarnymi, działalnością komisji rewizyjnych oraz z zakresu zagadnień etycznych, historii bądź kroniki okręgów, zjazdów rzeczników patentowych. Omawiane tu były wszelkie zmiany w podatku VAT, jak również publikowane sprawozdania z nich. Poruszano też sprawę finansów, składek członkowskich, ubezpieczeń OC, przekazywano cenniki usług krajowych i zagranicznych, jak również sprawy związane z Urzędem Skarbowym i kasami fiskalnymi dla rzeczników. Omawiano sprawy bieżące, podawano informacje o szkoleniach, konferencjach, czy też o podejmowanej współpracy zewnętrznej. Powracały też sprawy rejestrów, ewidencji, archiwów czy też te związane z samą Izbą Rzeczników Patentowych.

Ponadto, podejmowano kroki w celu napisania nowych ustaw bądź wprowadzenia zmian do tych, które już obowiązują. Tworzono statuty oraz pokazywano różne formy wykonywania zawodu rzecznika patentowego. Występowano również z tematami związanymi z kształceniem zawodowym rzeczników oraz zagadnieniami związanymi z narzędziami pracy rzecznika. Poruszano też kwestie związane z prawem, orzecnictwem, tworzeniem projektów ustaw oraz przybliżane są problemy prawne. Zamieszczano także programy działania Izby, wymogi i zasady wykonywania zawodu. Proponowano lektury zawodowe, informacje o publikacjach, nowościach książkowych oraz publikuje aktualną bibliografię zawodową. Były również informacje o podejmowanych działaniach na zewnątrz, tj. wymianie poglądów i zdań członków samorządu z premierem, Prezydentem RP bądź ministrami podczas spotkań. Wskazywano także korespondencje między tymi organami. Podnoszono tematy związane z ochroną własności przemysłowej i intelektualnej. Przedstawiano sprawy szkolenia przyszłych aplikantów rzecznikowskich. Stałym elementem „Biuletynu Informacyjnego” były: komunikaty, pożegnania, ankiety. Zamieszczano w nim także: posiedzenia i uchwały Krajowej Rady, sprawy związane z obsługą kancelarii, współpracą z samorządami zawodowymi, zjazdami okręgowymi oraz wyborami okręgowymi, zakazy konkurencji oraz orzecznictwo.

POZOSTAŁE INFORMACJE

1. ADRES MAILOWY

W numerze 4/95 pojawiła się pierwsza informacja o adresie mailowym: adam-pio@toto.ternet.pl. Ten adres podawano w dziesięciu kolejnych numerach RzP. Należał on do pierwszego twórcy RzP i zarazem jego pierwszego redaktora naczelnego Piotra Adamczyka. Wraz z rozwojem pisma nastąpiła zmiana adresu mailowego na: info@pirp.org.pl (nr 16 (1/98)). Z początkiem roku 2003 pojawiła się kolejna zmiana na: redakcja@rzecznikpatentowy.info. Dalsza modyfikacja adresu nastąpiła rok później wraz z numerem 1-2 (40-41)/2004 na następującą: info@pirp.org.pl. Ostatnia zmiana wyłoniła się w roku 2016: REDAKCJA@PIRP.ORG.PL nr 81-88 (2016-2018). Adres ten jest aktualnie używany.

2. NUMER ZAMKNIĘTO

Pojawia się taka informacja wraz z numerem trzecim 2/95 (3) i podawana jest aż do numeru 78 nr 4/2015. Prawie 75 numerów miało w stopce wydawniczej informację o dacie zamknięcia numeru i tym samym przekazania numeru do druku. Obecnie nie ma takiej informacji.

3. PODZIĘKOWANIA DLA SPONSORÓW

Pierwsza taka wzmianka jest w numerze 18 (3/98). Znajdujemy tu informację, że sponsorem niniejszego RzP jest Urząd Patentowy RzP. Dalej w 20 numerze (1/99) Krajowa Rada Rzeczników Patentowych składa serdeczne podziękowania za sponsorowanie wydania niniejszego RzP przez Zakład Produkcji i Handlu Bartex. W numerze następnym 21 (2/99) Krajowa Rada Rzeczników Patentowych składa serdeczne podziękowania za sponsorowanie wydania niniejszego RzP, sponsorem jest generalny wykonawca rozbudowy siedziby Urzędu Patentowego RP: Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe Dorbud. W kolejnym numerze 22 (3/99) są podziękowania Krajowej Rady Rzeczników Patentowych za sponsorowanie wydania niniejszego RzP sponsorem jest Przedsiębiorstwo Farmaceutyczno-Chemiczne „Synteza” sp. z o.o. W pierwszym numerze roku 2000/1 (24) Krajowa Rada Rzeczników Patentowych składa serdeczne podziękowania za sponsorowanie wydania niniejszego RzP przez fabrykę substancji zapachowych Pollena –sp. z o.o. W dalszej kolejności – numer 25(2/2000) zawiera podziękowania dla zakładów artykułów sportowych i turystycznych POLSPORT S.A. Z kolei w numerze 26 (3/2000) Krajowa Rada Rzeczników Patentowych serdecznie dziękuje pol-

skiemu stowarzyszeniu wytwórców produktów markowych Pro-Marka za współudział w wydaniu tego numeru. Pierwszy numer z roku 2001/1 (28) obfitował w podziękowania dla nowego sponsora wydania, była zamieszczona również reklama współwydawcy Tengger West-awa sp. z o.o. Przez kilka kolejnych następujących po sobie numerów przewija się informacja o współudziale wydawniczym: PIRPAT SP. Z O. O. Jest ona obecna od roku 2001 (NR 1 (28) 2001,2 (29)2001, 3 (30) / 2001, 4 (31) /2001, BIULETYN INFORMACYJNY 1/2002, 2 (33) /2002, 3 (34) /2002, 4 (35) /2002, 1-2 (36-37) /2003, 3-4 (38-39) /2003). W latach 2001-2003 informowano, że PIRAT spółka z o.o., założona przez kilku rzeczników patentowych prowadzi działalność wydawniczą, poligraficzną, reprodukcję komputerowych nośników informacji, działalność w zakresie oprogramowania, działalność związaną z bazami danych oraz działalność związaną z organizacją targów i wystaw. Przedmiotem tej działalności jest także wydawanie RZP. Siedzibą firmy była siedziba Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, a dane osób wchodzących w skład organu to imiona i nazwiska rzeczników patentowych (Henryk Zawadzki, Grażyna Maria Basa, Halina Kozłowska). Osobą likwidującą tę spółkę był Marek Besler, były Prezes PIRP-u.

4. ZAMÓWIENIA I PRENUMERATA (CENY)

W czasopiśmie podana jest informacja o możliwości zakupu „Rzecznika Patentowego” i podane są warunki prenumeraty. Zawarto prośbę o kierowanie zamówień na prenumeratę roczną i pojedyncze egzemplarze na adres wydawcy. Proponowana cena prenumeraty rocznej: 60 zł, natomiast cena jednego egzemplarza wynosi: 18 zł. Obecnie jest dostępny tylko online po zalogowaniu się na stronach PIRP.

5. © WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE COPYRIGHT BY POLSKA IZBA RZECZNIKÓW PATENTOWYCH

Znak copyright oznaczany przez abrewiaturę © pojawia się wraz z wydaniem numeru 2/2000 (25). Jest obecny w „Rzeczniku Patentowym” i „Biuletynie Informacyjnym”. Podaje się również, że zamieszczone w czasopiśmie informacje, dane, artykuły podlegają ochronie, a wszelkie formy naruszenia wiążą się z konsekwencjami prawnymi.

6. INSERTY

- Wkładka informacyjna do czasopisma z Podyplomowym Studium Prawa dla Rzeczników Patentowych (4 semestry) w numerach 1(28)2001 i w „Biuletynie Informacyj-

nym” 1/2001 oraz wkładka o inauguracji Podyplomowego Studium Prawa dla Rzeczników Patentowych w numerze 3 (30) / 2001

- Wiadomość z ostatniej chwili dotycząca przegłosowanych poprawek nad ustawą rzeczników patentowych w „Biuletynie Informacyjnym” 1/2001.
- Formularz zgłoszeniowy na konferencję „Wyczerpanie praw własności intelektualnej” (25-26 kwietnia 2002 r.) włożony w numerze 1 (32) /2002.
- Formularz oświadczenia w sprawie wykonywania zawodu, który należy przedłożyć do urzędu patentowego i Krajowej Radzie Rzeczników Patentowych w numerze 1 (32) /2002.
- W numerze 4 (35) /2002 włożona informacja, że od 1 stycznia 2003 r. tymczasowa siedziba polskiej izby rzeczników patentowych mieścić się będzie przy ul. Świętokrzyskiej 36, lokal nr 5 (III piętro), tel. (22) 6520498.
- Wkładka w postaci wynegocjowanej oferty PIRP na zakup bazy Darts-ip pomocnej w prowadzeniu postępowań sądowych. Zawiera ona ponadto tematy prawne i trendy rynkowe w obszarze własności intelektualnej firm (<https://www.darts-ip.com>) w numerze 3 (58)2008.

7. INNE

- Dwujęzyczna wersja Spisu treści zachowana w 32 numerach: polska i angielska utrzymana od numeru 4/96 (9) do numeru 1-2 (40-41) /2004.
- Adres strony internetowej PIRP-u oraz nowy adres mailowy. Izba w Internecie dostępna jest pod adresem: <http://www.pirp.org.pl>. Powyższa informacja została przekazana w 3/97 (13) numerze. Reklama internetowego serwisu polskiej izby rzeczników patentowych i aktualne informacje z życia samorządu można będzie z kolei znaleźć na: www.rzecznikpatentowy.org.pl(por. numer 3 (30) / 2001 i 2 (33) /2002).
- Reklamy sponsorów poszczególnych numerów, np. na przedostatniej stronie zamieszczona jest reklama firmy Synteza sp. z o. o. w numerze 22 (3/99), przedsiębiorstwa budowlano-usługowego Dobudów numerze 21 (2/99), zakładu produkcji i handlu Bartex w numerze 1/99 (20), Fabryki Substancji Zapachowych Pollena – sp. z o.o. w numerze 1/2000 (24), Zakładów Artykułów Sportowych i Turystycznych Polsport S.A.

w numerze 2/2000 (25), Polskiego Stowarzyszenia wytwórców produktów markowych Pro-Marka w numerze 3/2000 (26), Tengger West-Awa sp. z o. o. systemy dachowe w numerze 1 (28) 2001.

- Na ostatniej stronie Rz. P., począwszy od numeru 4/2000 (27), podano zasady składania materiałów do publikacji.

PRAWO PRASOWE A „RZECZNIK PATENTOWY”

Analiza przepisów prawnych odnośnie „Rzecznika Patentowego” znajduje się w Aneksie nr 12, w tabeli nr 57.

„Rzecznik Patentowy” jest wychodzącym cyklicznie czasopismem. Ukazuje się nie rzadziej niż raz w roku, czyli spełnia wymóg art. 7 par. 1. Początkowo ukazywał się pięć razy w roku, a następnie cztery razy jako kwartalnik. Ma zachowany stały tytuł: „Rzecznik Patentowy. Problemy Ochrony Własności Intelektualnej” i „Biuletyn Informacyjny”. Zawsze opatrzone jest numerem bieżącym i datą. Podaje się także zespół redakcyjny RzP. Według art. 7 par. 8 redakcja zbiera, ocenia i opracowuje materiał do druku. Tak też jest w przypadku RzP. Są tu osoby odpowiedzialne za zapraszanie specjalistów do współpracy, jak również opiekę nad nimi, począwszy od kontaktu, a kończąc na wydruku artykułów. Zawartość każdego numeru to zbiór dobrze opracowanych artykułów przez dobrze przygotowaną do tego kadrę specjalistów i praktyków. Publikowane artykuły miały cel informacyjny – prezentowały aktualne wydarzenia, czy to prawne, czy to techniczne. Przez wiele numerów w stopce redakcyjnej są podawane także dane redaktora naczelnego. RzP ma również przyznany numer ISSN. Warto nadmienić, że wydawcą według art. 8.1 może być instytucja samorządowa, zatem Samorząd Rzeczników Patentowych spełnia te wymogi.

Uważam zatem, że „Rzecznik Patentowy” **jest prasą, gdyż spełnia wszystkie warunki** określone w ustawie Prawo prasowe z 26 stycznia 1984 r., Dz.U. 2018 poz. 1914 ze zm.

ZAKOŃCZENIE

Celem głównym niniejszej rozprawy była eksploracja działalności wydawniczej Urzędu Patentowego RP oraz Polskiej Izby Rzeczników Patentowych w zakresie wydawania prasy, ponadto wyjaśnienie czy działalność wydawnicza wynika z ich misji, celów i zadań oraz zebranie i uporządkowanie zawartości formalnej i treściowej czasopism wydawanych przez te podmioty celem zbudowania bazy źródłowej dla dalszych analiz zawartości treści, zgodnie z zapotrzebowaniem badaczy. Postawiony cel został zrealizowany. Analiza materiałów pozwoliła wykazać, że działalność wydawnicza UPRP i PIRP wynika z ich misji, celów i zadań. Wykazano też, że poprzez działalność wydawniczą instytucje te realizują głównie cele informacyjny i popularyzatorski. Ponadto, scharakteryzowano zawartość formalną i treściową wydawanych przez nie publikacji. Ustalono, że podejmowano w nich tematy własności przemysłowej ze wskazaniem przedmiotów ochrony i wszystkich etapów służących przyznaniu praw wyłącznych. Skatalogowano przy tym zagadnienia poruszane w każdej publikacji. Szczegółowej analizie poddano wydawnictwa z ostatnich 100 lat. Wskazano wśród nich 9 tytułów czasopism oraz serie zeszytów „Ochrona Własności Przemysłowej”, dalej broszury, plakaty i ulotki, czyli tzw. druki ulotne. Poprzez odniesienie do obowiązujących w czasie ich wydawania aktów prawnych stwierdzono, które z nich spełniają kryteria właściwe prasie, a których nie można zaliczyć do prasy.

Praca ma charakter teoretyczno-analityczny.

W części teoretycznej pracy poruszono problematykę własności intelektualnej, a przede wszystkim przemysłowej. Zaprezentowano przedmioty własności przemysłowej, w tym ochronę patentową. Przedłożono funkcjonowanie dwóch głównych instytucji zajmujących się tymi zagadnieniami oraz pomagającymi w zdobyciu tych praw, czyli UPRP i PIRP. Objasniono przy tym wybrane zadania UPRP i PIRP, determinujące podjęcie przez nie działalności wydawniczej.

W dysertacji podjęto również problematykę społeczeństwa informacyjnego, a także informacji – jej istoty i znaczenia oraz przekazywania zagadnień technicznych, patentowych, własności przemysłowej. Omówiono też rolę własności intelektualnej w budowaniu społeczeństwa informacyjnego.

czeństwa informacyjnego. Wskazano różne aspekty ochrony przed nieuczciwą konkurencją, jak również scharakteryzowano wynalazczość i jej znaczenie w rozwoju społeczeństwa i gospodarki.

Rozdział pierwszy, zawierający przegląd badań prasoznawczych i aktów prawnych, określających status prasy znacząco przyczynił się do przeprowadzenia istotnych dla pracy analiz. Pozwolił bowiem na wskazanie definicji prasy, kryteriów podziału prasy oraz wymogów według których można ustalić, czy analizowane w pracy wydawnictwa są prasą.

Uwzględniono w nim koncepcje badawcze m.in. T. Goban-Klasa, W. Pisarka, K. Wolny-Zmorzyńskiego, A. Kuliszewskiego, W. Furmana, M. Wojtak, M. McLuhana, E. Noelle-Neumann, S. Halla. Różne stanowiska badaczy z zakresu mediów łączy przekonanie o oddziaływaniu środków masowego przekazu na jednostkę, a także na społeczeństwo oraz na przyswajanie całego procesu związanego z komunikacją, w tym komunikacją masową. W definicjach prasy kluczowym i powtarzającym się pojęciem jest informacja. W dysertacji uwzględniono najbardziej aktualną i pojemną znaczeniowo definicję prasy, zawartą w ustawie Prawo prasowe z dnia 26 stycznia 1984 r. Z kolei za Jackiem Sobczakiem i Ryszardem Kowalczykiem przyjęto kryteria podziału prasy. Pozwoliły one na sklasyfikowanie analizowanych w pracy wydawnictw.

Stwierdzono też, że dla publikacji, wydawanych przez UPRP i PIRP istotne są następujące akty prawne: Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r. o prawie prasowym, Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. oraz ustawa Prawo prasowe z dnia 26 stycznia 1984 r.

Rozdział drugi pozwolił na zapoznanie się z instytucjami związanymi z własnością intelektualną i przemysłową w Polsce i na świecie. Stwierdzono, że do tych instytucji należą m.in. UPRP i PIRP. Wskazano w nim również pojęcia, związane z misją wydawnictw UPRP i PIRP. Są to: społeczeństwo informacyjne, informacja, baza danych, wiedza, przetwarzanie wiedzy, gospodarka oparta na wiedzy, kapitał intelektualny.

Najistotniejsze z nich to: społeczeństwo informacyjne, informacja i gospodarka oparta na wiedzy. Dzięki przywołaniu tych pojęć, ustaleniu ich znaczeń oraz wagi dla rozwoju współczesnego społeczeństwa można było potwierdzić cele, zadania i misje obu instytucji patentowych.

Pojęcie społeczeństwa informacyjnego jest nieostre, co pociąga za sobą wielość definicji. Jest ich kilkaset. Z reguły jednak zawierają jeden kluczowy komponent – znaczenie i obecność informacji oraz technologii informacyjnej we wszystkich aspektach życia współczesnego człowieka. Spośród szeregu definicji i prób opisu społeczeństwa informacyjnego w pracy przyjęto i uznano za najbardziej precyzyjną definicję Tomasza Gobana-Klasa i Piotra Sienkiewicza.

Analogicznie przedstawia się sytuacja z pojęciem informacji. Spośród wielu definicji wybrano tę, która ma bezpośredni związek z prasoznawstwem. Informacją jest zatem gatunek wypowiedzi medialnej powiadamiającej o zdarzeniu i wzbogaconej o dodatkowe, poboczne, ale jednocześnie szczegółowe fakty, podawane statycznie. Odpowiada na pytania: kto?, co?, gdzie?, kiedy?, dlaczego?, w jaki sposób? Wyznacznikami i atrybutami dobrej informacji są: nowość, wiarygodność, kompletność, aktualność, upowszechnienie, selekcja. Pojęcie informacji jest kluczowe dla krajów postindustrialnych, gdzie stanowi ważny ekonomicznie produkt.

Podstawowym zasobem społeczeństwa informacyjnego jest wiedza. We współczesnym świecie nie ma rozwoju gospodarczego bez informacji. Stąd przyszłość ma tylko gospodarka oparta na wiedzy. Dlatego tak istotną rolę odgrywają tu wszelkie media upowszechniające wiedzę z zakresu własności przemysłowej.

W kolejnym z rozdziałów dokonano zatem charakterystyki najważniejszej w Polsce instytucji, związanej z własnością przemysłową – Urzędu Patentowego RP. Kluczowe dla podjętych w pracy zagadnień było wskazanie zadań UPRP, a zwłaszcza: 1. orzekania w sprawach o udzielanie praw wyłącznych na przedmioty własności przemysłowej; 2. odpowiedzialności za sprawny przepływ strumienia bieżącej informacji patentowej; 3. szerokiego upowszechniania wiedzy o ochronie własności przemysłowej.

Z działalnością UPRP jest związana Polska Izba Rzeczników Patentowych. Obie instytucje zajmują się bezpośrednio tematyką patentową. W następnym rozdziale podjęto zatem próbę charakterystyki PIRP w aspekcie jej genezy i pełnionych funkcji. Ustalono, iż zarówno UPRP, jak i PIRP odgrywają znaczącą rolę w edukowaniu społeczeństwa w zakresie zagadnień własności intelektualnej. Czynią to za pomocą prasowych i pozaprasowych publikacji. Przekazują specjalistyczną, branżową wiedzę poprzez wydawnictwa drukowane i interneto-

we, w tym zbiory dokumentacji i literatury patentowej, czasopisma, książki, broszury, formularze itp.

W kolejnych rozdziałach podjęto próbę opisu czasopism wydawanych przez UPRP i PIRP. Szczególną uwagę zwrócono na: cel przyświecający wydawaniu publikacji, ich adresatów i poruszaną w nich problematykę. Ponadto podjęto kwestię częstotliwości ich wychodzenia, zachowania tytułu, numeracji oraz zwrócono uwagę na takie informacje, jak: nadany numer ISSN, działalność i skład kolegium redakcyjnego, liczba i rodzaj poruszanych tematów, autorzy. Uwzględniono również: liczbę stron publikacji, wysokość nakładu, drukarnię, oprawę, dane teleadresowe wydawcy, konta bankowe, zamieszczone reklamy, ceny egzemplarzy, zamknięcie numeru, podziękowania dla sponsorów, inserty oraz to, czy zawarto informację: wszelkie prawa zastrzeżone. Przytoczono również dane: kiedy materiał był przekazywany do składu, kiedy złożono tzw. akcept i kiedy czasopismo drukowano. Starano się też ustalić, czy badane czasopisma spełniają kryteria prasy, czy są prasą według obowiązujących w okresie ukazywania się czasopism przepisów prawa prasowego.

Omówiono osiem publikacji UPRP i jedną publikację PIRP. W grupie omawianych czasopism wydawanych, albo współwydawcach przez UPRP mieszczą się następujące pozycje:

1. „Kalendarz Racjonalizatora” (1954-1959);
2. „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” (1964-1976);
3. „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” (1952-1959);
4. „Przegląd Wynalazczości” (1954-1959);
5. „Biuletyn Urzędu Patentowego” (1973 – cały czas wychodzi);
6. „Wiadomości Urzędu Patentowego” (1924 – cały czas wychodzi);
7. „Informacje Urzędu Patentowego RP” (1995-2001);
8. „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” (2010 - cały czas wychodzi);
9. „Rzecznik Patentowy” (wychodzi od 1994 r. do chwili obecnej).

Czasopismem wydawanym przez PIRP jest „Rzecznik Patentowy”. Dodatkowo zaprezentowano wydawane przez UPRP książki, broszury i druki ulotne.

Wyżej wymienione publikacje były dostępne w Bibliotece Urzędu Patentowego, jak również na stanie Polskiej Izby Rzeczników Patentowych oraz w zbiorach Biblioteki Głównej UMK.

W zakresie przeprowadzonych analiz publikacji UPRP i PIRP sformułowano następujące wnioski:

1. „Kalendarz Racjonalizatora”

Wychodził raz w roku, w latach 1954-1958. Czas wychodzenia „Kalendarza” przypadał na lata 50. XX w., kiedy w zakładach pracy kładziono nacisk na wynalazczość racjonalizatorską. Tworzeniu nowych zakładów towarzyszył rozwój myśli twórczej i innowacje ulepszające produkcje. Treść „Kalendarza” dotyczyła ochronnych urządzeń, maszyn, procesów technologicznych, wynalazków oraz wszelkich ulepszeń i usprawnień sprzętu. Pomysłodawcy „Kalendarza” we wstępie do czasopisma podali, że ma być on podręcznym informatorem, czymś w rodzaju podręcznego kompendium wiedzy. Adresowany był do specjalistów, którzy w swojej pracy zawodowej zajmowali się tematyką wynalazczą, racjonalizatorów oraz pracowników służby wynalazczości.

Treści publikowane w „Kalendarzu” przekazywały wiedzę o aktualnym stanie prawnym i o aktualnych wydarzeniach z dziedziny techniki. Miały głównie cel informacyjny. Łącznie poruszono 62 tematy.

„Kalendarz Racjonalizatora” był czasopismem wychodzącym cyklicznie. Ukazywał się nie rzadziej niż raz w roku, jednak nie spełniał kryterium „wychodzenia przynajmniej raz na 3 miesiące”. Ponadto tytuł „Kalendarza” zmieniał się w kolejnych wydaniach. W publikacji podawano informację o roku ukazywania się, ale nie podawano numerów bieżących. Wymieniano autorów, którzy wzięli udział w opracowaniu „Kalendarza” oraz informowano o składzie redakcji.

Według wymogów, zawartych w Dekrecie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89 poz. 608 spełniał 6 na 9 kryteriów podanych w powyższym akcie prawnym. Nie można uznać go za prasę.

2. „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”

Ukazywał się w latach 50-tych XX wieku (1964-1976). Celem wydawnictwa było dostarczanie informacji specjalistycznych o opatentowanych rozwiązaniach, które mogły być szeroko wykorzystywane przez przemysł – wynalazków, urządzeń, maszyn, zespołów chronionych w UP PRL. Celem publikacji była też popularyzacja opatentowanych polskich wynalazków, jak również zainicjowanie działań mających na celu ich wykorzystanie w praktyce. Stosowanie polskich wynalazków miało bowiem znacząco przyczynić się do rozwoju gospodarczego kraju. Pismo adresowane było przede wszystkim do inicjatorów postępu technicznego, inżynierów, racjonalizatorów i pracowników służby wynalazczości oraz zakładów pracy, które po zapoznaniu się z tymi opisami były w stanie podjąć produkcję seryjną danego opatentowanego rozwiązania technicznego.

Ukazało się 80 numerów, w których poruszono 2636 tematów, w tym 2620 było poświęconych patentom, a 16 wzorom chronionym.

„Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” był wychodzącym nieregularnie pismem, aspirującym do miana dwumiesięcznika. Miał zachowany tytuł. Od pierwszego do ostatniego numeru na okładce podawano – poza tytułem – numer i rok wydania. W piśmie była zawarta informacja o Kolegium redakcyjnym, które zbiera i opracowuje dany materiał. Pieczę nad redakcją i jej pracami miał redaktor naczelny. Oprócz niego pracowali w niej: sekretarz, redaktorzy działowi, redaktor techniczny oraz korektor techniczny. Kolegium redakcyjne tworzyły osoby z wykształceniem inżynierskim, a zatem kadra specjalistów i praktyków w swoim zawodzie. Uznano, że „Przegląd” nie spełnia wymogów bycia prasą według Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89 poz. 608. Dodatkowo, w numerze 32/1969 redakcja zamieściła informację, że „Przegląd” nie jest czasopismem, ale „publikacją seryjną, która jak dotychczas ukazywać się będzie w różnych odstępach czasu w zależności od napływającego materiału”.

3. „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”

Czasopismo wychodziło w latach 50' XX wieku (1952-1959). Głównym celem jego wydawania było dostarczanie podręcznych informacji z zakresu gotowych rozwiązań opatentowanych, które otrzymały ochronę UPRP na udoskonalenia techniczne, jak również usprawnienia techniczne. Adresowane było ono do racjonalizatorów i pracowników służby wynalaz-

czości. Zalecano także korzystanie z „Opisów” zakładom pracy, rzecznikom, konstruktorom, pracownikom naukowo-badawczym, projektantom, technologom, twórcom, wynalazcom, racjonalizatorom i tym wszystkim, którzy zawodowo byli związani z tymi zagadnieniami. Było również skierowane do tych, którzy badali stan techniki, kierunki jej rozwoju, zakres ochrony, czyli np. inżynierów. Ukazało się 50 numerów czasopisma, w których poruszono 3365 tematów. Zawartość każdego „Opisu” to zbiór informacji o urządzeniach, wynalazkach, maszynach, zespołach, bądź układach, na które przyznano ochronę. Za analizę techniczną opisów patentowych odpowiadali specjaliści z tytułem inżyniera. Czasopismo zaliczono do prasy, gdyż spełniało wszystkie kryteria opisane w Dekrecie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89 poz. 608.

4. „Przegląd Wynalazczości” (1954-1959)

Skierowany był do osób zajmujących się ruchem wynalazczości, do tych, którzy prowadzili warsztaty produkujące prototypy wynalazków oraz do tych, którzy byli blisko zagadnień wynalazczości i racjonalizacji. Adresatami czasopisma byli również ci, którzy wpływali na zmianę przepisów prawnych regulujących wynalazczość pracowniczą, przedkładali zmodyfikowany sposób wynagradzania, bądź nowelizowali szereg przepisów, których naprawy się domagano. Publikacje miały cel informacyjny, jak również naukowy. Dotyczyły aktualnych wydarzeń, stanu techniki, przeglądu najnowszych osiągnięć technicznych i badań naukowych. Łącznie wydano 62 numery, w których podjęto 843 tematy. Uwagę zwraca wysoki poziom zamieszczanych materiałów, w tym danych technicznych, nowości technicznych, wynalazków. Doskonały dobór kadry, jak również nadzór UP PRL oraz NOT z pewnością miały na to bezpośredni wpływ.

„Przegląd Wynalazczości” był czasopismem wychodzącym cyklicznie, nie rzadziej niż raz w roku – ukazywał się raz w miesiącu. Pięć razy wydano podwójny numer czasopisma. Miał zachowany stały tytuł, podawany we wszystkich wydanych numerach. Był opatrzone numerem bieżącym i datą. Podawano w nim także skład Komitetu redakcyjnego, który tworzyli: redaktor naczelny, redaktorzy działowi oraz redaktor techniczny, jak również sekretarz redakcji. Były to osoby odpowiedzialne za zapraszanie autorów do współpracy, jak również współpracujący z nimi – począwszy od nawiązania kontaktu, poprzez dyskusję nad zawartością merytoryczną tekstów, ich korekty, a kończąc na wydruku artykułów. Zawartość każdego „Przeglądu” to zbiór dobrze opracowanych artykułów przez specjalistów i prakty-

ków w swoim zawodzie. Zespół redakcyjny podejmował kluczowe decyzje co do realizacji poszczególnych numerów czasopisma i brał odpowiedzialność za dopuszczenie artykułów do druku. Przez wiele numerów w stopce redakcyjnej podawano dane redaktora naczelnego, jak również dziennikarzy technicznych, działowych oraz sekretarza redakcji.

„Przegląd Wynalazczości” spełniał wymogi bycia prasą według Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89 poz. 608, ponieważ realizował wszystkie zamieszczone tam kryteria.

5. „Biuletyn Urzędu Patentowego”

Ukazuje się od 1973 r.; jest periodykiem, który musi być wydawany ze względu na obowiązek publikowania przez UPRP jej organu urzędowego. Stanowi o tym art. 261 ustawy Prawa własności przemysłowej, który zakłada potrzebę stworzenia bądź powołania do życia oficjalnych publikacji UPRP. W „Biuletynie” umieszczane są ogłoszenia – według ustawy Prawo własności przemysłowej w terminie 18 miesięcy od daty zgłoszenia. Obejmują one informacje o zgłoszonych wynalazkach i wzorach użytkowych i są uporządkowane według układu klasowego Międzynarodowej Klasyfikacji Patentowej.

Do wydawnictwa odniesiono dwa akty prawne: Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89, poz. 608 i ustawę Prawo prasowe z 26 stycznia 1984 r., Dz.U. 2018 r., poz. 1914 ze zm. „Biuletyn Urzędu Patentowego” to urzędowa gazeta, wychodząca cyklicznie. Tym samym spełnia warunki zawarty w pkt. 1 ustawy Prawa prasowego. Ma zachowany stały tytuł. We wszystkich wydaniach są podane numer oraz rok. Przekazywane są również informacje o Kolegium redakcyjnym i redaktorze naczelnym. Według pkt. 8 ustawy redakcja zbiera, ocenia i opracowuje materiały do publikacji, co wykonuje zespół redakcyjny UP. Kolegium redakcyjne tworzą przede wszystkim osoby z wykształceniem inżynierskim, a więc dobrze przygotowana kadra specjalistów i praktyków. Jednak dzienniki urzędowe organów centralnych nie są prasą, co wynika z ratio legis art. 9 Prawa prasowego oraz art. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1461.

6. „Wiadomości Urzędu Patentowego”

Ukazuje się od 1924 r.; jest periodykiem, który musi być wydawany ze względu na obowiązek publikowania przez UPRP jej organu rządowego. Stanowi o tym art. 261 ustawy Prawa własności przemysłowej, który zakłada potrzebę stworzenia bądź powołania do życia oficjalnych publikacji UPRP. W pozycji tej umieszczane są informacje o przyznanych prawach ochronnych na wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, oznaczenia geograficzne i topografie układów scalonych.

Do wydawnictwa odniesiono trzy akty prawne: Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 10 maja 1927 r., Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. - Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89, poz. 608 i ustawę Prawo prasowe z 26 stycznia 1984 r., Dz.U. 2018 r., poz. 1914 ze zm. Według art. 9 ustawy Prawo prasowe z 1984 r. i art. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1461 gazety urzędowe nie są prasą.

7. „Informacje UPRP” (1995-2001).

Celem wydawnictwa było dostarczanie podręcznych informacji z zakresu funkcjonowania Urzędu, wskazywanie decyzji i zadań realizowanych przez kierownictwo UPRP, przekazywanie aktualnych informacji odnośnie prac nad projektami ustaw, omawianie dostępnych baz danych, wyjaśnianie procedur dokonywanych zgłoszeń, podejmowanie zagadnień informacji patentowej. Czasopismo było adresowane do osób pracujących w UPRP. Publikacje stanowiły wewnętrzne informatorium dla pracowników Urzędu. Dostarczało wiedzy odnośnie tego, co dzieje się w Urzędzie, a zatem o zrealizowanych planach, decyzjach kierownictwa, podpisanych porozumieniach, umowach, propozycjach zmian ustaw i projektów ustaw.

„Informacje UPRP” aspirowały do miana miesięcznika, ale ukazywały się nieregularnie. Łącznie wydano 74 numery, w których poruszono 233 tematy. Miały zachowany tytuł. Każdy numer był opatrzony rokiem, miesiącem i dniem wydania. Nie podano jednak informacji o autorach. Brak też wymienionego redaktora naczelnego i informacji o zespole redakcyjnym. Departament Wydawnictw UPRP zbierał dane do publikacji, ustalał ich kolejność, odrzucał te, które były zbędne, ponadto zajmował się redakcją i wydawaniem całości. Publikacja spełniała głównie cel informacyjny. Posiadała numer ISSN. Podsumowując zebrane dane stwierdzono, że „Informacje Urzędu Patentowego RP” nie spełniały wymogów bycia

prasą, ponieważ realizowały 7 na 10 kryteriów wskazanych w ustawie Prawo prasowe z dnia 26 stycznia 1984 r., Dz.U. 2018 r., poz. 1914 ze zm.

8. „Kwartalnik Urzędu Patentowego”

Celem czasopisma jest integracja pracowników Urzędu i zainteresowanie ich zagadnieniami dotyczącymi ochrony własności przemysłowej. Zamysłem wydawcy jest stworzenie platformy do wymiany doświadczeń, wiedzy, informacji, a także pomocy w realizacji zadań i celów danych jednostek, jak również otwarcie się na zewnątrz poprzez użyczenia miejsca autorom spoza Urzędu. Wydano 45 numerów pisma. Zawartość każdego Kwartalnika to pakiet dobrze opracowanych artykułów, sprawozdań, reportaży, informatorów, pytań i odpowiedzi, kompendium wiedzy o procedurach przyznania prawa wyłącznego na poszczególne przedmioty własności przemysłowej oraz procedury odwoławcze od postanowień wydawanych przez UPRP bądź wszelkich formach własności osób trzecich. Oprócz pracowników UPRP, do których w pierwszej kolejności jest adresowane czasopismo i którzy są jego autorami – do współpracy i uczestnictwa przy współwydawcami Kwartalnika zapraszani są też zewnętrznymi specjaliści i eksperci w swojej dziedzinie. Treści przekazywane w czasopiśmie traktują o aktualnych wydarzeniach prawnych czy technicznych. Mają głównie cel informacyjny, a ich najważniejszymi odbiorcami są pracownicy UPRP. Czasopismo służy także specjalistom, którzy w swojej pracy zawodowej zajmują się własnością przemysłową.

„Kwartalnik Urzędu Patentowego” jest pozycją cykliczną – jako kwartalnik wychodził cztery razy w roku. Czasopismo ma rok wydania, numer wydania w danym roku oraz kolejny numerem liczony od początku ukazywania się czasopisma. Podawany jest także numer ISSN. Spełnia zatem ustawowe kryteria mówiące o nakazie wychodzenia cyklicznie i nie rzadziej niż raz w roku. Dodatkowo ma zachowany stały tytuł. Podaje informację o autorach, którzy uczestniczyli w opracowaniu Kwartalnika, a także o osobie redaktora naczelnego. Stopka redakcyjna zawiera: redakcję, sekretarza redakcji, korektę, opracowanie graficzno-techniczne wydania oraz autorów ilustracji. Nie ma informacji o oprawie. Redakcja zbiera, ocenia i opracowuje materiał do kolejnych wydań. Wydawcą czasopisma jest Urząd Patentowy RP, co jest zgodne z art. 8.1 Prawa prasowego.

Mimo tego, że periodyk spełnia 9 na 10 zawartych w ustawie kryteriów to realizuje podstawowe funkcje prasy, zatem zaliczono go do prasy. Analiza była przeprowadzona na podstawie Prawa prasowego z dnia 26 stycznia 1984 r., Dz.U. 2018 r., poz. 1914 ze zm.

9. „Rzecznik Patentowy”

Jest cały czas wydawane, a obecnie dostępne tylko na stronach internetowych PIRP-u. Utworzeniu „Rzecznika Patentowego” przyświecał cel dotarcia do społeczności samorządu rzecznikowskiego z całej Polski. Wszystkie ustalenia władz, informacje o planowanych szkoleniach, konferencjach bądź nowelizacje ustaw znajdują odbicie na łamach „Rzecznika Patentowego”. Łącznie wydano 69 numerów, w których poruszono 1003 tematy.

„Rzecznik Patentowy” jest wychodzącym cyklicznie czasopismem. Ukazuje się nie rzadziej niż raz w roku, czyli spełnia wymóg art. 7 par. 1. ustawy Prawa prasowego. Początkowo ukazywał się pięć razy w roku, a następnie cztery razy jako kwartalnik. Ma zachowany stały tytuł: „Rzecznik Patentowy. Problemy Ochrony Własności Intelektualnej”. Zawsze opatrzonej jest numerem bieżącym i datą. Podaje się także zespół redakcyjny RzP. Według art. 7 par. 8 redakcja zbiera, ocenia i opracowuje materiał do druku. Tak też jest w przypadku RzP. Są tu osoby odpowiedzialne za zapraszanie specjalistów do współpracy, jak również opiekę nad nimi, począwszy od kontaktu, a kończąc na wydruku artykułów. Zawartość każdego numeru to zbiór dobrze opracowanych artykułów przez dobrze przygotowaną do tego kadrę specjalistów i praktyków. Publikowane artykuły miały cel informacyjny – prezentowały aktualne wydarzenia, czy to prawne, czy to techniczne. Przez wiele numerów w stopce redakcyjnej są podawane także dane redaktora naczelnego. RzP ma również przyznany numer ISSN. Warto nadmienić, że wydawcą według art. 8.1 może być instytucja samorządowa, zatem Samorząd Rzeczników Patentowych spełnia te wymogi.

„Rzecznik Patentowy” jest prasą, gdyż spełnia wszystkie warunki ustawy Prawo prasowe z dnia 26 stycznia 1984 r., Dz.U. 2018 r., poz. 1914 ze zm.

Analizie poddana została również seria zeszytów „Ochrona własności przemysłowej”. W każdym zeszycie był poruszany temat związany z zagadnieniami własności intelektualnej. Omawiano patenty, zdolność patentową wynalazku, bio-patenty, projekty wynalazcze, gry komputerowe, programy komputerowe w świetle prawa autorskiego, wynalazki biotechnologiczne i farmaceutyczne, wzory przemysłowe, znaki towarowe, oznaczenia geograficzne, do-

datkowe prawo ochronne. Łącznie wydano 85 zeszytów. Jeden zeszyt to jeden temat, czyli poruszono 85 tematów. Były to wydawnictwa prasopodobne.

Na podstawie przeprowadzonych analiz można ponadto stwierdzić, że
WYDAWNICTWA UPRP I PIRP:

1. Upowszechniają prawa własności przemysłowej;
2. Przekazują w publikacjach treści, które przekładają się na tworzenie i promowanie kultury innowacyjności i kultury własności intelektualnej (kształtowanie opinii, publikacja przyznanych patentów);
3. Wykonują misję edukacyjną poprzez działalność wydawniczą, zarówno prasową, jak i publikacje pozaprasowe (książki, biuletyny, druki ulotne, broszury etc.).

Dodatkowo Departament Wydawnictw UPRP wydawał inne pozycje takie jak książki, broszury, druk ulotny, komiksy, plakaty, a nawet karty do gry. Ich celem jest popularyzacja fachowej wiedzy z zakresu własności intelektualnej, w tym przemysłowej. Istotną rolą analizowanych publikacji jest również kształtowanie opinii w zakresie spraw dotyczących własności przemysłowej i wszelkich form jej naruszeń, a także wpływ na rozwój gospodarczy w społeczeństwie informacyjnym.

BIBLIOGRAFIA

I. ŹRÓDŁA

1. AKTY PRAWNE USTAWY, PRZEPISY, ROZPORZĄDZENIA, KONWENCJE

1. Akt Genewski Porozumienia Haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych, przyjęty w Genewie dnia 2 lipca 1999 r., Dz.U. 2009 r. Nr, 198 poz. 1522.
2. Akt sztokholmski zmieniający Konwencję paryską o ochronie własności przemysłowej z dnia 20 marca 1883 r., Dz.U. 1975 r. Nr 9, poz. 51.
3. Decyzja Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotycząca zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji, porozumień, będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994), Dz.U. L 336 z 23.12.1994, s. 1–2).
4. Dyrektywa parlamentu europejskiego i rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE.
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym, COM/2016/0593 final - 2016/0280 (COD).
6. Konwencja o udzieleniu patentów europejskich (Konwencja o patencie europejskim), sporządzona w Monachium dnia 5 października 1973 r., Dz.U. 2004 r. Nr 79, poz. 737); pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20040790737> [data dostępu: 10.07.2020].
7. Konwencja o ustanowieniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej, sporządzona w Sztokholmie dnia 14 lipca 1967 r., Dz.U. 1975 Nr 9, poz. 49; pełny tekst: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19750090049/O/D19750049.pdf> [data dostępu: 10.07.2020].
8. Konwencja paryska o ochronie własności przemysłowej powołała do życia Międzynarodowy Związek Ochrony Własności Przemysłowej. Uczestniczy w nim 177 państw. Polska dołączyła do Związku w 1919 r.
9. Porozumienie madryckie o międzynarodowej rejestracji znaków z dnia 14 kwietnia 1891 r., zrewidowane w Brukseli dnia 14 grudnia 1900 r., w Waszyngtonie dnia 2 czerwca

1911 r., w Hadze dnia 6 listopada 1925 r., w Londynie dnia 2 czerwca 1934 r., w Nicei dnia 15 czerwca 1957 r. i w Sztokholmie dnia 14 lipca 1967 r. oraz zmienione dnia 2 października 1979 r., Dz.U. 1993 r. Nr 116, poz. 514.

10. Porozumienie Nicejskie dotyczące międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów rejestracji znaków, podpisane w Nicei dnia 15 czerwca 1957 r., zrewidowane w Sztokholmie dnia 14 lipca 1967 r. i w Genewie dnia 13 maja 1977 r. oraz zmienione dnia 28 września 1979 r., Dz.U. 2003 r. Nr 63, poz. 583.

11. Porozumienie Strasburskie dotyczące międzynarodowej klasyfikacji patentowej, sporządzone w Strasburgu dnia 24 marca 1971 r. i zmienione następnie dnia 28 września 1979 r., Dz.U. 2003 r. Nr 63, poz. 579.

12. Porozumienie ustanawiające Światową Organizację Handlu (WTO), sporządzone w Marakeszu dnia 15 kwietnia 1994 r., Dz.U. 1995 r. Nr 98, poz. 483.

13. Porozumienie w sprawie Handlowych Aspektów Praw Własności Intelektualnej, Dz.U. z 1996 r., Nr 32, poz. 143.

14. Porozumienie Wiedeńskie ustanawiające międzynarodową klasyfikację elementów graficznych znaków, sporządzone w Wiedniu dnia 12 czerwca 1973 r. i zmienione dnia 1 października 1985 r., Dz.U. 2003 r. Nr 172, poz. 1669.

15. Porozumienie z Locarno ustanawiające międzynarodową klasyfikację wzorów przemysłowych, podpisane w Locarno dnia 8 października 1968 r., zmienione dnia 28 września 1979 r., Dz.U. 2014 r., poz. 461.

16. Protokół do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków, sporządzony w Madrycie dnia 27 czerwca 1989 r., Dz.U. 2003 r. Nr 13, poz. 129.

17. Recommendation Concerning The International Standardization Of Statistics Relating To Book Production And Periodicals Adopted By The General Conference At Its Thirteenth Session, Paris 1964, s. 21.

18. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2868/95, wykonujące rozporządzenie Rady (WE) nr 40/94 w sprawie wspólnotowego znaku towarowego oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 2869/95 w sprawie opłat na rzecz Urzędu Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory).

19. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2424 z dnia 16 grudnia 2015 r., zastępujące rozporządzenie Rady (WE) nr 207/2009 w sprawie wspólnotowego znaku towarowego.
20. Traktat singapurski o prawie znaków towarowych i regulamin do traktatu singapurskiego o prawie znaków towarowych, przyjęte w Singapurze dnia 27 marca 2006 r., Dz.U. 2009 r. Nr 100, poz. 838.
21. Układ o współpracy patentowej sporządzony w Waszyngtonie dnia 19 czerwca 1970 r., poprawiony dnia 2 października 1979 r. i zmieniony dnia 3 lutego 1984 r., Dz.U. 1991 r. Nr 70, poz. 303.
22. Umowa o Wyszehradzkim Instytucie Patentowym, sporządzona w Bratysławie dnia 26 lutego 2015 r., Dz.U. 2016 r. poz. 43.
23. Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej uchwalona przez Sejm Ustawodawczy w dniu 22 lipca 1952 r., Dz.U. 1952 r. Nr 33, poz. 232.
24. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r., Dz.U. 1997 r. Nr 78, poz. 483.
25. Ustawa Konstytucyjna z dnia 23 kwietnia 1935 r., Dz.U. 1935 Nr 30, poz. 227.
26. Ustawa z 5 lutego 1924 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych, Dz. U. Nr 31, poz. 306.
27. Ustawa z 7 października 1999 r. o języku polskim, Dz.U. z 1999 r., Nr 90, poz. 999.
28. Ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 2001 r. Nr 49, poz. 509.
29. Ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji, Dz.U. 2002 r. Nr 169, poz. 1386.
30. Ustawa z dnia 12 września 2002 r. o ratyfikacji Aktu z dnia 29 listopada 2000 r. rewizyjnego Konwencji o udzielaniu patentów europejskich., Dz.U. 2002 r. Nr 183, poz. 1520.
31. Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o dokonywaniu europejskich zgłoszeń patentowych oraz skutkach patentu europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. 2003 r. Nr 65, poz. 598), pełny tekst:

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20030650598> [data dostępu: 10.07.2020].

32. Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o dokonywaniu europejskich zgłoszeń patentowych oraz skutkach patentu europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. 2003 r. Nr 65, poz. 598.

33. Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Dz. U. 1993 r. Nr 47, poz. 211.

34. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych, Dz. U. 2005 r. Nr 10, poz. 68, Pełny tekst:

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20050100068> [data dostępu: 10.07.2020].

35. Ustawa z dnia 19 marca 2004 r. Prawo celne, Dz.U. 2004 r. Nr 68, poz. 622.

36. Ustawa z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości, Dz. U. 1984 r. Nr 33, poz. 177 ze zm. w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 1992 r. zmieniającej tę ustawę, Dz. U. 1993 r. Nr 4, poz. 14.

37. Ustawa z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości, Dz.U. 1972 r. Nr 43, poz. 272.

38. Ustawa z dnia 19 września 2003 r. o ratyfikacji Konwencji o udzielaniu patentów europejskich, sporządzonej w Monachium dnia 5 października 1973 r., Dz.U. 2003 r. Nr 193, poz. 1885.

39. Ustawa z dnia 20 grudnia 1949 r. o utworzeniu Kolegium Rzeczników Patentowych., Dz.U. 1949 r. Nr 63, poz. 495.

40. Ustawa z dnia 21 kwietnia 1966 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 1966 r. Nr 14, poz. 86.

41. Ustawa z dnia 22 maja 1958 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 1958 r. Nr 31, poz. 139.

42. Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, Dz.U. 1984 r. Nr 5 poz. 24.

43. Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, Dz.U. z 2018 poz. 1914 z zm.

44. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych, Dz. U. 2001 r. Nr 128, poz. 1402. Opracowano na podstawie t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 386.

45. Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej, Dz.U. 2001 r. Nr 49, poz. 508. Opracowano na podstawie: t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 324.
Pełny tekst:
<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20010490508/U/D20010508Lj.pdf>
[data dostępu: 10.07.2020].
46. Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej, Dz.U. 2001 r. Nr 49, poz. 508.
47. Ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o ratyfikacji Aktu genewskiego Porozumienia haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych, przyjętego w Genewie dnia 2 lipca 1999 r., Dz.U. 2008 r. Nr 130, poz. 827.
48. Ustawa z dnia 30 października 1992 r. o ochronie topografii układów scalonych, Dz.U. 1992 r. Nr 100, poz. 498; z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 770.
49. Ustawa z dnia 30 października 1992 r. o zmianie ustawy o wynalazczości i ustawy o Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. 1993 r. Nr 4, poz. 14.
50. Ustawa z dnia 31 maja 1962 r. Prawo wynalazcze, Dz.U. 1962 r. Nr 33, poz. 156.
51. Ustawa z dnia 31 stycznia 1985 r. o znakach towarowych, Dz.U. 1985 r. Nr 5, poz. 17.
52. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz.U. 1994 r. Nr 24, poz. 83.
53. Ustawa z dnia 5 lutego 1924 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych, Dz.U. 1924 r. Nr 31, poz. 306.
54. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o ratyfikacji Umowy o Wyszehradzkim Instytucie Patentowym, sporządzonej w Bratysławie dnia 26 lutego 2015 r., Dz.U. 2015 r., poz. 1325.
55. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, Dz.U. 2020.0.30.
56. Ustawa z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych, Dz.U. 1996 Nr 152, poz. 722.
57. Ustawa z dnia 9 stycznia 1993 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 1993 r. Nr 10, poz. 250.
58. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 22 marca 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych, Dz. U. Nr 39, poz. 384.
59. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1966 r. w sprawie zasad, trybu i terminów zakończenia działalności rzeczników patentowych oraz ich zrzeszenia,

prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 22 maja 1958 r. o rzecznikach patentowych, Dz.U. 1966 r. Nr 27, poz. 164.

60. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r. o prawie prasowym, Dz.U. 1927 r. Nr 45, poz. 398.

61. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1972 r. w sprawie projektów wynalazczych, Dz. U. Nr 54, poz. 351.

62. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1956 r. w sprawie określenia organów administracji państwowej, na które przechodzą niektóre uprawnienia Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i jej Przewodniczącego, Dz.U. 1956 r. Nr 58, poz. 270.

63. Zarządzenie Prezesa Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z dnia 16 listopada 1966 r., w sprawie wyznaczenia Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na rzeczników patentowych.

64. Zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 14 października 1967 r. w sprawie zasad organizacji i zakresu działania służb technicznych w dziedzinie wynalazczości, M.P. 1967 r. Nr 59, poz. 281.

65. Załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 14 października 1967 r. (poz. 281).

66. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lipca 2000 r. w sprawie budowania podstaw społeczeństwa informacyjnego w Polsce, Monitor Polski 2000 r. Nr 22, poz. 448.

67. Uchwały Rady ministrów z dnia 5 lutego 1963 r. w sprawie zasad organizowania, kierowania i koordynacji spraw wynalazczości, rozpowszechniania projektów wynalazczych oraz zasad wynagradzania i finansowania w zakresie wynalazczości (wraz ze zmianami dokonany na podstawie uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 24 maja 1967 r.). Jednolity tekst uchwały opublikowano w Monitorze Polskim z 27 czerwca nr 33.

68. Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r., Dz.U. 1993 r. Nr 61, poz. 284.

69. Dekret o ochronie wzorów rysunkowych i modeli z 4 lutego 1919 roku, Dz. Pr. P.P. 1919 r. Nr 13, poz. 138.

70. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 listopada 1938 r. – Prawo prasowe, Dz.U. 1938 r. Nr 89, poz. 608.
71. Dekret tymczasowy o Urzędzie Patentowym, Dz.U. 1918 r. Nr 21, poz. 66, <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/dekret-tymczasowy-o-urzedzie-patentowym-16874425> [data dostępu: 30.07.2020].
72. Dekret w sprawie nazwy służbowej „dyrygent dla urzędu patentowego” z dnia 15 października 1940 r. „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1940, nr 7, poz. 75.
73. Wyrok SA w Warszawie z 14 maja 2007 r., Sygn. I A Ca 668/06; OSA 2008/12/39.
74. Wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2007 r., Sygn. VCSK 444/06, www.lexlege.pl [data dostępu: 10.07.2020].
75. Postanowienie SN z 7 maja 2008 r., Sygn. III KK 234/07, OSNKW 2008, Nr 9, poz. 69.
76. Decyzja EPO nr G 0002/06 z dnia 25 listopada 2008 r.
77. Załącznik Wytyczne w sprawie zasad organizacji i zakresu działania służb technicznych w dziedzinie wynalazczości i ochrony interesów państwowych w zakresie projektów wynalazczych.

2. Wydania czasopism poddanych analizie

1. *15 Edycja konkursów UPRP wyniki konkursu na informację medialną, pracę naukową, plakat, na krótki film*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 57-60.
2. *40 lat wynalazczości w ZSRR*, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 2, s. 43-46.
3. *80-lecie Rzecznictwa Patentowego w Polsce*, „Biuletyn Informacyjny” 2001, nr 1/2001, s. 19-22.
4. *80-lecie Rzecznictwa Patentowego w Polsce*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 11-16.
5. Adamczyk P., *Nowelizacja przepisów dot. praw własności przemysłowej*, „Rzecznik Patentowy” 2007, 3(54), s. 48-51.
6. Adamowska J., *Osiągnięcia racjonalizatorów w przemyśle naftowym*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 140-146.
7. Adamowska J., *Poważny wkład Racjonalizatorów Portowych w odbudowę naszych Portów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 12-15.

8. *Badanie i ocena projektów wynalazczych przed Urzędem Patentowym PRL*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 132-135.
9. *Badanie zdolności patentowej wynalazków*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 87-89.
10. Baktai K., *Uniwersalne urządzenie do wycinania uszczelki pierścieniowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 27.
11. Balcer I.B., Panasienko W.T. (ZSRR), *Racjonalizacja tarczowej krajalnicy buraczanej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 824.
12. *Baza danych Espace-Preces, Access-Preces i Traces*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 1/96, s. 2-4.
13. *Baza danych Global Pat, Bazy pierwszych stron dokumentów patentowych*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1998, nr 11/98, s. 1-2.
14. *Bazy danych Urzędu Patentowego RP w Internecie*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1999, nr 9/99, s. 1-4.
15. Becker G., *Obliczanie oszczędności projektów racjonalizatorskich dotyczących metali kolorowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 25.
16. Becker G., *Rozwój i znaczenie ruchu racjonalizatorskiego w Niemieckiej Republice Demokratycznej*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 2-6.
17. Belczącki R. M., *Dwa modele patentu*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 89-105.
18. *Bertrand Gellie w Polsce*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 17-19.
19. Besler M., *Seminarium w Ciężeniu na temat funkcjonowania prawa własności przemysłowej*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 191-195.
20. Bezrouk K., *Sposób alkalicznego czernienia przedmiotów żelaznych, kl. 48d, nr 468*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 28.
21. Biskubski Z., *Wrocławska szkoła komercjalizowania wynalazków*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 12-15.
22. *Biuro wzorcowe i poradnia dla Racjonalizatorów w zakresie Metod i środków technicznych pracy Biurowej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 30.
23. Błach E., *Bazy danych pomocne przy badaniu bezwzględnych podstaw odmowy udzielenia prawa ochronnego na znak towarowy*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 168-176.

24. Bogdan B., *Skutki przystąpienia Polski do konwencji o patencie europejskim dla polskich rzeczników patentowych*, „Rzecznik Patentowy” 1998, 1(16), s. 28-31.
25. Brożyna M., *Ochrona prawna programów komputerowych w świetle ustawodawstwa Federacji Rosyjskiej*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 93-101.
26. *Brygady racjonalizatorskie*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 58-68.
27. Brzezińska-Rawa A., Rawa J., *W czym interesie popierana jest konkurencja*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 153-159.
28. *Budowa maszyn – zestaw polecanych książek*, *Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 32-33.
29. *Budownictwo – zestaw polecanych książek*, *Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 32.
30. Bulwicki B., A. Furmanik, *Biura projektów a wynalazczość pracownicza*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 129-133.
31. Bulwicki B., *Nowe przepisy prawne o Brygadach Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 3, s. 65-67.
32. Chmura R., *Polski Sąd Polubowny ds. rozstrzygania sporów o adresy domenowe*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 1(32), s. 171-172.
33. Ciekawsze Usprawnienia w NRD: nr 113, *Zawór zwrotny do przewodów gazowych*; nr 70, *Urządzenie do oczyszczania i odwadniania oleju maszynowego*; nr 4, *Sposób podwyższania temperatury roztopionej stali*; nr 71, *Urządzenie do cięcia papieru*; nr 303, *Piec martenowski opalany olejem*; nr 150, *Sposób powlekania elektrolitycznego przedmiotów metalowych*; nr 162, *Okulary ochronne*; nr 94, *Piec do topienia wiórów metalowych*; nr 7, *Stojak do zawieszania lampy*; nr 408, *Sposób polepszania właściwości roztopionego żeliwa szarego*; nr 153, *Przyrząd do szybkiego pomiaru gwintów wewnętrznych*; nr 414, *Taczka do transportu długich, ciężkich przedmiotów*; nr 20, *Uchwyt do podnoszenia i obracania skrzynek fornierskich*; nr 413, *Wózek do transportu maszyn*; nr 134, *Urządzenie do mycia beczek*; nr 1242, *Uchwyt do tygla odlewniczego*; nr 127, *Urządzenie do wyladowywania z wagonów materiałów sypkich. Urządzenie do oczyszczania i odwadniania oleju maszynowego*; nr 162, *Okulary ochronne*; nr 7, *Stojak do zawieszania lampy*; nr 7, *Wózek do transportu maszyn*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 28-32.

34. Claussnitzer J., (NRD), *O uwarunkowaniu społecznym i znaczeniu patentów*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 7.
35. *Co na to Ministerstwo Przemysłu Drobego I Rzemiosła?*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 11, s. 99.
36. *Co zmienia „duża” ustawa o innowacyjności, Ograniczanie barier*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 26-28.
37. Cybulska M., *100 lat publikacji UPRP. Współtworzenie historii*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, nr 3, s. 244-245.
38. Czerwiński Z., *Ruch Racjonalizatorski w przemyśle artykułów skórzanych*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 4, s. 15-19.
39. *Czy odpowiedzialne przedsiębiorstwa są opłacalne?*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 44-45.
40. Czyż M., *Znak towarowy Wspólnoty*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 25-38.
41. *Ćwierć wieku „Dobrych Wzorów”*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 184-185.
42. Demby-Siwiek E., *Znaki towarowe w XXI w. – nowe wyzwania i nowe możliwości*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 147-150.
43. *Departament Zgłoszeń Informuje o zmianie numeru konta*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1196, nr 5/96, s. 1.
44. Depo B., *Wspomnienie*, (opracowane przez A. Kacperskiego przy współpracy G. Padee, A. Sobczyk, R. Jarzynki), „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 2(65), s. 48-66.
45. *Diokles z Karystos „drugi Hipokrates”, wydaje medyczną książkę zielarską oraz na podstawie wykonywanych sekcji na zwierzętach poszerza Embriologię*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 31.
46. *Dlaczego pozycja firmy zależy od jej podejścia do IP*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 22-23.
47. *Dlaczego robotnik racjonalizator ma myśleć o tym jak zwiększyć wydajność pracy?, Kolektywnie pokonywać trudności*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 31.
48. *Dlaczego robotnik racjonalizator ma myśleć o tym, jak zwiększyć wydajność pracy?*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 33.

49. Dobieżyński K., *Nabywanie ochrony przez znak towarowy na skutek używania*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 3(62), s. 33-37.
50. Dobieżyński K., *Ochrona sfery identyfikacyjnej Przedsiębiorstwa w Ustawie o Zwalczaniu Nieuczciwej Konkurencji*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 60-70.
51. Dobosz E., *Porozumienie Haskie. Zarys systemu i praktyczne wskazówki dla użytkowników dokonujących zgłoszenia na podstawie Aktu Genewskiego*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 3(62), s. 19-27.
52. Dobrowolski K., Rodowicz W., *O czym racjonalizator wiedzieć powinien*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 2, s. 67.
53. *Dobry wzór- Zmysł o innowacyjności, wymogach współczesnego rynku i satysfakcji konsumentów*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 146-150.
54. Dobrzeńcki K., *Konferencja naukowa „Prawne aspekty społeczeństwa informacyjnego”*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 4(31), s. 124-127.
55. Domańska-Baer A., *Nowelizacja prawa autorskiego*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 87-92.
56. *Doskonalenie współdziałania, Współpraca z WIPO*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 79.
57. *Dwumiesięcznik Racjonalizator*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 169.
58. Dział Problemowy, *Cięcie metali sposobami nie mechanicznymi*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1967, z. 25, s. 26-33.
59. Dział Problemowy, *Przeladunek różnych materiałów*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1969, z. 36, s. 29-35.
60. Dział Problemowy, *Środki Owadobójcze*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1968, z. 31, s. 37-40.
61. Dział Problemowy, *Wykańczalność ostateczna tkanin, apretury, impregnacje*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1969, z. 33, s. 27-32.
62. Dział wynalazków do rozpowszechnienia, *Fundament do maszyny, Koło zębate, Przetwornik analogowo-cyfrowy, Sposób otrzymywania charakterystyk przejściowych wielowejściowego układu elektrycznego z potencjałowym kodowaniem sygnałów oraz urządze-*

nie do stosowania tego sposobu, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1971, z. 49, s. 43-56.

63. Dział wynalazków do rozpowszechnienia, *Układ optyczny fotoelektrycznych przyrządów pomiarowych, Rezonansowy dynamometr pojemnościowy do pomiaru siły zacisku uchwytów, Urządzenie do oznaczania współczynnika przepuszczalności gazowej materiałów ceramicznych, Samocentrujący rozwiertak nastawny, Wielowejściowy układ elektroniczny zliczający impulsy elektryczne*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 50, s. 28-40.

64. Dział wynalazków poszukujących producenta, *Aparat do rejestrowania pomiarów antropologicznych, Elektryczny niskociśnieniowy podgrzewacz wody, Przyrząd do kreślenia elips, Urządzenie celowniczo-pomiarowe do badań wychyleń pionowych elementów, Przyrząd do rozwarstwiania próbek wytrzymałościowych, Samoczynny pyłomierz do ciągłego badania stężenia zapylenia powietrza, Przyrząd do obliczania grubości przegród budowlanych, Urządzenie do poboru cieczy z rurociągów pracujących pod ciśnieniem, Urządzenie sterujące układ wałków naprężających osnowę w aparatach laboratoryjnych*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 55, s. 27-36.

65. Dział Wynalazków poszukujących producenta, *Kocioł płomienicowo-opłomkowy, Mechanizm zwłoczny w układach automatyki wielokrotnego SPZ, Tyristorowy Prostownik Trójfazowy Dwupołkowy, Spektrofosforometr, Urządzenie do Automatycznej Kontroli i zanieczyszczeń wód ściekowych, Kosiarka o dwóch tnących elementach wirujących, Urządzenie do wykonywania przyłączy sieci ciepłowniczej*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1973, z. 57, s. 25-32.

66. Dział wynalazków poszukujących producenta, *Nitownik do półautomatycznego nitowania nakładek stykowych z przyłączami, Ośrodkowy odwadniacz sprężonego powietrza, Rotowiskozymer, Rotacyjny przyciskach materiału w maszynach do szycia*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1975, z. 68, s. 42-45.

67. Dział wynalazków poszukujących producenta, *Przyrząd do obróbki gładkościowej i umacniającej, Rezonator elektrokapilarny, Nakładka dystansowa zbrojenia w konstrukcjach i prefabrykatkach żelbetonowych, Separator magnetyczny, Tranzystorowy układ pro-*

gowy prądu przemiennego, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 64, s. 36-40.

68. Dział wynalazków poszukujących producenta, *Układ oświetleniowy dla przodkowych maszyn górniczych, Urządzenie do przygotowywania roztworów i zasilania tymi roztworami maszyny do wykańczania tkanin, Samo wyladowniczy wóz kopalniany, Układ pomiarowy przepływomierza tłokowego, Urządzenie do izotopowego lub rentgenowskiego wspólnego prześwietlania spoin obwodowych, Urządzenie do badania przędzy promieniami nadfioletowymi*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 66, s. 45-51.

69. Dział wynalazków sprawdzanych w produkcji, *Stalowy komin odprowadzający wilgotne gazy o niskiej temperaturze zwłaszcza z konwertorów, Sposób usuwania emalii z przewodów miedzianych, emaliowanych z jednoczesnym ich cynowaniem, Elektryczny akumulacyjny ogrzewacz wody, Automatyczne urządzenie do selekcji wałków, Reometr, Urządzenie do formowania opakowań oraz napełniania ich przedmiotami a w szczególności lampami elektrycznymi*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 64, s. 7-24.

70. Dział wynalazków sprawdzonych w praktyce przemysłowej, *Tłocznik do głębokiego ciągnięcia blach, Dysza do rozpylania roztworów i mieszanin, Sposób spalania paragonów, Środek do gruntowania powierzchni stalowych, Zawór elektromagnetyczny, Człon nadawców przenośnika taśmowego, Talerzowy organ roboczy*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 54, s. 25-40.

71. Dział wynalazków sprawdzonych w praktyce przemysłowej: *Ciągadło z węglików spiekanych, Przyrząd do cięcia rur, Rolka do walcowania profili śrubowych zwłaszcza rur żebranych, Przetwornik telemetryczny napięcia zmiennego na proporcjonalną wielkość prądu stałego, Miniaturowy nastawnik, Urządzenie do zatrzymywania mechanizmów obrotowych w określonym miejscu*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 52, s. 25-35.

72. Dział wynalazków sprawdzonych w produkcji, *Przełącznik ciśnienia, Sposób wykrywania nieszczelności dna zbiorników wodnych i urządzenie do stosowania tego sposobu, Urządzenie do symulowania technologii walcowania, Urządzenie do ustalania piły tarczowej na ostrzarce uniwersalnej, Opornik wielodekadowy, Piec do obróbki termicznej z*

atmosferą ochronną regulowaną ogrzewanym gazem, Urządzenie do oznaczania zawartości węgla i siarki w stali, Hamulec samoczynny wyciągarki, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1975, z. 70, s. 7-28.

73. *Dział wynalazków sprawdzonych w produkcji, Urządzenie do wzdłużnego rozcinania rur, Dynamiczna płuczka przewodowa, Urządzenie do pomiaru oporności właściwej zwłaszcza gruntu, Maszyna do odlewania kokilowego, Pneumatyczny zawór obejściowy, Urządzenie do obciążania tarcz ściernych, Zamek dźwigowy do skrzyń i opakowań, Klucz nasadowy z elementem sprężystym, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1975, z. 68, s. 7-26.*

74. *Działalność komórki wynalazczości ZBM w Gdańsku, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 31.*

75. *Działalność promocyjna Urzędu Patentowego RP, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 9/96, s. 2-3.*

76. *Dzieci współtworzą nowy obraz nauki, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 97-98.*

77. *Energetyka – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 32-33.*

78. *Enopides z Chios, matematyk, ustanawia cykl 59 lat dla wyrównania lat słonecznych z biegiem księżyca, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 32.*

79. *Epoline – informacje o konferencji, „Rzecznik Patentowy” 2002, 3(34), s. 196-197.*

80. *Etyka Rzeczników Europejskich, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 3(8), s. 27-32.*

81. *Europejski Urząd Patentowy opłaty, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 12/96, s. 1-2.*

82. *Ewidencja samodzielnych Rzeczników, „Rzecznik Patentowy” 1995, nr 1(2), s. 15.*

83. *Filtry tkaninowe do pyłów przemysłowych, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 7-8, s. 255.*

84. *Finansowanie wynalazczości pracowniczej, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 167-174.*

85. *Firma Dorogi, Urządzenie do urabiania węgla i innych mineralów, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 26.*

86. *Fotografia na tkaninie, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 48.*

87. *Fundacja Batorego, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 18-19.*

88. Furmanik A., *Przyczyny gromadzenia się zaległych projektów racjonalizatorskich oraz metody zapobiegające powstawaniu tych zaległości*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 4-8.
89. Gellie B., *Zastosowanie teorii równoważników w przypadku naruszeń (z dziedziny farmacji)*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(25), s. 31-43.
90. *Glaukos z Chios wynalazł lutowanie brązu oraz żelaza, zastępujące nitowanie części kutych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 31.
91. *Głos w sprawie Komisji Wynalazczości*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 32.
92. Grąbczewski F., *Tematyka usprawnień w geodezji*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 7, s. 220-222.
93. Grąbczewski F., *Usprawnienia w kartografii*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 11, s. 364-366.
94. Grodnicka-Lech I., Świercz B., *Wydawnictwa pod specjalnym nadzorem*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego” 2010, nr 2, s. 40-41.
95. Gronowski S., *Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego z zakresu własności przemysłowej*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 108-137.
96. Gronowski S., *Postępowanie przed NSA w sprawach z zakresu własności przemysłowej*, „Rzecznik Patentowy” 2002, 1(32), s. 113-125.
97. Gronowski S., *Przegląd Orzecznictwa NSA*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 57-72.
98. Grzesiczak M., *Ochrona wynalazków biotechnologicznych w świetle przepisów ustawy PWP*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 3(62), s. 7-18.
99. *Gumowy kompensator rurowy*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 7-8, s. 256.
100. Gyurki J., *Listwa pomiarowa do ustawiania osi wagoników wywrotowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 28.
101. Hamer J., *Produkcja nowych artykułów codziennego użytku w świetle przepisów o wynalazczości pracowniczej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 17-18.
102. *Homer znał złotnictwo i brązownictwo, bite złoto, które było znane w i w Starym Egipcie*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 32.
103. *Hutnictwo – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 32.

104. *Informacja dotycząca obniżenia opłat Europejskiego Urzędu Patentowego za międzynarodowe poszukiwanie i badanie wstępne zgłoszeń PCT*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1198, nr 4/98, s. 4.
105. *Informacja o sytuacji na rynku ubezpieczeń*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 55-58.
106. *Informacja o zmianach dotyczących opłat za zgłoszenia międzynarodowe*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 1/96, s. 1-4.
107. *Informacja patentowa dla nauki i przemysłu*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 134-27.
108. *Informacja Prezesa PIRP w sprawie kontroli przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 25.
109. *Informacje dotyczące ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 59.
110. *Informacje –Instrukcje*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1956, s. 12-113.
111. *Informacje o działalności Komisji Rewizyjnej PIRP od września 2005 r. do czerwca 2007 r.*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 20-24.
112. *Informacje Urzędu Patentowego RP nr 4/2000 (28 kwietnia 2000r.)*, „Rzecznik Patentowy” 2000, nr 2(25), s. 140-142.
113. *Informacje Urzędu Patentowego RP nr 5/2000 (31 maja 2000 r.)*, „Rzecznik Patentowy” 2000, nr 2(25), s. 143-145.
114. *Informacje Urzędu Patentowego RP*, „Rzecznik Patentowy” 2000, nr 1(24), s. 101-104.
115. *Informator adresowy*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 214-226.
116. *Informator Racjonalizatora od A do Z*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1958, s. 145-178.
117. *Innowacyjność – trudne zadanie*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 2, s. 45-48.
118. *Innowacyjność przede wszystkim ranking Szkół Wyższych*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 9-14.
119. *Instalacja elektryczna do ręcznych lamp przenośnych*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 11, s. 361.

120. Inż. E. Fudała, *Rzecznik Patentowy, doradca i członek Zarządu WKTiR w Tarnowie, działacz ruchu wynalazczego, korespondent czasopisma „Wynalazczość i Racjonalizacja”, a następnie „Nowator”, wieloletnie wyróżniany i nagradzany za swoją działalność publicystyczną*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 157.
121. Inż. Stefan Sęk, *Rzecznik patentowy, organizator wynalazczości w Ministerstwie Przemysłu Spożywczego i Skupu*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 79.
122. *Istota i znaczenie postępu technicznego*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 11, s. 32-33.
123. *Jak należy zgłaszać w Urzędzie Patentowym PRL wynalazki, wzory użytkowe i wzory zdobnicze oraz udoskonalenia techniczne?*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 123-153.
124. *Jak należy zgłaszać W Urzędzie Patentowym PRL wynalazki, wzory użytkowe i wzory zdobnicze oraz udoskonalenia techniczne?*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 123-153.
125. *Jak pracują nasi racjonalizatorzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 11, s. 28-29.
126. *Jak pracują Nasi Racjonalizatorzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 12, s. 16-17.
127. *Jak pracują nasi racjonalizatorzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 4, s. 10-11.
128. *Jak pracują nasi racjonalizatorzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 14-15.
129. *Jak pracują nasi racjonalizatorzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 7-8, s. 30-31.
130. *Jak pracują Racjonalizatorzy w Ludowej Republice Bułgarii*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 10.
131. *Jak Warszawskie Zakłady Przemysłu Tłuszczowego walczą o rozwój Ruchu Racjonalizatorskiego na swoim terenie*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 30-31.
132. *Jak zgłaszać wynalazki za granicą?*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 186-191.
133. *Jan Czochralski światowej sławy wynalazca, metalurg, chemik, prekursor światowej elektroniki*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 104-109.
134. Janoc W. J., *Udoskonalenie techniczne i wnioski racjonalizatorski*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 9-14.
135. Jasiński J., Rzytki M., *Przyczyny zmian we wspólnotowym systemie oznaczeń geograficznych*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 1-2(48-49), s. 68-84.
136. Jasiński J., Rzytki M., *Rozporządzenie Rady (WE) nr 510/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i*

- środków spożywczych – część I (artykuły 1-7)*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 116-146.
137. Jaskuła L., *Ograniczenia reklamy telewizyjnej w prawie polskim*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 160-190.
138. Jaworski P., *O niektórych problemach ruchu wynalazczości pracowniczej w resorcie Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 6, s. 169-172.
139. Jaworski T., *Ruch Racjonalizatorski w Resorcie Transportu Drogowego i Lotniczego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 16-17.
140. Jędrejek G., *Przynależność praw na dobrach intelektualnych do majątków małżonków*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 146-157.
141. Jonas W. J., *Udoskonalenie techniczne i wnioski racjonalizatorskie*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 9-14.
142. *Jubileusze*, „Biuletyn Informacyjny” 2007, nr 2/2007, s. 195-197.
143. Karasiew J., *Stosowanie projektów wynalazczych przyczynia się do wzrostu i doskonalenia produkcji*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 3, s. 14-16.
144. *Kasy fiskalne dla Rzeczników? Pismo do Ministerstwa Finansów*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 14-15.
145. *Kilka zaleceń na rok 1955*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 12-15.
146. Kisielewicz A., *Kilka uwag w sprawie interesu prawnego na podstawie wybranych orzeczeń sądów administracyjnych*, „Rzecznik Patentowy” 2006, 3-4(50-51), s. 63-72.
147. Kler B., *Glosa do wyroków WSA w Warszawie z 7 i 24 listopada 2006 r.*, „Rzecznik Patentowy” 2008, nr 1(56), s. 83-92.
148. Kler B., *Nadmierne i nietrafione sankcje procesowe za błędy pełnomocników*, „Rzecznik Patentowy” 2009, 2(61), s. 74-83.
149. Kler B., *Rzecznik Patentowy jako pełnomocnik w sprawach nieuczciwej konkurencji*, „Rzecznik Patentowy” 2008, nr 4(59), 2008, s. 59-67.
150. *Kluby techniki i racjonalizacji*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 56-57.
151. *Kluczowa rola Urzędu Patentowego RP, Antonio Campinos Prezes Europejskiego Urzędu Patentowego*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 25-26.
152. Kluz T., *Rura o dużej wytrzymałości, nr 38 512, kl. 7b, 21*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 10, s. 333

153. Knapp I., *Jaki rezultat mają komórki wynalazczości z opracowanych planów nakładów na wynalazczość pracowniczą*, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 3, s. 85-87.
154. *Kobiety w pierwszych szeregach ruchu wynalazczości pracowniczej*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 4, s. 31.
155. Koczorowski P., *Blockchain – czy zmieni gospodarkę światową?*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 99-103.
156. *Kolegium Rzeczników Patentowych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 160-164.
157. *Kolegium Rzeczników Patentowych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 211-220.
158. *Kolegium Rzeczników Patentowych, Organizacja, zakres czynności, Rzecznik Patentowy, Pełnomocnictwo, Opłaty za czynności Kolegium Rzeczników Patentowych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 122- 126.
159. *Kolektywnie pokonywać trudności*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 31.
160. *Komunikacja – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 33.
161. *Komunikacja publiczna w działalności urzędów patentowych*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 175-176.
162. Kondrat M., *Oznaczenia geograficzne w Unii Europejskiej*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 2(33), s. 83-88.
163. *Konferencja „Informacja Patentowa dla nauki i przemysłu”*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1998, nr 12/98, s. 1-2.
164. *Konta inżynierskie w NRD*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 10-14.
165. Korgul L., *Ruch racjonalizatorski w polskiej marynarce handlowej*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 11-14.
166. *Korzystanie z opisów projektów wynalazczych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 168-172.
167. Kosek J., *Ewidencjonowanie i szacowanie wartości niematerialnych i prawnych*, „Rzecznik Patentowy” 2006, 1-2(48-49), s. 85-95.
168. Kosek J., *Szacowanie (wycena) wartości księgowych i rynkowych dla wartości niematerialnych i prawnych*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 1-2(48-49), s. 96-112.
169. Kot D., *Roszczenia z tytułu ochrony autorskich praw majątkowych*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), 2002, s. 111-142.

170. Kotik T., *Niektóre niedomagania w ruchu wynalazczym*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 8-9.
171. *Kotwica okrętowa była początkowo jednoramienna*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 31.
172. Kowalewska K., *Edycja konkursów UPRP*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego” 2018, nr 4 (38), s. 68-70.
173. Kralkowski W., *Wynalazczość pracownicza – myśli i uwagi*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 3, s. 5-8.
174. Krekora M., *Patent Wspólnoty- projekt Rozporządzenia Wspólnoty Europejskiej*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 46-50.
175. Kronik N., *Nie marnować projektów Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 15-17.
176. Kronik N., *O jeszcze szersze zabezpieczenie interesów wynalazców i racjonalizatorów*, *Artykuł dyskusyjny*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 8-10.
177. Kronik N., *Wynalazczość pracownicza a planowanie postępu technicznego*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 8-9.
178. *Kronika, Zjazd Aktywu Racjonalizatorskiego Przemysłu Drobno i Rzemiosła*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 244.
179. *Książki dla Racjonalizatorów*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 210-213.
180. *Książki dla Racjonalizatorów*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 231-234.
181. *Księga przychodów i rozchodów - Ewidencja wyposażenia*, „Rzecznik Patentowy” 2000, nr 2(25), s. 122.
182. *Kto czego szuka w UPRP*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 1, s. 29.
183. Kubicki L., *Planowanie realizacji projektów*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 9-10.
184. Kumor L., *O aktualnych zadaniach Ruchu Racjonalizatorskiego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 2-3.
185. Kwapich A., *Rodzina patentu w bazach komputerowych*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 4(31), s. 58-63.
186. Kwapich A., *Rodzina patentu w informacji patentowej*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1 (28), s. 49-52.

187. Kwapich A., *Uniwersalna platforma wyszukiwawcza MIMOSA*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 2(29), s. 103-110.
188. Lachowicz G., *Gabinet Prezesa UPRP, Wpływ porozumień międzynarodowych*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 69-78.
189. *Laser wykrywający choroby owoców i warzyw*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 137.
190. *Lekcje Festiwalowe, jakich nie było*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 94-96.
191. *Lista osób z pozostałą kwotą składki OC do zapłacenia za okres 2006-2007*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 62-67.
192. *Lista osób, które opłaciły składkę OC 2006-2007*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 68-77.
193. *Lista zaległości z tytułu składek OC za lata 2003-2006*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 78-79.
194. *Lista zniżek w opłatach składki członkowskiej dotyczących okresu obrachunkowego 2007 r.*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 80-89.
195. *Ludzie Techniki w innowacyjnej gospodarce*, „Kwartalnik UPRP” 2014, nr 1, s. 29-30.
196. *Luka w przepisach stworzyła nową kategorię zapomnianych wynalazców*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 11, s. 383.
197. Łotysz S., *Biografie niezwykle mało znane, Od sławy do zapomnienia - Rzecz była o Leonie Melanowskim*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 49-53.
198. Machała W., *Jak legalnie korzystać z zasobów sieci?*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 115-119.
199. Maciaszek K., *Pojęcie wytworu w definicji wzoru przemysłowego*, „Rzecznik Patentowy” 2008, nr 4(59), s. 15-25.
200. *Magazyn racjonalizatora lotnictwa, Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego i Instytut Lotnictwa*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 5, s. 179.
201. *Magiczne kryształy profesora Czochralskiego*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 38-40.
202. Majchrowicz T., *O konieczności i kierunkach zmian w organizacji aparatu kierującego Ruchem Wynalazczości Pracowniczej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 8-11.

203. Majchrowicz T., *Stosowanie przepisów Prawa Wynalazczego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 5-7.
204. Majchrowicz T., *Współpraca Kół Zakładowych Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Włókienniczego z Klubami Techniki i Racjonalizacji na polu wynalazczości*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 8-10.
205. *Mała Encyklopedia Wynalazczości*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 66-200.
206. *Mały Przegląd, Portalux*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 3, s. 25.
207. *Mały Przegląd, Szybkie Suszenie Nowo wzniesionych Budynków*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 33.
208. *Mały Przegląd, Turbina Parowa Polskiej Produkcji o mocy 25000 KW, Typu TC 25*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 33.
209. *Mechanizacja oczyszczania kotłów z sadzy*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 43-44.
210. *Metodyka badania zdolności rejestracyjnej znaków towarowych*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 9/97, s. 1-2.
211. *Mgr Inż. Adamek- Obląkowska M., wieloletni rzecznik patentowy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie*, „Rzecznik Patentowy” 2002, 3(34), s. 217.
212. *Mgr Inż. Pańczyk Wiesław*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 219.
213. *Michalak A., Znaczenie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym dla wykonywania zawodu Rzecznika Patentowego*, „Rzecznik Patentowy” 2008, nr 3(58), 2008, s. 7-14.
214. *Międzynarodowe seminarium na temat wzorów użytkowych w Pekinie*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 129-130.
215. *Mikrotechnika i nanotechnika*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 43-44.
216. *Młodzież rumuńska zapoznaje się z praktyczną stroną zawodu mechanika w szkoleniu przywarsztatowym*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 8.
217. *Modelarz, Stolarz, Wysyłka Turbiny, Montaż Kranów w NRD*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 6.
218. *Moeckel E., O kwalifikowaniu w NRD projektów wynalazczych do wymiany doświadczeń*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 14-17.

219. Musiał P., *Terapie genowe – nowa rzeczywistość*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 20-22.
220. Muszka W., *O usprawnieniach pozornie drobnych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 10-13.
221. Muszyński Z., *Niektóre osiągnięcia nowej techniki w świetle ostatnich Targów Lipskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 3-13.
222. Muszyński Z., *Problem warsztatów realizacji prototypów projektów wynalazczych, Dyskusja nad planowanymi przedsięwzięciami zgodnie z uchwałą KC PZPR z miesiąca listopada 1955 r.*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 8-9, s. 1-8.
223. *Na okładce grupa racjonalizatorów, którzy zostali w 1955 r. wyróżnieni złotą odznaką i dyplomem „Zasłużonego Racjonalizatora Produkcji”*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 12, s. 1.
224. *Najważniejsze jest otoczenie Biznesu*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 14-16.
225. *Naprawa obręczy kół parowozowych*, „Przegląd Wynalazczości” nr 10, 1957, s. 326.
226. Nazarewski J., *Kilka propozycji usprawnienia organizacji Ruchu Racjonalizatorskiego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 3-13.
227. Nazarewski J., *Racjonalizatorstwo w Zakładach im. Dymitrowa*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 7-8, s. 48-52.
228. Nazarewski J., *Wzmóc wynalazczość Pracowniczą*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 4-5.
229. *Nazwa geograficzna w znaku towarowym*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 114-117.
230. Niechwiadowicz J., *Wytyczne opracowania tematyki usprawnień*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 20-21.
231. Niekrasow N., *O wyższej technice produkcji socjalistycznej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 5-8.
232. *Niektóre przepisy z zakresu prawa wynalazczości pracowniczej*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 211-256.
233. *Niektóre wyróżnione projekty wynalazcze*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 119-154.

234. *Niezbędne eliminowanie barier, Rozmowa z ministrem dr. Piotrem Dardzińskim, Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 9-11.
235. *Niezwykłe wynalazki w innowacyjnej medycynie*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 122-125.
236. *Nordic Network for Biotechnology (NNB)*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 21-23.
237. *Nowa procedura udzielania zamówień publicznych w UP RP*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 2, s. 43.
238. *Nowa tabela opłat wnoszonych do Biura Międzynarodowego OMPI na podstawie Porozumienia Madryckiego*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 3/96, s. 3-8.
239. Nowak J., *Nieco uwag o proponowanym usprawnieniu Ruchu Racjonalizatorskiego w Zakładach Pracy, Artykuł Dyskusyjny*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 10-12.
240. Nowak J., *Wynalazczość pracownicza w przemyśle dziewiarskim*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 14-16.
241. *Nowatorzy i Racjonalizatorzy w pierwszych szeregach walki o postęp techniczny*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 11, s. 40.
242. *Nowe książki*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 16-17.
243. *Nowe oznaczenia dokumentów publikowanych przez Europejski Urząd Patentowy*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 12/97, s. 1-4.
244. *Nowe trendy Biotechnologii. Marzenia i nadzieje nie tylko Amerykanów*, „Kwartalnik UPRP” 2014, nr 1, s. 24-26.
245. Nowicki J., Ciechomska B., Sobola J., *Sposób wytwarzania środka grzybobójczego i impregnującego do drewna, płyt pilśniowych, tkanin i murów, nr 39 843, kl. 38h,3*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 11, s. 369.
246. Nowińska E., *Ochrona oznaczeń geograficznych*, „Rzecznik Patentowy” 2000, nr 3(26), s. 59-70.
247. *Nowości techniczne w Związku Radzieckim*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 30-31.
248. *Nowości wydawnicze, Brygady racjonalizatorskie rozwiązują najważniejsze zadania produkcji i techniki*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 10, s. 332.

249. *Nowości wydawnicze, Geometria wykreślna dla robotników*, P. Piotrowski, W. Czwertyński (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 4, s. 142.
250. *Nowości wydawnicze, Kalendarz – informator racjonalizatora 1957*, „Przegląd Wynalazczości” 1957 nr 1, s. 36.
251. *Nowości wydawnicze, Kalendarz – informator racjonalizatora 1958*, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 2, s. 76.
252. *Nowości wydawnicze, Magazyn racjonalizatora lotnictwa*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 11, s. 367-378.
253. *Nowości wydawnicze, Magazyn racjonalizatora lotnictwa*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 5, s. 179-180.
254. *Nowości wydawnicze, Małe elektrownie wiatrowe*, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 11, s. 392.
255. *Nowości wydawnicze, O czym racjonalizator wiedzieć powinien*, K. Dobrakowski, W. Rodowicz (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 2, s. 67-68.
256. *Nowości wydawnicze, Poradnik normalizatora*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 12, s. 407-408.
257. *Nowości wydawnicze, Poradnik wynalazcy i racjonalizatora*, B. Bulwicki, J. Dalewski (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 3, s. 104.
258. *Nowości wydawnicze, Prawo wynalazcze – Zarys wykładu – Ważniejsze teksty - Objasnienia*, S. Grzybowski (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 3, s. 103-104.
259. *Nowości wydawnicze, Przepisy o wynalazkach, wzorach i znakach towarowych*, Cz. Stański (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 6, s. 216.
260. *Nowości wydawnicze, Szkicowanie techniczne*, J. Witkowski (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 9, s. 296.
261. *Nowości wydawnicze, Wynalazczość - Uwagi o wyliczaniu oszczędności i wynagrodzeń*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 11, s. 378.
262. *Nowości wydawnicze, Zbiór przepisów prawnych, dotyczących ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych w Niemczech i za granicą*, H. Erasmus (red.), „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 4, s. 142-143.
263. *Nóż do szybkościowego wycinania rowków*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 40.

264. *O nr 1223, Przyrząd do magnesowania magnesów słuchawek za pomocą prądu zmiennego z sieci 220 V, Kl. 21 g*, Rutt w Krakowie, twórca Józef Obrzydowski, „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” 1952, z. nr 2, s. 27.
265. *O nr 1372, Drążek izolacyjny do badania temperatury styków urządzeń elektrycznych będących pod napięciem, Kl. 21 c*, Zakład Sieci Elektrycznych w Białymstoku, twórca: Ryszard Zadarnowski, „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” 1953, z. nr 5, s. 25-26.
266. *O nr 3103, Sprawdzian szczękowy do gwintów wewnętrznych, Kl. 42 b*, NRD, twórca W. Kuhn, „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” 1959, z. nr 47, s. 17-18.
267. *O Przełom w stosunku do inicjatyw wynalazców i nowatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 4, s. 29-30.
268. *O własności intelektualnej w Internecie*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 44-45.
269. *Objaśnienie skrótów*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1958, s. 121-122.
270. *Obróbka metali – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 33.
271. *Obywatelu Dyrektorze – Racjonalizatorzy czekają*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 4, s. 128.
272. *Ochrona Pracy – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 32-33.
273. *Ochrona praw własności intelektualnej podczas UEFA EURO 20122012™, Chcesz, aby najlepsi sportowcy rywalizowali na twoich stadionach – zagwarantuj należyłą ochronę symboliki turnieju*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 56-58.
274. *Ochrona własności intelektualnej w Biotechnologii*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 20-42.
275. *Odwołania i skargi*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 175-186.
276. *Oferta promocyjna - Baza mikrokomputerowa wzorów zdobniczych zarejestrowanych w UPRP*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 151.
277. *Ogłoszenie Światowej Organizacji Własności Intelektualnej o rozpoczęciu funkcjonowania Konwencji o Patencie Euroazjatyckim*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 3/96, s. 1-3.

278. *Ogólne zagadnienia – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 33.
279. *Ogólnodostępne bazy literatury patentowej i naukowej*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 4, s. 34.
280. *Ogólnopństwowy plan zadań tematycznych w Czechosłowacji, Współpraca pracowników nauki i produkcji*, „Przegląd Wynalazczości: 1959, nr 1, s. 18-20.
281. *Okres przed naszą erą 330, Arystydes opracowuje wyczerpująco pierwsze elementy przekrojów stożkowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 32.
282. *Opodatkowanie i obciążenie składkami na ubezpieczenia społeczne przychodów z wynalazczości*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1999, nr 3/99, s. 1-4.
283. Orłowski Sz., *Głos w sprawie wynalazczości*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 3-5.
284. *Orzecznictwo Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1996 r. o odmowie przyznania uprzedniego pierwszeństwa*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 4/97, s. 1-2.
285. *Osiągnięcia Racjonalizatorskie Pracowników PGR na Wystawie w Naramowicach*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 10, s. 351.
286. *Osiągnięcia Węgierskiego Przemysłu*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 12-15.
287. *Osiągnięcia Węgierskiego Przemysłu*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 7.
288. Osiej T., *Ochrona danych osobowych*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 138-152.
289. Osiński S., *Zagadnienie planowego wprowadzania w życie projektów racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 11-115.
290. Ossowska K., *Działalność urzędu patentowego Rzeczypospolitej Polskiej w okresie międzywojennym*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, wyd. spec. nr 5 (39), s. 59-71.
291. *Ostatnie osiągnięcia hutnictwa aluminium w świetle patentów zagranicznych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 19-22.
292. *Ośrodki Informacji Patentowej – centra wspierania innowacyjności*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 103-106.

293. *Oświadczenie Rządu Chińskiej Republiki Ludowej*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 8/97, s. 1-2.
294. *OU nr 145, Ściągacz do szalunku ścian betonowych, Kl 37 e*, Hutnicze Przedsiębiorstwo Remontowe w Gliwicach, twórca: Józef Szaliński, „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” 1952, z. 3, s. 31.
295. *OU nr 991, Przyrząd samozaciskający się do ściągania taśm gumowych przenośnika, Kl. 5 d*, Kopalnia Węgla Kamiennego „Kleofas”, twórca: Józef Długosz, „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” 1958, z. 35, s. 5.
296. *OU nr Dyfuzor do nagrzewnic Wielkopiecowych, Kl. 18 a*, Huta im. Lenina Kraków, współtwórcy: Waclaw Rudziński, Eugeniusz Mazanek, Czesław Drożdż, „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień” 1952, z. 48, s. 9.
297. Passowicz M., *Sylwetka Dra Andrzeja Au*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 1(16), s. 25-27.
298. Paszkiewicz G., *O potrzebie szkolenia kadr służby wynalazczości, Współpraca pracowników nauki i produkcji*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 4, s. 6-7.
299. Paszkiewicz G., *Potrzeba utworzenia Centralnego Warsztatu Wykonywania Prototypów Projektów Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 7-8.
300. *Patent Japoński nr 5872 (54), Sposób prażenia ubogich rud miedzianych*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 1, s. 25-26.
301. *Patent na wynalazek*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 29.
302. *Patent nr 35253, patent na sposób wytwarzania gazu opałowego przez podziemne zgazowywanie węgla oraz urządzenie do przeprowadzania tego sposobu*, Główny Instytut Górnictwa, twórca: prof. Wojciech Świętosławski, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 25.
303. *Patent nr 35909, patent na sposób pomiaru prędkości przepływów cieczy przezroczystych za pomocą pulsującego barwnika i światła błyskowego*, Instytut Aerodynamiczny Politechniki Warszawskiej, twórca: Zbigniew Smólski, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 17-18.
304. *Patent nr 37040 (kl 12 i, 31)*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 30.

305. *Patent nr 37124 patent na obrabiarkę do kamieni, Zjednoczenie Robót Kamieniarskich Budownictwa Miejskiego*, twórcy: Roman Sobieszak, Eugeniusz Prachuk, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 21-22.
306. *Patent nr 37546 (kl. 39 b, 22/02) sposób wytwarzania sztucznej żywicy*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 8, s. 268.
307. *Patent nr 37712, kl 25 e, 1/04 Sposób otrzymywania sieci rybackich z włókien syntetycznych*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 152.
308. *Patent nr 59837, Urządzenie do Rafinowania Miedzi, Kl 40 a, 15/06*, Zakłady Cynkowe „Szopienice” Katowice, Współtwórcy wynalazku: Zygmunt Morys, Edward Wesołowski, Franciszek Harbacz, Jerzy Lubosik, Roman Nitka, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1973, z. 57, s. 8.
309. *Patent nr 61755, Sposób otrzymywania nadactanu rtęci, Kl 12 o, 12/00*, Instytut Tworzyw Sztucznych Warszawa, twórcą wynalazku jest Sławomir Tłokowski, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1971, z. 45, s. 6.
310. *Patent nr 70152, Przyrząd do półautomatycznego nawijania sprężyn skrętowych, Kl. 7d,3/04*, Huta Stalowa Wola, twórca Rajmund Dzikowski, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 67, s. 10.
311. *Patent NRD nr 6530, Kl. 81 e, Przyrząd do przetaczania dużych beczek*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 33.
312. *Patent NRD nr 6530, Kl. 81 e, Przyrząd do przetaczania dużych beczek*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 33.
313. *Patent szwajcarski nr 293156, Kl. 58, Przyrząd do określania wymiarów przedmiotów elastycznych lub łatwo ulegających odkształceniom*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 2, s. 57.
314. *Patent Szwajcarski nr 306702, Kl. 79 h, Urządzenie do faldowania blachy*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 3, s. 94.
315. *Patent USA nr 2715572, Sole kwasu kamforowego jako inhibitory paliw rozpuszczalnych w wodzie*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 6, s. 206.
316. *Patent ZSRR nr 72821, Kl. 42 i, 12/02, Sposób określania współczynnika rozszerzalności cieplnej materiałów*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 7-8, s. 39.

317. *Patenty nie do przebicia. Jerzy Bader i jego osiągnięcia w dziedzinie techniki wysokich napięć w dziedzinie techniki wysokich napięć*, „Kwartalnik UPRP” 2015, nr 4, s. 84-88.
318. *Patenty ważne na Uczelni – innowacyjność po raz pierwszy*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 2, s. 20-21.
319. *PATLIB – nowe zadania w zakresie upowszechniania informacji patentowej*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 6/96, s. 1-4.
320. Pawilcz U., *Grupa Wyszehradzka o własności intelektualnej*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2012, nr 2, s. 45-46.
321. Paygert J., *O zmianę zasad wynagradzania personelu technicznego i kierowniczego za projekty racjonalizatorskie*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 5-5.
322. Piasek Z., Ostaszyński A., *Sposób oczyszczania technicznego kwasu fluorowodorowego, nr. 39 945, kl 12 i 10*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 9, s. 297.
323. *Pierwsza wystawa wynalazków w NRD*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 8, s. 280.
324. *Pierwszeństwo uprzednie: istota, warunki skorzystania oraz skutki*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 108-110.
325. Pilawski B., *Ocena projektów racjonalizatorskich z punktu widzenia korzyści gospodarczych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 16-18.
326. Pilawski B., *Ograniczenie bodźców materialnego zainteresowania wobec racjonalizatorów spośród kadry inżynierijno-technicznej, Głos w dyskusji*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 8-11.
327. Pilawski B., *Przykład trudności, na które napotyka ruch racjonalizatorski w rolnictwie*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 15-20.
328. *Piła łańcuchowa, pat. ZSRR nr 69100, kl. 38a*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 29.
329. Piotrowska J., *Zakaz stosowania oznaczeń wyłącznie obcojęzycznych w świetle ustawy o języku polskim*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 63-72.
330. Piotrowska J., *Znak Towarowy Wspólnoty*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 4(31), s. 78-80.

331. Piotrowski P., Czetwertyński W., *Geometria wykreślana dla robotników*, Państwowe Wydawnictwa Techniczne, Warszawa 1956 r., „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 4, s. 142.
332. Pniewska-Caban E., *Rzeczywiste używanie znaku towarowego*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 110-111.
333. *Poczet Rzeczników Patentowych*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 62-78.
334. Podbielska M., *Jak „ugryźć” regulamin znaku towarowego?*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 112-114.
335. *Podstawowe ekonomiczne prawa socjalizmu a wynalazczość i racjonalizacja*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 16-22.
336. *Polskie produkty lecznicze nowych generacji także zagranicą*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 52.
337. *Pomoc przy sporządzaniu rysunków technicznych i przeprowadzaniu doświadczeń*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1957, s. 112-113.
338. *Pomysły racjonalizatorskie, Racjonalizatorzy oraz odznaczony Złotym Krzyżem*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 6.
339. *Porozumienie Madryckie oraz protokół do tego porozumienia*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 5/97, s. 1-4 .
340. *Porozumienie Neuchatelckie o zachowaniu lub przywróceniu praw własności przemysłowej, dotkniętych przez drugą wojnę światową*, „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1947, nr 2, poz. 9, s. 26-28.
341. *Porozumienie Nicejskie*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 7/97, s. 2-3.
342. *Porozumienie Wiedeńskie*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 7/97, s. 1.
343. *Postanowienia Traktatu Akcesyjnego dotyczące prawa własności przemysłowej*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 49-56.
344. *Postanowienie WSA w Warszawie z dnia 16 marca 2005 r., Sygn. akt: II SAB/WA 374/04*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 329-333.
345. *Powiększać wykorzystanie maszyn*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 31.
346. Poźniak-Niedzielska M., *Międzynarodowa ochrona wzorów przemysłowych – nowe otwarcie*, „Rzecznik Patentowy” 2008, nr 2(57), s. 58-63.
347. *Prace zespołu ds. Etyki C.D.*, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 4(9), s. 18-25.

348. *Prace zespołu ds. Etyki*, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 3(8), s. 15-16.
349. *Pracownicze projekty wynalazcze*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1958, s. 223-226.
350. *Prasa filtracyjna, pat. ZSRR nr 73679, kl. 12d*, „Przegląd Wynalazczości” 154, nr 10, s. 30.
351. *Prawo autorskie a twórczość o charakterze naukowym*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 45-71.
352. *Prawo patentowe jako instrument wspierania innowacyjności*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 64-67.
353. *Prawo z rejestracji wzoru użytkowego, prawo z rejestracji wzoru zdobniczego*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 123-153 oraz 235-241.
354. *Premier i Samorządy zawodowe, Korespondencja pomiędzy Kancelarią Prezesa Rady Ministrów i Izbą w sprawie przygotowania spotkania z przedstawicielami samorządów zawodowych*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 1(16), s. 3-7.
355. *Problemy z Fiskusem*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3 (34), s. 200-201.
356. *Program Otwarte Innowacje*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 30-31.
357. *Projekt edukacyjny Gruzińskiego Urzędu Patentowego*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 83-84.
358. *Projekt ustawy „Prawo własności przemysłowej” – propozycje dotyczące przepisów kontroli sądowej orzeczeń UPRP*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 3(22), s. 12-16.
359. *Projekt Ustawy Prawo własności przemysłowej skierowany do Sejmu*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1998, Nr 3/98, s. 1-2.
360. *Projekt Ustawy Prawo własności przemysłowej*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 2/97, s. 1.
361. „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 67, s. 3 i 7.
362. „Przegląd” 1970, nr 30.
363. *Przegląd Wydawnictw Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 3, s. 97.
364. *Przegląd Wydawnictw Racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 4, s. 129.

365. Przegląd Wydawnictw Racjonalizatorskich, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 169.
366. Przegląd Wydawnictw Racjonalizatorskich, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 6, s. 205.
367. Przegląd Wydawnictw Racjonalizatorskich, „Przegląd Wynalazczości” nr 7, 1954, s. 246.
368. Przegląd Wydawnictw Racjonalizatorskich, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 246.
369. Przegląd zagranicznych projektów racjonalizatorskich, *Jednoszynowa kolej napowietrzna*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 2, s. 63.
370. Przegląd zagranicznych projektów racjonalizatorskich, *Nowy sposób obróbki naczyń szklanych*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 10, s. 346.
371. Przegląd zagranicznych projektów racjonalizatorskich, *Nożyce elektryczne*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 10, s. 411.
372. Przegląd zagranicznych projektów racjonalizatorskich, *Przyrząd do nacinania gwintów i toczenia w obu kierunkach*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 8, s. 275.
373. *Przemówienie Wiceprezesa Rady Ministrów Stanisława Łapota z otwarcia Krajowej Wystawy Wynalazczości i Postępu Technicznego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 8-9, s. 8-9.
374. *Przemysł Chemiczny – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 33.
375. *Przemysł Drzewny – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 33.
376. *Przemysł Lekki – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 33.
377. *Przemysł Spożywczy – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 33.
378. *Przemysł Węglowy – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 32.
379. Przyborska-Bojanowska A., *100-lecie zawodu Rzecznika Patentowego w Polsce, To był rok! Słów kilka na temat Stulecia Rzecznictwa Patentowego*

w Polsce i Ćwierćwiecza Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, „Rzecznik Patentowy” 2018, nr 3-4, s. 7-20.

380. Przybysz J., *A przecież służba wynalazczości wpływa na obniżkę kosztów własnych*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 13-15.

381. *Przykłady zgłaszania do Urzędu Patentowego PRL wynalazków i wzorów użytkowych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 154-185.

382. *Przyrząd do cięcia kabli*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 163.

383. *Przyrząd do określania zużycia energii elektrycznej na budowach*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 6, s. 198.

384. *Przyrząd do pobierania próbek cieczy z otworów wiertniczych*, pat. ZSRR nr 75994, kl. 5a, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 31.

385. *Przyszłość własności intelektualnej, Rozmowa z Dyrektorem Generalnym Światowej Organizacji Własności Intelektualnej Francisem Gurry*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 3-6.

386. *Publikacje pracowników Instytutu Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej UJ*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 106-150.

387. *Publikacje pracowników Zakładu Komputeryzacji Zarządzania Uniwersytetu Śląskiego*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 3(22), s. 89-98.

388. *Racjonalizatorzy biorą żywy udział przy gotowaniu i zawieraniu zakładowych umów zbiorowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 27-28.

389. *Racjonalizatorzy przed obiektywem*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 5.

390. *Racjonalizatorzy przed Obiektywem, Fot. CAF*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 7.

391. *Racjonalizatorzy przed Obiektywem, Fot. CFAF*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 20.

392. *Racjonalny sposób obróbki metali na tokarce*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 32-33.

393. *Razem możemy wygenerować największy potencjał gospodarczy świata (Polska, Czechy, Słowacja, Węgry (V4))*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 76-78.

394. *Redagowanie skrótów opisów wynalazków i wzorów użytkowych*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 2000, nr 1/00, s. 1-3.

395. *Referat Przewodniczącego PKPG Ministra Eugeniusza Szyra, Szerzej upowszechniać osiągnięcia wynalazczości*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 8-9, s. 3-8.
396. *Regulamin Dyscyplinarny*, „Rzecznik Patentowy” 1997, nr 4(14), s. 16-28.
397. *Regulamin działania Komisji Dyscyplinarnych*, „Rzecznik Patentowy” 1994, nr 1/1994, s. 23-28.
398. *Regulamin działania Komisji Dyscyplinarnych*, Rzecznik Patentowy 1/1994, s. 23-28.
399. *Regulamin działania Rzecznika Dyscyplinarnego*, „Rzecznik Patentowy” 1994, nr 1/1994, s. 32-37.
400. Rokicki B., *Euro – PCT, Procedura PCT w świetle konwencji o udzielaniu patentów europejskich*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 10.
401. *Rola wydawnictw Urzędu Patentowego w rozpowszechnianiu projektów wynalazczych*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 165-167.
402. *Rolnictwo – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 33.
403. Romanowski J., *Wynalazczość w biurze konstrukcyjnym, Głos w dyskusji*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 16-17.
404. Rozbicki R., *Problem ochrony na terytorium Polski praw wynikających z tytułu rejestracji wspólnotowych wzorów przemysłowych w kontekście odpowiedzialności karnej naruszycieli*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 3(62), s. 28-32.
405. *Rozporządzenie o sprawdzaniu prawomocnych rozstrzygnięć Urzędu Patentowego w Warszawie*, „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1942, nr 6, poz. 54, s. 124-133.
406. *Rozporządzenie o tymczasowym uregulowaniu sądownictwa administracyjnego w Generalnym Gubernatorstwie*, „Wiadomości Urzędu Patentowego”, nr 3, poz. 21, 1940, s. 58-61.
407. *Rozpowszechnianie i popularyzacja projektów racjonalizatorskich*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 187-196.
408. *Rozpowszechnienie informacji patentowej*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1198, nr 8/98, s. 1-2.
409. *Rozwój prawa o nowatorstwie i wynalazczości w Węgierskiej Republice Ludowej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 8-11.

410. *Różne – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 32.
411. *Ruch Nowatorski na Węgrzech*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 13-14.
412. *Ruch racjonalizatorski w Węgierskim Przemysle Chemicznym*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 13.
413. *Ruch Racjonalizatorski Wśród Inwalidów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 30.
414. Russocki M., *Ruch Racjonalizatorski w naszym przemyśle chemicznym*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 4-15.
415. *Ruszkowski Józef, Rzecznik Patentowy, zm. 25 grudnia 2000 r., Oficer Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej, uczestnik kampanii wrześniowej 1939 r., żołnierz AK, dowódca okręgu AK Warka – Grójec, wieloletni pracownik Instytutu Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa, był inspiratorem i doprowadził do powstania Pomnika Katyńskiego w Warce*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 1(28), s. 155.
416. *Rzecznicy Patentowi w Cedzynie*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 4, s. 58-59.
417. *Rzecznik Dyscyplinarny działa już 3 lata*, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 3(8), s. 5-9.
418. *Sadowski J., Wynalazczość i Racjonalizacja w przemyśle maszynowym*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 2-7.
419. *Samochód samowyladowczy z urządzeniem do ładowania*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 11, s. 378.
420. *Sarek K., Jak działał Urząd Patentowy podczas II wojny światowej*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2013, nr 5 (18), s. 16-20.
421. *Sarek K., Jak działał Urząd Patentowy podczas II wojny światowej*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, wydanie specjalne, nr 5 (39), s. 71-80.
422. *Sarek K., Jak działał Urząd Patentowy podczas II wojny światowej*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, wydanie specjalne, nr 5 (39), s. 71-80.
423. *Sąd Polubowny – ds. Domen Internetowych w Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji, wyrok Sądu Polubownego – ds. Domen Internetowych w Krakowie z dnia 29 grudnia 2006 r., Sygn. akt: 67/06 PA*, „Rzecznik Patentowy” 2007, nr 1(52), s. 142-160.
424. *Seminarium pt. Przesłuchanie ustne*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 199.

425. *Seminarium regionalnego programu własności przemysłowej: szkolenie dla Ośrodków Informacji Patentowej, Praga 10-11 września 1997 r.*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 10/97, s. 1-3.
426. Sienkiewicz M., *Handlowa wartość informacji patentowej*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej” 2017, nr 1 (31), s. 131-132.
427. Sikorski R., *Zasoby patentowe w świetle prawa konkurencji UE*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 26-27.
428. Sitkei J., *Sposób mierzenia temperatury wewnętrznej obrotowych bębnow do kalcy-nowania*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 29-30.
429. *Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – korespondencja własna*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 13-16.
430. *Skorowidz przepisów prawa wynalazczego*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 202-210.
431. *Skorowidz z zagadnień z dziedziny wynalazców i racjonalizacji*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 30-120.
432. Skrobecki W., *O aktualnych zagadnieniach radzieckiego prawa wynalazczego*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 136-140.
433. Skrobecki W., *O właściwą interpretację przepisów. Decyzje o przyjęciu pracowni-czych projektów wynalazczych do wykorzystania a zatwierdzenie uchwał komisji wynalaz-czości*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 1, s. 1-3.
434. Skubisz R., *Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2002 r. Komentarz do wyroku*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 84-107.
435. Słomińska A., *Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych*, „Rzecznik Pa-tentowy” 2002, nr 3-(34), s. 10-11.
436. Słomski M., *Historia życia zawodowego*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 62-68.
437. *Słupolazy na słupy zwłaszcza betonowe, Nóż ucinak z mechanicznym mocowaniem wymiennego ostrza skrawającego do przecinania materiałów zwłaszcza o dużych średni-cach, Aparat do pomiaru i rejestracji szybkości i siły wiązania materiałów, Zacisk uzie-miający, Urządzenie chwytowe do przedmiotów cylindrycznych, zwłaszcza płaskich, Urzą-dzenie blokujące mechanizmy do otwierania i zamykania odłączników wewnętrznych,*

- „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 51, s. 43-52.
438. Sobczyk A., *Wspólnotowy Znak towarowy, Community Trade Mark Law*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 110.
439. *Sposób filtrowania siarki, pat. NRD nr 6314, kl. 121*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 25.
440. *Sposób na oporność na antybiotyki*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 129-130.
441. *Sposób obróbki cieplej przedmiotów z metali lekkich, pat. NRD nr 4833, kl. 40d*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 26.
442. *Sposób spiekania wyrobów metaloceramicznych, pat. ZSRR nr 73625, kl. 40b*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 28.
443. *Sposób topnienia emalii, glazury lub szkła, pat. NRD nr 6449, kl. 80c*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 27.
444. *Sposób uszlachetniania drewna, pat. ZSRR nr 74317, kl. 38h*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 27.
445. *Sposób wyrobu tabliczek i etykiet do obrabiarek*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 33.
446. *Sposób wytwarzania nienasyconych kwasów tłuszczowych, pat. NRD nr 7410, kl. 23d*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 24.
447. *Spotkanie kierownictwa EPO z szefami Urzędów Patentowych krajów posiadających statut obserwatora w EPO*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1998, nr 5/98, s. 1-2.
448. *Spotkanie Rady EPI*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 52-54.
449. *Sprawy Dyscyplinarne*, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 3(8), s. 10-14.
450. *Stanowisko PIRP w pracach nad protokołem wprowadzającym korekty do tekstu polskiego Traktatu Akcesyjnego*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 237-239.
451. *Stanowisko UPRP w sprawie szkolenia kandydatów na rzeczników patentowych*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 1/97, s. 1-4.
452. *Stanowisko Urzędu Patentowego RP w sprawie znaku towarowego „Belvedere”*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1999, nr 6/99, s. 2-4.

453. Stański Cz., *Nowe przepisy o premiowaniu i wynagradzaniu za pomoc techniczną przy opracowywaniu pracowniczych projektów racjonalizatorskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 3, s. 68-70.
454. *Statystyka porównawcza Urzędu Patentowego w Warszawie za rok 1939*, „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1940, nr 6 (17), s. 147-176.
455. Stodolny J., *Kręgosłup w samochodzie*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, , s. 117-119.
456. *Stosowanie wynalazku, stosowanie wzoru (użytkowego, zdobniczego)*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 257.
457. *Stworzona baza systemu informacji Ars Patent (BSI)*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1999, nr 1/99, s. 2-4.
458. Sychowski P., *Diametralna zmiana sposobu i organizacji pracy Urzędu Patentowego RP*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, nr 2, s. 166-171.
459. *System ochrony własności przemysłowej w Maroku*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 85-87.
460. Szałowski S., *Ruch Racjonalizatorski w Narodowym Banku Polskim*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 11-15.
461. Szerłaż K., *Na marginesie praktycznego stosowania przepisów o pomocy technicznej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 16-17.
462. Szerłaż K., *Nowe formy sprawozdawczości w zakresie wynalazczości pracowniczej. Artykuł dyskusyjny*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 2-5.
463. Szlomek D., *Pionier polskiej i światowej kinematografii*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 118-121.
464. Szopiński T., *Podjęmowanie decyzji dotyczących wprowadzania nowych odmian produktów przy pomocy analizy conjoint*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 217-220.
465. Szopiński T., *Skalowanie wielowymiarowe – metoda mierzenia podobieństwa produktów i firm*, „Rzecznik Patentowy” 2003, nr 3-4(38-39), s. 221-227.
466. *Sztuka Zarządzania Uczelnią, Rozmowa z Prof. dr hab. inż. Tadeuszem Więckowskim*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 35-38.
467. *Szukajmy dróg oszczędzania drewna*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 40.

468. Szulc K., *Rozwój wynalazczości pracowniczej w Resorcie Górnictwa*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 11-16.
469. Szymanek T., *Zabezpieczenie roszczeń wynikających z naruszenia Praw na Dobrach Niematerialnych*, „Rzecznik Patentowy” 1998, 1(16), s. 42-52.
470. *Śląski Festiwal Nauki*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 151-152.
471. *Światowa Organizacja Własności Intelektualnej*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 2/96, s. 2-3.
472. Tadeusiak A., *Dodatkowe Prawo Ochronne (SPC)*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, nr 4, s. 161-162.
473. *Tales z Miletu odkrywa kilka podstawowych praw geometrii, a mianowicie równym bokom trójkąta odpowiadają przeciwległe równe kąty, trójkąty są określone jednym bokiem i dwoma katami, średnica dzieli powierzchnię koła na połowę*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 31.
474. *Tam, gdzie zaczynała się Europa... Ateny*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 122-128.
475. *Targi Lipskie*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 3-13.
476. Tarko T., *Rzecznik Dyscyplinarny, Z prac Rzecznika Dyscyplinarnego*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 1(16), s. 21-24.
477. *Tatuaż a ochrona prawno-autorska*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 94-96.
478. Towpik A., *Rozwój odlewnictwa żeliwa w świetle wynalazczości pracowniczej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 21-23.
479. *Traktat po raz pierwszy zapewnia wykonawcom artystycznym ochronę w środowisku cyfrowym*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 80-81.
480. Trawa P., *Targi akceleratorem innowacji*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 36-38.
481. *Trolle Patentowe – zhora systemu ochrony patentowej w USA*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 17-18.
482. *Trwała wymurówka pieców*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 9, s. 290.
483. *Trybuna Czytelników, Wyniki ankiety – konkurs dla czytelników „Wiadomości Urzędu Patentowego”*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 28-29.
484. *Trybuna zapomnianych wynalazców, Wymowne fakty i daty*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 7-8, s. 45.

485. *Trzeba inwestować w komercjalizację innowacyjnych pomysłów, Rozmowa z Marcinem Chludzińskim, prezesem Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 28-30.*
486. *Trzebiatowski M., Ochrona niezarejestrowanego znaku towarowego według przepisów pwp – tylko znak powszechnie znany, czy także znak renomowany? (na tle orzecznictwa sądowno administracyjnego), „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 21-31.*
487. *Trzebiatowski M., Orzecznictwo Wspólnotowe i Krajowe w sprawie obowiązku używania Znaków Towarowych, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 112.*
488. *Trzydniowa Międzynarodowa Konferencja na temat ochrony wynalazków farmaceutycznych i biotechnologicznych organizowane przez Europejski Urząd Patentowy, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 8/97, s. 3.*
489. *Tytz A., System udzielania patentów, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 7, s. 205-209.*
490. *U naszych sąsiadów, O kwalifikowaniu w NRD projektów wynalazczych do wymiany doświadczeń, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 14-17.*
491. *Uchwały Krajowej Rady Rzeczników Patentowych wydane w I-szym półroczu 2007 r., „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 7-19.*
492. *Ulepszone urządzenie tynkarskie, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 41.*
493. *Ulepszony podgrzewacz wody, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 7-8, s. 254.*
494. *Ulepszony sposób pobierania próbek gazów spalinowych, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 9, s. 291.*
495. *Umorzenie postępowania zgłoszeniowego dotyczącego udzielenia patentu na wynalazek na wniosek pełnomocnika, „Kwartalnik UPRP” 2018 nr 4, s. 158-160.*
496. *Umowy Międzynarodowe. Porozumienie w sprawie patentów na wynalazki, których właścicielami byli Niemcy, „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1946, nr 9(10), poz. 74, s. 211-212.*
497. *Unieważnienie patentu na wynalazek, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 242.*
498. *Upowszechnianie wiedzy oznaczeniu własności intelektualnej i potrzebie jej ochrony, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 53-56.*
499. *Uroczyste zakończenie obchodów 100-lecia zawodu rzecznika patentowego w Polsce, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 4, s. 46-50.*

500. *Urząd Patentowy Arbitrem. Nad czym pracują Departamenty*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 1, s. 17-21.
501. *Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Organizacja, Zakres działania*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 192-203.
502. *Urząd Patentowy PRL, Wydział Zgłoszeń Wynalazków*, nr 1/1954, s. 23-24.
503. *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej – rys historyczny*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego RP” 2018, wydanie specjalne, nr 5 (39), s. 8-15.
504. *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Annual Report 2018*, s. 5-15.
505. *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Raport roczny 2018*.
506. *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Raport roczny Urzędu Patentowego 2005*, s. 9-12.
507. *Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Raport roczny Urzędu Patentowego 2008*, s. 5-8.
508. *Urządzenie do cięcia blachy stalowej*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 37.
509. *Urządzenie do czyszczenia rurek skraplaczy turbin parowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 11, s. 359.
510. *Urządzenie do usuwania izolacji z końców przewodów*, pat. NRD nr 6500, kl. 21c, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 24.
511. *Urządzenie do wiercenia otworów w stropach betonowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 9, s. 310.
512. *Urządzenie do wyginania i cięcia rur szklanych*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 9, s. 289.
513. *Urządzenie do wykonywania form do odlewania długich przedmiotów*, pat. ZSRR nr 75554, kl. 31b, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 10, s. 26.
514. *Urządzenie rozdzielcze niskiego napięcia całkowicie zamknięte przez obudowanie blachą stalową, stosowane w instalacjach prądu zmiennego na 500 V*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 2, s. 61.
515. *Usługi elektroniczne – informacja patentowa w Internecie*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1999, nr 8/99, s. 1-3.
516. *Usprawnianie procedury rozpatrywania zgłoszeń patentowych*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 132.

517. *Usprawnienia Racjonalizatorskie ułatwiły pracę przedsiębiorstwa robót czerpalnych i podwodnych w Gdańsku*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 10, s. 330.
518. *Ustanowienie tymczasowych następców rzeczników patentowych Żydów i tymczasowych zastępców rzeczników patentowych nieobecnych*, „Wiadomości Urzędu Patentowego” 1940, nr 1, poz. 6, s. 3-4
519. *Ustawa dla Rzeczników*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 2000, nr 6/00, s. 3-4.
520. *Ustawa o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 36-47.
521. *V Krajowa Narada Aktywu Wynalazczości, Referat Dyrektora Departamentu Techniki PKPG mgr inż. Z. Muszyńskiego*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 5, s. 2-6.
522. *Vasina S., Moja przyjaźń z ESPACENET – em*, „Rzecznik Patentowy” 2001, nr 2(29), s. 111-116.
523. *Vokac J., Sposób zamocowywania tarcz szlifierskich, Kl. 67c, nr 448*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 26.
524. *W sprawie kas rejestrujących*, „Rzecznik Patentowy” 1998, 4(19), s. 74.
525. *W sprawie Komisji Wynalazczości*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 36.
526. *W sprawie projektu ustawy o rzecznikach patentowych*, „Rzecznik Patentowy” 1999, 3(22), s. 24-30.
527. *W sprawie wynagrodzeń szacunkowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 7-8, s. 48.
528. *W telegraficznym skrócie, Dętki samochodowe wypełnione mikropianą gumową*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 27.
529. *W telegraficznym skrócie, Jajka w postaci kostek*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26.
530. *W telegraficznym skrócie, Konserwowanie środków żywności*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 29.
531. *W telegraficznym skrócie, Nowoczesne narty*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26.
532. *W telegraficznym skrócie, Nowy gatunek stali spawalnej*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26.

533. *W telegraficznym skrócie, Ogrzewanie na ulicach promieniami cieplnymi*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 29.
534. *W telegraficznym skrócie, Papier samokopiujący*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26.
535. *W telegraficznym skrócie, Skarpetki ogrzewane elektrycznością*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 29.
536. *W telegraficznym skrócie, Składany wózek dziecięcy*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26.
537. *W telegraficznym skrócie, Tkaniny wykonane z Aluminium*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 29.
538. *W telegraficznym skrócie, Tłuszcz z wodorostów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 26.
539. *W telegraficznym skrócie, Turbina Parowa o dużej Mocy*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, 1954, s. 29.
540. *W Telegraficznym skrócie, Włączanie i wyłączanie oświetlenia miejskiego przy pomocy fal radiowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 4, s. 29.
541. *W telegraficznym skrócie, Włókna z piór kurzych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 27.
542. *W telegraficznym skrócie, Zaslona powietrza, zamiast drzwi wejściowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 27.
543. Wac P., *90 lat zawodu Rzecznika Patentowego*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 2(61), s. 57-58.
544. *Ważne dla przedsiębiorców. Rodzina znaków towarowych w postępowaniu sprzeciwowym*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 22-32.
545. Wąż J., *Najważniejsze terminy i opłaty obowiązujące w procedurze PCT*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 50-59.
546. *Wdrażanie innowacji to być albo nie być konkurencyjnym*, „Kwartalnik UPRP” 2018, nr 1, s. 13-16.
547. Wehr J., Sałkowski J., *Głowica ultradźwiękowa, nr 40 004, kl. 42k*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 12, s. 409.
548. *Wenecja nocą*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 90-93.

549. *Wenecka Ustawa o Wynalazkach z 1474*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 6, s. 27-28.
550. *Węgierski kombinat metalurgiczny w Diosgyori, Dźwig w węgierskiej konstrukcji*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 9.
551. *Węgierski przemysł precyzyjny*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 10-11.
552. *Więcej uwag Twórcom, Wynalazcom, Uczonym, Konstruktorom*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 3, s. 95-96.
553. Wilczek H., *Trudności Biur Konstrukcyjnych w tematycznym kierowaniu Ruchem Wynalazczości Pracowniczej*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 4, s. 100-101.
554. Wilmanowska-Maracewicz E., *Kurs języka angielskiego*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 198-199.
555. Witkowski J., *Szkicowanie techniczne*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 9, s. 296.
556. Witkowski S., *Silnik na Prąd Rzeczny w Patentach Polskich*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 6, s. 18-20.
557. *Własność intelektualna – noty bibliograficzne*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 2(21), s. 98-105.
558. *Własność intelektualna – noty bibliograficzne*, „Rzecznik Patentowy” 1999, 3(22), s. 63-69.
559. *Własność przemysłowa w transferze technologii „INTELTRANS 98”*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1998, nr 3/98, s. 2-3.
560. Włodek J.J., *Poziom wynalazczy wynalazku*, „Rzecznik Patentowy” 2001, 1(28), s. 44-48.
561. Włodek J.J., *Prawna ochrona topografii układów scalonych*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 71-89.
562. *Wojewódzka Narada Racjonalizatorów w Krakowie, Trybuna Czytelników*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 29.
563. *Woźnicki L.*, „Rzecznik Patentowy” 2002, nr 3(34), s. 221.
564. *Wparcie dla MMŚP, Jak nie bać się i ograniczyć ryzyko*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 1, s. 32-33.
565. *Wpływ poziomu technicznego na podniesienie poziomu kulturalno-technicznego robotników*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 7-9.

566. *Wpływ stanu gospodarki na ochronę własności przemysłowej – Wynalazki*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 6-9.
567. *Wspierając Mistrzów, Rozmowa z Prof. dr hab. Maciejem Żyliczem, Prezes Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 2-4.
568. *Współpraca międzynarodowa, Umowa UP RP – SIPO*, „Kwartalnik UPRP” 2013, nr 2, s. 4.
569. *Współpraca pracowników nauki i produkcji*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9/10, s. 9-11.
570. *Wybitni Racjonalizatorzy w NRD*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 2, s. 21.
571. *Wybory w okręgach Lublin, Katowice*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 3(18), s. 5-6.
572. *Wybory w Okręgu Szczecińskim i Poznańskim*, „Rzecznik Patentowy” 1998, nr 1(16), s. 8-9.
573. *Wycena wartości niematerialnych i prawnych*, „Rzecznik Patentowy” 2002, 1(32), s. 158-159.
574. *Wydawnictwa Urzędu Patentowego RP informują o zmianie cen naszych wydawnictw*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1998, nr 9/98, s. 4.
575. *Wynagrodzenie twórców pracowniczych projektów wynalazczych*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1957, s. 138-157.
576. *Wynalazczość i racjonalizacja w Ludowej Republice Bułgarii*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 1-4.
577. *Wynalazczość niepracownicza*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 201-209.
578. *Wynalazczość pracownicza*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1958, s. 17-20.
579. *Wynalazczość pracownicza*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 173-200.
580. *Wynalazczość pracownicza*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 173-200.
581. *Wynalazczość w satyrze radzieckiej*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 235-238.
582. *Wynalazki do rozpowszechnienia*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1971, z. 49, s. 42.
583. *Wynalazki do rozpowszechnienia*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1972, z. 50, s. 27.
584. *Wynalazki do rozpowszechnienia*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1975, z. 68, s. 3 i 7.

585. *Wynalazki do rozpowszechnienia*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 66, s. 3 i 7.
586. *Wynalazki do rozpowszechnienia*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1975, z. 70, s. 3 i 7.
587. *Wynalazki do rozpowszechnienia*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 65, s. 3 i 7.
588. *Wynalazki do rozpowszechnienia*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1974, z. 64, s. 3 i 7.
589. *Wynalazki Medyczne – biznes dla twórców, korzyści dla społeczeństwa, chwała dla nauki*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 7-20.
590. *Wynalazki międzynarodowe a ich ochrona*, „Kwartalnik UPRP” 2017, nr 4, s. 96-98.
591. *Wynalazki poszukujące producenta, Elektryczne urządzenie zabezpieczające i sygnalizujące nieprzewidziany wpływ wody lub innej cieczy, Odlącznik obciążenia wysokiego napięcia, Układ zabezpieczający urządzenia dźwigowe przed uszkodzeniami mogącymi powstać w przypadku przerwy w jednej z trzech faz zasilających*, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1968, z. 29, s. 37-40.
592. *Wyniki ankiety Konkursu dla czytelników „Wiadomości Urzędu Patentowego”, Trybuna Czytelników*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 1, s. 28-29.
593. *Wyniki ruchu wynalazczego i nowatorskiego na Węgrzech w roku 1957, Współpraca pracowników nauki i produkcji*, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 12, s. 406-407.
594. *Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 czerwca 2009 r. Sygn. Akt. II GSK 950/08*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 2(61), s. 111-134.
595. *Wyrok NSA z dnia 26 kwietnia 2006 r., Sygn. akt: II GSK 31/06 („TRILUX”)*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 260-267.
596. *Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 czerwca 2006 r., Sygn. akt: I ACA 1140/05 („EKOKLIMA”)*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 334-340.
597. *Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 sierpnia 2009 r. Sygn. akt I ACA 182/09*, „Rzecznik Patentowy” 2009, nr 4(63), s. 51-98.
598. *Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 lipca 2006 r., Sygn. akt: I ACA 1165/05 („Kształt Zajęcza”)*, „Rzecznik Patentowy” 2006, nr 3-4(50-51), s. 341-352.

599. Wyrok Sądu Polubownego ds. Domen Internetowych przy polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji z dnia 21 sierpnia 2003 r., Sygn. akt: 01/03/PA, „Rzecznik Patentowy” 2004, nr 1-2(40-41), s. 222-226.
600. Wyrok Sądu z dnia 12 maja 2010- Beifa Group Co. Ltd przeciwko OHIM – sprawa T-148/08, Wspólnotowy Wzór Postępowanie w sprawie o unieważnienie, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 71-109.
601. Wyrok WSA w Warszawie z dnia 14 grudnia 2006 r, Sygn. akt: 1576/06 (V-MAX – Oddalenie sprzeciwu wobec udzielenia prawa ochronnego na znak towarowy), „Rzecznik Patentowy” 2007, nr 1(52), s. 113-128.
602. Wystartowała XXXIX Olimpiada Wiedzy Technicznej, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 110.
603. Wystawa Racjonalizatorska w Wojewódzkim Domu Kultury w Krakowie, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 6, s. 203-204.
604. Wystawa Racjonalizatorska we Wrocławiu oraz Poznaniu, Trybuna Czytelników, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 28-29.
605. Wystąpienie Polskiej Izby Rzeczników Patentowych do Senatu RP w sprawie zmian w ustawie prawo własności przemysłowej, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 26-33.
606. Wyszukiwanie informacji o patentach i innych prawach ochronnych w bazach danych Urzędu Patentowego RP, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1198, nr 1/98, s. 1-2.
607. Wzory przemysłowe w działalności przedsiębiorstw - Konieczność budowania strategii ochrony, „Kwartalnik UPRP” 2011, nr 1, s. 10-11.
608. Wzór Przemysłowy a Znak Towarowy – analiza porównawcza, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 32-49.
609. Wzór użytkowy nr 15645, Automatyczna dozownica wagowa, Kl. 42 e, Morski Instytut Rybacki Gdynia, Współtwórcami są: Daniel Dutkiewicz i Marian Szatybełko, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1964, z. 2, s. 20.
610. Wzór użytkowy nr 15897, Przyrząd do bezwzględnej pomiaru koncentracji ciał stałych w mieszaninie z cieczą podczas przepływu w rurociągu, Kl 42 c, Główny Instytut Górnictwa Katowice, współtwórcami wzoru są Tadeusz Rogowski i Roman Zachaczewski,

„Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1965, z. 7, s. 20-21.

611. *Wzór użytkowy nr 16254, Urządzenie zasilające sprężonym powietrzem palnik do spawania tworzyw sztucznych gorącym powietrzem*, Dolnośląskie Zakłady Chemiczne Żarów k. Świdnicy, twórcą jest Marian Nowak, „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu” 1964, z. 6, s. 17-18.

612. *Wzór użytkowy nr Ru 10126, Kl. 61 a, Na Ochronny ubiór roboczy*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 9, s. 308.

613. *Wzór użytkowy nr Ru 10170, Kl. 61 a, na przyrząd zabezpieczający przed upadkiem z drabiny, przydatny do drabin drewnianych, metalowych i liniowych*, twórca Henryk Banert, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 1, s. 30.

614. *Wzór użytkowy nr Ru 10272, Kl. 71 a, Na Podeszwę do obuwia*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 4, s. 121.

615. *Wzór użytkowy nr Ru 10323, Kl. 34 i, wzór na mebel lub element meblowy*, Związek Branżowy Spółdzielni Drzewnych i Wytwórczości Różnej w Poznaniu, twórca: Zygmunt Krawczyk, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 5, s. 160.

616. *Wzór użytkowy nr Ru 10341, Kl. 21 g, Na Kondensator pomiarowy do badania cieczy elektroizolacyjnych*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 6, s. 196.

617. *Wzór użytkowy nr Ru 10362 na przyrząd do mierzenia podziałki kół łańcuchowych*, Centralne Warsztaty Sprzętu Budownictwa Miejskiego w Warszawie, twórca: Tadeusz Blauth, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 7, s. 274.

618. *Wzór użytkowy nr Ru 10484, Kl. 9 b, Na Szczotkę rotacyjną do czyszczenia z osadu cylindrów silników samolotowych i samochodowych*, „Przegląd Wynalazczości” 1957, nr 3, s. 97.

619. *XXVII Międzynarodowe Targi Poznańskie, które odbyły się 8-22 czerwca 1958 r.*, „Przegląd Wynalazczości” 1958, nr 9, s. 283-285.

620. *XXXI Seminarium UPRP, Rzecznicy Patentowi w Cedzynie*, „Kwartalnik UPRP” 2012, nr 3, s. 100-102.

621. *Z Krajowej Narady Aktywu Racjonalizatorskiego Przemysłu Maszynowego w Poznaniu*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 3, s. 3.

622. *Z Narady Klubów TiR w Poznaniu*, „Przegląd Wynalazczości” 1956, nr 9, s. 316.

623. *Z otwarcia krajowej wystawy wynalazczości i postępu technicznego*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 8-9, s. 1-13.
624. *Z posiedzenia Krajowej Rady Rzeczników Patentowych*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 3(22), s. 4-5.
625. *Z zadań planu sześcioletniego*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 10-11.
626. *Za obiektyw, Sposób na stres*, „Kwartalnik UPRP” 2010, nr 2, s. 24-25.
627. *Zabezpieczenie ochronne przy obrabiarkach do metali*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 36.
628. *Zagadnienia ochrony wzorów przemysłowych*, „Biuletyn Rzeczników Patentowych” 2007, nr 1, s. 48-51.
629. *Zagadnienia ogólne – zestaw polecanych książek, Książki dla Racjonalizatorów*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 5, s. 32-33.
630. *Zagadnienia z zakresu wynalazczości i racjonalizacji w pytaniach i odpowiedziach*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1958, s. 221-315.
631. Zakrzewski P., *100 lat ochrony własności przemysłowej w Polsce: historyczne doświadczenia – współczesne wyzwania*, „Kwartalnik Urzędu Patentowego” 2018, nr 2 (36), s. 3-37.
632. *Zarządzenie nr 1 Prezesa UPRP z dnia 3 stycznia 2000 r.*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 2000, nr 2/00, s. 1-3.
633. *Zasady etyki Rzecznika Patentowego*, „Rzecznik Patentowy” 1996, nr 3(8), s. 17-26.
634. *Zasady Etyki Zawodowej*, „Rzecznik Patentowy” 1997, nr 4(14), s. 10-15.
635. *Zasłużeni racjonalizatorzy*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1954, s. 85-97.
636. *Zasłużeni Racjonalizatorzy*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1955, s. 23-65.
637. *Zasłużeni racjonalizatorzy*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 93-118.
638. *Zasłużeni Twórcy Nowej Techniki*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 11-12, s. 7.
639. Zdenek O., *Uchwyt z otworem mimośrodowym, kl 49a, nr 325*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 7, s. 27.
640. *Zespół do Spraw Etyki*, „Rzecznik Patentowy” 1995, nr 3(4), s. 4-9.
641. *Zgłaszanie projektów wynalazczych do rejestracji*, „Kalendarz Informator Racjonalizatora” 1958, s. 128-137.

642. *Zgłaszanie projektów wynalazczych w jednostkach gospodarki uspołecznionej*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 213-230.
643. *Zgłaszanie projektów wynalazczych w Urzędzie Patentowym PRL do opatentowania lub rejestracji*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1957, s. 127.
644. *Zgłaszanie Projektów wynalazczych w Urzędzie Patentowym PRL*, „Kalendarz Racjonalizatora” 1956, s. 213-230.
645. *Zgłoszenia oraz patenty europejskie z dziedziny inżynierii genetycznej w świetle decyzji Europejskiego Urzędu Patentowego*, „Rzecznik Patentowy” 1999, nr 3(22), s. 99-108.
646. *Zmiany w przepisach prawnych*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1997, nr 11/97, s. 1-2.
647. *Znak towarowy wspólnoty*, „Informacje Urzędu Patentowego RP” 1996, nr 7/96, s. 1-4.
648. *Zwiększenie wydajności maszyny do krepowania*, „Przegląd Wynalazczości” 1955, nr 9-10, s. 34-35.
649. Żochowska-Walczak L. (tłum.), *Zawiadomienie nr 05/03 Prezesa Urzędu ds. Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (Znaki Towarowe i Wzory) z 16 października 2003 r. dotyczące rozszerzenia Unii Europejskiej w 2004 r.*, Rzecznik Patentowy 2003, 3-4(38-39), s. 39-43.
650. Żurawska K., *Zbiór Dyrektyw Unii Europejskiej dotyczących prawa Własności Intelektualnej*, „Rzecznik Patentowy” 2010, nr 3(66), s. 111.
651. *Życzenia naszych Przyjaciół*, „Przegląd Wynalazczości” 1954, nr 2, s. 13.

II. OPRACOWANIA I RAPORTY Z BADAŃ

2.1 Z dziedziny nauk prawnych

1. Adamski A., *Strony internetowe a wymóg rejestracji prasy*, „Państwo i Prawo” 2010, nr 2, s. 30-43.
2. Baran A., *Prawne aspekty ochrony wynalazków w Europie i na świecie*, „Economics and Management” 2013, nr 2, s. 97-105.
3. Barta J., Markiewicz R., *Prawo autorskie*, Warszawa 2013.
4. Bury M., *Ochrona patentowa wynalazków. Procedury*, Warszawa 2015.

5. Centrum Zasobów Ludzkich, *Krajowy standard kompetencji zawodowych, Rzecznik patentowy (242216). Specjaliści, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej*, Warszawa 2013.
6. Czub K., *Prawo własności intelektualnej. Zarys wykładu*, Warszawa 2016.
7. Dalewski J., *50 lat Urzędu Patentowego w Polsce*, Warszawa 1969.
8. Dereń A. M., *Ochrona własności intelektualnej w obrocie gospodarczym*, Nysa 2011.
9. Dereń A. M., *Własność intelektualna i przemysłowa. Kompendium wiedzy*, Nysa 2007.
10. Dereń A. M., *Zarządzanie własnością intelektualną w transferze technologii*, Warszawa 2014.
11. Domańska-Baer A., Zawadzka R., *Rola i zadania rzecznika patentowego w działalności proinnowacyjnej*, Cieszyn 2008.
12. Grzywińska A., Sz. Okoń, *Marki, wynalazki, wzory użytkowe. Ochrona Własności przemysłowej*, Gliwice 2010.
13. Hetman J., *Podstawy prawa własności intelektualnej*, Warszawa 2010.
14. Huczkowski M., *Ochrona autorskich praw osobistych w powszechnym prawie międzynarodowym*, Warszawa 2013.
15. Izdebski H., *Sprawowanie pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu przez samorządy zawodowe*, Warszawa 2002.
16. Kisielewicz A., *Prawo ochrony własności intelektualnej w zarysie*, Przemysł-Rzeszów 2013.
17. Kostański P., Żelechowski Ł., *Prawo własności przemysłowej*, Warszawa 2014.
18. Kotarba W., *Ochrona własności intelektualnej*, Warszawa 2012.
19. Kurzępa B., Kurzępa E., *Ochrona własności intelektualnej*, Toruń 2010.
20. Łukaszuk L., *Dobra intelektualne. Problemy międzynarodowej ochrony*, Warszawa 2009.
21. Michalski B., *Model reglamentacji prawnej prasy europejskich państw socjalistycznych*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej” 1977, z. 11, s. 11-35.
22. Michalski B., *Obowiązywanie dekretu prasowego z 1938 r. – problem kontrowersyjny*, „Państwo i Prawo” 1966, z. 4-5, s. 702-703.

23. Michalski B., *Przedmiot i kierunki badań prawnych dotyczących prasy i dziennikarstwa*, „Zeszyty Prawnicze” 1968, z. 3, s. 19-22.
24. M. Ożóg, *Zawód Rzecznika Patentowego w Polsce w latach 1918-1949 na tle rozwoju o wczesnego prawa własności przemysłowej*, Kraków-Warszawa 2018.
25. Miąsik D., *Stosunek prawa ochrony konkurencji do prawa własności intelektualnej*, Warszawa 2012.
26. Niklewicz M., *Własność intelektualna a przemysłowa*, „Przegląd Prawa i Administracji” 2003, LVI, s. 115-125.
27. *Ochrona własności intelektualnej. Wybrane zagadnienia prawne*, A. Domańska-Baer, A. Suchoń (red.), Poznań 2013.
28. Promińska U., *Prawo własności przemysłowej*, Warszawa 2005.
29. Pyrża A., *Poradnik Wynalazcy*, Warszawa 2009.
30. Radwański Z., *Prawa kardynalne w Polsce. Studia nad historią prawa polskiego*, Poznań 1952.
31. Sarnecki P., *Uwaga do art. 17*, [w:] *Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, L. Garlicki (red.), Warszawa 2005, s. 1-6.
32. Skubisz R., *Wyczerpanie praw własności intelektualnej. Charakterystyka ogólna*, [w:] *Wyczerpanie praw własności intelektualnej. Materiały naukowe z konferencji pod honorowym patronatem Ministra Gospodarki Jacka Pichoty, 25-26 kwietnia 2002*, A. Adamczak (red.), Warszawa, s. 9.
33. Słomski M., *Historia rzecznictwa patentowego w Polsce*, Kraków 1997.
34. Sobczak J., *Dzieje prawa prasowego na ziemiach polskich*, Poznań 2009.
35. Sobczak J., *Prawo prasowe. Komentarz*, Warszawa 2008.
36. Syldek Ł., Kosmus B., *Prawo prasowe: Komentarz*, [w:] *Prawo prasowe: komentarz*, B. Kosmus, G. Kuczyński (red.), Warszawa 2011, s. 130.
37. Tkaczyk E., *Ustawa o rzecznikach patentowych*, Warszawa 2012.
38. Turczak A., *Problems of Patent Protection in Poland, Equilibrium*, „Quarterly Journal of Economics and Economic Policy” 2010, vol. 4, no 1, s. 203-216.
39. Turczak A., *Problemy ochrony patentowej w Polsce*, „Equilibrium” 2010, nr 1(4), s. 203-216.

40. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, *Poradnik wynalazcy. Metodyka badania zdolności patentowej wynalazków i wzorów użytkowych*, Warszawa 2006.
41. Wachowska M., Niklewicz-Pijaczyńska M., *Potencjał rynkowy patentów akademickich. Analiza „martwych” patentów*, „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy” 2015, nr 41, s. 448-460.
42. Wachowska W., *Znaczenie „bliskości” dla transferu wiedzy do regionu. Analiza cytowań patentowych*, „Barometr regionalny” 2014, t. 12, nr 2, s. 105-110.
43. Załucki M., *Pojęcie prawa własności intelektualnej i jego miejsce w systemie prawnym*, [w:] *Prawo własności intelektualnej. Repetytorium*, M. Załucki (red.), Warszawa 2010, s. 24-25.
44. Zieleniewski L., *Wstęp*, [w:] *Ustawodawstwo prasowe. Zbiór ustaw, rozporządzeń i okólników oraz orzecznictwa sądów*, t. I, Warszawa 1933, s. 9-21.
45. Żurawowicz L., *Informacja patentowa w zarządzaniu własnością intelektualną w przedsiębiorstwie*, Warszawa 2015.
46. Żurawowicz L., *Wykorzystanie informacji patentowej w budowaniu i wspieraniu strategii patentowej organizacji*, Warszawa 2015.

2.2 Nauki o komunikacji społecznej i mediach

1. Alampay E., *Living the Information Society in Asia*, Singapore 2009.
2. Babik W., *Ekologia informacji katalizatorem równoważenia rozwoju społeczeństwa informacji i wiedzy*, „Zagadnienie Informacji Naukowej” 2012, nr 2(100), s. 48-65.
3. Baran S. J., Davis D. K., *Teorie komunikowania masowego*, Kraków 2007.
4. Bawią J., *Prawo o wolności słowa*, Warszawa.
5. Bell D., *Kulturowe sprzeczności kapitalizmu*, S. Amsterdamski (przeł.), Warszawa 1998.
6. Bell D., *The Coming of Post-Industrial Society*, New York 1973.
7. Beniger J. R., *The Control Revolution: Technological and Economic Origins of the Information Society*, London 1986.
8. Berelson B., *Content Analysis in Communication Research*, New York 1952.
9. Berger A. A., *Messages: An Introduction to Communication*, Routledge.

10. Boyle J., *Shamans, software, and spleens: law and the construction of the information society*, London 1997.
11. Bulik J., *Podział klasowy społeczeństwa informacyjnego*, „Zagadnienia Informatyki Naukowej” 2011, nr 1, s. 3-19.
12. Castells M., *Galaktyka Internetu. Refleksje nad Internetem, biznesem i społeczeństwem*, T. Hornowski (przeł.), Poznań 2003.
13. Castells M., *The Information Age: Economy, society and culture. The Rise of the Network Society*, Oxford 2009.
14. Chyliński M., Russ-Mohl S., *Dziennikarstwo*, Warszawa 2008.
15. Cohen M., Nelson R. R., Walsh J. P., *Links and Impacts: The Influence of Public Research on Industrial R&D*, „Management Science” 2002, vol. 48, Iss. 1, s. 1-23.
16. Currie W., *The Global information society*, *Wiley Series in Information Systems*, Chichester 2000
17. Devereux E., *Understanding the Media*, Los Angeles-London-New.
18. Dobosz I., *Prawne aspekty transformacji w mediach*, [w:] *Polskie media w jednoczącej się Europie – szanse i wyzwania*, I. Dobosz (red.), Kraków 2006, s. 8-13.
19. Dobosz I., *Prawne uregulowanie działalności środków masowego przekazu w Polsce a potrzeba nowej kodyfikacji prawa prasowego*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej” 1980, z. 23, s. 121-133.
20. Dobosz I., *Prawo prasowe*, [w:] *Dziennikarstwo i świat mediów*, Z. Bauer (red.), Kraków 2004, s. 391-400.
21. Doktorowicz K., *Koncepcja społeczeństwa informacyjnego w polityce Unii Europejskiej*, [w:] *Polskie doświadczenia w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego. Dylematy cywilizacyjno-kulturowe*, L. Haber (red.), Kraków 2002.
22. Dutton W. H., Peltu M., *Society on the line: information politics in the digital age*, Oxford 2001.
23. E. Nowińska, *Impressum*, [w:] *Prawo mediów*, J. Barta, R. Markiewicz, A. Matlak (red.), Warszawa 2008, s. 96-120.
24. *Encyklopedia wiedzy o prasie*, J. Maślanka (red.), Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1976.

25. Ferenc-Szydełko E., *Prawo prasowe. Komentarz*, Warszawa 2010.
26. *Gatunki dziennikarskie. Teoria, praktyka, język*, K. Wolny-Zmorzyński, A. Kaliszewski, W. Furman (red.), Warszawa 2006.
27. Goban-Klas T., *Cywilizacja medialna. Geneza, ewolucja, eksplozja*, Warszawa 2005.
28. Goban-Klas T., Sienkiewicz P. (red.), *Spółeczeństwo informacyjne: szanse, zagrożenia, wyzwania*, Kraków 1999.
29. Golka M., *Nierówności i niedostatki społeczeństwa informacyjnego*, „Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny” 2006, LXVIII, z. 3, s. 17-29.
30. Górski A., *Komunikacja społeczna i procesy informacyjne przed rewolucyjnymi zmianami*, [w:] *Informacja – dobra lub zła nowina*, A. Szewczyk (red.), Szczecin 2004, s. 39-44.
31. Juszczak S., *Człowiek w świecie elektronicznych mediów – szanse i zagrożenia*, Katowice 2000.
32. Juszczak S., *Internet – współczesne medium komunikacji społecznej*, Katowice 2011.
33. Kołtun B., *Teoria użytkowania i korzyści – fazy rozwojowe, podstawowe założenia*, [w:] *Nauka o komunikowaniu*, B. Dobek-Ostrowska (red.), Wrocław 2001, s. 56-73
34. Krzysztofek K., Szczepański M. S., *Zrozumieć rozwój – od społeczeństw tradycyjnych do informacyjnych*, Katowice 2002.
35. Kudra B., *Tekst prasowy a konwencja stylistyczna i postawa badacza*, [w:] *Mowa rozświetlona myślą. Świadomość normatywno-stylistyczna współczesnych Polaków*, J. Miodek (red.), Wrocław 1999, s. 296-304.
36. Lisowska-Magdżarz M., *Analiza zawartości mediów. Przewodnik dla studentów*, Kraków 2004.
37. Łojek J., *Prasa dawnej Rzeczypospolitej*, [w:] *Dzieje prasy polskiej*, J. Łojek, J. Myśliński, W. Władyka, Warszawa 1988, s. 61-70.
38. Bugajski M., *Język w komunikowaniu*, Warszawa 2007.
39. Machlup F., *The production and distribution of knowledge in the United States*, Princeton 1971.
40. Marszałek R., *Tworzymy i chronimy: 100 lat ZAiKS-u, Stowarzyszenie Autorów ZAiKS*, Warszawa 2018.

41. Marszałek R., *Tworzymy i chronimy: 95 lat ZAIKS-u, Stowarzyszenie Autorów ZAiKS*, Warszawa 2013.
42. Masmoudi M., *Freedom of Expression and the Social Responsibility of the Media in the Information Society*, „Global Media Journal” 2008, vol. 7, no. 13.
43. Masuda Y., *The information society as post- industrial society*, Tokyo 1980.
44. May Ch., *Key Thinkers for the Information Society: Volume One*, Hoboken 2013.
45. May Ch., *The Information Society: A Sceptical View*, Cambridge 2002.
46. Maziarowski J., *Gatunki dziennikarskie*, [w:] *Encyklopedia wiedzy o prasie*, J. Maślanka (red.), Wrocław 1976, s. 89-91.
47. Mazur D. M., *Wpływ poziomu rozwoju własności intelektualnej na społeczeństwo informacyjne*, Rzeszów 2016.
48. Mrozowski M., *Media masowe. Władza, rozrywka i biznes*, Warszawa 2001.
49. Muszyński J., *Spoleczeństwo informacyjne. Szkice politologiczne*, Toruń 2006.
50. Niklewicz-Pijaczyńska M., *System patentowy w gospodarowaniu wiedzą. Ekonomia wiedzy technicznej skodyfikowanej*, Wrocław 2019.
51. Nonaka I., *A Dynamie Theory of Organizational Knowledge Creation*, „Organization Science” 1994, no. 1(5), s. 14-37.
52. Nowak J. S., *Spoleczeństwo informacyjne – geneza i definicje*, [w:] *Spoleczeństwo informacyjne*, G. Bliźniuk, J. S. Nowak (red.), Katowice 2005, s. 25-48.
53. *OECD Workshops On The Economics Of The Information Society: A Synthesis Of Policy Implications*, Paryż 1999.
54. Papierkowski Z., *Czy prawo prasowe obowiązuje?*, „Palestra” 1957, nr 3, s. 3-13.
55. Piekot T., *Dyskurs polskich wiadomości prasowych*, Kraków 2006.
56. Pietrzak M., *Reglamentacja wolności prasy w Polsce (1918-1939)*, Warszawa 1963.
57. Pisarek W., *Analiza zawartości prasy*, Kraków 1983.
58. Pisarek W., *Prasa – nasz chleb powszedni*, Wrocław 1978.
59. Płoszajski P. (red.), *Zarządzanie wiedzą w Polsce. Bilans doświadczeń*, Warszawa 2002.
60. *Popularna encyklopedia mass mediów*, J. Skrzypczak (red.), Poznań 1999.
61. *Prawo prasowe*, J. Sieńczyło-Chlabicz, Z. Zawadzka, M. Nowikowska (red.), Warszawa 2019.

62. Próchnicki I., *Uwagi o prasie w Królestwie Polskim*, „Zeszyty Prasoznawcze” 1964, z. 1-2, s. 100.
63. Romanowski M., *Wolność słowa w mediach elektronicznych*, Warszawa 2003.
64. Rószkiewicz M., Wędrowska E. (red.), *Informacja w społeczeństwie XXI wieku*, Warszawa 2005.
65. Sieniow T., Włodarczyk W., *Własność intelektualna w społeczeństwie informacyjnym*, Warszawa 2009.
66. Silverblatt A., *Media Literacy: Key to Interpreting Media Messages*, Westport 1995, s. 1-2 – za S. J. Baran, D. K. Davis, *Teorie komunikowania masowego*, Kraków 2007.
67. Siuda M. M., *Ingerencje cenzorskie jako narzędzie reglamentacji treści prasowych (na przykładzie prasy kieleckiej)*, „Rocznik Bibliograficzno-Prasoznawczy” 2009, t. 1/12, s. 69-99.
68. Słupek L., *Media zimne i gorące*, [w:] *Słownik terminologii medialnej*, W. Pisarek (red.), Kraków 2006, s. 117.
69. Szczęsna E., *Europejska teoria empiryczna: historia spirali milczenia Elisabeth Noelle-Neumann*, [w:] *Nauka o komunikowaniu*, B. Dobek-Ostrowska (red.), Wrocław 2001, s. 113-123.
70. Szpunar M., *Cyfrowy podział – nowa forma stratyfikacji społecznych*, [w:] *Era społeczeństwa informacyjnego. Wyzwania, szanse, zagrożenia. Materiały konferencyjne*, J. Kleban, W. Wieczerzycki (red.), Poznań 2005, s. 97-105.
71. Ślawska M., *Formy dialogu w gatunkach prasowych*, Katowice 2014.
72. Toffler A., *Trzecia fala*, Warszawa 2001.
73. Toffler A., *Szok przyszłości*, Wyd. 3, Przeźmierowo 2007.
74. Trzynadłowski J., *Wyznaczniki formalne gatunków prasowych*, [w:] *Sztuka słowa i obrazu*, J. Trzynadłowski (red.), Wrocław 1982, s. 370-376.
75. Webster F., *Theories of the Information Society*, London, New York 2006.
76. Wojtak M., *Analiza gatunków prasowych*, Lublin 2010.
77. Woźniak-Kasperek J., *Bibliografia a katalog biblioteczny – dyskusja o pojęciach i terminach*, „Przegląd Biblioteczny” 2015, z. 4, s. 518.
78. Zaremba M., *Prawo prasowe. Ujęcie praktyczne*, Warszawa 2007.

79. Żaba A., *Rola mediów w kształtowaniu wizerunku wymiaru sprawiedliwości – zarys problematyki*, „Studenckie Zeszyty Naukowe” 2017, vol. XX, nr 34, s. 99-100.

80. Żelazo M., *Kwestionariusz wywiadu jako narzędzie badawcze*, „Zeszyty Naukowe Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej” 2013, nr 2(6), s. 223.

III. INNE

3.1 Zarządzanie zasobami niematerialnymi w przedsiębiorstwie

1. Baruk J., *Nauka i technika w rozwoju gospodarczym*, Lublin 1997.
2. Boratyńska-Sala A., *Trizowski „idealny system techniczny” w zastosowaniu do organizacji zarządzania*, [w:] *Innowacje w zarządzaniu i inżynierii produkcji*, R. Knosala (red.), Opole 2012, s. 22-30.
3. Brdulak J. J., *Zarządzanie wiedzą w procesie innowacyjnym*, [w:] *Czynnik ludzki w procesie zarządzania innowacjami*, A. Sosnowska (red.), Materiały i Prace Instytutu Funkcjonowania Gospodarki Narodowej, t. LXXXV, Warszawa 2003, s. 37-64.
4. Dragun M., *Zastrzeżenie nazwy/logo firmy jako znaku towarowego a sprzeciw do rejestracji znaku towarowego – rozważania na tle obowiązującego od 15.04.2016r. tzw. systemu procedury sprzeciwionej*, „ASO.A” 2016, nr 8(2), s. 364.
5. DuVall M., Kasprzycki D., Matczewski A., Okoń-Horodyńska E., Wiśła R., *Zarządzanie własnością intelektualną w przedsiębiorstwie - regulaminy korzystania z wyników prac intelektualnych powstałych w przedsiębiorstwie*, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2008.
6. Dziekański P., *Informacja jako dobro ekonomiczne będące źródłem przewagi konkurencyjnej*, „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy” 2012, nr 24, 387-403.
7. Ernst H., *Patent Information for Strategic Technology Management*, „World Patent Information” 2003, No. 3, s. 233-242.
8. Gdański Park Naukowo-Technologiczny, *Procedura zarządzania własnością intelektualną*, Gdańsk 2010.
9. Haeussler C., Harhoff D., Mueller E., *How Patenting Informs VC Investors – the Case of Biotechnology*, „Research Policy” 2014, no. 8, s. 1286-1298.
10. Jashapara A., *Zarządzanie wiedzą*, Warszawa 2006.
11. Jasiński A., *Przedsiębiorstwo innowacyjne na rynku*, Warszawa 1992.

12. Jelonek D., *Menedżer wobec problemu nadmiaru informacji*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu” 2011, nr 187, s. 120-128.
13. Jemielniak D., Koźmiński A. K. (red.), *Zarządzanie wiedzą*, wyd. 2, Warszawa.
14. Jeon J., Lee C., Park Y., *How to Use Patent Information to Search Potential Technology Partners in Open Innovation*, „Journal of Intellectual Property Rights” 2011, no. 5, s. 385-393.
15. Kaczmarek B., Gierulski W., Kwapisz A., Michta D., *Ocena stanu techniki i ochrona patentowa w procesie transferu technologii*, „Zarządzanie Przedsiębiorstwem” 2017, z. 4, s. 25-35.
16. Karaś E., Piasecka-Głuszak A., *Zarządzanie wiedzą – dlaczego tak ważne?*, „Nauki o zarządzaniu Management Sciences” 2013, nr 4(17), 2013, s. 47-60.
17. Klincewicz K., *Dyfuzja innowacji. Jak odnieść sukces w komercjalizacji nowych produktów i usług*, Warszawa 2011.
18. Kluzek M., *Patent Box – system wspierający działalność innowacyjną przedsiębiorstw*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2013, nr 321, s. 67-76.
19. Kłopotek A., *Polityka proinnowacyjna jako warunek wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw*, [w:] *Konkurencyjność – Marketing – Informacja*, S. Jurek-Stępień (red.), Warszawa 2002, s. 26-36.
20. Kowalczyk A., Nogalski B., *Zarządzanie wiedzą - koncepcja i narzędzia*, Warszawa 2007.
21. Kowalczyk R., *Media lokalne w Polsce*, Poznań 2012.
22. *Leksykon zarządzania*, M. Romanowska (red.), Warszawa 2004
23. Mansfield E., *Industrial Research and Technological Innovation*, New York 1968.
24. Mazurkiewicz A., *Kapitał ludzki w procesie kształtowania sprawności organizacji*, Rzeszów 2010.
25. Mikuła B., *Organizacje oparte na wiedzy*, Kraków 2006.
26. Nonaka I., Takeuchi H., *Kreowanie wiedzy w organizacji: Jak spółki japońskie dynamizują procesy innowacyjne*, Warszawa 2000.
27. Okoń-Horodyńska E., Sierotowicz T., Wisła R., *Pomiar aktywności patentowej gałęzi gospodarki z wykorzystaniem tablic konkordancyjnych*, Warszawa 2012.

28. Piekut M., *Działalność patentowa Polski na tle świata*, „Zeszyty naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie” 2012, nr 95, s. 91-100.
29. Piekut M., *Ochrona własności przemysłowej w Polsce na tle Europy*, „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa” 2012, nr 7, s. 76-87.
30. Piekut M., *Wydatki na działalność badawczo-rozwojową i aktywność patentowa w krajach europejskich*, „Wiadomości Statystyczne” 2013, nr 8, s. 60-74.
31. Pobrotyn A., *Znaczenie kapitału intelektualnego w zarządzaniu przedsiębiorstwem, The importance of intellectual capital in business management*, „Acta Scientifica Academiae Ostroviensis” 2012, vol. 1, s. 121-134.
32. *Pomiar kapitału intelektualnego przedsiębiorstwa*, P. Wachowiak (red.), Warszawa 2005.
33. Popp D., *Lessons from Patents: Using Patents To Measure Technological Change in Environmental Models*, „NBER Working Paper” 2003, no. 9978.
34. Porat M. U., *The Information Economy: Definition and Measurement*, Government Printing Office (Department of Commerce; Office of Telecommunications), United States 1977.
35. *Przedsiębiorstwo na przełomie wieków*, B. Godziszewski, M. Haffer, M. J. Stankiewicz (red.), Toruń 2001.
36. Schwartz E., *Nektar - twórcze paliwo wynalazczości i innowacji*, Gliwice 2006.
37. Sieradowic T., Wisła R., *Identyfikacja trendów technologicznych w obszarze ICT z wykorzystaniem statystyki patentowej*, Kraków 2012.
38. Strahal D., *Propozycja miary efektywności innowacyjności w hierarchicznym przekroju regionalnym z wykorzystaniem EUROPEAN INNOVATIONS COREBOARD*, „Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu” 2007, nr 1180, s. 9-18.
39. Trzmielak D., Byczko Sz., *Zarządzanie własnością intelektualną w przedsiębiorstwie i na uczelni*, Gdańsk 2010.
40. Wiktorowski K., *Kategorie i determinanty jakości informacji – ujęcie teoretyczne i procesowe*, [w:] *Informacja – dobra lub zła nowina*, A. Szewczyk (red.), Szczecin 2004, s. 165-169.
41. Wojtczuk-Turek A., *Organizacyjne i kompetencyjne predykatory zachowań innowacyjnych – analizy empiryczne*, „Współczesne Zarządzanie” 2010, nr 4, s. 95-106.

42. Younis, Nor'Aini A. I., *Innovation Creation and Innovation Adoption: A Proposed Matrix Towarda a better Understanding*, „International Journal of Organizational Innovation” 2010, vol. 3, no. 1, s. 303-326.
43. Zaremba M., *Własność przemysłowa w działalności gospodarczej. Przewodnik dla małych i średnich przedsiębiorstw*, Warszawa 2003.
44. *Zarządzanie wiedzą w przedsiębiorstwie*, K. Perechuda (red.), Warszawa 2005.

3.2. Inne

1. *Konkurs zamknięty na projekt gmachu Urzędu Patentowego R. P. W Warszawie*, „Architektura i Budownictwo” 1936, Miesięcznik Ilustrowany, rok XII, nr 11, s. 365-378.
2. Nasiłowski J., Smolaga L., *Wpływ wydajności pracy oraz postępu technicznego na poziom rozwoju gospodarczego*, „Postępy Techniki Przetwórstwa Spożywczego” 2016, nr 2, s. 148-156.
3. Niedbalska G., *Podręcznik statystyki patentów – OECD Patent Statistics Manual*, Warszawa 2009.
4. Niedbalska G., *Statystyka nauki i techniki w Polsce oraz w organizacjach międzynarodowych*, „Wiadomości Statystyczne” 2008, nr 4, s. 1-16.
5. *Przetwarzanie danych i komputery. Podstawowe nazwy i określenia*, Warszawa 1971.
6. Szpar F., *Państwo i ustrój pod ochroną cenzury w latach osiemdziesiątych*, „Zeszyty Prawnicze” 1998, z. 3-4, s. 127-135.
7. Wejman-Sowińska A., *Działalność informacyjna zakładowych ośrodków informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej w Łodzi*, „Acta UniversitatisLodziensis. Folia Librorum” 1997, nr 7, s. 88-90.

3.3. Adresy WWW

1. *Aktualne wydarzenia*, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/wydarzenia> [data dostępu: 30.07.2020].
2. *Biuletyn i Wiadomości UPRP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/biuletyn-i-wiadomo%C5%9Bci-uprp> [data dostępu: 30.07.2020].
3. *Biuletyn Informacji Publicznej UPRP*, <https://uprp.gov.pl/pl/bip> [data dostępu: 30.07.2020].

4. *Biura zewnętrzne WIPO wraz z Biurem Koordynacji*,
<https://www3.wipo.int/contact/en/index.html> [data dostępu: 30.07.2020].
5. *Bureau International de l'Édition Mécanique*,
<https://www.biem.org/index.php?lang=en> [data dostępu: 30.07.2020].
6. *Case Law of the Boards of Appeal*,
https://www.epo.org/lawpractice/legaltexts/html/caselaw/2019/e/clar_v_a_4_12_3.htm [data dostępu: 30.07.2020].
7. *Cele i zadania EUIPO*, https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/euipo_pl
[data dostępu: 30.07.2020].
8. *Cele i zadania Polskiego Komitetu Normalizacyjnego*, <https://www.pkn.pl/o-pkn/czym-sie-zajmujemy> [data dostępu: 30.07.2020].
9. *Centrum Informacji o Ochronie Własności Przemysłowej*,
<https://uprp.gov.pl/pl/centrum-informacji> [data dostępu: 30.07.2020].
10. *Centrum Informacji*, <https://uprp.gov.pl/pl/centrum-informacji> [data dostępu: 30.07.2020].
11. *Czy autor to człowiek? - Sztuczna Inteligencja wyzwaniem dla prawa własności intelektualnej*, <https://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/prawo-wpraktyce/news/3435,czy-autor-to-czlowiek-sztuczna-inteligencja-wyzwaniem-dla-prawa-wlasnosci-intelektualnej>
[data dostępu 18.04.2021].
12. Druś A., *Top 7 wynalazków z przypadku*, <https://www.pb.pl/top-7-wynalazkow-z-przypadku-694444> [data dostępu: 10.07.2020].
13. *Dziennik Urzędowy RP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/dziennik-urzedowy-uprp> [data dostępu: 30.07.2020].
14. *Encyklopedia PWN online*, <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/zaw%C3%B3d.html>
[data dostępu: 10.11.2019].
15. https://ec.europa.eu/info/index_pl [data dostępu: 30.07.2020].
16. <https://uprp.gov.pl/pl/krajowe-urzed-y-wlasnosci-intelektualnej-na-swiecie> [data dostępu: 30.07.2020].
17. <https://uprp.gov.pl/pl/przedmioty-ochrony/wynalazki-i-wzory-uzytkowe/wynalazki-i-wzory-uzytkowe-procedura-krajowa/klasyfikacja-patentowa> [data dostępu: 29.05.2021].

18. <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/biuletyn-i-wiadomosci-uprp> [data dostępu: 31.07.2020].
19. https://uprp.gov.pl/sites/default/files/2019-12/KWARTALNIK_1_2010.pdf [data dostępu: 30.07.2020].
20. <https://www.aripo.org/> [data dostępu: 30.07.2020].
21. <https://www.consilium.europa.eu/pl/> [data dostępu: 30.07.2020].
22. <https://www.eapo.org/en/> [data dostępu: 30.07.2020].
23. https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2019/article_0012.html [data dostępu: 30.07.2020].
24. <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/wydarzenia/kolejne-wydarzenie-w-ramach-cykluspotkan-roving-seminars-organizowanych-przez-wipo> [data dostępu: 30.07.2020].
25. https://www.zkdp.pl/attachments/article/69/Zal_do%20uchwaly.pdf [data dostępu: 30.10.2020].
26. *Informacja* [w:] *Encyklopedia PWN*, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/informacja;4008526.html> [data dostępu: 13.10.2019].
27. *Informacje podstawowe*, <https://uprp.gov.pl/pl/o-urzedzie/informacje-podstawowe> [data dostępu: 30.07.2020].
28. *Klasyfikacja lokarneńska*, <https://grab.uprp.pl/Klasyfikacje/Strony%20witryny/Klasyfikacja%20lokarne%C5%84ska.aspx> [data dostępu: 30.07.2020].
29. *Klasyfikacja wiedeńska*, <https://grab.uprp.pl/Klasyfikacje/Strony%20witryny/Klasyfikacja%20wiede%C5%84ska.aspx> [data dostępu: 30.07.2020].
30. *Klasyfikacja, nicejska*, <https://grab.uprp.pl/Klasyfikacje/Strony%20witryny/Klasyfikacja%20nicejska.aspx> [data dostępu: 30.07.2020].
31. *Klasyfikacja*, https://uprp.gov.pl/sites/default/files/wup/1927/09/wup09_1927.pdf [data dostępu: 30.11.2020].
32. *Klasyfikacje*, <https://uprp.gov.pl/pl/klasyfikacje> [data dostępu: 30.07.2020].
33. *Komunikat UPRP o klasyfikacji patentowej*, https://uprp.gov.pl/sites/default/files/wup/1927/09/wup09_1927.pdf [data dostępu: 30.11.2020].

34. *Konferencja Projektowanie wizerunku przedsiębiorstwa – Przebrała się m!arka*, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/wydarzenia/konferencja-projektowanie-wizerunku-przedsiębiorstwa-przebrała-sie-m%21arka-w-dniach-29-30-czerwca-2020-r> [data dostępu: 30.07.2020].
35. *Konkurs na krótki film promujący ochronę własności intelektualnej 2020*, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-uprp/konkurs-na-krotki-film-promujacy-ochrone-wlasnosci-intelektualnej-2020> [data dostępu: 30.07.2020].
36. *Konkurs na najlepszy plakat o tematyce związanej z ochroną własności intelektualnej 2020*, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-uprp/konkurs-na-najlepszy-plakat-o-tematyce-zwiazanej-z-ochrona-wlasnosci-intelektualnej-2020> [data dostępu: 30.07.2020].
37. Konwencja berneńska o ochronie dzieł literackich i artystycznych, zawarta 9 września 1886 r., Dz.U. z 1935 r. Nr 84, poz. 515 z późn. zm., <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19350840515/O/D19350515.pdf> [data dostępu: 10.07.2020].
38. Konwencja związkowa paryska o ochronie własności przemysłowej, zawarta 20 marca 1883 r., Dz. U. z 1932 r. Nr 2, poz. 8 z późn. zm., <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19320020008/O/D19320008.pdf> [data dostępu: 10.07.2020].
39. „*Kwartalnik Urzędu Patentowego RP*” nr 3, 2018 oraz wydanie specjalne, <http://patentportal.pl/kwartalnik-urzedu-patentowego-rp-numer-3-2018-oraz-wydanie-specjalne/> [data dostępu: 30.07.2020].
40. *Kwartalnik UPRP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/kwartalnik-uprp> [data dostępu: 30.10.2020].
41. *Kwartalnik UPRP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/kwartalnik-uprp> [data dostępu: 30.07.2020].
42. Łyczkowski Ł., *Informacja Stowarzyszenia Autorów ZAIKS na temat wykorzystania praw autorskich*, <https://filmeko.pl/pliki/zaiks.pdf> [data dostępu: 30.07.2020].
43. Miąsik D., *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów a prawo własności intelektualnej – czy art. 2 ustawy jest w ogóle potrzebny?*, www.ikar.wz.uw.edu.pl [data dostępu: 10.07.2021.].

44. *Międzynarodowa Klasyfikacja Patentowa*,
<http://mkp.uprp.pl/classifications/ipc/ipcpub/?notion=scheme&version=20200101&symbol=none&menulang=pl&lang=pl&viewmode=f&fipcp=no&showdeleted=yes&indexes=no&headings=yes¬es=yes&direction=o2n&initial=A&cwid=none&tree=no&searchmode=smart> [data dostępu: 30.07.2020].
45. *Międzynarodowa konwencja o ochronie nowych odmian roślin z dnia 12 lutego 1961 r.*, Genewa, Dz.U. UE.L. 2005. 192.64, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32005D0523> [data dostępu: 10.07.2020].
46. *Międzynarodowe Sympozjum Urzędu Patentowego*, <https://oirp.krakow.pl/dzialy/dla-radcow/komunikaty-i-ogloszenia-dla-radcow/xiv-miedzynarodowe-sympozjum-urzedu-patentowego-6-7-wrzesnia-2018/> [data dostępu: 30.07.2020].
47. *Najczęściej zadawane pytania*, <https://uprp.gov.pl/pl/najczesciej-zadawane-pytania> [data dostępu: 30.07.2020].
48. *Nano vs Micro Technologies*, <https://pl.mort-sure.com/blog/difference-between-nano-and-micro/> [data dostępu: 30.10.2020].
49. Oduor F., *The Internet and Copyright Protection: Are We Producing a Global Generation of Copyright Criminals Generation of Copyright Criminals*, <https://digitalcommons.law.villanova.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1025&context=mslj> [data dostępu: 10.07.2020].
50. *Organizacje zbiorowego zarządzania*,
<http://www.prawoautorskie.gov.pl/pages/strona-glowna/zbiorowe-zarzadzanie/organizacje-zbiorowego-zarzadzania.php> [data dostępu: 30.07.2020].
51. *Ośrodki informacji patentowej*, <https://uprp.gov.pl/pl/osrodki-informacji-patentowej> [data dostępu: 30.07.2020].
52. *Patent Information Centres (PATLIB)*, <https://www.epo.org/searching-for-patents/helpful-resources/patlib.html> [data dostępu: 30.07.2020].
53. *Platforma edukacyjna*, <https://uprp.gov.pl/pl/platforma-edukacyjna> [data dostępu: 30.07.2020].
54. *Polityka WIPO*, <https://www.wipo.int/policy/en/index.html#bodies> [data dostępu: 30.07.2020].
55. *Polski Komitet Normalizacyjny*, www.pkn.pl [data dostępu: 5.11.2019].

56. Powszechna Konwencja o Prawie Autorskim, która została podpisana 6 września 1952 r (Dz.U. 1978 nr 8, poz. 28),
http://portal.unesco.org/en/ev.phpURL_ID=15381&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html[Data dostępu: 10.07.2020].
57. *Przedsiębiorco możesz skorzystać z pomocy ośrodka informacji patentowej*,
<http://www.innowacyjnyregion.pl/pomysly.html> [data dostępu: 30.07.2020].
58. *Publikacje bezpłatne UPRP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/publikacje-bezplatne> [data dostępu: 30.11.2020].
59. *Publikacje*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje> [data dostępu: 30.07.2020].
60. *Punkt spotkań z ekspertami*, <https://uprp.gov.pl/pl/punkt-spotkan-z-ekspertami> [data dostępu: 30.07.2020].
61. *Raport roczny UPRP*, <https://uprp.gov.pl/pl/publikacje/raport-roczny-uprp> [data dostępu: 30.07.2020].
62. Rzążewska D., *Licencja narzędziem komercjalizacji wynalazki*,
<https://www.ncbr.gov.pl/potrzuje-wiedzy-uczelniainstytut/wlasnosc-nabywanie-i-ochrona-praw-do-wynikow-b-r/szczegoly/news/licencja-narzedziem-komercjalizacji-wynalazku-51287/> [data dostępu: 30.07.2020].
63. *Seminarium dla Rzeczników Patentowych Szkół Wyższych w Cędzynie*,
<https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/wydarzenia/xxxix-seminarium-dla-rzecznikow-patentowych-szkol-wyzszych-w-cedzynie> [data dostępu: 30.07.2020].
64. *Studium wykonalności dla projektu platforma usług elektronicznych Urzędu Patentowego (PUEUP)*,
https://uprp.gov.pl/sites/default/files/202001/Studium_Wykonalnosci_PUEUP_2017.pdf [data dostępu: 30.07.2020].
65. Szkolenie z WIPO, <https://register.gotowebinar.com/register/6187422926709210126> [data dostępu: 30.07.2020].
66. Tadeusiewicz R., *Zaciekły spór o to, kto wynalazł radio*, <https://www.rp.pl/Rzecz-o-historii/303129906-Zaciekly-spor-oto--kto-wynalazl-radio.html> [data dostępu: 30.07.2020].
67. Tkaczyk E., *Ustawa o rzecznikach patentowych. Komentarz*, <https://sip.lex.pl/komentarze-i-publicacje/komentarze/ustawa-o-rzecznikach-patentowych-komentarz-587623269> [data dostępu: 18.04.2021]

68. Tołwińska K., *Superbohater w świecie patentów i znaków towarowych, czyli kim jest rzecznik patentowy*, Warszawa 2018, <https://www.jwp.pl/superbohater-w-swiecie-patentow-i-znakow-towarowych-czyli-kim-jest-rzecznik-patentowy/> [data dostępu: 30.07.2020].
69. Traktat między Głównymi Mocarstwami sprzymierzonymi i stowarzyszonymi a Polską, podpisany w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r., Dz.U. 1920 r. Nr 35 poz. 199, <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19201100728> [data dostępu: 30.07.2020].
70. *Urząd Komitetu Integracji Europejskiej*, <http://archiwum-ukie.polskawue.gov.pl/www/serce.nsf/0/6A1F328341480FEAC1256F6A0038762F?Open> [data dostępu: 22.07.2020].
71. Urząd Patentowy, www.uprp.pl [data dostępu: 5.11.2019].
72. Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej, <https://euipo.europa.eu/ohimportal/pl/web/guest/euipo-website> [data dostępu: 5.11.2019].
73. Ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin, Dz.U. 2003 r. Nr 137, poz. 1300, <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20031371300> [data dostępu: 10.07.2020].
74. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych, Dz.U. 2001 r. Nr 128, poz. 1402, <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20011281402> [data dostępu: 10.07.2020].
75. Ustawa z dnia 4 lutego 1994r.o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz.U. 1994 r. Nr 24, poz. 83, <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19940240083/U/D19940083Lj.pdf> [data dostępu: 10.07.2020].
76. *VIII edycja Konkursu na informację medialną o tematyce ochrony własności intelektualnej, w tym przemysłowej 2020*, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-uprp/viii-edycja-konkursu-na-informacje-medialna-o-tematyce-ochrony-wlasnosci-intelektualnej-w-tym-przemyslowej-2020>[data dostępu: 30.07.2020].
77. *What is WIPO?*, <https://www.wipo.int/about-wipo/en/> [data dostępu: 30.07.2020].
78. *World Intellectual Property Indicators: Filings for Patents, Trademarks, Industrial Designs Reach Record Heights in 2018*, WIPO, Geneva 2019,

- https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2019/article_0012.html [data dostępu: 30.07.2020].
79. *World Intellectual Property Organization*, www.wipo.org [data dostępu: 5.11.2019].
80. www.epo.org [data dostępu: 5.11.2019].
81. www.epo.org/searching/patlib/directory.html [data dostępu: 30.07.2020].
82. *Wynalazki i wzory użytkowe. Informacje podstawowe*, <https://uprp.gov.pl/pl/przedmioty-ochrony/wynalazki-i-wzory-uzytkowe/wynalazki-i-wzory-uzytkowe-informacje-podstawowe> [data dostępu: 30.07.2020].
83. *Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2006 r., Sygn. V CSK 125/06*, www.saos.org.pl [data dostępu: 10.07.2020].
84. *XVIII edycja Konkursu na najlepszą pracę naukową na temat własności intelektualnej 2020*, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-uprp/xviii-edycja-konkursu-na-najlepsza-prace-naukowa-na-temat-wlasnosci-intelektualnej-2020> [data dostępu: 30.07.2020].
85. *XXXIX Seminarium dla Rzeczników Patentowych Szkół Wyższych w Cedzynie*, <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/wydarzenia/xxxix-seminarium-dla-rzecznikow-patentowych-szkol-wyzszych-w-cedzynie> [data dostępu: 30.07.2020].
86. *Zadania Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej*, <https://uprp.gov.pl/pl/o-urzedzie/zadania-uprp> [data dostępu: 30.07.2020].
87. *ZAiKS jest profesjonalny i skuteczny, stąd pretensje*, kulturaliberalna.pl, <https://kulturaliberalna.pl/2019/01/29/zaiks-prawa-autorskie-lewandowski-derlikiewicz-rozmowa/> [data dostępu: 30.07.2020].
88. Zaremba M., *Patenty w badaniach*, https://forumakademickie.pl/faarchiwum/archiwum/2000/02/artykuly/24-okolice_nauki.htm [data dostępu: 30.07.2020].
89. *Zasady etyki zawodowej rzecznika patentowego, Tekst ujednolicony*, zawierający zmiany z 12 stycznia 2011 r. wprowadzone przez VII Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych, https://www.rzecznikpatentowy.org.pl/wpcontent/uploads/2019/12/2011-01_po_Zjezdzie_ZASADY_ETYKI_ZAWODOWEJ.pdf [data dostępu: 30.07.2020].

90. Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych, <https://zaiks.org.pl/> [data dostępu: 30.07.2020].

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Nakład „Przeglądu Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”	138
Rysunek 2. Okładka „Opisów Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”	142
Rysunek 3. Okładki ”Przeglądu Wynalazczości" wraz z podstawowymi informacjami.....	155
Rysunek 4. Pierwsze wydanie „WUP”	181
Rysunek 5. Wykaz zamieszczonych okładek "Kwartalnika Urzędu Patentowego" wraz z podstawowymi informacjami.....	207
Rysunek 6. Liczba stron poszczególnych wydań „Rzecznika Patentowego”	238

SPIS TABEL

Tabela 1. Okładka „Kalendarza Racjonalizatora”.....	112
Tabela 2. Częstotliwość „Przeglądu Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”	124
Tabela 3. Okładka „Przeglądu Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”	125
Tabela 4. Liczba numerów „Opisów Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”	142
Tabela 5. Przykładowe okładki BUP i WUP wraz z podstawowymi informacjami.....	187
Tabela 6. Częstotliwość „Informacji Urzędu Patentowego”	198
Tabela 7. Okładka „Informacji Urzędu Patentowego” wraz z podstawowymi informacjami.....	199
Tabela 8. Zmiany form okładki „Rzecznika Patentowego” na przestrzeni lat.....	236

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba stron „Kalendarza Racjonalizatora”	111
Wykres 2. Liczba poruszanych tematów w „Kalendarzu Racjonalizatora” 1954.....	120
Wykres 3. Tematy poruszane w „Kalendarzu Racjonalizatora”	120
Wykres 4. Wielkość nakładu w latach 1954-1958	121
Wykres 5. Klasyfikacja patentowa. Wiodące klasy w zakresie liczby udoskonaleń technicznych.....	148
Wykres 6. Tematy „Opisów Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”	149
Wykres 7. Nakład „Opisów Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”	151
Wykres 8. Zagraniczne opisy patentowe.....	172
Wykres 9. Tytuły naukowe	172
Wykres 10. Nakład „Przeglądu Wynalazczości”	175
Wykres 11. Liczba tematów „Informacji Urzędu Patentowego”	202
Wykres 12. Liczba stron w poszczególnych wydaniach „Kwartalnika UPRP”	208
Wykres 13. Liczba poruszanych tematów w „Kwartalniku UP”	216
Wykres 14. Wykształcenie autorów prelekcji i publikacji w Zeszytach „Ochrona Własności Przemysłowej”	229
Wykres 15. Grupy tematów poruszane częściej niż 50 razy w „Rzeczniku Patentowym” ...	251
Wykres 16. Zestawienie narodowości autorów „Rzecznika Patentowego”	253
Wykres 17. Tytuły i stopnie naukowe.....	254
Wykres 18. Kierunek wykształcenia autorów "Rzecznika Patentowego"	255
Wykres 19. Specjalizacje autorów "Rzecznika Patentowego" z wykształceniem prawniczym	255
Wykres 20. Liczba Biuletynów Informacyjnych i „Rzecznika Patentowego” wydawanych przez poszczególne drukarnie	258
Wykres 21. Nakład „Rzecznika Patentowego”	259

LISTA ANEKSÓW DOŁĄCZONYCH W WERSJI ELEKTRONICZNEJ NA PŁYCCIE CD

Aneks nr 1: Definicje SI w dokumentach urzędowych Unii Europejskiej i Polski

Aneks nr 2: Przykładowe definicje informacji (ujęcie interdyscyplinarne i wieloaspektowe)

Aneks nr 3: Autorskie prawo osobiste

Aneks nr 4: Kalendarz Racjonalizatora

Aneks nr 5: „Przegląd Opatentowanych Rozwiązań Technicznych o Szerokim Zastosowaniu”

Aneks nr 6: „Opisy Udoskonaleń Technicznych i Usprawnień”

Aneks nr 7: „Przegląd Wynalazczości”

Aneks nr 8: Biuletyn i Wiadomości Urzędu Patentowego

Aneks nr 9: „Informacje Urzędu Patentowego”

Aneks nr 10: „Kwartalnik Urzędu Patentowego”

Aneks nr 11: Zeszyty z Serii „Ochrony własności przemysłowej”

Aneks nr 12: Czasopismo „Rzecznik Patentowy”

Aneks nr 13: Wykaz czasopism technicznych wychodzących na terenie polski w latach 1945-1989

Aneks nr 14: Kwartalnik Urzędu Patentowego RP

Aneks nr 15: Wywiady

Aneks nr 16: Wiadomości Urzędu Patentowego

Aneks nr 17: Biuletyn Urzędu Patentowego

Aneks nr 18: Okładki Biuletynu Urzędu Patentowego

Aneks nr 19: Okładki Wiadomości Urzędu Patentowego